

གཡའཆེན་པོ་ཁྱུ་ཀྱི་ཕྱེ་ལྷ་གཡ།

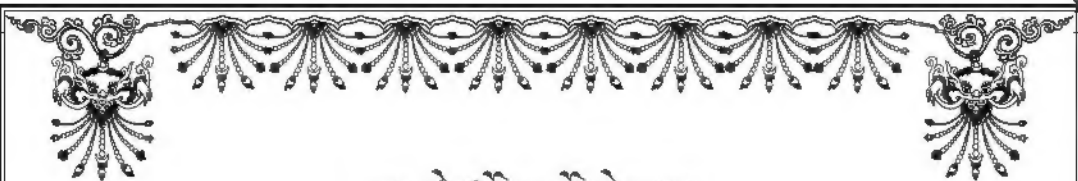
༄༅། ལྷ་མ་མཆོད་པའི་བྲིད་ཡིག་གསང་བའི་
གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ་སྙན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་
གཏེར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།།

དཀར་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད།

རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༡༥

གཡའཆེག་ཤོ་རྒྱུ་ཁོ་ཤྲེུག་ལ།

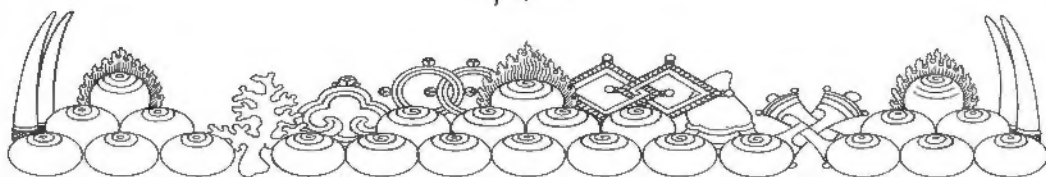
༡༡། ལྷ་མ་མཆོད་པའི་བྲིད་ཡིག་གསང་བའི་གནད་རྣམ་
པར་བྱེ་བ་སྙན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་
ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

དགའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད།

རྒྱུད་སྙོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༡༤

COPYRIGHT©2014 Gyuto Library

First Edition: 1500 Copies, 2014

ཀམ་ཆེན་ཐོད་རྒྱུ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ རྒྱལ་ལཱ་

ལྷ་མཆོད་ཁིད་ཡིག་སྣན་རྒྱུད་མན་ངག་གཏེར་མཛོད།

མཛོད་པ་ལོ། དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན། 1713 - 1793

Series Title: gsang chen stod rgyud Volume 6
Volume Title: bla-mchod khrid-yig snyan-rgyud man-ngag gter-mdzod
Author: Kachen Yongzin Yeshe Gyaltzen (1713-1793)
Subject: Treasury-Instruction of Hearing lineage 'Distinctions of Essential points of text of Guru-puja'.

Chief Editor: Prof. Samdhong Rinpoche
Managing Editor: Lobsang Ludup
Editor: Tenzin Dhonyoe

ISBN: 978-81-924649-5-4

Published by: Gyuto Library, Sidhbari, 176057, Dharamshala,
Distt. kangra, Himachal Pradesh, India,

E-mail: gyutolibrary@gmail.com

Tel: 01892-235841

Printed at: Vee Enn Print-O-Pac, A-5, Flatted Factory Complex,
Okhla Industrial, Phase III, New Delhi- 110020

༡༡། །ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

SHARPA CHOE-JE LOBSANG TENZIN

ཆེད་བརྗོད།

༡༡། འདིག་རྟེན་ཡོངས་ཀྱི་འདྲེན་པ་ཆེན་པོ་མཉམ་མེད་ཤུག་མེད་གཏི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེ་
རྒྱུ་ལྷགས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་ཟབ་པ་འདི་དག་མི་ཉམས་རྒྱུན་གནས་སྤང་ཟབ་
གསང་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོས་སྒྲོར་གཙོ་བོ་ལྷན་པའི་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་པའི་འཕགས་པོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མང་
དག་ཅིག་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་སློབ་སྦྱོང་སོགས་ལ་སྟུན་པའི་ཆེད་དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྤྱོད་ལྷ་
ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ནས་གསང་ཆེན་སྤྱོད་རྒྱུད་པོད་མེད་རྣམས་དཔར་སྟུན་གནང་བཞིན་པར་ཡི་རངས་ཀྱི་
གནས་སུ་སྟུང་། ལྷག་པར་དེར་གི་མི་རྣམས་སྤྲེགས་མ་ལུང་རྒྱུ་ཆོགས་ཆེས་ཆེར་བདོ་བས་བག་མེད་འདོད་
ངམ་གྱིས་འབྲུལ་རིགས་དང་རྩལ་ཕན་མཚོན་ཆ་སྟེ་ཆོགས་བཟོ་བསྟན་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཕྱི་ཁྲི་ཁོར་ལུག་
གཏོར་བཅོམ་དང་། བྱང་མའི་འགོ་བ་མཚོན་པའི་བརྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་དཔག་འབྲུག་དང་ནད་སྟག་
རྒྱུན་མར་འབྱུང་བཞིན་པ་འདི་ནས་ཡང་དག་པའི་ཁ་སྟོགས་སུ་སྦྱར་བའི་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་ནི་ཆང་ལ་
མ་ཞོར་བའི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལྟར་འདྲིན་ཚུལ་ནི། དེ་
སྤྱོད་དུ། རྗེ་གྲུང་ཐང་པས། ལུང་ཆོས་སྡེ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་བསྐབ་གསུམ་
ཉམས་ལེན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་སྟུང་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་རྒྱལ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདྲིན་སྦྱོང་སྟེ་ལ་
གསུམ་གྱིས་སྦྱོང་བཞིན་པའི་བསྟན་དཀོན་པ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་ད་ལམ་ལ་སྟབས་རྗེ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྡན་སྤྱོད་རྒྱུད་སྤྱོད་ཆང་དུ་
རྗེ་ཆང་ཁ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སྟེན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ནས་ཅ་བའི་བླ་མའི་བར་གདམས་པ་
བར་མ་ཆད་པར་བརྒྱུད་པ། གདམས་དག་གི་སྐྱེ་ལོག་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱུད་པ་མ་ཉམས། དཔར་གི་རྒྱ་པོ་མ་
རྩལ་དམ་ཆོག་ལ་སེལ་མ་ཞུགས་པ་སྟན་བརྒྱུད་གདམས་པའི་རྒྱལ་པོ། དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་

༡༡། །གར་པ་ཚོས་རྗེ་ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན།

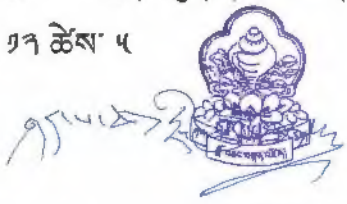
SHARPA CHOE-JE LOBSANG TENZIN

གྲིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཚོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་གསར་བའི་གནད་ནམ་པར་ཕྱེ་བ་སྟུན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏེར་
མཛོད་དང་། སུ་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་གྲིས་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ། སེས་རབ་དང་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཤམ་གསལ་འདེབས། ཁ་ཆེས་ས་
རྒྱུད་ལ་བསྐྱར་བའི་འཕྲིན་ཡིག་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྱིད་ཟབ་མོ་འདི་ལོ་ཚེ་འབྱུང་ལྷོ་བའི་མར་ངོའི་ཆེས་བཅུ་
མཁའ་འཁྱོ་འདུ་བའི་དུས་ཆོག་ས་ཁུད་འབགས་ཉིན་ནས་གནང་གཏན་འཁེལ་བ་ནི་ཡབ་རྗེ་ལྷ་མ་ཚོར་ཁ་
པ་ཆེན་པོའི་སྟུན་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེར་སྒྲུ་ན་མེད་པའི་ཕྱག་རྗེས་འཛིན་པར་མཛད་པ་ལགས་ན་
འཛིན་ཉེན་སྟུ་མི་ཀུན་གྱི་དད་གུས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར།

དེ་བཞིན་གོང་གི་གཞུང་ཆོན་ནམས་སྐབས་བབ་གྲུ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་འགན་ཁུར་དང་ལས་བྱེད་
ནམས་ནས་ངལ་བ་ཁུད་བསད་གྲིས་དཔར་གཞི་གསར་བསྐྱེགས་དང་བཅས་དཔེ་བསྐྱར་དང་ཁྱེད་གཙོ་
ལུན་ཐོག་ལུང་ཁུངས་འཆོལ་ཞིབ་གནང་ཞིང་། ལུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན་ནམས་རྒྱ་ཆེད་ལྷོག་པ་པོ་
ནམས་གཟིགས་བདེད་ཆེད་ཐོག་ངོས་མོ་མོའི་མཐུག་ཏུ་བཀོད་པ་ཐོགས་དེང་རབས་དཔར་སྟུན་གྱི་ཁུད་ཆོས་
ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་པོད་ཕྱིར་གཉིས་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཕྱག་མཛོད་ནམ་པའི་མཐུན་འགྱུར་འོག་དཔར་
སྟུན་གནང་བར་སྐལ་ལུན་གྱི་ཆོས་ཁྱབ་གཏོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱི་ནང་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་མན་འབྲས་བཟང་
པོ་དང་བཅས་ལམ་མཆོག་འདི་དག་ཉམས་ལེན་སྟིང་པོར་མཛད་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་
པར་འབད་འཆོལ་ལོ།

སྟུན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམ་པ་ཟབ་མོ་དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས་ཤར་ཆོས་
ལྷོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྲིས་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་རྒྱལ་ ༡༩ ཆོས་ ༥

བྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༩ བཟང་པོ་ལ།

༩ རྩོམ་སྒྲེང་།

༡༡། ར་མོ་གུ་རུ་ཐུ། རྩོམ་མཆོག་རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་ས་གཏུལ་བུའི་ཁམས་མོས་དང་
འཆོམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རི་སྟེད་ཅིག་བཀའ་བསྩལ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་གཏུལ་བུ་རྣམས་ཐར་
བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་དཀྱི་བའི་ཐབས་ཚུལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ཐབ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་བ་སྤྱི་དང་། བྱུང་པར་མཐའ་དྲུག་ཚུལ་
བཞིའི་རྒྱ་ཡིས་བཅེངས་པའི་ཐབ་གསར་ནོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ཆོས་སྒྲོར་རྣམས་ཕུང་གིས་ཐེན་པའི་
འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་བྱིས་རབས་ཀྱི་གཏུལ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་རི་
བཞིན་རྟོགས་པར་མི་རུས་པར་གྱུར་བ་ན། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ་ཡབ་སྤྲུལ་དང་། ཐོགས་མེད་
སྤྱི་མཆེད་ཀྱིས་མཆོན་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་བཀ་བྱུབ་ཆད་མར་གྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་གངས་ལས་འདས་པ་མཛད་དེ་
འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་གིས་རི་
ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཐེག་བ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྟེ་བཞིས་བསྐྱས་པའི་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པ་སྟོན་འོན་རྒྱལ་སྟོན་ལོ་བཀ་རྣམས་ཀྱི་བཀྱིན་ལས་གངས་སྟོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་
དབུ་བཞེས་སྟོལ་གཏོད་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་བཀའ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་དང་། རྒྱུད་སྟེ་བཞིས་
བསྐྱས་པའི་མདོ་རྒྱུད་པལ་མོ་ཆེ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་སྟོར་
ཐག་དུ་མ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་བཀ་བྱུབ་དུ་མས་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟར་
བཀྱར་བའི་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་བརྒྱ་འབྱུང་གནས། སྟོབ་དཔོན་བརྒྱའི་ངང་
ཚུལ། བཀ་ཆེན་ལྷ་གྲ་ལྷ། རོ་པོ་རྩེ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་བོད་སྟོངས་སུ་
འཁབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་། རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་རི་མ་མེད་བ་གསལ་བར་མཛད་བ་དང་།

མོད་ཀྱི་པོ་ཆེན་མཁས་དབང་གྲངས་ལས་འདས་པ་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ནས་པཎ་གྲུབ་ཆོད་ལྷན་དུ་
མའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ཏེ། གཞུང་ཆེན་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། སྤྱོད་མིན་གདམས་ངག་དུ་མའི་
བརྒྱད་པ་མོད་དུ་བྲངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་འཇུག་ཉིང་མ་དང་། དཔལ་ས་སྤྱི། མཉམ་
མེད་བཀའ་བརྒྱད་སོགས་ཆོས་བརྒྱད་ཆེན་པོ་རི་སྟེད་ཅིག་སྤྱིར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་འཕགས་
ཡུལ་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་མ་བཞུལ་ཡང་།
གདུལ་བྱ་སོ་སོས་ཉམས་སྤྱི་ལེན་པའི་ཐབས་རྒྱལ་དང་། གོ་རིམ། ཆོ་ག་སོགས་འདྲ་མིན་དང་།
སྤྱོད་མིང་མ་ཡིན་པའི་བརྟེན་དུ་མས་བརྒྱན་པ་རྒྱ་ཁྱབ་དར་རྒྱས་སུ་བྱིན་ཏེ། ད་ལྟོའང་བཤད་
རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉམས་མེད་རྒྱན་འཛིན་འཛིག་ཏེན་སྤྱི་རྒྱའི་གསོས་སྤྱོད་དུ་བཞུགས་པ་
དེ་རྣམས་དང་།

རི་པོ་དགེ་ལྷན་པའི་བརྟེན་པའི་སྒྲོལ་འབྱེད་མཉམ་མེད་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རྩོམ་རྩིས་ཐེག་པའི་
ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་མཐའ་བྲལ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བའི་འཛིན་སྤྱོད་སྤྱིལ་བའི་བྱགས་བསྐྱེད་མཛད་
པ་དང་མཐུན་པར་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འབྲེལ་དང་
བཅས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། དབྱེད་གསུམ་རྣམས་པར་དག་
པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གསུམ་བསམ་སྤྱི་ཐག་ཆོད་པར་མཛད་དེ་བྱགས་ཉམས་སྤྱི་བཞེས་
ནས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་ནི། རྩོམ་ཉིད་ཀྱིས། དང་པོར་རྒྱ་ཆེན་
ཐོས་པ་མང་དུ་བཅུལ། བར་དུ་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤོད། མཐའ་མར་ཉིན་
མཆོན་ཀྱན་དུ་ཉམས་སྤྱི་སྤྱངས། ཀྱན་གྲང་བརྟེན་པ་རྒྱས་པའི་ཆོད་དུ་བསྐྱོ། ཞེས་གསུངས་
པ་ལས་ལེགས་པར་དཔོག་ནུས་ཤིང་། འཇམ་དབྱངས་ནས་སྤྱི་སྤྱིལ་ཡབ་སྤྱིལ་ལ་བརྒྱད་པའི་
ཐབས་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་མཛད་ཐྱིར་ཅེམས་ཤིག་ཆེན་དང་། དགོངས་པ་རབ་
གསལ། ལྷག་མཐོང་ཆེ་རྒྱུ་སོགས་དང་། བྱམས་པ་ནས་ཐོགས་མེད་ལ་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཆེན་
སྤྱོད་བརྒྱད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་གསལ་བའི་ཐྱིར་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐོང་སོགས་དང་། ལྷན་

ལམ་དོན་རྒྱུ་ལེན་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་ལུགས་ཡལ་སྤྱོད་སོགས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་པའ་ལུགས་ཅོད་
 མེད་ཡོངས་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དོན་རྒྱུ་ལེན་པའི་ལམ་ཀྱི་
 རིམ་པ་དང་། རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན། དེ་བཞིན་མཉམ་མེད་དོན་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་རྒྱལ་བའི་
 གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྟོན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་རིམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་
 རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུ་སོགས་འགྲུག་ཆུ་མེད་པའི་གསུང་གི་མཛད་པ་རྒྱལ་མེད་བསྐྱེད་པ་
 མ་ཟད། རྒྱུ་ལེན་འཇམ་དབལ་དབྱེད་ནས་ཐད་ཀར་ཕྱིན་རྒྱལ་ཉེ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་གསན་
 པའི་སྟོན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱི་མཐོང་ནས་འབྱོར་ལམ་ཀྱི་སྒོ་གཏུགས་ཏེ། ཡི་
 དམ་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་ལ་མ་བུལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་ལོ་གསུམ་སྒོ་གསུམ་
 གསུམ་ཀྱི་དུས་ལུན་ནང་རྒྱུད་འཇུག་དོན་རྒྱུ་ལེན་གྱི་ལོ་འཕང་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཐབ་
 གསང་སྟོན་བརྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་རིམ་ཉེ་བའི་བཞུགས་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུ་ལོ་རྒྱུད་ལ་ཆེག་
 བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་གནང་བ་ལས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཆེར་མ་འཁོད་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུ་ལོ་རྒྱུད་
 དང་། དཔེན་ས་སྟོན་བརྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་བཞུགས་པ་དེ་དག་འཇམ་མགོན་ཆུ་
 མ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཕྱིན་རྒྱལ་ཉེ་བརྒྱུད་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ལྟར་ན་རྒྱལ་བ་དོན་རྒྱུ་ལེན་པའི་
 རྒྱུ་ལེན་འཇམ་དབལ་དབྱེད་སྤྱི་མཐོང་ནས་ཐད་ཀར་ཕྱིན་རྒྱུད་པར་གསལ་བ་དང་།
 དུས་ཀྱིས་སྤྱི་མཐོང་མ་དབུ་མ་པའི་ལུ་བརྒྱུད་མ་དགོས་པར་འཇམ་དབལ་དབྱེད་ནས་རྒྱུ་ལེན་པའི་
 རང་ལ་ཐད་ཀར་གསུངས་པའང་རིམ་ཉེ་བའི་ཡོད་པ་འགའ་གས་སྐབས་དེར་ཡིག་རིས་སུ་
 བཞོད་པའི་དུས་ལ་མ་བུལ་བར་གཟིགས་ཏེ། སྟོན་བརྒྱུད་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ་དགོན་ལྟར་བཞུགས་
 བརྒྱུད་ལུགས་རྒྱུ་ལེན་པའི་ཁྱིམ་དང་། དེའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་སྤྱོད་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་སོགས་རྒྱུ་ལེན་པའི་
 དང་། རྒྱུ་ལེན་འཇམ་དབལ་རྒྱུ་ལེན་པ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། ལུ་ལེན་ཆོས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་
 དཔེན་ས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱུ་ལེན་པའི་བཅས་ལས་ཉེ་བར་བརྒྱུད་པ་
 པའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱིས་གསན་ནས་ལུགས་ཉམས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ལུ་ལེན་པའི་

གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་དང་། གདམས་ངག་འདི་དག་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་པའི་དུས་
ལ་བབས་པར་གཞིགས་ནས་ཐབ་ལམ་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་དང་། བྱུ་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་
གཞུང་ལམ། དེའི་རང་འགྲེལ་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་བཅས་ལྷགས་ཚུལ་གནང་སྟེ་གདུལ་བྱ་མང་
པོ་སྐྱབ་ཞིའི་རྒྱལ་སར་བཀོད་ཅིང་། འཇམ་མགོན་སྟོན་བྱུང་གི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དུས་གི་
མཐར་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པའི་བཀྱིན་མཛད། དེ་ནས་བརྒྱུད་གཞུང་འདི་གཉིས་གི་འཆད་ཉན་
རི་པོ་དགེ་ལྡན་པའི་རྗེས་འཇུག་ཡོངས་ལ་འགྲོ་དོན་དར་བྱུང་ཅི་ཆེར་འབྱུང་བཞིན་པའི་དོར།
གདམས་ངག་འདིའི་རྒྱན་འཛིན་པཎ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས་ལྷ་མཆོད་བདེ་
སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་འདི་ལ་ཁྱིད་ཡིག་རྒྱས་པ་མན་ངག་གི་གནད་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ཞིག་དགོས་
ཞེས་རང་གི་དངོས་སྟོབ་དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ལ་རི་ལྟར་བཀས་སྐྱལ་
བ་བཞིན་དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་ནས་གདམས་ངག་འདི་གང་ལས་བདུས་པའི་ཅ་བའི་
ཁྱེད་འདུས་པ་ཅ་བཤད་གི་རྒྱུད་དང་། དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་འཕགས་ལྷལ་བྱུང་བའི་རྣམས་
གིས་མཛད་པའི་གཞུང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་ཁྱེད་འདུས་
ལྡན་ཡིད་ཆེས་འཕེར་བའི་རྣམ་བཤད་ 'ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་གསང་བའི་གནད་རྣམ་པར་
བྱེ་བ་སྟོན་བྱུང་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་' ཡོངས་གྲགས་སུ་ 'ལྷ་མཆོད་ཁྱིད་
ཡིག་ཆེན་མོ་' ཞེས་པ་འདི་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔེན་ས་སྟོན་བྱུང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཞབས་
འདེགས་མད་དུ་བྱུང་བ་འབྲུག་པ་དང་། སྤྱིར་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་གའི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་
ཁྱིད་ཡིག་རྒྱས་བསྐུས་དུ་མ་ཞིག་བཞུགས་ནའང་། དཀའ་ཆེན་གིས་ཁྱིད་ཡིག་འདི་མཛད་དེ་
འཆད་ཉན་དར་བ་ནས་བརྒྱུད་རི་པོ་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་པའི་བྱུགས་ཁྱེད་ཐེག་པའི་བཤེས་
གཉེན་པལ་མོ་ཆེས་ཁྱིད་ཡིག་འདིའི་སྟེང་ནས་འཆད་ཉན་མཛད་སྟོལ་དར་བ་བཅས་འགྲོ་དོན་
ཏ་ཅང་ཆེ་བར་བཞུགས་ཤིང་། ཁྱིད་ཡིག་འདིའི་དབྱུ་མཇུག་ཀྱན་ཏུ་གདམས་ངག་གས་མན་ངག་
ཡང་ན་སྟོན་བྱུང་ཞལ་ཤེས་སོགས་སུ་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་གིས་གསུངས་

བའི་མདོ་དང་རྒྱད་ཕྱེ། དེའི་དགོངས་འབྲེལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་བཀ་བྱ་བ་ཚད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་
 མཛད་པའི་གཞུང་ལ་ཁྱད་ས་གཏུག་ས་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། གཞུང་ཆེན་མོའི་རྒྱ་བ་རྟེན་
 མེད་པར་སློབ་བྱས་རང་བཟོའི་ཆོག་ཆོག་ས་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་རྩལ་རྩལ་འདོན་མཛད་
 དེ། སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་གདམས་པ་འདིའི་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྒྱད་རྒྱ་གཞུང་གི་ཁྱད་ས་
 དང་། རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཞིབ་གསལ་བཀོད་གནང་མཛད་པ་འདི་ཀྱན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་ཚད་
 མར་གཞུང་འོས་པའི་བསྟན་བཅོས་གིག་ཡིན་པར་བརྟེན། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
 མདོ་ལྡགས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། རྩད་པར་དབེན་ས་སྟན་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་
 ཉིད་མི་ཉམས་རྒྱན་གནས་ཡོང་ཆེད་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱད་བྱ་ཚང་ནས་ཁྲིད་ཡིག་འདི་དཔར་
 སྟན་གནང་བ་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་སྟན་པའི་རྒྱ་རུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས་ཤུ་གཉི་
 བཅུན་པ་ཐམ་གདོང་པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་སྟོན་སྟེང་རྩལ་རུ་བྲིས་པའོ། །

༥ དཔེ་སྒྲུན་གསལ་བཤད།

༣༣། འདིར་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་ལྷ་ཚང་གི་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་འགན་དམིགས་
 གཞིར་བརྒྱུད་འཕགས་པོད་སྐྱེས་ཆེན་ཀམས་ཀྱི་གསུང་གི་སྟོན་བརྒྱུད་ཐལ་སྟོན་གཙོ་བོར་
 ལྷུང་པའི་གཞུང་རི་སྟོན་ཅིག་ཕྱོགས་བསྐྱེས་ཀྱིས་གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ཐེང་ཞེས་བ་སྐྱ་སྟོན་
 ཀྱི་དཔེ་ཆོགས་དཔར་གསར་དུ་སྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འཁྱུར་དེ་ལྟར་འགས་ན། ད་ལམ་ལསྐྱབས་རྗེ་
 སྟོན་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་དཔལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་ལྷ་ཚང་གིས་པོ་མང་སྟོན་ནས་
 ཟབ་གསང་གསུང་གི་བདུན་ཅི་སྟོན་རྒྱས་སུ་བསྐྱེད་གནང་ཡོང་བའི་གསོལ་བ་ལུང་ཚུགས་སུ་
 ཡང་ཡང་བཏབ་དོན། བཀ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱུན་ཀྱི་གསུང་དཔེ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་
 རྒྱལ་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལམ་དང་། དཔེ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྟོལ་རྒྱལ་
 རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཅ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་བ་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ། ལྷུལ་དབང་སྐྱ་ཐེང་བརྒྱུད་པ་ཆེན་
 པོའི་ཡོངས་འཛིན་དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་གསུང་ཟླ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་གསང་
 པའི་གནད་ཀླམ་པར་སྟེ་བ་སྟོན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད། རྒྱལ་པོར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མའི་
 གསུང་དཔེན་ས་སྟོན་བརྒྱུད་ཀྱི་ཟླ་མའི་ཀླམ་འཁྱོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཆེན་
 ཀྱི་འཁྱིད་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་ཁ་ཆེམས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱུར་བའི་འཁྱིན་ཡིག་བཅས་
 ཀྱི་བཀའ་ཁྱིད་ཟབ་མོ་བཀའ་ཁྱིན་ཆེ་རྒྱུའི་བཀའ་བཞེས་བཟང་མོ་སྟེ་པོར་ཐེབས་པ་དང་བསྟོན་
 པོར་འཁོད་ཀྱི་གཞུང་དེ་ཀམས་གསང་ཆེན་སྟོན་རྒྱུད་པོད་ཐེང་རྒྱལ་པ་དང་བདུན་པ་དཔར་སྐྱུན་
 ཀྱི་མཐུན་འཁྱུར་ལྟེད་པོ་སྐབས་བཅུ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་མཛོད། དཔེ་སྟོང་རྒྱལ་བསྟན་ཀླམ་རྒྱལ།
 དཔེ་སྟོང་བསྟན་ཀམས་དཔལ་འཁྱོར། དཔེ་སྟོང་སངས་རྒྱས་དོན་གྲུབ། དཔེ་སྟོང་འཇམ་དཔལ་
 རྒྱ་མཆོ། དཔེ་སྟོང་དོན་གྲུབ་འཁྱིན་ལས། དཔེ་སྟོང་ངག་དབང་སྟོན་པ་བཅས་ནས་འཁྱོ་སྟོན་ཆ་

ཆོང་གནད་སྟེ་དཔར་བསྐྱུན་གྱིས་ཕྱག་དཔེ་གསར་བཞེངས་ཞུ་རྒྱུའི་དགོས་དམིགས་གཙོ་བོ་
 བློ་སྒྲུབ་འདུས་ཀྱི་ཆོས་ཞུ་བ་ལྟོ་གསལ་དོན་གཏེར་ཅན་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གསར་བའི་གནད་
 མཐའ་ཐུག་སྟོན་པའི་བསྐྱུན་བཅོས་འདི་རྣམས་འབད་ཚོལ་ཆེར་མ་དགོས་པ་སྒྲུབས་གཅིག་ཏུ་
 འདེན་བྱེད་གྱི་ཡུལ་དུ་ལེགས་པར་གསལ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཅ་ཆེའི་ཕྱགས་ལོར་གྱི་ཕྱག་
 དཔེ་འདི་དག་གི་དཔེ་རྒྱུན་ཡུན་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་ཐུབ་བསྐྱུན་བྱེ་བའི་སྤྱིར་
 བཅུད་ཡབ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་སློལ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནས་ཅ་
 བའི་ཐུ་མའི་བར་གདམས་པ་བར་མ་ཆད་པར་བརྒྱུད་པ་དེ་ཉིད་རི་སྟོན་རྒྱལ་བསྐྱུན་ནམ་གནས་
 བར་མི་ཉམས་པར་གནས་པའི་ཆེད་དང་། ལྷག་དོན་དུ་རྣམ་དཔྱོད་དོན་གཏེར་ཅན་རྣམས་ཡིད་
 ཐར་པ་ལ་སྒྲུབས་ཏེ་བསྐྱུན་བཅོས་འདིས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་ལ་ལྷ་བའི་མིག་ཏུ་བྱས་ནས་
 རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་ལ་མ་བུལ་བར་རྒྱལ་བའི་
 བསྐྱུན་པ་ཆོང་ལ་མ་ལོར་བ་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་རང་གིས་འཛིན་པ་དང་། གཞན་
 ལའང་དེ་བཞིན་སྟེ་ལ་རུས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།

ཕྱག་དཔེ་འདི་རྣམས་ཞུ་སྒྲིག་སྒྲོར་ལ། ཐོག་མར་འདི་ག་ཕྱ་ཆོང་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་སྤྱི་
 རྒྱལ་སྟོན་སྟོན་པ་ལྷ་སྐབས་རྗེ་སྟོན་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་དབྱུས་མཁས་དབང་རྣམས་
 ལ་བཀའ་སྟོན་དགོངས་སྟོར་སྤྱི་ཕྱི་རིམ་ཞུས་གྱིས་ལས་གཞི་འགོ་འཛུགས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་
 ཡང་ཕྱག་ཆེན་ཅ་འབྲེལ་དང་། བདག་འཛིན་གཤགས་འདེབས། ཐཱ་མ་མཚོད་ཁྱེད་ཡིག་ཁ་ཆེམས་
 རྒྱུད་བསྐྱར་མ་བཅས་ཀམ་ཕུ་ཉར་ནང་དཔར་གཞི་གསར་བསྒྲིགས་དང་འབྲེལ་དེར་དུས་ཉམས་
 ཞིབ་དང་མཐུན་པར་དཔེ་བསྐྱར་ཆ་ཆོང་ཞུས་ཤིང་། ཐོག་མར་ཕྱག་ཆེན་ཅ་འབྲེལ་གཉིས་
 བློ་སྒྲུབ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་བཀའ་སྒྲུབ་དཔར་མ་ཤིང་དཔར་དེ་སྤྱི་བོད་
 རས་བསྐྱུན་པ་དེ་དང་། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་སྐང་ཏོག་ཏུ་བསྐྱུན་པའི་བོད་ཡོག་དཔེ་རིང་ལ། ཕྱི་ལོ་
 ༢༠༠༥ ལོར་དཔལ་སྤངས་གསུང་རབ་སྤྱར་སྐྱུན་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དཔེ་རྒྱུད་བསྐྱུན་

བྱས་པ། གྱི་ལོ་༡༠༠༤ལོར་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་གཞུགས།
 གྱི་ལོ་༡༠༠༥ལོར་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྲིལ་དཔྱོད་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་གཞུགས་བཅས་
 ལཱ་ལ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས་པ་མ་ཟད། ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཅ་བ་སྤྲོ་ཆ་བོད་ཀྱི་ལེགས་པཤད་གཉེར་མཛོད་
 དཔར་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་རྗེའི་གསུང་ལྟ་པའི་སྟོར་གྱི་དེབ་གཞུགས་ལའང་དཔེ་བསྐྱར་བྱས།
 རྒྱ་མཚོད་ཁྲིད་ཡིག་ནི། བོད་དཔར་དཔེ་རིང་རྩིང་པ་༧སྐབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་རྩོམ་
 འཆར་མཚོག་གིས་བྱ་དག་གནང་བ་དེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་འབྲུམ་བོད་ཀྱི་
 དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བསྐྱར་བསྐྱུན་བྱས་པ། འདི་ག་རྒྱུད་སྟོད་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་
 ལག་གྲིས་མ་བཅས་གསུམ་ལ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས། ཁ་ཆེམས་རྒྱུད་བསྐྱར་མ་ནི། བོད་དཔར་དཔེ་
 རིང་རྩིང་པ་དེ་དང་། གྱི་ལོ་༡༠༠༥ལོར་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁྲིལ་དཔྱོད་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་
 གཞུགས། གྱི་ལོ་༡༠༡༢ ལོར་སེར་སྤྲད་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་གཞུགས་བཅས་
 གསུམ་ལ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས། བདག་འཛིན་གཤམས་འདེབས་ནི། སུ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་
 གྱི་གསུང་འབྲུམ་བཀའ་སྤྱན་དཔར་མ་ཡིད་དཔར་དེ་སྤྲ་བོད་ནས་བསྐྱུན་པ་དེ་དང་། གྱི་ལོ་
 ༡༠༠༤ལོར་ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་བསྐྱུན་པའི་དེབ་གཞུགས། བཀའ་སྤྱན་
 མཁན་རྒྱུད་དཀའ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྲིམས་པས་བསྐྱར་བསྐྱུན་བྱས་པའི་དཔེ་བྱང་མ་བཅས་
 གསུམ་ལ་དཔེ་བསྐྱར་བྱས། བོད་བྱས་ཀྱི་དཔེ་དེ་རྣམས་མན་ཚུན་སྤྱར་སྐབས་མ་དཔེ་མི་འདྲ་
 བའི་ནང་མི་མཐུན་པ་རྗེ་ཡོད་ལེགས་བར་ངོས་འཛིན་གྱིས་ནོར་བ་ཐེ་ཆོས་མེད་བར་ངོས་འཛིན་
 ལུབ་པ་རྣམས་ཐད་ཀར་ནོར་བཅོས་ལས། གཞན་དྲོགས་གཞི་ཡོད་རིགས་རྣམས་རང་སོར་
 བཞག་སྟེ་ཤོག་གྲངས་སོ་སོའི་གཤམ་དུ་བསྐྱར་མཆན་བཞོད་ཡོད། འོག་མཆན་དུ་བྱང་བའི་
 བསྐྱུས་མིང་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཆ་ཆང་དང་འབྲེལ་བཅོད་རྣམས་བསྐྱུས་མིང་རོ་སྟོད་ནང་གསལ་
 བས་དེར་གཟིགས་དགོས། དེ་བཞིན་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བྱངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཆ་
 ཁག་དཔྱད་ཞིབ་གནང་བདེའི་སྤྲད་བྱང་འཛིན་ཁག་རྣམས་བཀའ་བསྐྱུན་གཉིས་སྟེ་དཔེའི་དཔེ་

རིང་དང་། རྩེ་ཡབ་སྐུ་གི་གསུང་འབྲུམ་དང་། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས། བཅ་ཆེན་
 རྒྱུ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ། དཔེན་ས་བཀའ་འབྲུམ་བཅས་བཀྲིས་སྟུན་པོའི་དབར་རྩིང་ལ་གཞི་བཙུགས་
 བ་དང་། དེ་མིན་ལུང་བྲང་སའི་ཁྱད་ས་ཕྱག་དཔེ་སོ་སོའི་མཚན་དང་། རོ་ཐག་ཚོད་པའི་དབར་
 མ་གང་ཡིན་གྱི་ངོས་འཛིན་དང་། པོད་ཡང་གྲངས། བསྟན་བཙུགས་ཡིན་ན་མཛད་པ་པོ་སྟུ་ཡིན།
 འོག་གྲངས་དང་ཡིག་སྐྱེད་གི་ཡང་བཅས་འོག་ངོས་སོ་སོའི་གཤམ་དུ་མཚན་བཀོད་ཞུས་ཡོད།
 དཔེར་ན། (སྡེ་བཀའ་ལ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཁ་བདེ་མཚོག་སྡེ་མ་འབྲུང་། རིམ་པར་སྡེ་བ་སོ་གསུམ་ལ། འོག་གྲངས་
 ༣༡༠བཅུ་ “སྡེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲུམ། མི་དཔལ་ས་ར་ཏ། རོ་ཏ་མཛོད་གྱི་སྟུ། འོག་གྲངས་ ༥༤ནས་” “རྩེ་
 ཚང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ཁ་གསུང་མོར་བྱ། རི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར། གཙང་དབར། (༥བཅས་) ཞེས་
 བ་སྟུ་བྱ་ཡིན། དེ་ཡང་ “སྡེ་བཀའ་”ཞེས་པ་སྡེ་དགེ་བཀའ་འབྲུམ། “སྡེ་བསྟན་”ཞེས་པ་སྡེ་དགེ་
 བསྟན་འབྲུང་ལ་གོ་དགོས་པ་བྱུང་གྱི་བསྟུས་མིང་རོ་སྟོད་དུ་འཁོད་པ་བཞིན་ཡིན། དཔེ་དེབ་
 རྒྱུ་གསལ་སྐབས་གཞུང་གི་ཆོད་པ་གལ་ཆེ་རྒྱལ་ས་ངོས་འཛིན་སྟུ་བ་དང་། ཕྱག་དཔེ་གཞིགས་པ་དེའི་
 ཆེད་དུ་གཞུང་གི་ས་བཅད་རྒྱལ་ས་དེབ་གྱི་དབྱར་དཀར་ཆག་ལོགས་སྟུ་བཀོད་ཅིང་། གཞུང་གི་
 སྟུ་ཕྱིའི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་པོ་ངོས་འཛིན་གྲུབ་པ་བྱས་ཡོད། གཞན་ཡང་གཞུང་གི་ནང་དོན་
 གང་ཡིན་རུང་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་དོན་གནས་དཔེར་ན་གཞུང་འདི་མཛད་པ་པོའི་སོ་རྒྱུས་སྟེང་
 དོན་དང་། གཞུང་དོན་གལ་ཆེ་པའི་སྟོར་གྱི་བྱུང་ཆོས་ལྟན་པའི་སྟོན་སྟེང་རོ་སྟོད་དང་། མཐུག་
 གི་བྱུང་རྒྱུ་དུ་གཞུང་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་པའི་ཆོས་ཆོད་གང་རྩིད་གྱི་མཚན་བྱུང་དང་། མཛད་པ་
 པོའི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་བཅས་བཀོད་ཡོད།

དེ་ལྟར་སྟུ་ཕྱིའི་ལས་དོན་ཐོག་གོང་ཞུས་སྟུར་སྟོབ་སྟོན་དང་འབྲུན་འབྲུང་གནང་མཁན་
 སྟན་སུམ་ཆོགས་ངེས་ཡིན་ཡང་། རྒྱུད་དུ་ལས་སྟེད་པོ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་རང་རྫོས་གང་ལྟོགས་འབད་
 བཙུག་ཞུ་ཞུལ་ཡིན་ཡང་། ད་དུང་མཛོང་རྒྱ་དང་། ཐོས་རྒྱ་ཞན་པའི་དབང་ལས། ཡི་གེ་ཆད་ལྷག་
 དང་། དེ་བཞིན་ཁྱད་ས་བཙུགས་གྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་མ་དཔེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་བ། གཞན་ཡང་བརྒྱུད་

རིམ་འདིའི་ནང་ནོར་འཁྱལ་གང་བྱུང་གཟུང་གནས་མཁས་པའི་སྐྱོན་ཡུར་བཅོད་པ་མཛད་འཆོལ་
ཞེས་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲད་མར་ཡང་དཔེ་དེའི་སྤྲར་ཡང་དཔར་བསྐྱོན་གྱི་ཤོ་སྐབས་
རང་གཞན་སྤུ་ལའང་ཡོང་སྟིན་པས། དེ་ལ་ཕན་པའི་བཀའ་སློབ་དགོངས་འཆར་སྤྲུག་པོ་ཡོང་
བའི་རེ་བསྐྱལ་ཡང་ཞུ།

ལེགས་སའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

༥ ད་ལམ་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་སློབ་སྟོན་པ་ལསྐྱུབས་རྗེ་སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཆོས་སྟིན་གྱི་མཛད་བྱེད་ཡིན་ཏུ་ཆེ་ནའང་གཞུང་འདི་ནམས་དཔར་སྐྱོན་
སྐབས། རྟོག་མར་མ་དཔེ་ཁག་དང་དཔེ་བསྐྱར་བྱེད་ཚུགས། ལུང་ཁྱདས་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་
ཚུལ། ཞུང་ཆོན་སྤྱིག་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་དཔར་སྐྱོན་གྱི་བྱེད་སློ་ཡོངས་ལ་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་
ཟམ་རྒྱས་གནང་བ་དང་། བར་དུ་ཞིབ་འཇུག་གི་ཐུགས་འགན་གཙང་བཞེས་མཛད་པ། མཇུག་
དུ་སྟོན་སྒྲུང་དང་དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག་གིས་རྟོག་མཐའ་གཉིས་མཛེས་པར་བརྒྱན་པ་སོགས་སྤྱི་
ངལ་འཛེམས་མེད་གྱིས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས་པར་སློ་གསུམ་གྲུས་ཐུག་དང་བཅས་ཐུགས་རྗེ་
བཀའ་དྲིན་སྒྲ་མེད་དུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཞུ་སྤྱིག་གི་བྱ་བར་ནང་བུན་ཚུད་པའི་སྤྱི་ཞབས་བསྟན་
འཛིན་དོན་ཡོད་མཆོག་ནས་དངོས་སུ་ཞིབ་སྤྲི་མཆན་འགོད་སྤྱི་རྗེས་ལམ་སྟོན་དང་། ཞུ་སྤྱིག་
གི་ཐུགས་འགན་གཙང་བཞེས་གནང་བ། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་ནམས་ཞིབ་འགན་འཛིན་དགའ་
ཤར་དགེ་སའེས་ལྷ་རམས་པ་སློ་བཟང་བསྟན་པ་མཆོག་ནས་ཉིན་མཆན་སྟོས་མེད་གྱིས་འབད་
བཅོན་དང་འབྲེལ་ལུང་ཁྱདས་འཆོལ་ཞིབ་དང་དུས་ཆོད་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་དཔེ་བསྐྱར་དང་ཞུ་དག་
གནང་བ། དེ་བཞིན་འབྲས་སློ་སྤྲིང་དགེ་སའེས་ལྷ་རམས་པ་དག་དཔར་སྐྱལ་བཟང་མཆོག་ནས་
ཞུ་དག་གི་ཐུགས་འགན་ཆེར་བཞེས་གྱིས་ཆོགས་ཆོས་ཀྱི་བར་གསེང་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུ་དག་
དང་འབྲེལ་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་བ། འདི་གའི་ལས་བྱེད་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན་ལགས་ནས་མ་

དཔེ་ཀམ་ཕུ་ཁར་ནང་དཔེ་བསྐྱར་གཉེར་ཐབ་ཐོག་ཕུར་ཁུངས་འཆོལ་ཞིབ་ཀྱིས་ཟིན་གྱིས་བཞོད་
 པ། རྒྱགས་རམས་པ་ཀན་ཆོ་བཟང་ཕུན་ཆོགས་དང་། ཡུང་རྒྱལ་རིན་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ནས་མ་
 དཔེ་ཁག་དང་དཔེ་བསྐྱར་འབྲུས་ཆང་གནང་བ། དཔེ་ཁྱིེད་ཀན་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་མཁས་
 གྲུབ་མོར་བཟང་མཆོག་ནས་མ་དཔེ་རྟེན་པ་མཁོ་སྟོན་གནང་བ། ཐོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་དོ་དམ་པ་
 ཀན་བཞོད་ནམས་ལགས་ནས་དཔེ་བསྐྱར་ཁུ་ཡུལ་ཕྱག་དཔེ་མང་དག་ཅིག་གཡར་པོ་གནང་བ།
 རྒྱལས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཕྱག་མཛོད་རྣམ་པས་རྒྱ་འགྲོའི་མཐུན་འབྱུང་ཆ་ཆང་གནང་བ་སོགས་
 ཐོང་ཞུས་རྣམ་པ་ཆོའི་བཀའ་འདིན་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལམ་ཕྱག་དཔེ་འདི་རྣམས་རྒྱ་
 ཆེའི་སྟོག་པ་པོ་སྤྱི་དང་། རྒྱག་པར་དད་ལྡན་ཆོས་ཁུ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྐྱར་སྤུལ་པ་
 དགའ་གུས་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་ཡི་རངས་བསྐྱགས་བཛོད་དང་བཅས་སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
 མདོར་ན་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱལ་སྟོར་དང་རོགས་རམ་གནང་མཁན་ཡོངས་ཀྱིས་འབད་བཅོན་
 གནང་བའི་རྣམ་དཀར་ཀྱི་ལེགས་བྱས་དང་། དུས་གསུམ་ཀྱི་དགེ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་སྟོགས་
 གཅིག་དུ་བསྟོམས་ནས་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྗེ་བྲག་གསང་ཆེན་དོ་
 རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ཐུག་པོ་དང་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ། བསྟན་པ་དེ་འཛིན་ཡོངས་
 ཀྱི་གཙུག་རྒྱུན་ལ་ཐོང་ས་ལ་སྤུལ་ས་མཐོན་རྒྱལ་པའི་དབང་པོས་གཙོས་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་
 ཀྱི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་སྤྱི་ཆེ་བརྟན་ཅིང་མཛད་འཕྲིན་སྤྱན་གྱིས་འབྱུང་བ། བསིལ་སྤྱན་ཁ་བ་
 གངས་རིའི་སྟོངས་སྤྱི་ཆོས་མིན་རྒྱུད་ཆོགས་སྤྱར་དུ་ཞི་ནས་ཆོས་སྤྱིད་བདེ་དགའ་རྒྱ་མཆོས་
 ཉག་དུ་འཆོ་བའི་སྟོན་འདུན་དང་བཅས་རྒྱུད་སྟོན་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་ཁུར་མིང་འཛིན་
 བསྐྱེད་རིས་པ་རྣོ་བཟང་སྤྱ་སྤྱབ་ནས། ཐོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༧༡ཕྱི་ལོ་༢༠༡༧ཕྱི་ཟླ་༣ཆོས་ ༡༡ པ།

བསྐྱུས་མིང་རིམ་གྱི་སྒྲིག་

བཀའ་འགྲུང་།

དགོངས་པ་ལུང་སྒྲིག་།

(དགོངས་པ་ལུང་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད།)

རྒྱུད་ལྷན་ཆེན་ཐེག་ལེ།

(དཔལ་ལྷན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐེག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་རྣལ་འབྱོར་མ་ཆེན་མོའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་བདག་།)

བརྒྱུད་སྒྲིག་པ།

(འཕགས་པ་ཞེས་རབ་ཀྱི་ཡ་ཤེས་ཏུ་བྱེད་པ་བརྒྱུད་སྒྲིག་པ།)

ཆེད་དུ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ས།

(མདོ་སྒྲེ་སའི་ནང་ཆེད་དུ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ས།)

ཆོས་བཞི་བསྐྱུས་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་ཆོས་བཞི་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་ལེ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

བརྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ལེ།

(ཀྱི་རྩེ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ།)

བདེ་མཆོག་གི་བཀའ་རྒྱུད་སྒྲིག་པའི་ལྷན་པ།

(དཔལ་བདེ་མཆོག་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་།

(རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་།)

མདོ་སྡེ་དགོན་མཚོག་སྤྲིན།

(འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་སྤྲིན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

མདོ་པལ་པོ་ཆེ།

(སངས་རྒྱལ་པལ་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

འདུལ་བ་གཞིའི་བར་སྟོམ།

(འདུལ་བ་ཀ་པའི་ནང་འདུལ་བ་གཞིའི་བར་སྟོམ་ཡིན་ཏུང་། བྲིད་ཡིག་མན་ངག་གཏེར་མཛོད་ནང་འདུལ་བ་ལུང་གི་བར་སྟོམ་ལས་ཞེས་བཀོད་འདུག།)

དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུ།

(རྒྱུ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ།)

དོ་རྩེ་གྲུབ།

(འཕགས་པ་པ་མཁའ་འགྲོ་མ་དོ་རྩེ་གྲུབ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བརྟག་པ།)

དོ་རྩེའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བསྟོ་བ།

(ལལ་ཆེན་ཁ་པའི་ནང་དོ་རྩེའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་ལེན།)

དོ་རྩེ་སྤྲིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུ།

(དཔལ་དོ་རྩེ་སྤྲིང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུ།)

དོ་རྩེ་གདན་བཞི།

(རྒྱལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དཔལ་གདན་བཞི་བ།)

དོར་བྲེང་།

(རྒྱལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དཔལ་དོ་རྩེ་བྲེང་བ་མཛོན་པར་བཛོད་པ་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྲིང་པོ་གསང་བ་རྣམ་པར་བྲེ་བ།)

དབལ་མཆོག་དང་པོའི་ལྷགས་རྟོག

(དབལ་མཆོག་དང་པོའི་ལྷགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དུམ་བུ།)

ལྷགས་རྟོག་ལའི་རྒྱུད།

(དབལ་ལྷགས་རྟོག་ལའི་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷུང་བ།

(འཕགས་པ་ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལེའུ་གྲ་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷུང་བ།)

ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་ཡབ་དང་སྲས་མཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

ཤེས་རབ་སྣང་པོའི་མདོ།

(བཙུག་པོ་ལྷན་འདས་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྣང་པོ།)

སྐུ་ལྷ།

(ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཆེན་པོ།)

གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད།

(དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ལྷགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྟག་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ།)

གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བསྟན་པའི་མདོ།

(འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

བསྟན་འགྲུར།

དཀྱིལ་ཆོག་དྲོ་མེ་མེད་བ།

(ཞལ་ཡུལ་གྱིས་མཇུག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་དྲོ་མེ་མེད་བ།)

སྐྱེས་རབས།

(སྐྱེ་བ་དཔོན་དཔའ་པོས་མཛད་པའི་སྐྱེས་པའི་རབས་སུ་མ་ཅུ་ཅ་བཞི་བ།)

ཁ་སྐྱོར་གྱི་འགྲེལ་བ་རིན་ཆེན་གླེང་བ།

(ནལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་དཔའ་པོ་ཞོ་རྗེས་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་གྱི་གླེང་གཞི་དང་གསང་ཆེན་དཔལ་ཀྱན་ཏུ་ཁ་སྐྱོར་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་བ་རིན་པོ་ཆེའི་གླེང་བ།)

འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ།

(གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་ནམ་སྐྱེ་བ་དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་བ་མཛོད་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་བ།)

རྒྱུད་ཐཱ་མ།

(རྗེ་བཙུན་བྱམས་བ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཐཱ་མ་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་སྤྱིང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མདོ་ཐབ་མོ་རྣམས་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ཐཱ་མའི་བསྟན་བཅོས།)

བསྐྱོམ་རིམ།

(སྐྱེ་བ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤེ་ལས་མཛད་པའི་བསྐྱོམ་པའི་རིམ་བ།)

མངོན་བ་ཀྱན་བདུས།

(འཕགས་བ་ཐོགས་མེད་གྱིས་མཛད་པའི་མངོན་བ་ཀྱན་ལས་བདུས་བ།)

བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྟོད།

(སྐྱེ་བ་དཔོན་མདྲིཙཱས་མཛད་པའི་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ཐུན་འདས་ལ་བསྟོད་པ་བསྐྱགས་པར་འོས་བ་བསྐྱགས་པ་ལས་བསྟོད་པར་མི་རུས་པར་བསྟོད་བ།)

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད།

(སྐྱེ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་གྱི་ཆོག་ལེན་བྱས་བ།)

འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་།

(སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་དབལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་བཤུགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེད་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཞལ་གྱི་ལུང་།)

གཉིས་མེད་གྲུབ་པ།

(རྒྱལ་པོ་ཨི་རྒྱུ་ཉིས་མཛད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱབ་ཐབས།)

ཐབས་ཤེས་གྲུབ་པ།

(སློབ་དཔོན་ཡན་ལག་མེད་པའི་རྡོ་རྗེས་མཛད་པའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་
གྲུབ་པ།)

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཡི་གེར་བསྐྱེད་པ།

(དབལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཡི་གེར་བསྐྱེད་པ།)

ཐོད་པའི་འགྲེལ་བ།

(སློབ་དཔོན་སངས་མཛད་པའི་དབལ་སངས་རྒྱལ་ཐོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་གའི་རིམ་
བཤུགས་པ།)

དམ་ཆེག་ལྗེ་བ།

(སློབ་དཔོན་དབལ་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དམ་ཆེག་ལྗེ་བ།)

དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།

(མཆོག་གི་དང་པོའི་སངས་རྒྱལ་ལས་ལྷུང་བ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ།)

དུས་འཁོར་དབང་ལའི་འགྲེལ་བ།

(སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་གིས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲེལ་
བཤུགས་ཆ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟོང་ལྷག་བརྒྱ་གཉིས་པ་བྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ལས་དབང་གི་
ལེའུའི་འགྲེལ་བཤུགས།)

དོ་ཏ་མཛོད།

(རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་པ་ར་ཏ་མ་མཛོད་པའི་དོ་ཏ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བའི་སྟེན་ཁོ་ན་ཉིད་རྣལ་ཏུ་མཚོན་
བ་དོན་དམ་པའི་ཡི་གེ)

དོན་དམ་སྟེ་མ། (བསྟེན་བ)

(རིགས་ལྡན་པརྩ་དཀར་པོས་མཛད་པའི་དཔལ་དོན་དམ་པའི་བསྟེན་བ།)

མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་བ།

(མགོན་པོ་སྟེ་སྒྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་མདོ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་བ།)

མདོ་སྟེ་རྒྱུ།

(རྩེ་བཙུན་བྱམས་བ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་མདོ་སྟེ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆེག་ལེའུར་བྱས་
བ།)

འདུལ་བ་སྟུམ་བརྒྱ་བ།

(སྟོབ་དཔོན་ཤྲ་ཀྱ་འོད་གྱིས་མཛད་པའི་འཕགས་བ་གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟུ་བའི་དགེ་རྩལ་གྱི་ཆེག་
ལེའུར་བྱས་བ་སྟུམ་བརྒྱ་བ།)

དོ་རྩེ་གཙོད་བ།

(འཕགས་བ་ཞེས་རབ་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་དོ་རྩེ་གཙོད་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་མདོ།)

སྟོད་འཇུག

(རྣལ་སྟུམ་ཞི་བ་ལྟས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོད་བ་ལ་འཇུག་བ།)

སྟོད་བསྟུས།

(ལྷ་རྩེ་ཐམས་མཛད་པའི་སྟོད་བ་བསྟུས་པའི་སྟོན་མ།)

པར་བྱིན་བསྟུས་བ།

(སྟོབ་དཔོན་དཔལ་པོ་འཕ་ལྷ་རྩེ་ཐམས་མཛད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་བསྟུས་བ།)

དབུ་མ་ལྟུག་པ།

(སྟོབ་དཔོན་རྩ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ལ་ལྟུག་པ།)

དབུས་མཐའ།

(རྩེ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

བྱང་རྩལ་སེམས་འགྲེལ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆོགས་བཅད་མ།)

སྐ་མ་ལྷ་བཅུ་པ།

(སྟོབ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་དོན་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བཅུ་པ།)

མན་ངག་སྟེ་མ།(སྟོབ་དཔོན་ཨ་ལྷ་ལག་རས་མཛད་པའི་དཔལ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་
མན་ངག་གི་སྟེ་མ།)**མརྒྱལ་ཆོ་ག།**

(སྟོབ་དཔོན་དག་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མརྒྱལ་དབུལ་བའི་ཆོ་ག།)

མི་ལམ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བའི་གཏམ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་མི་ལམ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བའི་གཏམ།)

ཅ་ལྷང་བཅུ་བཞི་པ།

(སྟོབ་དཔོན་ཏྲ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྩེ་རྩེ་གྲགས་པ་ཅ་བའི་ལྷང་བ་བསྐྱེད་པ།)

ཅ་བཤེས་རབ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་ཅ་བའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ།)

ཅོད་བསྒྲིག།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཅོད་བ་བསྒྲིག་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ།)

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ།

(སྟོབ་དཔོན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མཛད་པའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ལེན་བྱས་པ།)

བཞི་བརྒྱ་པ།

(སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས་མཛད་པའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་བཞུན་བཙོས་བཞི་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེན་བྱས་པ།)

བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ།

(དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆར་འགྲེལ་པ།)

ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ།

(རྒྱལ་པོ་ཨིན་ལྷ་ཉིས་མཛད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་ཐབས།)

ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེའི་རྒྱད།

(བཤད་པའི་རྒྱད་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཚོག་ཏུ་མད་དུ་བྱང་པ།)

རིན་ཆེན་སྒྲེང་པ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲེང་པ།)

རིམ་ལྗ།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྗ་པ།)

རིམ་ལྗ་བསྟུས་པ།

(དཔལ་ནཱ་པས་མཛད་པའི་རིམ་པ་ལྗ་བསྟུས་པ་གསལ་པ།)

ལམ་སྟོན།

(དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྟོན་མ།)

བཤེས་ལྗོངས་།

(མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་གྱིས་མཛད་པའི་བཞེས་པའི་སྒྲིང་ཡིག)

སེམས་ཀྱི་ལྷོད་ལྷོད་།

(སྟོན་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟམ་མཛད་པའི་སེམས་པ་དམིགས་པའི་སེམ་པའི་དོན་འབྲེལ་སེམས་ཀྱི་ལྷོ་པ་
པ་རྣམ་པར་སྟོང་ག།)

གཤམ་བ་ལྟམ་ལ།

(དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་པརྒྱལ་ཁྲུ་མ་མཆོད་པའི་ཡུད་མ་ལུས་པའི་དོན་དེས་པར་སྐྱལ་པར་ཕྱེད་
བ་དཔལ་གསང་བ་སྐྱལ་བ།)

ब्रह्मवद्बुद्ध्या।

(སྟོབ་དཔོན་ནི་བ་ལྟ་ས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་པ་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་ཚིག་མཐུན་བུས་པ།)

ཐོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྒྱལ་མ་གྱི་གསུང་།

དགྲིལ་ཚོག་རིན་ཆེན་སྒྲེང་བ།

(ཆེ་མོང་ཁ་བ་ལྷོ་བཟར་བྲག་ས་སུ་ཨ་རྩ་དྲ་པའི་དཔལ་གསེན་རྗེ་གསེད་ལྷ་པལ་ཤུལ་མ་རྒྱལ་མ་ཡི།
དཀྱིལ་པོར་རྩྭ་དཔར་བཞུར་བཞུར་པའི་ཐལ་སྤྱི་ཚེ་གསེན་པོ་ཆེའི་ཕྱིར་ག།)

སྐུ་བཅའ་པ་ལྷུ་མ་པ།

[illegible]

མཁེན་སྲིད་མ།

(ཁོ་ཅོར་ཁ་བ་ལྟོ་བཟར་ལུགས་པས་མཛད་པའི་ཡིན་མཁས་ཉི་ལྟུང་གི་ལྷ་མ་ལྷ་མས་པ་གསོལ་བ་
བདེམས་པ་དངོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱི་ལ།)

ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་ཁྲུབ་བདག་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གསར་བ་ཀུན་གྱི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ།)

གཙོད་གཞུང་ཐར་འདོད་དེད་དཔོན།

(པཎ་ཆེན་སློ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གཙོད་གྱི་གདམས་པ་ཐར་འདོད་གྱི་དེད་དཔོན།)

ར་མཆོད་བདེ་ཆེན་ཀུན་བཟང་།

(མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ར་མཆོད་བདེ་ཆེན་ཀུན་བཟང་མ།)

རྗེའི་རྟོགས་བརྗོད།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་རང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ། ཡོངས་གྲགས་སུ་རྟོགས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་མ་ཞེས་འབོད།)

སྤྲིང་པོའི་གནད་ཐོར་བྱའི་རིམ་པར་བྱེ་བ་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་།

(དཔེན་ས་བ་སློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྲིང་པོའི་གནད་ཐོར་བྱའི་རིམ་པར་བྱེ་བ་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་།)

བསྟོད་པ་ལེགས་བཤད་སྤྲིང་པོ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་འདིག་རྟོན་ཐམས་ཅད་གྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ་སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལ་ཟབ་མོ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གསུང་བའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྲིང་པོ།)

བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་སློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་བསྟོད་པ་འཇམ་དབྱངས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་བསྟོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ།)

གདམས་པ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲུང་།

(དཔེན་ས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསུང་བཀའ་རྒྱ་མཐི་ནང་བཞུགས་པའི་རང་གི་གདན་
ས་པ་མེ་བཙུན་ཆོས་སྐུ་བས་དོ་མེ་ལ་གནང་བའི་གདམས་པ་བྲུང་པར་ཅན་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲུང་།)

བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས།

(མེ་ཅོང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བདེ་མཆོག་སྐྱབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་གསལ་བ།)

བདེ་མཆོག་ལག་མཛོད།

(མེ་ཅོང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབལ་འཁོར་ལོ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྣམ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་
ལག་མཛོད་དང་དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་ལྷ་དང་བཅས་པ།)

དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར།

(མེ་ཅོང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དགོ་སྒྲུབ་ཀྱི་གནད་ཀྱི་དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་
དཀར།)

དྲིས་ལན་སྒོ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱ་དབྱངས།

(པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་དྲིས་ལན་སྒོ་བཟང་
བཞད་པའི་སྐྱ་དབྱངས།)

ནམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས།

(མཁས་གྲུབ་མེས་མཛད་པའི་ངོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བའི་ནམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས།)

ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ།

(པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་མཛད་པའི་དགོ་སྒྲུབ་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་
བའི་གཞུང་ལམ།)

མེ་ལྷ་སྐྱོན་པོ།

(དགོ་བཤེས་པོ་ཏོ་བས་མཛད་པའི་མེ་ལྷ་སྐྱོན་པོ།)

ཐེའུ་བུམ་སྟོན་པོའི་འགྲེལ་བ།

(རྫོང་ལྷ་འཁྱི་སྒྲུབ་པས་མཛད་པའི་ཐེའུ་བུམ་སྟོན་པོའི་འགྲེལ་བ།)

དབང་དོན་དེའི་དབང་གསལ་བ།

(རྫོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དབང་གསལ་བ་འདུས་པ་མི་བསྟོད་རྟོ་རྟའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱི་ཚེ་ག་དབང་གི་དོན་དེའི་དབང་ཏུ་གསལ་བ།)

བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་བ།

(རྫོང་ཁ་བ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་བ།)

ཐཱ་མཚོད་དངོས་བྱལ་ཀྱན་འབྱུང་།

(མཁས་བྱལ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐཱ་མཚོད་པའི་ཚེ་ག་དངོས་བྱལ་ཀྱན་འབྱུང་།)

ཐཱ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་རིམ་བ་བྱེ་བ།

(དཔེན་ས་བ་སྟོ་བཟང་དོན་བྱལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་རིམ་བ་བྱེ་བ།)

སྟོ་སྟོང་དོན་བདུན་མཐམ་སྟོ་སྟོང་ཅ་ཆེག

(རྫོང་པོང་ཁའི་གསུང་འབྲུམ་ནང་བཞུགས་པའི་སྟོ་སྟོང་དོན་བདུན་མཐམ་ཅ་ཆེག།)

སྟོ་སྟོང་ཆེགས་བརྒྱད་མ།

(དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྒྲུང་རི་ཐང་བ་དོ་རྟེ་སྟོ་སྟོང་ཆེགས་བརྒྱད་མ།)

ཆེགས་ཀྱི་འཁོར་པོའི་ཚེ་ག་དངོས་བྱལ་ཀྱན་འབྱུང་།

(མཁས་བྱལ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཆེགས་ཀྱི་འཁོར་པོའི་ཚེ་ག་དངོས་བྱལ་ཀྱན་འབྱུང་།)

རང་གི་ཅ་བའི་སྟོ་མའི་བཀའ་ངེན་དྲན་པའི་སྟོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་རྒྱལ།

(ལུ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་ཀྱིས་མཛད་པའི་རང་གི་ཅ་བའི་སྟོ་མའི་བཀའ་ངེན་དྲན་པའི་སྟོ་ནས་
གསོལ་བ་འདེབས་རྒྱལ།)

རང་རྣམ།

(པཎ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་རང་གི་སྤྱད་རྩལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ནོར་བུའི་ཐེང་བ།)

རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་མོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་མན་ངག་
རིམ་ལྔ་རབ་རྩ་གསལ་བའི་སྟོན་མ།)

ལམ་འབྲས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་མཆོད།

(འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འབགས་པས་མཛད་པའི་ལམ་འབྲས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱག་མཆོད།)

ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་མོ་བཟང་གྲགས་པས་ཆ་ཁོ་དཔོན་པོ་ངག་དབང་གྲགས་པ་ལ་གདམས་པའི་ལམ་གྱི་གཙོ་
པོ་རྣམ་པ་གསུམ།)

ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་མོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོ།)

ལམ་རིམ་བསྐྱེད་དོན་ནམ་ལམ་རིམ་ཉམས་མགུར།

(རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་མོ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རྣམ་གཞག་
མདོར་བསྐྱེད་ཉེ་བཞེད་བྱང་རྩ་བུས་བ།)

ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་འབྱུང་།

(དཔེན་ས་པ་མོ་བཟང་དོན་གྲུབ་གྱིས་མཛད་པའི་ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་སྤྱ་བཞིགས་པ་དངོས་གྲུབ་
ཀྱན་འབྱུང་།)

ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པའི་སྟོན་ཆེན།

(འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྱིས་དཔལ་པོ་རྗེ་ལ་གསུངས་པའི་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྐོར་ནས་བཤད་པའི་
ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པའི་སྟོན་ཆེན།)

ཤེས་རབ་སྒྲུང་བ་འཕེལ་བྱེད།

(འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་དཔའ་བོ་དོ་རྩེ་ལ་གསུངས་པའི་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་ནས་བཤད་པའི་
ལྷ་ཆོག་ས་ནུམ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་རྩེས་གནང་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཆོ་ག་ཤེས་རབ་སྒྲུང་བ་འཕེལ་བྱེད།)

གསང་འདུས་ལྷ་སོ་གཉིས་ལ་བསྟོད་བ།

(མཁས་གྲུབ་རྩེས་མཛད་པའི་བཙུམ་ལྷན་འདས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ལྷ་སྒྲུབ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་མདོར་བསྡུས་པའི་བསྟོད་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་བ།)

གསོལ་འདེབས་བྱགས་རྩེ་བསྒྲུལ་བ།

(ལཾ་ཆེན་མོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲ་མའི་བཀའ་རིན་ཏུན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་
བྱགས་རྩེ་བསྒྲུལ་བ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་སྒྲ།)

ཕྱེ་བཀའ། ཕྱེ་དགེ་བཀའ་འགྲུར།

ཕྱེ་བསྟན། ཕྱེ་དགེ་བསྟན་འགྲུར།

ལག་གིས། (ལག་གིས་དཔེ་རིང་བོད་ཤོག་ཐོག་ཡོད་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྒྲ་
མཆོད་ཁྱིད་ཡིག་མན་ངག་གཏེར་མཛོད།)

བོད་དཔར། (བོད་ནས་དཔར་སྒྲུབ་གནང་བའི་དཔེ་རིང་བོད་ཤོག་ཐོག་ཡོད་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་
རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྒྲ་མཆོད་ཁྱིད་ཡིག་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད།)

དཔེ་དཔར། (རྒྱ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་དཔར་སྒྲུབ་གནང་བའི་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་
མཆོན་གྱི་སྒྲ་མཆོད་ཁྱིད་ཡིག་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད།)

༥ མཛད་པ་པོའི་ནམ་ཐར་མདོར་བསྟུས་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ནི་གཙང་སྟོང་སྒྲིད་མོང་པད་ཁྱད་ནང་པའི་རིགས་
 ལྷ་ཡབ་ཚངས་པ་དཀར་པོ་དང་། ལུས་ཆེ་རིང་དཔལ་འཛོམས་གཉིས་ཀྱི་སྒྲས་སྤྱར་བ་འབྱུང་
 བཅུ་གཉིས་པའི་ཚུ་སྟུལ་(༡༧༡༩)ལོར་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ཐོག་ཐོས་བསམ་སྒྲིང་གི་ཆོས་
 རྗེ་ཆེ་བརྟན་ནམ་རྒྱལ་གྱི་བྱང་དུ་གཙུག་ལུང་ལུང་ཏེ་མཚན་དབུ་རྒྱན་ཆོས་འཕེལ་ཞེས་སྟུལ།
 ཞལ་ནས་སྟོག་བསྟུན་པས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་པར་བཟས་སྟུན་བྱང་རམས་པ་ནས་ཆོས་སྟོང་འཛིན་
 སྟོང་བྱེད་དུ་བཅུག དགུང་ལོ་བཅུ་ཐོག་བཟས་སྟུན་གྱི་ཆོས་སྟོང་ཞུགས། དེའི་ལོར་པཎ་ཆེན་
 གོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱང་དུ་རབ་བྱུང་གི་སྟོན་པ་ཞུས། མཚན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་འདོགས་
 པར་མཛད། དགུང་ལོ་བཅུ་བདུན་པར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷར་གསན་བསམ་མཛད། ནམ་
 འབྲེལ་ཐོག་ནས་མིང་བཏགས་གནང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་རང་མཉམ་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོ་སྒྱར་ལ་
 བརྟེན་མིང་སྒྲམ་པོར་མ་ཆགས་པར་སྒྲིད་མོང་དུ་ཕེབས། དེའི་ལོར་སྤྱི་ལ་བྱ་གསར་རྒྱག་གིས་
 ལོ་གསུམ་རིང་སྟུབ་ལ་བཅོན། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་བྱ་བ་དབང་གོ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ནས་
 བརྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཞེས། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་དབུས་སྤྱེལ་ཕེབས། ལུང་བྱ་སྟོགས་
 ལུམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཛུལ་ནས་ཐབ་ཆོས་འགའ་ཞུས་ཏེ་ས་ལུག་གཅིག་དུ་སྟོག་འཆོ་ཅན་གྱི་
 འཆོ་བར་བརྟེན་ནས་ལོ་གཅིག་བཞུགས། དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ལ་སྒྲིད་མོང་དུ་ཕེབས་ནས་
 ལུག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་བསྟུན་ཚུལ་གྱིས་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་དགོངས་རྫོགས་བསྟུན་པས། དགུང་
 ལོ་ཉེར་ལྷ་ལ་དེར་རིང་ས་དམ་པའི་སྟུབ་གནས་མཁའ་འགྲོའི་གསང་ལུག་དུ་འཆོ་བ་རན་འོན་ལ་
 བརྟེན་ནས་ལྷ་རྗེས་མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཕྱི་ལོ་སྟུབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གཞོན། དགུང་ལོ་ཞེ་བཞི་
 ནས་རེ་ལྷའི་བར་སྒྲིད་མོང་བསམ་གཏན་སྒྲིང་དང་། དགའ་ལྷན་ལུག་པོ་ཆེ། ཆོས་སྤྱིངས་ཚུལ་
 ལྷན་སྒྲིང་། བལ་ལུས་ཐང་རྩི་ཏ་ར་སོགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་

ནམས་གསོ་གནང་། དགུང་ལོ་རེ་གཉིས་ལ་ཐེབས་སྐབས་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོའི་ཡོངས་འཛིན་དང་པུ་ཏའི་མཆོན་བསྟོད་བཞེས་ཏེ་མོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་
 ལར་བཞུགས་ནས་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་ཡོངས་འཛིན་གནང་། ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་
 དང་། རྒྱུ་རབས་སོ་བཞིའི་རྣམ་བཤད་ཐེག་ཆེན་གསལ་བའི་སྟོན་མེ། ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་
 པ་དང་། མངོན་ཏོགས་རྒྱན་རྒྱར་ཏེ་བྲང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་
 པའི་ཤེར་ཕྱིན་གསལ་བའི་སྟོན་མེའི་ཐེགས་བཤད། ལམ་རིམ་ལྷ་མ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར། དམ་
 ཆོག་དོ་རྩའི་སྟོན་བརྒྱས་དངོས་ཀྱིས་ཀྱན་འབྱུང་སོགས་མདོ་སྔགས་ཆོས་དཔེ་མང་དུ་བཅུམས།
 དབུས་གཙང་གི་ཆོས་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ཆང་མར་འདུལ་བའི་ཕྱག་ལེན་དང་ལམ་རིམ་གྱི་འཆད་སྡེལ་
 བར་མར་མཛད། དགུང་ལོ་དོན་བདུན་སྐབས་ཀྱིས་ཆེ་མཆོག་སྤྱིང་དགོན་པ་ཕྱག་བཏབ། དགུང་
 ལོ་ལྷ་གཅིག་སྡེ་རྒྱ་སྤྱང་(༡༧༩༩) ལོར་གཤེགས།

དཀར་ཆག

༡ ཆེད་བཟོད།	iii
༢ རྩོན་ཐེང།	v
༣ དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།	xxi
༤ བསྐྱུས་མིང་རོ་སྟོད།	xvii
༥ མཛད་ནུས་མདོར་བསྐྱུས།	xxxix

ཐ་མཆོད་ཁིད་ཡིག་སྒྲུབ་རྒྱད་མན་ངག་གཉེར་མཛོད།	༡
དང་པོ། གདམས་པའི་ཁུངས་བཤད་པ།	༤
གཉིས་པ། གདམས་པའི་ཆེ་བ་བཤད་པ།	༢༡
གསུམ་པ། གདམས་པ་དངོས་ཉམས་སྤྱུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ། (༡)	༢༤
།།། ཐུན་གྱི་རོ་བོ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ལ། (༢)	༢༤
(༡) རྩོན་འགྲོ་ལ། (༡)	༢༤
༡ སྤྱིའི་རྩོན་འགྲོ་ལ། (༡)	༢༤
༡ གུན་སྒྲོང་བཅོས་པ།	༢༤
༢ སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ།	༢༥
༢ ཁྱད་པར་གྱི་རྩོན་འགྲོ་ལ། (༢)	༤༣
༡ རང་ཉིད་སྒྲུར་བསྐྱེད་པ།	༤༣

- ༡ རྫོང་བཅུད་སྐྱུང་བ། ༤༩
 ༢ མཆོད་པ་ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ། (༡) ༤༩
 (༡) རྒྱུད་མཆོད་ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ལ། (༢) ༤༩
 ༡ བསང་བ། ༤༩
 ༡ སྐྱུང་བ། ༤༩
 ༢ བསྐྱེད་བ། ༤༩
 ༣ ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བ། ༥༠
 (༢) མཆོད་ཐཱ་མ་གཞན་ནམས་ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་བ། ༥༡
 (༢) དངོས་གཞི་ལ། (༢) ༥༡
 ༡ ཆོགས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཐཱ་མ་སྐྱོད་ཆོགས་ནམས་སྐྱོམ་པ་ལ། (༡) ༥༣
 ༡ ཐཱ་མ་སྐྱོད་ཆོགས་གསལ་འདེབས་ཚུལ། ༥༣
 ༢ ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱོན་དངས་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱ་ཚུལ། ༥༣
 ༡ དེ་ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་པ་འབྱུང་བ་ལ། (༡) ༥༤
 ༡ ཐཱ་མ་མཆོད་པ་གཤམ་ཆེན་པའི་རྒྱ་མཚན་བསམ་བ། ༥༤
 ༢ ཐཱ་མ་མཆོད་ཚུལ་དངོས་ལ། (༢) ༥༥
 <༡> བྱག་འཆོལ་བ་ལ། (༡) ༥༥
 ༡ ཐཱ་མ་འོངས་སྐྱོད་ཆོགས་སྐྱུར་བལྟས་ཏེ་དེའི་སྐོན་ནས་བསྐྱོད་ཅིང་བྱག་
 འཆོལ་བ། ༥༥
 ༢ ཐཱ་མ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུར་བལྟས་ཏེ་དེའི་སྐོན་ནས་བསྐྱོད་ཅིང་བྱག་འཆོལ་བ། ༥༦
 ༣ ཐཱ་མ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་བལྟས་ཏེ་དེའི་སྐོན་ནས་བསྐྱོད་ཅིང་བྱག་འཆོལ་བ། ༥༦

- ༤ གླ་མ་མཆོག་གསུམ་མ་ལུས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བཞུགས་ཏེ་དེའི་སྒོ་
ནས་བསྟོད་ཅིང་བྱུག་འཆོལ་བ། ༡༩
- ༥ རྩོགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་གླ་མའི་སྒྱལ་བར་བཞུགས་ཏེ་
བྱུག་འོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཆོལ་བ། ༡༡
- <༢> མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ལ། (༥) ༤༡
- ༡) ཕྱི་བྱམ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་ལ། (༥) ༤༡
- ༡ རྒྱ་བཞི་འབྲུལ་བ། ༤༡
- ༢ ཉེར་སྟོད་འབྲུལ་བ། ༤༥
- ༣ འདོད་ཡོན་འབྲུལ་བ། ༡༠༩
- ༤ མཐུལ་འབྲུལ་བ། ༡༠༩
- ༥ སྤྱབ་པའི་མཆོད་པ་འབྲུལ། ༡༡༣
- ༢) བྱང་གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ། ༡༡༩
- ༣) གསང་བ་ཤེར་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ། ༡༢༥
- ༤) དེའོན་ཉིད་ཆོག་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ། ༡༣༠
- ༥) སྤྲོད་དང་བདག་ཉིད་བཞུགས་ཏེ་སྒོ་མ་བ་གཟུང་བ། ༡༣༩
- <༣> ཡན་ལག་ལྷག་མ་ནམས་བྱ་བ་ལ། (༥) ༡༣༤
- ༡ བཤགས་བ་བྱ་ཚུལ། ༡༤༠
- ༢ རེས་སྤྱི་ཡི་རངས་བྱ་ཚུལ། ༡༤༤
- ༣ ཆོས་འཁོར་བསྟོར་བར་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། ༡༤༦
- ༤ ལྷ་རྒྱ་ལས་མི་འདེབས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། ༡༤༩
- ༥ བསྟོར་བ་བྱ་ཚུལ། ༡༥༠

༼༣༽ དད་གྲུས་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལ། (༤) ༡༥༡

(༡) བན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་དད་གྲུས་གསལ་བཏབ་སྟེ་

མཆོན་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱལ་བའི་གསོལ་འདེབས་བྱ་

ཚུལ། ༡༥༡

(༢) ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་ངོན་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་

ཚུལ་ལ། (༡) ༡༥༡

༼༡༽ ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅ་བ་དད་བ་སྦྱོང་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་

བ་ལ། (༢) ༡༥༡

༡ འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་

བ་འདེབས་ལ། ༡༥༢

༢ ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་པའི་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་

བ་འདེབས་ལ། ༡༥༢

༣ རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་

འདེབས་ཚུལ། ༡༥༤

༼༢༽ བཀའ་ངོན་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལ། ༡༥༢

(༣) ཐུན་པ་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལ། (༤) ༡༥༢

༡ ཐུན་པ་ཡོན་ཏན་བཅོད་པའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། ༡༥༤

༢ བཀའ་ཡོན་ཏན་བཅོད་པའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། ༡༥༤

༣ གསང་བའི་ཡོན་ཏན་བཅོད་པའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། ༡༥༤

༤ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཅོད་པའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། ༡༥༤

(༤) ལྷ་ཆུགས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་

ཚུལ། ༡༩༩

༡༤ མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཤར་སྒོམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོ་སྤྱོད་

ཞིང་བྱིན་རྒྱབས་ཞུ་བའི་ཚུལ་ལ། (༡) ༡༩༩

༡ ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་བའི་ཚུལ། ༡༩༩

༢ བསྟེན་ནས་སྒོ་རི་ལྟར་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་ལ། (༡) ༢༠༡

[༡] ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། (༢) ༢༠༡

༡༥ སྒྲིལ་བྱ་ཆུང་ཅུང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། (༡) ༢༠༡

༡ འཛིག་ཏེན་བྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པ། ༢༠༡

༢ འཛིག་ཏེན་བྱི་མ་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ། ༢༠༥

༡༦ སྒྲིལ་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། (༡) ༢༠༦

༡ ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པ། ༢༠༦

༢ ཐར་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་བ་ཚུལ། ༢༠༩

༡༧ སྒྲིལ་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། (༡) ༢༠༩

༡ བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ། (༢) ༢༠༩

༡ ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་རྩ་བ་སྤྱིར་རྒྱུ་ལོ་བསྐྱེད་ཚུལ། ༢༡༠

༢ སྒོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་མའི་སྒོ་ནས་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེས་ཚུལ་

ཀྱས་པར་བཤད་པ། ༢༡༥

༣ ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་ཚུལ། ༢༢༩

༤ སྒོན་སེམས་དང་འཇུག་སྒོམ་ལེན་ཚུལ། ༢༤༡

- ༡) མེས་མ་བསྐྱེད་ནས་སྤོང་བ་སློབ་ཚུལ་ལ། (༡) ༡༩༩
 [༡] རྒྱལ་ལྷན་གྱི་སྤོང་བ་སློབ་ཚུལ་ལ། (༦) ༡༩༩
 ༡ རྒྱུན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ། ༡༩༩
 ༢ རྒྱལ་གྲིས་ལ་སློབ་ཚུལ། ༡༩༩
 ༣ བཟོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ། ༡༩༩
 ༤ བཟོན་འབྲུག་ལ་སློབ་ཚུལ། ༡༩༩
 ༥ བསམ་གཏན་ལ་སློབ་ཚུལ། ༡༩༩
 ༦ བེས་རབ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ། (༡) ༡༩༩
 ༧ མཉམ་གཞག་ནས་མཁའ་ཉི་མའི་སྤོང་ཉིད་སློབ་ཚུལ། ༡༩༩
 ༨ རྩིས་ཐོབ་སྒྲུབ་ཉི་མའི་སྤོང་ཉིད་སློབ་ཚུལ་ལ། ༡༩༩
 [༢] རྒྱུད་པར་ཐབ་མོད་ཀྱི་མཛུགས་ལ་སློབ་ཚུལ། ༡༩༩
 [༢] རྒྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དོན་མེད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ། (༣) ༢༠༠
 ༡ རྒྱལ་ལྷན་ཐབ་མོད་སྤོང་རྒྱུ་བ། ༢༠༠
 ༢ རྒྱུད་རྒྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྤོང་བ་དག་པར་བྱེད་ཚུལ། ༢༠༠
 ༣ ལས་རིམ་གཏོས་སློབ་པའི་ཚུལ་ལ། (༣) ༢༠༠
 [༡] རིམ་གཏོས་སློབ་པའི་ཚུལ་དོན་ལ། (༡) ༢༠༠
 ༡ བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་ཚུལ། ༢༠༠
 ༢ རྩིས་ཐོབ་རིམ་ལ་སློབ་ཚུལ། ༢༠༠
 [༢] བསྐྱེད་པར་བཟོན་ས་མ་ཐོན་པ་བྱ་བའི་ཚུལ། ༢༠༠
 [༣] ཆེ་དཔས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མས་རྩིས་ཐོབ་པར་སྤོང་ཉིད་རྒྱུ་
 བྱེད་ཀྱིས་སློབ་ཀྱི་ཆོག་ལོང་ལྷན་པའི་ཚུལ་ལ། (༡) ༢༠༠

༡ ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཐུ་མས་ཐེས་ཀྱི་འཛིན་པའི་སྒྲོན་ལམ་བུས་ཏེ་.....	
གཏོར་མ་འབུལ་བ།	༣༠༥
༢ རྒྱུད་ཀྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་ཕྱིར་ཆོག་པ་ཞིང་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ།	༣༠༩
(༣) མཐུག་ཏུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༣༡༠
།ཁ། སྒྲུབ་མཆེན་པས་སྤྱི་ལོ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ།	༣༡༩
བྱར་རྒྱན་དང་པོ།	༣༢༤
ཐུ་མ་མཆོད་པའི་ཆོག་གང་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་བྱང་།	
བྱར་རྒྱན་གཉིས་པ།	༣༣༣
ཐུ་མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོད་དཔེ་གང་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་བྱང་།	
བྱར་རྒྱན་གསུམ་པ།	༣༣༦
དཀར་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ།	
བྱར་རྒྱན་བཞི་པ།	༣༤༡
དབར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག	

༡༡། །སྒྲ་མ་མཚོད་བའི་བྲིད་ཡིག་གསང་བའི་གནད་
ནམ་པར་སྤེ་བ་སྦྱར་རྒྱད་མན་ངག་གི་
གཏེར་མཛོད་ཅེས་བྲུ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༡༣། །རྩེ་བཅུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་སྤུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་དང་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་
 ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སྤྱབས་སུ་མཆིའོ།། བཙེ་བ་ཆེན་པོས་
 དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ།།

རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པའི།། སྤྱོད་དང་བསྐྱབ་བའི་བྱེད་པོ་གཅིག་ཕྱ་བ།།
 བདེ་ཆེན་མགོན་པོ་སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ།། བདག་སྤྱིང་པརྫོའི་ཟུམ་འབྱུང་ཏྱ་བ་ཞུགས།། སྤྱོན་
 པ་མཉམ་མེད་སྤུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་།། རྒྱལ་ཆ་བ་མི་པམ་མགོན་དང་འཇམ་པའི་དབྱུངས།།
 གསང་བའི་བདག་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་སོགས།། སྤུབ་དབང་སྤྱིང་དང་བཅས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།།
 ཐབ་མོའི་ལམ་འདིས་བྱུབ་པ་མཆོག་བརྟེས་བ།། ཨིན་ཕུ་ཉི་བདེ་བའི་མགོན་པོ་དང་།། ས་ར་
 ཏྱ་དང་སྤྱོ་སྤྱུབ་ཡབ་སྤྱིང་དང་།། སྤུབ་ཆེན་ཀུན་ཏུ་དགེ་དང་ལྷ་ལི་ཏ།། ཉི་ལོ་རྒྱ་རོ་ཨ་ཉི་ཤ་ལ་
 སོགས།། འཕགས་ལུལ་མཁས་བྱུབ་རྣམས་ལ་སྤྱིང་ནས་འདུད།། འཇམ་དཔལ་དོ་རྩེ་རྒྱལ་བ་
 ཙོང་ཁ་བ།། འཇམ་དབྱུངས་བཀའ་བྱུབ་མཁས་བྱུབ་སྤྱོ་མཆེད་དང་།། ཟུང་འབྱུག་བྱུབ་པ་ཆོས་
 གྱི་དོ་རྩེ་སོགས།། འཇམ་མགོན་ཡབ་སྤྱིང་རྣམས་ལ་སྤྱིང་ནས་འདུད།། སྤྱོ་བཟང་དགོངས་དོན་
 སྤྱོན་རྒྱུད་བསམ་འཕེལ་ནོར་བུ་བྱུབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཅེར་མཆོད་སྤྱོ་གསུམ་འདོད་དགའི་ཆར་
 འཕེབས་དཔེན་ས་བ།། སྤུབ་བསྐྱན་ཡོངས་རྫོགས་ཁང་བཟང་ཅེ་མོར་སྤྱོ་བཟང་སྤྱོན་རྒྱུད་ཆོས་
 གྱི་རྒྱལ་མཆོན་རབ་བསྐྱེད་པར་ཆེན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཞབས།། སྤྱོ་ཆེན་བཟང་པོའི་དཔལ་མངའ་
 དབང་ཕྱག་བརྒྱུད་ལྷན་རྣམ་འབྲེན་རྒྱལ་ཀུན་ཡེ་ཤེས་གཅིག་བསྐྱུས་དག་གི་དབང་ཕྱག་འཇམ་
 མགོན་ཆེ།། ཉམ་རྒྱུད་བདག་ཅག་བྱམས་པས་སྤྱོང་ཞིང་མན་དག་བདུད་ཅིས་གསོ་མཛད་བཀའ་
 དེན་མཚུངས་མེད་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཕྱག་བསྐྱེད་དོ།། སྤྱོ་བཟང་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ཐུགས་གྱི་བཅུད།།
 ཆེ་གཅིག་སངས་རྒྱས་བསྐྱུབ་པའི་སྤྱིང་ལམ་མཆོག་ །ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་གནས་འདི་འབྱེད་པ་

ལ།། གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོས་བདག་གི་ཁྲོགས་མཛོད་ཅིག །

དེ་ལ་འདིར་མདོ་སྟགས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པོ། སྟོན་སྟོན་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
གཤེགས་ཡུལ། རྒྱ་བོད་མཁས་གྲུབ་དཔ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟགས་དཔ་ཀྱི་མཐིལ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྟགས་ཀྱི་བཅུད་ལུང་བའི་མན་ངག་གྲུབ་མཆོག་རྣམས་¹ བརྒྱ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་
བཀའ་སྲོལ།། སྐལ་ལྷན་ཀྱི་སྦྱེས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལྷུང་བ་ལྷུང་བར་འཁྲིད་པའི་ཐབས་
ཐབས་མོ་ལམ་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་ཞོགས་པའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་སོ།།

འདི་ལ་གསུམ། གདམས་པའི་ཁྲུངས་བཤད་པ་དང་། གདམས་པའི་ཆེ་བ་བཤད་པ་དང་།
གདམས་པ་དངོས་རིམ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ་པོ།། དང་པོ་(གདམས་པའི་ཁྲུངས་བཤད་པ་ནི།
འདིར་བཤད་པར་བྱ་བའི་གདམས་ངག་གི་གཞུང་ཅ་བ་ནི་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་
ཆོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་ལམ་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་ཞོགས་པའི་ཐབས་ལམ་སྒྲ་
མའི་རྣལ་འབྱོར་རམ། སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་གཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། གདམས་པ་འདི་ནི་
བོད་དུ་རང་བཟོར་བྱས་པ་མིན་གྱི། རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྒྱུ་མ་མེད་པ་ནས་ལྷུང་² བ་འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་
མཁས་གྲུབ་དཔ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཤིང་སྟུན་ནས་སྟུན་དུ་བརྒྱུད་དེ་བོད་
ཡུལ་དུ་ཐེབས་པ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཛོད་དུ་མཛད་ནས་གྲུབ་པའི་
སྦྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་པ་ལས་ཁྲོན་པ། ཁྲོན་རྒྱབས་ཀྱི་ངད་མ་ཡལ་བའི་ཡིད་ཆེས་ཁྲུངས་ལྷན་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་གཞུང་འདིའི་དབྱར།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ལུ་ཅུ་ལྷུང་སྟ་ཀལ་རྣམས། བོད་སྐད་དུ། སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་གཞེས་བྱ་བ།
བཀའ་རྒྱུ་མ་ཉམ་མེད་སྒྲ་མ་དཔ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བྱུག་འཆལ་ཞིང་སྦྱབས་སུ་མཆིའོ།།
བཅེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་གསུང་དུ་གསོལ།

¹ རྣམས་ བོད་དཔར། དཔེ་དཔར།

² འབྱུང་བ་ ལག་ཁྲིམ།

གང་ལ་བརྟེན་ན་སྐྱ་གསུམ་བདེ་བ་ཆེ།
 ཐུན་མོང་དངོས་གྲུབ་དང་བཅས་སྐད་ཅིག་ལ།
 ཚྭ་མཛད་འདོད་དགའི་མཆོག་ཚྭ་ཡིད་བཞིན་ནོར།
 རོ་རྩེ་ཅན་ཞབས་པརྟོར་གྲུས་བཏུད་ནས།
 སྐལ་བཟང་སྟོབ་པའི་ཕན་བདེ་མ་ལུས་ལ།
 སྐབ་པའི་ཐབས་མཆོག་གཉིས་པ་དང་བྲལ་བ།
 མདོ་རྒྱད་དམ་པའི་མན་ངག་བད་ཚལ་ལས།
 འོངས་པའི་མེ་རྟོག་སྤང་མཛེས་མགུལ་རྒྱན་སྟེལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསུང་འདི་དག་གིས་གདམས་པའི་ཁྱད་པ་བཤད་ནོ། དེ་ཡང་ཕྱིར་བོད་
 གཞུང་ལ་རྒྱ་སྐད་¹ རྟོག་པ་མི་དགོས་ཀྱང་། འདིར་རྒྱ་སྐད་² རྟོག་ཏེ་སྐད་གཉིས་ཤུར་
 མཛད་པ་ནི་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ། གདམས་ངག་འདི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉིད་ལས་རི་ལྟར་
 བཤད་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་རྩལ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
 བས་རྒྱུ་མཛད་ཅིག་བརྟོག་ན། དཔལ་ལྷན་ཨ་རི་ཤ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་
 ལུགས་སྟོལ་ཏེ་མ་མེད་པ་འདི་ལ་མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉིད་ལ་བྱེད་དགོས་
 པས་ཤིང་ལམ་གྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་གང་དུ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཏེ་མ་མེད་པ་མདོ་
 རྟེན་དང་རྒྱད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་དག་ནས་རྟེན་བཞིག་དགོས་ཀྱི། རྒྱལ་བའི་བཀའ་
 དང་མི་མཐུན་ན་ཐབས་མོར་གྲགས་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཡིད་བཟན་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཐུམས་པ་
 མགོན་པོས། “གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འདིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། མ་
 ལུས་དེ་ཉིད་མཆོག་ནི་རྩལ་བཞིན་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་ལ། དེ་ཕྱིར་ཐང་སྟོང་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་མདོ་སྟེ་གང་ཡིན་དེ་མི་དགྲུག །ཐུབ་རྩལ་བཞིག་ཕྱིར་དེ་ཡང་དམ་ཆོས་ལ་

¹ རྒྱ་སྐད་ ལག་ཁྱིམ།

² རྒྱ་སྐད་ ལག་ཁྱིམ།

ནི་གཞོན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར།¹ ཞེས་གསུངས། ལམ་གྱི་གནད་ནམས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉིད་ལ་
 བཞུགས་ན་སྟེན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ནམས་ཅི་དགོས་སྟེན་ན། དེ་ནི་ལམ་གྱི་གནད་མ་རིག་པ་ཡིན་
 པས་སྟེན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ངེས་པར་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་པར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་གྲུ་ཆོམ་གྱིས་
 ཞུགས་ཀྱང་དགོངས་པ་མི་རྟེན་ཅིང་ལམ་བཟོད་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་དོ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཆོའི་ནང་
 ན་²ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་ཀྱང་། དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ལམ་རྒྱས་ལ་
 བརྟེན་ཏེ་བཅིང་བ་དམ་པོས་བཅིངས་པའི་བྱ་ཡིད་ཆེས་སུ་ཞུགས་ནས་དེད་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་
 འཁོ་དགོས་ཀྱི། དེད་དཔོན་དང་བྱ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྒྱ་མཆོར་གྲུ་ཆོམ་དུ་ཞུགས་ཀྱང་ནོར་བུ་མི་
 ལོན་པར་མ་ཟད་རང་སྟོག་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་
 ཐེང་བ་ལས། “མན་ངག་མེད་པའི་བཟླས་པ་ནི། སྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟོ་སྟོངས་བྱེད། དེ་ཡིས་
 དཀའ་བ་ཅི་བྱས་ཀྱང་། རྒྱ་བསྐྱབས་མར་ནི་མི་འབྱུང་ལྟར། དེ་བཞིན་མན་ངག་དང་བྲལ་
 སྟགས་། རྒྱུས་བྱས་རི་སྲིད་འཆོ་ཡི་བར། བཟླས་ཀྱང་དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་ཡི། ཆ་ཅན་ཐོབ་པར་
 མི་འགྱུར་རོ། མི་ཤེས་པ་ཡི་མི་འགའ་ཞིག །རྒྱ་མཆོ་བཞི་ཡི་པ་མཐའ་ཡི། ས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཁོ་
 འདོད་པ། ལམ་ནི་གང་ཡིན་མི་འདི་གང་། དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་འཁོ་བར་བྱེད། དེ་བཞིན་དཀའ་
 བ་ཆེར་བྱེད་པའི། མན་ངག་དང་བྲལ་སྟབས་པོ། འབྲས་བྱ་མེད་ཕྱིར་མཁས་པ་ཡང་། སྟབས་
 པོ་ནི་ཁོང་ཁྱོ་སྟེ། ཁོང་ཁྱོ་སྟེས་པའི་སྐད་ཅིག་ལ། འབྲས་བྱ་མེད་ཅིང་ཏུ་འཁོད་འཁོ། དེ་
 ཕྱིར་³འབད་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དད་པས་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པ་ལས། མན་ངག་དག་ནི་བསྐྱབ་པར་
 བྱ།⁴ ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་བྱལ་བ་ལས་ཀྱང་། “སྐྱ་བ་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡི། བྱ་ཡིས་པ་རོལ་ཕྱིན་
 མི་འགྱུར། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རབ་རྟོགས་ཀྱང་། རྒྲ་མ་མེད་ན་སྲིད་མཐར་མིན།⁵ ཞེས་

1 རྗེ་བཙུན། ཤེས་ཅན་མི་ཐུམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱད་རྒྱ་མ། སྐབས་བཞི་ལ། རོག་གུངས་ 2236

2 རྒྱ་མཆོའི་གཏེར་ན་ ལག་ཤིས།

3 དེ་ལས་ ལག་ཤིས།

4 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས་ཅན་ རྟོན་ཐེང་། རེབ་རྒྱལ་ལ། རོག་གུངས་ 2237

5 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲས་མི་ རྒྱལ་པོ་མི་རྒྱུ་ཏི། ཡེ་ཤེས་བྱལ་བ། རོག་གུངས་ 2238

གསུངས། དེས་ན་རྒྱལ་བས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པ་ཞིག་བཀའ་སྩལ་ལ། དེ་
 ཡང་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་དང་དབང་པོ་ལ་གཞིགས་ནས་གསུངས་པས། ལྷ་བའི་
 གནད་ལ་སོགས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་།
 ལམ་གྱི་ཅ་བ་ལྷ་མ་བསྟན་ཅིང་མཆོད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་ནི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་མི་མཐུན་པ་
 མེད་པར་དགོངས་པ་གཅིག་དང་དབྱངས་གཅིག་གིས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས། དེ་
 ཡང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སློབ་དཔོན་སྐུ་བས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། དེ་ཅོམ་བྱེད་དུ་བྱས་
 རྣམ་དགེ་བསྟན། རབ་བྱུང་། དགེ་ཚུལ། བསྟན་ཐོགས་ཀྱི་སློབ་པ་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་མ་ཁོ་ན་
 ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་དག་གི་ཆེ་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་རི་ལྟར་འཆོལ་བའི་ཚུལ། རྟེན་ནས་
 རི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ། དེ་ནས་སྤང་བྱེད་ཀྱི་བའི་ཕྱིར་གནས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་འཆོལ་བྱགས། མོས་
 བསམ་སློབ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་སློབ་པའི་སློབ་དཔོན་འཆོལ་བྱགས། རྟེན་ནས་རི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ།
 ལྷ་མ་དེ་དག་ལ་བཀྱར་སྟེ་དང་གི་ཁྱའི་མཆོད་པ་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ། སྟོན་པར་བལྟས་ཏེ་བསམ་
 པས་བསྟན་ཚུལ། ལུས་རག་གི་བསྟན་བཀྱར་དང་བཀའ་བཞིན་སྐུ་བ་པ་སྐྱོར་བས་བསྟན་ཚུལ་
 རྣམས་འདུལ་བ་བྱང་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་རྣམས་སུ་ལྷ་མ་བསྟན་
 ཅིང་མཆོད་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྟེ་ལལ་པོ་ཆེ་ལས་བྱང་ཚུལ་སེམས་དཔའ་
 གཞོན་ཏུ་མོར་བཟང་གིས་བཤེས་གཉེན་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ་རྣམས་གསུངས་ནས་ཀྱི་
 རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་དེ་བཞིན་བྱ་དགོས་པར་གསུངས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྟེ་
 རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཐབ་མའི་དོན་རྟེན་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པ་དང་།
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོར་པ་
 ལས། “བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལས་དང་པོ་བས་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་རི་ལྟར་གནས་པར་བཤྱི། རི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བཤྱི། དེ་རྒྱད་ཅེས་

གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
 ཏོ།། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ལས་དང་པོ་བཤེས་རབ་
 ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སློབ་པར་འདོད་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་ལ་བསྟེན་པར་བྱ་
 བརྟེན་པར་བྱ་བསྟེན་བཀུར་བཤོ།།¹ ཞེས་དང་། “ལྷག་བའི་བསམ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་
 བཤེན་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་
 འདོད་པས། དང་པོ་ཉིད་ཏུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་ལ་བསྟེན་པར་བྱ་བྱས་པར་བྱ་བསྟེན་
 བཀུར་བཤོ།།”² ཞེས་གསུངས། ཐ་མ་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ནི་རྟག་ཏུ་བྱས་ཆོས་འཕགས་ཇི་
 ལྟར་བསྟེན་པ་ལྟར་བྱ་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། རྟག་ཏུ་བྱས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྷག་པར་བལྟས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་བས་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་མཆོད་པ་དོན་ཆེ་བར་གཟིགས་ནས། ལུས་སྟོག་ཡོངས་སྟོད་ཐམས་ཅད་པངས་
 པ་མེད་པར་བཏང་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆོས་འཕགས་བསྟེན་ཅིང་མཆོད་པ་དང་། དེའི་
 མཐུས་ས་ལས་ལྷུང་ཏུ་བཟོད་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་གི་ཁྱད་སྤངས་ནམས་བྱངས་ན་ཡི་གེ་
 མངས་སུ་དོགས་པས་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལ་བལྟས་ནས་ངས་པ་བཏན་པོ་བསྐྱེད་དོ།། མདོར་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོད་ལས། “བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་ཅིང་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་ས་དང་བཟོད་པ་དང་ཉིང་འཛིན་
 དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་གཟུངས་དང་སྟོབས་པ་དང་བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལས་དང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛོལ་ཅིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་ཐ་མ་ལ་རྒྱ་ལས། ཐ་མ་ཅ་བར་གྱུར།
 ཐ་མ་ལས་བྱུང་། ཐ་མ་སྟེ་གནས་དང་སྟེ་མཆེད་ཏུ་གྱུར། ཐ་མས་བསྐྱེད། ཐ་མས་སྟེལ། ཐ་མ་ལ་
 བརྟེན། ཐ་མ་རྒྱར་གྱུར་པ་དག་གོ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐ་མ་ཁོ་ནའི་

1 བསྟེན་ ལག་ཐིས།

2 ཐེ་བཀའ། ཀ བརྒྱད་ཚུངས་ལ་ མེའུ་བཅོ་ལྔ་ལ། ཤོག་གངས་ 163ན3

3 ཐེ་བཀའ། ཀ བརྒྱད་ཚུངས་ལ་ མེའུ་ཉེར་གཉིས་ལ། ཤོག་གངས་ 176ན2

4 དཀོན་ཐུགས་ནང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་བསྟེན་པའི་མེའུ་ཞེས་པ་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་ནང་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་འདི་མ་རྟེན།

བཀའ་ཤིན་ལ་སྟོན་པས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་ཀྱི་སྟོན་ཏུ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་སྟོན་པ་ཆེན་པོའི་
 སྟེ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལོ། ། རྒྱུད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ནས་ནི་སྒྲ་མ་ཉིད་ལས་ཀྱི་ཅ་
 བར་ནས་ཉན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བསྟགས་ཏེ། གསང་སྟགས་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ག་ནས་སྟགས་ཀྱིས་ལམ་
 བཟོད་པ་ཐོག་མར་སྒྲ་མས་དབང་བསྟར་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ནས་དམ་
 ཆོག་དང་སྟོན་པ་བསྟར་བ་ལས་ཀྱི་གཞིར་མེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། དམ་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་
 ནས་སྒྲ་མའི་དམ་ཆོག་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་ལ་གནས་ནས་ལམ་བཟོད་
 པའི་ཆེ་སྒྲ་མ་དང་སྟགས་པའི་སྟེ་དབྱེར་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་ལམ་བཟོད་དགོས་
 པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་པོ་སོ་ནས་རི་ལྟར་གསུངས་པའི་ཁྱད་པ་རྣམས་དངས་ན་མངས་
 ལུ་དོགས་པས་རྒྱུད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དངོས་གཞིའི་སྟགས་སྟེ་
 ཡང་ཅུང་ཟད་སྟོན་ཏོ། །¹ སྟགས་པར་གདམས་ངག་འདིའི་ཅ་པའི་ཁྱད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པ་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་དུ་སྒྲ་
 མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྟེ་ལ་རི་ལྟར་མཆོད་པའི་རྒྱལ་དང་། སྒྲ་མ་དང་དོ་རྩེ་འཆང་དབྱེར་མེད་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་ལམ་རིམ་གཉིས་རི་ལྟར་བཟོད་པའི་རྒྱལ་རྣམས་ཆང་བར་
 གསུངས་མོད་ཀྱང་། མཐའ་དུག་དང་རྒྱལ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་པས་དོ་རྩེའི་མདུད་པ་དབྱེ་བར་
 དཀའ་བ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་རྒྱ་བཟོལ་ཏེ་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་གསལ་བར་
 འཆད་པ་དོ་རྩེ་སྟེང་བ་ལ་སོགས་པའི་བཤད་རྒྱུད་རྣམས་མཛད་པས། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདིའི་
 གནད་རྣམས་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་སྟེང་བ་ལས་ཞིབ་དུ་འབྱུང་སྟེ། ཐོག་མར་སྒྲ་མ་དང་སྟོན་པ་མའི་
 མཆོད་ཉིད་བཏག་ལ། དེ་ནས་སྒྲ་མ་རི་ལྟར་བསྟན་པའི་རྒྱལ། སྒྲ་མ་དང་སྟགས་པའི་སྟེ་དབྱེར་མེད་
 དུ་སྟེ་ལུགས། སྒྲ་མའི་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་ལུགས། དེ་ལ་སྟེ་ནང་གསང་བ་དེའོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 མཆོད་པ་འབྱུལ་ལུགས། དེ་ནས་ལམ་རིམ་གཉིས་སྟོན་ལུགས་རྣམས་སྟོན་ཏེ། ཁྱད་པ་རྣམས་

1 རྒྱུད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མོད་དཔལ་། དཔེ་དཔལ་།

དངས་ན་མངས་སུ་དོགས་ཤིང་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཅུང་ཟད་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་སྟོན་ནོ། དེ་
 ལྟར་རྒྱལ་བས་མདོ་རྒྱུད་ནམས་སུ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྗེ་བཙུན་བྲམས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་། གསང་བའི་བདག་པོ་བྲག་ན་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ཞིང་འདྲིར་སྟོན་པའི་
 འཁོར་གྱི་རྒྱལ་དུ་སྟོན་པ་ནམས་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མངའ་ཞིང་། དེ་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་སྐྱུ་དང་། རོགས་མེད་སྐྱུ་མཆོད་དང་། རྒྱལ་པོ་ཨིན་ལྷ་ཏི། རྒྱལ་ཆེན་མགོན་པོ་
 བདེ་བ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་ཆེན་ས་ར་ཏ། འ་བ་རི་བ། ལྷ་ཨི་བ། ལྷ་མི་ཏ་སོགས་དང་། ཉི་ལོ་རྒྱ་རོ་
 སོགས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་བྲགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཤིང་། ལྷི་རབས་གྱི་
 གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མན་ངག་ཡི་གེར་འགོད་པའང་མང་དུ་མཛད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་མགོན་པོ་བདེ་བ་
 ཆེན་པོས་གསང་བ་འདུས་པ་རྩ་བ་ཤད་གྱི་སྟོང་པོའི་དོན་གསལ་བར་སྟོན་པ་གསང་བ་རྒྱལ་བ་
 ཞེས་བྱ་བ་མཛད་དེ། དེར་སྐྱ་མ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྟོག་ཏུ་བྱེད་རྒྱལ་འདི་ཉིད་རྒྱལ་དུ་
 བཏོན་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བའི་སྡེ་གཞན་ནམས་དང་། སྟོང་པོའི་ཆོས་སྟོར་དུ་བྲགས་པ་བྲམ་
 བེ་ཆེན་པོའི་དོ་ཏའི་སྟོར་ནམས་སུ་ཡང་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྟོག་ཏུ་བྱེད་རྒྱལ་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་གསུངས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས་འདུས་པ་རྩ་བ་ཤད་གྱི་སྟོང་པོའི་དོན་
 ལམ་རིམ་པ་ལྟར་བསྐྱེགས་པ་རིམ་ལྷའི་གཞུང་མཛད་ཅིང་། དེ་ཉིད་དུའང་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
 ལམ་གྱི་སྟོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་བས་སྐྱ་མ་མཆོད་པ་དོན་ཆེ་བ་
 སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས། མདོར་ན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཆེན་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་མཐུན་
 པར་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྟོག་ཏུ་བྱེད་རྒྱལ་འདི་རང་རང་གི་གཞུང་དང་མན་ངག་ཐམས་
 ཅད་དུ་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་མངའ་བ་ནི་དཔལ་ཨ་ཏི་ཤ་ཡིན་ལ། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ས་ལམ་
 ཐམས་ཅད་སྐྱ་མ་ཁོ་ནའི་རིན་གྱིས་བསྟོད་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ལ་

དབྱངས་ལ་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་ཅིང་། བྱིས་ཇེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱིར་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་མཐའ་དག་དང་། ལྷག་
 པར་འཕགས་པ་སྟུ་སྟུབ་ཀྱིས་རྒྱལ་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པར་བཀྲལ་བའི་ཐབ་མོ་དབྱུ་
 མའི་ལྷ་བ་སྒྲུང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་བའི་རྒྱལ་དང་། ལམ་རིམ་
 པ་ལྷའི་རོ་ཤོ། གྲངས་རེས། གོ་རིམས་སོགས་མཐའ་དག་གསན་ཅིང་། སྒྲུང་ཡང་མགོན་པོ་འཇམ་
 པའི་དབྱངས་ལ་བྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཆད་མེད་པ་ལུས་ཏེ་གསོལ་བ་ཤུགས་
 དག་དུ་འདེབས་པར་མཛད་པས། ཇེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀའི་
 ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྟུང་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་གནང་ཞིང་། དེའི་
 ཆེ་ཇེ་བཅུན་ལ་སྒྱུར་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྒྱུར་བར་རྫོ་ཇེ་འཆང་གི་སར་བཤོད་པ་ལ་རི་ལྷར་བསྐྱི་
 དགོས་ཞེས་བྱས་པ་ན། རྒྱ་མ་དང་ཡི་དམ་དབྱེར་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཉིད་ལམ་གྱི་སྟོག་དུ་
 རྱེད་དགོས་རྒྱལ་དང་། རྒྱ་མའང་གང་བྱུང་གིས་མི་ཆོག་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་
 འཁྲིད་རུས་པ་ཞིག་དགོས་རྒྱལ་དང་། ཡི་དམ་ཡང་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བ་
 དགོས་རྒྱལ་དང་། ཆོས་སྟོང་ཡང་མགོན་པོ་ལྷག་དུག་པ། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ། རྣམ་ཐོས་སྤྲས་
 གསུམ་བསྟེན་དགོས་རྒྱལ་དང་། སྟོགས་ཀྱང་རྒྱ་མ་ཡི་དམ་ཆོས་སྟོང་རྣམས་མཐུན་པ་ཞིག་
 དགོས་རྒྱལ་སོགས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་ཇེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཇེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་
 གྲུབ་ཆེན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོ་བ་དང་སྐལ་ལྷན་གྱི་ལྷ་ཁ་ཤས་དང་བཅས་པ་ལ་སྟུང་རྒྱུད་ཀྱི་
 མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟུལ་པའི་སྟོགས་བམ་ཆེན་མོ་དང་བཅས་པ་གནང་། གསང་བ་
 ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བར་མཛད་ནས་སུ་ལའང་མི་མངོན་པར་མཛད་དོ། ། རྒྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་
 ཐུན་མོང་མིན་པ་འདི་ཉིད་ནི་རྒྱ་མ་ལུ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་། རིམ་ལྡན་གནད་རྫོགས་ཀྱི་དམར་
 ཁྱིད་དང་། ཆོས་དུག་གི་ཁྱིད་ཡིག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྷན་རྣམས་སུ་རྒྱུད་སྤེའི་ཁྱངས་དང་སྒྱུར་ཏེ་
 སྟོམ་ཅམ་ཞིག་འབོད་པར་མཛད་ཅིང་། མན་ངག་གི་གནད་ཞིབ་པ་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་པར་

མཛད་དོ། ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་འཁོར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོག་ལ་ལྟ་
 ཡོད་ཀྱང་། སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་བྱུང་བའི་དབང་རྒྱལ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་
 མཆོ་བ་དང་། ཉན་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་གཅིག་མཁས་བྱུང་སྤྱོད་པའི་ཉི་མ་གཉིས་ལ་གནང་། སྤྱུལ་པའི་
 སྤྲེགས་བམ་ཆེན་མོ་ནི་བྱུང་བའི་དབང་རྒྱལ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོའི་བྱུག་དུ་བཞུགས། བྱུང་ཆེན་
 འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོས་དགའ་ལྡན་སྤྱུལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་འགོ་འཇུགས་ཕྱིར་དཔེན་པའི་གནས་སུ་སྟན་
 རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཡོངས་རྫོགས་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ། ཐུག་པམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་
 འཕྱོར་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་རང་དང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་བརྒྱ་ལྗོངས་པོ་མཁྱེན་པ་དང་། ལྷག་པའི་
 ལྷ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལྷན་དུ་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་
 པའི་རྫོགས་པ་མཆོག་བརྟེན་གྱིང་།¹ ལྷལ་བ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་མན་ངག་འདོམས་པར་མཛད་
 པ། ལྷག་པར་བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱུལ་པའི་
 སྤྲེགས་བམ་དང་བཅས་པ་གནང་ངོ་། ། མཁས་བྱུང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ནི་རྗེ་ཆུ་མའི་བསྟན་
 པ་ལ་མ་དད་པ་དང་ལོག་པར་རྫོག་པ་དང་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་ཇི་མ་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་ཇི་མ་མེད་པས་
 བསལ་ཏེ། གསེར་སྤང་བཙོ་མ་དང་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ཆེ་མོའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་ལྟར་རྗེའི་
 བསྟན་པ་བསྟེ་སྤྲད་དང་བྲལ་ཞིང་རྣམ་པ་ཀྱན་ནས་འགྲན་པའི་ཆུ་དང་བྲལ་བ་འདི་མཛད། ཆུ་མ་
 དང་ལྷག་པའི་ལྷ་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་རྣལ་འཕྱོར་ལ་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིམ་དུ་མཛད་པས། རྗེ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞིང་གཤེགས་ནས་ཀྱང་ལན་ལྟའི་བར་དུ་ཞལ་གཟིགས་གྱིང་ལྷང་བསྟན་
 པ་དང་དབྱགས་དབྱང་བ་རྒྱ་ཆེར་སྤྱལ། རྗེའི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཞིང་། ལྷག་པར་བ་སོ་ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གནང་ངོ་། ། བཅ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཆོན་ནི་རྗེ་ཡཔ་སྤྲུལ་གྱི་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ལ་སྤྱུལ་པ་ཆེ་གཅིག་² དུ་མཛད་ཕྱིར་མི་
 མེད་ལྷང་སྟོང་དུ་དཔལ་ཤིག་བ་རི་པའི་རྣམ་ཐར་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་ཤེད་དགོངས་པ་ནར་མར་

1 བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་པའི་རྣམ་ཐར་མངའ་ཞིང་། ལག་ཁྲིས།

2 སྤྱུལ་པ་ཆོ་གཅིག་ མོད་དབང་།

ཡོད་པ་ན། ཐ་མ་དང་ཡི་དམ་གྱིས་དངོས་དང་མི་ལས་དུ་ཕྱང་བསྟན་པ་ལྟར། རྗེ་ཐ་མའི་བསྟན་
 པའི་སྟོན་གཤིང་འཛིན་སྟེར་དགའ་ལྟན་གྱི་ཁྱི་མོག་ཏུ་ཕེབས་དགོས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་རྗེའི་བསྟན་པ་
 རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཞིང་། ལྷག་པར་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་རྒྱུ་རྩེ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཅིག་གི་དུས་ཡུག་ལྷན་དང་
 བཅས་དགའ་ལྟན་དུ་ཕེབས་པ་ན། བཀ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ལ་མཁའ་འགྲོའི་ཕྱང་བསྟན་བྱུང་
 པ་ལྟར། ཡལ་ལྷན་གཉིས་ལ་ཟང་ཟིང་གི་གནད་སྟོན་མང་དུ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་བྱུང་། མཆན་ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱུ་རྩེ་རྩེ་བརྒྱུ་ལ། དེ་ནས་ལོ་ལྷའི་བར་དུ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་པ་བྱུང་སྟེ་མདོ་སྤྲུལ་གྱི་གདམས་
 པ་མཁའ་ཡས་པ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་དང་། ལྷག་པར་སྟེན་སྐྱོད་ཀྱི་མན་ངག་ཡོངས་རྫོགས་སྟེ་ཕྱི་ལོ་དང་སྟེན་སྐྱོད་པ་
 དང་བཅས་པ་གནད་སྟེ། མི་མེད་དཔེན་པའི་གནས་སྟེ་སྤྲུལ་པ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་དང་སྟེན་སྐྱོད་པ་ལྟར་དང་། མ་
 འོངས་པ་ན་སྤྲུལ་ལྟར་དེ་གཉིས་ལ་སྟེན་སྐྱོད་ཀྱི་མན་ངག་འདི་དག་སྟོན། གཞན་མ་མན་ངག་འདི་
 འདྲ་ཡོད་པའི་འཕྲོས་ཅན་ཡང་མ་བྱེད་ཅེས་བཀའ་རྒྱས་བཏབ་པོ། དེ་ནས་གྲུབ་ཆེན་ཆོས་རྒྱུ་རྩེ་རྩེ་
 གྱུང་བཀ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་བཀའ་བཞིན། གངས་དང་། རི་སྤྲུལ་དང་། འགས་ཁྱོད་
 དཔེན་པ་ན་སྤྲུལ་སྟེ་འཆོ་བ་དགའ་བྱུང་¹ལ་བཏེན་ནས་སྤྲུལ་པ་སྟེ་ཕྱི་ལོ་དང་སྟེན་སྐྱོད་པ་སྟེ་
 བཏེན་པ་ལྟར་ཆོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་མཛོད་སྤྲུལ་དུ་གཟིགས་ཏེ། སྤྲུལ་མོང་དང་སྤྲུལ་མོང་མིན་
 པའི་གདམས་པ་ཡོངས་སྟེ་རྫོགས་པ་སྟེ་ལ། ལྷག་པར་ཐ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སེམས་དཔའ་སྤྲུལ་
 བཅེགས་ཅན་མདོ་སྤྲུལ་གཉིས་ཀའི་ལས་ཀྱི་གནད་ཆེད་བའདི་གནད་། དེ་ནས་གྲུབ་ཆེན་
 གྱིས་ཐ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ་སྤྲུལ་དམ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་པས། རྗེ་བཏེན་པུག་ན་པརྟོ་ལ་
 སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གངས་མེད་པའི་ཞལ་གཟིགས། སྤྲུལ་མོང་
 དང་སྤྲུལ་མོང་མིན་པའི་ལས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ན་སྤྲུལ་རིམ་གྱིས་འབྱུངས་ཏེ་འཇའ་ལུས་རྒྱུ་རྩེ་རྩེ་
 བཏེན་པར་བྱུང་ཏོ། དེ་ནས་གྲུབ་ཆེན་གྱིས་རྗེ་ཐ་མའི་སྟེན་སྐྱོད་ཀྱི་འདི་དག་སྟེ་ཞལ་གཟིགས་པར་
 བྱ་སྤྲུལ་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ན། རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་སྟེན་སྐྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་

¹ ཆོས་རྒྱུ་རྩེ་གྱུང་ཐ་མ་བཀ་ཆེན་ ལག་ཟིན།

² བཀའ་བྱུང་ མོད་དཔེན། དཔེ་དཔེ།

བདག་པོར་འགྲུང་བ་མཁྱེན་ནས། དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་བདུན་བཞེས་པའི་སྐབས་
 འབྲུམ་བུའི་སྐྱེན་གཞིས་དཔེན་ས་ན་བཞུགས་ཡོད་པར། བྱམ་ཆེན་ཆོས་དོ་རྗེས་སྒོ་བྱང་དུ་ཕེབས་
 ཏེ། ཟབ་དོན་གྱི་མན་ངག་མཐར་ཐུག་པ་ཁོ་པོ་ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བད་མཆོན་བྱིར་རྟེན་འབྲེལ་བ་སྟོང་
 པ་ཞལ་འདོན་མཛད་ཅིང་བསོད་སྟོམས་སྟོང་བའི་རྒྱལ་མཛད་པ་ན། དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་
 གསུང་གི་གདངས་ཐོས་ཅམ་ཉིད་ནས་དད་པའི་སྐུ་ལོང་གཡོས་ཤིང་། རྟོགས་པ་མཆོག་བརྟེས་
 པ་ཞིག་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་འདྲ་བུ་སྐྱེན་བྱངས་པ་ན། དགེ་སྟོང་སྐུ་ར་དཀར་པོའི་ཨག་ཆོས་
 ཡོད་པ་ཕྱག་དར་ཁོད་གྱི་ཆོས་གོས་སྐུ་ལ་གསོལ་བ་གཟི་བྱིན་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག་པ། འདི་ནི་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆག་གོ་སྐྱམ་དུ་དགོངས་ནས་ཞིབ་དུ་བརྟགས་པ་ན།
 རྗེ་མའི་སྐྱེན་རྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་འཛིན་པའི་བྱམ་ཆེན་ཡིན་པར་མཁྱེན་ནས་རྗེས་སུ་འཛིན་
 པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། དབྱེས་བཞེན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ། དུས་ཆོད་འདི་ག་ཅམ་ལ་རྩོམ་
 ལྷ་རིར་ཤོག་གསུངས་ཏེ་ཕེབས། དེ་ནས་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བྱམ་ཆེན་གྱི་བཀའ་བཞེན་
 དུས་ལས་མ་ཡོལ་བར་རྩོམ་ལྷ་རིར་ཕེབས་པས། རྩོམ་ལྷ་རིའི་མགུལ་མགར་མོ་ཆོས་རྫོང་དུ་
 ཞལ་མཛལ། ཆོགས་གྱི་མཆོད་པ་དང་མཆུལ་བཅས་ཅི་འཁྱོར་ཕུལ་ཏེ། གདམས་ངག་ཞུས་པ་ན་
 མདོ་སྐགས་གྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ལྷག་པར་རྗེ་མའི་སྐྱེན་རྒྱུད་གྱི་མན་ངག་ཡོངས་
 རྫོགས་སྐུ་ལ་པའི་སྒྲེགས་བམ་དང་བཅས་པ་གནང་ངོ་། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོ་འདི་
 ཉིད་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་། རྗེ་མས་ཡང་ཡང་ཞལ་བསྟན་
 ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། ལྷག་པར་བྱམ་ཅིག་རྗེ་མས་དབྱེ་ཞུ་གནང་སྟེ་སྐྱེན་རྒྱུད་བསྟན་
 པའི་བདག་པོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། དགྲུང་ལོ་བཅུད་བཞེས་པའི་དུས་ན་བྱམ་ཅིག་སེག་
 རིའི་ཆེན་ས་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཉ་གར་བ་ཞིག་ཤར་བྱུང་བས། རང་ཉིད་གྱི་སྐུ་ལ་དར་དཀར་
 དང་རིན་པོ་ཆའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་དོར་བྱིལ་འཛིན་པས་རྒྱ་བ་དེ་ལ་བཞུགས་ཏེ་བྱིལ་བུ་གསེལ་

༡ གདངས་ཐོས་ཅམ་ཉིད་ནས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཡིན་པར་དགོངས་ནས་ ལག་ཟིམ།

པའི་སྐྱུ་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་བྱུང་བ་ཞིག་མིས་གསུངས་ཏེ། རྗེ་ཐ་མའི་སྐྱོན་རྒྱུད་དར་ཞིང་
 རྒྱས་པར་མཛད་དེ་གངས་ཅན་གྱི་སྒྲོངས་བྱུང་བའི་སྐྱེས་བྱས་གང་བར་མཛད་པའི་སྐྱུ་ལ་
 མཛོན་ཞིང་། དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོས་ཐ་མ་བྱུང་ཆེན་གྱི་བཀའ་བཞེན་དཔེན་གནས་དུ་མར་ཐ་མ་
 ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོན་ས་ལས་བྱུན་མོང་དང་བྱུན་མོང་མིན་པའི་རིམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
 བྱུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པས་རྟོགས་པ་མཆོག་བརྟེན་ཏེ། རང་དང་གཞན་གྱི་ཆེ་རབས་བརྒྱ་
 སྟོང་དུ་མ་མཐེན་པ་དང་། རྩལ་བྱུང་ཡ་མ་བྱུང་དུ་མ་སྟོན་པ་ལ་སྟོགས་པ་མེད་པ་དང་། བརྒྱད་
 སྟོང་པ་སྤྲི་ཏའི་སྒྲིང་དུ་འདོན་པ་སྟོགས་པས་མ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རྣམ་ཐར་དང་ལྷན་ཞིང་། རྗེ་
 ཐ་མའི་སྐྱོན་རྒྱུད་གྱི་བརྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་ཏོ།། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱི་
 ཞལ་ནས། “སྟོན་དུས་གྱི་མི་ལ་རས་པ་དང་། ད་དུས་གྱི་སྒྲོ་བཟང་དོན་བྱུང་ལ། འཕྲལ་ཆས་
 གྱི་ཟས་གོས་མ་གཏོགས་པ། ཁོར་དངོས་པོའི་འཛིན་པས་དགོས་པ་མེད། ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་
 རྒྱས་བརྒྱུ་པ་ལ། དེ་འབྲེལ་སྟོད་ལ་ལེགས་གནས་ནས། ཆགས་སྒྲུང་སྒྲུངས་པའི་དཔེན་
 གནས་སུ། དལ་འབྱོར་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་པར་ཤོག །”¹ ཅས་དང་། “གངས་ཅན་ཁོད་གྱི་སྐལ་
 ལྷན་²མཆོག །སྒྲོ་བཟང་དོན་བྱུང་ཅེས་བྱས་ཀྱང་། ལས་མཆོག་འདི་ཉིད་ཉམས་སྒྲུངས་པས།
 ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ།”³ ཅས་དང་། “འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱི་སྐས་གྱི་སྤྱོད་
 མཆོག་། སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་པའི་སྐམ་དེའི། གསུང་གི་སྟོང་པོ་སྐྱོན་རྒྱུད་འཛིན་པ་ནི།
 དེང་སང་དུས་ན་ཁོ་བོ་ཅམ་དུ་བས།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཤིང་།⁵ ཐ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བྱུགས་དམ་
 གྱི་སྟོང་པོར་མཛད་པ་ནི་ཞལ་ནས། “བྱུང་དབང་ནི་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་རྒྱལ་བ་སྒྲོ་བཟང་

1 དཔེན་ས་བཀའ་འབྲུག། 1 བྱུང་དབང་སྒྲོ་བཟང་དོན་བྱུང་། གསུང་མཛོད་ཀྱི་ 36པ་

2 ཁོད་གྱི་གདུལ་བྱ་ ལག་གིས།

3 དཔེན་ས་བཀའ་འབྲུག། 1 བྱུང་དབང་སྒྲོ་བཟང་དོན་བྱུང་། གསུང་མཛོད་ཀྱི་ 36པ་3 ལས་བྱུང་བ་བྱུང་མད་མི་འདྲ་སྟེ། “གངས་ཅན་ཁོད་གྱི་
 སྐལ་ལྷན་མཆོག །སྒྲོ་བཟང་དོན་བྱུང་ཞེས་བྱ་ཀྱང་། ལས་མཆོག་འདི་ཉིད་ཉམས་སྒྲུངས་པས། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ།” ཅས་སོ།

4 དཔེན་ས་བཀའ་འབྲུག། 1 བྱུང་དབང་སྒྲོ་བཟང་དོན་བྱུང་། གསུང་མཛོད་ཀྱི་ 36པ་4

5 ཞེས་གསུང་། མོད་དཔེན་ དཔེ་དཔེན།

གཤམ་པ་དང་། རྒྱལ་པ་མོ་བཟང་གཤམ་པའི་རྣམ་སྤྱལ་ཅ་བརྒྱད་ཟླ་མའི་ཚེ་གས་དང་བཅས་པ་
 རྣམས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། དེ་ཡང་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མཁེན་བཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ངོ་པོ་རྒྱལ་པ་མོ་
 བཟང་གཤམ་པ་དང་། རྒྱལ་པ་མོ་བཟང་གཤམ་པའི་རྣམ་སྤྱལ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་ཟླ་མ་རྣམས་ལ་
 གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པ་ལས། རང་གི་གོ་ཕྱགས་ལ་ཤར་བའི་ཚོས་ཕྱགས་རྣམ་པར་དག་
 པ་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆའི་ཐེང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་བདག་གིས་ཟླ་མ་སངས་རྒྱལ་¹ཏུ་
 མའི་ཞབས་ཀྱི་པ་མོ་སྤྱི་པོར་བརྟེན་ནས། གསུང་གི་སྤྱིང་པོའི་གནད་ཀྱི་གདམས་ངག་དུ་མ་ཐོབ་
 པར་བྱས་ནས་དགེ་སྦྱོར་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་ལ། དེ་ནས་བར་སྐབས་ཤིག་དལ་འབྱོར་ཀྱི་རྟེན་
 རྒྱད་པར་ཅན་འདི་ཉིད་དོན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སྤྱིང་དུ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སར་བཞུད་པར་བྱེད་
 པ་ལ། མདོ་སྐགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དོན་ཀྱི་གདམས་ངག་རྒྱད་པར་ཅན་
 ཟླ་མ་དམ་པའི་ཞལ་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་སྤྱིང་པོའི་ཡང་སྤྱིང་པོ་ཞིག་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་
 ཉེ་²རྣམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གདེང་ཐོབ་པའི་སྤྱིང་བ་རྒྱད་པར་ཅན་ཞིག་དགོས་པར་གོ་ནས། རྩོ་
 རྩོ་འཆང་ཆེན་པོའི་ངོ་པོ་རྒྱལ་པ་མོ་བཟང་གཤམ་པ་དང་། རྒྱལ་པ་མོ་བཟང་གཤམ་པའི་རྣམ་
 སྤྱལ་ཟླ་མ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་ལ།³ ཞེས་དང་། "ཟླ་མ་ལྷ་ལ་ཅེ་གཅིག་

1 སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་ ལག་ཁྱིས།

2 བྲིལ་བས་ ལག་ཁྱིས།

3 དཔེན་ས་བཀའ་འབྲུག་ ༡ གྲུབ་དབང་མོ་བཟང་དོན་གྲུབ། སྤྱིང་པོའི་གནད་ཐོར་བུའི་རིས་པར་ལྷེ་བ་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་འབྱུང་། ཤོག་གྲངས་
 ༤བ་3 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། "ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ངོ་པོ་རྒྱལ་པ་མོ་བཟང་གཤམ་པ་དང་། རྒྱལ་པ་མོ་བཟང་གཤམ་པའི་རྣམ་
 སྤྱལ་ཅ་བརྒྱད་ཟླ་མའི་ཚེ་གས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། དེ་ཡང་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁེན་བཅེ་
 གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ངོ་པོ་རྒྱལ་པ་མོ་བཟང་གཤམ་པ་དང་། རྒྱལ་པ་མོ་བཟང་གཤམ་པའི་རྣམ་སྤྱལ་ཅ་
 བརྒྱད་ཀྱི་ཟླ་མ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པ་ལས། རང་གི་གོ་ཕྱགས་ལ་ཤར་བའི་ཚོས་ཕྱགས་རྣམ་པར་དག་པ་ཞོར་བུ་རིན་པོ་ཆའི་
 ཐེང་བ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཡང་དང་པོར་བདག་གིས་ཟླ་མ་སངས་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་ཏུ་མའི་ཞབས་ཀྱི་པ་མོ་སྤྱི་པོར་བརྟེན་ནས། གསུང་གི་སྤྱིང་པོའི་གནད་
 ཀྱི་གདམས་ངག་དུ་མ་ཐོབ་པར་བྱས་ནས་དགེ་སྦྱོར་ལ་བརྩོན་པར་བྱས་ལ། དེ་ནས་བར་སྐབས་ཤིག་དལ་འབྱོར་ཀྱི་རྟེན་རྒྱད་པར་ཅན་འདི་ཉིད་དོན་
 དང་ལྡན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་སྤྱིང་དུ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སར་བཞུད་པར་བྱེད་པ་ལ། མདོ་སྐགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་དོན་ཀྱི་གདམས་ངག་
 རྒྱད་པར་ཅན་ཟླ་མ་དམ་པའི་ཞལ་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་སྤྱིང་པོའི་སྤྱིང་པོ་ཞིག་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་བྲིལ་བ་རྣམས་སུ་སྒྲངས་ནས་གདེང་ཐོབ་པའི་སྤྱིང་བ་
 རྒྱད་པར་ཅན་ཞིག་དགོས་པར་གོ་ནས། རྩོ་འཆང་ཆེན་པོའི་ངོ་པོ་རྒྱལ་པ་མོ་བཟང་གཤམ་པ་དང་། རྒྱལ་པ་མོ་བཟང་གཤམ་པའི་རྣམ་སྤྱལ་ཟླ་མ་
 རྣམས་ལ་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་ལ།" ཞེས་སོ།

གསོལ་བཏབ་ནས།¹ ཡིད་ལ་གང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ལག་ལེན་ལ། འགེལ་བ་སྒྲོན་པ་འདྲ་བའི་
 སྒྲོད་པས་ནི། སངས་རྒྱས་རྒྱུར་དུ་སྐྱབ་པ་བདག་གི་ལུགས།² ཞེས་དང་། “ཐ་མ་ལྷ་ལ་ཅེ་
 བཅིག་གསོལ་བཏབ་ནས། གང་ཡུང་རྒྱུན་རྒྱུས་ལས་ཆེར་དག་སྒྲོར་གྱི། གྲོགས་སུ་འཆར་
 སྒྲིང་སྒྲོན་སྒྲོད་ལ་གནས་ནས། དཔེན་པར་གཅིག་ཤུར་སྒྲོད་པ་ཁོ་ཐོའི་ལུགས།³ ཞེས་གསུང་།
 མདོར་ན་ཐ་མ་ལའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་ཀྱི་སྒོག་དུ་བྱས་ནས་མདོ་སྐགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་ལུས་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲུབ་ཐོག་གཅིག་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་རྗེ་ཐ་མའི་སྒྲུབ་རྒྱུ་འབའ་ཞིག་
 ལ་ཐུགས་དམ་ཆིག་སྒྲིལ་དུ་མཛད་དོ་ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་འདི་ལྟར་བྲག་གིས་སུ་མཛད་དེ།
 “ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་ན་མོ། ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་
 གཟུང་དུ་གསོལ། འཇམ་དབྱངས་ཐ་མའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཆའ་ལོ། དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ལམ་
 ཐུན་མོང་བ་ལ་སྤངས་ནས་རྒྱུད་ལོས་སུ་གྱུར་པ་ན། ཐ་མ་མཉེས་པར་བྱས་ནས་རྣམ་པར་དག་
 པའི་དབང་ལམ་ཐབ་མོའི་རྟེན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱས་ཏེ་ཤེས་པ་ཐྱངས་ནས་དམ་ཆིག་དང་སྒྲོམ་པ་
 གཟུང་། དེ་ནས་སྐབས་དེ་དང་གཞན་དུ་ཐྱངས་པའི་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལ་གཅིས་སྒྲུས་སུ་བྱས་ཏེ།
 ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱང་བ་གཞིར་བཞག་ནས། ཐུན་བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་རིམ་པ་དང་པོ་
 བསྒྲོམས་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྒྲེ་བའི་དགེ་ཅ་སྒྲིན་པར་བྱས། དེ་ནས་
 རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བྱུང་པར་ཅན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་བྱུང་འདུག་གི་སྐུ་བསྐྱབས་ན། མདོ་སྤེ་
 དང་རྒྱུད་སྤེ་མཐའ་དག་གི་གནད་རྣམས་གང་ཐག་གཅིག་འཆར་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་
 དེས་པ་རྟེན་ནས་སྐབ་པའི་བསྐྱན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རང་གིས་འཛིན་ཅིང་གཞན་ལ་འད་སྤེལ་
 བྱས་པ་ཡིན་ནོ། རྩམས་པ་ཐུག་གི་གསུང་རྒྱུན་སྒོ་བཟང་གིས་ཡི་གེར་བཀོད།⁴ ཅེས་གསུངས། དོན་

1 བཏབ་པས། ཐོད་དཔལ་ དཔེ་དཔལ་

2 དཔེན་ས་བཀའ་འབྲས། ཀ ཐུབ་དབང་སྒོ་བཟང་དོན་ཐུག། སྤྱིང་ཐོའི་གནད་ཐོར་ཕྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་དངོས་ཐུག་ཀུན་འབྱུང་། ཐོག་གྲངས་
 ༨༣༩ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐ་མ་ལྷ་ལ་ཅེ་བཅིག་གསོལ་བཏབ་ནས། ཡིད་ལ་གང་རྒྱུ་འབྲས་དུ་ལག་ལེན་ལ། འགེལ་བའི་སྒྲོན་པ་
 འདྲ་བའི་སྒྲོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་རྒྱུར་དུ་སྐྱབ་པ་བདག་གི་ལུགས།” ཞེས་སོ།

3 དཔེན་ས་བཀའ་འབྲས། ཀ ཐུབ་དབང་སྒོ་བཟང་དོན་ཐུག། སྤྱིང་ཐོའི་གནད་ཐོར་ཕྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་དངོས་ཐུག་ཀུན་འབྱུང་། ཐོག་གྲངས་ ༨༣༩

4 དཔེན་ས་བཀའ་འབྲས། ཀ ཐུབ་དབང་སྒོ་བཟང་དོན་ཐུག། སྤྱིང་ཐོའི་གནད་ཐོར་ཕྱི་རིམ་པར་ཕྱེ་བ་དངོས་ཐུག་ཀུན་འབྱུང་། ཐོག་གྲངས་

དེ་དག་གི་ཕྱིར་ཀླུ་ལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ནི་རྩི་མའི་སྟུན་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་
 བའི་ཕྱིར་དུ་བསམས་བཞིན་དུ་ཕྱོན་པ་ཞིག་གོ། ཀླུ་ལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོས་སྟུན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་
 དག་ཕྱིར་སྐལ་ལྷན་དུ་མ་ལ་གནང་ཞིང་། ལྷག་པར་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པ་གནང་ངོ་། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་རྩི་མའི་ནལ་འཕྱོར་ཉིད་ལ་
 ཐུགས་དམ་སྟོང་པོར་མཛད་ཅིང་། རྩི་མའི་ནལ་འཕྱོར་ཀྱི་སྟེང་ནས་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་
 གནད་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་མཛད་དོ། རྩི་མའི་ནལ་འཕྱོར་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་གསུང་ཡང་
 མང་དུ་སྤྲང་ཞིང་། དགེ་སྦྱོར་ཐམས་ཅད་རྩི་མའི་ནལ་འཕྱོར་ཀྱི་སྟེང་ནས་བྱེད་དགོས་ཚུལ་རྒྱ་
 ཆེར་གསུངས་ཏེ། རྩི་མའི་གསུངས་པའི་ཁྱད་པར་ནམས་མེས་ན་མངས་སུ་དོགས་པས་སངས་
 རྒྱས་བཀའ་འབྱུང་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཀ་ཆེན་
 ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལ་སྟུན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་གནང་ཞིང་། དོ་རྩི་འཆང་ཆེན་པོ་བཀ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱིས་གངས་ཅན་
 ཀྱི་སའི་ཆ་ཐམས་ཅད་རྩི་མའི་སྟུན་རྒྱུད་ཀྱིས་བྱུང་པར་མཛད། ལྷག་པར་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་
 ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྩི་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་འདི་མཛད་ནས་སྐལ་ལྷན་མཐའ་ལས་པ་
 ལ་གནང་བས། རུབ་ངོ་ལྟར་རྟེན་ཤིང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་མཐའ་ལ་ཐུག་གི་བར་
 དང་། རྒྱ་མཆོད་མྱིང་བར་གྱི་ཡུལ་གྱ་ཚུན་ཆད་དུ་ཡང་བྱུང་སྟེ། འཛིན་མའི་ཁྱོན་མ་ལུས་མན་
 དག་མཆོག་འདིས་བྱུང་པའི་བཀའ་འབྱུང་ཉིད་མཛད་དོ། རྩི་བཅུན་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 ལ་སྤྲུལ་གྱི་བྱ་པོ་གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གདམས་པ་དག་འདི་སྤེལ་བའི་འཕྱིན་

༥ རྩི་མའི་སྟུན་རྒྱུད་འདི་ལྟར་སྟེ། “ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་རྩི་མ་ཕྱོད་དུ་གསོལ། འཇམ་དབྱངས་རྩི་མའི་ཞབས་
 ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ལམ་རྒྱུ་མོང་བ་ལ་རྒྱུད་རྒྱུངས་ནས་རྒྱུད་ཡོས་སུ་རྒྱུར་བ་ན། རྩི་མ་མཆོད་པར་བྱས་ནས་རྩི་མ་བར་དག་
 པའི་དབང་ལས་ཐབ་མཆོད་རྒྱུ་དུ་བསྐྱུབ་པར་བྱས་པོ་ཤེས་པ་རྒྱངས་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོས་པ་བཟུང་། དེ་ནས་སྐབས་དེ་དང་གཞན་དུ་རྒྱངས་པའི་
 སྟོས་པ་གསུམ་ལ་གཤེས་སྟུན་སྟུངས་ཏེ། རྩི་མ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བ་གཞིར་བཞག་ནས། ཐུན་བཞིའི་ནལ་འཕྱོར་ཀྱིས་རིས་བ་དང་པོ་བསྟོམས་པ་
 རྫོགས་པ་ཤི་ཤི་ཤི་གས་པ་བྱུང་པར་ཅན་སྟེ། བའི་དགེ་ཆ་སྟོན་པར་བྱ། དེ་ནས་རྫོགས་པའི་རིས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ནས་བྱུང་འཇུག་
 གི་སྟེ་བསྐྱུབ་པ་ན། མདོ་ཐུང་དང་རྒྱུད་སྟེ་མཐའ་དག་གི་གནད་ནམས་གང་ཐག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་པའི་ཆ་རྒྱུད་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དེས་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་
 བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རང་གིས་གཞན་ལ་འདྲ་སྤེལ་བྱས་པ་ཡིན་ཏོ། རྩི་མའི་སྟུན་རྒྱུད་སྟོ་བཟང་གིས་ཡིག་པ་བཀོད་།” ཅས་སོ།

ལས་ཀྱི་བཀའ་བབ་པ་ནི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དགོན་མཚོག་རྒྱལ་མཚན་ཏེ། དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དགོན་
 མཚོག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གདམས་པ་འདི་ཉིད་སྤྱགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་ཅིང་། གཞན་ལ་
 ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། ལྷག་པར་བདག་གི་མཁན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་པའི་ཆེན་མས་ཅན་མཐིལ་པ་རྩེ་
 བཅུན་ལྷོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གདམས་པ་འདི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
 གནང་། རྩེ་མས་ཅན་མཐིལ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སྤྱགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་ཅིང་སྐལ་བ་དང་
 ལྷན་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་གནང་བ་ལས། འཕྲིན་ལས་སྤེལ་བའི་བཀའ་བབ་པ་ནི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་
 ལྷོ་བཟང་རིག་གྲོལ་ཏེ། དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་གདམས་པ་འདི་སྤྱགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་
 མཛད་ཅིང་སྐལ་ལྷན་མཐའ་ཡས་པ་ལ་གནང་། བཀའ་འདི་མཚུངས་མེད་རྩེ་བཅུན་སྐྱ་མ་གྲུབ་
 པའི་དབང་ལྷག་ལྷོ་བཟང་ལྷན་རྒྱལ་དེ་ཉིད་གྱིས་པའི་ཆེན་མས་ཅན་མཐིལ་པ་དེ་ཉིད་ལ་མདོ་
 སྤྱགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་དང་། ལྷག་པར་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གདམས་པ་འདྲ་གསན་
 གུང་། ལས་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདིའི་སྤྱོད་ཁྱིད་མན་ངག་ཞལ་
 ཤེས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ལྷོ་བཟང་རིག་གྲོལ་ལ་གསན། རྩེ་སྐྱ་མ་གྲུབ་པའི་
 དབང་ལྷག་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ནི་ལས་ཀྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་སྐྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཉིད་ལ་སྤྱགས་
 དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་ཅིང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་ཞིག་གོ། སྐྱ་མ་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ལ་བདག་གིས་ཆོས་འདིའི་བཀའ་འདི་ལན་མང་དུ་སྒྲོབ་པོ། དེས་ན་རྩེ་
 བཅུན་ལྷོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞལ་ནས། “མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བརྟེན་དབྱང་ཆེ་
 ཞིང་། གདམས་ངག་གི་ནང་བུན་རྒྱུད་པ་ཡི། འཕྲིན་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་པ་མ་ཉམས་པའི། མཚན་
 ལྷན་གྱི་རྩེ་བཅུན་བཞུན་པས་འཆངས། ཐར་འདོད་ཀྱི་སྐལ་ལྷན་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱང་། ཆོས་ཉིད་
 ཀྱི་རང་ཞལ་གཟིགས་བཞེད་ན། སྐམ་བཤད་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཁན་པོ་དང་། ཆོས་རྒྱུད་གི་སྐམ་སྐྱོམ་
 མ་ཡིན་པའི། ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྩེ་ལ་སྐྱོ་སྤྱོད་གཏོང་། སྤྱགས་པའི་བསལ་སྤྱང་ལྷན་དུ་
 སྤྱིངས་།”^{1,2} ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་བཟུང་དམ་པ་བར་མ་

1 བསྐྱིངས། ལག་ཁྱིམ།

2 པའི་ཆེན་ལྷོ་བཟང་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ༡ རང་རྣམས་གཙང་དཔར་ཤོག་གྲངས་ 1952

ཆད་པ་ལས་བརྒྱད་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གདམས་པ་ཡིད་ཆེས་ཁུངས་ལྡན་
འདི་ལྟ་བུ་རྟེན་པར་དཀའ་བས་ན། རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པའི་སློ་ལྡན་
རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་ལྡན་སྙན་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཟང་པོའི་རྗེས་སུ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་གདམས་པའི་ཆེ་བ་བཤད་པ་ནི། གཞུང་ཉིད་ལས།
དེ་ཡང་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན། ལེགས་ཚོགས་མ་
ལུས་པའི་འབྱུང་གནས། མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མཐའ་ལས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ། ཐེག་
པ་མཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་མན་ངག་མཐའ་དག་གི་
གནད་བསྟུས་པ་ནི། རང་ལ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྩལ་
བཞིན་ཏུ་བསྟེན་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། བེའུ་བུམ་སྟོན་པོ་ལས། “མན་ངག་ཐམས་ཅད་
བསྟུས་པའི་འགོ་ནི། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་མི་གཏང་བ་ཡིན། དེ་ལས་དད་དང་བྱང་རྩལ་
སེམས་སོགས། ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང་ཀུན་གྱི་གཏེར་ཡིན།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། “རྗེ་ཐམས་
ཅད་མཆོན་བས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་རི་སྟེང་པའི། རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་
འགྲིག་པའི་རྩ་བ་ནི། ལམ་སྟོན་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་འབད་བ་ཡིས། བསམ་དང་སྦྱོར་བས་
རྩལ་བཞིན་བསྟེན་པ་བྱ། མཐོང་ནས་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བར། བཀའ་བཞིན་སྦྱབ་
པའི་མཆོད་བས་མཉེས་པར་བྱེད། རྣལ་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་བགྱིས། ཐར་
འདོད་ཁྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱུང་འཆལ་ལོ།”³ ཞེས་དང་། “འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་
དགེ་ལེགས་ཀྱི། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་རིན་ཅན་རྗེ།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲ་མ་ལྷ་བརྒྱུ་བ་

༡ མཐོག་ བེའུ་བུམ་སྟོན་པོའི་རྩ་བ། བེའུ་བུམ་སྟོན་པོའི་འབྲེལ་བ།

༢ གངས་ཅན་རིག་བརྒྱའི་སྟོན་འབྲེད་ལྟེ་མིག་ དེབ་བརྒྱུ་བྱག་པ། བེའུ་བུམ་སྟོན་པོ་ བོ་རོ་བ། མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་། ༡༩༩༡ འོག་གྲངས་ ༡༡

བེའུ་བུམ་སྟོན་པོའི་འབྲེལ་བ། རྫོང་ལྷ་འཕྲི་སྒྲུང་བ། གཙང་དབར། འོག་གྲངས་ ༡༣

༣ རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ༨ ལམ་རིམ་བསྟུས་དོན། གཙང་དབར། འོག་གྲངས་ ༥༦ན

༤ རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ༨ མཆོན་སྟིང་མ། གཙང་དབར། འོག་གྲངས་ ༩༣

ལས་ཀྱང་། “དངོས་བྱུང་སྟོབ་དཔོན་རྗེས་འབྲང་ཞེས། རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་ཉིད་གསུང་བར། ཤེས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཐུ་མ་ཡོངས་སུ་མཉེས་བར་བྱ།”¹ ཞེས་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྟུང་བ་ལས་ཀྱང་། “སྟོབ་མ་བཟང་པོ་ཐུ་མར་གྲུས་ལྡན་དེ་དག་གིས། ཐུ་མ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཏྲག་ཏུ་བརྟེན་བར་བྱ། ཅི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་འབྱུང་། དེ་དག་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་རྗེས་སུ་སྟོན། སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་དགེ་བའི་བཤེས་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཞེས། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་མཆོག་མངའ་རྒྱལ་བ་དེ་སྐད་གསུང་།”² ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་སྟོབ་པའི་ཆོག་གསལ་གསལ་བ་དང་། སྟོབ་པ་སྟོང་བའི་ཁྱིད་དུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་སྟུང་། སྟོབ་འབྱུང་ལས། “འདི་ནི་རང་བྱུང་བཅོམ་ལྡན་འདས། ལྷག་པའི་ལྷ་ནི་གཅིག་ལུ་ཉིད།”³ “མན་ངག་རབ་ཏུ་སྟེར་བའི་ཕྱིར། རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་དེ་བས་ལྷག་”⁴ ཅེས་གསུངས་སོ། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན། ལམ་གྱི་གནད་ཆང་བའི་ཐུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོབ་པ་ནི་དལ་འབྱོར་ལ་སྟེང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། འདི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱོལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་གོ་སྐྱབ་བ་དང་ཆོག་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་སྟོས་ཤིང་། མདོར་ན་འཁོར་བའི་གནས་ན་ཡོད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ལྷ་མོ་ཞིག་ནས་བཟུང་ཐར་པ་ཐུ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་མཆོག་གི་བར་བདེ་བ་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ས་ལམ་འབྲས་སུ་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐུ་མ་བསྟེན་ཅིང་མཆོད་པའི་མཐུ་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་སྟེར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐུ་མ་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་

1 རྟེན་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 8 སྟོབ་དཔོན་ཏུ་དབྱེདས། ཐུ་མ་ཐུ་བཟུང་། ཤོག་གངས་ 1136

2 རྟེན་བཅུན། ཤེས་རབ་སྟོབ་ཆོག་གསལ། 7 མདོ་སྟུང་བ། ཤོག་གངས་ 136 ལས་བྱུང་བའི་ཆོག་གསལ་ཤང་གཅིག་ཏུ་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཐུ་མ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་ཏྲག་ཏུ་བརྟེན་བར་བྱ།” ཞེས་སོ།

3 རྟེན་བཅུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 9 དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྟུགས་ཏྲོག་ ཤོག་གངས་ 1137

4 འདིར་སྟོབ་འབྱུང་ལས་ཞེས་བྱུང་ཡང་། སྟོབ་འབྱུང་དུ་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་སྟུགས་ཀྱི་ཏྲོག་པའི་དུས་སུ་ལས་གསང་བ་རས་རིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ལས་ཆོག་གསལ་ཤང་དང་པོ་གཉིས་རོས་འཛིན་སྟུང་གྱི་མ་གཉིས་རྒྱུད་གང་ལས་བཏུས་པ་རོས་འཛིན་མ་སྟུང་།

བ་ལས་འབྱུང་བར་མ་ཟད། གདམས་པ་འདིར་ནི་མདོ་སྔགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་ལུས་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པས། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་འགོ་བཤེས་གཉིས་བསྟེན་ཚུལ་
 རས་ཞི་ལྷག་གི་བར་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་འདིར་ཆང་བས་ན། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་
 མེད་དུ་རྫོགས་པའི་ཆེ་བ། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གདམས་པ་ཀུ་འཆར་བའི་ཆེ་བ། རྒྱལ་བའི་
 དགོངས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟེན་པའི་ཆེ་བ། ཉེས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་རང་འགགས་སུ་འབྱོར་བའི་ཆེ་བ་བཞི་
 ཡང་འདིར་འབྱུང་ངོ་། རྫོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མའི་གནད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདིར་ཆང་བས་ན་རྫོ་སྦྱང་
 གི་ཆེ་བ། “རྫོ་རྩེ་ཉི་མ་སྟོན་ཤིང་བཞིན། གཞུང་དོན་ལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ། མན་ངག་བདུད་
 ཅིའི་སྦྱང་པོ་འདི། གསེར་གླིང་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཡིན། སྟིགས་མ་ལུ་པོ་བདོ་བ་འདི། བྱང་ཆུབ་
 ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་འདིར་འབྱུང་ངོ་། ལམ་རིམ་པ་
 གཉིས་གྱི་གནད་རྣམས་ཀྱང་ཆང་བས་ན་ཁྱ་མེད་གྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་གྱི་ཆེ་བ་དང་ཡོན་ཏན་
 རི་སྟེན་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལ་ཡོད་དོ། དེ་ལྟར་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་ཅིང་
 ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱད་དང་ལྡན་པ། ཐེག་པ་མཆོག་གི་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་སྐྱར་བར་
 བཟོད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལྟ་བུའི་གདམས་པ་ཐབ་མོ་ལ་འབད་པར་རིགས་སོ། གདམས་
 པ་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་རྟེན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་དགོས་སྟུ་ན། ལམ་སྟན་མོང་བས་རྒྱུད་ལེགས་
 པར་སྐྱངས་ཤིང་། བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གང་རུང་ལྟ་བུའི་ཁྱ་མེད་གྱི་དབང་བཞི་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཁྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་སྟོན་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་ལྟའི་རྣལ་
 འབྱོར་དང་། སྟོན་བརྒྱུད་དག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མོས་པ་དང་། ཆོགས་ཞིང་གི་གཙོ་པོ་
 ཁྱ་མ་སྐབ་དབང་རྫོ་རྩེ་འཆང་མེས་ས་དཔལ་སྟུམ་བཅེགས་ཅན་འདུས་པའི་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་
 ཆོགས་དང་། འཁོར་དུ་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བཅས་པ་གསལ་འདེབས་པ་དང་། ཁྱ་
 མེད་ནས་བཤད་པའི་སྤྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་རྣམས་འབུལ་

1 རྫོ་པོར་འཁོར་གསུང་འབུམ། 3 རྫོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མ། ཤོག་གངས་ 193 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “མན་ངག་བདུད་ཅིའི་སྦྱང་པོ་
 འདི། གསེར་གླིང་པ་ནས་བརྒྱུད་པ་ཡིན། རྫོ་རྩེ་ཉི་མ་སྟོན་ཤིང་བཞིན། གཞུང་དོན་ལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ། སྟིགས་མ་ལུ་པོ་བདོ་བ་འདི། བྱང་
 ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན།” ཞེས་སོ།

བ་དང་། ལམ་རིམ་བ་གཉིས་སྒོམ་ཚུལ་བཅས་སྟོན་བ་ཡིན་ལ། འདི་ལྟ་བུའི་བླ་མེད་ཀྱི་གསང་བ་མཐར་ཐུག་བ་རྣམས་ཉན་བ་དང་སེམས་བ་དང་སྒོམ་བ་ལ་དབང་བཞི་རྣམས་པར་དག་བ་ཐོབ་དགོས་ཀྱི། དབང་མ་ཐོབ་པར་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྤྱོད་མོ་རེ་ཡང་བསྟན་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཡང་། “དེང་ཁྱོད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་རྫོབ་པར་འགྱུར་གྱི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོ་བར་མི་བྱ་ཞིང་། མ་དད་པ་རྣམས་ལ་འང་མ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་དང་། “དེང་ཁྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་སུ་ཞུགས་ཀྱིས། དེས་ན་ངས་ཁྱོད་ལ་རྩི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གང་གིས་ཁྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་དངོས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ལྟ་སྒོམ་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྤྱོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་རྩི་ཆེ་སྟེ། གཤམ་ཏེ་ཚུལ་འདི་སུ་ཡང་རུང་བ་ལ་སྤྱོས་ན་འདིས་ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་མོ་འགོམས་པར་འགྱུར་རོ།”² ཞེས་དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་གཟུགས་མིག་ལ་སྟོན་བ་ཅམ་ཡང་བྱ་ས་མེད་པའི་དམ་གཞག་དེ་ལྟ་བུ་མཛད་ན། དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་གསང་བ་མཐར་ཐུག་བ་རྣམས་བསྟན་དུ་མི་རུང་བ་སྒོམ་ཅི་དགོས། དེ་ལྟར་ཡང་བཤད་རྒྱུ་དོ་

1 ལྟེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། ལྟེ་ཨཱལ་ཀར། དཀྱིལ་ཆོག་རྩི་ཆེ་ཐོང་བ། ཤོག་གྲངས་ 205 ལས། “དེང་ཁྱོད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་རྫོབ་པར་འགྱུར་གྱི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོ་བར་མི་བྱ་ཞིང་། མ་དད་པ་རྣམས་ལ་འང་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་བྱང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་མཐའ་མར་ “མ་དད་པར་ཡང་མི་བྱའོ།” ཞེས་བྱང་བས་རྒྱུད་མི་མཐུན་ནོ།

2 ལྟེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། ལྟེ་ཨཱལ་ཀར། དཀྱིལ་ཆོག་རྩི་ཆེ་ཐོང་བ། ཤོག་གྲངས་ 206 ལས། “དེང་ཁྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་སུ་ཞུགས་ཀྱིས། དེས་ན་ངས་ཁྱོད་ལ་རྩི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གང་གིས་ཁྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་དངོས་བྱུང་གཞན་རྣམས་ལྟ་སྒོམ་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྤྱོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཁྱོད་དམ་ཆོག་ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་རྩི་ཆེ་སྟེ། གཤམ་ཏེ་ཚུལ་འདི་སུ་ཡང་རུང་བ་ལ་སྤྱོས་ན་འདིས་ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་མོ་འགོམས་པར་འགྱུར་རོ།” ཞེས་བྱང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་མཐའ་མར་ “གྱུར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དམ་ཆོག་རྩི་ཆེ་འདི། གཤམ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་ལ། འདི་སྤྱོས་ན་ནི་ཕྱི་ལོ་འགོམས།” ཞེས་བྱང་བས་རྒྱུད་མི་མཐུན་ནོ།

རྗེ་མེད་བ་ལས། “དབང་བསྐྱར་བ་ནི་གཙོ་བོ་སྟེ། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་རྟག་ཏུ་གནས། ང་
 ཡིས་རི་བཞིན་དོན་བཤད་ཀྱིས། དེ་ཕྱིར་ཐོག་མར་ཡང་དག་ཉོན། ཐོག་མར་སྟོབ་མ་གང་གི་
 ཆོ། སྟོབ་ལྟ་ཡང་དག་དབང་བསྐྱར་ན། རྟོགས་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་འབྱོར་ལ། དེ་ཡི་ཆེ་ན་སྟོང་
 ཏུ་འགྱུར། ཡང་དག་དབང་བསྐྱར་ཀྱིས་དཔེན་ན། སྟོབ་པོས་རྒྱད་ཀྱི་དོན་ཤེས་ཀྱང་། སྟོབ་
 དཔོན་སྟོབ་མ་མཆུངས་པར་ནི། མི་བཟད་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་འགྲོ།”¹ ཞེས་དང་། “རི་ལྟར་
 མེད་གའི་འོ་མ་ནི། ས་ཡི་སྟོང་ཏུ་གཞག་མི་བྱ། དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱད། སྟོང་
 མིན་དག་ལ་སྦྱོར་མི་བྱ། སྟོབ་མ་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་འཆི། འདི་དང་ས་རོལ་ཏུ་ནི་ཕྱང་།”² ཞེས་
 དང་། ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས་ཀྱང་། “དང་པོར་རེ་ཞིག་གང་ཆེ་སྟོབ། ལན་ཅིག་དབང་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་བསྐྱར། དེ་ཆེ་གསང་ཆེན་བཤད་པ་ཡི། དེས་པར་སྟོང་ཏུ་གྱུར་པའོ། དབང་མེད་ན་
 ནི་དངོས་གྲུབ་མེད། གྲེ་མ་བཅོར་ལ་མར་མེད་ལྟར།”³ ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱད་ཐེ་
 བཞི་ག་ནས་དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཕྲགས་ཀྱི་གསང་བ་བསྟན་ཏུ་མི་རུང་བའི་**དམ་གཞག་ཤིན་**
 ཏུ་ཆེ་བར་མཛད་དེ། རྒྱད་པོ་པོའི་ཁྲངས་རྣམས་དྲངས་ན་མངས་སུ་དོགས་པས་རྒྱད་ཉིད་ལ་
 བལྟས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། བདེ་ཕྲགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲ་
 མའི་རྣལ་འབྱོར་འདིའི་སྟོང་ཏུ་ཏུ་སྟོབ་པ་ལ་དབང་ཡང་རྒྱད་ཐེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་དབང་ཐོབ་
 པ་ཅེས་ཀྱིས་མི་ཆོག་གི། སྒྲ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་དབང་དེས་པར་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ།
 དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལམ་སྟན་མོང་བས་རྒྱད་ལེགས་པར་སྦྱངས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
 བཤད་རྒྱད་དོ་རྗེ་མེད་པར་ཕྱག་ན་དོ་རྗེས་སྟོན་པ་སྟབ་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ། “སྟོབ་མ་
 ཡོན་ཏན་གང་ལྟན་ན། རྣལ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཏུ་འགྱུར།”⁴ ཞེས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་

1 རྗེ་བཀའ་ རྒྱད་འབུམ། 3 དོར་མེད། ལེའུ་གཉིས་པ། རོག་གྲངས་ 39333

2 རྗེ་བཀའ་ རྒྱད་འབུམ། 3 དོར་མེད། ལེའུ་རེ་ལྷ་པ། རོག་གྲངས་ 39333

3 རྗེ་བཀའ་ རྒྱད་འབུམ། 2 ཕྱག་ཆེན་ཐེག་ལེ། ལེའུ་གཉིས་པ། རོག་གྲངས་ 6650 ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “དང་པོར་ཞིག་
 སྟོབ་མ་ལ། དབང་རྣམས་ལན་ཅིག་བསྐྱར་བ་ཡིས། དེ་ཆེ་གསང་ཆེན་བཤད་པ་ཡི། དེས་པར་སྟོང་ཏུ་གྱུར་པའོ། དབང་མེད་ན་ནི་དངོས་གྲུབ་
 མེད། གྲེ་མ་བཅོར་ཡང་མར་མེད་ལྟར།” ཞེས་སོ།

4 རྗེ་བཀའ་ རྒྱད་འབུམ། 3 དོར་མེད། ལེའུ་དང་པོ། རོག་གྲངས་ 39959

བརྒྱུག་སྟེ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ཡོན་ཏན་རི་ལྷ་བྱ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཁྱེས་པ་ན། “དད་
 ཅིང་སྒྲ་མ་ལ་ཡང་གྲུས།། ཏྲག་ཏུ་དགོ་བའི་ལས་ལ་གནས།། ཏྲྀག་པ་ངན་པ་རྣམས་པར་སྤངས།།
 ལུང་ནི་མང་དུ་སྒོས་པ་དང་།། གསོད་པ་དང་ནི་འཆེ་བ་སྤངས།། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གདོན་
 པའི་སྒོས།། གྲུག་ཏུ་བཙོན་དང་ཡང་དག་ལྡན།། དེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན།། དད་པ་
 ཆེན་པོའི་སྒོ་བ་མ་བཟང་།།”¹ ཞེས་བཤེས་གཏོན་བསྟེན་རྒྱལ་ནས་བཟུང་སྟོན་པ་སྤྱི་བསྐྱབ་བར་
 གྱི་ལམ་སྐྱུན་མོང་བ་ལ་སྤྱདས་ནས་སྟོང་བ་མོན་པ་ཞིག་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ལྷག་པར་སྒྲ་མ་དང་
 ལྷགས་ལ་གྱིན་ཏུ་དད་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས། རྒྱུད་ཀྱི་ཆིག་རེ་རེ་ནས་བཀྲལ་ཏེ་ལམ་
 སྐྱུན་མོང་བ་རྣམས་སྟོན་དུ་འགོ་དགོས་རྒྱལ་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་པ་གྱིན་ཏུ་གལ་ཆེན་འདྲ། འདིར་ཡི་གེ་
 མངས་སུ་དོགས་པས་སྒོ་སྒོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དབུད་ནས་ངེས་
 པ་རྟེན་པར་བྱའོ། དེས་ན་དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་ལྷུང་པ་ནི་མདོ་
 ལྷགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲ་མ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཉིད་ཡིན་
 པས། འདི་ལྷ་བྱའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་འབད་པ་ཆེན་པོས་
 བཅའ་ལ་སྐྱགས་དམ་གྱི་མཐེལ་དུ་གཟུང་ངོ་།

གསུམ་པ་གདམས་པ་དངོས་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱལ་ལ་གཉིས། སྐྱུན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་རི་ལྷར་བྱ་
 པ་དང་། སྐྱུན་མཆོམས་སུ་རི་ལྷར་བྱ་བའི་རྒྱལ་ལོ། དང་པོ་(སྐྱུན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་རི་ལྷར་བྱ་བ་)ལ་གསུམ།
 སྟོན་འགོ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། མཐུག་ཏུ་རི་ལྷར་བྱ་བའི་རྒྱལ་ལོ། དང་པོ་(སྟོན་འགོ་)ལ་གཉིས།
 སྤྱིའི་སྟོན་འགོ་དང་། རྒྱད་པར་གྱི་སྟོན་འགོའོ། དང་པོ་(སྤྱིའི་སྟོན་འགོ་)ལ་གཉིས། གྲུག་སྟོང་བཅོས་
 པ་དང་། རྒྱབས་འགོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱལ་ལོ།

དང་པོ་ལ་གང་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གནས་ནི། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་
 བརྒྱ་གཉིས་པ་ལས། “དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་སྤྱོགས་སུ། མེ་རྟོག་འབྲས་བྱ་སོགས་ཀྱིས་

¹ རྟེན་གཤམ་ རྒྱུད་འབྲུམ། 3 རྟོན་ཐེང་། ལེའུ་རེ་ལྷ་ག་ རྟོག་གུངས་ 3979པ

བརྒྱན།། རི་བོ་དཔེན་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ།། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་བསྐྱུབ།།”¹ ཅེས་
 དང་། བཤད་རྒྱུད་རྫོང་མེ་མོང་བ་ལས་ཀྱང་། “མེ་རྟོག་འབྲས་བྱ་ཆུ་ཡིས་བརྒྱན།། སྤྱོ་བོས་དཔེན་
 པའི་རི་ཡི་ཅེར།། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ནི།། འབད་པ་ཡིས་ནི་བསྐྱུབ་པར་བྱ།།”²
 ཞེས་དང་། “སྤྱོ་བོས་དཔེན་པའི་ལྷ་ཡི་གནས།། ལྷ་ཡི་ཆེར་མ་རྣམས་དང་བྲལ།། བཤེགས་མེད་
 སྤྲེལ་བཟང་ཉམས་དགའ་བ།། སྤྱིད་མོས་ཆལ་ནི་བདེ་བ་ཆེ།། འདོད་པ་ལྷ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས།།
 སྤྲེལ་སྤྱི་གཙོ་བོ་འབྲུབ་པར་འགྱུར།།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྤྱོ་མ་ཐམས་ཅད་ག་
 རས་སྐྱུབ་པ་བྱེད་པ་ལ་གནས་དཔེན་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་ཤིང་། ལྷག་པར་དབྱང་
 བཟང་གིས་ཁྱེས་པའི་རྒྱུད་ལས། “རང་སངས་རྒྱས་དང་བདེ་གཤེགས་ཉིད་སྤྱེས་དང་།། རྒྱལ་བ་
 སྤོན་ཆད་གང་ན་བཞུགས་པ་ཡི།། གནས་གང་བསོད་ནམས་ལྷན་ཞིང་ཡིད་དགའ་བ།། ལྷ་དང་
 ལྷ་མིན་ལ་སོགས་བྲག་བྲས་མཆོད།། གསོ་སྦྱང་སྦྱོམ་པ་དང་ནི་ལྷན་པ་ཡིས།། བདག་ཉིད་དགའ་
 བར་བྱ་ཞིང་བསྐྱེན་པར་བྱ།། དེ་ལྷ་བྱ་དག་མ་རྟེན་གཞན་ཡང་ནི།། རྒྱ་པོ་རྒྱ་ཁྱུང་འབབ་རྒྱ་ཡོད་
 པ་དང་།། བརྒྱ་ལྷན་ལས་ནི་བརྒྱན་པའི་མཆོ།། སྤྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མི་རྒྱ་བ།། དྲང་ཞིང་
 ཞེས་པའི་རྒྱ་ནི་མང་བ་དང་།། མི་བཟང་གདོན་རྣམས་ཀྱང་ནི་མི་གནས་བ།། མེ་རྟོག་འབྲས་བྱ་
 གཙང་མ་ཡོད་པ་དང་།། སྤོན་སྦྱངས་སྤོན་ཤིང་སྤོ་ཆོགས་འཁྲིགས་པ་དང་།། ས་སྤྱིང་གནས་མལ་
 ཤིན་ཏུ་གཙང་བ་དང་།། གང་ན་སྤྲུག་གཟིག་སེང་གེ་མེད་པ་དང་།། ཡིད་འོང་མཉམ་ཞིང་ཆེར་མ་
 མེད་པ་དག །མི་ཡི་དངོས་གྲུབ་གནས་སྤྱུ་བསྐྱུགས་པ་ཡིན།།”⁴ ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་

1 རྩེ་བཀའ་ལ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་ལ། སྤོག་གངས་ 10456 ལས་བྱང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དཔོན་པ་
 ཆེན་པོའི་ས་ཕྱོགས་མཆོག །མེ་རྟོག་འབྲས་བྱ་སྤོགས་པས་བརྒྱན།། རི་བོ་སྤྱོ་བོས་དཔེན་པ་བྱ།། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་བསྐྱུབ།།” ཅེས་སོ།།
 2 རྩེ་བཀའ་ལ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ རྫོང་མེད། ལེའུ་ཉེར་པའི་ག་ སྤོག་གངས་ 33459
 3 རྩེ་བཀའ་ལ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ རྫོང་མེད། ལེའུ་རྒྱག་ལ། སྤོག་གངས་ 33459
 4 རྩེ་བཀའ་ལ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ དབྱང་བཟང་གིས་ཁྱེས་ལ། ལེའུ་གཉིས་ལ། སྤོག་གངས་ 11456 ལས་བྱང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་
 སངས་རྒྱས་དང་བདེ་གཤེགས་ཉིད་སྤྱེས་དང་།། རྒྱལ་བ་སྤོན་ཆད་གང་ན་བཞུགས་པ་ཞུགས་པའི།། གནས་གང་བསོད་ནམས་ལྷན་ཞིང་ཡིད་དགའ་
 བ།། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་སོགས་པས་བྲག་འཆོལ་མཆོད།། གསོ་སྦྱང་སྦྱོམ་པ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིས།། བདག་ཉིད་དགའ་བར་བྱ་བྱིར་བསྐྱེན་པར་བྱ།། དེ་
 ལྷ་བྱ་དག་མ་རྟེན་གཞན་ཡང་ནི།། རྒྱ་པོ་རྒྱ་ཁྱུང་འབབ་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་།། བརྒྱ་ལྷན་ལས་ནི་བརྒྱན་པའི་མཆོ།། སྤྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མི་རྒྱ་བ།།
 དྲང་ཞིང་ཞེས་པའི་རྒྱ་ནི་མང་བ་དང་།། མི་བཟང་གདོན་རྣམས་ཀྱང་ནི་མི་གནས་བ།། མེ་རྟོག་འབྲས་བྱ་གཙང་མ་ཡོད་པ་དང་།། སྤོན་སྦྱངས་སྤོན་

ཏུ་འབྱུངས་པ་དང་། གང་ཏུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པའི་གནས་དག་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོ་དག་གིས་བརྟེན་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་དག་ནི་གཙོ་བོ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
 གནས་བཟང་པོ་མ་ཆེད་ཀྱང་ཆུ་ཤིང་དང་མེ་ཉོག་འབྲས་བྱ་མོད་པ་དང་། སྤྱི་བོའི་རྒྱ་འབྲུལ་ཏུང་
 བས་ཤིན་ཏུ་དཔེན་ཁིང་ཉམས་དགའ་བ་དང་། མི་མ་ཡིན་གཏུག་པ་ཅན་མི་གནས་ཤིང་། ལུས་
 རྩོག་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱུན་མེད་པའི་ནགས་ཀྱི་སྤྲོད་ལྗོངས་ལྟ་བུར་གནས་ནས་སྤྱོད་པ་བྱ་དགོས་
 པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་བྱ་དཔེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞུགས་ཤིང་སྤྱོད་པ་མཛད་པའི་གནས་རྣམས་
 དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་བའི་ས་རྒྱལ་པོ་ཆོས་བཞིན་སྦྱོད་པ། ལུས་རྩོག་ལ་གཞོད་
 པའི་རྒྱུན་མེད་པ། རང་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པ་རྣམས་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། ། དེ་ཡང་གྲོང་ལ་
 སོགས་པ་གང་བྱུང་ཏུ་གནས་པས་མི་ཆོག་པར་དཔེན་པའི་གནས་བྱུང་པར་ཏུ་འཕགས་པ་ཞིག་
 ཏུ་གནས་དགོས་པ་ནི།² དཔེན་པའི་གནས་སུ་གནས་ན་གཙོ་བོར་འདུ་འཛིན་གཡེང་བ་སོགས་
 དགེ་སྦྱོར་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། ལམ་ལ་ས་སྦྱོད་ཆེ་བ་ཞིག་འབྱུང་ལ། རྒྱག་མཚོད་སོགས་
 དགེ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་དཔེན་པའི་གནས་སུ་བྱས་པ་སྦྱོབས་ཆེ་བར་གསུངས། དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་
 མཐུན་གྱི་དཔེན་པའི་གནས་སུ་སྤྱི་ལ་བོའམ། རྒྱག་སོགས་རང་གང་ཏུ་འདུག་སའི་གནས་དེར་
 ཆག་ཆག་དང་ཕྱག་བདར་ལེགས་པར་བྱས་ལ་གཙང་ཁིང་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་བྱ། བ་བྱུང་ལྗོངས་བྱག་
 པ་དང་མེ་ཉོག་གཅེས་ཏུ་བཀྲམ་པ་སོགས་ཀྱང་སྤྱོད་ཐབས་རྣམས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱ། ཆག་
 ཆག་དང་ཕྱག་བདར་བྱ་བ་ནི་རྟག་ཏུ་ཏུས་འཕགས་པ་ཆོས་འཕགས་མཚོད་པའི་སྤྱིང་གཞི་ལས་
 འབྱུང་བ་ལྟར་གལ་ཆེ་ཁིང་དགོས་པ་མང་ཏུ་ཡོད་དོ། ། བ་བྱུང་གི་བྱག་པ་ནི་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་
 ལེན་བརྒྱུད་པར། “ས་སྦྱོགས་གཙང་ཁིང་རྣམ་པར་དཔེན་པ་འམ། རྒྱལ་ཉིད་སྤྱི་བོ་ཞི་བའི་

ཤིང་སྤྱོད་ཆོགས་དཀྱིགས་པ་དང་། ས་སྤྱིང་གནས་མལ་ཤིན་ཏུ་གཙང་བ་དང་། གང་ན་རྒྱག་གཞིག་མེད་གེ་མེད་པ་དང་། ཡིད་འོང་མཉམ་ཁིང་ཆོར་
 མ་མེད་པ་དག ། མི་ཡི་དོས་བྱུབ་གནས་སུ་བསྐྱགས་པ་ཡིན། ། ཞེས་སོ། །

2 ཡོད་པ་ མོད་དཔེས། དཔེ་དཔེས།

3 ན། མོད་དཔེས།

གནས་ཀླུ་སྤྱེད་ལ། བཤང་གཅི་ཚུ་ལ་སོགས་པས་བྱུག་པ་ཡང་། རྒྱལ་བ་མཆོད་ཕྱིར་རྟག་པར་
 རབ་དུ་བྱ།”¹ ཞེས་སྒྲུ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྤྱོད་ཆོགས་མཆོད་པའི་ཆེ་ས་ཕྱོགས་ཤིན་དུ་
 གཙང་བར་བ་བྱང་ལྗེ་བྱུག་པ་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རྒྱལ་ཁབ་གི་ཕྱོགས་
 བཞིའམ། སྒོ་བྱང་འམ། སྒོ་སྟེང་སོགས་གང་འོས་སྤྱོད་མཐོ་བཞི་བཅིགས་ལ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞིར་
 བསྐྱེད་ནས་གནས་དེར་ལམ་སྒོ་མ་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་མི་འབྱུང་ཞིང་མཐུན་རྒྱུ་ཆང་བའི་འཕྲིན་
 ལས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཙུག་སྟེན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་། རྗེ་
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱུ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་སོགས་
 རྟེན་ཅི་ཡོད་སྟེགས་མཐོ་སར་བཞུགས། དེའི་མདུན་དུ་མཆོད་པ་གཡོ་མེད་པར་བཙུག་པ་བཞོད་
 པ་མཛེས་པར་བཤམས།² རང་གི་མལ་འོག་དུ་ས་དཀར་གྱིས་གཡུང་བྱང་ཆོས་སྒྲོར་རིས་སྤྱོད་
 བྱིས། དེའི་སྟེང་དུ་རྩ་དུར་པ་³ མ་འབྱུགས་པར་བཏིངས་ལ། སྟོན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་དོ་རྗེ་གདན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཤིང་བྱང་དུ་རྩ་དུར་པའི་གདན་ལ་བཞུགས་ཏེ་བདུད་བྱེ་བ་ཐལ་
 དུང་སྒྱུར་བྱམས་པའི་ཏིང་འེ་འཛིན་གྱིས་བདུལ་ཞིང་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་མཛད་
 པའི་རྣམ་ཐར་རྗེས་སྤྱི་བྱུང་ནས། སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་རང་གི་ཉམས་ལེན་དུ་ཁྱེར་ཏེ། བདག་གིས་
 གྲུང་སྟོན་འདིའི་སྟེང་དུ་གནས་ལ་བདག་འཛིན་འགོང་པོ་འཁོར་བཅས་བདུལ་ཏེ་ལམ་ཟབ་མའི་
 ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་གཏོ་སྤྱོད་དུ་ཁྱེད་པ་མང་དུ་བྱ། རྩའི་སྟེང་དུ་འཕོལ་སྟོན་འཇམ་
 ཞིང་། བདེ་བ་རྒྱལ་རྒྱུང་བྱང་མཐོ་བ་ཞིག་བཤམ། གནས་དེར་སྦྱལ་པ་ཡུན་རིང་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ན་
 སྟོན་མི་རུལ་བའི་ཕྱིར་འདུལ་བ་ནས་བཤང་པ་ལྟར་ཤིང་ཁྱི་བ་ཅན་ནས། དེ་མ་འཕྱོར་གྲང་
 སྟོན་དང་འོག་སའི་བར་ལ་བར་སྟོང་རྒྱུང་བྱང་ཡོད་པ་ཞིག་བྱ། སྟོན་དེའི་སྟེང་དུ་ལུས་གནད་

1 རྗེ་བཀལ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 གསང་འདུས་ཅུ་རྒྱུད། ལེའུ་བརྒྱུད་པ། འོག་གངས་ 104ན3 ལས་བྱང་བ་རྩུང་བའི་འདྲ་སྟེ། “ས་ཕྱོགས་
 གཙང་ཞིང་རྣམ་པར་དཔེན་པ་འམ། རྒྱལ་བ་ཉིད་སྟེས་ཞི་བ་ཞི་བའི་གནས། བཤང་གཅི་ཚུ་ལ་སོགས་པས་བྱུག་པ་ཡང་། རྒྱལ་བ་མཆོད་ཕྱིར་
 རྟག་པར་རབ་དུ་བྱ།” ཞེས་སོ།

2 བཤམ། མོད་དཔས། དཔེ་དཔས།

3 དུར་པ་ མོད་དཔས། དཔེ་དཔས།

འཆར་ཚུལ་ནི་རྣམ་སྒྲུབ་གི་ཆོས་བདུན་དང་། རྒྱུ་ཆམ་ལ་འབེབས་པ་དང་བཅས་ལུས་ཀྱི་གནད་
 བརྒྱད་ལྟ་བུ་བྱ་དགོས་པར་འཕགས་པ་སྒོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་དང་། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་སྡེ་
 ལས་དབྱ་མ་སྒོམ་རིམ་རྣམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གཉིས་སྒོམ་པའི་སྒྲུབས་
 སུ་ལུས་གནད་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པ་ནི། བཤད་རྒྱུ་དོ་རྗེ་ཕྱིར་བ་ལས། “སྒྲུབ་པོ་བདེ་བའི་སྒྲན་
 འདུག་ནས། མིག་གཉིས་སྒྲ་ཅེར་གཏད་བྱས་ནས། སྒྲ་ནི་ལྟེ་བའི་ཐད་དུ་བཞག ། ཐག་གོང་
 བསྒྲམས་ལ་ཕྱེ་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། སོ་དང་མཆུ་ནི་བདེ་བར་བཞག ། དབྱགས་ཀྱི་འབྲུང་རྒྱུ་མྱོད་ནས་
 བློ། རྒྱུ་ཐད་རྒྱུ་ཐད་ཚོལ་བྲལ་བས། རི་ལྷ་བ་བཞིན་འབྲུང་རྒྱུ་ནི། རོ་རྗེ་སྒྲིལ་ཤུང་ལེགས་
 གནས་པས།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དོན་དེ་དག་ཀྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོས་ལུས་
 གནད་སྒོམ་ཆོག་ཏུ་མཛད་པ། “རྒྱུ་པ་ལག་པ་རྒྱུ་པ་གསུམ། སོ་མཆུ་ཕྱེ་རྣམས་བསྒོམས་
 པས་བཞི། བཤོ་མིག་ཐག་པ་དབྱགས་དང་བཞི། རྣམ་པར་སྒྲུབ་མཛད་ཆོས་བརྒྱད་ཡིན།”²
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གནད་བརྒྱད་དང་ལྟན་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་རྣམ་པར་སྒྲུབ་མཛད་
 ཀྱི་བཞུགས་སྒྲུངས་ལྟར། རྒྱུ་པ་དོ་རྗེ་སྒྲིལ་ཤུང་བྱ། ལག་པ་གཉིས་ལྟེ་འོག་སོར་བཞི་ཅམ་ཀྱི་
 ཐད་དུ་གཡོན་འོག་ཏུ་བྲས་གཡས་སྒྲེད་དུ་བྲས་ལ་མཐེ་མོང་གི་ཅེ་གཉིས་སྒྲུད། དབྲུང་པ་ཐད་
 ཀར་བསྐྱར།³ སྒྲལ་ཆོགས་བྲང་པོར་བསྐྱར།⁴ མགིན་པ་ཡིད་ཅམ་དགུག སོ་དང་མཆུ་རང་
 བབས་སུ་གཞག ཕྱེ་ཅེ་རྒྱུ་ལ་སྒྲུར་རོ། དེ་ལྟར་ལུས་གནད་བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་སྒྲིང་ནས་སྒྲུབ་
 པ་བྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གནད་དག་ཡིན་ཏེ། མར་པ་ལོ་རྒྱའི་ཞལ་
 བས། “མོད་ཀྱི་མན་རག་ཐམས་ཅད་བསྒོམས་ཤུང་ཁོ་ལོ་མར་པ་ལོ་རྒྱའི་འདུག་ལུགས་ཀྱི་མན་

1 རྗེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲུམ། 3 རོ་རྗེ་ཕྱིར་ལེའུགས་ཀྱི་འགྲུལ་སྐྱོད་ 194ནང་ལས་ལྟར་བ་རྒྱུ་ཐད་མི་འདུ་སྡེ། “སྒྲུབ་པོ་བདེ་བའི་སྒྲན་འདུག་
 བས། མིག་གཉིས་སྒྲ་ཅེར་གཏད་བྱས་ནས། སྒྲ་ནི་ལྟེ་ཡི་ཆད་དུ་བཞག ། ཐག་གོང་བསྒྲམས་ལ་ཕྱེ་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། སོ་དང་མཆུ་ནི་བདེ་བར་བཞག །
 དབྱགས་ཀྱི་འབྲུང་རྒྱུ་མྱོད་ནས་བློ། རྒྱུ་ཐད་རྒྱུ་ཐད་ཚོལ་བྲལ་ནས། རི་ལྷ་བ་བཞིན་འབྲུང་རྒྱུ་ནི། རོ་རྗེ་སྒྲིལ་ཤུང་ལེགས་གནས་པས།”
 ཞེས་སོ།

2 དཔེན་ས་བཀལ་འབྲུམ། 1 ལྷུ་བ་དབང་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུག་གསུང་ཐོར་བྲ། འོག་གྲངས་ 164

3 བསྐྱར་སྐྱོད་ལག་ཐོག་འོག་གྲངས་ 165

4 བསྐྱར་སྐྱོད་ལག་ཐོག་འོག་གྲངས་ 166

ངག་གཅིག་ཕྱི་དོ་མི་ཐུབ་”¹ཅེས་ཐབ་བྱད་ཅན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་མན་ངག་བྱད་པར་
 ཅན་དེ་ནི་རྗེ་ལྷ་མའི་སྟུན་རྒྱུད་ལས་འོངས་པའི་མན་ངག་འདི་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་གཅིས་པའི་
 གནད་དུ་གཟུང་ངོ་།། དེ་ལའང་ལུས་གནད་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེ་ལྟར་མ་
 ལུས་ན་སྟོན་ཅི་བསྐྱེད་དང་། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཡོན་ཏན་གང་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་
 དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡོད་ནའང་འདིར་མཐའ་དག་གིར་མ་རྒྱས་པས་སྒྲ་མ་དཔེ་ཞལ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ལུས་གནད་བདུན་དང་ལྷན་པར་ལུས་ནས་རྒྱུད་གི་གནད་ནི་རྒྱུད་
 རོ་དགུ་ལྷགས་སྤྱུ་བསལ་བའོ།། རྒྱུད་གི་རྒྱུ་བ་དཔེ་ལུས་བརྟགས་ནས་ཆམ་ལ་འབེབས་པ་གང་
 རུང་བྱའོ།། རྒྱུད་རོ་དགུ་ལྷགས་སྤྱུ་སེལ་ཚུལ་ནི། ལྷ་བྱག་གཡས་ནས་རྒྱུད་རུབ་སྟེ་གཡོན་དུ་
 འབྱུང་བ་དང་། གཡོན་ནས་རུབ་སྟེ་གཡས་སྤྱུ་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ནས་རུབ་སྟེ་གཉིས་ཀ་
 ནས་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་ལན་གསུམ་བྱའོ།། དེ་དག་གི་ཆེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེས་སྟོན་རྣམས་
 གྱིར་འབྱུང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་རྣམས་ནང་དུ་ལེན་པའི་དམིགས་པ་
 བྱའོ།། རྒྱུད་གི་རྒྱུ་བ་དཔེ་ལུས་བརྟགས་ནས་ཆམ་ལ་འབེབས་ཚུལ་ནི། ལུས་གནད་ལེགས་པར་
 བཅས་པའི་མཚམས་ནས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་སེམས་ཆེ་འདིའི་སྒྲུང་ཤས་ཀྱི་དབང་དུ་
 སོང་འདུག་གས། འདིག་རྟེན་བྱི་མ་འན་ཏེ་ཆོས་ཕྱོགས་སྤྱུ་སོང་འདུག་བརྟགས་པ་ན། ཆེ་འདིའི་
 སྒྲུང་ཤས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་ཆགས་སྒྲུང་དང་བཅས་པར་འདུག་ན་དེ་ངོ་ཤེས་པར་བྱས་ལ། ཆོ་
 འན་འདི་འདྲ་བས་བདག་ཆེ་རབས་ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་དུ་བྱུང་དུ་བརྟགས་ལ། ད་རེས་དཔེ་
 འབྱོར་ལན་ཅིག་ཐོབ་པ་འདི་ཡང་རྒྱུད་ཐ་བར་བྱེད་པས། ད་ནི་ཆོ་འན་འདི་ཡུལ་ནས་འདོན་པར་
 བྱའོ་སྟེ་ལྷ་དུ་རྒྱུད་གྱིར་འབྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་
 གྱིར་ནག་སངས་ཀྱིས་སོང་བའི་མོས་པ་བྱ། རྒྱུད་ནང་དུ་རུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་ཕྱོགས་བརྩེ་
 སངས་རྒྱས་སྤྱུ་དང་བཅས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ཐམས་ཅད་ནང་དུ་བསྐྱས་པའི་མོས་པ་བྱ། དེ་ནས་

1 འདི་མན་པའི་གཞུང་གང་ནས་འོངས་མ་རྟེན།

རྒྱུ་རྒྱ་ཅན་དང་ཚོམ་བས་བསྐྱེད་པའི་ཤུགས་ཅན་དང་། རིང་ཐུང་མི་སྟོམས་པའི་ཁྱོད་བག་ཅན་
 དུ་མ་སོང་བར་རང་བབས་སུ་བཞག་ལ། སར་རྒྱ་ཚུར་རྒྱ་དལ་བྱས་བརྟག་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་
 རྒྱུ་སར་འགོ་བ་དང་ཚུར་འོང་བའི་ཁྱག་པ་རེ་གངས་སུ་ཐེན་ནས་སེམས་གཞན་དུ་མ་ཡོང་བར་
 གངས་བདུན་ཅམ་གྱི་བར་དུ་སེམས་འཛིན་ཅི་ཐུབ་བྱ། དེ་ནས་ཡང་བདུན་ཅམ་བགངས་ནས་
 འཛིན། དེ་ནས་ཡང་བདུན་ཅམ་བགངས་ནས་འཛིན་ཅིང་། རིག་པ་དྲངས་སྟིགས་ཕྱེ་ནས་སེམས་
 གསལ་རིག་གི་ངང་དུ་གནས་ཅི་ཐུབ་བྱའོ།¹ ལུས་གནད་ཀྱི་སྟོར་འདི་ལ་ལམ་གྱི་གནད་ལས་
 བརྩམས་ཏེ་གལ་ཆེ་ཞིང་དགོས་པ་ཆེ་བའི་གནད་ཀྱི་དོན་བཤད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་སྒྲུབ་ནའང་
 འདིར་མཐའ་དག་གིར་མ་ལང་ཞིང་། གནད་འགའ་ཞིག་ནི་དགའ་ལྡན་ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྱིད་ཡིག་
 དུ་བྲིས་ཐེན་ཏོ། དེ་ལྟར་རྒྱུང་ཆམ་ལ་ཕབ་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་ཀུན་སྟོང་བཅོས་ནས་
 དག་སེམས་བྱུང་བར་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་དགོས་སོ། རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ནས་ཀུན་སྟོང་བཅོས་
 པ་འདི་སྟོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་ཆོས་ཀྱི་དབྱའི་རྒྱ་གར་སྐད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་ཐམས་ཅད་
 བཞུན་པས་དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་དུ་སྟོམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མ་རྒྱ་གར་ཀྱི་སྐད་འབྲུ་བ་
 དེ་གང་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་མཛད་པ་ན། དེའི་དྲིས་ལན་སྟོ་བཟང་བཞད་པའི་སྒྲ་དབྱུངས་ལས། “སྟོམ་
 རྩམས་ཀུན་གྱི་དང་པོའི་འགོ། རྒྱ་གར་སྐད་མཚུངས་རང་རྒྱུད་ལ། ལེགས་པར་བརྟག་པ་ཡིན་
 འོ་ཞེས། རྒྱ་མེད་རྒྱ་མ་མཆོག་དེ་བཞེད།”² ཅས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་
 གིས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དྲི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་ལས། “དེའི་དོན་ཡང་རང་རང་གི་རྒྱུད་སྟེང་
 དུ་འགོལ་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། གནས་དཔེན་པར་ལུས་བྱང་པོར་བསྐངས་ནས་སྟོ་ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་
 ལེགས་པར་བསམ་པའི་ཆེ། ག་ནང་³སྟོན་ཆད་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བའི་མལ་གཏིང་འདིར་
 ལྷག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷག་གཞེར་འདི་ཅམ་པ་དུས་རྒྱུན་དུ་སྟོང་བ་རང་རིག་གིས་ཐུབ་པ་འདི་འབྲུ་བར་

1 གསལ་རིག་གི་ངང་དུ་གནས་པར་བྱ། ལག་བྲིས།

2 བརྩམས་སྟོང་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་གསུང་འབྲུས། 2 དྲིས་ལན་སྟོ་བཟང་བཞད་པའི་སྒྲ་དབྱུངས། གཙང་དབང་། ཤོག་གངས་ 456

3 ག་ནང་ དཔེ་དབང་།

ལྟར་འདུག་པ། དེ་འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སྤྱོད་ནས་རང་མི་སྤྱེ་བ་ཞིག་ཅི་ནས་བྱ་དགོས། དེ་ལྟར་
མ་བྱས་ན་ང་སྤྱོད་རུལ་སྤྲུལ་པའི་སྤྱོད་བ་ལྟར་བ་མཁལ་མའི་བྱུག་གཟེར་ཆོར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྱེ་
བའི་ཐབས་ལ་དང་པོར་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། འདི་ལ་སྤྱོད་བ་མ་སྤྱེས་ན་
འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ཟབ་མོ་སྤྲོ་མས་ཇི་ཅམ་བསྟན་ཅིང་གོ་མོད་ཀྱང་། སྤར་ལྟར་འབྱུག་
སྤྱོད་གི་ཚུ་དང་མཚུངས་པར་འགོ་སྤྱེ། དཔེར་ན་ཚུ་འབྱུང་འདོད་མེད་ན་འབྱུང་བའི་ཚོལ་བ་མི་
བྱེད་པར་སྤོད་པ་བཞིན་ནོ།¹ ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་ཀུན་སྤྱོད་ངན་པ་བསལ་
ལ་སེམས་གསལ་ཞིང་དྲངས་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམས་ཏེ། ག་རེ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་
པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྤྱུག་བསྐྱལ་བར་མ་ཆད་དུ་སྤྱོད་འདུག་ཀྱང་སྤྱོད་བ་དང་སྟན་པ་སྤྱད་ཅིག་
ཀྱང་མེད་པར་འཁོར་བའི་གནས་འབའ་ཞིག་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྤྱོད་ངན་འདིས་ད་དུང་སྤར་
ལྟར་མཐའ་མེད་སྤྱོད་མེད་དུ་སྤྱུག་བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་སྤྱོད་དགོས་པར་འདུག་ དེས་ན་ད་རེས་སྤྲོ་མ་
དགོན་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེས་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ། ལམ་མ་ཁོར་བར་སྤོན་པའི་བཤེས་
གཉེན་དམ་པས་རྗེས་སྤྱོད་བཟང་། མཇལ་བར་དཀའ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་
སྤྱོད་གསལ་བ་དང་མཇལ། ལྟར་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུ་ཅུང་ཟད་རྟེན། རང་གི་ངོས་ནས་
ཉམས་སྤྱེན་ཚུ་ཉམས་ན་སྤྲུགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྤྱང་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བདེ་ལྷག་ཏུ་
སྤྱོད་བའི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་འདི་འདྲ་ཐོབ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཉམས་སྤྱེན་ཚུ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་
ལ་རང་དབང་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར་འབད་ནས་བཅོན་ས་ཐིན་པ་ཞིག་མ་བྱས་ན། སྤར་རྟེན་
བཟང་འདི་འདྲ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ། ལན་ཅིག་རྟེན་པ་འདི་ཡང་ལུན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་

9 ཇི་ཅོང་ཁ་བའི་གསུང་འབྱུང་། 10 ཇི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀའ། གཙང་དབང་། མོག་གུངས་ 11 བཟན་ལས་ལྟར་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྤྱེ། "དེའི་
དོན་ཡང་རང་རང་གི་ཚུད་སྤྱོད་འགྲེལ་ན་འདི་ཡིན་ཏེ། གནས་དཔེན་པར་ལུས་དང་པོར་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་དུ་མོགས་ཏེ་ལེགས་པར་བསམས་
པའི་ཆེ། གང་ན་ང་སྤོན་ཆད་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བའི་མལ་གཉིང་འདིར་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་བྱུག་གཟེར་འདི་ཅམ་པ་དུས་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་པ་རང་རིག་
གིས་བྱལ་བ་འདི་འདྲར་ལྟར་འདུག་པ། དེ་འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སྤྱོད་ནས་རང་མི་སྤྱེ་བ་ཞིག་ཅི་ནས་བྱ་དགོས། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ང་སྤྱོད་རུལ་སྤྲུལ་
པའི་སྤྱོད་བ་ལྟར་བ་མཁལ་མའི་བྱུག་གཟེར་ཆོར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྱེ་བའི་ཐབས་ལ་དང་པོར་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་དཀའ། འདི་ལ་སྤྱོད་བ་མ་
སྤྱེས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་ཐབས་ཟབ་མོ་སྤྲོ་མས་ཇི་ཅམ་བསྟན་ཅིང་གོ་མོད་ཀྱང་། སྤར་ལྟར་འབྱུག་སྤྱོད་གི་ཚུ་དང་མཚུངས་པར་འགོ་སྤྱེ། དཔེར་
ན་ཚུ་འབྱུང་འདོད་མེད་ན་འབྱུང་བའི་ཚོལ་བ་མི་བྱེད་པར་སྤོད་པ་བཞིན་ནོ།" ཞེས་སོ།

སྒྱུར་དུ་འཛིག་སྟེ། དེས་པར་འཆི། རྣམ་འཆི་ལ་དེས་པ་མེད། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གང་
གིས་ཀྱང་མི་པན། སྤེལ་པ་མཛད་དུ་སྒྱུར་ན་ནི་ཆ་གང་དང་། བཞེས་སྒྲོམ་དང་། བཞོལ་སྒྱུད་དང་།
མེན་ཅིང་གཏི་སྤྱག་པ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་བཟོད་སྤྱགས་མེད་པ་སྒྱུར་དགོས་ཤིང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཅམ་
ཡང་མོས་པར་དགའ། གནས་དེར་སྒྱུབས་བཅའ་ཡང་མི་རྟོན། བརྒྱ་ལ་བདེ་འགྲོའི་རྟོན་ཞིག་ཐོབ་ཀྱང་
སྤྱག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་ལས་མ་འདས་ཏེ། མི་རྣམས་ལ་སྤྱེ་ག་ན་འཆིའི་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་
ཡོད་ཅིང་། ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་འཆི་འཕོ་སྤྱང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སོགས་ཡོད། མདོར་ན་རིགས་སྤྱག་གི་
གནས་གང་དུ་སྤྱེས་ཀྱང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་སོང་སྟེ་རང་དབང་མེད་པར་
འབྱུངས་ཤིང་སྤྱག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་གིས་མཛད། རང་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མཛད་བདེ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མཛད། སྤྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མཛད་བའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་རང་གི་འིན་ཅན་གྱི་མ་ཤི་སྤྱག་ཡིན། མ་མ་བྱས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། མ་བྱས་པ་ལ་
གངས་གྱིས་མི་ཆོད། མ་ནམ་བྱས་དེས་གྱིས་ཆེ་འདིའི་མས་འིན་གྱིས་བསྐྱུངས་པ་སྒྱུར་འིན་གྱིས་
བསྐྱུངས་པས་འིན་ཤིན་དུ་ཆེ། འིན་ཅན་གྱི་མ་འདི་རྣམས་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་སྒྲུང་དོར་གོ་ལོག་དུ་
སྒྱུད་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་འབའ་ཞིག་སྒྱུར་བ་ལས་བདེ་བའི་སྐབས་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་པས་
སྒྱུར་རེ་རྗེ། མ་འདི་རྣམས་བདེ་བ་སྤྱན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་ན་ཅི་མ་རུང་། སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་
དག་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུམ་དུ་བྱམས་སྒྱུར་རྗེ་ཤུགས་འདུ་བསྐྱོམ། འོ་ན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཁྱར་དེ་སྤྱ་ལ་བབ་ན་འདྲེ་རང་ལ་བབས། འདྲེ་རང་ལ་
བབ་ཀྱང་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་
དགོས་། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་ཡང་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ཀྱས་པར་མི་འདུག དེར་མ་ཟད་
དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཉི་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཀྱས་པ་མེད། དེ་

ལྷ་བྱུང་ནས་པ་སྤྱུ་ལ་ཡོད་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་པས་བདག་གིས་
མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་
ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྤྲོས་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤྱགས་དག་དུ་བསྐྱོམ་མོ། དེ་ལྟར་སོ་
སོར་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ཅིང་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ལ་སྒྲོའི་འགྱུར་བ་ཅི་ཐོན་བྱ།
མ་མཐའ་ཤོད་གི་ཆོག་དེ་རྣམས་ལན་གསུམ་ཀྱི་བར་དུ་བརྫོད་ཅིང་། ཆོག་དེ་རྣམས་ལ་འབྲིལ་
ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསལ་ཅི་ཐེབས་བྱའོ། དེ་ལྟར་སྤྲོས་བྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་ལམ་ལ་ཤར་
སྐྱོམ་སྐྱོན་དུ་བཏང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསལ་འདེབས་པ་ནི་དག་སྒྲུར་གང་བྱེད་ཀྱི་འགོར་
གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དེ་ལྷ་བྱུང་ཐེན་ན་ནི་ཆོས་ཅི་བྱས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྤྱུ་འགྱུར་
ཞིང་། སེམས་དེ་ལྷ་བྱུང་མ་ཐེན་ན་ནི་ཅི་བྱས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་མི་འགྲོ་བས། རྗེ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་སྤྲོད་འགོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསལ་འདེབས་པ་འདི་ཤིན་དུ་གལ་ཆེ་
ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་། བཀའ་གདམས་སྒྲོ་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། “སྟོན་མཐའ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་
གཉིས་༥”¹ ཞེས་དག་སྒྲུར་གང་བྱེད་ཀྱང་སྟོན་མར་ཀྱན་སྒྲོང་བཙུག་པ་འདི་མེད་མི་རུང་དུ་
གསུངས་མོ། དོན་དེ་དག་ལ་དཔོངས་ནས་བྱུབ་ཆེན་དཔེན་ས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་དག་སེམས་
ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་ངང་ནས་དག་སྒྲུར་འདི་དང་འདི་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཆོག་ལུས་པ་
ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཡིན་པས། རྫོ་རྫོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཆུགས་པ་ཞིག་རྟེན་པར་
བྱའོ།

གཉིས་པ་སྤྲོས་ལྟོ་སྐྱོད་ཀྱི་ལྟུང་ལ། ལྷ་བྱུང་ལུལ་གསལ་གདབ་པ་ནི། རང་གི་
མདུན་ཀྱི་ཐད་དང་གི་ནམ་མཁའི་གནས་སྤྱི་སང་གི་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་
ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྟེང་ཁར་སྤྲོ་ཆོགས་པར་སྒྲུ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་གདན་ལ་བེན་ཅན་
ཅ་བའི་སྒྲ་མ་སྤྱུབ་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་

1 རྗེ་མཐོང་ཁའི་གསུང་འབྲུག། 3 རྫོ་སྒྲོང་དོན་བདུན་མ། སྟོན་གསུངས་ 356

མ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སེམས་དབང་པོ་མཁའ་འགྲོ་ཚོས་སྒྲོང་སྒྲུང་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་
 བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་རང་རང་གི་མདུན་ན་གདན་ཁྱིམ་ཕྱན་སྒྲུབ་ཚོགས་པ་ལ་རང་རང་
 གིས་གསུངས་པའི་ལྷང་གི་ཚོས་རྣམས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་པོ་ཉིདེ་རྣམ་པར་ཡོད་པ།
 ཚོགས་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཚོགས་ཞིང་རྣམས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་དང་ཐུགས་རྗེ་བྲན་པའི་དད་པ་ཆེན་པོའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རང་གི་མཐའ་
 སྐྱོར་དུ་མ་ཀླན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སའི་དྲེག་པ་ལྟར་སྒྲུག་གིག་གི་ཡོད་པ་གསལ་
 བཏབ་ནས། རང་དང་པ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་རང་དབང་མེད་པར་འབྱམས་
 ཤིང་སྒྲུག་བསྐྱལ་གསུམ་གྱིས་བར་མཚམས་མེད་པར་མནར་ཚུལ་བསམས་པས་འཛིགས་ཤིང་
 སྒྲུག་པའི་ཆོ་ལུགས་དག་བསྐྱེད་ནས། སྒྲུག་བསྐྱལ་འདི་ལས་སྒྲོབ་པའི་ལྷས་པ་སྒྲ་མ་དགོན་
 མཚོག་གསུམ་མ་གཏོགས་གཞན་སྒྲ་ལའང་མེད་པས། བདག་དང་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 དུས་ད་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲ་མ་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྟོང་ཐག་པ་
 ལས་སྐྱབས་སྒྲ་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྒྲུབ་དུ་བསམས་པ། རང་དང་པ་ཀླན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་མཁྱེན་གཅིག་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པར་མོས་ནས། སྒྲ་མ་ལ་སྐྱབས་སྒྲ་མཆིའོ། ཞེས་བརྒྱ་
 སྟོང་སོགས་དལ་བྱས་བརྗོད་ཅིང་སྟོང་ནས་རེ་ལྟོས་བཅས་ཉེ་སྐྱབས་འཆལ།¹ འདིའི་སྐྱབས་སྒྲ་
 དམིགས་པ་བྱ་ཚུལ་ནི། སྒྲ་མ་ཐུབ་དབང་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་། དེའི་མཐའ་སྐྱོར་གྱི་དངོས་
 བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲའི་ཆ་ལས་ངོ་པོ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱིན་རྒྱལས་
 ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་མེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་
 དང་། ཁྱད་པར་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མའི་སྒྲ་ལ་བསྟོས་པ། གསུང་བཅག་པ། ཐུགས་དཔྱགས་པ། མ་
 དད་བརྟན་སྟོན་བགྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དུང་

1 བསམས་ཉེ་ ལག་ཟློག་

2 སྐྱབས་འཆལ་ དཔེ་དབང་།

ཁྱེད་པོ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཀློང་པར་དབང་པོའི་སྒོ་དང་བ་སྐྱེའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ནས་
 སངས་ཉི་དག་ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལྷང་
 རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། ཁྱེད་པར་དཔལ་ལྷན་གྱི་མའི་སྐྱ་གསུང་གྲགས་
 ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས།
 རང་དང་མ་ཁྱན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དཔལ་ལྷན་གྱི་མའི་སྐྱ་བས་འོག་ཏུ་ཚུད་པར་བསམ་མོ།
 དེ་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ཞེས་སྐྱབས་འགྲོ་ལན་གང་མང་བརྗོད་པས་གསང་
 བདེ་འཛིགས་གསུམ་ཀྱི་རྟོག་དུས་འཁོར་བསྐྱལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་
 སོ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྐྱ་ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་
 པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་སྒྲིག་སྒྲིབ་
 སྟོང་བ་སོགས་དམིགས་པ་གོང་ལྟར་བྱའོ། དེ་ནས། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ཞེས་སྐྱབས་
 འགྲོ་ལན་གང་མང་བརྗོད་པས་སྐྱབས་ལུལ་སོ་སོའི་མདུན་ན་བཞུགས་པའི་ཆོས་སོ་ཉི་ཀླུ་མ་
 ལས་བདུད་ཅི་སྐྱ་ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་
 ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་སྒྲིག་སྒྲིབ་སྟོང་བ་སོགས་དམིགས་པ་གོང་ལྟར་བྱའོ། དེ་ནས།
 དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ཞེས་སྐྱབས་འགྲོ་ལན་གང་མང་བརྗོད་པས་བྱང་སེམས་ཉན་
 རང་ཀླུ་མ་དང་དཔལ་པོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྟོང་སྟངས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་
 ཀྱི་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྐྱ་ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་སྒྲིག་སྒྲིབ་སྟོང་བ་སོགས་དམིགས་པ་གོང་ལྟར་
 བྱའོ། ཁྱེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་འཕེབས་པའི་ཆེ་ངོ་པོ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་པ་ལ། ཀླུ་མ་བདུད་ཅི་འོད་ཟེར་ཀྱི་ཀླུ་མ་དང་། ཆོས་སོ་
 ཉི་ཀླུ་མ་ལས་ངོ་པོ་སྟངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ། ཀླུ་མ་བདུད་ཅི་འོད་ཟེར་ཀྱི་ཀླུ་མ་

༡ སོགས་པ་ ཐོད་དཔལ། དཔེ་དཔལ།

དང་། དགེ་འདུན་ནམས་ལས་དོ་ཤོ་མཁའ་བཅེ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་
 བདུད་ཅི་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསགས་
 པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་རྣམས་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པའི་དམིགས་པ་བྱའོ། དེ་ནས། སངས་རྒྱས་ཚོས་དང་
 ཚོགས་གྱི་མཚོག་རྣམས་ལ། བྱང་ཚུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། ཞེས་ལན་གང་མང་
 བཛོད་ཅིང་སྐྱབས་ལུལ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱི་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། ཐོག་མེད་ནས་
 བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱུང་པར་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་
 སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཁིང་དག ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་
 བསོད་ནམས་ལྷང་ཉྐྱགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཁིང་རྒྱས། བྱུང་པར་དུ་ཡང་དགོན་
 མཚོག་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་སེམས་ལ་
 ཞུགས་ཏེ། དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་ཚུད་ཅིང་། ཇི་སྤྱིད་བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་
 དུ་སྐྱབས་གསུམ་ནམ་ཡང་མི་གཏོར་དོ་སྤྱིམ་དུ་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་བྱའོ། དེ་ནས་སེམས་
 བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། བདག་གིས་སྤྱིན་སོགས་བསྤྲིས་པ་འདི་དག་གིས། འགྲོ་ལ་མན་ཁྱིར་སངས་
 རྒྱས་འབྱུང་པར་འོག །སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བསྐྱོམས་པ་
 སོགས་ལས་བྱུང་པའི་དགེ་བའི་ཆ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་དོན་དུ་གྱུར་བ་གྱུར་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འོག་
 ཅིག་སྤྱིམ་པའི་སྤོན་སེམས་དང་། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་གྱུར་བ་གྱུར་
 བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ།
 དེའི་ཁྱིར་དུ་སྤྱིན་སོགས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་དང་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱལ་ལྷས་གྱི་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྤྱིམ་དུ་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་

བསྐྱེད་དོ། ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པ་ལྟུག་གི་སེམས་པ་བསྐྱེད་པས་སྒྲུ་མ་ཐུབ་དཔལ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་
 དཔལ་ཏེ་རང་འབྲུག་ཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་རང་པ་ཐེམ་པས་རང་ཉིད་གྲང་སྒྲུ་མ་ཐུབ་དཔལ་དོན་
 རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྐྱུར་ལས་གྱིས་ལྟུང་། ལྟུར་པ་དེ་ཉིད་པ་སྒྲུ་མ་ཐུབ་དཔལ་དོན་རྗེ་འཆང་དེ་རའོ་
 སྐྱུམ་དུ་ར་རྒྱལ་བ་སྒྲོམ། རང་ཐུབ་དཔལ་དོན་རྗེ་འཆང་དུ་གསལ་བའི་སྐྱུ་ལས་འོད་ཟེར་ཚྭ་གསལ་
 བཅུར་འཕྲོས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་དང་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་སྦྱངས། དེ་ཡང་འོད་
 ཟེར་འོག་དུ་འཕྲོས་པ་དཔུལ་བ་ཆ་དཔུལ་བ་རྣམས་ལ་འོད་ཟེར་གྲང་བའི་རེག་བྱ་ཅན་དཔག་དུ་
 མེད་པ་འཕྲོས་ཏེ། དེ་དག་གི་ལུས་ལ་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་ཆ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་ཞི་བར་བྱས་
 ཏེ་བདེ་བའི་གནས་ལ་བཀོད། གྲང་དཔུལ་བ་རྣམས་ལ་འོད་ཟེར་ཆ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་འཕྲོས་
 པས་གྲང་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་ཞི་བར་བྱས། ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་འོད་ཟེར་ཐས་སྒྲོམ་གྱི་རང་
 བཞིན་ཅན་དཔག་མེད་འཕྲོས་པས་བཀའ་སྒྲོམ་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་ཞི་བར་བྱས། དུད་འཕྲོ་
 རྣམས་ལ་འོད་ཟེར་སྒྲང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་འཕྲོས་པས་རྒྱ་མཚོའི་གཉིང་དང་སྒྲིང་བར་གྱི་ཐུན་
 པ་དང་། སོ་སོའི་སེམས་སྐྱུད་ཀྱི་མོངས་པའི་ཐུན་པ་རྣམས་བསལ། བཀོལ་སྐྱོད་ལ་སོགས་པའི་
 སྐྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་ཞི་བར་བྱས། ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་ལ་འོད་ཟེར་དཔག་མེད་
 འཕྲོས་པས་སོ་སོའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་རྣམས་ཞི་བར་བྱས། སྐྱུར་ཡང་འོད་ཟེར་དཔག་དུ་མེད་པ་
 ཚྭ་གསལ་བཅུར་འཕྲོས་པས་སྒྲིབ་ཅེན་མཁར་མེད་ཀྱི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དག་བར་བྱས་ནས་སེམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
 དག་ནས་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་གི་སྐྱུར་ལྟར་བའི་མོས་པ་བྱའོ། ། ཡང་འོད་ཟེར་
 ཚྭ་གསལ་བཅུར་འཕྲོས་པས་སྐྱོད་ཀྱི་མ་དག་པ་སྐྱངས་ཏེ་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་དག་པ་རབ་འབྱམས་སུ་
 ལྟུང་བའི་མོས་པ་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་སྐྱོད་བཅུད་སྐྱངས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུབ་དཔལ་དོན་རྗེ་

༡ བས་སྒྲུབ་གྱི་བདུན་ཅི་ཅན་ ལག་གིས།

३ बर्गेवा'सुद' बर्गेवा'सुद'

འཆར་གི་གོ་འཕང་ལ་བཞོན་པའི་མོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་གྱུར་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། དག་པའི་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ར་རྒྱལ་ཤུགས་ཅན་བསྐྱོམ་མོ། ། འདི་ནི་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བྱ་
 ལས་ཤེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱོམ་པ་རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་སྤྱན་མོང་མཉན་པ་ཞིག་ཡིན་
 གསུང་། སྟོན་གྱི་དམ་པ་ནམས་ཀྱིས་རིགས་དུག་གནས་སྤྱོད་ཞེས་པ་དང་། འཁོར་བ་དོང་སྤྱུགས་
 ཞེས་པ་སོགས་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཟབ་བྱུང་ཅན་དུ་ཤེད་པ་ཡང་མན་ངག་འདི་ཡིན་པས། མཁས་
 གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ངོས་ནས་ཉམས་སྤྱི་ལེན་ལུས་ན་
 དགའ་ལྡན་སྒྲུབ་ཀྱི་མན་ངག་འདིས་མ་ཆོག་པ་གང་ཡང་མེད་དོ། ། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་
 འབྲས་བྱ་ལས་ཤེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱོམ་པ་དེ་ལ་དར་ཅིག་མཉམ་པར་བཞག། མཉམ་གཞག་དེ་ལས་
 ལངས་ནས་རང་དང་པ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་བར་དུ་འཁོར་བར་
 རང་དབང་མེད་པར་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོགས་ཡིག་སྤྱོད་བ་འདི་རྒྱ་གང་གི་དབང་གིས་བྱང་སྤྱོད་དུ་
 བསམས་པ་ན། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་དུ་བརྟུག་པ་མིན་གྱི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་འགོང་པོའི་མཐུས་རང་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་སྤྱོད་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་
 ལས་བསགས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་འདི་བྱང་བར་
 འདུག་¹ དེས་ན་བདག་དང་མ་ཆེན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་
 བཅང་སྟོམས་ལ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་། གནས་པར་གྱུར་ཅིག་གནས་པར་བདག་གིས་བྱའོ། ། དེ་
 ལྟར་ཤེད་ལུས་པར་ལྷ་མ་ལྷས་ཤིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་
 བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་། ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ལྡན་པར་བདག་གིས་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་
 ཤེད་ལུས་པར་ལྷ་མ་ལྷས་ཤིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་
 སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་བྲལ་བར་བདག་གིས་བྱའོ། ། དེ་
 ལྟར་ཤེད་ལུས་པར་ལྷ་མ་ལྷས་ཤིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱེད་

¹ སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་བ་ཡིན་པར་འདུག ལག་ཁྱིམ།

མེད་པའི་བདེ་བ་དམ་པ་དང་མ་བུལ་ན་ཅི་མ་རུང་། མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག མི་འབྲལ་བར་
བདག་གིས་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་རྒྱ་མ་ལྷས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་
བ་བཏབ་པས་ཆོགས་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྣ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་
རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་
བསགས་པའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཡང་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཆད་མེད་བཞི་སྟོམ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ནད་གདོན་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག
ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལྷང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱེད་པར་དུ་ཡང་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆད་མེད་
བཞི་ལ་གནས་པར་བསམ་མོ། དེ་ནས་བྱེད་པར་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྟོམ་ཚུལ་ནི། མ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཐབ་མོ་རྒྱ་མ་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སྦྱ་
རྒྱར་བར་བཞུགས་པ་ལན་མང་དུ་བྱ་ཞིང་འདུན་པ་བྲགས་བྲག་བསྐྱེད་དོ། ། སྐྱབས་འགོ་
སེམས་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ་དེ་དག་ནི་དེང་སང་གི་གདུལ་བྱ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་
བ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ཡིན་དུ་གལ་ཆེ་བས། དེ་དང་མཐུན་པའི་ཁྱིད་ཚུལ་ཡིན་གྱི། ལམ་ཐུན་མོང་
བ་ལ་སྦྱོང་བ་ལུལ་ཕྱིན་ཐོན་ནས་སྒྲགས་ལམ་ལ་གཅིག་དུ་གཞོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་
ཀྱིས་རང་ཉིད་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགོ་
སེམས་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ་ནི།

བདེ་ཆེན་ངང་ལས་རང་ཉིད་རྒྱ་མ་ལྷ།

གང་དེར་གསལ་བའི་སྐྱ་ལས་འོད་ཟེར་ཆོགས།

སྒྲིགས་བཅུར་འཕྲོས་པས་སྦྱོང་བཅུད་ཕྱིན་བརྒྱབས་བས།

དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཡོན་ཏན་གྱི།
 བཀོད་པའི་བྱད་པར་བྱན་སྟེ་ཚུགས་པར་བྱུང།
 རབ་དཀར་དགེ་སེམས་ཆེན་པོའི་ངང་ཉིད་ནས།
 བདག་དང་མཁའ་མཉམ་མ་ཆན་སེམས་ཅན་རྣམས།
 དེར་ནས་རི་མིན་བྱང་རྒྱལ་སྤྱོད་པོའི་བར།
 ཐཱ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ།

ན་མོ་གུ་རུ་ཐཱ་ན་མོ་བུ་རྩེ་ཡ། ན་མོ་རྩེ་ཡ། ན་མོ་སྩེ་ཡ།
 མ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར།
 བདག་ཉིད་ཐཱ་མ་ལྟར་བྱུང་ནས།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐཱ་མ་ལྟའི།
 གོ་འཕང་མཆོག་ལ་འགོད་པར་བྱ།

ཞེས་འདོན་རྒྱན་ཡོད་པ་ལྟར་འདོན་ཅིང་དམིགས་པ་རྣམས་གོང་བཞིན་བྱའོ། ། གང་ཟག་གི་སྒོ་
 མཐོ་དམན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱབས་འགོའི་ཉམས་ལེན་ལའང་བྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་སྟངས་ཞིབ་
 པར་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། བྱད་པར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས།¹
 མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་ལྟར་རྒྱུ་པར་བྱ་ཚུལ་ནི།
 མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཏུ་བདག་གིས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་གདོད་མའི་
 སངས་རྒྱུ་ཐཱ་མ་ལྟའི་གོ་འཕང་མཛོད་ཏུ་བྱས། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྦྱག་བསྐྱེད་ལས་
 བསྐྱེད། བདེ་ཆེན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་ཏུ་ལམ་ཐབ་མོ་ཐཱ་མ་ལྟའི་རྣལ་
 འབྱོར་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བར་བགྱེད།

ཞེས་འདོན་རྒྱན་ཡོད་པ་ལྟར་ལན་གང་མང་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་ཀུན་སྒྲོང་བཙུགས་ནས་སྐྱབས་

¹ འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས། མོད་དཔར་དང་དཔེ་དཔར་ནང་མེད།

འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་ཚུལ་དེ་ནི། གླ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་གའི་གཞུང་ཉིད་ལས། དེ་ཡང་དགེ་
སེམས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རང་ནས། སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཆད་མེད་བཞི་བསྐྱོམ་པ་སྟོན་དུ་
བཏང་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཁྲིད་རྒྱུ་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དགའ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་
པོ་ཆའི་ཕྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལས་ལས། “དང་པོ་བསྟན་དང་ཐེག་ཆེན་ལ། འདུག་
པའི་སྟོ་དང་གཞུང་ཤིང་ཕྱིར། ཁ་ཅན་ཆོག་ཅན་མ་ཡིན་པའི། སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ནན་
ཏན་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་འགྲོ་ཁྲིད་ཆེན་བཞིའི་ནང་ནས་ཁྲིད་ཆེན་དང་པོ་འང་
ཡིན་ནོ། འདིར་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཞོད་པ་ཡིན་ཡང་³ བསྟན་པ་ཡོངས་
རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པས་དོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གཏུལ་བྱའི་སྟོ་རུས་⁴ དང་བསྟན་པའི་
མན་ངག་གི་གཞན་ཆེས་མང་བས་ཆེ་འདིའི་བྱན་ལོང་དོར་ནས་དགའ་ལྡན་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་པོའི་
དོན་ལ་སྐྱབ་པ་སྟོང་པོར་བྱ་འདོད་པ་རྣམས་ལ། བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཁྲིད་
དུ་བྱས་ནས་ཞིབ་དུ་བཤད་པར་བྱ་དགོས་སོ།

གཉིས་པ་བྱུང་པར་གྱི་སྟོན་འགྲོ་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པ། སྟོན་བཅུད་སྐྱེད་པ།
མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའོ།

དང་པོ་(རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པ་)ནི། དེ་ལྟར་སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ནན་ཏན་དུ་བྱས་པའི་
མཐར་སྐབས་ཡུལ་རྣམས་མཐའ་ནས་རིམ་བཞིན་བསྐྱུས་ཏེ་བྱུང་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་ཐིམ།
བྱུང་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ཡང་འོད་དུ་ཁྱེན་ནས་རང་གི་སྟོན་མཆོམས་སུ་ཐིམ་པས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་མོས་པ་བྱའོ། དེ་ནས་རང་ཡང་མི་དམིགས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་⁵ བསམས་ལ་ལྟ་
སྟོན་ཏུ་བཞག་ དེའི་རང་ནས་གསང་བདེ་འདིགས་གསུམ་སོགས་ལྟག་པའི་སྟོན་གང་རུང་གི་སྐྱེད་

1 བཀའ་རྒྱུད་ བོད་དཔལ་ དཔེ་དཔལ་

2 བཀ་ཆེན་སྟོ་འཐང་ཆོས་རྒྱུན་གྱི་གསུང་འདུས། 2 བཀ་ཆེན་ཅ་བ། གཙང་དཔལ་ འོག་གྲངས་ 133

3 གྲུང་ ལག་གྱིས།

4 སྟོ་རིས་ ལག་གྱིས།

5 སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ བོད་དཔལ་དང་དཔེ་དཔལ་ནང་མེད།

ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་དོ་རྩེ་འཛིག་པ་བྱེད་ལ་སྟོང་པའི་རང་ལས་འབྱུང་བ་རིམ་
བཅེགས་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས། བར་དོ་ཡོངས་སྐྱའི་ལམ་འཁྱེད། སྐྱེ་བ་¹སྐྱལ་སྐྱའི་
ལམ་འཁྱེད། འབྲས་བུ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཞལ་བྱག་ཡོངས་ཚོགས་བསྐྱེད་ཅིང་། ²གནས་གསུམ་
དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ³ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱུན་པར་ས། ⁴དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་བརྒྱས་
པ་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྐྱུས་བྱ་ཚུལ་རྩེ་བཅུན་ལྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཚོགས་རིམ་
ཀྱི་སྟོན་འཕྱོར་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། བདེ་མཆོག་ལ་དག་པ་གསུམ་གྱི་ནལ་འཕྱོར་སྟོན་དུ་བཏང་
ནས་ཉེ་དུ་ཀར་བསྐྱེད། དེ་ནས་སྐྱ་མའི་ནལ་འཕྱོར་སྟོན་པ་བདེ་མཆོག་གི་སྐྱ་མའི་ནལ་འཕྱོར་
དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། འདི་ལའང་སྐྱ་གསུམ་ལམ་འཁྱེད་ཀྱི་གནད་ཆང་བཞིག་བྱེད་ན་རྩེས་
གཞིག་གི་སྐྱད་རིམ་གྱི་སྟོན་པ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱའི་ལམ་འཁྱེད་དང་། བར་དོ་ཡོངས་སྐྱའི་ལམ་
འཁྱེད་རྒྱ་དང་ལྡང་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཉེན་དང་བཅེན་པ་ཡོངས་ཚོགས་སུ་བསྐྱེད་དེ་སྐྱེ་
བ་སྐྱལ་སྐྱའི་ལམ་འཁྱེད་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྐྱུས་བྱ་ཚུལ་རྩེ་ཐམས་
ཅད་མཆོན་པས་འདོད་འཛོར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱུང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་རྒྱས་བསྐྱུས་བྱ་བ་ནི་འདུས་
པའི་ཅ་རྒྱད་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་གཉིས་ནས་བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་རྒྱས་
པ་དང་། དོ་རྩེ་བཞི་བསྐྱེད་བསྐྱུས་པ་བྱ་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་མང་པོས་བསྐྱེད་
རིམ་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རི་ལྟར་ཡང་རང་ཉིད་ལྟའི་ནལ་འཕྱོར་དང་ལྡན་

བ་མོ་ལྷན་པ་གིས་མཆོན་པ་ཞིག་དུ་གྱུར། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། ཡོངས་སུ་དོ་རྩེ་འཆང་སྐྱ་མདོག་དཀར་པོ་དཀར་ནག་དམར་པའི་ཞལ་གསུམ་
བྱག་དྲུག་གི་གཡས་དོ་རྩེ་འཕྱོར་ལོ་བརྒྱ། གཡོན་རིམ་བྱ་རིན་ཆེན་རལ་གྱི་འཛིན་པ་ཞིག་དུ་གྱུར། དེ་ལས་འདྲ་ཟེར་འཕྱོས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཡལ་ཡུམ་དབག་དུ་མེད་པ་སྐྱེས་པར་ཞུགས་པས་མི་བསྐྱེད་པ་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པར་བྱས། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་བདེ་བ་ཐོབ། དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་འདུས་པའི་གོང་བུ་ལ་རང་ཉིད་ཞུགས་པས་སྐྱལ་སྐྱ་དོ་རྩེ་འཆང་སྐྱ་
མདོག་སྟོན་པོ་སྟོ་དཀར་དམར་པའི་ཞལ་གསུམ་བྱག་དྲུག་གི་གཡས་དོ་རྩེ་འཕྱོར་ལོ་བརྒྱ། གཡོན་རིམ་བྱ་རིན་ཆེན་རལ་གྱི་འཛིན་པར་གྱུར་པར་
བསམ་མོ། ། ཞེས་མོ།

¹ དེ་ནས་སྐྱེ་བ་ ལག་གིས།

² བསྐྱེད་པ། མོད་དཔལ། དཔེ་དཔལ།

³ ཕྱིན་རྒྱལ་པ་ མོད་དཔལ། དཔེ་དཔལ།

⁴ སྐྱུན་འཛིན། མོད་དཔལ། དཔེ་དཔལ།

པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི། ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་མེད་ན་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྟོད་བཅུད་སྟོར་བ་
 དང་། རང་མཚོད་དང་མཚོད་པ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་དང་། མཚོད་ལྷ་སྟོས་ཏེ་སྤྱི་ནང་གསང་བ་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་མེད་དོ། དེར་མ་ཟད་འོག་ཏུ་རིམ་གཉིས་
 ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་ཅིང་། ལམ་རིམ་གཉིས་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
 སྟེང་ནས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་གསང་སྤྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་བསྐྱབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་
 ཁ་སྐྱོར་བདུན་ལྟན་བྱུང་འཇུག་ནི་ཇི་འཆར་གི་སྒྲ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲ་དེ་འབྱུང་བ་ལ་རིགས་འབྲེལ་སྒྲ་
 ལམ་དུས་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་འབྱུང་དགོས་ཤིང་། དེ་འབྱུང་བའི་སྒྲ་སྟུན་མོང་མིན་པ་ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་
 ཡིན་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་དག་ཡོད་དེ།
 ཞིབ་པར་སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ལྷ་མ་མཚོད་པའི་ཆོ་ག་བྱེད་པའི་སྐབས་
 འདིར་དོར་བྱིས་བྱིན་སྒྲུབས་ཀྱི་བཤང་བྱལ་བ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་གསུང་སྟེ། སྤྱགས་ཀྱི་དམ་
 ཆོག་སྟོང་ཞིང་འུན་པར་བྱེད་པ་ལ་གལ་ཆེད།

གཉིས་པ་སྟོད་བཅུད་སྟོར་བ་ནི། རང་ཉིད་ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྟན་པའི་སྒྲ་འི་ཆ་ཤས་
 ཐམས་ཅད་དང་སྟོར་མཚམས་ནས་འོད་ཟེར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་འཕྲོས། སྟོད་བཅུད་ཐམས་
 ཅད་ལ་སོག་པས་བྱུང་བའི་བཅུད་ལེན་བྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་དག་པ་
 རྣམས་སྤྱད་ཅིག་ཉིད་ལ་སྤྱངས། སྟོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ལས་ཁང་དང་། བཅུད་ཐམས་ཅད་
 ལྷ་དང་ལྷ་མོའི་རང་བཞིན་གྱི་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་
 བྱའོ། འདི་ནི་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ཡོངས་དག་བཞིའི་ནང་ཆན་ཡང་ཡིན་ཞིང་། ལས་
 རྒྱལ་མཚོག་གི་གཞན་དོན་སྟུན་སྤྱི་ཆོགས་པའི་མཛད་པ་དང་། ལུས་དཔེན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་
 དང་མཐུན་ཞིང་། རང་གི་སྟོང་ག་ནས་འོད་ཟེར་སྟོས་ཏེ་སྟོད་བཅུད་སྟོར་བ་དང་། སྟོད་བཅུད་
 རྣམས་འོད་དུ་བསྐྱས་ཏེ་རང་གི་སྟོང་གར་བསྐྱུ་བ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་

མཁའ་ལ་རྩྱུ་ཕྱོན་པོ། ལྷུང་མར་པོ། ཡོད་ཀར་པོ་རྣམས་སྟེང་ནས་སྟེང་དུ་བཅེགས་ཏེ་གནས་
པར་བསམ་མོ།

བཞི་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ནི། རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་འཕྲོས། རྒྱང་གཡོས་མེ་
སྒར་མོད་པའི་ནང་གི་རྩལ་རྣམས་ཁྱེད་ཁོལ། རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་ན་གནས་པའི་བདུད་རྩི་
དང་། རྩོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདུད་རྩི་
རྣམས་བཀུག། ལྷག་པར་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་རྗེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཀུག་
ནས་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་ཐིམ། ཡི་གེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་མོད་པའི་ནང་གི་རྩལ་ལ་ཐིམ་པས། རྩྱུ་
གིས་ཁ་དོག་ཁྱི་རོ་རྒྱས་པའི་ཕྱོན་སྒྲུངས། ལྷུང་ས་བདུད་རྩིར་རྟོགས་པར་བྱས། ཡོད་གྱིས་མང་
པོར་སྒར་ཁྱིམ་སྟེལ་པར་བསམ་མོ། རང་གསང་བ་འདུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པ་ཡིན་
ན་འདུས་པའི་སྒྲུབ་ཐབས་རྣལ་འབྱོར་དག་རིམ་ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་ནང་མཚོད་བྱིན་
རྒྱབས་དང་། རང་ཏེ་དུ་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན་སྒྲུབ་ཐབས་བདེ་ཆེན་གསལ་བ་
ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་ནང་མཚོད་བྱིན་རྒྱབས་བྱའོ། དེ་ལྟར་ནང་མཚོད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
པ་ནི་ཤིན་དུ་གསལ་ཆེ་སྟེ། རང་མཚོད་ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་མཚོད་པའི་གཙོ་བོ་དང་། བཟའ་པའི་དམ་
ཆེག་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཁིང་། ཐམས་ལ་གྱི་སྤང་ཞེན་སྤྱར་དུ་ཕྱོག་པ་དང་། བགེགས་བསྐྱང་བ་ལ་
མཚོག་དུ་བསྐྱགས་པ་དང་། འཆི་མེད་དོན་རྗེའི་སྤྱོད་བསྐྱབ་ཕྱིར་བཅུད་ལེན་གྱི་རྩལ་བྱུང་པར་ཅན་
དུ་འབྱུང་བ་དང་། དོན་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་མཚོན་པོ་རྣམས་
སྤྱར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱིག་ཅིང་། ལམ་དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་
པར་ཅན་རྣམས་རི་ལྟར་སྟེ་བའི་རྣལ་རྣམས་འདྲིའི་བསྐྱེད་ཆོག་གི་མཚོན་དོན་ལ་ཡོད་པས།
ཞར་བྱང་ཅན་གྱིས་ཆོག་པར་མི་བྱ་བར་ཆོག་ནམ་བྱེད་རེས་གྱིས་ནན་ཏན་དུ་བྱས་ནས་ལམ་
རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་སྤྱར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིག་པ་
ལ་བཙོན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་མཆོད་ཇུས་གཞན་ཀླུ་མ་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་བཤུགས་པ་ནི། སྤར་བཤུགས་པ་བཞིན་དུ་
 བསངས་སྤངས། སྤོང་བའི་ངང་ལས་ལྷུང་ལས་བྱུང་བའི་མོད་པ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མཆོད་ཇུས་
 གྱི་གངས་དང་མཉམ་པ། མོད་པ་དེའི་ནང་དུ་བདེ་སྤོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་རྩི་
 རེ་རེ། དེ་ཀླུ་མ་ཕྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་ཇུས་ཀླུ་མ་ཕྱིན་པ་མཆོད་ཇུས་
 སོ་སོའི་ཀླུ་མ་པ་ཅན། བྱེད་ལས་དབང་པོ་དུག་གི་སྤྱོད་ལུས་དུ་ཐག་མེད་གྱི་བདེ་བ་བྱེད་པར་ཅན་
 བསྐྱེད་རྒྱས་པའི་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་ཞིག་བསམས་པ་མེ་ཉོག་སོགས་རང་རང་གི་མིང་དང་
 ཡི་གེ་གསུམ་སྟེལ་བས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་བཤུགས་པར་བྱའོ། ། བར་མཆོད་དང་མཆོད་ཇུས་བྱིན་རྒྱལ་ས་
 རྒྱས་པ་བྱེད་པའི་ཡོང་མེད་བཤམ། བསྐྱེད་པ་བྱེད་པར་སྟོན། ཡོ་ལྷུང་རྩི་ལན་གསུམ་བཟོད་པས།
 རོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཆོགས་ཞིང་ཀླུ་མ་པ་ལ་འབྲུལ་རྒྱུའི་མཆོད་ཇུས་གང་ཡོད་དམིགས་
 ལུས་དུ་བྱས་པ། མཆོད་ཇུས་དེ་དག་གི་སྤྱིང་དུ་འོག་དུ་རྩི། དེའི་སྤྱིང་དུ་ལྷུང་ དེའི་སྤྱིང་དུ་ཡོ་
 ཡིག་ཀླུ་མ་པ་བཅེགས་ནས་གནས་པ། རྩི་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བརྒྱུད་འཕྲོས་པས་ཐུགས་
 རོ་རྩེའི་ལྷ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བཀྲུག་སྟེ་རྩི་ལ་ཐིམ། རྩི་མཆོད་ཇུས་ཀླུ་མ་ཕྱིན་དུ་ཐིམ་པས་
 ཁ་དོག་ཁྲི་རོང་ན་པའི་སྟོན་ཐམས་ཅད་བསལ་ནས་ཤེལ་ལྟར་དྲངས་པའི་མོས་པ་དང་། ལྷུང་ཡིག་
 ལས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བརྒྱུད་འཕྲོས་པས་གསུང་རོ་རྩེའི་ལྷ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བཀྲུག་ནས་
 ལྷུང་ཡིག་ལ་ཐིམ། དེ་མཆོད་ཇུས་ཀླུ་མ་པ་ལ་ཐིམ་པས་མཆོད་ཇུས་ཀླུ་མ་པ་ཐག་པ་མེད་པའི་བདུད་
 ཅིའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱ། ཡོ་ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བརྒྱུད་འཕྲོས་པས་
 སྤྱོད་རོ་རྩེའི་ལྷ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བཀྲུག་སྟེ་ཡོ་ཡིག་ལ་ཐིམ། ཡོ་ཡིག་མཆོད་ཇུས་ཀླུ་མ་པ་ལ་ཐིམ་
 པས་མཆོད་ཇུས་ཀླུ་མ་པ་མང་པོར་འཕེལ་ཏེ། ཆོགས་ཞིང་ཐམས་ཅད་གྱིས་རི་ཅན་ཡོངས་སྤྱད་
 གྲང་ཐད་པ་མེད་པའི་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་བཤུགས་པའི་མཆོད་པ་དེ་ཀླུ་མ་ཕྱིན་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ། ཀླུ་

༡ རྩི་དེ་ཀླུ་མ་པ་ ལག་ཐིམ།

པ་མཚན་ཐུག་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ཅན། གྱེད་ལས་ཚོགས་ཞིང་མཐའ་དག་གི་དབང་པོ་བྱལ་གི་ཡུལ་
 ཏུ་ཐག་པ་མེད་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པར་རུས་པའི་བྱང་པར་གསུམ་
 དང་ལྡན་པས་ས་དང་བར་སྒྲུབ་ནས་མཁའ་ཁྱོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱལ་བའི་བྱི་ནང་གསང་
 བའི་མཚན་སྤྲོན་དམ་ཐུག་གཟིགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བས་གང་བར་བསམས་མོ། དེ་ལྟར་
 སྤྲོན་འགྲོའི་སྒྲོར་དེ་དག་ནི་མྱ་མ་མཚན་པའི་ཚོ་གའི་གཞུང་ཏུ་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་སུ་མཛད་
 རས་རྒྱས་པར་མ་མཛད་པར་ས་བཅད་སྟོམ་ཅམ་ཞིག་མཛད་པ་ནི།

དེ་ཡང་དགེ་སེམས་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ངང་ནས། སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ཚད་མེད་བཞི་
 བསྟོམ་བ་སྟོན་ཏུ་བཏང་། བདག་ཉིད་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་སོགས་སྟུག་པའི་སྟུག་གང་
 རུང་གི་རྣམ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་སྟུག་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། སྟོན་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་དག་
 པ་སྐྱེད་ས། སྟོན་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བཅུད་ཐམས་ཅད་སྟུང་དང་སྟུང་མོའི་རང་
 བཞིན་གྱི་དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསམ། རང་མཚན་དང་མཚན་ཐུགས་མྱ་
 མེད་ཀྱི་ཚོ་ག་གང་ཡང་རུང་བ་ལྟར་བྱིན་རྒྱལ་ས་བཤམ། མདོར་བསྟུན། ཇོ་ལུ་རྩྱུ་ལན་
 གསུམ་བཛོད་བས་ངོ་ཤོ་ཡེ་ཤེས་ལ་རྣམ་པ་ནང་མཚན་དང་མཚན་ཐུག་སོ་སོའི་རྣམ་པ། གྱེད་
 ལས་དབང་པོ་བྱལ་གི་སྟོན་ཡུལ་ཏུ་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པས་ས་དང་བར་
 སྒྲུབ་ནས་མཁའ་ཁྱོན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱལ་བའི་བྱི་ནང་གསང་བའི་མཚན་སྤྲོན་དམ་ཐུག་
 སྟུན་གཟིགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བས་གང་བར་བསམས་ལ།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྟུན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་ཁིད་རྒྱུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཞིབ་ཏུ་བཞོད་པ་ཡིན་
 བོ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ་བཞི། ཚོགས་ཀྱི་ཞིང་ཏུ་མྱ་མ་སྟུ་ཚོགས་རྣམས་སྟོམ་བ་དང་། དེ་
 ལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པའི་མཚན་པ་འབྱལ་བ། དད་གུས་ཆེན་པོའི་སྟོན་པས་
 གསོལ་བ་འདེབས་པ། མདོ་སྟུགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ཤར་སྟོམ་གྱི་སྟོ་

ནས་སྒྲོ་སྒྲིང་ཁིང་བྱིན་སྒྲ་བས་ཁྱེ་པའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ཆོགས་ཀྱི་ཁིང་དུ་སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་ནས་སྒྲོམ་པ་ལ་གཉིས། སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་གསལ་འདེབས་ཚུལ་དངོས་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དངས་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱ་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ལ་གང་དུ་སྒྲོམ་¹པའི་གནས་ནི། སྤྱིར་སྒྲ་མ་སྒྲོམ་²པའི་གནས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ། རང་རང་གི་མོས་པ་དང་བསྐྱུན་པའི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྤྱ་ཆོགས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱུད་སྤེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ནས་ཀྱང་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་ནས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྒྲོམ་པ་དང་། སྒྲ་མ་གཙོ་བོའི་རིགས་པདག་ཏུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པ་དང་། སྒྲ་མ་རྩོ་རྩེ་འཆང་གི་ནམ་པ་ཅན་དུར་ཁྱོད་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་པར་སྒྲོམ་པ་དང་། སྤྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བོའི་གཙུག་དང་སྤྱིར་གྱི་དཀྱིལ་ལ་སོགས་པར་སྒྲོམ་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས། དེ་དག་ལས་འདིར་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་པོད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཆེན་ནས་ལ་སྤྱན་བསྐྱུལ་མཛད་པའི་རྩེ་བ་ལྟག་བསམ་རབ་དཀར་དུ་སྒྲ་མ་སྒྲོམ་པའི་གནས་གང་དུ་བྱེད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་པར། དེས་ལན་སྒྲོ་བཟང་བཞད་པའི་སྤྱད་བྱངས་ལས། “སྒྲ་མ་གང་དུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས། མདུན་དང་སྤྱི་གཙུག་སྤྱིར་གྱི་དཀྱིལ། རང་རང་མོས་པ་བཞིན་དུར་སྤྱ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་དང་། སྤྱི་བོའི་གཙུག་དང་། སྤྱིར་གྱི་དཀྱིལ་ནས་སྤྱ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་ཚུལ་གྱི་མ་གཉིས་འོག་ཏུ་འབྱུང་ཁིང་། ཆོགས་ཁིང་གསལ་འདེབས་པའི་སྒྲ་བས་འདིར་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པ་དང་། དེའི་སྤྱིར་དུ་ཆོགས་ཁིང་གི་གཙོ་བོ་རི་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་གཞུང་ཉིད་ལས།

བདེ་སྤྱིང་དབྱེར་མེད་སྤྱ་ལས་ཡངས་པར་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྱིན་པའི་གནས་པའི་དབྱས། ལོ་མ་

1 བསྒྲོམ་ ལག་ཁྲིས།

2 བསྒྲོམ་ ལག་ཁྲིས།

3 བཀ་ཆེན་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་གསུང་འབྱུངས། ང དེས་ལན་སྒྲོ་བཟང་བཞད་པའི་སྤྱད་བྱངས། འོག་གངས་ རབ་

མེ་ཏོག་འབྲས་བུས་ཡོངས་མཛེས་འདོད་དགའའི་དཔག་བསམ་སྒྲིན་པའི་ཅེར།། གདོང་ལྷ་འབར་
 པའི་རིན་ཆེན་ཁྱི་སྒྲིང་ཆུ་སྒྲིས་ཉི་མ་རྒྱས་པའི་སྒྲིང་།། བཀའ་ཤིན་གསུམ་ལྷན་ཅ་པའི་སྒྲ་མ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད།། རྣམ་པ་རྩལ་སྤྲིག་འཛིན་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་
 འཇུག་དཀར་འཕྱོ།། ཕྱག་གཡམས་ཆོས་འཆད་གཡོན་པ་མཉམ་བཞག་བདུད་ཅིས་གང་པའི་སྒྲུང་
 བཟེད་བསྒྲམས།། གྲུང་ཀྱམ་མདངས་ལྷན་ཆོས་གོས་གསུམ་གསོལ་གསེར་མདོག་པར་ཞུས་
 དབུ་ལ་མཛེས།། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད།། ཅས་པའི་མཆོམས་ནས། རྣམ་པ་བྲལ་
 བདག་དོ་རྩེ་འཆང་དབང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་སྒྲུ་མདོག་སྒྲོ།། དོར་བྱིལ་བཟུང་ནས་དབྱིངས་
 སྤྱུག་མར་འཇུད་ལྷན་སྒྲིས་བདེ་སྦྱོང་རོལ་བས་དབྱེས།། རྣམ་མང་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱིས་སྒྲུས་ཤིང་
 སྒྲ་ཇས་དར་གྱི་ན་བཟས་སྒྲུབས།། ཞེས་པ་སྒྲོ་དང་བསྒྲུབ་ནས་སྒྲོར། དེ་གཉིས་ཅི་བྱས་ཀྱང་ཆོག་
 གི་འཕྱོ་ནས་འདི་ལྟར། མཆོན་དཔའི་རྒྱན་ལྷན་འོད་ཟེར་སྦྱོང་འབར་འཇའ་ཆོན་སྒྲུ་ལྷས་བསྒྲོར་
 པའི་དབུས།། དོ་རྩེ་སྒྲིལ་གྱུང་རྒྱུ་གྱིས་བཞུགས་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམ་དག་བདེ་གཤེགས་ལྷ།།
 ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞི་སྒྲེ་མཆོད་ཅ་རྒྱས་ཆོགས་རྣམས་ཕྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་དངོས།། བ་སྒྲུ་
 དག་བཅོམ་ཉི་ཁྱི་ཆོག་སྦྱོང་ཡན་ལག་ཁྱོ་བའི་དབང་པོ་ཉིད།། འོད་ཟེར་ཕྱགས་སྦྱོང་གནོད་སྒྲིན་
 གསང་བ་འཛིག་ཉེན་པ་རྣམས་ཞབས་ཀྱི་གདན།།
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་རྒྱལ་ནི། སྒྲུབ་པ་པོ་རང་གི་སེམས་བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ངོ་པོར་སོང་བ་དེ་ཡུལ་སྦྱོང་བ་ཉིད་ལ་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བར་
 མོས་ཤིང་། བདེ་སྦྱོང་དབྱེར་མེད་དེའི་རང་ནས་རང་གི་མདུན་གྱི་ཐད་བྱང་གི་ནམ་མཁར་ཀྱན་
 བཟང་མཆོད་པའི་སྒྲིན་ཕྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་བར་མཆོམས་མེད་པར་འཁྲིགས་པའི་དབུས་
 སྒྲུ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་སྦྱང་པོ་ཡལ་ག་ལོ་མ་མེ་ཏོག་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་རིན་
 པོ་ཆེ་སྒྲུ་ཆོགས་ལས་བྱལ་པ། དེ་ཡང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དེའི་ཅ་བ་གསེར། སྦྱང་བུ་དབུ་ལ།
 ཡལ་ག་བེ་རྒྱུ། ལོ་མ་ཤེལ། འདབ་མ་རྣམས་སྒྲུག་མེ་ཏོག་སྒྲུ་ཏིག་དམར་པོ། འབྲས་བུ་དོའི་

སྤྱིང་པོ་ལས་བྱས་པ། ཡལ་ག་ནམས་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་བྲ་བ་དང་། བྲ་བ་བྱེད་བ་དང་། ཚད་བཏ་
 དང་། རྒྱ་རྒྱན་དང་། རོ་ཤལ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་སྤྲོ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ། གོས་དང་
 ཐས་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་དང་གང་བསམས་པ་ཐམས་ཅད་ཡལ་ག་ལས་
 འབྱུང་བ། ཡལ་ག་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པ་ལས་མདོ་སྤྲལས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་སྤྲོ་དབྱུངས་སྤྲོག་
 པ། འོད་ཟེར་སྤྲོགས་བཅུར་འཕྲོས་པའི་སྤྲོ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲལ་པ་
 དཔག་མེད་འཕྲོ་བ། ཤིང་དེ་མཐོང་བ་དང་། ཤིང་དེའི་རྩི་ཚོར་བ་དང་། ཤིང་དེ་ལ་རེག་པ་དང་།
 ཤིང་དེའི་ཡལ་ག་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་སྤྲོ་རྒྱ་བའི་ལམ་དུ་སྤོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ཀྱི་
 གདུང་བ་ཞི་ཞིང་། ཡིད་ལ་གང་བསམས་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བ། བདེ་བ་ཅན་ཀྱི་ཞིང་
 བཞོད་ཀྱི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཤིང་དེའི་ཅེ་མོར་མེ་ཉོག་འདབ་མ་
 ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ། དེའི་སྤྱིང་དུ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་དབང་སྤྲལ་བརྒྱུད་མཚོན་པའི་སེང་གེ་
 ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བཞེག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྤྱིང་དུ་སྤྲོ་ཚོགས་པརྩ་
 འདབ་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་དང་ལྡན་པ། བད་རིམ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་འདབ་མ་འོག་མས་
 སེང་ཁྲིའི་བྱར་ཅུར་ཐད་ཁེབས་པ། སྤྱིང་མ་རྒྱ་རྩེ་རྒྱུད་དང་དཔངས་རྩེ་མཐོར་སོང་བའི་དབྱུས་ཀྱི་
 བད་འདབ་བཞི་པའི་སྤྲོ་བར་ཐེུ་འབྱུང་སྤྱིང་དུ་ཤེས་རབ་མཚོན་པའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་།
 ཐབས་མཚོན་པའི་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་སྤྱིང་དུ། བཀའ་ཤིན་གསུམ་ལྡན་ཤིན་ཅན་ཅ་བའི་བྲ་
 མ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན། ཞལ་གཅིག་སྤྲལ་གཉིས་པ།
 སྤྲོ་མདོག་དཀར་ལ་དམར་པའི་མདངས་ཆགས་པ། ཞལ་འཇུག་དཀྱིས་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ།
 སྤྲལ་གཡས་སྤྲལ་གར་ཚོས་འཆད་དང་། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་སྤྱིང་ན་བདུད་ཅིས་གང་བའི་
 སྤྱིང་བཟེད་བསྐྱམས་པ། སྤྲལ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲུ་ལའི་ཡུ་བ་བཟུང་བའི་ཅེ་མོ་སྤྲོ་དབྱུང་གཡས་
 གཡོན་ཀྱི་ཐད་དུ་མེ་ཉོག་ཁ་བྱེ་བའི་སྤྱིང་དུ་གཡས་སྤྲལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རལ་ཀྱི་འོད་འབར་བ་དང་།
 གཡོན་དུ་མདོ་སྤྲལས་ཀྱི་མན་རག་གི་གནད་ཐམས་ཅད་ཆང་བའི་སྤྱིང་པོའི་སྤྲོགས་བམ་གྱིས་

མཚན་པ། དབུ་ལ་བཅ་ཞུ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་དང་། སྐུ་ལ་ཚོས་གོས་ཀླུ་གསུམ་མཛེས་པར་
གསོལ་བ། ཞབས་དྲོ་རྩེ་སྐུ་ལ་ཁྱེད་གིས་བཞུགས་པ། དེའི་སྐུགས་ཀར་སྐུ་བ་པའི་དབང་པོ་སྐུ་
མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ། དབུ་གཙུག་ཏྲེར་དང་ལྷན་པ། ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གཡས་
ས་གཞོན་དང་། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་སྒྲིབ་ན་བདུད་ཅིས་གང་པའི་སྐུར་བཟེད་བསྐྱམས་པ། སྐུ་
ལ་ཚོས་གོས་གསུམ་མཛེས་པར་གསོལ་བ། ཞབས་དྲོ་རྩེ་སྐུ་ལ་ཁྱེད་གིས་བཞུགས་པ། དེའི་
སྐུགས་ཀར་སྐུ་ལ་བ་དྲོ་རྩེ་འཆང་སྐུ་མདོག་སྒྲོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་དྲོ་རྩེ་དང་ཕྱི་
ལུ་འཛིན་པས་ལུ་མ་དྲོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་སྐུག་མ་སྐུ་མདོག་སྒྲོན་པོ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་
ཀྱིས་ཀྱི་བྱག་དང་ཐོད་པ་འཛིན་པ་ལ་འབྱུང་བ། གཉིས་ཀའང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དང་དར་སྒྲ་
ཚོགས་ཀྱི་ན་བཟས་སྐབས་པ། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན།
དེ་གསུམ་གའི་སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བ། འཇའ་ཚོན་སྐུ་
ལས་བསྐྱོར་པའི་དབུས་ན་བཞུགས་པ། རིན་ཅན་ཅ་པའི་ཁྲ་མ་དེའི་དྲེད་ཀྱི་སྤྱི་པོར་ཀླུ་སྒྲུང་དཀར་
པོ། མགྱིན་པར་འོད་དཔག་མེད་དཔར་པོ། སྐུགས་ཀར་མི་བསྐྱོད་པ་སྒྲོན་པོ། ལྟེ་བར་རིན་འབྱུང་
མེར་པོ། གསལ་གནས་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ལྷང་ཁྱེད་ཀླུ་སྐུ་གསལ་བཏབ་པ། ཁྲ་མའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་ཀླུ་
པར་དག་པའི་རོ་པོར་མོས། ཁྲ་མའི་ལྟེ་བར་སྐུན་མ་དཀར་པོ། སྐུགས་ཀར་སྐུ་མ་གྱི་སྒྲོན་པོ།
མགྱིན་པར་གོས་དཀར་པོ་དཔར་པོ། སྤྱི་པོར་སྒྲོལ་མ་ལྷང་ཁྱེད་ཀླུ་སྐུ་གསལ་བཏབ་པ་ཁམས་
བཞི་ཀླུ་པར་དག་པའི་རོ་པོར་མོས། སྐུན་གཉིས་ལ་ས་སྤྱིང་དཀར་པོ་རེ་རེ། སྐུན་ཀྱི་སྐྱོར་
གཞུགས་དྲོ་རྩེ་མ་དཀར་པོ་རེ་རེ། སྐུན་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་ཕྱག་ན་དྲོ་རྩེ་མེར་པོ་རེ་རེ།
སྐུན་ཀྱི་སྐྱོར་སྐྱོད་དྲོ་རྩེ་མ་མེར་པོ་རེ་རེ། ཤངས་ལ་ནམ་སྤྱིང་མེར་པོ། ཤངས་ཀྱི་སྐྱོར་དྲོ་རྩེ་མ་
དཔར་པོ། ལྷགས་ལ་འཛིག་ཏེན་དབང་སྐུག་དཔར་པོ། ལྷགས་ཀྱི་སྐྱོར་རོ་དྲོ་རྩེ་མ་ལྷང་ཁྱེད་
སྐུགས་ཀར་འཇམ་དཔལ་དཔར་པོ། དྲོ་རྩེར་སྐུ་ལ་མེལ་ལྷང་ཁྱེད་དྲོ་རྩེའི་སྐྱོར་རེག་བྱ་དྲོ་རྩེ་མ་

སྒྲོམ་སྒྲོམ། ཆོགས་མཐས་ཅད་ལ་ཀྱུན་བཟང་ལྡང་ཁུ་རེ་རེ། སྒྱི་གཙུག་ཏུ་བྱམས་པ་དཀར་པོ་རྣམས་
གསལ་བཏབ་ལ་སྒྱུ་མཆེད་དང་ཅ་རྒྱས་དང་ཆོགས་རྣམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རོ་པོར་མོས།
བྱུག་གཡས་ལ་ཁོ་བོ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ནག་པོ། གཡོན་ལ་གཞན་གྱིས་མི་སྐབ་པ་དཀར་པོ།
ཞལ་གྱི་སྒྲོར་རྟ་མགིན་དམར་པོ། རྩོམ་རྩོམ་པ་དུད་ཅི་འབྱེལ་བ་སྒྲོན་པོ། སྒྱུ་དཔུང་གཡས་ལ་
མི་གཡོ་བ་སྒྲོན་པོ། གཡོན་ལ་འདྲོད་པའི་རྒྱལ་པོ་སྒྲོན་པོ། དུས་མོ་གཡས་ལ་དབྱུག་སྒྲོན་ཅན་
སྒྲོན་པོ། གཡོན་ལ་སྒྲོབས་པོ་ཆེ་ནག་པོ། དབྱུ་གཙུག་ཏུ་གཙུག་ཏྱིར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་སྒྲོན་
པོ། ཞབས་མཐིལ་གཉིས་སུ་གཞོད་མཛེས་རྒྱལ་པོ་སྒྲོན་པོ་རྣམས་གསལ་བཏབ་ལ་སྒྱུ་འཕྲ་
ལག་དེ་དང་དེའི་རོ་པོར་མོས། སྒྱུ་འཕྲ་སྒྱུ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་ཐེག་ཆེན་དབྱུ་བཙུམ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་
གི་རོ་པོ་དང་། སྒྱུ་ལས་སྒྱེས་པའི་འོད་ཟེར་རྣམས་ཀྱང་ཕྱོགས་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱི་རོ་པོར་བསམ་མོ།
མདོར་ན་སྒྲུ་མའི་སྒྱུ་འཕྲ་བའི་ཕྱོགས་བཅུའི་ཁིང་མ་ཕུས་པ་ཁུབ་ཅིང་། ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་
བ་སྐས་བཅས་མ་ཕུས་སྒྲུ་མའི་སྒྱུ་ལ་བཞུགས་པ། སྒྱུ་འཕྲ་སྒྱུ་འཕྲ་ཁུང་བུ་རེ་རེའི་ཁིང་ཁམས་ནའང་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་བཟང་ལས་འདས་པ་བཞུགས་པ། སྒྱུ་བས་གནས་མ་ཕུས་འདུས་
པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱའོ། ། ཡང་ན་རྩོམ་རྩོམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
ཆིག་བསྒྲིལ་དུ་བྱས་ནས་ཆོགས་ཁིང་གི་གཙོ་པོའི་ཕྱགས་ཀར་རྩོམ་རྩོམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
ན།¹ ཕྱགས་ཀར་བཙུམ་ལྟན་རྩོམ་རྩོམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཅིག་བྱུག་གཉིས་གྱི་ཐོད་འཛིན། རོ་
ལངས་མ་དང་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པས་སྒྲོམ་སྒྲོམ་བདེ་སྒྲོང་རོལ་བས་དགྱེས། རྣམ་མང་ཁོ་བོའི་
རྒྱན་གྱིས་སྒྲུ་མ་ཤིང་ཞལ་གདངས་ཁོ་གཉེར་མཆེ་བ་གཅིགས། རབ་བཟིང་ཁོ་བོ་སྒྱུ་མདོག་
མཐིང་ནག་གཡས་བསྐྱམས་གཡོན་བརྒྱུད་སྒྲོམ་གྱིས་བཞུགས། ཞེས་འདོན་ཁིང་། དེ་ལྟར་དུ་
སྒྲོམ་ཆོག་པར་རྩོམ་རྩོམ་ཁོང་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གསུངས་པ་དུང་བ་རྟ་ཕུ་བས་

1 གཙོ་པོའང་ ལག་ཁྱིས།
2 རྩོམ་རྩོམ་གྱི་རྣམས་པ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པར་སྒྲོ་ན། ལག་ཁྱིས།
3 གཡས་བསྐྱམས་གཡོན་བརྒྱུད་ ཐོད་དཔལ་ དཔེ་དཔལ།

བེན་གྱིས་མཛད་པ་ལས་འབྱུང་ངོ་། ། བྱི་དགེ་སློང་དུར་སྤྱིག་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། བད་མུལ་
 དབང་དོན་རྗེ་འཆང་དང་བཅས་པའི་སེམས་དཔའ་ལྷུ་མ་བཅེགས་ཅན་དུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་རྗེ་ལྷ་མའི་
 སྟུན་སྒྲིག་ཡིན་ཏུ་གསང་བ་ལས་གྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་སྟོན་པའི་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་
 ཡིན་ཞིང་། ཡང་བྱི་དུར་སྤྱིག་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་བྱ་བར་དོན་རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་
 དུ་བྱ་བར་སྟོན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རིས་ལྷ་གདན་ཇོགས་གྱི་དམར་ཁྱིད་དུའང་དེ་བཞིན་
 གསུངས་ཤིང་། གདམས་ངག་གི་གཞུང་འདིར་ཡང་། ཡང་ན་རྣམ་པ་བྱུང་བདག་དོན་རྗེ་འཆང་
 དབང་ཞེས་སོགས་འདམ་ཀར་གསུངས། དེ་ལྟར་བྱེད་ན་དོན་རྗེ་འཆང་དུ་སྟོན་ལུགས་གཞུང་དུ་
 གསལ་བ་ལྟར་དང་། དོན་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་དུ་བསྟོན་ན། ལྷ་མ་དོན་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཞལ་ལྷག་
 ཡོངས་ཇོགས་ལུ་མ་བཅས་གསལ་བཟུང་། དེའི་གནས་ལྟར་དོན་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་དཀར། དམར།
 རྩོ། སེར། ལྷང་བའི་རིགས་ལྷ་དང་། སྟུན་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་གཏེ་སྟུག་དོན་རྗེ་
 སོགས་དང་། གནས་གསུམ་དུ་སྟུན་དོན་རྗེ་སོགས་གསལ་བཟུང་ནས་སྟོན་པར་རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་
 པ་ཆེན་པོ་གསུང་། ལྷ་མ་ཉེ་དུ་ཀའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པར་སྟོན། བེན་ཅན་ཅ་བའི་ལྷ་མ་དཔལ་
 ཉེ་དུ་ཀ་ལུ་མ་བཅས་སུ་གསལ་བཟུང་། དེའི་ཞབས་གཉིས་བགྲད་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས།
 རྒྱུད་དཀྱིལ་དུ་གྱུར་པར་བསམ་པ་སོགས་ལུས་དཀྱིལ་ཡོངས་ཇོགས་སྟོན་པའོ། དེ་མིན་ཡང་
 སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་ལུ་ལ་ཉེར་བཞི་དང་། ཅ་ཁམས་རྣམས་ཁར་ཀ་སྤྱི་ལ་དང་རབ་
 གཏུམ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔའ་པོ་དང་དཔའ་པོ་ཉེར་བཞིར་གྱུར་པར་བསམས་ཉེ་ལྷ་མའི་སྤྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པས་གསུང་། ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ནི་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ག་
 དང་། ལྷག་པར་ལྷ་མེད་གྱི་ལྷ་མ་སྤྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐའ་དག་བསྟུས་པའི་མན་ངག་གི་རྒྱ་མཆོ་
 ཡིན་ཞིང་། རྗེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཅ་བའི་ལྷ་མ་ཐུབ་དབང་དོན་རྗེ་འཆང་
 དང་། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དོར་རྣམས་གྱི་ངོ་པོར་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ཞིག་གྱུར་

མཛད་འདུག་པས། རྒྱུད་སྤྱིའི་མན་ངག་གསང་བའི་གནས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པར་མཛོན་པས་
བསྟན་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་མཛོད་ཅིག །འདིར་དོ་རྩེ་འཆང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་སྟོན་པའི་ཐོག་མར། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ལྷ་ལམ་
ཡངས་པར་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྒྱུད་སྤྱི་རྒྱ་མཚོའི་སྟོང་པོའི་བཅུད་ལྷུང་བའི་མན་ངག་སྒྲ་ན་མེད་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་རྣམས་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་
མར་གསུངས་པའི་སྟེང་གཞིའི་ཡི་གེ་བཞི་བཅུ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཐོག་མའི་ཨེ་ཨྱི་ཀྱི་ཡི་གེ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་དུ་འདུ་ཞིང་། དེ་ཉིད་རྒྱུད་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པོ་དང་། ཆེ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་
བའི་ལམ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་དོ་རྩེ་སྟེང་བ་ལ་སོགས་པའི་བཤད་རྒྱུད་རྣམས་དང་། རྒྱ་གར་
གྲུབ་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འབད་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་སོ། ། དེ་ལ་ཨེ་ཨྱི་ཀྱི་དོན་བསྐྱུ་ན་གསུམ་
སྟེ། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཨྱི། ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི། དེ་འབྲེན་བྱེད་ཉགས་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་གསུམ་
སོ། ། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཨྱི་ནི། འབྲས་དུས་ཀྱི་སྒྲ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་བཞུགས་གནས་དང་
བཅས་པའོ། ། དེ་ཡང་ཨེའི་དོན་ནི་མཁའ་དབྱིངས་མེད་ཁྱི་བརྒྱ་སོགས་དང་། ཨྱི་ཀྱི་དོན་ནི་སྒྲ་མ་
ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་སྟེ། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་སྟེང་བ་ལས། “ཨེ་ནི་གསང་བ་མཁའ་དབྱིངས་
སམ། རྒྱ་ག་ཆོས་འབྱུང་བརྒྱ་ལ། རྣལ་འབྱོར་སེང་གའི་གདན་ལ་བཞུགས། མཚོག་ཏུ་མད་
བྱུང་སྟོན་པར་མཛད། དོ་རྩེ་སེམས་དབང་ཨྱི་དོ་རྩེ། དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དབང་ལྷག་དང་། ཉེ་
རུ་ཀ་དང་དུས་འཁོར་ལོ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་མཚན།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། ། ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་ནི། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡི་གེས་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་སྟེང་བ་
ལས། “ཨེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུང་། དེ་བཞིན་མ་ནི་ཐུགས་རྗེ་དང་། ཐུག་ལེ་དེ་ཉིད་སྟོང་ལས་

1 འདི་ ལག་ཁྱིམ་ནང་མི་གསལ།

2 རྩེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲས་ཅུ་ རྩེ་མེད་ མེད་པ་བདུན་པ། ཐོག་གངས་ 363བཤ 4ས་བྱུང་བ་ཚུང་མི་འདུ་སྟེ། “ཨེ་ནི་གསང་བའི་མཁའ་
དབྱིངས་སམ། རྒྱ་ག་ཆོས་འབྱུང་བརྒྱ་ལ། རྣལ་འབྱོར་སེང་གའི་གདན་ལ་བཞུགས། མཚོག་ཏུ་མད་བྱུང་སྟོན་པར་མཛད། དོ་རྩེ་སེམས་དབང་
ཨྱི་དོ་རྩེ། དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དབང་ལྷག་དང་། ཉེ་རུ་ཀ་དང་དུས་འཁོར་ལོ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་མཚན།” ཞེས་སོ།

བྱུང་།། དེ་སྤྱོད་པ་ཡི་སྤྱད་མཆོག་གོ། ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཁྱུ་བཅུ་།། བདོར་བསྐྱུས་ཆོས་
 གྱི་བྱུག་རྒྱུ།། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བྱུག་རྒྱ་ཉིད།། རྒྱུད་རྣམས་སུ་ནི་མོག་མར་གསུངས།།”¹ ཞེས་
 ཞེ་མི་གྱི་ཞེའི་དོན་ནི་ཤེས་རབ་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། སྤེའི་དོན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཐེག་ལའི་དོན་
 བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པ་དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་
 སྟོང་གི་སྟོང་པོའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། ལམ་གྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་འདི་ལས་འདའ་ས་མེད་པས་
 ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བྱུག་རྒྱ་ཡིན་པར་གསུངས། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་གང་ལས་
 སྟོན་པ་དེ་ལ་སྟེགས་དུས་གྱི་ཆེ་སྤང་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཡོད་གྱི། འདི་མི་སྟོན་ན་
 ཐབས་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས། “རྒྱུད་ཀྱི་ནི་སྤྱོད་གཞིར་གསུང་།། རྒྱུད་ཀྱི་
 གྱི་ནི་དོན་བསྐྱུས་པ།། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཇེ་མི་བྱེད་པ།། གང་ལ་དེ་ཉིད་མངོན་པར་བཟོད།། ཞེ་མི་
 ཞེས་བྱའི་ཡི་གེ་གཉིས།། གང་ལ་འདི་གཉིས་མེད་པ་ནི།། དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མེད།།”² ཅེས་
 གསུངས། སྟོན་བསྐྱུས་སུ་རྒྱུད་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་། “འགྲོ་བ་འདི་ཀྱན་སངས་རྒྱས་ལྷ་བདག་
 ཉིད།། གར་མཁན་དག་དང་རི་མོ་བཟང་ལྟར་སྤྱང་།། གང་དུ་བདེ་ཆེན་ཞེས་བྱ་གཅིག་སྤྱི་ཉིད།།
 གཅིག་སྤྱི་ཉམས་ནི་དུ་མས་གར་མཛད་དོ།།”³ ཞེས་འབྲས་དུས་སུ་ཐུབ་དབང་དོ་ཇེ་འཆང་ཆེན་
 པོའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་སྤྱལ་པའི་བཀོད་པ་སྤྲ་ཆོག་སུ་སྤྱང་བ་བཞིན་དུ། ལམ་དུས་སུ་ཡང་
 གང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་བདེ་ཆེན་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྣམ་རོལ་དུ་བལྟ་དགོས་པར་
 གསུངས་པ་དང་། གསང་བ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་། “རྒྱུད་གྱི་དང་པོར་རྣམ་གནས་པ།། སྟོང་པོ་ལས་
 ནི་སྟོང་པོ་མཆོག་། དེ་ཉིད་བདེ་ཆེན་མགོན་པོ་ཡིས།། གསང་བ་དེ་ཉིད་ཅེས་བྱར་གསུང་།།
 སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་།། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་བདེ་འབྱུང་བ།། གསང་བའི་རྟོག་

¹ རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲས། ཅ རྩོམ་མེད། ལེའུ་ང་བདུན་པ། རྟོག་གསངས་ ༥༦༣བ༣ ལས་བྱུང་བ་ལྟར་མི་འདྲ་སྟེ། “ཞེ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བཤད།།
 དེ་བཞིན་མི་ནི་སྤྱུགས་ཇེ་དང་། ཐེག་ལའི་དེ་གཉིས་སྟོང་ལས་བྱུང་། དེ་ནི་རྣམ་འགྱོར་སྤྱད་མཆོག་བྱུང་། ཞེ་མི་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱས་དང་། བདོར་
 བསྐྱུས་ཆོས་གྱི་བྱུག་རྒྱུ།། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བྱུག་རྒྱ་ཉིད།། རྒྱུད་རྣམས་སུ་ནི་མོག་མར་གསུངས།།” ཞེས་སོ།

² རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲས། ཅ རྩོམ་མེད། ལེའུ་ང་བདུན་པ། རྟོག་གསངས་ ༥༦༣བ༣

³ རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲས། ཇ ལྷ་ལྷེད་ལ། རྩོད་བསྐྱུས། ལེའུ་གཉིས་པ། རྟོག་གསངས་ ༤༦ནེ

པའི་རྒྱད་རྒྱལ་པོ། དཔལ་ལྷན་འདུས་པར་རྣམ་པར་གནས། ཨེ་ཨྱི་རྣམ་དག་ཡི་གེ་ལ། ཁམས་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱིས་ཕྱག་འཆེལ།¹ ཞེས་དང་། “ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དེར། ཉིལ་གྱི་གང་བྱ་བ་ཞིན་དུ་མཐོང་། གསྐའི་སྤྱང་གི་བྱེ་སྤྱོད་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཡོངས་གང་བ། ཡི་གེ་དེ་ཡི་དེ་ཁོ་ན། བསྟན་པར་བྱས་པའི་ཐབས་ཉིད་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས། རྒྱ་མེད་གོ་འཕང་འཛོལ་པར་འགྱུར།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་འདིའི་དབུ་ཞབས་ཀུན་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སྤྱེ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཉིད་ཡོད་ན་ཡོད་དང་མེད་ན་མེད་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དོ། བྱུང་ཆེན་ས་ར་ཉས་ཀྱང་། “གཉིས་སྤྱེ་མི་བྱ་གཅིག་དུ་བྱ་བ་སྟེ། རིགས་ལ་བྱེ་བྲག་དག་དུ་མ་འབྱེད་པར། ཁམས་གསུམ་མ་ལུས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། འདོད་ཆགས་ཆེན་པོ་གཅིག་དུ་ཁ་དོག་བསྐྱར་ཅིག་དང་། དེར་ནི་ཚོགས་མ་དབུས་མཐའ་མེད། རི་སྤྱོད་སྤྱང་ལྟ་འདས་པ་མིན། བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཆོག་འདི་ལ། བདག་དང་གཞན་དུ་ཡོད་མ་ཡིན། མདུན་དང་རྒྱབ་དང་ཕྱོགས་བཅུ་བྱ། གང་གང་མཐོང་བ་དེ་དེ་ཉིད། དེ་རིང་ཉིད་དུ་མགོན་པོས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཆད། ད་ནི་སྤྱེ་ལའང་རི་བར་མི་བྱའོ།”³ ཞེས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཉིད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་གང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་བདེ་ཆེན་ཁོ་ནའི་རྣམ་རྟེན་ལྟ་བུ་དགོས་པ་དང་། མན་ངག་གི་གནད་མཐར་ཐུག་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པར་བྱ་དགོས་པོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དོ་ཉའི་དབུ་ཞབས་ཀུན་དུ་བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོར་འབད་ནས་བསྐྱབས་སོ། དེས་ན་འབྲས་དུས་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་གྱི་དོན། རྒྱ་མ་ཐུབ་དབང་རྩི་རྩི་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པ་ལ། ལམ་དུས་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་འབད་བ་དུ་མས་བསྐྱེད་ནས། གང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་དེའི་རྣམ་རྟེན་ལྟ་འཆར་བ་ཞིག་དགོས། དེ་ཡོང་བ་ལ་འདེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་ཨེ་ཨྱི་གྱི་

༡ རྩི་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཨྱི དཔལ་ལྷན་པོ་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབས། གསང་བ་བྱུང་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསུངས་ འཇ ༢

༢ རྩི་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཨྱི དཔལ་ལྷན་པོ་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབས། གསང་བ་བྱུང་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསུངས་ འཇ ༢

༣ རྩི་བསྟན། རྒྱད་འབྲེལ། ཨྱི དཔལ་ལྷན་པོ་པོ་དོ་ཉའི་དོན་ རྩི་བསྟན་གསུངས་ འཇ ༣

དོན་ཤེས་དགོས་པས། དེ་ནི་རང་འདོད་ལྟ་ཡིན་པུ་མ་གྱི་སྒྲུབ་བསྟོམ་པའི་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་འདིས་
 སྟོན་ནོ།། ལྷ་མཚོ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དགོས་ནའང་འདིར་ཡི་གེ་
 མངས་སུ་དོགས་པ་དང་གསང་བའི་གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྟོས་སོ།།
 མདོར་ན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རིམ་བུ་དང་པོར་གང་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་འཆར་བ་ཞིག་
 དང་། རིམ་བུ་གཉིས་པར་གང་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་རྟེན་ཏུ་འཆར་བ་ཞིག་མེད་
 ཐབས་མེད་པས་སྒྲིམ་བུའི་རྒྱལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་དགོས་སོ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་
 པས། རྗེ་རྗེ་འཆར་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་རྗེ་ལྷ་མཚོ་སྟུང་གི་མཉམ་པ་རྗེ་རྗེའི་
 ཆོག་ཏུ་གསུངས་པ་འདི་དག་གཅིས་པར་གཟུང་ངོ་།། ཀྱན་བཟང་མཚོད་སྟོན་ཞེས་གསུངས་པ་
 ནི་མདོ་སྡེ་པལ་པོ་ཆེར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི་¹རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཚོད་
 པའི་སྟོན་སྟོ་བ་དང་། ²སྟོན་ལམ་རྒྱལ་པོ་ཆེའི་རྒྱལ་ལ་མངའ་བརྟེས་པར་གསུངས་པས་ཀྱན་ཏུ་
 བཟང་པོའི་མཛད་པ་ལྟར་བསྟོམ་པའང་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ³འདིར་ནི་སྟགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་
 པོར་བསྟན་པས་ཀྱན་བཟང་ཞེས་པའང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་གསུང་། དེ་ཡང་
 གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་དུ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་པ་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བདེ་
 སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། བོད་དུ་མཚོད་
 པ་བྱིན་རྒྱལ་པའི་ཆེ་ཡང་ངོ་པོ་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་མཚོད་
 རྣམ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་།། ལྷ་མཚོ་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཚོད་
 རྣམས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ལ་སོགས་པར་སྟོམ་པ་ནི་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་མེད་པ་ལས་གསལ་བར་
 གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས། “རྗེ་རྗེ་སྟོན་དཔོན་ལུས་འདི་ལ།། རྒྱལ་པའི་སྐུ་ནི་རིམ་བཞིན་
 གནས།། དང་པོ་སྐུ་ཡི་རྗེ་རྗེ་ནི།། གཞུགས་ཕྱང་ལ་ནི་ཡང་དག་བཞུགས།། དེ་རྗེས་ནམ་མཁའ་རྗོ་

¹ བཟང་པོས་ ལག་ཁྱིམ།

² མཚོད་པའི་སྟོན་སྟོ་བའི་རྒྱལ་དང་། ལག་ཁྱིམ།

³ མངའ་བརྟེས་པར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་དུ་བསྟོམ་པའང་ཡིན་མོད་ཀྱང་། ལག་ཁྱིམ།

རྗེ་ནི། ཆོར་བ་ཡི་ནི་ཕུང་པོར་བཞུགས། བཅོམ་ལྡན་གསུང་གི་དོ་རྗེ་ནི། འདུལ་ཤེས་ཀྱི་ནི་ཕུང་
པོར་བཞུགས། ལས་ནམས་ཀྱི་ནི་དོ་རྗེ་ནི། འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ནི་ཕུང་པོར་བཞུགས། བཅོམ་ལྡན་
ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཕུང་པོར་ཡང་དག་བཞུགས།”¹ ཞེས་བླ་མའི་ཕུང་པོ་ལྷ་རིགས་
ལྡར་སྒོམ་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས། ཁམས་ནམས་ལུམ་དུ་སྒོམ་ཚུལ་ཡང་རྒྱད་དེ་ཉིད་ལས།
“ཡང་འདིའི་ཤ་སོགས་ས་ཁམས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལུམ་སྒྲུབ་བཞུགས་སོ། རྒྱག་སོགས་
ཚུ་ཡི་ཁམས་ལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལུམ་སྒྲུབ་མ་བཞུགས། རྩོ་བ་ལ་སོགས་མེ་ཁམས་ལ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལུམ་གོས་དཀར་བཞུགས། མི་བསྐྱོད་ལ་སོགས་རྒྱང་ཁམས་ལ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལུམ་སྒོམ་མ་བཞུགས།”² ཞེས་བླ་མའི་སྐུ་ལ་གནས་པའི་ས་ཁམས་སྒྲུབ་མར་སྒོམ་
པ་ནས་རྒྱང་ཁམས་སྒོམ་མར་སྒོམ་པའི་བར་གསལ་བར་གསུངས། སྤྱི་མཆེད་ནམས་སེམས་
དཔར་སྒོམ་པ་ནི། རྒྱད་དེ་ཉིད་ལས། “དེ་མིག་དབང་སོ་གཉིས་ལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་
སྤྱིང་པོ། དེ་ཡི་རྣ་བའི་དབང་གཉིས་ལ། བདེ་གཤེགས་ཐུག་ན་དོ་རྗེ་པོ། དེ་ཡི་སྒྲ་བུག་གཉིས་
ལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའི་མཛོད། དེ་ཡི་སྤྱེ་ཡི་དབང་ལ་བཞུགས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་། དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་དབང་སོ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ་
དབྱངས་བཞུགས། ཁམས་བཞིའི་རང་བཞིན་གོང་བྱ་ནི། ལུས་ཞེས་བྱ་བར་བརྟགས་པ་ལ།
སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སེལ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞུགས་སོ། ལུས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་
ཐམས་ཅད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱམས་པ་པོ།”³ ཞེས་བླ་མའི་སྐུ་གཉིས་ས་སྤྱིང་དུ་སྒོམ་

1 རྩོ་བགལ་རྒྱད་འབུམ་ ཅ་རྩོར་མེད། མེའུ་རེ་བཞི། ཤོག་གྲངས་ ༩༧༠ན ༩ ལས་ཕུང་པ་ཆོགས་རྒྱད་དང་སོ་རྩྱུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ།
“རྗེ་སྒོམ་དཔོན་སྐུ་ལ་ནི།” ཞེས་སོ།

2 རྩོ་བགལ་རྒྱད་འབུམ་ ཅ་རྩོར་མེད། མེའུ་རེ་བཞི། ཤོག་གྲངས་ ༩༧༠ན ༩

3 རྩོ་བགལ་རྒྱད་འབུམ་ ཅ་རྩོར་མེད། མེའུ་རེ་བཞི། ཤོག་གྲངས་ ༩༧༠ན ༩ ལས་ཕུང་པ་རྩྱུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་མིག་དབང་སོ་གཉིས་
ལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་སྤྱིང་པོ། དེ་ཡི་རྣ་བའི་དབང་གཉིས་ལ། བདེ་གཤེགས་ཐུག་ན་དོ་རྗེ་པོ། དེ་ཡི་སྒྲ་བུག་གཉིས་ལ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནམ་མཁའི་མཛོད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་། དེ་ཡི་སྤྱེ་ཡི་དབང་ལ་གནས། དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་དབང་སོ་ལ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞུགས། ཁམས་བཞིའི་རང་བཞིན་གོང་བྱ་ནི། ལུས་ཞེས་བྱ་བར་བརྟགས་པ་ལ། སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སེལ་བ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞུགས་སོ། ལུས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐུ་རྒྱ་བཟང་། ལུས་ཀྱི་རྩ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱམས་པ་པོ།” ཞེས་སོ།

ས་ནས་ཆོགས་རྒྱལ་ས་བྱམས་སུ་སྐྱོམ་པའི་བར་གསལ་བར་གསུངས། འདིར་ཀུན་བཟང་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཡང་རྒྱུད་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལེབ་ཉེར་གསུམ་པ་ལས། “ཅ་རྒྱལ་ས་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ཅན།། བདེ་བ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡི་མཚན།། དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན།། འདི་ནི་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོར་བཤད།།”¹ ཅས་འབྱུང་ཞིང་། གཞུགས་དོ་རྩེ་མ་སོགས་ཀྱང་འདིར་གསལ་བར་མ་བྱུང་ཡང་རྒྱུད་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལེབ་རྒྱུག་པ་ལས། “ཕྱག་རྒྱའི་རྒྱལ་ས་སྐྱོན་པོ་སོགས།། དེ་བཞིན་གཞུགས་ལའང་དབྱེ་བ་གསུམ།། གཞུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་མར་བཀུག་ནས།། ས་སྐྱོང་ལ་ནི་དབུལ་བར་བྱ།། ཡང་དག་སྒྲུ་དང་བཛོད་བྲལ་དབྱངས།། དེ་བཞིན་སྐྱ་ལའང་དབྱེ་བ་གསུམ།། སྐྱ་དོ་རྩེ་མ་ཡང་དག་དགུག་། ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ལ་ནི་དབུལ།། ག་བྱར་ཨ་ཀར་རྩ་ཉི་སོགས།། དེ་བཞིན་བྲི་ལའང་དབྱེ་བ་གསུམ།། བྲི་དོ་རྩེ་མ་ཡང་དག་དགུག་། བཅ་མཁའི་སྐྱོང་པོ་ལ་ཡང་དབུལ།། འོ་བྱེད་པ་དང་འཛིབ་པ་དང་།། རོ་བྱག་དེ་བཞིན་དབྱེ་བ་གསུམ།། དོ་རྩེ་རོ་མ་ཡང་དག་དགུག་། འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ལ་ནི་དབུལ།། དོ་རྩེ་པར་ཡང་དག་སྐྱོར།། གོས་དང་འབྱུང་པའི་དབྱེ་བ་གསུམ།། དེག་བྱ་དོ་རྩེ་ཡང་དག་དགུག་། གླིབ་སེལ་ལ་ནི་དབུལ་བར་བྱ།།”² ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུད་འདིར་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཡུམ་ཚེས་དབྱིངས་དོ་རྩེ་མ་ཡང་གསུངས་སོ། ཡན་ལག་ཁོ་སོར་སྐྱོམ་པ་ནི། རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས། “ལག་པ་གཡས་པའི་ཅ་བར་ནི།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཤེན་རྩེ་གཤེད།། ལག་པ་གཡོན་པའི་ཅ་བར་ནི།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་མི་བྱལ།། ཁ་ཡི་པར་བཞུགས་པ་ནི།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྩ་མགིན་ནོ།། གསང་བའི་གནས་སུ་བཞུགས་པ་ནི།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདུད་ཅི་འབྱིལ།། དབྱང་པ་གཡས་པར་བཞུགས་པ་ནི།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་གཡོ་བ།། དབྱང་པ་གཡོན་པར་བཞུགས་པ་ནི།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདོད་པའི་རྒྱལ།། ལུས་སོ་གཡས་པར་བཞུགས་པ་ནི།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱུག་པ་སྟོ།།

¹ རྩེ་བཀལ་ རྒྱུད་འབྱུལ་ ཅ་ རྩེ་མཛོད། ལེབ་ཉེར་གསུམ་ལ། ཤོག་གྲངས་ ༡༣༠ན༡

² རྩེ་བཀལ་ རྒྱུད་འབྱུལ་ ཅ་ རྩེ་མཛོད། ལེབ་རྒྱུག་ ཤོག་གྲངས་ ༡༤༣བ༡ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུད་གཏེས་རྒྱུ་མི་འདྲ་སྟེ།

“གཞུགས་དོ་རྩེ་མ་བཀུག་ནས་སུ།།” “ག་བྱར་ཨ་ཀར་རྩ་ཉི་སོགས།།” ཞེས་སོ།

ལུས་ལོ་གཡོན་པར་བཞུགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ། རང་གི་མགོ་སྟེང་
བཞུགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར། ཀླུ་པའི་འོག་ཏུ་བཞུགས་པ་ནི།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞོན་མཛེས་ཏེ།¹ ཞེས་སྒྲ་མའི་ཕྱག་གཡས་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དུ་སྟོན་
པ་ནས་ཞབས་མཐེལ་གཉིས་གཞོན་མཛེས་སྟེ་སྟོན་པའི་བར་གསལ་བར་གསུངས། མདོར་ན་
སྒྲ་མའི་སྐུ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཞུགས་པ་ནི། རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས། “ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱང་
ལ་འདིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་བཞུགས། སྐུ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པ།
དོན་རྒྱུ་མེད་པ་དཔེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ། དོན་རྒྱུ་མེད་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་
ལུས་འདི། ལུས་པ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་སྐུ། སྐུ་བ་འདི་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ། སྐུ་ངན་འདས་པ་
སྐུར་དུ་འཛོལ། ཁྱིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡོངས་སྦྱོར་པ། དེ་བས་དོན་རྒྱུ་དཔོན་གྱི། ལུས་ལ་རྒྱལ་བ་
ཐམས་ཅད་བཞུགས། མཐོང་ན་དོན་ནི་ཡོད་པ་ཀྱི། ཕྱི་མའི་དུས་ན་མེད་པ་ཆེ། དེ་བས་
མེད་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ལྷ་ཡི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས། རབ་ཏུ་འབད་དེ་སྒྲ་མ་བསྟེན།”²
ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས། རྒྱལ་འདི་ནི་རྒྱུད་གཞན་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དོན་གདན་
བཞི་ལས།³ “སྟོབ་དཔོན་རི་ལྟར་བལྟ་བར་བཞི།”⁴ ཞེས་ཞུས་པ་ན། “དེ་ཉིད་ཕྱག་ན་དོན་རྒྱུ་ལ།
བྱང་རྒྱལ་རྫོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ལུས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། ཆ་ཤས་བྱང་རྒྱལ་
ཡན་ལག་གནས། དབུ་རྒྱན་རིགས་ནི་ལྷ་ཉིད་དེ།”⁵ ཞེས་གསུངས། སྒྲ་མའི་སྐུའི་བ་སྐུ་རྣམས་
དག་བཅོམ་པའི་རོ་པོར་སྟོན་པ་དང་། སྐུ་ལས་སྐྱེས་པའི་འོད་ཟེར་རྣམས་སྟོགས་སྦྱང་གི་རོ་པོར་
སྟོན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་མཁུ་བོ་ཆེ་རྣམས་ཞབས་འོག་གི་གདན་དུ་སྟོན་པ་ནི་དོན་རྒྱུ་

1 རྩ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཅ རྩོམ་སྟེང་། མེད་རེ་བཞི། འོག་གྲངས་ 37053 ལས་བྱང་པའི་ནང་ནས་ཆོགས་ཀླུ་པའི་ཉིད་ལྟར་སྟེ།
“དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཀྱིག་པ་སྟོན།” “དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར།” ཞེས་སོ།

2 རྩ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། ཅ རྩོམ་སྟེང་། མེད་རེ་བཞི། འོག་གྲངས་ 37053

3 ལས་ཀྱང་། ལག་ཐིས།

4 རྩ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 2 དོན་གདན་བཞི། རབ་ཏུ་ཁྱིད་པ་ལྟ་བུ། འོག་གྲངས་ 37456 ལས་བྱང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདུ་སྟེ། “སྟོབ་དཔོན་
རི་ལྟར་བལྟ་བར་བཞི། བཅོམ་ལྟར་རི་ལྟར་བལྟ་བར་བཞི།” ཞེས་སོ།

5 རྩ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 2 དོན་གདན་བཞི། རབ་ཏུ་ཁྱིད་པ་ལྟ་བུ། འོག་གྲངས་ 37453

གདན་བཞི་ལས། “བ་སྤྱ་ལྷ་ས་ནི་དག་བཅོམ་མོ། འཇིག་རྟེན་པ་ནི་ཞབས་ཀྱི་གདན། འོད་
 ཟེར་གཞོད་སྒྲིལ་གསང་ལ་སོགས། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ལྡན་པའི་སྤྱད། ལྷ་འཕྲོར་ཅན་ནི་རྟག་
 ཏུ་བཟ།”¹ ཞེས་གསུངས། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་ལེའུ་སོ་གཉིས་པ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱི་མཆོན་
 ཉིད་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་པའི་མཐར་དེ་ལྟ་བུའི་སློབ་དཔོན་ལ་རི་ལྟར་བཟླ་བར་བསྒྲིལ་བྱས་པ་ན།
 “སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་སྒྲ། ཡན་ལག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་སྟེ། བ་སྤྱ་ལྷ་ས་ནི་
 དག་བཅོམ་ཉིད། སྤྱི་གཙུག་རིགས་ལྗེའི་སངས་རྒྱས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ནི་ཞབས་ཀྱི་གདན།
 འོད་ཟེར་གཞོད་སྒྲིལ་གསང་ལ་སོགས། དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ལུས། ལྷ་འཕྲོར་ཅན་
 གྱིས་རྟག་ཏུ་བཟ། རི་ལྟའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པར། ཡེ་ཤེས་ཅན་གྱིས་མཆོན་ཤེས་ནས། དེ་
 ལྟའི་ཁྲ་མ་འབད་དེ་བསྟེན།”² ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས། རྡོ་རྗེ་སྤྱིར་སོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་
 ལས་ཀྱང་། ཁྲ་མ་བསྟེན་པའི་མན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས། ཁྲ་མ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་
 དགོས་པ། ཁྲ་མའི་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ལམ་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་ཁྲ་མ་
 ལ་རི་ལྟར་བཟླ་བ་ནི། རྒྱད་དེ་ཉིད་ལས། “རྟག་ཏུ་ཁྲ་མ་ལ་གྲུས་པའི། སློབ་མས་ཁྲ་མ་འདི་ལྟར་
 བཟླ། ཁྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་དང་མཉམ། དེ་ཉིད་རྟག་ཏུ་རྡོ་རྗེ་འཆང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རིན་ཆེན་འབྱུང་། དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་སྒྲིབ། དེ་ཡི་ཡོན་
 ཏན་ཐམས་ཅད་གཟུང་། སྟོན་ཀྱན་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་བསམ། ཡོན་ཏན་བཟུང་ན་དངོས་གྲུབ་
 འཛོལ། སྟོན་གྱིས་དངོས་གྲུབ་ཉམས་པར་བྱེད།”³ ཅེས་སྤྱིར་ཁྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རོ་བོར་བཟླ་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་རིགས་ལྗེའི་རང་བཞིན་ཏུ་བཟླ་བ་གསལ་བར་གསུངས།
 བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུ་སྟོམ་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། “སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱན་རང་བཞིན།

1 རྩེ་བཀལ། རྒྱད་འབུམ། ༨ རྡོ་རྗེ་གདན་བཞི། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། རོག་གུངས་ ༡༩༧༦ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་སྐད་གཅིག་ཅུང་
 ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “འོད་ཟེར་གཞོད་སྒྲིལ་གསང་ལ་སོགས།” ཞེས་སོ།

2 རྩེ་བཀལ། རྒྱད་འབུམ། ༩ རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུ། ལེའུ་སོ་གཉིས་པ་ རོག་གུངས་ ༡༩༧༦

3 རྩེ་བཀལ། རྒྱད་འབུམ། ༨ རྡོ་རྗེ་སྤྱིར་སོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད། ལེའུ་བཙུ་བཞི་པ། རོག་གུངས་ ༡༩༧༢ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་སྐད་
 གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡོན་ཏན་བཟུང་ནས་དངོས་གྲུབ་འཛོལ།” ཅེས་སོ།

ལྷ་ཡི་སྐྱེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན། དབང་པོ་དོན་དེ་ལྷ་ལ་འཆང་བ། མཁའ་འགྲོར་བཅས་ལ་གསོལ་བ་
གདགས།”¹ ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དོན་དེ་འཆང་གི་རྣམ་པར་སྒྲིམ་པ་ལོན་ཏེ་
གསལ་བར་གསུངས། དོན་དེ་གྲུང་ལས་ཀྱང་། “སྐྱེ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དང་མཉམ། ཇི་ལྟར་
མགོན་པོ་རྣམ་སྒྲུང་མཛད། དོན་དེ་འཛིན་སྐྱོན་སྐྱེ་མཉིད། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། ཇི་
ལྟར་སྐུ་བ་པ་རྒྱ་མཚོ་ཆོས། ཇི་ལྟར་མགོན་པོ་བདུན་རྒྱལ་པོ། དེ་ལྟར་དོན་དེ་སྒྲིབ་དཔོན་
བཛྲོད།”² ཅེས་སྐྱེ་མ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་མཉམ་པ་དང་རིགས་ལྡེ་རང་བཞིན་དུ་
བལྟས་ནས་མཆོད་དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས། དེ་དག་ནི་འདིར་གཙོ་པོ་འགའ་ཞིག་སྒྲིམ་
པ་ཡིན་གྱི། རྒྱད་ཕྱེ་ཆེན་པོ་བཞི་ག་ནས་ལན་མང་དུ་གསུངས་པས། རྒྱུ་རྒྱས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱད་ཕྱེ་ཉིད་ལ་བལྟས་ནས་མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་འདི་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་དོ། ། འདིག་
རྟེན་པ་རྣམས་ཞབས་ཀྱི་གདན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱད་ཕྱེ་འཛིན་ཇི་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་དོན་ལ་རྒྱལ་
བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོས་ནི་ཆངས་པ་དང་། དབང་ལྷུག་དང་། བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་འདིག་
རྟེན་པའི་ལྷ་ཆེན་པོ་དག་གིས་སེང་གེའི་ཁྱི་འདེགས་པར་བསམ་གསུང་། རྒྱ་མའི་ཁྱི་རྒྱན་ལ་
འདིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་གཙུག་གི་ནོར་བུས་སྐྱེ་མ་སྐུ་བ་དབང་དོན་དེ་འཆང་ཆེན་པོའི་
ཞབས་ཀྱི་པར་རྒྱུ་གསུངས་པའང་ཐོབ་པར་དགའ་བ་དང་། ཞབས་ཀྱི་གདན་དུ་འོས་པའི་དོན་ཡིན་
གསུང་། རྒྱ་མ་དོན་དེ་འདིགས་ཕྱེད་ཆེན་པོའི་ཞབས་འོག་ན་འདིག་རྟེན་ཀྱི་ལྷ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཁ་
སྐུ་བ་དུ་བྱས་ཏེ་མནན་པ་དང་། རྒྱ་མ་འཁོར་ལོ་སྒྲིམ་པའི་ཞབས་འོག་ན་འདོད་ཁམས་ཀྱི་བདག་
པོ་ཆུང་མ་དང་བཅས་པ་མནན་པའང་རྒྱད་ཕྱེ་འཛིན་དུ་འགྲོའམ་སྐྱེ་མེ་ཅ་བཤད་སྐུར་བའི་མན་
ངག་དང་ལྷན་ཞིང་རྒྱད་དོན་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུང་པར་བྱའོ།

1 ཕྱེ་བཀའ་ རྒྱད་འབུམ། 18 བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྒྲིམ་འབུང་། རིས་པར་ཁྱེ་བ་བཙུ་བདུན་ག་ རོག་གུངས་ 319ན3
2 ཕྱེ་བཀའ་ རྒྱད་འབུམ། 2 དོན་གྲུང་ ལེ་ཏུ་བཙུ་གསུམ་ག་ རོག་གུངས་ 19ན6 ལས་བྱུང་བ་རྒྱུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐྱེ་མ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་དང་མཉམ། ཇི་ལྟར་མགོན་པོ་རྣམ་སྒྲུང་མཛད། དོན་དེ་འཛིན་བཞིན་སྐྱེ་མཉིད། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཆེན་པོ། ཇི་ལྟར་སྐུ་བ་པ་དོན་
ཆོས། ཇི་ལྟར་མགོན་པོ་བདུན་རྒྱལ་པོ། དེ་ལྟར་དོན་དེ་སྒྲིབ་དཔོན་བཛྲོད།” ཅེས་སོ།

འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་ཀླམས་གསལ་འདེབས་ཚུལ་ནི། གཞུང་ཉིད་ལས།
 མཐའ་སྐྱོར་རིམ་བཞིན་དངོས་བརྒྱད་ཁྲ་མ་ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་ཚོགས་དང་། སངས་རྒྱུ་
 བྱང་སེམས་དཔའ་པོ་མཁའ་འཁྲོ་བསྐྱེད་སྤྱང་རྒྱ་མཚོས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས།
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ན་ཅན་ཅ་བའི་ཁྲ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྒྲེ་མོར་སྤྲ་ཚོགས་པད་ཟླའི་སྤྱིང་དུ་རྩེ་
 བཅུན་བྱམས་པ་ལ་འཕགས་པ་སོགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲ་མ་ཀླམས་
 ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། འོད་ཟེར་གཡོན་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྒྲེ་མོར་སྤྲ་ཚོགས་པད་
 ཟླའི་སྤྱིང་དུ་རྩེ་བཅུན་འཇམ་དབྱངས་ལ་འཕགས་པ་སྤྲ་སྤྲུབ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལོ་སྤྲ་བརྒྱད་ཀྱི་
 ཁྲ་མ་ཀླམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། འོད་ཟེར་མདུན་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྒྲེ་མོར་པད་
 ཟླའི་གདན་ལ་དེ་ན་ཅན་ཅ་བའི་ཁྲ་མ་དེ་ལ་རང་ལ་དངོས་སུ་ཚོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཁྲ་མ་ཀླམས་
 ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། འོད་ཟེར་སྤྱིང་ཕྱོགས་སུ་འཕྲོས་པའི་སྒྲེ་མོར་བྱིན་རྒྱལ་ཉེ་བརྒྱད་
 ཀྱི་ཁྲ་མ་ཀླམས་མཐོ་བཅེགས་སུ་བཞུགས་པ། དེ་ན་ཅན་ཅ་བའི་ཁྲ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མདུན་ཀྱི་པད་
 འདབ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་སྤྲ་མདོག་སྒྲོན་མོ་སྒྲོ་དཀར་དམར་པའི་
 ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ། ཕྱག་གཡས་གཡོན་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྩོ་རྩེ་དང་དེའི་ཕྱ་འཛིན་
 པ། གཡས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་དང་བསྐྱེད་པའོན་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་དང་
 རལ་གྱི་འཛིན་པ། དཔུ་སྤྱོད་པའི་མོར་ཚུགས་ཅན། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་
 དར་བཟང་པོའི་སྤྱོད་གཡོགས་དང་སྤྱོད་གཡོགས་གསོལ་པ། རྩོ་རྩེ་སྤྱིལ་བྱང་གིས་བཞུགས་པ།
 དུམ་རེག་བྱ་རྩོ་རྩེ་མ་སྤྲ་མདོག་སྒྲོན་མོ་སྒྲོ་དཀར་དམར་པའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་གི་གཡས་
 རྩོ་རྩེ་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད་པའོན་དེའི་ཕྱ་རིན་ཆེན་རལ་གྱི་འཛིན་པས་འབྱུང་པ། ཉེན་དང་བཞེན་པར་
 བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ། གཡས་ཀྱི་པད་འདབ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 དཔལ་རྩོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་སྤྲ་མདོག་མཐིང་ནག་ཞལ་དཔུ་ཕྱག་སོ་བཞི། ཞབས་བཅུ་དྲུག་པ།

ཡུམ་རྫོ་རྫོ་རོ་ལངས་མས་འབྱུང་པ། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ། རྒྱལ་གྱི་པད་འདབ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་གྱི་རྫོ་རྫོ་སྐྱུ་མདོག་མཐིང་ཁ་ཞལ་
 བརྒྱད་ལྷག་བརྒྱ་དྲུག་ཞབས་བཞི་པ། ཅ་ཞལ་ནག་པོ། གཡས་ཞལ་དཀར་པོ། གཡོན་ཞལ་
 དམར་པོ། སྟེང་ཞལ་དུད་ཁ། གཡས་གཡོན་གྱི་ཞལ་ལྷག་མ་གཉིས་གཉིས་ནག་པོ། ཞལ་རེ་རེ་
 ལ་སྐྱུན་གསུམ་གསུམ་དང་ལྡན་ཞིང་མཆེ་བ་བཞི་བཞི་གཅིགས་ཤིང་ཞལ་རྣམ་པར་འབྱུར་བ།
 སྟོན་མ་དང་སྒྲ་ར་དམར་སེར་འབྱུག་ཅིང་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་སྐྱུ་ཐོར་བརྗེས་པའི་ཅེ་ཐོར་སྐྱ་
 ཚོགས་རྫོ་རྫོས་མཆོན་པ། ཐོད་པ་སྐྱམ་པོ་ལྷ་ལྷས་དབྱེ་ལ་བརྒྱན་ཅིང་ཁྲག་འཇག་པའི་མགོ་པོ་
 ཆོན་པ་ལྷ་བརྒྱས་དོ་ཤལ་བྱས་པ། ལྷག་བརྒྱ་དྲུག་གིས་ཐོད་པ་བརྒྱ་དྲུག་བརྒྱར་བའི་གཡས་གྱི་
 དང་པོ་ན་སྒྲུང་པོ་ཆེ་དཀར་པོ། གཡོན་གྱི་དང་པོ་ན་སའི་ལྷ་སེར་པོ། དེ་གཉིས་གྱིས་ཡུམ་ལ་
 འབྱུང་པ། གཡས་གཉིས་པ་ན་རྟ་ལྡང་ཁ། གསུམ་པ་ན་ཐོང་བྱ་གྲ་པ། བཞི་པ་ན་སྒྲུང་དམར་པོ།
 ལྷ་པ་ན་རྩ་མོ་ཐལ་ཁ། དྲུག་པ་ན་མི་དམར་པོ། བདུན་པ་ན་ཤར་རྩ་སྟོན་པོ། བརྒྱད་པ་ན་གྱི་ལ་
 སེར་པོ། གཡོན་གྱི་གཉིས་པ་ན་ཆུང་ལྷ་དཀར་པོ། གསུམ་པ་ན་ཆུང་གི་ལྷ་ལྡང་ཁ། བཞི་པ་ན་
 མའི་ལྷ་དམར་པོ། ལྷ་པ་ན་རྩ་པའི་ལྷ་དཀར་པོ། དྲུག་པ་ན་ཉི་མའི་ལྷ་དམར་པོ། བདུན་པ་ན་
 གཤིན་རྗེ་སྟོན་པོ། བརྒྱད་པ་ན་འོར་སྐྱུན་སེར་པོ། ཞབས་མདུན་མ་གཉིས་གཡས་བརྒྱད་གཡོན་
 བསྐྱལ། རྒྱལ་མ་གཉིས་སྐྱུ་ལ་ཀྱང་བྱེད་པའི་གར་སྐྱབས་གྱིས་བཞུགས་པ། རྫོ་རྫོ་བདག་མེད་མ་
 སྟོན་མོ་ཞལ་གཅིག་ལྷག་གཉིས་སྐྱུན་གསུམ་མ། ལྷག་གཡས་གྱིས་གྱི་གྲུག་འཕྱར་ཞིང་གཡོན་
 པས་ཐོད་པ་དང་ཁ་རྩྭ་ག་བརྒྱར་ནས་ཡབ་ལ་འབྱུང་པ། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། གཡོན་གྱི་པད་འདབ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཁོར་པོ་བདེ་མཆོག་
 སྐྱུ་མདོག་སྟོན་པོ། ཞལ་བཞི་ལྷག་བརྒྱ་གཉིས་པ། ཅ་ཞལ་ནག་ གཡོན་ཞལ་ལྡང་། རྒྱལ་ཞལ་
 དམར་། གཡས་ཞལ་སེར་པ། ཞལ་རེ་རེ་ལངས་སྐྱུན་གསུམ་གསུམ་པ། མཆེ་བ་རྣམ་པར་
 གཅིགས་པ། རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་གྱེན་དུ་བརྗེས་པའི་ཅེ་ཐོར་སྐྱ་ཚོགས་རྫོ་རྫོས་མཆོན་པ། དབྱའི་

གཡོན་དུ་ཆེ་བ་བྱེད་པས་མཚན་པ། མོད་བ་སྐམ་པོ་ལྷ་ལྷས་དབྱ་ལ་བརྒྱན་ཅིང་། གྲག་འཛག་
 སའི་མགོ་པོའི་མེད་བ་འབྱུང་བ། བྱག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་དང་རྩེལ་བྱ་བརྒྱད་ནས་ཡུམ་ལ་
 འབྱུང་བ། དེའི་འོག་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་པོ་ཆེའི་བགས་བ་སྤྲེགས་མཆོད་དང་བཅས་སའི་བྱག་
 གིས་བརྒྱངས་ནས་འཛིན་པ། གཡས་གསུམ་བ་ན་རྩ་མ་རྩ། བཞི་བ་ན་དག་སྟ། ལྷ་བ་ན་གི་བྱག་
 རྩག་བ་ན་མདུང་ཅེ་གསུམ་པ། གཡོན་སའི་བྱག་གསུམ་བ་ན་དོ་རྩེས་མཚན་སའི་ཁ་རྩྱི་ག་ བཞི་
 བ་ན་གྲག་གིས་གང་སའི་མོད་པ། ལྷ་བ་ན་དོ་རྩེའི་ཞགས་པ། རྩག་བ་ན་ཆངས་སའི་མགོ་པོ་
 གདོང་བཞི་བ་འཛིན་པ། སྟག་གི་བགས་སའི་གམ་ཐབས་ཅན། ཡུམ་དོ་རྩེ་སྐག་མོ་དམར་མོ་ཞལ་
 གཅིག་བྱག་གཉིས་ཀྱིས་གཡས་དོ་རྩེ་དང་གཡོན་མོད་བ་འཛིན་པས་ཡབ་ལ་འབྱུང་བ། ཞབས་
 གཉིས་ཀ་ཡབ་ཀྱི་བརྒྱའི་སྟེང་དུ་འཁྲིལ་བ། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པ། དེའི་འོག་གི་སྐད་འདབ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱུ་མདོག་སྟོན་པོ།
 ཞལ་བཞི་སའི་རྩ་ཞལ་ནག་པོ་རྩག་ཅིང་མཆེ་བ་གཅིགས་པ། གཡས་ཞལ་དམར་པོ་ཆགས་བ་
 དང་བཅས་པ། རྒྱབ་ཞལ་སེར་པོ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པ། གཡོན་ཞལ་དཀར་པོ་རབ་དུ་ཞི་
 བ། ཞལ་རེ་རེ་ལ་སྐྱོན་གསུམ་གསུམ་དང་ལྷན་པ། རལ་སའི་ཅོད་པར་ལ་སྐྱོ་ཆོགས་དོ་རྩེ་དང་ཆེ་
 བ་བྱེད་པས་མཛེས་པ། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་དབྱ་རྒྱན་ཅན། དོ་རྩེ་ནོར་བུ་ལ་སོགས་སའི་རྒྱན་
 བརྒྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། སྟག་གི་བགས་སའི་གམ་ཐབས་ཀྱོལ་བ། བྱག་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་དང་པོ་བཞི་
 བཞི་ནག་པོ། གཉིས་བ་བཞི་བཞི་དམར་པོ། གསུམ་བ་བཞི་བཞི་དཀར་པོ། གཡས་ཀྱི་བྱག་ནག་
 པོ་བཞིའི་དང་པོར་དོ་རྩེ། གཉིས་པར་རལ་གྱི། གསུམ་པར་ཅེ་གསུམ། བཞི་པར་གྱི་བྱག་དམར་
 པོ་བཞིའི་དང་པོར་མེ་མདའ། གཉིས་པར་དོ་རྩེ་ལྷགས་ལྷ། གསུམ་པར་སྐྱ་དང་བཅས་སའི་རྩ་མ་
 རྩ། བཞི་པར་མོ་བ། དཀར་པོ་བཞིའི་དང་པོར་འཁོར་ལོ། གཉིས་པར་མདུང་། གསུམ་པར་དབྱག་
 བ། བཞི་པར་དག་སྟ། གཡོན་ཀྱི་ནག་པོ་བཞིའི་དང་པོར་དོ་རྩེ་རྩེལ་བྱ། གཉིས་པར་ཕུག་གསུམ་
 པར་ཁ་རྩྱི་ག་རྩམ་པར་རྒྱས་པ། བཞི་པར་གྲག་གིས་གང་སའི་མོད་པ། དམར་པོ་བཞིའི་དང་པོར་

གཞུག་གཉིས་པར་དོ་རྩེའི་ཞགས་པ། གསུམ་པར་རིན་པོ་ཆེ། བཞི་པར་པར་དཀར་པོ། དཀར་པོ་
 བཞིའི་དང་པོར་དུང། གཉིས་པར་མེ་པོང། གསུམ་པར་དོ་རྩེ་ལྷགས་སྟོན་པ། བཞི་པར་ཆངས་
 པའི་མགོ་པོ་གདོང་བཞི་པས་ཕྱག་གི་པར་ལ་སྤྲུམ་པ། ཆུ་ཉི་ལྷ་གཙན་དུས་མའི་སྤྲེང་དུ་འོན་དུ་
 རོལ་པའི་གཡས་བརྒྱུད་གིས་བཞུགས་པའི་ཞབས་གཡས་དམར་པོ་དང། གཡོན་དཀར་པོས་
 འདོད་ལྷ་དང་བྲག་པོ་མཐོན་པ། ལྷ་ཆོགས་ལུས་སྤྲུམ་མདོག་གསེར་མདོག་ མདུན་ནས་གཡས་
 སྟོར་གྱིས་སེར་དཀར་སྟོང་མར་བའི་ཞལ་བཞི་རེ་རེ་ལ་སྤྲུན་གསུམ་གསུམ་དང་ལྷན་པ། ཕྱག་
 བརྒྱད་ཀྱི་གཡས་བཞི་ན་གྱི་ལྷགས་ལྷ། སྤྲུང་དང་བཙས་པའི་རྩ་མ་རུ་དང་བཟང་སྤང་།
 གཡོན་བཞི་ན་ཆོད་པ། ཞགས་པ། བད་དཀར་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་དང་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱམས་པ། དོ་
 རྩེ་སེམས་དཔའི་ཅོད་པར་ཅན། ཕྱག་རྒྱ་ལྷས་བརྒྱན་པ། གཡོན་བརྒྱུད་གི་སྤྲུམ་གྱིས་བཙམ་
 ལྷན་འདས་དང་སྟོམས་པར་འདུག་པས་གནས་པ། ལྷ་གསུང་ཕྱགས་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས་དང་བཙས་
 པ། གཞན་ཡང་དབྱེ་ན་གཞུག་གཉིས་དམར་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུམ་པའི་ལྷ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་གྱིས་
 བསྟོར་པ། དེའི་འོག་གི་བད་འདབ་ལ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིག་ནས་པར་སྤྲུང་མཛད་ལྷ་
 མདོག་དཀར་པོ་ཞལ་བཞི་དཀར་པ། ཕྱག་གཉིས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་འཁོར་པོ་ཆེ་མས་
 བརྒྱད་པ་བསྐྱམས་ཤིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་གྱིས་བརྒྱན་པ། དར་ལྷའི་སྟོང་གཡོགས་
 དང་སྤྲུང་གཡོགས་ཅན། ཞི་བའི་གཞིགས་སྤྲུངས་མཛད་ཅིང་དོ་རྩེ་སྤྲིལ་བྱུང་གིས་བཞུགས་པ།
 གཞན་ཡང་ནལ་འཁྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས་དཔག་དུ་མེད་པས་བསྟོར་པ། དེའི་འོག་གི་བད་འདབ་
 ལ་བཙམ་ལྷན་འདས་ནས་པར་སྤྲུང་མཛད་མདོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་
 མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པ། ལྷ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན། འམར་བའི་སྤང་བ་འཁྱིགས་པ།
 པར་དཀར་པོའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ། དཔུ་རྒྱན་དང་ཆོར་རྒྱགས་ཅན། དར་ལྷའི་སྟོང་གཡོགས་
 དང་སྤྲུང་གཡོགས་གསོལ་པ། གཞན་ཡང་སྟོང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཆོགས་དཔག་དུ་མེད་པས་བསྟོར་པ།
 དེའི་འོག་གི་བད་འདབ་ལ་བཙམ་ལྷན་འདས་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞོད་པའི་རྒྱལ་པོ་སྤྲུམ་མདོག་

གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ། མཆོན་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་མ་སྟུང་ལ། ཞལ་
 གཅིག་ཕྱག་གཉིས་ཆོས་འཆད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན། འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འབར་བའི་དབུ་མ་ན་དོ་རྩེ་སྤྱིལ་
 བྱང་གིས་བཞུགས་ལ། གཞན་ཡང་མགོན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད། འཕགས་པ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་བཅུ་
 གཅིག་ཞལ། བཙོ་མ་ལྟ་བུ་འདས་དོ་རྩེ་མི་འབྱུགས་ལ། དོ་རྩེ་རྣམ་པར་འཛོམས་པ་ལ་སོགས་པ་
 བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོར་བ། དེའི་འོག་གི་པད་འདབ་ལ་བསྟུལ་བཟང་གི་སངས་
 རྒྱས་སྟོར་དང་། སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ལ་སོགས་པས་བསྟོར་བ། དེའི་འོག་གི་པད་འདབ་ལ་
 ཉེ་བའི་སྤྱིལ་བརྒྱད་སོགས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོར་བ། དེའི་འོག་གི་པད་
 འདབ་ལ་རང་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས་སོགས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོར་བ། དེའི་འོག་གི་
 པད་འདབ་ལ་གནས་བཏུན་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོར་བ།
 དེའི་འོག་གི་པད་འདབ་ལ་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་དཔའ་པོ་དང་དཔའ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོར་བ། དེའི་
 འོག་གི་པད་འདབ་ལ་མདུན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་ལ། དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་
 རང་གསང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྟོར་བྱང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོར་ནས་བཞུགས་ལ། རིན་
 པོ་ཆེའི་ཁྱིམ་པོ་ཕྱགས་བཞིར་ཤར་དུ་ཡུལ་འཁོར་བསྐྱང་། རྟོར་འཕགས་སྤྱིལ་པོ། ལུབ་ཏུ་སྤྱན་མི་
 བཟང་། བྱང་དུ་རྣམ་ཐོས་སྤྱིལ་རྣམས་བཞུགས་ལ། ཆོགས་ཞིང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་
 མདུན་ན་གདན་ཁྱི་སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་རང་རང་གིས་གསུངས་པའི་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་འོད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཀྱི་པོ་ཉིའི་རྣམ་པར་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གང་ལ་གང་འདུལ་ཀྱི་སྤྱུལ་
 པའི་བཞོད་པ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུང་བ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བ། གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་པོར་
 སྤྱོད་རྩེའི་ངོ་པོ་ཨོ་དཀར་པོ། མགྱིན་པར་གསུང་དོ་རྩེའི་ངོ་པོ་ལྷུང་དམར་པོ། ཐུགས་ཀར་ཐུགས་
 རོ་རྩེའི་ངོ་པོ་རྩྱ་རྩྱུན་པོ་རེ་རེ་གསལ་བཏབ་པོ། དེ་ལྟར་ཆོགས་ཞིང་གི་གཙོ་པོ་སྤྱི་མ་སེམས་
 དཔའ་སུམ་བཅེགས་ཅན་ཡུལ་དཀྱིལ་ཀྱི་ལྟ་དང་བཅས་པ་སོགས་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་
 རྒྱལ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་སྤྱིའི་དགོངས་པ་མ་མེད་པར་བཞོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་སྤྱི་རྣམས་

གསུངས་པ་འདིར་གྱིས་པ་ཅམ་ཞིག་མིན་གྱི། ཅ་བཤད་སྐྱེར་པའི་རྒྱུད་ཤིའི་མན་ངག་གོང་ཏུ་
 བཤད་ཟིན་པ་སྐྱེར་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་བརྒྱད་པ་དང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་
 སོ་ལ་མགོན་སོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གནང་པའི་སྐྱེན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་
 རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་སོ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་རྫོ་བཟང་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་ལ་རྒྱལ་བ་
 ཙོང་ཁ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྐྱེན་ཅིང་གནང་བ་སྐུ་ལ་ལྟར་ཡི་གེར་འགོད་པར་མཛད་པ་
 ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཡིན་པའང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་སོས་རྗེ་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་ཏུ་མདོ་
 རྒྱུད་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ནས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་རྒྱལ་ལ་བསྐྱགས་པ་ཆེ་
 བར་བརྗོད་འདུག་ཅིང་། རྒྱུད་པར་ཏུ་སྒྲོམ་ཆེན་པ་རྣམས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྩལ་ཏུ་འདོན་པ་
 ཡིན་ན། རྒྲ་མ་བསྒྲོམ་པའི་གནས། རྒྲ་མའི་གྲངས། རྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གཞིའི་སྒྲོམ་འབྱེད།
 ཅ་བའི་རྒྲ་མ་དང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དབྱེར་མེད་ལུགས། འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲོ་བསྐྱེན་རྣམས་རི་ལྟར་བྱེད་ཀྱིན་
 ཡོད་རྣམས་འདྲིའོ།། ཞེས་རྗེ་བ་མཛད་ཅིང་། དེའི་རྗེས་ལན་རྫོ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱེད་བྱུངས་
 ལས། “རྒྲ་མ་གང་ཏུ་བསྒྲོམ་པའི་གནས། མདུན་ནམ་སྤྱི་གཙུག་སྤྱིང་གི་དཀྱིལ། རང་རང་མོས་
 པ་བཞིན་རུང་སྟེ། ཨ་ཞི་རྩ་ནའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། རིན་དང་ལྷན་པའི་རྒྲ་མ་དེ། ལག་པའི་མཐེལ་
 ལས་སྤྱིང་གི་དཀྱིལ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་བསྒྲོམས་ཀྱང་། སངས་རྒྱལ་སྤྱིང་གི་ཁྱིན་རྒྱལས་
 ཀྱང་། གང་ཟག་དེ་ཡིས་སྐྱེད་པར་བྱེད། ཅས་གསུངས་རྒྲ་མའི་གྲངས་དང་ནི། རྣལ་འབྱོར་
 དངོས་གཞི་སྒྲོམ་རྒྱལ་དང་། རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་དབྱེར་མེད་དུ། ལྟ་དང་འོད་ཟེར་སྒྲོ་བསྐྱེན་སོགས།
 རི་ལྟར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་རྣམས། གངས་རིའི་ཁོད་ཀྱི་ཟས་གཙང་སྟེ། ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་
 རང་ཉིད་ཀྱི། ཞལ་ལས་འོངས་པའི་སྐྱེན་རྒྱུད་རྣམས། ཡི་གེ་ལོགས་སུ་གྱིས་པ་བཞིན།”¹
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱེན་བྱུངས་ནས་དབྱེར་མེད་ཏུ་བྱ་ཚུལ་ནི། གཞུང་ཉིད་ལས།

1 བཀའ་ཆེན་རྫོ་བཟང་ཚས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་འབུམ། 2 རིམ་ལན་རྫོ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱེད་བྱུངས། གཙང་དབང་། རོག་གངས་ ༤བ།

དེ་དག་སྒོ་གསུམ་རྩོམ་གསུམ་མཆོད་རྒྱུ་ཡིག་འོད་ཟེར་ལྷགས་ཀྱི་ཡིས།།

རང་བཞིན་གནས་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་སྒྲུབ་བྱངས་དབྱེར་མེད་བརྟན་པར་གྱུར།།

ཕུན་ཚོགས་བདེ་ལེགས་འབྱུང་གནས་དུས་གསུམ་གྱི།།

ཅ་བརྒྱད་ཐ་མ་ཡི་དམ་དགོན་མཆོག་གསུམ།།

དཔའ་ལོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཚོགས་བཅས།།

ཐུགས་རྗེའི་དབང་གིས་འདིར་གཤེགས་བརྟན་པར་བཞུགས།།

ཞེས་གསུངས། དེའི་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཆོགས་ཞིང་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་
 འོང་ཅན་ཅ་བའི་ཐ་མ་མེས་དཔའ་སྒྲུབ་བཅེགས་ཅན་གྱི་ཐུགས་ཀར་ནས་འོད་ཟེར་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་
 རྒྱུགས་བརྒྱུ་འགྲོས་པས། རྒྱུགས་བརྒྱུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་མ་མཆོད་
 པའི་ཆོགས་ཞིང་གི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་བྱངས། སྒྲུབ་འདེན་ཚུལ་ལ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གྲྭ་བུ་འདིར་
 རང་བཞིན་ཆོས་སྒྲུབ་ཀྱི་གནས་ནས་སྒྲུབ་འདེན་པ་ཡིན་གསུང་། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱངས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 པ་རྣམས་ལྟར་གསལ་བཟུང་བའི་ཐ་མ་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ལོར་བྱོན། རྩི་རྩི་ལྷ་ཆོས་
 བཛོད་ནས་དབྱེར་མེད་དུ་འདེས་ཤིང་བརྟན་པར་བཞུགས་པའི་མོས་པ་བྱ། ཐུགས་འདི་བཛོད་
 པའི་ཆེ་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རྩི་ཞེས་བཛོད་པའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་དམ་ཆེག་པ་
 སོ་སོའི་སྤྱི་ལོར་བྱོན། རྩི་ཞེས་བཛོད་པའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་དམ་ཆེག་པ་སོ་སོ་ལ་ཐེམ། སོ་
 ཞེས་བཛོད་པའི་ཆེ་དབྱེར་མེད་གཅིག་དུ་འདེས། རྩི་ཞེས་བཛོད་པའི་ཆེ་དབྱེས་བཞིན་བརྟན་
 པར་བཞུགས་པའི་མོས་པ་བྱའོ། སྒོ་གསུམ་རྩོམ་གསུམ་མཆོད་ཞེས་པའི་དོན་ལ་རྒྱས་པར་ན་
 ལྷ་སོ་སོའི་སྤྱི་ལོར་སྒྲུབ་རྩོམ་སྒྲུབ་དེའི་ཐུགས་ཀར་ལོ། མགིན་པར་གསུང་རྩོམ་འོད་དཔག་
 མེད། དེའི་ཐུགས་ཀར་སྤྲུལ་ཐུགས་ཀར་ཐུགས་རྩོམ་ལྷོད་པ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྩི་རྣམས་
 བསྒྲོམ་གསུང་། བསྒྲུབ་ལོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡི་གེ་གསུམ་འགོད་ཅིང་། ཡི་གེ་གསུམ་སོ་ཉིད་
 ལའང་རྩོམ་གསུམ་ཞེས་མན་ངག་སྒྲེ་མ་ལས་གསུངས། འདིར་དམ་ཆེག་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་སྒྲུབ་

འདྲེན་པ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲུང་ཞེན་ཕྱོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པར་མན་སྟེ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་
ནི་ལྷ་མ་ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆར་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་བཞོད་པས་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱུང་པས་
རང་གི་མདུན་ན་བཞུགས་བཞིན་པ་ཡིན་པ་ནི། འཕགས་པ་སོགས་མེད་ཀྱིས་རྩེ་བཙུན་བྱམས་
མགོན་བསྐྱབས་པའི་སྒྲེང་གཞི་དང་། སྟོན་གྱི་བྱུང་ཆེན་མང་པོས་སྟག་པའི་སྟག་བསྐྱབས་པའི་ལོ་
རྒྱུས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། བདག་ཅག་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ལ་ཞིང་གཞན་
དང་གཞན་ན་བཞུགས་ཡོད་པར་སྒྲུང་བས། རྣམ་རྟོག་དེ་ཕྱོག་པའི་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་སྟུན་
བྱངས་ནས་དམ་ཆིག་པ་ལ་བསྟེམ་པ་ཡིན་གསུང་། དམ་ཆིག་པའི་དོན་ནི། དམ་ཆིག་གི་སྐད་
དོད་ས་མ་ཡ་ལ་ཡི་གེ་སྟེ་བའི་ངེས་ཆིག་གིས་བཤད་ན་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་འགྲོ་འོང་བྱེད་
པའི་གནས་ལ་འཇུག་པར་མན་དག་སྟེ་མར་བཤད། བྱམས་མགོན་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཞལ་ནས། “ལྷ་མའི་ལུས་ནི་སྟོགས་བཙུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་ཁང་ཡིན།”¹ ཞེས་
གསུང་། ལྷ་མ་འདི་ལ་དཔྱོད་ཤེས་ན་ལྷ་མའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་ངེས་པ་བྱུང་བྱིན་སྟེར་རོ། དེ་ལྟར་
ལྷ་མ་དང་དོ་རྩེ་འཆར་དབྱེར་མེད་དུ་བསྟར་བ་ནི། ལྷ་འབྲུལ་བྱ་བ་ལས། “སྟོབ་དཔོན་དང་ནི་དོ་རྩེ་
འཛིན།། ཐ་དད་པར་ནི་མི་བརྟག་གོ།”² ཞེས་སོགས་རྒྱད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་མཐའ་ལས་པ་
ཞིག་ནས་ལན་ཅིག་མིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ལྷ་ལུས་བའི་ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། “དེ་ཡང་ལྷ་མ་
བས་བཟང་བའི་དོ་རྩེ་འཆར་ངམ། ཡི་དམ་གྱི་སྟེ་ཞིག་སོགས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་གང་ཟག་
དེའི་རྒྱད་ལ་དངོས་བྱུང་གང་ཡང་མི་འཛོལ།”³ ཅེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་གར་བྱུང་ཆེན་མང་པོའི་
ལོ་རྒྱུས་དང་། མར་པ་ལོ་རྒྱུས་སོགས་པ་སྟོན་གྱི་དམ་པ་མང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཀྱང་ལྷ་མ་ལས་
ཡི་དམ་གྱི་སྟེ་བཟང་བར་བསྟུས་པ་དང་། ལྷ་མའི་སྟོན་དུ་ཡི་དམ་གྱི་སྟེ་ལ་བྱུག་བྱས་པ་སོགས་

1 ལྷ་མའི་གསུང་རྒྱུན་བཞོད་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ས་ལས་དཔེ་མ་རྟེན།

2 སྟེ་བཙུན། རྒྱད་འགྲུལ། རྒྱ་སྟོབ་དཔོན་དཔྱངས། ལྷ་མ་ཐུབ་པ། སོག་གངས་ 10བ། རང་ལྷ་མའི་གསལ་བ་ལས། ལྷ་འབྲུལ་བྱ་
བའི་ནང་མི་གསལ།

3 འདིའི་བྱུག་དཔེ་ལག་སོན་མ་བྱུང་།

ལ་རྟེན་འབྲེལ་འབྲུགས་པའི་ཉེས་སྒྲོན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་
 གྱི་རིམ་ལྔ་ལས། “འདི་ནི་རང་བྱུང་བཅོམ་ལྷན་འདས།། ལྷག་པའི་ལྷ་ནི་གཅིག་པུ་ཉིད།། མན་
 ངག་རབ་རྟུ་ཉེར་བའི་ཕྱིར།། རྫོང་མོ་བ་དཔོན་དེ་བས་ལྷག །”¹ ཅེས་རྫོང་མོ་འཆང་ལས་ཀྱང་ལྷག་
 པར་བལྟ་དགོས་པར་གསུངས་པ་སོགས་ལ་ངེས་པ་བྱངས་ནས་སྐུ་བས་གསུམ་མ་ལུས་འདུས་
 པའི་བདག་ཉིད་མཆོད་ལུལ་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་པར་སོས་པ་བརྟན་པོ་བྱལོ།

གཉིས་པ་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ལ་གཉིས། ཐ་མ་མཆོད་པ་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་བསམ་
 པ་དང་། ཐ་མ་མཆོད་རྒྱལ་དངོས་སོ།། དང་པོ་(ཐ་མ་མཆོད་པ་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་བསམ་པ་)ནི་ཐ་མ་
 མཆོད་པའི་གཞུང་ཉིད་དུ།

དེ་ནས་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་གྱི་རིམ་ལྔར། “མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས།། ཐ་མ་
 མཆོད་པ་ཡང་དག་བརྩམ།། དེ་མཉེས་བས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི།། ཡེ་ཤེས་མཚོག་ནི་འཛོལ་པར་
 འགྱུར།”² ཞེས་སངས་རྒྱས་བྱང་ལེམས་གཞན་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་ལས་ཐ་མ་མཆོད་པ་དོན་
 ཆེ་བར་གསུངས་པ་ལ་ངེས་ཤེས་བྱངས་ནས་ཡན་ལག་བདུན་པ་འབུལ་བ་ལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྒྱིར་བསག་སྒྱུང་གལ་ཆེ་བ་དང་། ལྷག་པར་སྒྱུར་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་
 འདོད་པས་ཚོགས་རྒྱབས་ཆེན་སྒྱུར་དུ་རྫོགས་པ་དང་། སྒྱིབ་པ་ནམས་སྒྱུར་དུ་བྱང་བའི་ཐབས་
 མཁས་ཀྱི་འབྲུལ་ཞིག་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་པར་བྱིན་ཐེག་པར་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་མང་པོར་
 ཚོགས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བསག་³དགོས་ལ། ཐ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་འདིར་
 ནི་དེ་འདྲ་བའི་དུས་རིང་བ་དང་། བྱ་དཀའ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་བྱང་གཅིག་ལ་

1 ལྷ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ རིམ་ལྔ། རིམ་པ་བཞི་ལ། སོག་གྲངས་ ༥༣བཟ། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་ལྟེ། “འདི་
 ནི་རང་བྱུང་བཅོམ་ལྷན་འདས།། གཅིག་པུ་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་ལྷ།། མན་ངག་རྣམས་ནི་རབ་ལྟེར་བས།། རྫོང་མོ་བ་དཔོན་དེ་བས་ལྷག །” ཅེས་སོ།

2 ལྷ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ རིམ་ལྔ། རིམ་པ་གསུམ་ལ། སོག་གྲངས་ ༥༣བཟ། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་ལྟེ།
 “མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི།། ཐ་མ་མ་མཆོད་ཡང་དག་བརྩམ།། དེ་མཉེས་བས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་པའི།། ཡེ་ཤེས་མཚོག་ནི་འཛོལ་པར་
 འགྱུར།” ཞེས་སོ།

3 ཞིག་བསྐྱུབ་ ལག་ཤིས།

འཆོང་རྒྱ་བའི་རྒྱ་ཆོགས་ནམས་ཆང་བར་བྱེད་དགོས་པས། དེ་ནི་རང་ཉིད་ལྟོང་ནས་འཕྱོར་བྱེད་
 བར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆོགས་གསོག་པའི་ཞིང་མཐར་ཐུག་པ་སྒྲ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་
 གི་ལྟ་ཆོགས་དབྱེར་མེད་དུ་བྱས་པ་ལ་དག་པ་རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཆད་མེད་པ་ལུལ་ཏེ་
 སྐད་ཅིག་དང་སྐད་ཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཆོགས་སྐབས་པོ་ཆེ་ནམས་ཆོགས་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ལས། “དེ་ནས་སྐབ་པོས་དངོས་ཀྱིས་ཀྱིས། དང་པོར་
 སློབ་དཔོན་མཉམ་པར་བྱ། འབྲུབ་འདོད་ཤིན་ཏུ་མཉམ་བཞག་པས། རི་ལྟར་རུས་པས་སྒྲ་
 མ་མཆོད།”¹ ཅས་དང་། “སློབ་དཔོན་ལུས་སུ་ལེགས་གནས་ཏེ། སྐབ་པ་པོ་ལས་མཆོད་པ་
 ལེན།”² ཞེས་དང་། “བསོད་ནམས་རྒྱུད་བའི་སྐབ་པོས་བྱང་། དེ་མཉེས་བྱས་པས་རྟེན་པར་
 འབྱུང་།”³ ཞེས་ལུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་སྐབ་པ་ལ་སྒྲ་མ་མཆོད་དགོས་
 པ་དང་། དེ་མཆོད་ན་ཆོགས་སྐྱར་དུ་རྫོགས་ཏེ་དངོས་བྱུང་སྐྱར་དུ་འཕྲོ་བར་གསུངས། སློབ་
 དཔོན་ལུས་སུ་ལེགས་གནས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལུང་གི་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱིས་
 དོན་ཀྱན་གསལ་ལས་སྟིགས་མའི་དུས་སུ་ཏེ་རྒྱ་ཀ་སློབ་དཔོན་གི་ལུས་ལ་བཞུགས་ནས་སློབ་
 མའི་མཆོད་པ་བཞེས་པ་དང་། ཆེ་སྟོང་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཞིག་ཡིན་ཡང་། རོ་རྩེ་སློབ་
 དཔོན་མཆོད་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མཛུལ་⁴ ནས་དེ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཅིང་མཆོད་ན། རྒྱལ་
 པ་ནམས་སློབ་དཔོན་དེའི་ལུས་ལ་བཞུགས་ནས་སློབ་མ་དེའི་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་ཅིང་ཆོགས་
 སྐྱར་དུ་རྫོགས་པར་མཛད་པས་ཆེ་སྟོང་ལ་མཆོག་འབྲུབ་པར་གསུངས། བྱུང་ལས། “བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསོལ་བ། སློབ་དཔོན་ལ་རི་ལྟར་བལྟ་བར་བཀྱི། དེ་བཞིན་

1 རྩེ་བཀའ་ རྒྱུད་འབྲུམ། 1 བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་གསུམ་པ། རོག་གངས་ 375ན4 ལས་བྱང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་ཞེ། “དེ་ནས་སྐབ་
 པོས་དངོས་ཀྱིས་ཀྱིས། དང་པོར་སློབ་དཔོན་མཉམ་པར་བྱ། ལུབ་འདོད་ཤིན་ཏུ་མཉམ་བཞག་པས། ཅི་རུས་པས་ནི་སྒྲ་མ་མཆོད།” ཅས་སོ།
 2 རྩེ་བཀའ་ རྒྱུད་འབྲུམ། 1 བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་མོ་གསུམ་པ། རོག་གངས་ 376ན3
 3 རྩེ་བཀའ་ རྒྱུད་འབྲུམ། 1 བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་མོ་བདུན་པ། རོག་གངས་ 377བ3 ལས་བྱང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་ཞེ། “བསོད་
 ནམས་རྒྱུད་བའི་སྐབ་པོས་བྱང་། དེ་མཉེས་བྱས་པས་རྟེན་པར་འབྱུང་།” ཞེས་སོ།
 4 ཞིག་དང་མཛུལ་ ལག་གིས།

གཤེགས་པས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། སློབ་དཔོན་སྟོན་པར་བྱུང་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱིས་ཕྱག་
 མཛད་པ། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་མ་དང་མ། འདི་ཉིད་ཡིད་ལ་བསམ་པར་བྱ། དེ་ཅིའི་སྦྱང་དུ་
 ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། རྫོང་ཆེ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱལ་དང་། རྫོང་
 ཆོས་དང་གཟི་བཞིན་དང་། བདུན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་བྱུང་རྣམས་། གང་ཕྱིར་དེ་ཡིས་དཀའ་
 བ་མེད། མིག་སྒྲུབ་དང་ནི་རྒྱལ་པོའི་གཞུགས་དང་། རལ་གྱི་ས་འོག་སྒྲུབ་པ་དང་། རིལ་བྱ་དང་ནི་
 མཁའ་སྦྱོང་དང་། མི་སྤང་བ་དང་བརྟུང་གི་ལེན། གང་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་རྫོང་ཆེ་ཡང་། མཉེས་པས་
 ལྷུང་དུ་འཛོལ་པར་འགྱུར། དེ་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་དུང་གཤེགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་
 ཕྱག་མཛད་དོ། རྫོང་ཆེ་སེམས་དཔའ་ཆེ་ལྟ་བུར། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གཞུགས་འཛིན་ཏེ།
 སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱི་བརྒྱུད་དམིགས་ནས། བལ་པའི་གཞུགས་སྤྱི་གནས་པ་ལོ།¹ ཞེས་རྫོང་
 སློབ་དཔོན་ནི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱག་མཛད་པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། དེ་མཆོད་དེ་
 གསོལ་བ་བཏབ་ན་མཆོག་སྒྲུབ་མོང་གི་དངོས་བྱུང་ལྷུང་དུ་འཛོལ་པར་གསུངས། འཇམ་དཔལ་
 ཞལ་ལྱང་ལས། “འདི་ཡི་དོན་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ། ར་ནི་དེ་ཡི་ལུས་གནས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་གཞན་
 ལ་མཆོད་པ་ལེན། དེ་མཉེས་དེ་ཡིས་རང་གི་རྒྱུད། ལས་ཀྱི་སྤྱི་བ་དག་བྱེད་པ་ལོ།”² ཞེས་
 སློབ་པས་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་མཆོད་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་དེའི་

1 རྩེ་བཀའ་རྒྱུད་འབུམ། ༨ རྫོང་གུར། ལེའུ་ཐུག་ འོག་གྲངས་ ༦༥ནས་ ༧༥ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་བཅོས་ལྡན་འདས་བྱུང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསོལ་བ། བཅོས་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དཔལ་གྱའི་
 རྫོང་ཆེའི་དབང་བསྐྱར་པའི་སློབ་དཔོན་རྫོང་ལྟ་བུར་བར་བཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། སློབ་དཔོན་སྟོན་པར་བྱུང་བ་ནི། སངས་རྒྱལ་
 ཀུན་གྱིས་ཕྱག་མཛད་པ། བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་མ་དང་མ། འདི་ཉིད་ཡིད་ལ་བསམ་པར་བྱ། དེ་ཅིའི་སྦྱང་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཀའ་
 སྒྲུབ་པ། རྫོང་ཆེ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱལ་དང་། རྫོང་ཆོས་དང་གཟི་བཞིན་དང་། བདུན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་དངོས་བྱུང་རྣམས་། གང་ཕྱིར་དེ་ཡིས་དཀའ་
 བ་མེད། མིག་སྒྲུབ་དང་ནི་རྒྱལ་པོའི་གཞུགས་དང་། རལ་གྱི་ས་འོག་སྒྲུབ་པ་དང་། རིལ་བྱ་དང་ནི་མཁའ་སྦྱོང་དང་། མི་སྤང་བ་དང་བརྟུང་གི་ལེན།
 གང་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་རྫོང་ཆེ་ནི། མཉེས་པས་ལྷུང་དུ་འཛོལ་པར་འགྱུར། དེ་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་དུང་གཤེགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཕྱག་མཛད་
 དོ། རྫོང་ཆེ་སེམས་དཔའ་ཆེ་ལྟ་བུར། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་གཞུགས་འཛིན་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱི་བརྒྱུད་དམིགས་ནས། བལ་པའི་གཞུགས་སྤྱི་
 གནས་པ་ལོ།” ཞེས་སོ།

2 རྩེ་བསྐྱུར་རྒྱུད་འབུམ། ༥ སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྱང་། འོག་གྲངས་ 114ནས་ 115ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདྲ་
 སྟེ། “འདི་ནི་དོན་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ། ར་ནི་དེ་ཡི་ལུས་གནས་ཏེ། བསྒྲུབ་པ་གཞན་ལ་མཆོད་པ་ལེན། དེ་ཡིས་དེ་མཉེས་རང་གི་རྒྱུད། ལས་ཀྱི་
 སྤྱི་བ་དག་བྱེད་དོ།” ཞེས་སོ།

ལུས་ལ་བཞུགས་ནས་མཆོད་པ་བཞེས་པར་གསུངས་པ་དང་། གསང་བ་གྲུབ་པ་ལས། “ཐཱ་མ་
 དང་ནི་དོ་རྩེ་འཛིན། གང་གིས་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཐོང་། དངོས་གྲུབ་བསྐྱུས་པའི་མཆོན་ཉིད་
 ཅན། དེ་ཉིད་དེ་ནི་འདིར་འཛོལ་འབྱུང་།”¹ ཞེས་དང་། “དེ་ཉིད་དོ་རྩེ་འཆང་ཐཱ་མ། བསྐྱོམ་དང་
 ཐུན་པས་འབྲུབ་པར་འབྱུང་། གཞན་དུ་དེ་ཉིད་ཐུན་གྱུར་ཁྱད་ཀྱང་། དངོས་གྲུབ་འབྲས་བུའི་སྒྲོན་མི་
 འབྱུང་།”² ཞེས་ཐཱ་མ་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱོམས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
 དངོས་གྲུབ་འཛོལ་པར་འབྱུང་ལ། ཐཱ་མ་ལ་དད་པ་མེད་ན་རྒྱུད་དོན་ཤེས་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་མི་
 འཛོལ་པར་གསུངས། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས། “སྐུ་བ་འཛིན་པ་མེད་པ་ཡི། གྲུ་ཡིས་པ་རོལ་བྱིན་
 མི་འབྱུང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རབ་རྫོགས་ཀྱང་། ཐཱ་མ་མེད་ན་སྲིད་མཐར་མིན།”³ ཞེས་གྲུ་
 ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་པ་རོལ་དུ་སྒྲོལ་བ་མཉན་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲོས་ཀྱི། དེ་མེད་པར་མི་བྱས་པ་ལྟར།
 དོ་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དང་པོར་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་མཐར་འབྲས་བུ་
 ཐོབ་པའི་པར་ཐཱ་མའི་བྱིན་རྒྱལ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲོས་ཀྱི། དེ་མེད་པར་ཐོབ་མི་བྱས་པར་གསུངས་པ་
 དང་། མདོར་ན་རྒྱུད་དོན་བསྐྱུས་པ་ལྟ་བུ་པ་ལས། “དངོས་གྲུབ་སྒྲོབ་དཔོན་རྩེས་འབྲང་ཞེས།
 དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཉིད་གསུང་བར། ཤེས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཐཱ་མ་ཡོངས་སུ་མཉེས་
 པར་བྱ།”⁴ ཞེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཐཱ་མ་ལ་དད་པ་སྐྱོམ་པའི་རྩེས་
 སུ་འགྲོ་བར་གསུངས། འདི་ལ་རིགས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བརྟགས་ན་ནི་ཐཱ་མའི་ནལ་
 འཕྲོར་ལ་ངེས་པ་ཕུལ་བྱིན་སྟེར་རོ། དེ་ཡང་དཔེར་ན། དུ་བ་མའི་རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་བྱེད་ཅེས་
 པ་དུ་བ་མེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་གི། མེ་མེད་པར་དུ་བ་ནམ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་བཞིན་
 དུ། ས་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཐཱ་མའི་དད་པ་ཁོ་ན་ལ་

1 རྩེ་བསྐྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་དབལ་མགོན་པོ་འདུ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་ཀྱི། གསང་བ་གྲུབ་པ། ལེུ་དང་པོ། འོག་གངས་ ༤ན་༤
 2 རྩེ་བསྐྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་དབལ་མགོན་པོ་འདུ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱུས་ཀྱི། གསང་བ་གྲུབ་པ། ལེུ་དང་པོ། འོག་གངས་ 3བ་3
 3 རྩེ་བསྐྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་ཉེ་རྒྱུ་ཉི། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ། ལེུ་བརྒྱ་བཞི་པ། འོག་གངས་ 17ན་9 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ནད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐུ་བ་
 འཛིན་པ་མེད་པར་ནི། གྲུ་ནི་པ་རོལ་འགྲོད་མི་བྱས། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རབ་རྫོགས་ཀྱང་། ཐཱ་མ་མེད་པར་སྲིད་མཐར་མིན།” ཞེས་སོ།
 4 རྩེ་བསྐྱུར། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་སྒྲོབ་དཔོན་ནད་པུངས། ཐཱ་མ་ལྟ་བུ་པ། འོག་གངས་ 17བ་6

བརྟེན་ནས་འབྱུང་གི། དེ་མེད་པར་འབྱུང་ཐབས་མེད་ཅེས་བཤོ། ཚུལ་དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ཅིང་། ཡོན་ཏན་མཛོད་བའི་དད་པ་དང་། བཀའ་བློན་རྗེས་སྤྱོད་བའི་
གྲུས་པ་ཆེན་པོ་མ་སྤྱེས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ལ་སྒྲ་མ་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བྲག་འཆལ་
བ་དང་མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སྒྲ་མ་སྒྲ་ཆོགས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། བྲག་འཆལ་བ། མཆོད་
པ་འབུལ་བ། ཡན་ལག་ལྷག་མ་ནམས་བྱ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(བྲག་འཆལ་བ)ལ་ལྷ། སྒྲ་མ་ལོངས་
སྤྱོད་རྟོགས་སྤྱར་བལྟས་ཏེ་དེའི་སྟོན་ནས་བསྟོད་ཅིང་བྲག་འཆལ་བ། སྒྲ་མ་སྤྱལ་བའི་སྤྱར་བལྟས་
ཏེ་དེའི་སྟོན་ནས་བསྟོད་ཅིང་བྲག་འཆལ་བ། སྒྲ་མ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱར་བལྟས་ཏེ་དེའི་སྟོན་ནས་བསྟོད་ཅིང་
བྲག་འཆལ་བ། སྒྲ་མ་མཆོག་གསུམ་མ་ལུས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བལྟས་ཏེ་དེའི་སྟོན་ནས་
བསྟོད་ཅིང་བྲག་འཆལ་བ། བྲགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྱུང་བཅས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མའི་སྤྱལ་བར་
བལྟས་ཏེ་བྲག་འོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྲག་འཆལ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(སྒྲ་མ་ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་སྤྱར་
བལྟས་ཏེ་དེའི་སྟོན་ནས་བསྟོད་ཅིང་བྲག་འཆལ་བ)ནི། གཞུང་ལས།

གང་གི་བྲགས་རྗེས་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་དབྱིངས།

སྤྱོད་རྟོགས་པོ་འབང་མཆོག་གྱུང་སྤྱད་ཅིག་ལ།

སྟོལ་མཛད་སྒྲ་མ་རིན་ཆེན་ལྟ་བུའི་སྤྱ།

རྟོ་རྗེ་ཅན་ཞབས་བསྐྱར་བྲག་འཆལ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་བྲག་ཆེན་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་ལས། གང་གི་རིན་གྱིས་བདེ་ཆེན་ཉིད།
སྤྱད་ཅིག་གིས་ནི་ཐོབ་འབྱུང་བ། སྒྲ་མ་རིན་ཆེན་ལྟ་བུའི། རྟོ་རྗེ་ཅན་ཞབས་བདེ་ལ་འདུད།
ཅེས་འབྱུང་བ་དེ་འདྲར་ཆོག་གི་སྤྱོད་བའི་བྱེད་པར་ཅུང་ཐད་མ་གཏོགས་དེ་ཉིད་བཞོད་པར་
སྤྱད་པོ། དེ་ཡང་སྤྱོགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་སྤང་གཅིག་ལ་བྱུང་འདུག་གི་པོ་འབང་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲ་མ་ལོ་
ནའི་བཀའ་བློན་པ་རག་ལས་ཤིང་། གཞན་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་མང་པོས་བསྐྱབ་དགོས་

པའི་གོ་འཕང་མཆོག་དེ་ཉིད་ལྷ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་བཀའ་བྲིན་¹ལས་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་བྱང་སྐད་
 ཅིག་ཡུན་ཅམ་འདི་ཉིད་ལ་འཛོལ་བར་འགྱུར་བས་ན་མཆོད་ཡུལ་ལྷ་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་
 མཆོག་སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། “མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ཏེ། ལྷ་མ་མཆོད་པ་ཡང་དག་
 བཅུམས།། དེ་མཉེས་པས་ནི་ཀུན་མཁུན་པའི།། ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནི་འཛོལ་བར་འགྱུར།། ལྷ་མེད་
 མཇེད་པའི་སྒྲོལ་དཔོན་ནི།། རྩོམ་སེམས་དཔའ་རབ་མཆོད་ན།། དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མ་བྱས་
 ཅི།། དཀའ་ཐུབ་མ་བསྐྱེན་ཅི་ཞིག་ཡོད།།”² ཅས་ལྷ་མ་ཚུལ་བཞིན་མཆོད་པས་བདེ་ཆེན་ལྷ་ན་
 ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱར་དུ་འཛོལ་བར་འགྱུར་བས་ན། སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའ་གཞན་ལ་མཆོད་པ་བཞག་ནས་ལྷ་མ་མཆོད་པ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས། སྒྲོམ་
 འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་འདི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་རིམ་ལྔར་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གསུངས།
 ལྷ་མ་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཚོར་བྱ་ལྟར་བལྟ་བ་ནི། རྒྱལ་ཆེན་
 ཐིག་ལེ་ལས། “གང་ཞིག་དབང་བསྐྱར་སྤྱིན་བྱེད་པ། དེ་ནི་རྩོམ་སེམས་ལྷ་བྱར་བལྟ། ལྷ་མ་
 སྐྱལ་³ཚུལ་ལྷ་བྱར་བལྟ། དཔལ་ནི་ལྷ་མ་མེ་འདྲར་བལྟ། ལྷ་མ་སྒྲོན་པ་བས་ལྷག་བལྟ། ཡིད་
 བཞིན་རིན་ཆེན་མཉམ་པར་བལྟ། རི་ལྟར་རབ་སྒྱུར་དང་སྤྲུགས་ཀྱིས། སྐྱལ་⁴གྱི་ཚུལ་པོའི་
 སྤྱི་པོ་ལས། ཆད་མེད་པ་ཡི་རིན་ཆེན་རྟེན། དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱེད།”⁵ ཅས་
 གསུངས། རིམ་ལྔར་རིམ་བཤུ་པོ་ལས། “རི་དབང་ཆེ་ལས་འགའ་ཞིག་ལྷུང་གྱུར་ན། ལྷུང་བར་
 མི་བྱ་སྐྱམ་ཡང་ལྷུང་བར་འགྱུར། ལྷ་མའི་བྲིན་གྱིས་པན་པའི་ལྷུང་ཐོབ་ན། སྒོལ་བར་མི་འགྱུར་
 སྐྱམ་ཡང་སྒོལ་བར་འགྱུར།”⁶ ཞེས་ལྷ་མ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་བཀའ་བྲིན་ལས་སྤྱར་དུ་སྒོལ་བར་

1 ལྷ་བྲིན་ ལག་བྲིས།

2 ལྷ་བཀའ་ རྒྱུད་འབུལ། 18 བདེ་མཆོག་གི་བཀའ་བྲིན་རྒྱུད་སྒྲོམ་འབྱུང་། རིམ་བར་བྱེ་བ་མོ་གསུམ། འོག་གངས་ 370བཟེ ལས་བྱུང་བའི་ནང་
 ལས་ཆོག་རྒྱུད་མ་ཚུང་ཟད་མི་འདུལ། “དཀའ་ཐུབ་མ་བསྐྱེན་ཅི་ཞིག་ཡོད།” ཅས་མོ།

3 སྐྱལ་ དཔེ་དབང་ ལག་བྲིས།

4 སྐྱལ་ དཔེ་དབང་

5 ལྷ་བཀའ་ རྒྱུད་འབུལ། 2 རྒྱལ་ཆེན་ཐིག་ལེ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ 62ན7 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ལས་ཆོག་སྐད་གཅིག་ཚུང་ཟད་
 མི་འདུལ། “དཔལ་ལྷན་ལྷ་མ་མེ་འདྲར་བལྟ།” ཞེས་མོ།

6 རི་བསྐྱེན་ རྒྱུད་འབུལ། 12 མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ རིམ་ལྔ་ རིམ་བཤུ་པོ་ འོག་གངས་ 41ན3

འགྱུར་བར་དཔེ་དང་བཅས་གསུངས་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་པ་ལས། “ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མཛད་
པོ་ཆེ། དང་ཞིང་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེ། རྒྱ་མཉིད་ཀྱི་དྲིན་གྱིས་ནི། དེ་ནས་དེ་ནི་གསལ་
མཛོང་འགྱུར།”¹ ཞེས་རྒྱ་མའི་དྲིན་ལས་བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་སྒྱུར་དུ་འཆར་བར་གསུངས་པ་
དང་། རིམ་པ་གསུམ་པ་ལས། “བདག་གིན་བརྒྱུ་བའི་རིམ་ཞེས་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་
པ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་མའི་དྲིན་དག་གིས། འཛོལ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མིན། བདག་ལ་གྱིན་གྱིས་
བརྒྱུ་བའི་རིམ། གང་གིས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་བ། མདོ་སྟེ་རྒྱུད་དང་རྟོག་པ་ལ། དེ་ཡི་ངལ་
བདོན་མེད་འགྱུར། བདག་ལ་གྱིན་བརྒྱུ་བའི་རིམ་ཐོབ་པའི། གཙོ་བོ་སངས་རྒྱུ་ཀུན་བདག་
ཉིད། ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱུས་ནི། ཐེ་ཆོས་མེད་པར་འཛོལ་བར་འགྱུར།”² ཞེས་རྟོ་རྟེ་སྟོབ་
དཔོན་མཆོད་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང་མཛུལ་བའི་བཀའ་དྲིན་ལས་ཆེ་འདིར་རྟོ་རྟེ་སྟོབ་
པར་འགྱུར་གྱི། རྟོ་རྟེ་སྟོབ་དཔོན་ཚུལ་བཞིན་མ་བསྟེན་ཅིང་དེས་རྟེས་སུ་མ་བཟུང་ན། མདོ་རྒྱུད་
ལ་སྒྱུངས་པ་རི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་མཆོག་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་གསུངས། གསང་བ་བྱུང་བ་ལས་ནི་
ཆེ་འདིར་མཆོག་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཐར་ཐུག་བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་རྒྱ་མ་
ཁོ་ནའི་བཀའ་དྲིན་ལས་འབྱུང་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབད་པ་དུ་མས་བསྟུབ་པར་མཛད་དོ། གྲུབ་
ཆེན་ས་ར་ཏས་ཀྱང་། “རྒྱ་མའི་ལུང་ལ་བསྐྱེམས་ཏེ་རབ་འབད་ན། ལྷན་ཅིག་སྟེས་པ་འབྱུང་
བར་ཐེ་ཆོས་མེད།”³ ཅས་སོགས་བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མའི་བཀའ་དྲིན་ཁོ་
ན་ལ་སྟོས་ནས་བསྟེན་དགོས་ཀྱི། གཞན་གང་ནས་ཀྱང་མི་རྟེན་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས།
བཤད་རྒྱུ་རྟོ་རྟེ་སྟོབ་པ་ལས་ནི་ལམ་རིམ་པ་ལྟེ་གནད་རེ་རེ་ནས་རྒྱ་མའི་བཀའ་དྲིན་ཁོ་ན་ལ་

1 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། རིམ་ལ། རིམ་པ་གཉིས་པ། རོག་གངས་ ༡༠༧ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།

“ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་མཛད་ཆེན་པོ། དང་ཞིང་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེ། རྒྱ་མཉིད་ཀྱི་དྲིན་གྱིས་ནི། དེ་ནས་དེ་ནི་གསལ་མཛོང་འགྱུར།” ཅས་སོ།

2 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། རིམ་ལ། རིམ་པ་གསུམ་པ། རོག་གངས་ ༡༤ན་3 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།

“བདག་གིན་བརྒྱུ་བའི་རིམ་ཞེས་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱ་མའི་དྲིན་དག་གིས། འཛོལ་བར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མིན། བདག་
ལ་གྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་བའི་རིམ། གང་གིས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་པས། མདོ་སྟེ་རྒྱུད་དང་རྟོག་པ་ལ། དེ་ཡི་ངལ་བདོན་མེད་འགྱུར། བདག་ལ་གྱིན་
བརྒྱུ་བའི་རིམ་ཐོབ་པའི། གཙོ་བོ་སངས་རྒྱུ་ཀུན་བདག་ཉིད། ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱུས་ནི། ཐེ་ཆོས་མེད་པར་འཛོལ་བར་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

3 རྟོ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་དབལ་སར་ཏ། རྟོ་ཏ་མཛོད། རོག་གངས་ 20ན་3

ལྷོས་པར་གསུངས་ཏེ། ཁུངས་ནམས་བྱངས་ན་མངས་སུ་དོགས་པས་ལྷོ་ལྷོས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་
རྒྱད་ཕྱེད་ལ་བལྟས་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་དོ།

གཉིས་པ་ལྷ་མ་སྐལ་པའི་སྐར་བལྟས་ཏེ་དེའི་སྐོན་ནས་བསྐྱོད་ཅིང་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི།

རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི།

གང་འདུལ་ཅིང་ཡང་འཆར་བའི་ཐབས་མཁས་མཆོག །

ཅུར་སྤྲིག་འཛིན་བའི་གང་གྱི་ནམ་རོལ་བ།

སྐབས་མགོན་དམ་བའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐར་སྐོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་སྐལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་མཛད་པ་ནི།
རྒྱད་ལྷ་མ་ལས། “ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཛིག་རྟེན་མཁྱེན། འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་
ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་པར། སྐལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། སྐེ་བ་མངོན་པར་
སྐེ་བ་དང་། དགའ་ལྷན་ནས་ནི་འཕོ་བ་དང་། ལྷམས་སུ་འདུག་དང་བལྟམས་པ་དང་། བཟོ་ཡི་
གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། བཙུན་མོའི་འཁོར་དབྱེས་རོལ་པ་དང་། ངེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྦྱོད་པ་
དང་། བྱང་རྒྱལ་སྤྱིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། བདུད་སྤེ་འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི། བྱང་རྒྱལ་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ལྷ་ངན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་ནམས། ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་
ནམས་སུ། མིད་པ་རི་མིད་གནས་པར་སྟོན།”¹ ཅས་དང་། བསྐྱོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ་ལས། “བསོད་
ནམས་ཆོགས་རབ་རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བ་འབྱུངས་པའི་སྐུ་མཆོག་མཆོག་ཏུ་མཛེས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་
སྐྱོ། ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་གཏུགས་པ་མེད་པའི་ཞིང་མཆོག་ཀུན་དུ་དུ་མའི་འགོ་ལ་མིག་
འབྱུལ་བཞིན། ལ་ལར་བལྟས་ཞིང་ཞིང་གཞན་དུ་ཡང་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་སྟོན་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐུ་ཡི་
ནི། བཀོད་པ་མཆོག་འདི་འདི་དང་གཞན་དུ་མ་ལུས་འགོ་ཀུན་ཀུན་མཁྱེན་གྱུར་གྱང་བཛྲོད་མི་
རུས།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞིང་འདིར་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་བ་སྤྲན་པ་དང་མཉམ་

1 རྗེ་བསྐྱོད་མཐུན་མཐུན་ཅེས། 2 རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་ལྷ་མ་ལས། ཡེ་ཤེས་གཉིས་པ། འོག་གངས་ ༤༠བཟ

3 རྗེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུལ། 4 བསྐྱོད་སྤྲིན་རྒྱ་མཚོ། གཙང་དབང་། འོག་གངས་ 34ན

དུ་ཁྱིའ་ཁམས་ལ་ལར་སྐྱབས་ལྟམས་པ་དང་། ལ་ལར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་སོགས་དུས་
གཅིག་དུ་མིག་འཕྲུལ་བཞིན་དུ་སྟོན་ཅིང་། གདུལ་བྱའི་ལས་དང་བསམ་བཤེད་བར་གིས་སྐྱལ་
བ་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་བ་ནི། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། “བརྒྱ་ཁྱིན་ཆངས་པའི་ཆ་བྱད་དང་།
ལ་ལར་བདུད་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཀྱིས།། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་དེ།། འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཀྱིས་
རྟོགས་མི་རུས།། བྱད་མེད་ཆ་བྱད་སྟོང་བ་མཛད།། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ན་ཡང་གདལ།། འདོད་
ཆགས་མི་མང་འཆགས་པའི་ཚུལ།། འཛིགས་པ་མི་མང་འཛིགས་པ་ལྟར།། ཆོངས་མེད་ཆོངས་
པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ།། སྟོས་པ་མ་ལགས་སྟོས་པའི་ཚུལ།། ཞ་བ་མ་ལགས་ཞ་བ་ལྟར།། རྣམ་པར་
འཕྲུལ་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས།། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདུལ་བར་མཛད།།”¹ ཅེས་གསུངས། དེ་
ལྟར་སྐྱལ་བ་མཐའ་ཡས་པར་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་དུ་གྱུར་བ་ནི་མཆོག་གི་སྐྱལ་
སྐྱའི་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་བ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ལྟ་བུ་མཆོན་དཔེས་
སྐྱས་པའི་སྐྱ་ཅན་མིའི་རྟེན་ལ་དུར་སྤིག་འཛིན་བ་དགེ་སྦྱོར་གི་གཞུགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
ལོ་བསྐྱོར་བ་དེ་ཡིན་ལ། བདག་ཅག་ཐ་མཐའ་བ་རྣམས་ལ་མཆོན་དཔེས་སྐྱས་པའི་སྐྱ་དེ་དངོས་
སྒྲ་མཐོང་བའི་སྐྱལ་བ་མེད་ཀྱང་། དེ་དང་མཛད་པ་མཆུངས་པར་དུར་སྤིག་འཛིན་པའི་དགེ་སྦྱོར་
གི་གཞུགས་སྒྲ་བསྟན་ཏེ་གདམས་ངག་འདོམས་པར་མཛད་པས་ན་བཀའ་ཁྲིན་མཆུངས་པ་མེད་
པར་བལྟས་ཏེ་བྱག་འཆལ་བ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་རྒྱལ་བ་རྣམས་སྤྲ་མའི་སྐྱ་ལ་བཞུགས་ཏེ་

༡ ལྷེ་བཀའ་དགོན་འཛིགས། ༨ ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། འདྲ་སྤྱད་ཆེན་པོས་ཞུས་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལྷ་བ། སོག་གུངས་ ༣༣༩ ལས་བྱུང་
བ་ཆ་ཆང་བཀོད་ན། “བརྒྱ་ཁྱིན་ཆངས་པའི་ཆ་བྱད་དང་། ལ་ལར་བདུད་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཀྱིས།། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་དེ།། འཛིག་རྟེན་
རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་མི་རུས།། བྱད་མེད་ཆ་བྱད་སྟོང་བ་མཛད།། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་རྣམས་ན་ཡང་གདལ།། འཛིག་རྟེན་ཆོས་ཀྱིས་མི་ལོས་ཏེ།
བདེ་མ་རྒྱས་མི་ཆགས་པ་བཞིན།། འཛིན་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཁམས་ཅན་ཀྱི།། འཛིག་རྟེན་འདི་ཡི་རྗེས་འཇུག་མཛད།། དེས་ན་སྐྱེ་བྱེད་དག་རྣམས།
གདུགས་མཆོན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཛོད།། ལ་ལར་བསྐྱམ་བ་ཡོངས་སྐྱབས་སྟུང་།། ལ་ལར་སྐྱ་ངན་འདས་པ་བསྟན།། ལ་ལར་ན་ནི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར།
ལ་ལར་སྐྱད་བ་སྟོང་བ་མཛད།། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་དོན་སྟོང་དུ།། དཔྱེས་ཤིང་མགྱུར་ལོན་རྒྱལ་བ་མཛད།། བཀའ་མཐོང་མོ་དག་ཀྱང་འཁྱིན་བར་
མཛད།། སེམས་ཅན་སྐྱས་ཀྱང་ཡོང་མ་འཆལ།། འདོད་ཆགས་མི་མང་འཆགས་པའི་ཚུལ།། འཛིགས་པ་མི་མང་འཛིགས་པ་ལྟར།། སེམས་ཅན་
པར་འདུལ་དོན་དུ།། འཛིན་བ་རྣམས་པར་འཕྲུལ་བ་མཛད།། ཆོངས་མེད་ཆོངས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ།། ཁྱིས་པ་མ་ལགས་ཁྱིས་ཚུལ་ཀྱིས།། སེམས་ཅན་
རྣམས་པར་གདུལ་སྟོང་དུ།། འཛིན་བ་རྣམས་པར་འཕྲུལ་བ་མཛད།། སྟོས་པ་མ་ལགས་སྟོས་པའི་ཚུལ།། ཞ་བ་མ་ལགས་ཞ་བ་ལྟར།། རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་
སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས།། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདུལ་བ་མཛད།།” ཅེས་སོ།

ཐུག་པ་ལྟ་ཆོག་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཚུལ། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལྷུང་ལས། “འདི་
ཡི་དོན་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ། ང་ནི་དེ་ཡི་ལུས་གནས་ཏེ། སྐྱབ་པོ་གཞན་ལ་མཆོད་པ་མེན།”¹
ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐྱེས་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་མང་པོར་ཡང་དེ་བཞིན་གསུངས། རྒྱལ་བ་
གཅིག་ཉིད་སྤྲེལ་མའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ཅམ་མིན་པར་སྤྱོད་པས་བརྩའི་ཞིང་རབ་འབྱམས་ན་བཞུགས་
པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་སྤྲེལ་མའི་གཞུགས་སུ་བསྐྱེད་པར་ཡང་
གསུངས་ཏེ། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལེན་བཅུ་བདུན་པ་ལས། “དེ་ནས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགོན་མཆོག་དཔལ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱུབ་པ་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་རྣམས་དོ་རྩེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་ཀྱི་
དམ་ཆེག་ལ་དམིགས་པ་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྐྱེམས་པར་ཞུགས་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་འདྲི་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འབྱེད་རྣམས་ཐམས་
ཅད་ཉོན་ཅིག་གང་ཡང་སྤྱོད་པས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་ཏུས་གསུམ་ཀྱི་དོ་རྩེའི་
ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་བྱང་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐྱོབ་དཔོན་དང་ཕྱད་ན་མཆོད་པ་བྱེད་
ཅིང་ཐུག་པ་ལྟ་ཆོག་ལོ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཡིན། བཙུན་ལྡན་འདས་དོ་རྩེ་འཛིན་
པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་གསོལ་རྟོ། བཙུན་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་རྣམས་ཅི་ལ་གནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་
པ། སྐྱེ་གསུམ་གསང་བའི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ནི་དོ་རྩེ་སྐྱོབ་དཔོན་ཀྱི་ལུས་དང་རག་དང་

¹ རྩེ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འབྱེད། དེ་སྐྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལྷུང་། སོག་གངས་ ༡༥༧༣ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་
སྟེ། “འདི་ནི་དོན་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ། ང་ནི་དེ་ཡི་ལུས་གནས་ཏེ། སྐྱབ་པོ་གཞན་ལ་མཆོད་པ་མེན།” ཞེས་སོ།

སེམས་རྩོམ་ལ་གནས་སོ།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གསུམ་པ་སྒྲ་མ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལྟས་ཏེ་དེའི་སྒྲོན་ས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི།

ཉེས་ཀྱན་བག་ཆགས་བཅས་པ་བྱང་ཕྱང་ཞིང་།།

དཔག་མེད་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ཆོག་གས་ཀྱི་གཏེར།།

མན་བདེ་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་སྒྲོག་ཅིག་ལ།།

རྩོམ་ཐུག་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ངོ་མོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་།
ངོ་མོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་ཉེས་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྐྱངས་པའི་དབྱིངས་མཐར་
ཐུག་དེ་ཡིན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་
ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཏེར་དུ་གྱུར་པ་དང་མན་བདེ་མ་ལུས་པའི་འབྱུང་
གནས་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་མན་བདེ་བ་དང་བདེ་བ་རི་སྟེད་ཅིག་འབྱུང་བ་ཐམས་
ཅད་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་
པ་ལོ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་གཏེར་ཡིན་པ་ནི་ཤེར་བྱིན་ཀྱི་མདོ་ལས་རྒྱ་ཆེར་
བསྐྱགས་པ་ལྟར་རོ།། ཐ་མ་སྐྱེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་ནི་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ག་

༡ གྲེ་བཀལ་རྒྱུད་འབུམ། ཅ གསང་འདུས་ཙ་རྒྱུད། ལེ་བྱ་བདུན་པ། ཤོག་གངས་ ༡༤༣བཅ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ།
“དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྟོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་ཏོག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དཔག་མེད་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་སྤངས་མཛད་ཀྱིས་རྩོམ་རྩོམ་པ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་
རྩོམ་རྩོམ་གྱི་བའི་ཉིང་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་སྒྲུབ་པ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་
ཞིང་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉིན་ཅིག་གང་ཡང་ཕྱོགས་བརྩེ་སངས་རྒྱུ་པའོས་ལྟར་དུས་དུས་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཀྱི་རྩོམ་པ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་
བྱང་ཕྱོག་ནས་གསང་བ་འདུས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་མཚོད་པ་བྱེད་ཅིང་ཕྱག་འཆལ་ལོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
དང་། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོས་ལྟར་འདས་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ།། དེ་ནས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབའ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲི་སྐྱེད་ཅེས་གསེབ་ཏོ།།
བཅོས་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་གང་ལ་གནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། སྐྱེ་གསུང་གསང་བའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ནི་རྩོམ་དཔོན་ཀྱི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་རྩོམ་ལ་གནས་སོ།།” ཞེས་སོ།།

རུས་རྫོས་བཅས་ཟད་ནས་ཡེ་ཤེས་རང་སྤྱང་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱད་དང་ཐུགས་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་
 བར་གསུངས་ལ། ཚུལ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་དཀའ་བ་གསང་བའི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་
 ཏེ། འདིའི་གནད་མཐའ་དག་པར་རྫོགས་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་འཇུག་གི་གནད་རྣམས་རྫོགས་
 དགོས་ཤིང་། དེ་རྫོགས་པ་ལ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྒྲུ་ལུས་དང་། བཞི་པའི་འོད་གསལ་གྱི་གནད་
 རྣམས་རྫོགས་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པར་དཀའ་བ་གསང་བའི་གནས་མཐར་ཐུག་
 པ་རྣམས་སོ།། ཚོས་ཀྱི་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་ཏུ་བལྟ་བ་ནི་ཤེས་ཐིམ་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།
 རྫོ་རྩེ་གཙོད་པ་ལས། “གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་མཐོང་།། གང་དག་ང་ལ་སྤྱར་ཤེས་པ།། ལོག་
 པའི་ལམ་ཏུ་ཞུགས་པ་སྟེ།། སྤྱི་བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང་།། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཚོས་ཉིད་བལྟ།།
 འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི།། ཚོས་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་མིན་པས།། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་
 རུས་ཀྱི་”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

བཞི་པ་མཆོག་གསུམ་མ་ལུས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་བལྟས་ཏེ་དེའི་སྒྲོ་ནས་བསྟོད་ཅིང་
 ཐུག་འཆལ་བ་ནི།

ལྷར་བཅས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་དངོས།།

བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དམ་ཚོས་འབྱུང་བའི་གནས།།

འཕགས་ཚོགས་ཀུན་གྱི་དབུས་ན་ལྷང་དེ་བ།།

དྲིན་ཅན་ལྷ་མ་རྣམས་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆོག་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་བལྟ་བ་ནི། བཤད་རྒྱུ་རྫོ་རྩེ་ཐོང་བ་ལས།
 “སངས་རྒྱས་དམ་ཚོས་དགེ་འདུན་དང་། ལྷ་མ་སྟོན་པ་སྟོབ་དཔོན་དང་། རྫོ་རྩེ་འཆང་དང་སྟོབ་
 མ་ཡི།། མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ནི།། དྲི་མེད་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་འགྲུང་།། ཚོས་ནི་

༡ ལྷ་བཀའ་ཤེས་ཕྱིན། ༡ རྫོ་རྩེ་གཙོད་པ། མོག་གངས་ ༡༣༡༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “གང་དག་ང་ལ་གཟུགས་སུ་
 མཐོང་།། གང་དག་ང་ལ་སྤྱར་ཤེས་པ།། ལོག་པར་སྟོང་བར་ཞུགས་པ་སྟེ།། སྤྱི་བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང་།། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཚོས་ཉིད་བལྟ།།
 འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི།། ཚོས་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་མིན་པས།། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་མི་རུས་ཀྱི་” ཞེས་སོ།

ངག་ཏུ་ཡང་དག་གསུངས།། སྤྱི་དགེ་འདུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཀྱི་
གནས།”¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས། བདེ་མཚོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྟོན་འབྱུང་ལས་ཀྱང་། “ཐཱ་
མ་སངས་རྒྱས་ཐཱ་མ་ཚོས།། ཐཱ་མ་དགེ་འདུན་དེ་བཞིན་ཏེ།། སངས་རྒྱས་ཀྱན་དང་མཉམ་སྦྲེད་
བའི།། མཁའ་འགྲོ་མ་ཡི་བྱ་བ་སྟོན།། དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ནི།། འདོད་པས་ཐཱ་མ་མཉེས་
བར་བྱ།།”² ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། “སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་བའི་སྤྱོད་།། རྩོམ་འཛིན་
བའི་རོ་བོ་ཉིད།། དཀོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་ཅ་བ་སྟེ།། ཐཱ་མ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།།”³ ཞེས་བ་
དང་། “ཐཱ་མ་སངས་རྒྱས་ཐཱ་མ་ཚོས།། དེ་བཞིན་ཐཱ་མ་དགེ་འདུན་ཏེ།། ཀྱན་གྱི་བྱེད་ལོ་ཐཱ་མ་སྟེ།།
ཐཱ་མ་རྣམས་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།།”⁴ ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཏེ། ཚིག་འདི་དག་ནི་འགྲུར་གྱི་བྱང་ཆུབ་
ཐད་མ་གཏོགས་རྒྱུད་ཉིད་ལས་འབྱུང་ངོ་།

ཐཱ་མ་ཕྱོགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་ཐཱ་མའི་སྤྱལ་བར་བལྟས་ཏེ་བྱག་འཆལ་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱག་འཆལ་རྩལ་ནི།

དུས་གསུམ་ཕྱོགས་བརྩར་བཞུགས་བའི་ཐཱ་མ་དང་།

རིན་ཆེན་མཚོག་གསུམ་བྱག་འཆལ་ཐམས་ཅད་ལ།

དད་ཅིང་མོས་པས་བསྟོད་དབྱངས་རྒྱ་མཚོར་བཅས།

ཞིང་རྩལ་མཉམ་བའི་ལུས་སྤྱལ་བྱག་འཆལ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐཱ་མ་རྩོམ་འཛིན་འཆང་དང་། ཐཱ་
མ་རྩོམ་འཛིན་གསུམ་གྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡི་དམ་རྣམས་དང་། ཐཱ་མ་འདོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པ་
ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཐཱ་མའི་སྤྱལ་བར་བལྟས་ཏེ་དེའི་སྟོན་སྟོན་

1 ཐཱ་མགལ་རྒྱུད་འབྱུང་། ཅ་རྩོམ་ཐེང་། ལེའུ་མེ་ལྷ་པ། སྟོན་གྲངས་ 327ན3

2 ཐཱ་མགལ་རྒྱུད་འབྱུང་། ཁ་བདེ་མཚོག་གི་བཤད་རྒྱུད་སྟོན་འབྱུང་། རིམ་པར་བྱེ་བཞེས་བདུན། སྟོན་གྲངས་ 302བ3

3 འདིའི་ལྱང་འཇུན་སྟེངས་ལ་གཞིག་ན་སྟོན་འབྱུང་ཡིན་པར་སྟེན་ཡང་གཞུང་དེར་མ་གསལ་ལ། རྒྱུད་གཞན་དུ་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་རྟོག་

4 འདིའི་ལྱང་འཇུན་སྟེངས་ལ་གཞིག་ན་སྟོན་འབྱུང་ཡིན་པར་སྟེན་ཡང་གཞུང་དེར་མ་གསལ་ལ། རྒྱུད་གཞན་དུ་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་རྟོག་

ཅིང་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཚོགས་བཅད་ཀྱང་མཛད་ལ། རྗེ་འཆར་ལྷོ་བཟང་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། “རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱན་གྱི། ཁྱབ་བདག་དཔལ་ལྷན་རྗེ་
 རྗེ་སེམས་དཔལ། སྤྲེགས་དུས་མགོན་མེད་འགྲོ་བའི་དོན་དུ། གང་འདུལ་ནི་བཞིན་དུར་སྤྲེག་
 གང་གྱིས། རྣམ་རོལ་བཀའ་འདིན་གསུམ་ལྷན་ལྷ་མ།”¹ ཞེས་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་
 ལྷ་མ་རྗེ་འཆར་གི་རོ་མོར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གསུང་
 ལས་ཀྱང་མང་དུ་འབྱུང་རོ། དེ་ལྟར་ལྷ་མ་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆའ་བའི་ཆེ་དེ་ལྟར་
 གྲུབ་ཅི་སྟོ་གསུམ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་འཆའ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་ནི་རང་གི་ལུས་ཞིང་གི་
 རྒྱལ་མ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་བར་སྒྲུལ་ནས་ལུས་ཐམས་ཅད་ས་ལ་པལ་སྟེ། ཞབས་མཐིལ་
 ལ་མགོས་གཏུགས་ཏེ་ཕྱག་འཆའ་བའོ། རག་གི་ཕྱག་ནི་ལུས་རེ་རེས་ཀྱང་ལྷ་མ་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་
 སྒྲུབ་སྒྲུང་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་འདྲ་བ་རེ་རེ་བརྗོད་ཅིང་དབྱངས་ཀྱི་ར་རོས་གསོལ་འདེབས་
 ཀྱི་ཆོག་བརྗོད་པའོ། ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་ནི་སྤྲིང་ཐག་པ་ནས་དད་གུས་བྱེད་ཅིང་རེ་ས་གཞན་ན་མེད་
 བའི་ལྷོ་ལྷོས་འཆར་བའོ། ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་བའི་རྗེ་འཆོལ་དཔོན་ལ་སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་
 རྣམས་ཀྱང་བསྟེན་བཀྱར་མཛད་ན། རང་གི་སྟོབ་མས་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་མཆོད་པ་འབུལ་བ་
 སོགས་བསྟེན་བཀྱར་བྱེད་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ཡང་ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། “དབང་བསྐྱར་
 མཆོག་ཐོབ་རྗེ་ཡི། ལྷོ་བ་དཔོན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། སྟོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་ཁམས་
 བཞུགས་པས། དུས་གསུམ་དུ་ནི་མདོན་ཕྱག་འཆའ།”² ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ཡང་དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་ལས། “མདོར་བསྟན་ན། སྟོགས་བཅུའི་འདིག་
 རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདི་སྟེད་འཁོད་ཅིང་འཆོ་ལ་སྟོར་བ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་དུས་གསུམ་དུ་ཕྱོན་ནས། ལྷོ་བ་དཔོན་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་མཆོད་པས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་ཡང་འགྲོ་ཞིང་རག་རྗེ་རྗེའི་ཡི་

1 བཀའ་ཆོན་ལྷོ་བཟང་ཚོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབུལ། 3 གསང་མོར་གྲུ། གཙང་དབང་། སོག་གངས་ 123

2 རྗེ་བསྟན་རྒྱུད་འགྲེལ། 3 ལྷོ་བ་དཔོན་ན་དབྱངས། ལྷ་མ་ལྷ་བཅུ་པ། སོག་གངས་ 103

ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་དེ་དག་ལ་ལེགས་པར་དབྱུང་ནས། རྡོ་རྗེ་འཆར་ལྗོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆོན་ཀྱིས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སླ་མ་ལྷག་པར་བལྟས་ཏེ་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་རྒྱལ་གསུངས་
པ་འདི་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་གཏིང་རྒྱགས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སླ་མ་ལྷ་ཆོགས་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་བའི་རྒྱལ་ལ་ལ། ཕྱི་བྱམ་དབང་དང་འབྲེལ་
བའི་མཆོད་པ། རང་གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ། གསང་བ་ཤེར་དབང་དང་འབྲེལ་
བའི་མཆོད་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆེག་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ། སྤྲན་དང་བདག་ཉིད་བཟན་
དུ་བུལ་ཏེ་སྤྲོམ་པ་གཟུང་བའི་རྒྱལ་ལོ།། དང་པོ་(ཕྱི་བྱམ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ)ལ་ལ། རྒྱ་བཞི་
འབུལ་བ། ཉེར་སྦྱོད་འབུལ་བ། འདོད་ཡོན་འབུལ་བ། མཐུལ་འབུལ་བ། སྦྱབ་པའི་མཆོད་པ་
འབུལ་རྒྱལ་ལོ།།

དང་པོ་(རྒྱ་བཞི་འབུལ་བ)ནི། སླ་མ་ལྷ་ཆོགས་མཆོད་པའི་ཆེ་བསམ་པའི་བྱུང་པར་རི་ལྷ་བྱ་
དང་ལྷན་པ་དགོས་པ་ནི། གཞུང་ཉིད་ལས།

མཆོད་པའི་འཁོར་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བདེ་སྤྲོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་རྒྱས་
བཏབ་ནས་འབུལ་བ་ནི།

ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་མཆོད་པ་རྣམས་བཤམས་མ་ཐག་དུ་བསང་སྤྱང་བྱིན་རྒྱབས་བྱེད་པ་ཤིན་
དུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་མཆོད་པ་བཤམས་ནས་ལུས་ན་བགེགས་རྣམས་ཀྱིས་
མཆོད་པའི་མདངས་འཕྲོག་ཅིང་། སྦྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལའང་གཞོད་པ་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་
ཡང་མཆོད་ཡོན་ལ་རྒྱ་ལྟར་གཡོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལོག་འདྲེན་དང་། མེ་རྟོག་ལ་ཁོང་དུ་འཇུག་པ་
འཇིག་རྟེན་མེ་རྟོག་ཅེས་བྱ་བའི་ལོག་འདྲེན་དང་། བདུག་སྦྲོས་ལ་ནག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མར་
མེ་ལ་གཙུག་ཕུད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རི་ཆབ་ལ་ཐས་སུ་རི་ཐ་བ་དང་། ཞལ་ཐས་ལ་ཐས་
སུ་གཏོར་མ་ཐ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལོག་འདྲེན་རྣམས་འཇུག་ཅིང་། གཞན་ཡང་བགེགས་ཀྱི་བྱུང་
པར་མཐའ་དག་ཞུགས་ནས་མཆོད་པ་དེ་དག་གི་རི་རོ་རྒྱས་པ་རྣམས་འཕྲོག་ཅིང་། སྦྱབ་པ་པོ་

རང་ལའང་སེམས་གཡེང་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་པར་དབྱར་བཟང་གིས་
 ལྷས་པའི་རྒྱུད་དང་། རྒྱུད་རིག་པ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་སྡེ་དུ་མ་དང་། གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་
 དུ་མ་ལས་གསུངས་ཏེ། ལྷངས་རྣམས་བྱངས་ན་མངས་སྤྱོད་གས་པས་རྒྱུད་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་
 པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཆོད་པ་རྣམས་འབྲུལ་བའི་ཆེ། ལྟར་
 མཆོད་པ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆེ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར། མཆོད་ལུལ། མཆོད་མཁན། མཆོད་ཐུགས་རྣམས་
 ལྟར་ཁིང་སྟོང་པ། སྟོང་བཞིན་སྟར་བའི་སྟར་སྟོང་སྟུ་མ་ལྟ་བུར་བལྟ་ཁིང་། ལྟག་པར་བདེ་སྟོང་
 དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐོལ་ཤིང་སྟག་ཏུ་བལྟས་ནས་མཆོད་པ་རྣམས་འབྲུལ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་རྣམ་འབྱུར་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱ། དེ་ནི་ཤེས་
 རབ་སྟོང་པོའི་མདོ་ལས། “གཞུགས་སྟོང་པའོ། སྟོང་བ་ཉིད་གཞུགས་སོ། གཞུགས་ལས་ཀྱང་
 སྟོང་བ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཞུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་གཞུགས་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་།² “སྟོང་བ་ཉིད་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ཆོགས་པ་དེ་དག་
 ཏུ་ཤར་བར་གསུངས་པ་དང་། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དངོས་སོ་སྟོང་བ་གཞུགས་བརྟན་ལ་
 སོགས་པ། ཆོགས་ལ་སྟོས་རྣམས་མ་གྲགས་པ་ཡང་མིན། ཇི་ལྟར་དེར་ནི་གཞུགས་བརྟན་
 སོགས་སྟོང་ལས། ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྤྱེ་འབྱུར་ལྟར། དེ་བཞིན་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་
 བ་ཡང་། སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བར་འབྱུར།”³ ཞེས་སོགས་དབྱ་མའི་གཞུང་ལས་
 རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དང་། རོན་དེ་དག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་དོ་རྩེ་འཆར་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 མཆོན་གྱིས། “སྟང་བ་བདེན་པར་མེད་པ་འདིས། སྟང་བ་བདེན་གྲུབ་མཐའ་དེ་དང་། སྟང་བ་
 གཏན་མེད་མཐའ་གཉིས་སེལ། གཏན་མེད་མཐའ་དེ་སེལ་བྱས་ཏེ། སྟང་བ་བདེན་པར་མེད་པ་

༡ རྩེ་བཀལ་ ཤེས་ཕྱིན། ༡ ཤེས་རབ་སྟོང་པོའི་མདོ། སོག་གྲངས་ ༡༧༥ནས་ ༡༧༦ལ་བར་ཕྱིན་པའི་འདྲ་སྟེ། “གཞུགས་སྟོང་པའོ།
 སྟོང་བ་ཉིད་གཞུགས་སོ། གཞུགས་ལས་སྟོང་བ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་བ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཞུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་སོ།

༢ སྟོང་བ་དང་། ལག་གིས།

༣ རྩེ་བཟུན། དབྱ་མ། ༨ དབལ་ཐུན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ། སོག་གྲངས་ ༢༠༦ནས་

ཡི། སྒྲོང་གཞི་ཆོས་ཅན་སྒྲོང་བ་དེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མེད་མཐའ་སེལ། རྒྱ་མཆོན་འདི་དག་
 ཕྱིར་ན་ནི། སྒྲོང་ལས་སྒྲོང་བ་སྐྱེས་པ་འདྲ། སྒྲོང་ལས་སྒྲོང་བ་སྐྱེས་པ་འདྲ།¹ ཞེས་དང་། “དེ་
 བཞིན་སྒྲོང་བ་སྒྲོང་ཕྱོགས་བལྟས། སྒྲོང་བ་བདེན་པར་མེད་པ་དེ། སྒྲོང་བ་ལས་ནི་སྐྱེས་པ་
 འདྲ། སྒྲོང་བའི་ཕྱོགས་ནས་བལྟས་ན་ནི། སྒྲོང་བ་སྐྱེས་འགག་བྱེད་པ་དེ། སྒྲོང་བ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ལས། སྒྲོང་བར་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་འདྲ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐབས་སྤྱ་སྒྱུར་པ་དང་། རོན་
 དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་བྱུར་པ་སྟེ། ཐ་སྤྱད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པ། དམ་པའི་རོན་ནི་རྟོགས་མི་
 ཅུས། སྒྲོང་བའི་རང་ནས་སྒྲོང་བ་རྟེན།² ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཆོད་ལུལ་དང་མཆོད་རྫས་
 ལ་སོགས་པའི་སྒྲོང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་ཐོག་མར་སྒྲོང་བའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་དེར་
 ཤར་བ་ན་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་
 སྟེ། བདེ་ཆེན་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་རྣམ་པ་མཆོད་རྫས་སོགས་དེ་དང་དེར་སྒྲོང་བ་
 ཡིན་པར་མོས་པ་བརྟན་པོ་བྱའོ། འདི་ནི་ལྷ་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་ཡང་སྤྱིང་པོ་བྱལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་
 ཐུགས་དམ་གྱི་མཐེལ། སྤྱིང་དུ་འཆར་རྒྱ་བའི་སྤྱིང་ལས་མཆོག་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། བདག་
 ལྟ་བུའི་ལྷན་མོངས་རྣམས་ལ་རྒྱད་ལ་འཆར་བ་ལྟ་ཞོག གོ་ལུལ་རྟེན་པའང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཡང་།
 རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྤྱན་རྒྱན་དང་ལན་ཅིག་མཇུག་པའི་སྐབས་འདིར་ལྷོས་མི་དོར་བར་
 ཆོག་རྗེས་འབྲང་བའི་གོ་བ་དང་། མོས་ལྷོ་ཅམ་གྱི་སྤོ་ནས་ཀྱང་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་བྱ་གསུང་
 རོ། དེ་སྤྱིང་བསམས་ནས་རྒྱ་བཞི་འབྲལ་བ་ནི། གཞུང་ལས།

སྐབས་མགོན་རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་འཁོར་བཅས་ལ།

སྤྱོད་ཆོགས་མཆོད་སྤྱིན་རྒྱ་མཆོད་འབྲལ་བ་ནི།

བཀོད་ལེགས་རིན་ཆེན་འོད་འབར་སྤྱོད་ཡངས་ལས།

དག་བྱེད་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་བཞི་དལ་གྱིས་འབབ།

1 བར་ཆེན་ལྷོ་འཆར་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྲུམ། 2 གསུང་མོར་བྱ། གཙང་དབར། ཤོག་གྲངས་ 257བཤ

2 བར་ཆེན་ལྷོ་འཆར་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྲུམ། 2 གསུང་མོར་བྱ། གཙང་དབར། ཤོག་གྲངས་ 257ཅན

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིད་པ་བྱ་ཚུལ་ནི། རང་གི་སྤྱིང་ག་ནས་མཚོད་པའི་ལྷ་མོ་མཚོད་
 ཡོན་མོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲིམ་ཏེ་ཆོགས་ཁིང་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་འབྱུང་། དེ་ལྟར་ཕྱལ་བས་
 སྤྱགས་རྒྱུད་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་འབྱུངས་པའི་མོས་པ་བྱ་ཁིང་མཚོད་ལྷ་རྣམས་
 རང་གི་སྤྱིང་གར་བསྟུ། དེ་བཞིན་དུ་ཞབས་བསིལ། ཞལ་བསིལ། བསང་གཏོར་རྣམས་ལའང་
 རིམ་པ་བཞིན་མཚོད་ལྷ་སྒྲིམ་ནས་འབྱུང་ཁིང་། མཚོད་པ་ཆར་བ་དང་མཚོད་ལྷ་སྤྱིང་གར་བསྟུ།
 དེ་ཡང་ཞབས་བསིལ་ནི་ཞབས་འབྱུང་བ་དང་། ཞལ་བསིལ་ནི་ཞལ་འབྱུང་བ་དང་། བསང་གཏོར་ནི་
 སྤྱུ་ལ་འཁོར་བའོ། ལྷ་བཞི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་འདི་དག་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསང་བདེ་
 འཛིགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་སུ། “དག་ཅིང་དེ་མེད་ཡིད་འོང་བའི། སྤྱགས་ཀྱི་མཚོད་
 ཡོན་མཚོག་འདི་དག། བདག་གིས་དད་པས་འབྱུང་ལགས་ཀྱིས། བཞེས་ནས་བདག་ལ་བཀའ་
 རིན་སྦྱིང་།”¹ ཅེས་སོགས་ཀྱི་ལྷ་བཞི་འབྱུང་ཚུལ་མཛད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ནས་བཀོད་
 པར་སྤང་ངོ་། དེ་ཡང་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་སྤང་བ་ལས། “དེ་ནས་རང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།
 མཚོད་ཡོན་སྦྱོད་དུ་མཚོད་པར་བྱ།”² ཞེས་དང་། “མཚོད་ཡོན་མེ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་མཚོད།”³
 ཅེས་གསུངས།⁴ མཚོད་ཡོན་གྱི་རྣམ་ནི། དཀྱིལ་ཆོག་དོན་རྗེ་སྤང་བ་ལས། ཞི་བ་ལ་ནས་དང་། འོ་
 མ་དང་། མེ་རྟོག་དཀར་མོ་དང་། ཀྱུ་ཤ་དང་། ཉིལ་དང་། འབྲས་ཡོས་དང་། བདུད་ཅི་དང་བཅས་
 པའི་དེ་དཀར་པོའི་ལྷ་རྣམས་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ནི་མཚོད་ཡོན་གྱི་རྣམ་བདུན་
 དུ་གྲགས་སོ། ལྷས་པ་དང་། དབང་དང་། མཛོན་སྦྱོད་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་དང་། ལྷ་
 བཞི་བསྟུབ་པའི་ཚུལ་དང་། འབྱུང་བའི་ཆེ་སྤྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་
 ཏུ་བཀོད་ན་མངས་སུ་དོགས་པས་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཁིང་། འདིར་གལ་ཆེ་བའི་དོན་རྩུང་ཟད་

1 རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྱུང་། ལྷ་བཞི་མཚོག་ལག་མཚོད། འོག་གྲངས་ ༥བཙ

2 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྱུང་། ཅ རྟོར་སྤང་། མེ་རྟོག་པའི་ལྷ་གྲངས་ 396བཙ

3 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྱུང་། ཅ རྟོར་སྤང་། མེ་རྟོག་པའི་ལྷ་གྲངས་ 397བཙ

4 གསུངས་ཤིང་། ལག་ཁྱིམ།

བཤད་ན། དག་བྱེད་ཅེས་པ་ལ་སྤྱོད་མོང་བ་དང་། སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། སྤྱོད་མོང་བ་
 བྱི་སྤྱིར་རྒྱ་ལ་དག་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་།¹ ལྷག་པར་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟར་གྱི་ལྟེ་རྒྱ་གརྒྱུ་རྒྱུར་
 མོས་པ་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། “བསེལ་དང་ཞིས་དང་ཡང་དང་འཇམ།། དང་བ་² དང་ནི་
 གི་མི་ང་།། འཇམ་ན་ལྟོ་ལ་མི་གཞོད་དང་།། མགྱིན་པ་ལ་ཡང་མི་གཞོད་པའོ།།”³ ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། བསེལ་བ། ཞིས་བ། འཇམ་བ། ཡང་བ། དང་བ། གི་ང་བ་མེད་པ། མགྱིན་པར་མི་གཞོད་
 པ། འཇམ་ན་ལྟོ་བ་ལ་མན་པའོ།། སྤྱོད་མོང་མིན་པ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་སྤྱང་ཞེན་གྱིས་དག་པ་སྟེ། དེ་ནི་
 རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་སྤྱོད་མོང་བ་ཡིན་ལ། ལྷ་མེད་གྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་དག་རྒྱུ་ལ་ནི། བདེ་བ་ཆེན་
 པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་མི་མསྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་གྱིས་དག་པ་སྟེ། སྤྱོད་མོང་ཡོན་ཞེས་པའི་སྤྱོད་མོང་
 ཡང་དོན་དམ་པའི་སྤྱོད་མོང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་གསུང་ངོ་།། དེ་ལྟར་ན་བདེ་
 སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་མཆོད་ཡོན་གྱི་གསུགས་སྤྱོད་པ་ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་ལ་ཕྱལ་
 པའི་ཆེ། སྤྱོད་མོང་རྒྱུད་ལ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་ཀྱས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ལྷ་མ་ལྷ་
 ཆོགས་ལ་དག་བྱེད་གང་ཡང་མེད་ཡང་། བདག་ཅག་ལས་སྤྱི་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱང་དོར་སྤྱོད་དང་
 རྒྱུ་ལོག་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་དེ་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་དག་པར་བསམ་
 པའོ།། རྒྱ་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཉེར་སྤྱོད་རོལ་མོ་དང་བཅས་པ་འབྲུལ་བ་ནི།
 སྤྱོད་པོ་སེལ་མ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་ལེགས་བ།།
 མཛེས་པའི་མེ་ཉོག་ས་དང་བར་སྤྱང་གང་།།
 གི་ཞིས་སྤྱོད་ཀྱི་དུད་པ་བེ་རྒྱུའི།།
 དབྱེར་སྤྱོད་སྤྱོད་པོའི་སྤྱོད་གྱིས་སྤྱོད་ལས་འཁྲིགས།།

1 སྤྱིར་རྒྱ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ལག་གིས་།

2 དྲངས་པ་ ལག་གིས་།

3 རྒྱ་བསྟན། མཛོད་ཀྱི་ གྱི་ སྤྱོད་མོང་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིན་རྣམ་རྒྱུ་པོའི་སྤྱོད་ འབྲེལ་བ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་ གསུགས་གསུམ་པ། ཤོག་གངས་ 133

ཉི་ལྔ་མོར་བྱ་རབ་འབར་སྟོན་མེད་ཚོགས།
 སྟོང་གསུམ་སྟན་མེད་འོད་ཟེར་ཅེ་དགའ་ཆོད།
 ལ་བྱར་ཅན་དན་གྱར་ཀྱམ་རིས་བསྟོས་པའི།
 སྟོས་རྒྱུད་མཚོ་ཆེན་ཁོར་ཡུག་ཀྱན་ནས་འཕྱིལ།
 རོ་བརྒྱུད་བརྒྱད་ལྟན་བཟའ་བཅའི་བརྒྱད་བ་དང།
 ལྟ་དང་མི་ཡི་ཞལ་ཟས་སྟན་པོར་སྦྱངས།
 སྙ་ཚོགས་རོལ་མོད་ཀྱི་བྲག་མཐའ་ཡས་ལས།
 བྱར་བའི་གདངས་སྟན་འབྱར་བས་ས་གསུམ་འགྲོངས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རང་གི་སྟོང་ག་ནས་མཚོད་པའི་ལྟ་མོ་མེ་
 ཏོག་ཐོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་སྟོས་ཏེ་ལྷ་མ་ལྟ་ཚོགས་ནམས་ལ་བྱལ་བས། འོངས་སྟུང་
 ཆ་བྱད་ཅན་ནམས་ལ་དབྱེ་ལ་མེ་ཏོག་གི་སྟེང་བ་དང། ཚོགས་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་གི་བར་
 སྟངས་ལ་མེ་ཏོག་གི་ཚོགས་ནམས་ལྷ་བྱེ་ལྟ་དང། སྟེང་བ་སྟེལ་བའི་དོ་ཤལ་དང། སིལ་མ་སྟ་
 ཚོགས་གཅའ་དུ་བཀྲས་པ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་བ་དང། མེ་ཏོག་དེ་དག་འོད་འཕྲོ་ཞིང་རི་
 ཞིམ་པ་དང། མེ་ཏོག་གི་ལྷ་བྱེ་དང། སྟེང་བ་བར་སྟངས་ལ་འབྱར་བ་ནམས་རྒྱུད་གིས་བསྟོད་པ་
 ལས་ཚོས་ཀྱི་སྟ་དབྱར་སྟོག་ཅིང། རི་བཟང་པོའི་དད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་བར་བྱེད་
 པ་སོགས་མདོ་སྟེ་པལ་པོ་ཆེ་ལས་འབྱར་བ་ལྟར་བསམ་ཞིང། མཚོད་པ་ཆར་ནས་མཚོད་པའི་
 ལྟ་མོ་ནམས་སྟོང་གར་བསྟུ། དེ་བཞིན་དུ་བདུག་སྟོས་འབྱལ་བའི་ཆེ་རང་གི་སྟོང་ག་ནས་མཚོད་
 པའི་ལྟ་མོ་དཔག་དུ་མེད་པ་སྟོས་ཏེ། བདུག་སྟོས་ཀྱི་སྟོད་གསེར་དང་དདུལ་དང་ཨིར་ཕྱི་ལ་ལ་
 སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོད་ཆེན་པོ་ནམས་སྟུ། ཨ་ཀ་དུ་དང་དུ་དུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་སྟ་
 གཅིག་པ་དང་སྟར་མ་སྟ་ཚོགས་སྟར་པའི་སྟོས་ཀྱི་དུད་པ་དབྱར་དུས་ཀྱི་རྩ་འཛིན་བཞིན་དུ་ནམ་
 མཁའི་ཁམས་ཀྱན་འོངས་སྟུ་གར་བ་ལྷ་མ་ལྟ་ཚོགས་ནམས་ལ་བྱལ་བས། རི་བཟང་པོ་དེ་དག་

ཤངས་ལ་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་བྱུང་བར་ཅན་བསྐྱེད་དེ་མཆོད་
 བས་མཉེས་པར་བྱས་ནས་མཆོད་ལྷ་རྣམས་སྤྱིང་གར་བསྟུ། སྤང་གསལ་འབྲུལ་བའི་ཆེ་རང་གི་
 སྤྱིང་ག་ནས་མཆོད་ལྷ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོས། མར་མེའི་སྟོང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ལྷུང་བ་ཡངས་ཤིང་
 རྒྱ་ཆེ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་མར་མེ་འོད་འཕྲོ་བ་གངས་མེད་པ་དང་། ཉི་མ་དང་ཆུ་བ་དང་ནོར་བུ་རིན་
 པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་བསམ་ལས་འདས་པ་ནས་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་གང་
 ལ། འོད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་པ་མེལ་བ། ས་འོག་དང་སྤྱིང་བར་ཀྱི་སྤྱན་པ་རྣམས་
 གྲང་བསལ་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་འོད་ཀྱིས་སྤྱང་ལེར་བྱེད་པ། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་
 དང་། སྟོན་མེ་དེ་དག་གི་འོད་ཟེར་པན་ཚུན་དུ་འབྱུང་བ་ཅེ་དགའ་བྱེད་པ་ལྷ་བྱ་དང་། འོད་ཟེར་གྱི་
 ང་བ་འཁྲིགས་པ་ལས་འཁོར་ལོ་དང་གཡུང་རྒྱུད་དང་དཔལ་མེའུ་ལ་སོགས་པ་བཀྲ་ཤིས་པའི་རི་
 མོ་སྤྲོ་ཆོགས་དང་། གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་ལ་སོགས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་སུ་སྤྱང་བ་དེ་དག་སྤྱན་
 ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་བྱུང་བར་ཅན་བསྐྱེད་པར་
 བསམས་ནས་མཆོད་ལྷ་རྣམས་སྤྱིང་གར་བསྟུ། དི་ཆབ་འབྲུལ་བའི་ཆེ་རང་གི་སྤྱིང་ག་ནས་
 མཆོད་ལྷ་དཔག་མེད་སྟོས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་སྟོང་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣམས་སུ། ག་བྱར་དང་།
 ཅན་དན་དང་། ལྱར་ལྱམ་དང་། རྩ་ཉི་ལ་སོགས་པ་དེ་བཟང་སྤྱར་བའི་སྟོས་ཚུ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་
 ལྟར་འབྲིལ་བ་སྒྲ་མ་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀ་ལ་སོགས་པར་དེ་ཆབ་ལྷུང་བས་ནམ་
 མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཟང་པོའི་ངད་ཀྱིས་འགོངས་ཤིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མ་ལྷ་
 ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་སྤྱིས་པས་མཆོད་པས་མཉེས་པར་
 བསམས་ནས་མཆོད་ལྷ་རྣམས་སྤྱིང་གར་བསྟུ། ཞལ་ཟས་འབྲུལ་བའི་ཆེ་རང་གི་སྤྱིང་ག་ནས་
 མཆོད་ལྷ་དཔག་མེད་སྟོས། རིན་པོ་ཆེའི་སྟོང་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ལྷ་ཡུལ་
 ཀྱི་བདུད་ཅི་རྣམས་དང་། མི་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་བཟང་བཅའི་བྱུང་བར་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐམས་ཅད་
 བསྟུས་ཏེ་སྤྱན་པོ་ལྟར་དུ་སྤྱངས་པ་སྒྲ་མ་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ལ་ལྷུང་བས། ལྷགས་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱ

གྲུས་ཞལ་ཟས་དེའི་བརྒྱད་ཀྱམས་ས་བཞེས་པས་ཐུགས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་བྱུང་བར་ཅན་
 བསྐྱེད་དེ་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བསམས་ལ་མཆོད་ལྷ་ཀྱམས་སྒྲིང་གར་བསྟུ། འདིར་བཟའ་བ་
 བྱི་ཕྱེ་དང་འབྲས་ཆན་དང་ཤ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། བཅའ་བ་ནི་ཁམ་བྱ་དང་སྒྲར་ཁ་དང་རྒྱན་
 འབྲུ་ལ་སོགས་པ་ཀྱམས་སོ།། ཆོག་རིས་གཞན་ཀྱམས་གོ་སྤྲོ་ཞིང་། རོ་བརྒྱ་ཞེས་པ་ནི། མངར་
 བ། སྒྲར་བ། བསྐྱ་བ། ཁ་བ། ཆ་བ། ལན་ཚུ་བ་སྟེ་ཅ་བའི་རོ་བྱུག་དེ་རེ་རེ་ལའང་མངར་བའི་
 མངར་བ་སོགས་བྱུག་བྱུག་ཏུ་ཕྱེ་བས་སོ་བྱུག་དེ་རེ་རེ་ལའང་དམན་པ་དང་འབྲིང་དང་མཆོག་ག་
 གསུམ་གསུམ་ཏུ་ཕྱེ་བས་རོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལ་བཤད་དོ།། རོ་ལ་སོ་འབྲུལ་བ་ནི་རང་གི་
 སྒྲིང་ག་ནས་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་སེལ་སྒྲན་དང་། བི་ཤང་དང་། སྒྲིང་བྱ་དང་། དྲུང་ལ་སོགས་པ་རོ་ལ་
 མོའི་ཕྱེ་བྲག་སྤྱོད་ཆོགས་སོགས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྒྲོས་ནས་སྟུ་གར་ཕྱེད་ཅིང་རོ་ལ་སོ་ཀྱམས་
 བརྒྱུངས་པས། ཀྱམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རོ་ལ་མོའི་དབྱུངས་ཀྱིས་འགོངས་ཤིང་། ལྷ་
 དབྱུངས་དེ་དག་ལས་སྒྲ་མ་ལྷ་ཆོགས་ཀྱམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་བྱུག་གི་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དབྱུངས་རང་རང་གི་སྒྲ་དུ་སྒྲོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་
 རོ་ལ་བ་སོགས་མདོ་སྟེ་ཀྱམས་ནས་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་བསམས་ནས་ལུལ་བས་སྒྲ་མ་ལྷ་
 ཆོགས་ཀྱམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་། བདེ་བ་དེ་གནས་
 ལུགས་སྒྲིང་བ་ཉིད་ལ་རྩ་ལ་རྩ་བཞག་བཞིན་ཏུ་དབྱེར་མེད་ཏུ་ཞུགས་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
 མཆོད་པས་མཉེས་པར་བསམས་ལ་མཆོད་ལྷ་ཀྱམས་སྒྲིང་གར་བསྟུ། འདིར་མཆོད་པ་རེ་རེ་
 ནས་མཆོད་ལྷ་སྤྲོ་ཞིང་བསྟུ་བ་ནི། འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས། “བརྗོད་ནས་དོ་རྗེ་སྤྲོ་བ་ནི། རྩོགས་
 ནས་རབ་ཏུ་བསྟུ་བར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཉེ། འདི་ལ་ནི་རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་མཐོན་
 སོ་ཀྱམས་སྒྲར་ཏུ་རྒྱུད་ལ་སྤྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱུང་བར་ཅན་ཡོད་གསུང་ངོ་།། མཆོད་པ་འབྲུལ་
 རྩལ་དེ་དག་ནི་འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལེ་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ལས་སྒྲ་མ་ལྷ་ཆོགས་ལ་མེ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་

¹ རྩོགས་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲུལ་ཅན་གསུང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། མེ་ཏུ་བརྒྱུད་གསུམ་གྱི་སོགས་གསུངས་ ༡༡༥བཟའ་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་མེ་འདྲ་སྟེ།

“བརྗོད་ནས་དོ་རྗེ་སྤྲོ་བ་ཞིང་། རྩོགས་ནས་རབ་ཏུ་བསྟུ་བར་བྱ།” ཞེས་སོ།

མཆོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར། བཤད་རྒྱུ་དོན་མེད་པ་ལས། “འཇམ་པའི་དོན་མེད་སྤྱོད་པར་བྱ།།
 དཀྱིལ་འཁོར་བ་དང་ཡང་དག་ལྟར།། དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱ།། རང་གི་གདན་གྱི་
 དབྱེ་བ་ལ།། བཞུགས་ཤིང་ཡང་དག་མཆོད་པར་བྱ།། རང་རང་སྤྲུགས་དང་རིམ་རིམ་ཞི་བཞིན།། ལྷ་
 ཡི་མེ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་མཆོད།། འཁོར་ལོ་མཆོག་ནི་མཆོད་པར་བྱ།།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 འདིའི་དོན་ལྟར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་གསང་འཇིགས་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་སུ།
 “ལྷ་ཡིས་མེ་རྟོག་དམ་པ་འདིས།། དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པ་བཀྱིད་པར་འཆའ།། ཐུགས་ནི་བཅེ་
 བས་ཉེར་དགོངས་ལ།། མགོན་པོ་མཆོད་པ་འདི་བཞེས་ཤིག །”³ ཅེས་སོགས་ཉེར་སྤྱོད་རོལ་མོ་
 དང་བཅས་པ་འབྲུལ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་ཡི་མེ་རྟོག་ཅེས་པ་སྤྱོད་མོང་བ་ལྟར་ན་
 ལྷ་རྣམས་ཀྱི་མེ་རྟོག་དང་། སྤྱོད་མོང་མེན་པ་ནི་དེས་དོན་གྱི་ལྷ་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེ་
 རྟོག་གི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ལ་བྱེད་གསུང་ངོ་།། ཉེར་སྤྱོད་རོལ་མོ་དང་བཅས་པ་འདི་དག་འབྲུལ་
 པའི་ཆེ་སྤྲུགས་དང་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་ཏེ་འབྲུལ་བར་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པས་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུང་། འདིར་སྤྲུགས་
 ལ་སོགས་པ་མ་མཛད་པ་ནི་བདག་ལྟ་བུའི་ལྷ་མོང་ས་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་
 བསྐྱུས་ནས་མཛད་ཅིང་། དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བྲམ་མ་མཆོད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོགས་མཆོད་བྱ་བ་
 དང་། རིམ་བཤག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱིད་བྱེད་པའི་སྐབས་སྐྲམ་མ་མཆོད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོགས་མཆོད་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆེ་དོར་དེའི་བཟུང་ནས་ཉེར་སྤྱོད་སོ་སོའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་མཛད་རྒྱུ་ཡོད་དོ།།
 འདིར་བཀོད་པའི་ཉེར་སྤྱོད་རོལ་མོ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་འདི་དག་ནི་གསང་འདུས་དང་བདེ་
 མཆོག་གི་མཆོད་ཐེང་རྣམས་ཀྱི་གནད་བསྐྱུས་པར་མཛོན་ཞིང་། དེ་ལ་ལྷ་ཡི་མེ་རྟོག་ཅེས་སོགས་
 གོང་དུ་སྒྲོས་པ་ལྟར་དང་། “ཉིང་འཛིན་པིར་གྱིས་གྱིས་པའི་སྤྱིན་ལེགས་གཟུགས།། འཁྱིའིང་

1 སྤྱོད་པར་བྱ་ལག་གིས།

2 རྗེ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་འབྲུལ་ཏེ་དོར་ཐེང་། མཁུན་པའི་ལག་གིས་གཟུང་སྤྱོད་པར་བྱ། 346བ6

3 རྗེ་ཐེང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུལ་ཏེ་དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་གཅོད་དབང་། ལག་གིས་གཟུང་སྤྱོད་པར་བྱ། 346བ7

གཞིན་ཏུ་བཞིན་དུ་ལུས་སྤྲོད་ཁོང་། བཞིན་རས་རྒྱས་པས་རྒྱ་བའི་མཛེས་པ་འཕྲོག་། ལུས་ལ་སྤོན་
 མོའི་མིག་ཅན་མཚུ་སྒྲོས་དམར་། སྤེལ་ལེགས་མེ་རྟོག་སྤེར་བ་འཛིན་མཛད་མ། འདོད་པའི་
 བདེ་ལ་ཆགས་པ་མང་སྤྱལ་རྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་པ་རྣམས་དབྱེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་སྤྱོད་
 ལྷ་མོའི་བདེ་བས་མཆོད་པར་བྱ།”¹ ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་རྟོག་གི་གནས་སུ། “འི་ཞེས་
 བདུག་པའི་སྒྲོས་སྤྱོད་འཛིན་མཛད་མ། རིན་ཆེན་འོད་འབར་སྤང་གསལ་འཛིན་མཛད་མ།
 སྤྱོད་གསལ་ངད་ལྷང་འི་མཆོག་འཛིན་མཛད་མ། རོ་བརྒྱ་ལྷན་པའི་ཞལ་ཟས་འཛིན་མཛད་
 མ།” ཞེས་དང་། “ཡིད་འོང་རོལ་མོའི་ཆ་བྱད་མཐའ་ཡས་ལས། རྒྱུར་བའི་གདངས་སྤྲོན་མི་འབྲ་
 དུ་མ་ཅན། རྩོས་པས་ལུས་སེམས་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་པ། སྤྲོ་ཆོགས་རོལ་མོའི་སྤྲ་ཡིས་མཆོད་
 པར་བྱ།”² ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། ཉིང་འཛིན་པའི་ལེགས་མའི་
 མཆོད་སྤེར་འདི་ནི་དགའ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིར་འདེབས་པའི་ཆེ་གནས་གསུམ་གྱི་མཁའ་
 འགོ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུངས་སུ་བསྐྱེད་པ། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁའ་པས་བདེ་མཆོག་གི་མཆོད་
 སྤེར་དུ་འགོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་གསུང་། རྒྱ་མ་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ལ་སྤྱགས་ལ་རྟོགས་པ་གསར་
 དུ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། སྤར་མེད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་གསར་དུ་བསྐྱེད་དགོས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་།
 སྤྱུབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཆོགས་རྩོགས་པའི་ཕྱིར་ཐག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་གོང་ནས་གོང་དུ་
 འཕེལ་བར་བསམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཕྱིའི་ཉེར་སྤྱོད་འབྲུལ་ཚུལ་
 ཡིན་ལ། བར་གི་ཉེར་སྤྱོད་འབྲུལ་ཚུལ་ནི་བཤད་རྒྱུ་དོན་རྩེ་སྤེར་བའི་ལེའུ་ལྷ་བཙུང་དབྱག་པ་ལས།
 “དེ་བཞིན་ཕྱི་དང་ནང་དང་ནི། གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་མི་དམིགས་པ། གཟུགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱས་
 བས་ནི། ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་དབྲུལ་བར་བྱ། ཡུལ་ནི་ལྷ་ནི་ངེས་གནས་རྟེ། རྒྱུད་ལྷར་ངེས་པར་
 འབྱུང་བ་ནི། མི་ལམ་རྒྱང་དང་ལྷན་པ་བྱ། འདོད་པ་ལྷ་རྣམས་སྤྱོད་པར་བྱེད། དབང་པོ་གང་
 དང་གང་ལམ་གྱིས། སྤྱུབ་པ་པོ་ནི་ཡུལ་འཛོལ་པོ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྤྱགས་རྩེ་ཆེ། བཞེས་

1 རྩེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ན བདེ་མཆོག་ལག་མཆོད། གཙང་དབང། རྟོག་གུངས་ 697

2 རྩེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། ན བདེ་མཆོག་ལག་མཆོད། གཙང་དབང། རྟོག་གུངས་ 696

བའི་ཕྱིར་ནི་དབྱལ་བར་བྱ། ཡང་དག་དགའ་བའི་མེ་རྟོག་གིས། རྫོ་རྫོ་ཉི་མ་བརྒྱ་འབྱུང་། མེ་
 རྟོག་བདག་ཉིད་ལ་མཆོད་པ། རྫོ་རྫོ་གསུམ་གྱི་དམ་ཆོག་མཆོག །རྣམ་རྟོག་ཚུལ་ཡུལ་མ་ཡིན་
 ཞིང་། དེ་ལྟར་གཏུམ་མོའི་མེ་ཡིས་ནི། དེས་བར་བསྐྱེགས་པ་དེ་ནི་སྟོས། སྐྱགས་ཀྱི་རྫོ་རྫོ་ལ་
 ཉི་དབྱལ།”¹ ཞེས་གསུངས་བའི་དོན་རྫོ་རྫོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་བས་རྫོ་རྫོའི་དབྱུངས་སུ་མཛད་པ་
 ནི། “གསང་བའི་འཁོར་ལོ་ཡི་ཐུ་རྩི་ལ་ལྟར། སྐར་ཏུ་སྟོ་བའི་རྫོ་རྫོའི་བྱང་བ་ཡིས། བསྐྱོད་བའི་
 བརྒྱ་ལས་འོངས་མེ་རྟོག་དམར། མི་བསྐྱོད་རྫོ་རྫོའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྱལ། སྐྱལ་བའི་
 འཁོར་ལོ་གཏུམ་མོའི་མེས་བསྐྱེགས་བས། ཡིད་འོང་བྱི་ཡི་དད་ལྡང་ག་བྱུར་སྟོས། ཉམས་སུ་
 རྟོང་བས་ཡིད་རབ་ཆེ་བྱེད་པ། མི་བསྐྱོད་རྫོ་རྫོའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྱལ། ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོའི་དབྱུས་གནས་བདེ་བའི་དངོས། རྩི་ཡིག་ཉི་མ་གསལ་བའི་འོད་ཟེར་ཅན། མི་ཤེས་
 ལུན་འཛོམས་སྐྱགས་ཀྱི་མར་མེ་འདི། མི་བསྐྱོད་རྫོ་རྫོའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྱལ། བདེ་
 ཆེན་འཁོར་ལོའི་དབྱུས་ན་ལེགས་གནས་པ། ཀུན་ལྟར་དཀར་བྱི་ཡི་བྱུག་བ་ཡིས། ལུས་ཀུན་
 རྩབ་པས་བདེ་བའི་མཆོག་སྟེར་བ། མི་བསྐྱོད་རྫོ་རྫོའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྱལ། མི་ལམ་
 ཡུལ་ལ་རོལ་བ་རི་བཞིན་དུ། གང་གང་དབང་པོའི་ལམ་ནས་བྱུང་ནས་ནི། དེ་དང་དེ་ཡི་ཡུལ་
 ལ་འོངས་སྐྱོད་ཟས། མི་བསྐྱོད་རྫོ་རྫོའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྱལ། སྟོམས་འཇུག་དགའ་
 བའི་རོལ་བ་ལས་བྱུང་བ། མི་ཤིགས་ཡི་གེ་མཆོག་གི་རོལ་མོའི་སྒྲ། ལྷ་མི་ཀླ་མའི་གདངས་སུ་
 ཤར་བ་རྣམས། མི་བསྐྱོད་རྫོ་རྫོའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྱལ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 ནང་རྫོ་རྫོའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ལས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་མཆོག་རྣམས་རྒྱད་ལ་
 བསྐྱོད་བའི་ཚུལ་ཉེ། འདི་དག་ནི་གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་རྣམས་སོ།

1 རྩི་བཀའ་རྒྱུད་འབྱུང་། 3 རྫོ་རྫོ་ཉི་མ་ལེབྱང་དུག་པ། སྐྱག་གྲངས་ 3639 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྣམས་གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་
 ཞེ། “རྣམ་རྟོག་ཚུལ་གྱི་ཡུལ་མིན་ཞིང་།” ཞེས་སོ།
 2 རྫོ་རྫོ་ཉི་མ་ལེབྱང་འབྱུང་། 10 གསུང་ཐོར་བྱ། གཙང་དབང་། སྐྱག་གྲངས་ 36056 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྣམས་གཅིག་ཅུང་ཟད་
 མི་འདྲ་ཞེ། “ཉམས་སུ་རྟོང་བས་ཡིད་རབ་མེམས་བྱེད་པ།” ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་འདོད་ཡོན་འབྲུལ་བ་ནི།

གཟུགས་སྒྲིའི་རོ་རེག་བྱའི་དཔལ་འཛིན་པའི།

ཕྱི་ནང་འདོད་ཡོན་ལྷ་མོས་སྒྲིགས་ཀྱིན་ཁྲུབ།

ཅེས་པ་སྟེ། རང་གི་སྤྱིང་ག་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་མོ་ཕྱག་ན་མེ་མོང་དམར་པོ་ངོས་གཉིས་པ་
 རྒྱའི་ལྷ་མོ་ཕྱག་ན་གི་མང་སྟོན་པོ་རྒྱགས་པ། དྲིའི་ལྷ་མོ་ཕྱག་ན་དྲིའི་དྲུང་ཆོས་རྒྱགས་
 པ། རོའི་ལྷ་མོ་ཕྱག་ན་བདུད་ཅིའི་ཞལ་ཐམ་རྒྱགས་པ། རེག་བྱའི་ལྷ་མོ་ཕྱག་ན་ན་བཟའ་རྒྱགས་པ་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོས་ཏེ། ཐ་མ་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་པ་འདོད་ཡོན་དེ་དང་དེ་དག་ཕྱལ་ཏེ་གྲུགས་
 རྒྱུད་པ་ཐག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་ནས་མཆོད་ལྷ་རྣམས་སྤྱིང་གར་བསྟུ། མཆོད་
 པའི་ལྷ་མོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མ་ཡིན་ཏུ་སྟེག་ཅིང་བཞིན་འཇུག་བག་
 དང་ལྡན་པ། ཟུར་གྱིས་བལྟ་བ་པ་སོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་མཛེས་པ། ལང་ཆོ་དར་པ་བབ་
 ཅིང་འདོད་ཡོན་ལྷའི་དགའ་བས་རོལ་པ། གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ། རྒྱ་དབངས་སྟན་པ། ལྷན་
 ཅིག་སྟེས་པའི་བྱི་བཟང་གོ་བ། ཡིན་ཏུ་མངར་བའི་རོ་མཆོག་དང་ལྡན་པ། རེག་བྱ་འཇམ་པ། ཐ་
 མ་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་གྲུགས་རྒྱུད་པ་ཐག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་ཀྱས་པ་ཤིས་ལྷག་
 ཏུ་བསམ་མོ། ཉེར་སྦྱོད་དང་ཕྱི་ནང་གི་འདོད་ཡོན་རྣམས་སྒྲིགས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྟོ་ནས་
 འབྲུལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྣམས་ཆེན་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེར་གསོག་
 ཀྱས་པ་དང་། རྒྱགས་རིམ་ཀྱི་རྒྱགས་པ་མཆོག་རྣམས་སྟེ་བའི་དགེ་ཅ་སྟོན་བྱེད་དུ་སོང་ནས་སྤྱར་
 དུ་མཆོག་འབྲུལ་པ་པ་སོགས་པའི་ཕན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་
 ལེན་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་རྣམས་ནས་གསུངས་ཤིང་། མཆོད་པ་དེ་དག་གི་ངེས་དོན་ཁྱད་པར་
 ཅན་རྣམས་ནི་བཤད་རྒྱུ་དོན་མེད་པ་དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་སོགས་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
 མོ། དེ་ལྟར་རྒྱ་བཞི་ཉེར་སྦྱོད་འདོད་ཡོན་རྣམས་འབྲུལ་བའི་ཆེ་མཆོད་པ་སྟེ་རེ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
 དངོས་སུ་བཤམས་པ་དང་། ཡིད་གྱིས་སྟུལ་པའི་མཆོད་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། རྒྱགས་བཅའི་

ཞིང་རབ་འབྲམས་ཀྱི་མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྫོས་བསྐྱངས་ཏེ། ཀུན་བཟང་མཆོད་པའི་སྤྱིན་པུང་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཀུན་ཡོངས་སུ་བཀའ་སྟེ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ། རང་
 གི་འདོད་ཡོན་འབྲུལ་ཚུལ་ནི། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁའ་པས། “འདོད་པའི་སྤྱི་ཅལ་དུག་ཅུ་བཞི་ལ་
 མཁས་༥ ཡིད་འཕྲོག་གཟུགས་མཛེས་ལང་ཆོའི་དཔལ་ཡོན་ཅན༥ བརྒྱ་ཅན་སོགས་ཕྱག་རྒྱའི་
 གཟུགས་མཆོག་རྣམས་༥ མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྲུལ༥ ལུང་གིས་བལྟ་ཞིང་
 འཇུག་པའི་བཞིན་རས་ཅན༥ དུག་ལྷན་ལ་སོགས་ཡང་དག་སྤྱུ་ལ་མཁས་༥ བརྒྱ་ཅན་སོགས་
 ཕྱག་རྒྱའི་སྤྱོད་པུངས་མཆོག ། མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྲུལ༥ ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་
 དང་སྤྱར་བ་བཟང་པོའི་ཇི༥ གང་གི་ལུས་ལས་ཏྲག་ཏུ་རྣམ་འབྱུང་བ༥ བརྒྱ་ཅན་སོགས་ཕྱག་
 རྒྱའི་ཇི་མཆོག་རྣམས་༥ མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྲུལ༥ གང་ཞིག་ཕྱངས་
 པས་བྱང་ཚུབ་སེམས་འཇུ་བ༥ བེམ་པ་ལྷར་དཔར་མ་མཆུའི་སྤྱར་ཅི་སོགས༥ བརྒྱ་ཅན་སོགས་
 ཕྱག་རྒྱའི་རོ་མཆོག་རྣམས་༥ མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྲུལ༥ གསང་བའི་སྤྱ་
 ཅེ་མན་ཚུན་སྤང་བ་ཡི༥ དེག་བྱ་ཕྱོང་བས་གཏུམ་མོ་སྤྱུལ་བྱེད་བ༥ བརྒྱ་ཅན་སོགས་ཕྱག་རྒྱའི་
 དེག་བྱ་མཆོག ། མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་ལྷ་ཆོགས་མཉེས་ཕྱིར་འབྲུལ༥”¹ ཞེས་བ་དང་། བདེ་མཆོག་
 གི་མཆོད་ཐེང་དུ། “རབ་འབྲམས་ཞིང་ན་རྗེ་སྟེད་གཟུགས་མཆིས་བ༥ ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ལས་
 བྱང་ལྷ་མོ་ནི༥ བཞིན་རས་འཇུག་ཞིང་སྤྱི་ཡི་མཛེས་པ་སྟོན༥ གཟུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་མ་ཡི་མཆོད་
 པ་ཡིས༥ གང་གར་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་ནི༥ གཟུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་མར་ནི་གར་བའི་
 མཐུས་༥ མི་འགྱུར་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རབ་སྤྱུལ་ཏེ༥ བདེ་སྟོང་མཆོག་གི་ཉིང་འཛིན་རྫོགས་པར་
 ཤོག༥”² དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཡོན་ལྷག་མ་རྣམས་ལའང་སྤྱར་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། འདི་ནི་
 འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བདུན་པ་ལས། “གཟུགས་ལ་རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱས་ནས༥ མཆོད་པར་
 བྱེད་པས་མཆོད་པར་བྱ༥ དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྷན་སྤྱོད་གས་བ༥ སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་

1 རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། 18 གསུང་ཐོར་བྱ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་ 960བ6

2 རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུམ། 9 བདེ་མཆོག་ལག་མཆོད། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་ 296

གཞི།¹ ཞེས་སོགས་དང་། “གཞུགས་སྐྱོད་ལ་སོགས་པ་ལ། རྟག་ཏུ་སེམས་ནི་སྤྱད་བར་བྱ།
འདི་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། གསང་བའི་སྤྱིང་པོ་བདུས་པ་འོ།”² ཞེས་གསུངས་པའི་
དོན་བཤད་རྒྱུ་དོན་མེད་བར་བཟུལ་བ་ལྟར། གཞུགས་ཐམས་ཅད་གཞུགས་དོན་མེད་མར་སྒྲོམ་
པ་སོགས་དབང་པོ་བྱལ་གི་ཡུལ་དུ་གང་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ལྟ་དང་ལྟ་མོའི་རང་བཞིན་དུ་བལྟས་
ནས་སྒྲུ་མ་ལྟ་ཆོགས་མཆོད་པ་དང་། རང་ཉིད་སྤྱད་གསལ་བའི་དབང་པོ་རྟོན་བཅས་རྒྱས་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། མདོར་ན་གང་སྤྱད་ཐམས་ཅད་བདེ་ཆེན་འཕེལ་བའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཞིག་བྱེད་
པ་ནི་སྤྱགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་མཐར་ཐུག་སྟེ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ནི་ཅམ་འཕེལ་བ་དེ་ཅམ་
དུ་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་ལུགས་དྲག་ཅིང་དེ་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། བདེ་སྤྱིང་དེ་
འཕེལ་དུ་སོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་གཅོད་པ་དང་། གཉིས་སྤྱད་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་
འཛུམས་པ་སྟོབས་མེད་ཆེར་སོང་ནས་སྤྱད་དུ་འཆང་རྒྱ་བའོ། དོན་དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་མེ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གང་སྤྱད་ཐམས་ཅད་བདེ་སྤྱིང་དུ་འཆར་བའི་ཐབས་ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་
ཚུན་ཆད་ཀྱིས་འབད་ནས་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་སོ།

བཞི་པ་མཐུལ་འབུལ་བའི་ཚུལ་ནི།

བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱའི་སྤྱིང་བཞི་ལྷན་པོར་བཅས།

རིན་ཆེན་བདུན་དང་ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་སོགས།

ཀུན་དགའ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིད་བཅུད་ལུན་སུམ་ཆོགས།

ལྷ་མིའི་པོངས་སྤྱིད་འདོད་དགའི་གཏེར་ཆེན་པོ།

དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་སྤུལ་བྱང་ཞིང་གི་མཆོག།

སྤུལ་ས་མགོན་ཐུགས་མཛེས་གཏེར་ལ་དབུལ་བར་བགྱི།

1 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབུལ། ཅ གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། མེའུ་བདུན་པ། སོག་གངས་ 100ན་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུད་གཅིག་ཅུང་
ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “མཆོད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མཆོད་བྱ།” ཞེས་སོ།

2 རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབུལ། ཅ གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། མེའུ་བདུན་པ། སོག་གངས་ 100ན་ལས་བྱང་བའི་ཆོགས་རྒྱུད་དང་པོ་དེ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་
སྟེ། “གཞུགས་སྐྱོད་ལ་སོགས་པ་ལ།” ཞེས་སོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་མཆོད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་རབ་གསེར་དཔུལ་ལས་བྱས་པ་དང་། འབྲིང་འཁར་བ་
དང་ཐངས་སོགས་ལས་བྱས་པ་དང་། ཐ་མ་ས་དང་ཤིང་སོགས་ལས་བྱས་པ་འདྲ་བུ་ཞིང་། དེ་
ཙམ་ཡང་མ་འབྱོར་ན་གཡམ་པ་འཕམ་དོ་བ་རྒྱུ་པོ་འཕམ་བྱ་བ་ཞི་གང་རུང་གིས་ཀྱང་རུང་སྟེ། རྗེ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཁོར་དག་པ་རྣམས་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་
བཀའ་བཞིན་བྱ་བྲལ་ལ་མེད་པས་ནས་འོལ་ཁ་ཆོས་ལུང་དུ་བསགས་སྐྱུང་མཛད་པའི་ཆེ། རྗེ་རིན་པོ་
ཆེས་དོ་བ་ཙམ་པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ཁ་ངོས་སྟོངས་པ་ཞིག་ལ་བྱག་རང་གིས་ཕྱི་བཞིན་ཏུ་མཆོད་པ་
མཛད་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱུ་ཆེན་མང་སོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏུ་མཛད་པར་གསུངས་
པས་སོ། དེ་ཡང་ཡོ་བྱད་གིས་སོངས་ནས་མ་འབྱོར་པ་དང་། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་དོར་བའི་ཀྱན་
སྐྱུངས་ཀྱི་རྣམས་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། འབྱོར་པ་ཡོད་བཞིན་ཏུ་སྒྲོས་མི་
སོངས་པར་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། འབྱོར་པ་ཡོད་བཞིན་ཏུ་ཆོས་བྱུང་འབྱུ་ལས་བྱ་མི་རུས་པར་
དོ་བའི་ཕྱེ་མ་སོགས་ལས་བྱ་བ་ནི་རང་གིས་རང་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཞིང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་པོ་
ཏོ་བའི་ཞལ་ནས། “དུང་པོར་ངེ་མ་ཙན་ཞིག་ཏུ་སྐྱུང་སྒྲོས་རེ་བཟབ་ནས། ཙན་དན་ག་བྱུར་སྒྲོས་
ཀྱི་རྒྱ་ཞེས་དཔུས་སོང་གིས་མིག་ལྟན་ལ་མགོ་སྐྱོར་བྱེད་”¹གསུང་བ་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་
ཆོས་བྱུང་འབྱོར་པ་ཡོད་ན་རབ་གསེར་དཔུལ་སོགས་དང་། འབྲིང་དུང་དང་མཁྱེན་བྱ་སོགས་
དང་འབྱུ་བསྐྱེས་པ་འཕམ། མ་མཐའ་འབྱུ་གཙང་མ་དགོས་ཤིང་། ཡང་གོང་ལྟར་ཡོ་བྱད་གིས་སོངས་
པ་སོགས་ཀྱིས་འབྱུ་མ་འབྱོར་ན་དཀར་གོང་གི་ཕྱེ་མས་ཀྱང་རུང་གསུང་། དེ་ནས་དབྱེ་ལས་རྣམས་
རྒྱལ་གྱི་མཆོད་ཀྱི་ཆོ་ག་ལས། “བ་ཡི་སྟེ་བ་རྒྱུར་བཅས་སྦྱིན་པ་སྟེ། ལེགས་པར་ཉུག་པར་བྱེད་
པ་རྒྱལ་ཁྲིམས་སོ། སྦྱིན་དང་ཕྱོག་སྐྱུར་བསལ་བ་བཟོད་པ་ཡིན། རྒྱ་བས་མི་སྦྱོ་དེར་ཞུགས་
བཙོན་འབྱས་ཏེ། དེ་ལ་སྐད་ཅིག་སེམས་ནི་གཅིག་བྱེད་པ། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རི་མོ་
གསལ་བ་འོ། རྒྱུ་པའི་མཆོད་བྱས་པ་ཡིས། བ་རོལ་སྦྱིན་པ་འདི་དུག་འཛོལ།”² ཅེས་

1 རྗེ་ཙན་ལ་པའི་གསུང་འབྱུངས། བ་བྱུང་རྒྱལ་ལས་རིས་རྒྱུང་བ། གཙང་དབང་། སོག་གྲངས་ ༥༩༧༤

2 རྗེ་བཙུན་ཀྱུང་འབྲེལ། རྒྱ་དབྱེ་ལས་རྣམས་རྒྱལ། མཆོད་ཀྱི་ཆོ་ག་ སོག་གྲངས་ ༡༡༤༩

གསུངས་པ་ལྟར། དོན་ཡིད་ལ་བློན་པར་བྱས་ནས། མཐུལ་གྱི་ནང་བ་བྱང་ལྷས་བྱག་ཅིང་། ཆོས་
 བྱ་ནམས་ཅི་བཟང་གི་ཚུ་དང་བདུད་ཅི་ལྷས་སྤགས་ལ། མཐུལ་གྱི་ཆོས་བྱ་ལ་ཉེར་གསུམ་མ་དང་།
 སོ་བདུན་མ་སོགས་མང་ཉུང་སྣ་ཆོགས་སྤང་ཡང་། ཆོས་བྱ་ཉེར་གསུམ་མ་འདི་བཤ་ཆེན་རྒྱ་རོ་བ་
 དང་སློབ་དཔོན་ཨུལ་ཀར་སོགས་རྒྱ་གར་གྱུ་བ་ཆེན་མང་པོ་དང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བའི་
 བྱག་བཞེས་ཡིན་ཞིང་། དཔེན་ས་པ་ཡབ་སྲས་ནམས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བའི་བྱག་བཞེས་ལྟར་
 ཆོས་བྱ་ཉེར་གསུམ་མ་འདི་མཛད་ལ། ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་འདིར་ཡང་ཆོས་བྱ་ཉེར་གསུམ་
 མ་འདི་མཛད་དོ། ཆོས་བྱ་ཉེར་གསུམ་ནི། སྤྱིང་བཞི། སྤྱིང་སྤྱན་བརྒྱུད། དེན་ཆེན་བདུན། གཏེར་
 ཆེན་པོ། ཉི་ལྷ་གཉིས། དེ་རབ་སྟེ་ཉེར་གསུམ་མོ། མཐུལ་ཆོས་བྱ་ཉེར་གསུམ་མ་རི་ལྟར་འབྲུལ་
 བའི་ཚུལ་ནི། འོ་བརྟ་བྱ་མི་ཡུལ་ལྟུ། ཞེས་བས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་དང་། འོ་བརྟ་རེ་ཁེ་
 ཡུལ་ལྟུ། ཞེས་བས་ཕྱི་ལྷགས་རི་ལྟ་བུར། ཅི་བཟང་དང་བཅས་པའི་བདུད་ཅི་ལྷས་སྤགས་པའི་
 ཆོས་བྱ་དབྲུས་སུ་འགོད་ཅིང་། འོ་རྟ་སུ་མ་རྩུ་མི་ར་མེ་རྒྱ་མ། ཞེས་བས་དབྲུས་ས་དེ་རབ། ཤར་
 དུ་མེ་ཉོག་འགོད་ཅིང་། འོ་ཡི་ལྷ་བ་མི་དེ་ཏ་ཡ་རྒྱ་མ། ཞེས་བས་ཤར་ལུས་འཕགས། ལྟོར་འགོད་
 ཅིང་། འོ་རི་རྩུ་བ་ལྟུ་ལྷ་ཡ་རྒྱ་མ། ཞེས་བས་ལྟོ་འཛམ་བྱ་སྤྱིང་། ལུ་བ་ཏུ་འགོད་ཅིང་། འོ་ལི་ཨ་བ་
 ར་གོ་ཅན་རྒྱ་མ། ཞེས་བས་ལུ་བ་བ་ལང་སྤྱིང་། ལུང་ཏུ་འགོད་ཅིང་། འོ་མི་ལྷ་ཏ་ར་ཀྱ་ར་མེ་རྒྱ་
 མ། ཞེས་བས་ལུང་སྤྱི་མི་སྟན། ཤར་གྱི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་འགོད་ཅིང་། འོ་ཡི་ལྷ་བ་ལྟུ་ལྷ་
 ཡ་རྒྱ་མ། ཞེས་བ་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་དང་ལུས་འཕགས། ལྟོར་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་
 འགོད་ཅིང་། འོ་རི་ལྷ་བ་ལྟུ་ལྷ་ཡ་རྒྱ་མ། ཞེས་བ་ལན་གཉིས་ཀྱིས་ར་ཡབ་དང་ར་ཡབ་གཞན།
 ལུ་བ་གྱི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་འགོད་ཅིང་། འོ་ལི་ལྷ་བ་ལྟུ་ལྷ་ཡ་རྒྱ་མ། ཞེས་བ་ལན་གཉིས་
 ཀྱིས་གཡོ་ལྷན་དང་ལམ་མཆོག་འགོ། ལུང་གི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་འགོད་ཅིང་། འོ་མི་ལྷ་
 བ་ལྟུ་ལྷ་ཡ་རྒྱ་མ། ཞེས་བ་ལན་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱི་མི་སྟན་དང་སྤྱི་མི་སྟན་གྱི་ཁྱེ། དེ་ནས་སྤྱིང་གི་ནང་
 གི་ཤར་ཏུ་འགོད་ཅིང་། འོ་ཡི་ག་རྩུ་ལྷ་ཡ་རྒྱ་མ། ཞེས་བས་སྤྱིང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། ལྟོར་འགོད་

ཅིང་། ཡོ་རྩ་རྩ་པ་རྩ་ཡ་རྩ་མ། ཞེས་པས་བྱིས་བདག་རིན་པོ་ཆེ། ལུབ་ཏུ་འགོད་ཅིང་། ཡོ་
ལི་ཨ་ལཱ་རྩ་ཡ་རྩ་མ། ཞེས་པས་ཏ་རིན་པོ་ཆེ། ཡུང་ཏུ་འགོད་ཅིང་། ཡོ་མི་མྱེ་རྩ་ཡ་རྩ་མ།
ཞེས་པས་བཅུན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། ཤར་ལྷོར་འགོད་ཅིང་། ཡོ་ལི་ཁར་རྩ་ཡ་རྩ་མ། ཞེས་པས་
དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། ལྷོ་ལུབ་ཏུ་འགོད་ཅིང་། ཡོ་རྩ་ཅག་རྩ་ཡ་རྩ་མ། ཞེས་པས་འཁོར་ལོ་
རིན་པོ་ཆེ། ལུབ་ཡུང་ཏུ་འགོད་ཅིང་། ཡོ་ལི་མ་ཁི་རྩ་ཡ་རྩ་མ། ཞེས་པས་ཁོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ།
ཡུང་ཤར་ཏུ་འགོད་ཅིང་། ཡོ་མི་མཐུ་ཁི་རྩ་ཡ་རྩ་མ། ཞེས་པས་གཏེར་ཆེན་པོ། རང་གི་ཤར་
ཏུ་འགོད་ཅིང་། ཡོ་སྤྱུང་ཡ་རྩ་མ། ཞེས་པས་ཉི་མ། རང་གི་ལུབ་ཏུ་འགོད་ཅིང་། ཡོ་ཅན་ཡ་རྩ་མ།
ཞེས་པས་རྒྱ་བ་རྣམས་སོ་སོའི་རྣམ་པ་རྩི་བཞིན་གསལ་བཏབ་ལ། ཀུན་བཟང་མཆོད་པའི་སྤྱན་
ཏུ་དམིགས་ཤིང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་གང་བའི་དག་པའི་ཞིང་ཏུ་བསམས། ལྷག་པར་རང་
གི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཏུས་གསུམ་དག་ཆོགས་དང་བཅས་པ་མཆོད་པའི་དངོས་པོ་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་
གཟུགས་སུ་བཀོད་དེ་མཆོད་ཀྱི་སྤྱིང་ཏུ་ཡོད་པར་མོས་ལ། བྱེ་བ་སྤྲལ་བ་རྒྱའི་སྤྱིང་བཞི་སྤྱན་པོར་
བཅས། རིན་ཆེན་བདུན་དང་ཉི་པའི་རིན་ཆེན་སོགས། ཀུན་དགའ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་བཅུད་ལུན་
སུམ་ཆོགས། ལྷ་མའི་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་དགའི་གཏེར་ཆེན་པོ། དད་པའི་¹སེམས་ཀྱིས་ཕུལ་
བྱུང་ཞིང་གི་མཆོག །སྤྱབས་མགོན་ཐུགས་རྩེའི་གཏེར་ལ་དབུལ་བར་བཞུ། ཞེས་བརྗོད་དེ་རྒྱ་
མ་སྣ་ཆོགས་ལ་ཕུལ་བའི་མོས་པ་བྱའོ། རྒྱ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ཆོགས་བཅད་རྒྱུང་པ་བྱེད་ཆོ་
སྤྲལ་འབུལ་རྒྱས་པ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མ་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་། ² ཆོགས་བཅད་འདིའི་སྤྱབས་སུ་ཆོས་ལུ་
འགོད་ཐུགས་དེ་ལྟར་བྱའོ། བྱེ་བ་སྤྲལ་བ་རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་འོག་གཞི་རྒྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་
གཅིག་གི་སྤྱིང་ཏུ་རྒྱུའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་སྤྱིང་ཏུ་གསེར་གྱི་ས་གཞི། གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་སྤྱིང་
ཏུ་སྤྱིང་བཞི་པ་རང་རང་གི་རྒྱ་མཆོ་རེ་རེ། དེར་སྤྱིང་བཞི། སྤྱིང་སྤྱན་བཞུད། དབུས་སུ་གསེར་གྱི་
རི་བདུན་དང་རོལ་མཆོ་བདུན་སྤེལ་མར་བསྐྱོར་བའི་དབུས་ན་རི་རབ་བྱ་བཞི་པ། བྱེད་ཆུ་

༡ དད་པའི་ དཔེ་དབང་། ལག་ཁྱིས།

༢ ཐུགས་འབུལ་རྒྱས་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མ་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་། ལག་ཁྱིས།

མཚམས་མན་དང་། བྱེད་ཚུ་མཚམས་ལས་གནས་དུ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུབ་ཞིའི་རང་བཞིན་
 ཅན། བར་རིམ་བཞི་ལ་གཞོད་སྒྲིན་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་སྒྲེང་ཐོགས། ཏྲལ་སྒྲོས། རྒྱལ་ཆེན་
 བཞིའི་ལྷ་གནས་རྣམས་དང་། རི་རབ་ཀྱི་སྒྲེང་ན་སྤྱུལ་ཚུ་ཅ་གསུམ་གྱི་ལྷ་གནས། དབྱུས་སྤྱུ་རྣམ་
 བར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་དང་བཅས་པ་ལྷའི་ཡོངས་སྒྲོད་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་ལྷན་པ་སྟེ།
 སྒྲིང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་པ་དེ་འདྲ་བ་སྒྲོང་ཕྱག་གཅིག་ལ་སྒྲོང་དང་པོ། དེ་འདྲ་བ་སྒྲོང་ཕྱག་
 གཅིག་ཅིས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་གཅིག་ནས་སྒྲོང་གི་བར་དུ་བཟངས་པའི་སྒྲོང་ལ་སྒྲོང་གཉིས་པ་
 དང་། དེ་ཡོངས་སྤྱོད་གསུལ་པ་ཅིས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་གཅིག་ནས་སྒྲོང་གི་བར་དུ་བཟངས་པའི་
 སྒྲོང་ལ་སྒྲོང་གསུམ་པ་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལ་སྒྲིང་བཞི་རི་རབ་དང་བཅས་པ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཡོད་
 དོ། དེ་ཐམས་ཅད་མཆུལ་གྱི་སྒྲེང་དུ་སྒྲོས་བསྐྱངས་ཏེ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཅམ་དུ་ཡང་མ་བྱད།
 སྒྲོད་འཇུག་ལས། “ས་གཞི་བསྐྱར་བ་སྒྲོས་གྱིས་བྱུགས་པ་དེར། མེ་ཏོག་ཡིད་འོང་སེལ་མ་
 བཟུམ་པར་བྱས། གཞལ་མེད་མོ་བྱང་བསྒྲོད་དབྱངས་ཡིད་འོང་ལྷན། ལུ་ཏིག་རིན་ཆེན་རྒྱན་
 འཕྱར་མཛེས་འབར་བ། དཔག་ཡས་ནམ་མཁའི་རྒྱན་གྱུར་དེ་དག་ཀྱང་། ལུགས་རྗེའི་རང་
 བཞིན་ཅན་ལ་དབྲུལ་བར་བཀྱི།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལམ་མཁའི་མཐའ་སྐྱས་པའི་འཇིག་
 ཏིན་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་བསྐྱངས་ཏེ་མཆུལ་གྱི་སྒྲེང་དུ་བཀོད་དེ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། རིན་པོ་ཆེ་
 བདུན་ནི། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། ཁོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ། བཅུན་མོ་རིན་པོ་ཆེ། སྒྲོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ།
 སྒྲུང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། ཏྲ་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ། བྱིས་བདག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་སོ། དེ་ལ་འཁོར་ལོ་
 རིན་པོ་ཆེ་ནི་རྒྱ་གཞེང་ལས་བྱས་ཤིང་། ཅིགས་སྒྲོང་དང་ལྷན་པ། རྒྱར་དཔག་ཚད་ལྷ་བརྒྱ་ཡོད་
 པ། མགར་བས་མ་བྱས་པ། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆུས་བྱལ་བ།
 ཉི་མ་ལྷ་བྱར་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ་འགོ་བ། དཔག་ཚད་འབྲུམ་གྱི་ལམ་ཉི་མ་གཅིག་གིས་
 བཀོད་པ། འཁོར་ལོ་དེའི་མཆུས་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་དབྱང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་

¹ རྟེན་འཇུག། དབྲུས། ལ་རྒྱལ་སྐྱུས་ཞི་བཟླ། སྒྲོད་འཇུག་ ལེུ་གཉིས་པ། ཏོག་གྲངས་ ༤༧༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུ་གཅིག་
 རྒྱང་མད་མི་འདྲ་སྟེ། “མེ་ཏོག་ཡིད་འོང་སེལ་མ་དབྲུམ་པར་བྱ།” ཞེས་སོ།

བཅས་པ་སྒྲིང་བཞི་དང་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་གནས་ན་མས་སུ་བཞོད་པར་བྱེད་པ། གང་བསམས་
 པ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་དེའི་མཐུ་ལས་འབྱུང་བ་ཞིག་གོ། འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། རྒྱ་པེ་རྒྱུ་ལས་
 བྱུང་པ། ལྷ་བ་བརྒྱད་པ། འོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྷ་འཕྲོ་བས་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་བར་དུ་མཆོན་པོ་འད-
 ཉིན་པོ་བཞིན་དུ་སྒྲར་བར་བྱེད་པ། ཆ་བའི་ཆེ་བའི་ལ་བར་བྱེད་ཅིང་། གང་བའི་ཆེ་འོད་ཀྱིས་རྩོ-
 བར་བྱེད་པ། འོར་བུ་དེ་གང་དུ་གནས་པའི་སར་ནད་དང་དུས་མ་ཡིན་པའི་འཆི་བ་ན་མས་མི་
 འབྱུང་བ། རྒྱལ་པོའི་ཡིད་ལ་གང་བསམས་ཐམས་ཅད་འོར་བུ་དེའི་མཐུ་ལས་འབྱུང་བ་ཞིག་གོ།
 བཅུན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་རྒྱལ་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ། ཏ་ཅང་མི་རིང་མི་བྱུང་བ། ཏ་ཅང་མི་སྦྲོམ་མི་
 སྐྱེས་པ། གཟུགས་མཛེས་པ། རྒྱལ་དུ་ཤིས་པ། ལྷ་ན་སྤྱུག་པ། ལུས་ལས་ཅན་དན་དང་ག་བྱར་
 ལ་སོགས་པའི་དེ་བཟང་གི་དད་དང་། ཁ་ནས་ལྷན་པའི་དེ་ཞིམ་པོ་འབྱུང་བ། གང་དུ་གནས་པའི་
 སྒྲིང་དེར་བཞེས་སྐྱོམ་དང་ལྷ་རན་སེལ་བ། ལུས་ལ་རེག་པ་ཅམ་གྱིས་བདེ་བའི་མཆོག་སྟེར་ཞིང་
 ལུས་ཀྱི་ནད་དང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པ། ལུད་མེད་ཀྱི་སྦྱོན་དང་བྲལ་ཞིང་ཡོན་
 ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ། སྒྲིང་དེར་གནས་པའི་སྐྱེ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མ་ལྷ་བྱ། ཡོན་ཏན་མང་
 པོ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གོ། སྦྱོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། སྐྱེ་པོ་གཞན་ལ་མི་འཆེ་ཞིང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་
 སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྣད་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་ཤིང་སྦྱོང་པ་མེད་པ།
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་གྱི་ཡིད་ལ་གང་བསམས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱ་མི་དགོས་པར་ཤེས་ནས་
 རྒྱལ་པར་བྱེད་པ། ལྷག་པར་དཔུང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་གང་དུ་འགོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དང་གནས་
 པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་མཁས་པ། མདོར་ན་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་
 པ་ཞིག་གོ། སྒྲར་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཡན་ལག་བཅུན་དང་ལྡན་པ། མདོག་དཀར་པ། བོང་ཆེ་བ།
 གངས་རི་ཆེན་པོ་འགོ་བ་འདྲ་བ། སྒྲར་པོ་རང་བཞིན་པ་སྟོང་གི་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། རྒྱལ་པོས་
 བསྐོ་བ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ལ་འཇམ་སྒྲིང་ལན་གསུམ་འཁོར་བ། ལུས་ལས་དེ་ཞིམ་པོའི་དད་འབྱུང་
 པ། ཅང་ཤེས་སྤྱད་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་བཀྱི་བར་ལུས་པ། འགོ་བའི་ཆེ་ཞོན་པ་པོའི་ལུས་མི་འབྲུག་

བ། མྱོག་ཆགས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པར་དལ་གྱིས་འཁོ་བ། བ་རོལ་གྱི་ཁོལ་བ་ཐམས་
 ཅད་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། ཏ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། མདོག་དཀར་བ། ལྷའི་ནོར་བུ་ལ་སོགས་
 བའི་རྒྱན་དུ་མ་དང་བཀྲ་ཤིས་པའི་རི་མོ་དུ་མས་བརྒྱན་པ། ཅང་ཤེས་ཞོན་པ་པོ་གཞོད་པ་ཐམས་
 ཅད་ལས་བསྐྱར་བ། ལུས་ལ་ནད་སོགས་སྒྲིན་མེད་ཅིང་ཉི་མ་གཅིག་ལ་འཇམ་སྒྲིང་ལན་གསུམ་
 འཁོར་བ། ཞོན་པ་པོ་ལུས་མི་འབྱུག་ཅིང་ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་གོ། བྱིས་བདག་རིན་པོ་ཆེ་
 ནི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་པ་སྟེ། གསེར་དང་དཔུལ་དང་རྩ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་
 སོགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མཚོག་ཐམས་ཅད་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་འགོངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྒྲིང་
 དེའི་ས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་ཚོགས་གྱིས་འགོངས་པ། འབྱོར་པ་ཤིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་བ།
 རམ་ཡང་མི་ཉམས་པར་བརྟན་པ། གཡོ་སྒྱུ་དང་བྲལ་ཞིང་སྟེ་པོ་གཞན་ལ་གཞོད་འཆེ་མི་བྱེད་པ།
 སྒྲིང་དེའི་སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་པ་ལྟ་བུར་འཛིན་ཅིང་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་རབ་དུ་དགའ་
 བར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ། ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་ནི། རལ་གྱི་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བགས་པ་ཉེ་
 བའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མལ་ཆ་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཆལ་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བྱིས་ཉེ་བའི་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་། གོས་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷམ་ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྷམས་སོ། དེ་ལ་རལ་གྱི་
 རིན་པོ་ཆེ་ནི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་བ་རོལ་གྱི་ཁོལ་བ་ཅི་བུར་ཡང་རལ་གྱི་དེ་
 བཏང་བ་ན་སེམས་ཅན་སུ་ལའང་གཞོད་འཆེ་བྱ་མི་དགོས་པར་རལ་གྱི་དེ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་
 ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འདུ་བ་ཞིག་གོ། བགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། རྒྱ་མཚོའི་སྒྲུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་
 བགས་པ་སྟེ། ཞིང་དུ་དཔག་ཆད་ལ། མཚུར་དཔག་ཆད་བཅུ་ཡོད་པ། མེས་མི་ཆོག་ཆར་གྱིས་
 བརྒྱན་མི་རུས། གང་བའི་དུས་སུ་རྩོ་བར་བྱེད། ཆ་བའི་དུས་སུ་བསེལ་བར་བྱེད། དེ་ལུས་ལ་
 བགོས་པ་ཅམ་གྱིས་བདེ་བ་མཚོག་དང་ལྡན་པ་དང་། ཉེ་ཆེའི་འོད་ལྗར་འོད་གྱི་སྒྲིང་བ་ཆེན་པོ་
 དང་ལྡན་པ་ཞིག་གོ། མལ་ཆ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། ཤིན་དུ་འཇམ་ཞིང་མནན་ན་ནེམ་བྱེད་པ། བཏེག་ན་

༡ རྩར་ དཔེ་དཔལ་
 རྩར་ མོད་དཔལ་

འཕར་བྱེད་པ། མལ་ཆ་དེའི་སྤེང་དུ་བསམས་པ་ན་བསམ་གཏན་སྤྱར་དུ་ཐོབ་ཅིང་སྒོ་སྒོས་ཤིན་
 ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གང་བྱུང་ཡང་མལ་ཆ་དེའི་
 སྤེང་དུ་བསྐྱད་པ་ཅམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ། ཆལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འཁོར་ལོས་
 བསྐྱར་རྒྱལ་ཆལ་དེར་ཕྱིན་པ་ན་ལྷའི་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཆལ་དེར་འབྱུང་ཞིང་། ལྷའི་བྱ་མོ་
 མང་པོ་སེལ་སྟུན་སྟུ་ཆོགས་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ། ཆལ་དེར་དགེ་བའི་ལས་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པ་ཞིག་
 གོ། བྱིམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱིམ་དེར་གནས་པ་ན་མཆན་མོངས་
 ཉོན་མོ་བཞིན་དུ་འོད་འཕྲོ་བ། ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་ནང་གསལ་བ། ནང་ནས་བལྟས་ན་ཕྱི་གསལ་བ།
 འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟུ་ཆོགས་གྱིས་བརྒྱན་པ། ལྷའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་མང་པོས་མཆོད་པ་བྱེད་པ། ལྷ་
 དན་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སོགས་གྱི་གཞོད་པ་གང་ཡང་མེད་པ། མཆོག་དུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 དང་ལྷན་པའི་གནས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་གོ། ལྷམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
 རྒྱལ་གྱི་བསོད་ནམས་ལས་བྱུབ་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷམ་ཞིག་སྟེ། དེ་རྒྱང་པ་ལ་གྱོན་ནས་ཚུའི་
 སྤེང་དུ་སོང་ཡང་མི་བྱིང་བ་དང་། འགྲོ་བར་འདོད་ན་དཔག་ཆད་བརྒྱར་ཡང་སྤྱར་དུ་འགྲོ་བྱས་
 ཤིང་། དེའི་ཆེ་ལུས་ལ་ངལ་བ་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བའོ། དེ་ལྷ་བྱའི་རིན་པོ་ཆེ་ནམས་མཆོད་ཀྱི་
 སྤེང་དུ་གསལ་བཏབ་ནས་སྒྲ་མ་ལྷ་ཆོགས་ལ་འབྲུལ་བ་སྟེ། ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྫོགས་པའི་
 ཐབས་བྱུང་བར་ཅན་ནོ། མཆོད་པ། ཕྱིའི་མཆོད་པ། ནང་གི་མཆོད་པ། གསང་བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་
 མཆོད་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས། དེ་ནི་ཕྱིའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་ཡིན་ལ། ནང་གི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་
 ནི། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ནམས་སྤྱིང་བཞི་རི་རབ་ལ་སོགས་པ་མཆོད་ཀྱི་ཆོམ་བྱ་དེ་དང་དེར་
 བྱུར་བར་མོས་ནས་འབྲུལ་བ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་འཆང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཉིད་ཀྱིས། “བགས་
 པ་རབ་མཛེས་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་སྤེང་། བྲག་ཆེན་བདུད་ཅིའི་ཚུ་ཡིས་ཆག་ཆག་བཏབ། འ་
 བྲག་མེ་ཉོག་པར་བྱང་ཆོམ་བྱར་བྱུར། ཡན་ལག་ནམས་ལས་སྤྱིང་ཆེན་བཞི་དང་ནི། ཉིང་ལག་
 སྤྱིང་ཐུན་བརྒྱད་དུ་བྱུར་པའི་དབུས། ཁོག་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མང་བཅེགས་པའི་ཅིང་། མགོ་པོ་

ནུས་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་མཛེས།། མིག་གཉིས་སྟུང་སེལ་ཉི་མ་རྒྱ་བ་དང་།། སྤང་ནི་ཡིད་
བཞིན་ཞོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ།། དབང་པོ་ནང་ཁོལ་ཡོངས་སྟུང་བ་ལས།། ལྷ་མིའི་འདོད་ཡོན་
དཔལ་འབྱོར་སྟུང་སྟུང་ཆོགས།། འདོད་དགའི་རྒྱ་མཆོ་མཆུལ་བཟང་པོ་འདི།། ཅ་བརྒྱད་རྒྱ་མ་
ཡི་དམ་དཀོན་མཆོག་གསུམ།། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དཔའ་པོ་ནལ་འབྱོར་མ།། བསྟན་སྟུང་
རྒྱ་མཆོར་བཅས་ལ་ལེགས་འབྱུང་ན།། ཐུགས་རྗེས་བཞེས་ནས་བྱིན་རྒྱལ་ས་དངོས་བྱལ་
སྟུང་།།¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།། གསང་བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆུལ་ནི། རང་འདོད་ལྷ་
ཡབ་ཡུམ་དུ་གསལ་བས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའམ། དེ་ལྟར་མི་རྣམས་བྱང་
བསྐྱེད་པར་མོས་ནས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནུས་པ་སྤྱིར་བཞི་རི་རབ་སོགས་མཆོད་
རྗེས་དེ་དང་དེར་ཤར་བར་མོས་ནས་འབྱུང་བའོ།། དེ་ལྟར་མཆུལ་འབྱུང་བ་ནི་ཆོགས་རྫོགས་
པའི་ཐབས་སྟུང་ཤིན་ཏུ་བསྟན་ཏེ། གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱད་མེུ་བརྒྱད་པ་ལས། “ཞིང་འདི་
རིན་ཆེན་སྟུང་བདུན་གྱིས།། མཁས་པ་དག་གིས་ཡོངས་བཀའ་ལ།། དངོས་བྱལ་འདོད་པས་སྟུན་
པའི་བྱིད།། ཉིན་རེར་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་དབྱུང་།།”² ཞེས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་བྱལ་
ཐོབ་པར་འདོད་པས་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་སྟུང་གསུམ་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ཡང་ཡང་འབྱུང་དགོས་
པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱད་དོན་བསྟུས་པ་ལྷ་བརྒྱུ་པ་ལས་བྱང་། “དཀྱིལ་འཁོར་མེ་རྟོག་བཅས་
ཐལ་མོས།། སྟོན་པ་རྒྱ་མ་བསྟེན་བཀའ་ཞིང་།། ཞབས་ལ་སྦྱི་ལོས་ཐུག་བྱའོ།།”³ ཞེས་ཉིན་རེ་
བཞིན་རྒྱ་མ་དང་ལྷ་ལ་ཐུག་བྱ་བ་དང་། མཆུལ་འབྱུང་བ་སྟན་གྱི་དམ་ཆོག་ཏུ་ཡང་གསུངས་
པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ།། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱ་མ་གོང་མ་ནུས་པ་གྱིས་ཐབ་ཁྱིད་ཀྱི་སྟོན་
འཁོར་མཆུལ་གྱི་ཁྱིད་བྱར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། དགའ་ལྷན་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྟོན་འཁོར་ཁྱིད་

1 བརྒྱ་ཆེན་རྫོང་མཆོག་རྒྱ་ཀྱི་གསུང་འབྱུང་། 2 གཏོན་གཞུང་མར་འདོད་དེད་དཔོན། གཙང་དབང་། འོག་གངས་ 453

2 རྟེ་བཀའ་ལྟུང་འབྱུང་། 3 གསང་འདུས་རྩ་རྒྱད། མེུ་བརྒྱད་པ། འོག་གངས་ 10353 ལས་བྱང་བ་རུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ།
“རིན་ཆེན་བདུན་གྱིས་ཡོངས་བཀའ་བཞི།། ཞིང་འདི་ནུས་པར་མཁས་པས་ནི།། ཡེ་ཤེས་འདོད་པས་དངོས་བྱལ་འདོད།། ཉིན་རེ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་
དབྱུང་།།” ཞེས་སོ།། ཐོན་བྱང་བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟུང་མཁའ་འདུངས་པ་དེ་གོང་དང་མཐུངས། འོག་གངས་ 1037

3 རྟེ་བསྟན། རྒྱད་འཁྱེལ། 4 རྫོང་དཔོན་ཏུ་དབྱུངས། རྒྱ་མ་ལྷ་བརྒྱུ་པ། འོག་གངས་ 1036

ཆེན་བཞིའི་ནང་ནས་ཆོག་པ་གསོག་པ་མཛུལ་གྱི་བྱིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་སྦྱུབ་པའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་ནི།

དངོས་བཞམས་ཡིད་སྦྱུལ་ཡིད་བཞིན་རྒྱ་མཆོའི་ངོགས།།

སྲིད་ཞིའི་རྣམ་དཀར་ལས་འོང་མཆོད་ཇས་ཀྱི།།

འདབ་སྟོང་རྒྱས་པས་ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་།།

འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་རང་གཞན་གྱི།།

སྒོ་གསུམ་དགེ་བའི་མེ་རྟོག་ཅི་ཡང་བཟ།།

ཀུན་བཟང་མཆོད་པའི་དྲི་བསྐྱུང་འབྲུམ་འཕྲོ་ཞིང་།།

བསྐྱུབ་གསུམ་རིམ་གཉིས་ལམ་ལྷའི་འབྲས་ལྷན་བའི།།

དགའ་ཚལ་ཇེ་བཅུན་སྒྲ་མ་མཉེས་བྱིར་འབྲུལ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གིས་སྤར་བསགས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་གསོག་པར་འགྱུར་བའི་
དགེ་ཆོག་པ་ཅི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དགའ་ཚལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་སྦྱུབ་པའི་མཆོད་
པར་འབྲུལ་བའོ།། དེ་ཡང་ད་ལྟ་རང་ལ་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་དང་། ད་ལྟ་རྒྱད་ལ་མེད་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ན་རང་གི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ལམ་
ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་
དམིགས་ལུལ་དུ་བརྒྱུད་མེད་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲུལ། འདི་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཁྱད་
པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་གསུང་། རང་གི་དགེ་ཅ་འབྲུལ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཐད་སྐྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་གྱི་
དགེ་བ་རྣམས་ཀྱང་སྒོས་བསྐྱུངས་ཤིང་གཟུགས་སུ་བཀོད་ནས་འབྲུལ། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་སོའི་
ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲུལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གསལ་རྒྱལ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས།
“རྒྱལ་སོ་ཆེན་སོ་འདི་ལྟར་ཁྱོད་ནི་བྱ་བ་མང་བྱེད་པ་མང་སྟེ། ཉིན་མཆོན་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱོན་པའི་ས་རོལ་དུ་སྦྱོན་པ་ལ་བསྐྱུབ་པ་ནས་ཤེས་རབ་

གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་བར་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་བྱས་ཀྱི། དེ་བས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་འདུན་པ་དང་། དད་པ་དང་། རོན་དུ་གཉེར་པ་དང་། སྒྲོན་པ། འཕྲོ་
 ཡང་རུང་། འགྲང་ཡང་རུང་། འདུག་ཀྱང་རུང་། ཉལ་ཡང་རུང་། སད་ཀྱང་རུང་། ཟ་ཡང་རུང་།
 འཐུང་ཡང་རུང་། ཉག་པར་རྒྱན་དུ་བྱན་པར་གྱིས་ལ་ཡིད་ལ་བབུང་སྟེ་སྒྲོམས་ཤིག་སངས་རྒྱས་
 དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། སོ་སོའི་སྟེ་
 སོ་ཐམས་ཅད་དང་། བདག་གི་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བའི་དགོ་བའི་རྩ་
 བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཤིང་གཞལ་ཏེ་རྩིས་ལ་རྩེས་སུ་ཡི་རང་བར་གྱིས་ཤིག་རྩེས་སུ་ཡི་རང་
 བའི་མཆོག་དང་། ཉམ་མཁའ་དང་འབྲ་བ་དང་། སྤྱང་ན་ལས་འདས་པ་དང་མཚུངས་པར་རྩེས་སུ་
 ཡི་རང་བར་གྱིས་ཤིག་རྩེས་སུ་ཡི་རངས་ནས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་།
 འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པར་བྱ་བར་ཕུལ་ཞིག་ཕུལ་
 བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་གྱིས་ཤིག་དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པར་འགྱུར་བར་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་སྒྲོས་ཤིག་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡང་བྱེད་ལ། རྒྱལ་
 པོའི་བྱ་བ་ཡང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ།
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་ལས་
 ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིན་པས། ལན་དུ་མར་ལྷའི་ནང་དུ་སྒྲེས། ལན་དུ་མར་མའི་ནང་དུ་སྒྲེས་ཏེ་ལྷ་དང་
 མིར་སྒྲེས་པ་ན་དབང་པོ་བྱེད་པར་གྱུར་ཀྱང་། ད་དུང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་གྱིས་ཡང་དག་པར་
 རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་ལས་ལ་གྲི་བའམ་གང་བར་མི་མའོན་ནོ།
 རོན་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གཅིག་
 ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བར་དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དཀྱོལ་བར་

དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དབྱུགས་དབྱུང་བར་དམིགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་བསྐྱེད་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དགོ་བའི་རྩ་བ་གངས་མེད་པ་
 བསོགས་པར་འགྱུར་ན་གང་དེ་ལྟར་མང་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
 དེ་ལྟར་རང་གཞན་གྱི་དགོ་རྩ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་བཞེད་ནས་བླ་མ་ལྟ་ཆོགས་ལ་ཕུལ་བས། བླ་
 མ་ལྟ་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བླ་ན་མེད་པའི་བདེ་བ་བྱུང་བར་ཅན་ཆད་མེད་བསམ་
 གྱིས་མི་བྱལ་བའོད་ཀྱིས་མི་ལང་བ་དག་འབྱུངས་པའི་མོས་པ་བྱེད། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 སྤང་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། ཡོན་ཏན་
 གསར་དུ་ཐོབ་དགོས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། ལྷུང་པ་པོ་རང་ཉིད་ཆོགས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྤར་མེད་
 པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཆད་མེད་པ་དག་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་ནས་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པར་
 བསམ་སྟེ་མོས་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་ལས་བསྐྱུགས་ཏེ། བལ་པོ་
 ཆེའི་རྩོམ་རྒྱུ་མཆོད་ཀྱི་བསྟོ་བ་ལས། ཕྱིར་དུས་གསུམ་གྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་པར་
 རང་གི་དབང་པོ་དུག་ལ་གང་སྤང་ཐམས་ཅད་མཆོད་རྩལ་སུ་དམིགས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ལ་འབུལ་བའི་རྩལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ནས། དེ་ཕུལ་བས་སངས་རྒྱས་ཐམས་མཉེས་པར་བསམ་
 རྩལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། “ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་འདིས་སངས་རྒྱས་བཙུན་འདས་དེ་དག་དེ་བས་
 གྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་པའི་བདེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་ཅིག སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་མཆོངས་པ་མེད་པས་ལེགས་པར་ཟིན་པར་གྱུར་ཅིག སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པར་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་གྱུར་ཅིག”² སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་
 པའི་བདེ་བ་ཆད་མེད་པ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་ཅིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་བདེ་བ་དཔག་
 ཏུ་མེད་པས་ལེགས་པར་ཟིན་པར་གྱུར་ཅིག སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་པ་ཆགས་པ་མེད་པའི་བདེ་

1 མདོ་འདི་མདོ་མང་ཨ་པར་བཞུགས་པའི་གསལ་རྒྱལ་ལ་གང་ཐམས་པ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དང་། མདོ་མངས་པར་བཞུགས་པའི་གསལ་རྒྱལ་ལ་
 གང་ཐམས་པའི་མདོ་གཉིས་སུ་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་སྟོན།
 2 བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་རྒྱ་ཆེར་བརྟན་པར་གྱུར་ཅིག ལག་གིས།

བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་ལེགས་པར་ཟིན་པར་གྱུར་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུ་མཆོག་གི་མཐུ་
 ལུལ་དུ་གྱུར་བའི་བདེ་བ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་གྱུར་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་
 ཀྱི་བདེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་ཞིང་¹མི་སྤྱེ་
 བའི་བདེ་བས་འགྱུར་བ་མེད་པར་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆགས་པ་མེད་
 པར་གནས་པ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་སུ་གྱུན་²ཏུ་མི་སྤྱོད་པས་རྣམས་པར་མི་འཁྲུག་
 པར་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་³དེ་ལྟར་དགོ་བའི་ཅ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟོན།"⁴ ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་དགོ་ཅ་རྣམས་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ལ་ལུལ་བས་དེ་དག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བདེ་བ་ཆད་མེད་པ་སྤྱེས་ཤིང་ས་ལམ་སྤྱར་དུ་
 རྫོགས་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པར་མོས་པ་བྱ་བ་དང་⁵ དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ལུལ་བས་དེ་དག་
 གི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བདེ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་། སོ་སོའི་གནས་ངན་ལེན་སྤོ་རྣམས་ཀྱང་དག་ནས་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་ཏེ་ས་ལམ་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པར་མོས་པ་བྱ་བ་སོགས་⁶རྒྱ་ཆེར་
 གསུངས་ཏེ། འདིར་ཐམས་ཅད་བྱིར་མ་རུས་པས་སྟོ་སྟོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདོ་སྟེ་རིན་
 མོ་ཆེ་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱོལ། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པའི་མཆོད་པ་འབུལ་ཆུབ་ཤིན་ཏུ་གོ་སྤྱི་ཞིང་

¹ ཞི་བ་ ལག་ཁྱིམ།

² གཉིས་གྱུན་ ལག་ཁྱིམ།

³ དཔས་ ལག་ཁྱིམ།

⁴ རྩེ་བཀའ་ ལལ་ཆེན། ཁ རྫོ་མེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བསྟོན་ག་ ལེའུ་སྤུལ་ཅུ་ག་ ཤོག་གྲངས་ 393 ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། "ཡོངས་
 སུ་བསྟོན་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་པོ་མེས་ལྟར་འདས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམས་པར་སྤྱོད་པའི་བདེ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་། རྩེ་བྱིར་ཞིང་ཡང་
 ལྟན་པར་གྱུར་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་མཆོངས་པ་སྤྱོད་པས་ཡང་དག་པར་གྱུར་པར་གྱུར་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་
 པོའི་བདེ་བ་མཐུན་ཡས་པ་ཡིར་ཞིང་ཡང་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་གྱུར་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམས་པར་ཐར་བའི་བདེ་བ་ཆད་མེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་ལྟན་
 པར་གྱུར་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོ་འབྲུལ་ཆད་སྤྱོད་པས་ཤིན་ཏུ་གྱུར་པར་གྱུར་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱུ་མཆོག་གི་མཐུ་བྱང་བའི་བདེ་བ་རྟེན་པར་
 དཀའ་བས་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆད་སྤྱོད་པས་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་ཞིང་སྤྱེ་བ་
 མེད་པའི་བདེ་བས་འགྱུར་བ་མེད་པར་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཆགས་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བདེ་
 བ་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པས་འཁྲུག་པ་སྤྱོད་པའི་བདེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སེམས་དཔས་ཆེན་པོས་
 དགོ་ཅ་འདི་ཅ་བ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟོན་ནས།" ཞེས་སོ།

⁵ རྫོགས་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་དང་། ལག་ཁྱིམ།

⁶ རྫོགས་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་སོགས་ ལག་ཁྱིམ།

ནམ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པ། “ཐོས་པ་རྒྱ་མཆོའི་མཆོད་ཡོན་ཀྱན་ནས་འབྲིལ། ཡོན་ཏན་མེ་རྟོག་
 ཚུལ་ཁྲིམས་བདུག་སྟོས་སྟོན། ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་དད་པ་སྟོས་རྒྱའི་མཆོ། ཉིང་འཛིན་བདུང་
 ཅིའི་ཞལ་བས་དམ་པ་དང་། བསྟོད་དབྱངས་སྟོན་པའི་སིལ་སྟོན་སྒྲ་འབྲིན་ཅིང་། ཀྱན་ནས་
 སྟོང་བཅེ་ནམ་དཔྱོད་སྟོབས་པ་ཡི། གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆོན་བ་དན་བསྐྱེད་བྱས་པས། བདག་
 ལུས་གཞལ་མེད་ཁང་བཅེགས་རབ་བརྒྱན་ནས། སྟོང་དབུས་རྒྱ་སྟེས་ཐིག་ལེ་འདབ་རྒྱས་ལ།
 བརྟན་པར་བཞུགས་པའི་ཆོས་རྗེ་མཆོད་བྱེད་ཅིང་། དེས་པར་འདུན་པའི་ཡིད་གྲིས་གསོལ་
 འདེབས་ན། འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་རྟག་ཏུ་མཉེས་གྱུར་ཅིག །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་རྟག་ཏུ་མཉེས་གྱུར་
 ཅིག །”¹ ཅས་དང་། “ནམ་དག་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱ་གཏེར་ཆེན་པོའི་དབུས། རྒྱ་ཆེན་གཞུང་ལུགས་
 མང་ཐོས་རྩ་བ་ལས། ཤི་མེད་རིགས་པའི་ཡལ་ག་འབྱམ་ཐུག་རྒྱས། གཞན་ཤིང་མི་འཛོག་དེས་
 ཤེས་མེ་རྟོག་བཟ།² ལམ་གཙོ་གསུམ་གྱི་ཐེུ་འབྱུང་ཐེུ་མངར་ཆོགས།³ ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ་
 སོགས་ས་ལམ་གྱི། འབྲས་བུས་རབ་མཛེས་དཔག་བསམ་དགའ་ཆལ་འདི། ཤིན་ཅན་རྒྱ་
 མ་མཆོག་ནམས་མཉེས་ཕྱིར་འབྱལ། རབ་བསིལ་སྟོང་བདུན་མཆོད་ཡོན་རྒྱ་མཆོར་འབྲིལ།
 དད་པའི་མེ་རྟོག་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤི་ཞིམ་སྟོས། ཐོས་པའི་སྟོན་མེ་གཏོང་བའི་ཤི་ཆབ་དང་། ཤེས་
 སྐྱེས་ལྡན་པ་ཉིང་འཛིན་བདུང་ཅིའི་བས། ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་རོལ་ལོ་སྒྲ་ཆོགས་འབྲོལ།
 རོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་འདོད་ཡོན་སྒྲ་ཆོགས་བཅས། མ་ཆང་མེད་པའི་མཆོད་སྟོན་རྒྱ་མཆོ་འདི། ཅ་
 བརྒྱད་རྒྱ་མའི་ཆོགས་ནམས་མཉེས་ཕྱིར་འབྱལ།”⁴ ཞེས་བཟོད་ཅིང་རང་གི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་
 དང་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་སོགས་ཡོན་ཏན་ནམས་གཞུགས་སུ་བཀོད་ནས་རྒྱ་མ་སྒྲ་ཆོགས་
 ལ་མཆོད་པར་ལུལ་ན་ཤེས་ཏུ་བྱུང་ཆེད། དེ་ཡང་ཆོག་དེ་དག་མི་བཟོད་ཀྱང་། དེས་བཞགས་

1 ས་སྒྲ་བཀའ་འབྱུང་། བ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། ལམ་འབྲས་བརྒྱད་པའི་བྱག་མཆོད། ཤོག་གྲངས་ ༥༧བཅ ཆོགས་རྒྱང་མ་ས་
 “ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་རྟག་ཏུ་མཉེས་གྱུར་ཅིག །” ཅས་པ་འདི་མིགས་ལ།

2 མེ་རྟོག་ལ། དཔེ་དབང་། ལག་ཁྲིམ་།

3 ཆོགས་། དཔེ་དབང་། ལག་ཁྲིམ་།

4 འདི་གཞུང་གང་ཏུ་ཡོད་མ་རྟེན།

ཡིད་སྐྱེལ་ཡིད་བཞིན་རྒྱ་མཚོའི་རོགས།། ཞེས་སོགས་བརྗོད་པའི་ཆེ་དོན་དེ་དག་གསལ་བཏབ་
ནས་འབྲུལ་བའི་དམིགས་པ་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནང་གསང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཚན་པ་འབྲུལ་ཚུལ་ནི།

ལྷར་ལྷམ་མདངས་ལྷན་བཟང་པོའི་བྱི་ངད་ཅན།།

རོ་བརྒྱའི་དཔལ་འདྲིན་རྒྱ་རྒྱའི་བཏུང་བ་དང་།།

ལྷགས་ལྷ་ལྷ་དང་སྦྲོན་མ་ལྷ་ལ་སོགས།།

སྤངས་རྟོགས་སྤར་བའི་བཏུད་ཅིའི་རྒྱ་མཚོས་མཚན།།

ཅས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱ་རྒྱའི་བཏུང་བའི་མཚན་པ་ནི། བྱིའི་མཚན་པའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱེས་ནས་
འབྲིད་པར་མཛད་སྟོལ་ཡོད་ཅིང། བྱང་མཚན་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱེས་ནའང་འགལ་བ་མེད་དམ་
སྤུམ་སྟེ། བྱང་མཚན་གྱི་སྐྱབ་གཞི་རྒྱ་རྒྱའི་ཁུ་བ་ལ་བྱར་བྱང་ཞིང། དགའ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱད་འིན་
སོ་ཆེ་འདྲིའི་བཀའ་སྟོལ་འདྲིན་པའི་དཔལ་པ་གོང་མ་བསྐྱན་པའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་གཅེས་
སྤུམ་ལིན་ཏུ་ཆེ་བ་མང་པོས་བྱང་མཚན་གྱི་སྐྱབ་གཞི་རྒྱ་རྒྱའི་ཁུ་བ་ལ་མཛད་པར་ཡང་སྤང་
རོ།། རི་ལྷར་ཡང་རྒྱ་རྒྱའི་བཏུང་བ་ནི་བྱང་སྟོང་གི་བཏུང་བའི་གྲངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཞིང།
བྱང་སྟོང་གི་བཏུང་བ་བརྒྱད་འབྲུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་ཏེ། ཅོ་ཆ་དང་། ཚུ་ལིང་གི་འབྲས་བུ་
དང་། རྒྱ་ལྷག་དང་། ཨ་ལྷད་ཐ་དང་། ལྷ་དུས་ར་¹དང་། ལྷ་འབྲུར་དང་། ལྷན་ལྷ་དང་། འབྲ་ཀོའི་
བཏུང་བ་རྣམས་ནི་སྦོན་གྱི་བྱང་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱགས་ལིང་། ལྷ་བ་པས་གནང་བའི་སྦོན་ཆོད་
དུ་བྱང་བའི་བཏུང་བར་གསུངས། རྒྱ་རྒྱའི་བཏུང་བ་འདི་ཡང་བྱང་སྟོང་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱགས་པའི་
བཏུང་བ་དེ་དག་དང་ཆ་མཐུན་པར་སོ་མའི་བཏུད་ལེན་གྱི་ཁུ་བ་ཡིན་ཞིང། འདིས་ནི་སྦོ་གསལ་
བ་དང་། སྦོ་ལྷེ་བདེ་བ་དང་། འཕྲོ་ན་མཐོགས་པ་དང་།³ དགོ་སྦྱོར་ལ་འབྲུག་པ་ན་རིག་པ་དྲངས་

¹ བརྒྱད་ འག་མེས།

² ལྷ་དུས་ར་ འག་མེས།

³ འཕྲོ་ན་ཀླང་མཐོགས་པ་དང་། འག་མེས།

བ་སོགས་སྟོན་གྱི་དཔེ་བ་མང་པོས་ཡོན་ཏན་མང་པོ་བསྐྱགས་ཤིང་། ལྷག་པར་དབལ་ལྷན་ཨ་ཉི་
 ཤལ་སྟེང་སྟོན་ཆོད་དུ་འབྱུང་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་བརྒྱུ་མོད་ན་ཡོད་པ། མོད་གྱི་
 རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་བསོད་ནམས་རེ་ཆེ་ཞེས་མཉེས་མཉེས་མཇོད་སྒྲོད། རྒྱ་རྒྱུ་མཆོད་པ་
 འབྲུལ་བའི་ཚུལ་ནི་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་རེ། གདམས་རག་འདི་དང་མཐུན་པར་སྐྱགས་གྱི་
 གསར་བ་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲུལ་ཚུལ་ནི་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱིས། “ཨོ་ལྷ་ཨྱི།
 བདེ་ཆེན་ཀུན་བཟང་ར་མཆོད་རྒྱ་མཆོ་འདི།། རེ་བཅུན་ཅ་བའི་ལྷ་མ་མཉེས་སྤྱིར་འབྲུལ།། ལྷན་
 གྲུབ་བདེ་ཆེན་རྒྱས་པའི་ངང་ཉིད་ནས།། སྐྱགས་ཡིད་གཅིག་དུ་འབྲེལ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས།།”¹
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་འབྲུལ་བའི་དམིགས་པ་བྱུང་།² རང་མཆོད་
 འབྲུལ་ཚུལ་ནི། ཤ་ལྷ་དང་བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་རང་མཆོད་གྱི་རྣམས་རྣམས་བསང་སྤྱང་
 བསྐྱེད་ཅིང་སྤྱངས་ཏོགས་སྤྱར་གསུམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། སྤྱིར་གནས་ལྷ་མོ་རྩོད་རྩོད་ལ་
 གངས་མེད་པ་སྟོས་ཏེ། མོད་པས་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་མཆོ་ནས་བཅུས་ཏེ་ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ལ་
 ལུལ་བས་སྐྱགས་རྒྱད་ལ་ཐག་མེད་གྱི་བདེ་བ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་ལོས་པ་བྱུང་། ཤ་ལྷ་ལ་
 ལྷགས་ལྷ་ལྷ་དང་། བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་སྟོན་མ་ལྷ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
 མཆོན་ཡང་ཤ་ལྷ་དང་བདུད་ཅི་ལྷ་པོ་དེ་དག་སྤྱངས་ཏོགས་སྤྱར་གསུམ་གྲུབ་ཏེ་ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་
 རྣམས་ལ་འབྲུལ་བ་དང་། རང་གིས་ཡོངས་སྤྱད་པས་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྤྱར་དུ་འགྲུགས་པ་
 དང་། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། དེ་ཡང་གསང་རྣམས་བྱུང་པར་ཅན་
 འདི་དག་སྐྱགས་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་སྟོན་པ་ཡོངས་སྤྱད་ན། རང་གི་རྩོད་རྩོད་ལུས་རྟེན་འདི་ཉིད་
 འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། ལུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། རྣམས་བྱུང་པར་ཅན་དེ་དག་གིས་ཅ་རྒྱུང་
 ཐིག་ལེ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ལས་རུང་དུ་སོང་སྟེ། རྩོད་རྩོད་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་
 པའི་མཐུས་རྩོགས་རིམ་ཐབ་པོའི་རྩོགས་པ་མཆོག་རྣམས་ཆེ་འདིར་ཐོབ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས་ཤ་ལྷ་

1 མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་གྱི་གསུང་འབྲུལ། སྤྱད་ཆ། ༡ ར་མཆོད་བདེ་ཆེན་ཀུན་བཟང་། སོག་གངས་ (ན་)

2 བྱེད་དོ། ལག་ཁྱིས།

ལ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་དང་། བདུད་ཅི་ལྷ་ལ་སྒྲོན་མ་ལྷ་ཞེས་བསྟགས་པ་ཡིན་ནོ། ལྷགས་ཀྱི་དང་སྒྲོན་
 མའི་དོན་དེ་ལྷར་ཤ་ལྷ་དང་བདུད་ཅི་ལྷ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ཅིང་མ་སྒྲུབ་དེ་ལྷར་བདེ་མཚོག་གི་
 བཤད་རྒྱུ་སྟོན་འབྱུང་ལས། “ཤ་དང་ཆེས་དང་དེ་བཞིན་ཁྲག་། མཁས་པ་ཡིས་ནི་གཞུང་བར་
 གྲོ། ལྷུ་བ་པོ་དངོས་ལྷུ་བ་འདོད་པ་ཡིས། ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་ནི་རི་སྟེང་པའོ། འདིར་ནི་གསལ་པ་
 གཙོར་བཤད་པས། རི་སྟེ་ཡང་དག་སྟེང་ན་གཞུང་། བ་སྒྲུང་ཤ་དང་རྟ་ཤ་དང་། སྒྲུང་པོའི་ཤ་
 ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། མི་ཡི་ཤ་དང་བྲི་ཡི་ཤ་ མཁས་པ་ཡིས་ནི་གཞུང་བར་གྲོ། རྩོམ་སེམས་
 དཔས་གང་གསུངས་པའི། སྒྲོན་མ་ལྷ་ཞེས་གྲགས་པ་འོ།”¹ ཞེས་ཇུས་ཀླམས་ཀྱི་དོས་འཛིན་
 དང་། དེ་དག་ལ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་དང་སྒྲོན་མ་ལྷ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས། སྒྲོབ་དཔོན་ཨ་རྒྱུ་ཡ་
 ཀ་རའི་མན་ངག་སྟེ་མ་ལས་ཀྱང་། “འདི་ཀླམས་ལྷགས་ཀྱི་བཞིན་དུ་མཛོན་བར་འདོད་པའི་དོན་
 ཉེ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྷགས་ཀྱི་ཀླམས་སོ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཀླམས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཀླམ་བར་དག་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཀླམས་སོ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ཀླམས་དོན་ཆེན་པོ་བྱ་བར་ཁུས་པའི་ཕྱིར་ཡེ་
 ཤེས་ཆེན་པོའོ། ཀླམ་པ་དེ་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་ཉིད་དུ་མོས་
 པ་ཀླམས་ནི་སྒྲོན་མ་ལྷ་ཀླམས་དང་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་ཀླམས་སོ།”² ཞེས་ཇུས་དེ་དག་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་
 བདག་ཉིད་དང་། དེ་དག་ལ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་དང་སྒྲོན་མ་ལྷ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། བྱང་
 མཚོད་ཀྱི་ཇུས་ཤ་ལྷ་དང་བདུད་ཅི་ལྷ་པོ་དེ་དག་དངོས་སུ་ཆང་བར་མ་འབྱོར་ནའང་འདུས་པའི་
 ཅ་རྒྱུད་ལེུ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་རྒྱུ་ལ་བཞིན་དུ་
 བསྐྱབས་ནས་རིལ་བྱ་དེ་ནས་ནང་མཚོད་ཀྱི་སྐྱབ་གཞི་ཆང་ལ་སོགས་པར་བཏབ་པས་ཀྱང་ཤིན་
 ཏུ་རྒྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་མ་འབྱོར་ན་སྐྱབ་གཞི་ཆང་ཅམ་མམ། དེ་ཡང་དགག་དགོས་ཀྱི་དབང་གིས་
 ལྷུ་བས་མ་བདེ་ན་རྒྱ་རའི་ཁྱ་བའམ་མ་ན་རྒྱ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་རྒྱུང་བ་མན་ངག་སྟེ་མར་གསུངས་
 ཤིང་། ལྷུ་བ་གཞི་གང་ཡིན་ཡང་དེ་ཉིད་ཤ་ལྷ་དང་བདུད་ཅི་ལྷར་མོས་པ་བྱས་ནས་སྐྱབ་རྒྱུང་བར་

1 རྟེན་གཤམ་ རྒྱུད་འབྱུང་། 18 བདེ་མཚོག་གི་བཤད་རྒྱུ་སྟོན་འབྱུང་། རིས་བར་ཁྱེལ་བཅུ་དྲུག་གི་སོག་གྲངས་ 31239

2 རྟེན་བསྐྱེད་ རྒྱུད་འབྱུང་། 8 ཨ་རྒྱལ་ཀར་ མན་ངག་སྟེ་མ་ རྟེན་སོ་བཞི་པ་ སོག་གྲངས་ 14323

འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། “ཤ་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་མེད་ན་ཡང་།། ཐམས་ཅད་བསམ་བས་རྒྱས་
 བར་བརྟག་།”¹ ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་ནང་མཆོད་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་
 རས་ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་ལ་འབྲུལ་བ་ནི་ཤིན་དུ་བཟུགས་ཏེ། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལེན་བཞི་བ་ལས།
 “བཤང་གཅི་ཁུ་བ་ཁྲག་ལ་སོགས།། ལྷ་རྒྱལ་ལ་ནི་དབྱུལ་བར་བྱ།། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་སངས་
 རྒྱས་དང་།། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བྲགས་ཆེན་མཉེས།།”² ཞེས་དང་། ཅ་རྒྱུད་ལེན་བརྒྱུད་པར་
 ལྷ་མ་མཆོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། “བདག་པོའི་བྲག་རྒྱར་མཉམ་བཞག་ནས།།”³ སངས་རྒྱས་
 དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་དག་དུ།། འདོད་ཆགས་སྒོ་ཅན་སངས་རྒྱས་ལ།། དེག་པའི་སྦྱོར་བ་དབྱུལ་
 བར་བྱ།། རྒྱལ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར།། དཀྱིལ་འཁོར་བཞོད་བ་བསྐྱོམ་བར་བྱ།།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདག་གི་ལུས།། ལྷ་མ་བཤང་དང་གཅི་བས་མཆོད།།”⁴ ཅེས་ལྷ་མ་ལ་
 རང་མཆོད་དང་གསང་མཆོད་གཉིས་འབྲུལ་བ་གསལ་བར་གསུངས། ཇི་ལྟར་འབྲུལ་བའི་
 ཆོགས་བཅད་ནི། བཤང་རྒྱུད་དོ་རྗེ་མེད་བ་ལས་གསུངས་པ་གསང་འདུས་དཀྱིལ་ཆོག་དུ།
 “བདུད་ཅི་ལྷ་ཡི་བཟའ་བ་ནི།། དངོས་བྱུབ་ཀྱན་བྱེད་དེ་ཉིད་མཆོག་།”⁵ “དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་བ་
 བཞིད་པར་འཆལ།། ལྷགས་ནི་བཅེ་བས་ཉེར་དགོངས་ཏེ།། མགོན་པོ་མཆོད་པ་འདི་བཞེས་
 ཤིག།”⁶ ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་གདམས་རྒྱ་འདིར་བཞོད་པའོ།། དེས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་བྱ་བའི་

༡ རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེན་བརྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་ ༡༡༠བ་ན་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདུ་ཞེ།

“ཤ་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་མེད་ན་ཡང་།། ཐམས་ཅད་བསམ་བས་རྒྱས་བར་བརྟག་།” ཅེས་སོ།།

༢ རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེན་བཞི་ལ། ཤོག་གྲངས་ ༤༣ནང་ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུད་གཅིག་རྩུང་ཟད་
 མི་འདུ་ཞེ། “དེ་ལྟར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་དང་།” ཞེས་སོ།།

༣ གཞག་ལ།། ལག་ཁྲིས།

༤ རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེན་བརྒྱུད་བཀལ་ཤོག་གྲངས་ ༡༠༣བ་ན་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདུ་ཞེ།

“བདག་པོའི་བྲག་རྒྱར་མཉམ་གཞག་ལ།། སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུས་དག་དུ།། འདོད་ཆགས་སྒོ་ཅན་སངས་རྒྱས་ལ།། དེག་བྱའི་སྦྱོར་བ་
 དབྱུལ་བར་བྱ།། རྒྱལ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་དབྱུས་གནས་བར།། དཀྱིལ་འཁོར་བཞོད་བ་བསྐྱོམ་བར་བྱ།། སང་ལུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་བཞེན།།
 བཤང་བ་གཅི་བས་ལྷ་མ་མཆོད།།” ཅེས་སོ།།

༥ རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་རྩེ་མེད། ལེན་ཤོག་གྲངས་ ༣༤༤ནང་།

༦ རྩེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་རྩེ་མེད། ལེན་བཞི་ལ། ཤོག་གྲངས་ ༣༤༧ན་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཟད་མི་འདུ་ཞེ། “དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་བ་
 བཞིད་པར་འཆལ།། ལྷགས་ཀྱིས་བཅེ་བས་ཉེར་དགོངས་ཏེ།། མགོན་པོས་མཆོད་པ་འདི་བཞེས་ཤིག་།” ཅེས་སོ།།

གྲྭ་བུ་སྐྱོད་པར་ཅན་སོགས་ལ་ཚོགས་མཚོད་བྱེད་པའི་ཆེ་ནང་མཚོད་འབྲུལ་བའི་
 མཚམས་འདིར་མཛོད་ལ། རྒྱ་གར་གྲུབ་ཆེན་མང་པོའི་དཀྱིལ་ཚོག་རྣམས་སུ་ཡང་ཚོགས་མཚོད་
 བྱ་བའི་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས། ཚོགས་ཀྱི་མཚོད་པ་ནི་དམ་ཆེག་ཉམས་ཆག་སྒྲོང་བ་དང་། དཔལ་
 སོ་མཁའ་འགོ་རྣམས་མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་མ་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱུར་དུ་འབྲུག་པའི་
 བྱིར་དང་། ལམ་གོང་མའི་རྟོགས་པ་སྐྱུར་དུ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཚོགས་འཁོར་ཡང་
 ཡང་བྱེད་དགོས་པར་རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་མང་པོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ལྷག་པར་འདུས་
 པའི་ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ་ལས་ཚོགས་འཁོར་བྱ་ཚུལ་དང་། ཚོགས་འཁོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་
 དངོས་གྲུབ་སྐྱུར་དུ་འཁོབ་པར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་མེད་བ་ལས་ཚོགས་འཁོར་
 བྱ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། ཚོགས་འཁོར་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་ཚོགས་རྗེས་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་དགོས་
 པ་དང་། ཚོགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་དང་། ལས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དང་། ཚོགས་པ་རྣམས་སོ་སོར་མཚན་
 ཉིད་རི་ལྷ་བྱ་དགོས་པ་དང་། བྱ་བའི་དུས་དང་། རི་ལྷ་རྩེད་པའི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་
 གསུང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་དོ་རྗེ་མེད་བ་དང་། བདེ་མཚོག་གི་བཤད་རྒྱུད་ཕྱོམ་འབྱུང་དང་།
 མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལས་འབྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་མཁའ་འགོ་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་དུ་ཉི་མ་རེ་
 རེར་ཚོགས་འཁོར་བྱ་བ་དང་། དེ་མ་སྐབ་ན་ལྷ་བ་རེའི་ནང་དུ་བྱ་བ་དང་། མ་མཐའ་ལོ་རེའི་ནང་དུ་
 ཚོགས་འཁོར་རེ་བྱ་དགོས་པ་དམ་ཆེག་ཡིན་པར་གསུངས། ཚུལ་དེ་དག་ཞིབ་པར་བཞོད་ན་ཡི་
 གོ་ཏུ་ཅང་མང་པོར་འབྱུར་བས་བྱི་མ་རུས་ཤིང་། ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཚོགས་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་བྱ་ཚུལ་
 མདོར་བསྡུས་ཤིག་བཞོད་ན། ཚོགས་རྗེས་གཙང་ཞིང་གྲུ་ལོམ་པ་བྲུག་ལེན་བཞིན་བཤམ། ལྷ་
 མེད་ཀྱི་དཔང་རྣམ་པར་དག་པ་སོལ་ཅིང་དམ་ཆེག་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུང་བའི་སྐབ་པ་སོ་རྣམས་
 ཚོགས་ཏེ། ལྷ་མ་མཚོད་པའི་གྲྭ་བུ་སྐྱོད་པའི་ཡིན་ན་ལྷ་འི་རྣལ་འབྱོར་དང་གནས་བྱིན་རྒྱལ་ས་
 སོགས་སྒྲོན་དུ་སོང་ཐོན་པས་འདིར་མ་བྱས་ཀྱང་ཆད་པའི་སྒྲོན་མེད་གསུང་ཞིང་། ཡང་དམིགས་
 པ་གསལ་བའི་བྱིར་གནས་བྱིན་རྒྱལ་ས་སོགས་བྱེད་ན། “ཨེ་མ་ཏོ་ཡེ་ཤེས་རོལ་བ་ཆེ། ཞིང་

ཁམས་ཐམས་ཅད་དོ་རྗེའི་ཞིང་། གནས་རྣམས་དོ་རྗེའི་ཕོ་བྲང་ཆེ། ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྱོན་རྒྱ་
 མཆོ་འབར། མོངས་སྤྱོད་འདོད་དགའི་དབལ་དང་ལྷན། བཅུད་རྣམས་དབའ་ཕོ་དབའ་ཕོ་
 དངོས། མ་དག་འཁྲལ་པའི་མིང་ཡང་མེད། དག་པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་གོ།¹ ཞེས་
 གནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ། དེ་ནས་ཆོག་པ་ཐུག་རྣམས་ནང་མཆོད་བྱིན་རྒྱབས་ལྟར་བསང་སྤྱང་
 བསྐྱེད་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ། དེ་ནས་ཆོག་པ་མཆོད་དངོས་གཞི་ནི། “རྟོ་ ཉིང་འཛིན་སྤྱགས་
 དང་ཐུག་རྒྱས་བྱིན་བརྒྱབས་པའི། ཟག་མེད་བདུད་ཅིའི་ཆོག་པ་མཆོད་རྒྱ་མཆོ་འདི། ཅ་བརྒྱད་
 རྒྱ་མའི་ཆོག་པ་རྣམས་མཉེས་སྤྱིར་འབྱལ། ཨོ་ཨྲུའྲུ། འདོད་དགའི་དབལ་ལ་རོལ་བས་ཆེམ་
 མཛད་ནས། ཨེ་མ་རྟོ་བྱིན་རྒྱབས་ཆར་ཆེན་དབབ་ཏུ་གསོལ། རྟོ་ ཉིང་འཛིན་སྤྱགས་དང་ཐུག་
 རྒྱས་བྱིན་བརྒྱབས་པའི། ཟག་མེད་བདུད་ཅིའི་ཆོག་པ་མཆོད་རྒྱ་མཆོ་འདི། ཡི་དམ་ལྷ་ཆོག་པ་
 འཁོར་བཅས་མཉེས་སྤྱིར་འབྱལ། ཨོ་ཨྲུའྲུ། འདོད་དགའི་དབལ་ལ་རོལ་བས་ཆེམ་མཛད་
 བསྐྱེད་ནས། ཨེ་མ་རྟོ་དངོས་ཐུབ་ཆར་ཆེན་དབབ་ཏུ་གསོལ། རྟོ་ ཉིང་འཛིན་སྤྱགས་དང་ཐུག་རྒྱས་
 བྱིན་བརྒྱབས་པའི། ཟག་མེད་བདུད་ཅིའི་ཆོག་པ་མཆོད་རྒྱ་མཆོ་འདི། དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་
 ཆོག་པ་རྣམས་མཉེས་སྤྱིར་འབྱལ། ཨོ་ཨྲུའྲུ། འདོད་དགའི་དབལ་ལ་རོལ་བས་ཆེམ་མཛད་
 བསྐྱེད་ནས། ཨེ་མ་རྟོ་དམ་ཆོས་ཆར་ཆེན་དབབ་ཏུ་གསོལ། རྟོ་ ཉིང་འཛིན་སྤྱགས་དང་ཐུག་རྒྱས་
 བྱིན་བརྒྱབས་པའི། ཟག་མེད་བདུད་ཅིའི་ཆོག་པ་མཆོད་རྒྱ་མཆོ་འདི། མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྤྱོད་
 ཆོག་པ་རྣམས་མཉེས་སྤྱིར་འབྱལ། ཨོ་ཨྲུའྲུ། འདོད་དགའི་དབལ་ལ་རོལ་བས་ཆེམ་མཛད་
 བསྐྱེད་ནས། ཨེ་མ་རྟོ་འཕྱིན་ལས་ཆར་ཆེན་དབབ་ཏུ་གསོལ། རྟོ་ ཉིང་འཛིན་སྤྱགས་དང་ཐུག་རྒྱས་
 བྱིན་བརྒྱབས་པའི། ཟག་མེད་བདུད་ཅིའི་ཆོག་པ་མཆོད་རྒྱ་མཆོ་འདི། མར་གྱུར་སེམས་ཅན་
 ཆོག་པ་རྣམས་མཉེས་སྤྱིར་འབྱལ། ཨོ་ཨྲུའྲུ། འདོད་དགའི་དབལ་ལ་རོལ་བས་ཆེམ་མཛད་
 བསྐྱེད་ནས། ཨེ་མ་རྟོ་འཁྲལ་སྤྱང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་གྱུར་ཅིག །”² དེ་ནས་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེས་ཆོག་པ་ལྷན་

1 མཁའ་ཁྱེད་སངས་རྒྱས་ཨེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ། སྤྱད་ཆ། 2 ཆོག་པ་ཀྱི་འཁོར་མཆོད་ཆོག་དངོས་ཐུབ་ཀུན་འབྱུང་། ཤོག་གངས་ 393

2 མཁའ་ཁྱེད་སངས་རྒྱས་ཨེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ། སྤྱད་ཆ། 2 ཆོག་པ་ཀྱི་འཁོར་མཆོད་ཆོག་དངོས་ཐུབ་ཀུན་འབྱུང་། ཤོག་གངས་ 399

བཏེག་སྟེ། “ཨེ་མ་རྟོ་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེ།། དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་གཤེགས་ཕྱལ་ཏེ།།
 དངོས་བྱུང་མ་ལུས་འབྱུང་བའི་གནས།། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་དཔའ་ལོ་ཆེ།། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
 སེམས་པོར་ནས།། ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱན་དུ་རོལ།།”¹ ཅེས་བརྗོད་ནས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཕྱག་
 ཏུ་འབྱུལ། དེ་ནས་སྟུབ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རིམ་གྱིས་འབྱུལ། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱག་ཏུ་
 ཚོགས་རྫས་བཟུང་ལ།² སྟོབ་དཔོན་གྱིས། “ཨོ་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་བདག་། རང་ཉིད་ཐ་
 མ་ལྟར་གསལ་ནས།། ཞུ་བཤམ་མེད་ཡེ་ཤེས་བདུད་ཅི་ཆེ།།”³ རྟུང་རྒྱབ་སེམས་ལས་གཡོ་མེད་
 པར། ལུས་གནས་ལྟ་རྣམས་ཆིམ་སྤྱིར་རོལ། ཅེས་བརྗོད་ནས་ཚོགས་ལ་ལོངས་སྟོང་ཅིང་། ཨ་
 རྟོ་མཐུ་སུ་ཁ།”⁴ ཞེས་བརྗོད།⁵ ཚོགས་འཁོར་ལ་སྤྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱ་
 རྒྱལ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་མ་ཐམ་ཡིད་ཀྱི་མོས་སྒོ་ཅམ་གྱི་སྟོན་སྒྲུངས་ཤིང་བག་ཆགས་ཅི་
 ཐེབས་བྱའོ།⁶ དེ་ནས་ཚོགས་ལྟག་རྣམས་བསྟུས་ཏེ་ཐངས་གཞིར་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་གཙང་
 མར་བཞག་ལ་ནང་མཆོད་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། དམ་ཅན་ཞིང་སྟོང་གི་ཚོགས་སྟེན་བྲངས་ལ།
 “རྟོ་ཏིང་འཛིན་སྟགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་བྱིན་བརྒྱབས་པའི།། ཐག་མེད་བདུད་ཅིའི་ཚོགས་ལྟག་རྒྱ་
 མཆོ་འདི།། དམ་ཅན་ཞིང་སྟོང་ཚོགས་རྣམས་མཉེས་སྤྱིར་འབྱུལ། ཨོ་ཞུ་རྟུ། འདོད་དགའི་
 དཔལ་ལ་རོལ་པས་ཆིམ་མཛད་ནས།། ཨེ་མ་རྟོ་རྣལ་འབྱོར་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་བཞིན་སྟུབས།།
 རྟོ་ལྟག་མའི་མགྲོན་རྣམས་འཁོར་བཅས་ཀྱིས།། ཚོགས་ལྟག་རྒྱ་མཆོ་འདི་བཞེས་ལ།། བསྟན་
 པ་རིན་ཆེན་རྒྱས་པ་དང་།། བསྟན་འཛིན་ཡོན་མཆོད་འཁོར་བཅས་དང་།། བྱད་པར་རྣལ་འབྱོར་
 བདག་ཅག་ལ།། ནད་མེད་ཆེ་དང་དབང་ཕྱག་དང་།། དཔལ་དང་གྲགས་དང་སྐལ་བ་བཟང་།།

1 མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྱུལ། ཐུང་ཆ། 2 ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཚོགས་དངོས་བྱུང་གུན་འབྱུང་། ཤོག་གངས་ 349

2 བཟུང་ནས། ལག་ཁྱིས།

3 བདུད་ཅི་འདི། ལག་ཁྱིས།

4 མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྱུལ། ཐུང་ཆ། 2 ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཚོགས་དངོས་བྱུང་གུན་འབྱུང་། ཤོག་གངས་ 349

5 ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ཚོམ་པར་རོལ། ལག་ཁྱིས།

6 སྟོབ་པ་བྱའོ། སྟོད་དཔལ་

ཐེབས་བྱེད། ལག་ཁྱིས།

མོངས་སྟོད་རྒྱ་ཆེན་ཀུན་ཐོབ་ཅིང་། ཞི་དང་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་ཡི། ལས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་བདག་
ལ་སྟོལ། དམ་ཆེག་ཅན་གྱིས་བདག་ལ་སྤངས། དངོས་གྲུབ་ཀུན་གྱིས་སྟོང་གྲོགས་མཛོད།
དུས་མིན་འཆི་དང་ནད་རྣམས་དང་། གདོན་དང་བགོགས་རྣམས་མེད་པར་མཛོད། མི་ལམ་
རན་དང་མཆོན་མ་རན། བྱ་བྱེད་རན་པ་མེད་པར་མཛོད། འཇིག་རྟེན་བདེ་ཞིང་ལོ་ལོགས་དང་།
འབྲུ་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་ཆོས་འཕེལ་དང་། བདེ་ལོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དང་། ཡིད་ལ་
འདོད་པ་ཀུན་འབྱུང་གོག་།¹ ཅེས་བཛོད། གཞན་ཡང་བསྟོན་པ་དང་སྟོན་ལམ་ཅི་རིགས་བྱའོ།

གསུམ་པ་གསང་བ་ཤིང་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་རྩལ་ནི།

ཡིད་འོང་ལང་ཆོའི་དཔལ་འཛིན་དྲུག་ཅུ་བཞིའི།

འདོད་པའི་སྐྱུ་རྩལ་ལ་མཁས་ལུས་སྤྲུལ།

ཞིང་སྟེས་སྤྲུགས་སྟེས་སྤྲུན་སྟེས་པོ་ཉའི་ཆོགས།

མཛེས་སྤྲུག་སྤྲུམ་འི་ཐུག་རྒྱ་རྣམས་ཀྱང་འབྲུལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་རྩལ་ནི། རང་གི་སྟོང་ག་ནས་ཞིང་སྟེས་དང་སྤྲུགས་
སྟེས་དང་སྤྲུན་སྟེས་ཀྱི་པོ་ཉ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་སྟོན་སྤྲུལ་ནས་སྟོན་ཞིང་། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་
ནས་ཀྱང་གཙོ་བོར་སྤྲུགས་སྟེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མའི་རིགས་པར་ཅན་ལ། དུང་ཅན་ལ། སྤང་པོ་
ཅན་ལ། རི་དྲགས་ཅན་ལ་བཞི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྟོན། པོ་ཉ་པོ་དེ་དག་ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་
མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། ལང་ཆོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པའི་ཉམས་ཅན། ཆགས་པའི་མིག་གིས་བཟླ་
ཞིང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་དུ་མ་དང་། སྤྲུག་པར་སྤྲུ་ཉིག་གི་རྒྱན་པོ་འབྱུང་བ། ལུ་མ་རྒྱས་ཤིང་འབྱུང་
ལ་བར་དོག་ལ། ལོས་རྩུང་ཐད་ཀྱོལ་ཞིང་རོ་སྤྲད་མཛེས་པར་སྟོན་ལ། རོ་རྗེའི་སྤྱད་འབྱུངས་སྤྲུན་
པར་སྟོན་ལ། ལུས་ལས་སྤྲུན་ཅིག་སྟེས་པའི་བྱི་བཟང་ཕྱོ་བ། སྤང་ཅི་ལྟ་བུའི་རོ་མར་མཆོག་
དང་སྤྲུན་ལ། རིག་བྱ་འཇམ་ལ། ཞེད་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲུལ་བ། ལྟེ་བ་ཡངས་ཤིང་གཡས་སུ་འབྱེལ་བ།

1 མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྲུལ། སྤང་ཅི་ 2 ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་མའི་ཆོག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་། འོག་གངས་ 336

རོ་སྒྲུབ་དང་འདོམས་སྒྲུབ་ལ། འཕྲོས་དཔལ་ཞིང་སྒྲེག་ལ། འདོད་པའི་སྒྲུ་ཅལ་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་ལ་
 མཁས་ལ། སྒྲུ་མ་མཁན་གྱིས་སྒྲུལ་པའི་བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུར་སྒྲུར་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནམ་
 མཁའི་ཁམས་གང་བ་སྒྲོས། དེ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་ཞིང་གི་གཙོ་པོ་སྒྲུ་མ་སྒྲུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆར་
 ཆེན་པོའི་ཡུམ་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་སྒྲུག་མ་ལ་ཐེམ། དེའི་སྒྲུབ་གྱིས་སྒྲུགས་རྒྱུད་ལ་བདེ་ཆེན་
 ལྷན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱད་པར་ཅན་འབྱུངས་པས་མཉེས་ཤིང་ཆོས། ཆོགས་ཞིང་གཞན་
 ཐམས་ཅད་བྱར་སྒྲུ་མ་སྒྲུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆར་ཆེན་པོའི་ནམ་འབྲུལ་ཡིན་པས་ཐག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་
 ཆེན་པོས་སྒྲུགས་རྒྱུད་ཆོས་ཞིང་མཉེས་པར་བསམ་མོ། སྒྲུ་ཅལ་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་ནི། སྒྲིར་སྒྲུ་ཅལ་
 ལ་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། འདུལ་བ་ལུང་ནས་སྒྲུ་ཅལ་དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་གསུངས་པ་ནི། མདའ་འཕེན་པ་
 དང་། རལ་གྱིའི་འབྲུལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་སྒྲེས་བྱའི་ཅལ་གྱི་བྱད་པར་མི་འབྲ་བ་ནམས་ཡིན་
 ལ། འདིར་གསུངས་པའི་སྒྲུ་ཅལ་ནི། སྒྲུགས་ཀྱི་བསྐྱན་བཙུགས་ལས་འབྲིག་ཐབས་ཀྱི་སྒྲུ་ཅལ་
 བཤད་པ་དང་ནམ་པ་འབྲ་བར་འདོད་པའི་སྒྲུ་ཅལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་འབྲེལ་
 བ་ལས། འབྲུད་པ་དང་། འོ་བྱེད་པ་དང་། མོ་འདེབས་པ་དང་། མེན་མོ་འདེབས་པ་དང་། ཡང་
 དག་པར་བསྐྱོད་པ་དང་། མིད་ཀྱི་སྒྲུ་སྒྲོག་པ་དང་། སྒྲེས་པའི་བྲ་བ་བྱེད་པ་དང་། རྩེད་དུ་འདུག་
 པ་སྟེ་སྒྲུ་ཅལ་གྱི་གཙོ་པོ་བརྒྱད། དེ་བརྒྱད་ལ་ནང་གསེས་ཀྱི་བྱད་པར་བརྒྱད་བརྒྱད་དུ་སྒྲེ་བས་
 དྲུག་ཅུ་ཅ་བཞི་འོ། དེ་དག་གིས་ཅིར་འབྱུར་སྒྲུམ་ན་ནལ་འཁོར་མ་ནམས་ཀྱི་སྒྲུ་ཅལ་དེའི་མཐུ་
 ལས་སྒྲུབ་པ་པོ་ལ་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ནམ་པ་དུ་མ་སྒྲེད་པར་བྱེད་
 ལ། ལྷན་སྒྲེས་ཇི་ཅམ་འཕེལ་བ་ཅམ་དུ་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གནས་སྒྲུགས་
 རྩེད་པ་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུངས་རྩེ་འཕེལ་དུ་འགྲོ་ཞིང་། དེ་རྩེ་སྒྲུར་འཕེལ་བ་ཅམ་དུ་འཁོར་བའི་ཅ་
 བ་བདག་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྒྲུར་དུ་བཙུགས་ནས་འཆར་བྱ་བ་ལ་ཆེས་སྒྲུར་བ་ཡིན་
 འོ། དེའི་སྒྲིར་འདི་ལ་སོ་ཉ་ཞེས་བརྗོད་དོ། སྒྲུ་ཅལ་འདི་དག་དང་སྒྲུགས་ཀྱི་བསྐྱན་བཙུགས་ནས་
 བཤད་པ་ནམས་ནམ་པ་དང་མིང་འབྲ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དོན་ནི་གཏན་ནས་མི་འབྲ་སྟེ། སྒྲུགས་ཀྱི་

བསྟན་བཅོས་ནས་བཤད་པའི་སྤྱི་ཅུལ་ནམས་ནི་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་ལ། འདིར་
 བཤད་པ་ནམས་ནི་ཉོན་མོངས་སྐྱོང་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་པར་བྱིན་ཐེག་པར་ནི་རྫོགས་
 སྟོན་སྤངས་གསུམ་གྱི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར་ཉོན་མོངས་སྐྱོང་བ་ལ་ཆེག་སྦྱིལ་དུ་བྱ་
 མི་རུང་ཞིང་། བསྟན་ནམས་གསོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་དགོས་ལ། གླ་མེད་གྱི་ཐེག་པ་འདིར་
 ཉོན་མོངས་སྐྱོང་བ་ལ་ཆེག་སྦྱིལ་བྱས་ཆོག་པའི་སྐབས་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྟོན་པ་མཐའ་དག་
 མེ་འབར་པའི་སྐྱོང་ལྷན་མཐོང་ནས་གཉིང་ནས་ཞེན་པ་ལོག་པའི་ངེས་འབྱུང་ཤུགས་དྲག་དང་།
 མཁའ་བྱུང་གྱི་མ་གཤན་ནམས་སྟོན་མཆོ་ཉམ་ངར་ལྷན་²པ་མཐོང་ནས། དེ་ནས་འདོན་པ་ལ་ཤིན་
 ཏུ་རིངས་པར་ཆས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཤུགས་དྲག་དང་། མཆོན་འདོན་གྱི་དམིགས་གཏང་
 ཏུལ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་བཤིག་རྒྱས་པའི་ཐབས་མོ་དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་ཤིང་། རིམ་པ་
 དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་བྱིན་ཅིང་རིམ་པ་གཉིས་པའི་ཡང་དབེན་གསུམ་མཐར་བྱིན་པའི་
 སྐབས་སུ་བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་ཆེག་སྦྱིལ་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ཆོག་པའི་
 སྐབས་ཡོད་པར་རྒྱད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་མང་པོ་དང་། ལྷག་པར་རིམ་ལུའི་དོན་འབྲེལ་སྟོན་
 བསྟན་སྟོན་མེར་ལམ་གྱི་གོ་རིམས་ངེས་པ་ཅན་ངེ་སྟོན་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་དུ་བཏང་
 བསྟན་། སེམས་དབེན་མཐར་བྱུག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེ་བ་ལ་མཛོན་དུ་སྟོགས་པ་ན་འོད་གསལ་ལྷན་
 ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆེག་སྦྱིལ་དུ་སྐྱོང་བར་གསུངས་སོ།། དེ་ལྷ་བའི་ལམ་གྱི་གནད་ལ་གོ་
 བ་མ་ཆགས་པར་གསང་སྤགས་ལ་འདོད་ཡོན་ལམ་བྱེད་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་ཆེག་ཅམ་གྱི་རྗེས་
 སུ་འབྱུངས་ནས་ཆང་དང་བྱི་རྩྱའི་ཁ་ཐས་དང་འདོད་པ་སྟོན་པ་ལ་བག་མེད་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་
 གིས་རང་ཉིད་བསྟུས་ཉེ་ངན་འབྱོ་མི་བཟད་པའི་རྒྱ་བསྟུབ་པ་དང་། རྫོ་རྗེ་མཁའ་འབྱོ་མ་ནམས་གྱི་
 ཆད་པ་དྲག་པོས་ཆེ་འདིར་ཡང་རིམས་དང་གདོན་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་འཆེ་ཡང་བ་མང་པོས་
 བྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་ཅ་བ་ལ་གཞོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སོགས་སྟོན་མཐའ་

༡ ཐེག་པ་ ལག་ཤིས།

༢ སྟོན་མཆོར་ཉམ་ངར་ ལག་ཤིས།

ཡས་པ་གསུངས་ཏེ། དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལས། “མ་
 འོངས་དུས་ན་མི་རྣམས་ནི། འཇིག་རྟེན་རྒྱུད་འཕེན་མཚོག་གཞོལ་འགྱུར། ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལ་
 གནས་ཏེ། ཅི་དགའ་བར་ཡང་སྟོད་པར་བྱེད། ལ་ལ་སྤྱད་དང་གར་ལ་དགའ། དགོད་དང་སྤྲེག་
 ལ་མཚོག་ཏུ་གཞོལ། ཇི་དང་ཐེང་བ་ལ་དགའ་ཞིང་། དེ་བཞིན་འཁྲིག་པ་ལ་དགར་འགྱུར།
 རྫོངས་པ་ལ་ལ་སྤང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཏི་སྤྲུག་ལ་རབ་གཞོལ། ལ་ལ་དེ་བཞིན་འདོད་ཆགས་
 ཞེན། ཤེས་པ་གཞན་དག་འདོད་པར་འགྱུར། ཉ་དང་ཤ་དང་དེ་བཞིན་ཆང་། བཤང་གཅི་ཁྱ་བ་
 ཁྲག་རྣམས་ནི། སྤྲེས་ཏུ་སྤྲེན་པ་བྱེད་ཅིང་། མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཚོས་སྤྲོ་སྤྲོག་མ་དང་སྤྲོ་མོ་ལ་
 སོགས་པ། བཟོད་མིན་ལ་ནི་བཟོད་པ་དང་། བ་དང་མ་ཡང་གསོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྤྲོག་
 ཆགས་གཞན་རྣམས་གསོད། བརྩན་གྱི་ཆོག་ཉིད་སྤྲོ་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་བརྩ་བ་དང་།
 གཞན་གྱི་རྒྱུད་མའི་ཐད་འགོ་ཞིང་། སྤྲད་པ་གཞན་ཡང་བྱེད་པར་འགྱུར། ལ་ལ་དམ་ཚོས་སྤོང་
 བ་དང་། དེ་བཞིན་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་སྟེ། སྤྲོ་ཆོགས་སྤྲིག་པ་བྱས་ནས་ཀྱང་། སྤྲགས་པ་
 དངོས་གྲུབ་འདོད་པར་འགྱུར།”¹ ཞེས་ད་ལྟའི་དུས་སྤྲགས་ལ་སྤྲད་བཏགས་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་
 བག་མེད་དུ་སྟོད་པ་དང་། ལྟག་པར་འཁྲིག་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྤྲག་པོའི་ལས་ཀྱིས་སྤྲོ་མོ་གཞན་
 ལ་གཞོད་འཆེ་བྱེད་པ་དང་། ཆང་དང་ཕྱི་ཤིའི་ཁ་བས་ལ་འཛེམ་མེད་དུ་སྟོད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
 ཅད་འབྲུལ་སྤང་ཡིན་ཞེས་ཆད་ལྟ་འཛིན་པ་སོགས་སྤྲོད་རན་པ་ནི་ལྟར་ཡོད་པ་འདི་རྣམས་
 གསལ་བར་ལུང་བསྟན་ཏོ། ། གཞན་ཡང་སྟོད་པ་རན་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ད་ལྟའི་དུས་ན་སྤང་བ་པལ་མོ་
 ཆེ་རྣམས་ལུང་བསྟན་ཅིང་སྤྲགས་ལ་སྤྲད་བཏགས་ནས་ཅིང་སྟོད་བྱས་པས་འདི་གྱི་གཉིས་ཀར་
 ལུང་བའི་ཚུལ་ཡང་རྒྱུད་དེ་ཉིད་ལས། “གཟེར་ནད་དུག་དང་སྤྱར་བའི་དུག་སྤྲོ་ཆོགས་ནད་ནི་མི་
 བཟད་པ། འདི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གཟེར་སྤྱར་ནས། ཞི་བ་ཉིད་ནི་འདོད་པར་འགྱུར། འདོར་བར་
 བྱེད་པ་རྫོངས་པ་དེ། མི་བཟད་སྤྲིག་པ་བྱས་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བུ་མཚོག་གཞོལ་རྣམས།

1 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འགྱུར། 3 དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། མེ་ཏུ་དང་མོ། ལོག་གྲངས་ 169ན།

ངན་སོང་གསུམ་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།”¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས། གསང་བ་བྱུང་བ་ལས་
གྲང་། “དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་རྣམ་དག་བདག་ཁོད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤངས་པ། ཐབས་བཟང་སོ་
ནི་རྣམ་སྤངས་ནས། འགལ་བའི་དམ་ཆེག་ལ་སོགས་ལ། གཞན་དུ་གང་ཞིག་སྤྱོད་ཐུང་བ།
དེ་ནི་དུ་འཁོད་སོགས་བར་འཆོད། རི་ལྷར་མེ་ནི་འབར་ཐུང་བ། དེ་ནི་རྩ་ལིང་ལྷང་སོ་དག་
བཅུག་ནས་² ཐལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ལྷ་བྱ་སོགས་བཤང་འབྱུང་མི་འབྱུར། དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མེད་
བཞིན་དུ། རོ་མཆར་ཆེ་བ་ལྷར་བྱེད་པ། རི་སྤྱིད་ནམ་མཁའ་གནས་བར་དུ། ལི་བའི་ལོག་དུ་
དཔྱལ་བར་འགྲོ། རི་ལྷར་འགའ་ཞིག་སྤྱོད་གདུག་ལ། སྤྲོད་དང་སྤྲོགས་སོགས་མི་ལྷན་བར།
ཚོངས་པ་བདག་ཉིད་གང་ཅེ་བ། གཤིན་རྗེའི་གནས་འགྲོ་འདོད་བ་ཡིན། རི་ལྷར་མཐའ་མེད་རྒྱ་
མཆོ་ལ། བྱ་མེད་གཞན་ཞིག་འཇུག་འགྱུར་བ། ཐབས་དང་རྟེན་མེད་ཐུང་ནས་ནི། སྤྲོད་ཅིག་
གིས་ནི་འཆི་བར་འགྱུར། དེ་བཞིན་རྗེ་ཡི་མཐའ་ཅན་རྒྱད། ཡང་དག་རབ་སྤྲོད་སྤངས་ཐུང་བ།
སྤྲོད་ཅིང་དམན་བའི་ལས་རྣམས་ནི། བྱས་ནས་མནར་མེད་འགྲོ་བར་འགྱུར།”³ ཞེས་སྤྲོགས་
ལ་སྤྲོད་བཅུགས་ནས་ཆང་དང་ཕྱི་རྗེའི་ཁ་ཐས་དང་འབྲིག་པ་སོགས་ལ་བག་མེད་དུ་སྤྱོད་བ་ནི་
ནམ་མཁའ་མ་ཐད་ཀྱི་བར་དུ་དཔྱལ་བར་གནས་དགོས་པ་སོགས་བསམ་བྱིས་མི་བྱུང་བའི་རྣམ་
སྤྲོད་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། མོ་ཉ་མོ་དེ་དག་གི་ལུས་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ཉགས་དང་། གང་དུ་འབྱུང་
བའི་གནས་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་བར་དང་། མཆོན་ཉིད་རི་ལྷ་བྱ་དང་སྤྲོད་པ་སོགས་⁴ བྱུང་བར་
ཞིབ་པར་བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱད་དང་། དེའི་བཤད་རྒྱུད་སྤྲོས་འབྱུང་དང་། རོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་སོགས་
ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། འདུས་བ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་
ལུང་དང་། འཕགས་ལུགས་⁵ ཀྱི་སྤྱོད་བསྐྱུས་སྤྲོད་མེ་སོགས་ལས་འབྱུང་ངོ་།

1 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲེལ། 3 དགོངས་པ་ལུང་རྟོན། ལེའུ་དང་པོ། སྤྱི་གསུངས་ 169བ3

2 བཅུག་ན་ ལག་ཁྲིས།

3 རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲེལ། མི་དབལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་ཀྱི། གསང་བ་བྱུང་བ། ལེའུ་དང་པོ། སྤྱི་གསུངས་ 3བ3 ལས་བྱུང་བའི་
ནང་ནས་ཆེགས་རྒྱུད་གཉིས་བྱུང་ཟད་མི་འདྲ་རྗེ། “ཚོངས་བའི་བདག་ཉིད་གང་ཅེ་བ། བྱས་ན་མནར་མེད་འགྲོ་བར་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

4 སྤྲོད་པ་དགོས་པ་སོགས་ ལག་ཁྲིས།

5 འཕགས་པ་ལུགས་ ལག་ཁྲིས།

བཞི་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆིག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་ནི།

སྒྲིབ་བྲལ་ལྷན་སྒྲིལ་བདེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེ།།

ཆོས་ཀྱན་རང་བཞིན་སྒྲོས་དང་བྲལ་བའི་དབྱིངས།།

དབྱེར་མེད་ལྷན་བྲལ་སྤྱོད་བསམ་བཞིན་ལས་འདས།།

དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་ཁྱོད་ལ་འབྲུལ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷན་བྲལ་བའི་པོ་ཉ་བྱུང་བར་ཅན་དེ་དག་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིལ་ལྷ་
 ཆོག་ས་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་བྲལ་ལྷན་ཅིག་སྒྲིལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གནས་ཐུགས་
 སྤྱོད་པ་ཉིད་དབྱེར་མི་ཐུད་པ་སྒྲིལ་མེད་པའི་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་འབྱུངས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 མཆོད་པས་ཐུགས་རྒྱུད་ཆེན་པར་བསམས་ཤིང་། སྒྲིལ་མེད་པའི་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་ལས་ནམ་
 ཡང་གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། སྒྲིལ་ལྷ་ཆོག་ས་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་དང་ཁྱེད་རྒྱལ་བསམ་གྱིས་མི་
 ཐུབ་པའི་མཐུས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ལྷན་སྒྲིལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐུད་པར་ཅན་དང་། ལྷན་
 འབྲུག་གི་སྤྱོད་པའི་མོས་པ་བརྟེན་པོ་བྱའོ། དེ་ལྟར་ནང་མཆོད་དང་། གསང་བའི་མཆོད་པ་
 དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་དེ་ནམས་ནི། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་
 ལས་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། ལྷག་པར་སྒྲིལ་ལྷ་ཆོག་ས་མཆོད་པའི་ལེའུ་བརྒྱུད་པར།
 “འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་ནམས་ཀྱིས། དེ་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་མཚོ་བཅུམ། རིན་ཆེན་ན་བཟའ་ལ་
 སོགས་པས། བྱང་ཆུབ་འདོད་པས་ཏྲག་ཏུ་མཆོད། མཆོད་པ་ནམ་ལྷ་མཆོག་ནམས་ཀྱིས།
 ཏྲག་ཏུ་ལྷ་ནམས་མཉེས་པར་བྱ། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ན་རྒྱང་མཆོག་། རིན་ཆེན་ལྷ་ཆོག་ས་
 མཆོག་གིས་བརྒྱན། ལྷུབ་ཆེ་རབ་ཏུ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་ཀྱན་ལ་དབྱལ་བར་བྱ།”¹
 ཞེས་སྒྲིལ་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་པོ་ཉ་འི་མཆོད་པ་འབྲུལ་
 དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས། འདིར་སངས་རྒྱུ་ཀྱན་ལ་དབྱལ་བར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་

¹ རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུལ། ཅ་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བརྒྱུད་པ། སོག་གསང་ས་ ༡༠༩བཟ ༥ས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོག་ས་རྒྱང་གཉིས་མི་འདྲ་
 ཞེ། “རིན་ཆེན་ལྷ་ཆོག་ས་ལ་སོགས་བརྒྱན། འབྲུག་ཅིང་རབ་ཏུ་བརྒྱུག་པའི་ཕྱིར།” ཞེས་སོ།

སངས་རྒྱུ་མཐའ་ཅད་ཀྱི་རོ་མོ་སྒྲ་མ་ལ་འབྲུལ་བའི་དོན་ཡིན་པར་འགྲེལ་བར་གསུངས་ཏེ།
 ཚུལ་འདི་ལེགས་པར་བསམས་ན་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེར་རོ།། རང་མཆོད་
 འབྲུལ་ཚུལ་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་པར་གསུངས་པ་སྟེར་བྲངས་ཟིན་ཅིང་། གསང་མཆོད་འབྲུལ་བའི་
 ཆེ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣལ་སྤྲོ་རབ་ལས་རྒྱལ་བ་ཡབ་ཡུམ་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་བ་
 སྟོས། དེ་དག་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ལྷན་ཅིག་སྒྲིམ་པའི་བདེ་བས་ཐུགས་ཆེམས་ཤིང་གསང་
 བ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པས་མཉེས་པར་བསམ་དགོས་པ་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་པར། སངས་
 རྒྱུ་ཞི་བའི་གནས་སྟོས་པས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ནི་རབ་ཏུ་བརྒྱན།”¹ ཅེས་དང་། “དེ་ལྟར་
 བྱས་ན་སངས་རྒྱུ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གྲགས་ཆེན་མཉེས།”² ཞེས་པས་བསྟན་
 པར་གསུངས་ལ། བཤད་རྒྱུ་དོ་རྗེ་ཐེང་བ་ལས་ཀྱང་། “ལུས་སྤྲོ་ལོ་ནི་བཅུ་དྲུག་ལོན། གཟུགས་
 དང་སྒྲུབ་བ་དག་གིས་བརྒྱན། རྩོ་བསངས་མིག་ནི་ཡངས་པ་དང་། སྟིང་རྗེའི་བསམ་ལྷན་ཡང་
 དག་མོས། ངག་སྟན་དབང་བསྟར་³ཐོབ་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་ལྷག་པར་མོས།”⁴ ཞེས་
 མོགས་པོ་ཉི་མཆོན་ཉིད་དང་རྣམ་བྱངས་མང་ཏུ་གསུངས་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་པོ་ཉ་མོ་དེ་དག་སྒྲ་
 མ་རྗེ་རྗེ་འཆང་ལ་འབྲུལ་བའི་མོས་པ་བྱ་དགོས་པ་ནི། “སྒྲ་མ་ལ་ནི་དབྲུལ་བར་བྱ།”⁵ ཞེས་
 གསལ་བར་གསུངས། འདི་དག་ཀྱང་མཆོན་བྱེད་ཅམ་སྟོས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་མཐའ་
 དག་ནས་ལན་ཅིག་མིན་པར་གསུངས་སོ།། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་བཞི་པོ་
 དེའི་གནད་མཐའ་དག་པར་རྟོགས་པ་ལ། དང་པོར་དབང་གི་དུས་སུ་སྒྲ་བཞིའི་ས་པོན་རི་ལྟར་
 བཞག་ལུགས་དང་། ལམ་གང་དང་གང་ལ་དབང་བར་བྱས་པ་དང་། དེ་དང་མཐུན་པའི་དབང་

1 རྩོ་བགལ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 གསང་འབྲུལ་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཞི་པ། མོག་བྱངས་ 40ན3 ལས་བྱང་བ་ཅུང་མི་འདྲ་སྟེ།
 “ཞི་བ་སྟོ་བྱ་སངས་རྒྱུ་གནས།” ཞེས་སོ།།
 བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མའི་ནང་གཞུང་དུ་བྲངས་པ་དང་མཆོད་སྟེ། མོག་བྱངས་ 314
 2 རྩོ་བགལ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 གསང་འབྲུལ་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་བཞི་པ། མོག་བྱངས་ 40ན3
 3 བསྟར་ མོད་དཔེ།
 4 རྩོ་བགལ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 རྩོ་ཐེང་། ལེའུ་བཞི་པ། མོག་བྱངས་ 394བ4
 5 རྩོ་བགལ། རྒྱུད་འབྲུམ། 3 རྩོ་ཐེང་། ལེའུ་བཞི་པ། མོག་བྱངས་ 394བ6

རང་རང་གི་དམ་ཚིག་ཐུན་མོང་མིན་པ་རིམ་ལྔ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་པ་དང་། དེ་ནས་ལམ་ཉམས་
 ལུ་ལེན་པའི་ཆེ་ཡང་དབང་བཞིའི་དོན་ལས་མི་འདའ་བར་བྱམ་དབང་གི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་ནས་
 བཟུང་དབང་བཞི་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྔ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་བར་རིམ་ལྔ་ལྟར་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་རྣམས་
 ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་སྟོན་རྒྱུད་དོ་རྩེ་འཆང་རྩེ་བཅུན་སྒོ་བཟང་
 ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མན་ངག་དོ་རྩེའི་ཆེ་ཡང་འདི་དག་ལ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡིད་ཆེས་རྟེན་
 རྣམ་གདམས་པའི་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཞིག་འོང་ངོ་།།

ལྔ་པ་སྟོན་དང་བདག་ཉིད་བླ་དུ་འབྱུང་བ་ནི།

ཉོན་མོངས་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བཞིའི་ནད་འཛོམས་པའི།

བཟང་པོའི་སྟོན་གྱི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་ཚོགས་དང་།

ཁྱོད་མཉེས་བཟིད་ཕྱིར་བདག་བླ་འབྱུང་ལགས་ན།

ནམ་མཁའ་རི་སྤྱིད་འབངས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་དཀར་པོའི་ལས་ལས་བྱུང་པའི་ནད་སེལ་བའི་སྟོན་
 གྱི་བྱང་པར་རི་སྤྱིད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་པར་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་སྟུང་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་
 ཚོན་པོའི་བླ་དུ་འབྱུང་བ་ནི། བཤད་རྒྱུད་དོ་རྩེ་བྱེད་པ་ལས། “གསེར་དང་རིན་ཆེན་གོས་དང་
 བོ།། མེ་ཏོག་བྱེད་པ་སྒྲ་ཚོགས་པས།། མཚོད་ནས་སྒྲ་མའི་མདུན་འདུག་ནས།། སྟོབ་མ་ཡིས་ནི་
 འདི་སྐད་བཟོད།། དེང་ནས་བཙུགས་ཏེ་བདག་བླ་དུ།། གཙོ་པོས་བདག་ནི་མཚོད་པར་བཞེས།།
 དེ་ལྟའི་རྣམ་པས་མཉེས་ནས་ནི།། བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་སྒྲ་མ་མཚོད།། སྒྲ་མའི་རོ་བོ་དོ་རྩེ་འཆང་།།
 དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་སྒྲ་མ་མཚོད།།”¹ ཅས་སྤྱིར་སྒྲ་མ་མཚོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚོད་དགོས་པ་
 དང་། ལྷག་པར་རང་ཉིད་བླ་དུ་འབྱུང་བ་གསལ་བར་གསུངས། བདེ་མཚོག་ཙུ་རྒྱུད་ལས་བྱུང་།
 “གསེར་ནི་བརྒྱ་སྟོང་དབྱུང་བ་དང་།། རིན་ཆེན་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་དང་།། རས་ནི་བྱང་ལྷུང་བརྒྱ་

༡ རྩེ་བག་ལ། རྒྱུད་འབྱུང་། ཅ རྩོད་ཐེང་། མེ་ཏོག་ཉེས་པ། རྟོག་གུངས་ ༣༡༥བཤ ལས་བྱུང་པའི་ནད་ནས་ཆེགས་རྒྱུད་གཉིག་བྱུང་བའི་འཇུག་
 རྩོ། “སྤྱིག་བྱེད་པ་སྒྲ་ཚོགས་པས།” ཞེས་སོ།

ཉིད་དང་། གླུ་མོ་རྩ་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་། རྩ་རྒྱུ་ནམ་ནི་གདུ་བྱ་དང་། མགུལ་རྒྱུ་སོར་གདུབ་དམ་པ་དང་། གསེར་ལས་བྱས་པའི་མཆོད་ཕྱིར་སོགས། རྩང་མ་བཟང་དང་བྱ་མོ་ཉིད། བློ་མོ་བློ་མོ་སྤང་མོ་རྣམས། བྱུག་འཆོལ་ནས་ནི་དབྱུལ་བར་བྱ། རྩོལ་མས་རི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན། རྩོ་དང་ལྷན་པས་རྩ་མ་ལ། བདག་ཉིད་དངོས་པོ་ཀྱུ་གྱིས་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ནི་དབྱུལ་བར་བྱ། དེར་ནས་བཅམས་ཏེ་བློ་བྱེད་བདག་ཁྱེད་ལ་བདག་ཉིད་དབྱུལ་བ་ལགས།”¹ ཞེས་སྤྱིར་དབང་བསྐྱར་བའི་རྩ་མ་ལ་མཆོད་པ་དང་། ལྷག་པར་རང་ཉིད་བློ་བྱེད་ལྷུ་ལ་གོང་ལྷན་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མང་སོར་ཡང་གསུངས་སོ། རྒྱུ་སྤེལ་ལ་རྣམས་དང་མདོ་སྤེལ་རྣམས་ལས་ཀྱང་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་རང་ཉིད་བློ་བྱེད་ལྷུ་ལ་བའི་གནད་ནི། རྩོད་འཇུག་ལས། “རྒྱལ་དང་དེ་སྤྱི་རྣམས་ལ་བདག་གིས་ནི། བདག་གི་ལུས་ཀྱུ་གདུབ་དུ་དབྱུལ་བར་བཅུ། སེམས་དཔའ་མཆོག་རྣམས་བདག་ནི་ཡོངས་བཞེས་ཤིག། བྱས་པས་ཁྱེད་ཀྱི་འབངས་སུ་མཆི་བར་བཅུ། བདག་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་ན། སྤྱི་ན་མི་འཇིགས་སེམས་ཅན་པན་པར་བཅུ། རྩོན་ཀྱི་སྤྱི་ལས་ཡང་དག་འདུལ་བཅུད་ཅིང་། སྤྱི་ལ་གཞན་ཡང་སྤྱོད་ཆད་མི་བཅུད་དོ།”² ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་ལས། “བཟོད་དག་འཇིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། བདག་གིས་འཇོ་རྣམས་བསྐྱུལ་བའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་ཉིད་སྤྱད་ཅིག་མ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དབྱུལ་བར་བཅུ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྷན་རང་ཉིད་རྩ་མ་ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་བློ་བྱེད་ལྷུ་ལ་ན་⁴ རང་ལ་རང་དབང་མེད་ཀྱི། ཅི་བྱེད་རྩ་མ་ལྷའི་

¹ རྩོ་བགུལ་རྒྱུ་འབྱུང་། ཁ་བདེ་མཆོག་ཅུ་རྒྱུད། ལེའུ་གསུམ་པ། འོག་གངས་ ༢༡༥བལ ལས་བྱུང་བ་རྩང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “གསེར་ནི་བརྒྱ་མོར་དབྱུལ་བ་དང་། རིན་ཆེན་རྣམས་པ་སྤྱོད་ཆོགས་དང་། རས་ནི་རྩང་གྱུར་བརྒྱ་ཉིད་དང་། གླུ་མོ་རྩ་དང་ཡུལ་འཁོར་དང་། རྩ་རྒྱུ་དང་ནི་གདུ་བྱ་དང་། མགུལ་གདུབ་སོར་གདུབ་དམ་པ་དང་། གསེར་ལས་བྱས་པའི་མཆོད་ཕྱིར་སོགས། རྩང་མ་བཟང་དང་བྱ་མོ་ཉིད། བློ་མོ་བློ་མོ་སྤང་མོ་རྣམས། བྱུག་འཆོལ་ནས་ནི་དབྱུལ་བར་བྱ། རི་སྐད་གསུངས་བཞིན་རྩོལ་པ་ནི། རྩོ་དང་ལྷན་པས་རྩ་མ་ལ། དངོས་པོ་ཀྱུ་གྱིས་བདག་ཉིད་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ནི་དབྱུལ་བར་བྱ། དེར་ནས་བཅམས་ཏེ་བློ་བྱེད་བདག་ཁྱེད་ལ་བདག་ཉིད་དབྱུལ་བ་ལགས།” ཞེས་སོ།

² རྩོ་བཅུ་དུ་ལྷུ་ལ་ ལ་རྒྱལ་སྤེལ་ཞི་བཅུ། རྩོད་འཇུག་ལེའུ་གསུམ་པ། འོག་གངས་ ༤ན་༢ ལས་བྱུང་བའི་རྩང་རྣམས་ཆོགས་ཀྱང་གཅིག་རྩང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱི་ན་མི་འཇིགས་སེམས་ཅན་པན་པར་བཅུད།” ཅེས་སོ།

³ རྩོ་ཅོང་ལ་བའི་གསུང་འབྱུང་། ༡ བདེ་མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་ འོག་གངས་ ༡བ།

⁴ ལྷུ་ལ་བ་ནི། རྩོད་དབང་

དགོངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་ལ། ཐ་མ་ལྷ་ཆོག་མ་ལྷ་མེས་མེས་ཅན་གྱི་དོན་
ལས་དོན་གཞན་མཛད་དུ་མེད་པས། ཐ་མ་ལྷ་ཆོག་མ་ལྷ་མེས་ཀྱི་མཛད་པའི་ཁྱར་ཁྱར་ཉེ་རང་
ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་དབང་དུ་སྒྲུབ་ཅིག་ཀྱང་མ་སོང་བར་འཁོར་བ་མ་སྒྲོངས་བར་དུ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྒྲིབ་པ་ནས་ཡང་མེད་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་དགོས་སོ། དམ་ཆོག་
གསུམ་བཞེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་བདག་ཉིད་འབྱུང་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པའི་གནད་ཡིན་
པར་གསུངས་སོ། ཉོན་མོངས་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞིའི་ནད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་
འདུས་ནད་དེ་ཅ་བའི་ནད་བཞི། དེ་ལྟར་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་བརྒྱར་བྱེ་བས་ནད་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞི།
ནད་དེ་དག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལས་ངན་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞི། ལས་དེ་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་
བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞི། ལས་དེ་གསོས་བཏབ་ནས་ནད་དེ་དངོས་སུ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཉོན་
མོངས་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ཐ་མ་ལྷ་ཆོག་མ་ལྷ་མེས་ཀྱི་ནད་གསང་བ་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ཀྱང་བྱུང་བའུ་ལ་བཞི་རྒྱུད་སྒྲེ་རྣམས་ནས་གསུངས་
པ་ལྟར། རྒྱུད་དོན་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་པ་ལས། “དངོས་བྱུང་སྒྲོམ་དཔོན་རྗེས་འབྱང་ཞེས། རྗེ་
འཛིན་པ་ཉིད་གསུང་བར། ཤེས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཐ་མ་ཡོངས་སུ་མཉེས་པར་
བྱ།”¹ “མི་ཟད་དེ་ཉིད་འདོད་པ་ཡིས། རྒྱང་ཟད་ཡིད་འོང་གང་དང་གང་། ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་གྱུར་
པ་ཉིད། དེ་དང་དེ་ནི་ཐ་མར་དབྱེ། དེ་བྱིན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ། ཉག་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་
དུ་འབྱུང་། དེ་ལུལ་བསོད་ནམས་ཆོག་མ་ལྷ་མེས་ཀྱི་ཉེ། ཆོག་མ་ལས་དངོས་བྱུང་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་།”²
ཞེས་རྒྱ་མཆོན་དང་བཅས་གསུངས་ཤིང་། གསང་བ་བྱུང་བར་ཡང་། “དངོས་པོ་ཀྱན་གྱིས་སྒྲོམ་
དཔོན་ལ། རྗེ་སྒྲིབ་མཉེས་པར་གྱུར་བར་དུ། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་བརྟན་པ་རྩ། དུས་ནི་རིང་པོར་

1 རྗེ་བསྐྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྒྱ་སྒྲོམ་དཔོན་ཏུ་དབྱངས། ཐ་མ་ལྷ་མེས་ཀྱི་ཉེ། ཤེས་གསང་ས་ ༡༡བལྟ འདིའི་རྗེས་སུ་འདྲེ་ཆོག་པ་བཅད་རྣམས་
དཀྱིས་གཅིག་ཏུ་བྱངས་འདུག་ཀྱང་། གཞུང་པོ་མའི་ནང་མ་དད་དུ་བྱུང་ངོ་།

2 རྗེ་བསྐྱན། རྒྱུད་འགྲེལ། རྒྱ་སྒྲོམ་དཔོན་ཏུ་དབྱངས། ཐ་མ་ལྷ་མེས་ཀྱི་ཉེ། ཤེས་གསང་ས་ ༡༠བལྟ ལས་བྱུང་བ་རྒྱང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “མི་ཟད་དེ་
ནི་འདོད་པ་ཡིས། རྒྱང་ཟད་ཡིད་འོང་གང་དང་གང་། ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་གྱུར་པ་ཉིད། དེ་དང་དེ་ནི་ཐ་མར་སྒྲིབ། དེ་བྱིན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
ལ། ཉག་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་དུ་འབྱུང་། དེ་བྱིན་བསོད་ནམས་ཆོག་མ་ལྷ་མེས་ཀྱི་ཉེ། ཆོག་མ་ལས་དངོས་བྱུང་མཆོག་ཏུ་འབྱུང་།” ཞེས་སོ།

མཉེས་བྱེད་པའི།། སྒྲོབ་མ་ཡིན་ཏུ་བྱི་མེད་པའི།། དེ་ཉིད་ཡང་དག་རབ་སྒྲིན་གནས།། གླ་མའི་
 ཞབས་ཀྱི་བཀའ་བློན་གྱིས།། དེ་ནས་བགོགས་མེད་འཛོལ་འགྱུར་བ།།”¹ ཞེས་དང་། ཐབས་ཤེས་
 གྲུབ་པ་ལས་ཀྱང་། “ཡིན་ཏུ་གྲུས་པས་དུས་གསུམ་དུ། ཞབས་ལ་སྒྲི་བོས་སྤྱད་བྱས་ཤིང་།
 རང་གི་ལུས་ལ་འང་སྒྲོས་མེད་པར། མཐུལ་སྒྲོན་འགྲོ་མཆོད་པ་བྱ། དེ་ནས་གླ་མའི་བཀའ་བློན་
 གྱིས།། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི།། དེ་ཉིད་དམ་པ་བགོགས་མེད་པར།། སྒྲོབ་
 མ་ཡིས་ནི་འཛོལ་པར་འགྱུར།།”² ཞེས་སོགས་རྒྱད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་མཐའ་དག་ནས་གླ་
 མ་ལ་མཆོད་པ་འབྱུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་ལྟར་དུ་འཛོལ་
 པར་གསུངས་སོ།། དེ་ནས་མཆོམས་འདིར་བྱང་སྒྲོམ་དང་སྤྱད་སྒྲོམ་འཛིན་པར་གསུང་བས།
 དེའི་ཚུལ་ནི། གླ་མ་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་གསལ་བར་དམིགས་ལ་སྦྱབས་འགྲོ་བྱུང་མོང་མེན་པ་སྒྲོན་
 དུ་བཏང་ནས་སྒྲོན་པ་དམ་བཅའ་ཅན་དང་འཇུག་སྒྲོམ་ལེན་པ་ནི། གླ་མ་སྤྱབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་
 ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལ་རང་གིས་རྗེས་སྒྲོས་བྱས་པར་མོས་ནས། “དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
 བདག་སྦྱབས་མཆི། སྤྱིག་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས། འགྲོ་བའི་དགོ་ལ་རྗེས་ཡི་རང་།
 སངས་རྒྱས་བྱང་ཚུབ་ཡིད་ཀྱིས་གསུང་།”³ ཞེས་པ་ལན་གསུམ་བརྗོད་ནས་གསུམ་པ་རྫོགས་
 པ་དང་མཉམ་དུ་སྒྲོན་པ་དང་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་དག་
 པ་སོལ་པའི་མོས་པ་བྱ། འདི་འདྲ་བས་བྱང་སྒྲོམ་སྤྱར་མེད་གསར་དུ་མི་སོལ་བྱང་། སྤྱར་སོལ་པ་དེ་
 ཉིད་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གསུང་། སྒྲོམ་པ་ལེན་ཚུལ་འདི་ནི་རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་།
 མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཤེ་པ་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཨ་རྒྱུ་ཡ་ཀ་ར་སོགས་གྲུབ་ཆེན་མང་སོས་དབང་
 བསྐྱར་བའི་ཆེ་ཐོག་མར་སྒྲོན་སེམས་དང་འཇུག་སྒྲོམ་ལེན་པའི་ཆེ་ཆོག་འདི་དག་གི་སྒྲོ་ནས་

༡ རྩེ་བཅུན། རྒྱད་འགྲེལ། མི་དབལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཤར་བཟོ། གསར་བ་བྱུང་བ། ལེའུ་དང་པོ། འོག་གཞུངས་ ༤བཤ

༢ རྩེ་བཅུན། རྒྱད་འགྲེལ། མི་ཡན་ལག་མེད་པའི་རྩེ་རྩེ། ཐབས་ཤེས་གྲུབ་བ། ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གཞུངས་ ༣༡ན། ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 ཆོགས་རྣམས་གཉིས་རྒྱུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ།” ཞེས་སོ།

༣ རྩེ་བཀའ། རྒྱད་འགྲེལ། ༨ རྩེ་རྩེ་གྲུང་། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། འོག་གཞུངས་ ༥༣བཤ

ལེན་པར་གསུང། རྟོ་རྩེ་གྲུང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་མང་པོར་སློན་འཇུག་
 འཛིན་པའི་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་སྒྲ་ཆོགས་གསུངས་པས་ཆོག་འདི་ཁོ་ནར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རེས་པ་
 མེད་ལ། འདིར་མཛད་པ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཨ་རྒྱུ་ཡ་ཀ་རའི་དགོངས་པ་ལྟར། ལམ་ལ་སྐྱུངས་པ་
 སློན་ཏུ་སོང་པའི་དབང་པོ་ནོན་པོ་དག་གི་ལེན་ཚུལ་ཡིན་པས། སྐྱབས་འགོ་ཐུན་སོང་བ་དང་ཐུན་
 མོང་མིན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་སོ་སོའི་དམིགས་རྣམ་གསལ་བཏབ་ལ་རི་
 སྟིད་བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་བར་ཏུ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ནམ་ཡང་མི་གཏོང་པའི་དམ་
 བཅའ་དང་། འགོ་བ་མཐའ་དག་ཡིད་ཏུ་འོང་པའི་བྱ་གཅིག་བྱ་ལྟ་བུར་བལྟ་བའི་བྱམས་པ་དང་།
 འགོ་བ་རྣམས་འཁོར་པའི་གནས་ན་ཉམ་ཐག་པ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་སྤྱིར་རྩེ་ཤུགས་ཐྲག་བསྐྱེད་
 ལ་བྱམས་སྤྱིར་རྩེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོན་གྱིས་བྱལ་ནས་མ་གྲན་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་བདག་
 ཉིད་གཅིག་བྱས་བསྐྱེད་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྐམ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་
 བསྐྱེད་འདི་བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཏུ་གཏང་བར་མི་བྱའོ་སྐམ་ཏུ་སློན་པ་དམ་བཅའ་ཅན་དང་།
 སློན་པའི་སེམས་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱུངས་ཏེ་རྒྱལ་སྐུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྐམ་ཏུ་འཇུག་སྤོམ་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ནས་སྐགས་སྤོམ་གཟུང་བ་ནི། རྩ་མ་ལྟ་
 ཆོགས་རྣམས་ལ་མཁའ་པར་གསོལ་ཏེ། “རྩ་མ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན།
 བདག་ལ་དགོངས་པར་མཛད་ཏུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བསྐྱི་བ་ནི། ཏུས་འདི་ནས་ནི་
 བཟུང་ནས་ནི། བྱང་ཚུབ་སྤྱིར་པོར་མཆིས་ཀྱི་བར། རི་ལྟར་ཏུས་གསུམ་མགོན་པོ་རྣམས།
 བྱང་ཚུབ་ཏུ་ནི་རེས་མཛད་པའི། བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་རྩ་ན་མེད། དམ་པ་བདག་གིས་བསྐྱེད་
 པར་བསྐྱི། ཚུལ་ཁྱིམས་ཀྱི་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་ནི་སྤྱད་པ་དང་། སེམས་ཅན་དོན་
 རྟེན་ཚུལ་ཁྱིམས་གསུམ། སོ་སོར་བརྟན་པོར་བདག་གིས་གཟུང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་
 འདུན་ཏེ། རྩ་ན་མེད་པའི་དགོན་མཆོག་གསུམ། སངས་རྒྱས་རྣལ་འབྱོར་ལས་སྐྱེས་པའི།

སྒྲོམ་པ་དང་ནས་བདག་གིས་གཞུང་། རྗེ་རྗེ་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡི། རྗེ་རྗེ་འུ་ཕུག་རྒྱ་
 ཡང་། ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་གཞུང་བར་བཤི། སྒྲོབ་དཔོན་དག་ཀྱང་གཞུང་བར་བཤི། རིན་ཆེན་
 རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡི། དམ་ཆོག་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ལ། ཉིན་རེ་བཞིན་ནི་དུས་ཅུག་ཏུ། སྒྲིན་
 པ་རྣམ་བཞི་ཉག་ཏུ་སྒྲིན། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའི། བརྒྱའི་རིགས་ཆེན་དག་པ་ལ། བྱི་
 དང་གསང་བ་ཐེག་པ་གསུམ། དམ་ཆོས་སོ་སོར་གཞུང་བར་བཤི། ལས་ཀྱི་རིགས་མཆོག་
 ཆེན་པོ་ལ། སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པར་ནི། ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་སོ་སོར་གཞུང་། མཆོད་པའི་
 ལས་ནི་ཅི་རུས་བཤི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ནི་སྒྲ་ན་མེད། དམ་པ་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བཤི།
 སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། བདག་གིས་སྒྲོམ་པ་མ་ལུས་གཞུང་། མ་བསྐྱལ་བ་རྣམས་
 བདག་གིས་བསྐྱལ། མ་གྲོལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་དཔྲོལ། དབྱགས་མ་སྒྲིན་པ་དབྱགས་
 དབྱང་ཞིང་། སེམས་ཅན་སྤྱང་ན་བཞུས་¹ལ་འགོད།² ཅེས་པ་ལན་གསུམ་བཞེད་ཅིང་།
 གསུམ་པ་རྫོགས་པ་དང་མཉམ་ཏུ་སྤྲུགས་སྒྲོམ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་མོས་པ་བྱའོ། དེ་ཡང་
 སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ཉེན་ཏུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པས། ཇི་
 ལྟར་དུས་གསུམ་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་པའི་སྤྲུགས་སྒྲོམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་
 འཛིན་ཚུལ་སྒྲོན་ཏེ། བོད་ཏུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་སྒྲོན་པ་དང་འཇུག་པའི་སེམས་གསལ་བཏབ་ལ།

༡ ཡོངས་གྲགས་སུ་འདས་ཞེས་དགོས་ཡིད། གཤམ་གསལ་ལྟར་དང་སའི་གཞུང་ངོ་མའི་ནང་དུའང་འདས་ཞེས་བྱུང་ངོ་།
 ༢ རྗེ་བཀལ་རྒྱུད་འབྲུག་ ཁ རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད། རིས་པར་བྱེ་བ་པུ་གཉིས་ཀ་ རོག་གྲངས་ ༣༤༧༡ ལས་བྱུང་བ་རྩེ་མི་འབྲུ་ཞེ།
 “སངས་རྒྱུས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས། ཀྱན་ནས་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ། བདག་མིང་འདི་ཞེས་བཤི་བཞི། དུས་འདི་ནས་བཞུང་རི་
 མིད་ཏུ། བྱང་རྒྱལ་སྤྱིང་པོར་མཆོག་གྱི་བར། ཇི་ལྟར་དུས་གསུམ་མགོན་པོ་རྣམས། ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་པའི་མཛད་པ། དེ་བཞིན་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དམ་པ་བདག་གིས་བསྐྱེད་པར་བཤི། སངས་རྒྱུས་རྣམ་འབྱོར་སྤྱེད་སྒྲོམ་པ། སངས་རྒྱུས་ཆོས་དང་དགེ་འབྱུང་ཏེ། སྒྲ་ན་མེད་པའི་དགོན་
 མཆོག་གསུམ། དེང་ནས་བཅས་ཏེ་མཆོག་ཏུ་གཞུང་། བསྐྱལ་བ་ཡི་ནི་རྒྱལ་ཞེས་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་
 ཚུལ་ཞེས་གསུམ། བདག་གིས་སོ་སོར་བཞུན་པོར་བཞུང་། རྗེ་རྗེ་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡི། རྗེ་རྗེ་འུ་ཕུག་རྒྱ་ཡང་། ཡང་དག་ཉིད་ཏུ་གཞུང་
 བཤི་ཞིང་། སྒྲོབ་དཔོན་དག་ཀྱང་བདག་གིས་གཞུང་། རིན་ཆེན་རིགས་ཆེན་རྣམས་འབྱོར་གྱི། དམ་ཆོག་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་ལ། ཉིན་རེ་ཞིང་ནི་དུས་
 ཅུག་ཏུ། སྒྲིན་པ་རྣམས་བཞི་སྒྲལ་པར་བཤི། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའི། བརྒྱའི་རིགས་ཆེན་དག་པ་ལ། བྱི་ནང་གསང་བའི་ཐེག་པ་གསུམ།
 དམ་ཆོས་ཡང་དག་གཞུང་བར་བཤི། ལས་ཀྱི་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡི། མཆོད་པ་ཅི་རུས་བཤི་བ་དང་། སྒྲོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལྡན་པར་བཤི། སྒྲ་ན་
 མེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས། དམ་པ་དེ་ནི་བསྐྱེད་བཤི་ཞིང་། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། སྒྲོམ་པ་མ་ལུས་གཞུང་བར་བཤི། མ་གྲོལ་བ་རྣམས་
 བསྐྱལ་བ་དང་། མ་གྲོལ་བ་རྣམས་བདག་གིས་དཔྲོལ། དབྱགས་མ་སྒྲིན་པ་དབྱགས་དབྱང་ཞིང་། འགོ་ཀྱན་སྤྱང་ན་འདས་ལ་དགོད།” ཅེས་སོ།

དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཡིན་པས་བདག་གིས་
 གྲང་སྟོན་པ་དང་འབྲུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་
 ཏུ་ནམ་ཡང་མི་གཏོང་ངོ་སྟུང་པའི་འདུན་པ་བྱུགས་ཟླ་བ་སྟེད་ལ་སྟོན་སེམས་དང་འབྲུག་སྟུང་
 གྲང་བར་མོས། དེ་ལྟར་སྟོན་འབྲུག་ལེན་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་རིགས་ལྡན་གྱི་དང་མོ་སོ་སོའི་དམ་
 ཆིག་དང་སྟུང་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཏུ་མི་གཏོང་བར་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱར་བར་
 ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ལའང་ཆིག་ཅམ་གྱི་རྗེས་སྒྲོས་ཀྱིས་མི་ཆོག་གི། གང་ཁས་ལེན་རྒྱུའི་
 དམ་ཆིག་དང་སྟུང་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་དང་དེ་ལ་དམིགས་སྤྱད་པའི་འདུན་པ་
 ཟླ་བ་སྟེད་ནས་རི་ལྟར་བཅས་པ་ལྟར་བསྐྱར་བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལ་རིགས་ལྡན་སོ་
 སོའི་དམ་ཆིག་ནི། རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་སྟོབ་པ་དང་། དགོན་
 མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འཁོ་བ་སྟེ། དམ་ཆིག་དུག་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཏུ་མི་
 གཏོང་བར་འཛིན་ཅིང་དེ་ལྟར་ཏུ་ཁས་ལེན་པའོ། ། མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ལ། རྩོམ་པའི་དམ་ཆིག་
 འིས་བྱའི་དམ་ཆིག་ བྱུག་རྒྱའི་དམ་ཆིག་ སྟོབ་དཔོན་གྱི་དམ་ཆིག་སྟེ་བཞི། རིན་འབྱུང་གི་
 རིགས་ལ་ཐང་ཐིང་གི་སྦྱིན་པ། མི་འཛིགས་པའི་སྦྱིན་པ། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ། བྱམས་པའི་སྦྱིན་པ་
 བཞི་ལ་དུས་དུག་ཏུ་སྟོབ་པ་སྟེ་དམ་ཆིག་བཞི། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ལ་ཁྱི་བྱ་སྟོད། གསང་
 བ་རྣལ་འཁྱོར་རྒྱུད་དང་བྲམ་མེད། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དམ་ཆོས་རྣམས་འཛིན་པ་སྟེ་
 དམ་ཆིག་གསུམ། མདོར་ན་ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་ཆོས་མཐའ་དག་འཛིན་པའོ། །
 དོན་བྱུབ་ཀྱི་རིགས་ལ་སྟོན་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱར་བ་དང་། མཚོད་པའི་དམ་
 ཆིག་སྟེ་གཉིས། དེ་ལྟར་སོ་སོར་དབྱེ་ན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། སྟོན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ལ་དམ་ཆིག་
 བཅུ་དགུ། རིགས་ལྡན་གྱི་དམ་ཆིག་ལ། བཟའ་བའི་དམ་ཆིག་ བསྐྱར་བའི་དམ་ཆིག་ བསྟེན་
 པའི་དམ་ཆིག་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དམ་ཆིག་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟོན་དང་བསྟོས་ཏེ་བསྐྱར་བར་

ཁས་ལེན་པའོ། དེ་དག་སོ་སོར་ཞིབ་ཏུ་བཀྲལ་ན་ཡི་གེ་ཤིན་ཏུ་མང་པོར་འགྱུར་བས་གྲི་མ་རྒྱས་
 སོ། ། འདིར་སྐྱགས་སྒྲིམ་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་མི་སྒོལ་བྱང་སྒོལ་ཐེན་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་སྐྱབ་
 པའི་མཆོད་པ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། ། དེ་ཡང་སྒྲ་མ་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱགས་ཀྱི་བཞེད་
 འོན་ནི་སེམས་ཅན་འཁོར་བའི་གནས་ནས་འདོན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་གཅིག་
 འཁོར་བའི་གནས་ནས་བྱེད་དུ་སྐྱོགས་ནའང་སྐྱགས་ཤིན་ཏུ་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་ལ། རང་ཉིད་
 འཁོར་བའི་གནས་ནས་ཐར་བར་བྱེད་པ་ཅན་དུ་མ་ཟད་ནམ་མཁའི་མཐའ་བྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་གནས་ལས་བདག་གཅིག་ཤུས་བསྐྱལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཞེ་སྐྱབ་པ་ནས་
 དམ་བཅའ་ཞིང་། རི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྒྱུར་དུ་འཆང་བྱ་བའི་ཐབས་
 ལུ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་དམ་ཆིག་དང་སྒྲིམ་པ་རྣམས་བསྐྱུང་བར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལས་མཉེས་
 པར་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཡོད། དེས་ན་བཀའ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་མཆོད་པའི་མཆོག་དུ་འགྱུར་རོ། །
 རིགས་ལྗེའི་སྒྲིམ་གཟུང་གི་ཆོ་ག་འདི་ནི་རྒྱད་དོ་རྗེ་ཅེ་མོ་དང་། དོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་། སྐྱུ་ལ་
 སོགས་ལས་གསུངས་ཤིང་གཙོ་བོར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱུར་བའི་ཆེ་འདྲིན་རྩལ་ཡིན་
 ཡང་། སྒྲ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་མཆོད་པའི་ཆེ་ཡང་འདྲིན་པར་ཨ་བ་ཏ་ར་སོགས་
 གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་ཅིང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གསང་བདེ་འདྲིགས་གསུམ་གྱི་
 སྐྱབ་ཐབས་དང་དཀྱིལ་ཆོག་རྣམས་སྐྱུང་སྒྲ་མ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཆོགས་ལ་མཆོད་
 པའི་ཆེ་སྒྲིམ་གཟུང་འདི་དག་བྱ་བར་གསུངས། དོན་དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་གྲུབ་ཆེན་དཔེན་ས་
 པ་ལབ་སྐས་རྣམས་སྒྲ་མའི་རྩལ་འགྱུར་གྱི་སྐྱབས་འདིར་སྒྲིམ་པ་གོང་མ་གཉིས་འདྲིན་པ་གལ་
 ཆེ་བར་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་བཤགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ལྷན་མ་རྣམས་བྱ་བ་ལ་ལྟ། བཤགས་
 པ་བྱ་རྩལ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་རྩལ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་གསོལ་བ་འདེབས་རྩལ། ལྷ་རན་
 ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་རྩལ། བསྐྱོ་བ་བྱ་རྩལ་ལོ། །

དང་པོ་བཤགས་པ་བྱ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོམ་གཟུང་བྱས་ནས་བཤགས་པ་བྱ་བ་ལ། དཔེན་ས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཚམས་ལ་བསྟོར་བཟང་དང་རང་རྒྱུད་ལ་ཉེས་པ་དེ་དག་གིས་གོས་མ་གོས་བརྟགས་ནས་བཤགས་པ་བྱ་བར་གསུང་། དེ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྟོན་པའི་སྟོམ་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་གང་ཅུང་གི་སྟོན་ས་རང་རྒྱུད་ལ་ལྟར་བ་དེ་དང་དེ་དག་གིས་གོས་མ་གོས་བརྟགས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་པ་དང་ཅ་ལྟར་གི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཅ་ལྟར་དང་ཉེས་བྱས་དེ་དག་གིས་གོས་མ་གོས་བརྟགས་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ལ་ཁྲ་མ་ལུ་བཅུ་པ་དང་། ཅ་ལྟར་བཅུ་བཞི་དང་། སྟོམ་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ས་རང་རྒྱུད་ལ་ཉེས་པ་དེ་དག་གིས་གོས་མ་གོས་བརྟགས་ཅ་ལྟར་དང་སྟོམ་པོའི་ཆོགས་བཅད་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་རལ། མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཛིགས་བྱེད་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་འབྱུང་བའི། “སྟོབ་དཔོན་སྤྲད་པར་མི་བྱ་སྟེ། བདེ་གཤེགས་བཀའ་ལས་འདའ་མི་བྱ། དེ་བཞིན་ཁྱོས་ནས་སྟུན་རྣམས་ལ། ཉེས་པ་བརྟོན་པར་མི་བྱ་ལོ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་པའི་སེམས། རྣམ་ཡང་ངེས་པར་སྤང་མི་བྱ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་ནི་དོར་མི་བྱ། རང་གཞན་ཆོས་ལ་མི་སྤྲད་དོ། ཡོངས་སུ་མ་སྟོན་སེམས་ཅན་ལ། གསང་བ་ཉིད་ནི་བསྟུན་མི་བྱ། བདག་ཉིད་ལྱང་པོ་སྤྲད་མི་བྱ། ཆོས་རྣམས་ངོ་པོ་སྟུན་མི་དབྱུང་། གདུག་པའི་བྱམས་པ་རྟག་ཏུ་སྤྲང་། ཆོས་ལ་ཆད་གཟུང་མི་བྱ་ལོ། དད་ལྡན་སེམས་ཅན་བསྐྱུ་མི་བྱ། རྟག་ཏུ་དམ་ཆོག་བསྟེན་པར་བྱ། ཤེས་རབ་རང་བཞིན་བྱད་མེད་རྣམས། སྟོན་གྱི་ཉེས་པ་མི་བརྟོན་དོ།”¹ ཞེས་པ་འདིའི་སྟོན་ས་ཅ་ལྟར་གིས་རང་རྒྱུད་ལ་གོས་མ་གོས་བརྟགས་པ་བྱ་བར་གསུངས། ཆོག་འདི་དག་གཤེད་དམར་གྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས། སྟོམ་པོ་ལ་ཡང་ཆོག་དེ་དག་དང་འདོན་རྒྱལ་འབྲ་བར་བྱེད་གསུང་། དེ་ནི་ཆོག་རྒྱང་ཁིང་དམིགས་རྣམ་གསལ་ལོ། དེ་ལྟར་བྱེད་

¹ རྩེ་ཆོང་ཁ་བའི་གསུང་འབྲས། བ་དཀྱིལ་ཆོག་འདི་ཆེན་མེད་ལ། གཙང་དབང་། ཤོག་གྲངས་ ༥༠ན་༦

འདིར་མཁས་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཛིགས་བྱེད་དཀྱིལ་ཆོག་ལས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། དེའི་གཞུང་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་མ་རྟོན་པར་བརྟེན། རྩེ་ཆོང་གསུང་དུའང་འབྱུང་བས་འདིར་ཁྱུང་སུ་བཞོད།

རྒྱས་ན་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་དམ་ཆོག་དང་སྡོམ་པ་བསྐྱར་བ་
 ཉིད་ལམ་གྱི་གཞི་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་། དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ལ་ཉེས་ལྷུང་གིས་གོས་མ་གོས་
 བརྟགས་ནས་ཉེས་ལྷུང་ཅི་བྱུང་བ་རྣམས་སྦྱོང་བྱིར་གཞུང་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྡོམ་གསུམ་
 སོ་སོའི་བཤམས་པ་དང་། མ་མཐའ་¹ གླ་མ་དོར་འཛིན་མའི་སྡོ་ནས་ལྷུང་བ་རྣམས་ལ་བཤམས་
 སྡོམ་བྱ།² རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་སོ་བ་རྣམས་སྦྱོང་བྱིར་ལྷུང་བཤམས་བརྒྱ་བྱག་³ དང་བཅས་པའི་
 སྡོ་ནས་བཤམས་སྡོམ་ལ་འབད་དགོས་པ་ནི། དགའ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་⁴ རིན་པོ་ཆེའི་བྱག་ཆེན་
 ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་ལས། “སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་། ཆོགས་གསོག་སྦྱིབ་
 སྦྱོང་ལ་སྡོམ་པས། ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཅམ་ལྷུང་བཤམས་ནི། བརྒྱ་བྱག་གང་མང་སྡོན་བཏང་
 བས།”⁵ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་ལས་སྦྱིབ་ཤིང་ཆེན་པོས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་གང་
 ཡང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་ཀྱང་བ་རྣམས་ནི་ལྷུང་བཤམས་ཀྱི་སྡོ་ནས་ལས་སྦྱིབ་སྦྱོང་བ་གནད་དམ་པ་
 ཡིན་ཞིང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡབ་སྐུ་ལྷུང་བཤམས་བརྒྱ་བྱག་དང་བཅས་པ་
 ལ་འབྲུས་⁶ བར་མཛད་པས་སངས་རྒྱས་བྱུང་སེམས་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་། མདོ་སྤྲུགས་
 ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རྣམས་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་སྦྱངས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུངས་པ་ཡིན་
 པས། སྦྱང་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྗེ་ཡབ་སྐུ་ལྷུང་བཤམས་ཀྱི་མཛད་པ་བཟང་པོའི་
 རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཆོ་གའི་གཞུང་ཉིད་ལས་འབྱུང་བའི་བཤམས་པའི་ཆོག་ནི།

ཐོག་མེད་དུས་ནས་མི་དགེ་སྤྲིག་པའི་ལས།

བཀྱིས་དང་བཀྱིད་སྦྱལ་ཡི་རང་ཅི་མཆིས་བ།

1 མ་མཐའ་ མོད་དཔར།

2 བྱེད། ལག་ཁྲིམ།

3 ཁ་ན་མ་སོ་བ་རྣམས་སྦྱོང་བྱིར་ལྷུང་བཤམས་འདོན་ཅིང་བྱག་འཆལ་ལྷུང་བཤམས་བརྒྱ་བྱག་ ལག་ཁྲིམ།

4 རྒྱུད་ མོད་དཔར། དཔེ་དཔར།

5 བཀ་ཆེན་རྒྱུ་འབྲུམ་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྲུས། 2 བྱག་ཆེན་ཅུ་གྲག་གཙང་དཔར། རོག་གུངས་ 1996

6 བཅས་པ་འབྲུས་ མོད་དཔར། དཔེ་དཔར།

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྡན་སྤྱན་རླུང་སྤྱང་འབྱོར་སེམས་གྱིས།།

བཤགས་ཤིང་སྤྲོད་ཆད་མི་བཤྱིད་སྒྲིམ་པ་འོད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་སྤྲིག་ལྷུང་སྤྱང་བ་ལ་སྒྲོབས་བཞི་ཆང་བར་བྱེད་དགོས་པས། ལྷ་
མ་མཚོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོབས་བཞི་ཆང་བའི་བཤགས་པ་བྱེད་ཚུལ་གསུང་འདིའི་དོན་ལ་ཡོད་
དོ།། དེ་ཡང་སྒྲོབས་བཞི་ཆང་ན་ཉེས་ལྷུང་ཆེན་པོ་ནམས་སྤྱང་བར་རུས་གྱི། མ་ཆང་ན་མི་རུས་
པས་སྤྲིག་ལྷུང་སྤྱང་བ་ལ་སྒྲོབས་བཞི་ཆང་བ་དགོས་པ་ནི། ཆོས་བཞི་བསྐྱན་པའི་མདོ་ལས།
“བྱམས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྤྲིག་པ་བྱས་
ཤིང་བསགས་པ་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ།། བཞི་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པར་སྤྱན་
འབྱེན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཉེས་པ་ལས་སྒྲོག་པ་དང་། ཉེན་
གྱི་སྒྲོབས་སོ།།”¹ ཞེས་གསུངས། འདིར་སྒྲོབས་བཞི་ཆང་ཚུལ་ནི། ཐོག་མེད་དུས་ནས་མི་དགེ་
སྤྲིག་པའི་ལས།། བཤྱིས་དང་བཤྱིད་སྤྱལ་ཡི་རང་ཅི་མཆིས་པ།། ཞེས་སྤྱན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
ད་ལྟ་ཡན་ཆད་དུ་བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་མི་དགེ་སྤྲིག་པའི་ལས་རང་གིས་
དངོས་སུ་བཤྱིས་པ་དང་། གཞན་བཤྱིད་དུ་སྤྱལ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བྱས་པ་རྗེ་སྤྱོད་ཅིག་མཆིས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་ཁོང་པར་དུག་སོང་
བ་ལྟ་བུའི་འབྱོར་པ་དུག་པོ་བསྐྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱེན་པའི་སྒྲོབས་སོ།། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྡན་
སྤྱན་རླུང་། ཞེས་པ་ནི་ཉེན་གྱི་སྒྲོབས་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྒྲོབས་ཏེ། མཚོག་གསུམ་
མ་ལུས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ལྷ་མ་བྱུང་དབང་རྣེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཆོགས་ལ་རེ་ས་གཞན་
ན་མེད་པའི་སྒྲོ་སྒྲོས་བཅས་ཏེ་སྤྱབས་སུ་འབྱོ་ཞིང་། རང་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དེ་ལྟ་
བུའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱ་བར་འདོད་པ་ནི་ཉེན་གྱི་སྒྲོབས་དང་། ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་

¹ རྗེ་བཀའ་མདོ་སྟེ། ཟ ཆོས་བཞི་བསྐྱན་པའི་མདོ། ཐོག་གངས་ ༥༤བཟ ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “བྱམས་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་སྤྲིག་པ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ།། བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་
པར་སྤྱན་འབྱེན་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱང་བར་བྱེད་པའི་སྒྲོབས་དང་། ཉེན་གྱི་སྒྲོབས་སོ།། ཞེས་སོ།།

ལྷན་ཞེས་བྱགས་ཇི་བསྐྱེད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི་གཉིན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོང་པའི་སྟོབས་དང་།
འཕྲོད་སེམས་ཀྱིས། བཤགས་ཤིང་སྤྲོད་ཆད་མི་བཤྱིད་སྟོན་པ་ཞོད། ཅེས་པ་ནི་ཉེས་པ་ལས་
སྤྲོད་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཏེ། གསུང་གི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་གོ་སྟོན། སྟོབས་བཞི་ཆང་བའི་བཤགས་
སྟོན་ལ་འབད་ན་རྣམ་སྟོན་འབྱེད་དེས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱོང་བྱས་པར་གསུངས་ན།
མ་དེས་པའི་ཉེས་པ་སྤྲོད་རྣམས་སྦྱོང་བྱས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། ལྷག་པར་སྟགས་ལ་ཞུགས་ནས་དམ་
ཆོག་དང་སྟོན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པས་སྟགས་ཀྱི་
ལས་ལ་འབད་ན་པམ་པ་བཞི་དང་། མཆོམས་མེད་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་རྣམས་
ཀྱང་སྦྱོང་བྱས་པ་ནི། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལུ་ལྟ་ལྟ་པ་ལས། “སེམས་ཅན་མཆོམས་མེད་ལ་
སོགས་པའི། སྟག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡང་། རྟོ་རྟོ་ཐེག་པ་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། ཐེག་པ་མཆོག་ནི་འདི་
ལ་འབྱུང་།”¹ ཅེས་གསུངས། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་མ་ལྟོང་རྣལ་འབྱོར་འདི་ནི་སྟག་ལྟར་སྦྱོང་བ་
ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་སྟེ། རྒྱུད་ལྷག་ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས། “རྟོ་རྟོ་ཐེ་ཡིས་ཤིང་འཆོག་པ།
སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཐལ་བར་བྱེད། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་དཔལ་ལྷན་མ། མཉེས་ན་སྐད་ཅིག་གིས་
སྟག་འཆོག་།”² ཅེས་དང་། ལྷག་ན་རྟོ་རྟོ་དབང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། “དཔེར་ན་ཉི་མ་ལྷ་
བ་གཉིས། འཛིག་རྟོན་མིག་ཏུ་མཁས་པས་འདོད། དེ་བཞིན་སྟེ་བ་འདི་ལ་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་
དེ་ནི་མིག་འབྱར་འདོད། དཔེར་ན་མེ་ཡི་ཁམས་དེས་ནི། བྱད་ཤིང་ཐམས་ཅད་སྟག་པར་བྱེད།
དེ་བཞིན་སྟོབ་དཔོན་ཤེས་པར་བྱ། མི་ཤེས་བྱད་ཤིང་སྟག་པར་བྱེད།”³ ཅེས་གསུངས། འཇམ་
དཔལ་ཞལ་ལྷང་ལས། “འདི་ཡི་དོན་ལྷན་འགའ་ཞིག་ལ།”⁴ ཞེས་སོགས་སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་

1 ལྷག་ལ་རྒྱུད་འབྱུང་། 3 གསུང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལུ་ལྟ་ལྟ་བུ་སོགས་གྲངས་ 143 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “སེམས་ཅན་
མཆོམས་མེད་ལས་སོགས་པ་། སྟག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡང་། དེ་རྣམས་ཀུན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེ། མཆོག་གི་སྟོབ་པ་འདིར་འབྱུང་འབྱུང་།” ཞེས་སོ།
2 ལྷག་ལ་རྒྱུད་འབྱུང་། 2 རྒྱུད་ལྷག་ཆེན་ཐེག་ལེ་སོགས་གྲངས་ 143 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “རྟོ་རྟོ་ཐེ་ཡིས་ཤིང་ཆོག་པ།
སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཐལ་བར་བྱེད། གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་དཔལ་ལྷན་མ། མཉེས་ན་སྐད་ཅིག་གིས་སྟག་ཆོག་།” ཅེས་སོ།
3 ལྷག་ལ་རྒྱུད་འབྱུང་། 5 ལྷག་ན་རྟོ་རྟོ་དབང་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུད། སོགས་གྲངས་ 343
4 ལྷག་ལ་རྒྱུད་འབྱུང་། 1 སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་དཔལ་ཡི་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལྷང་། སོགས་གྲངས་ 143 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་
མི་འདྲ་སྟེ། “འདི་ནི་དོན་ལྷན་འགའ་ཞིག་ལ།” ཞེས་སོ།

སྟོབ་མས་ལྷ་མ་མཚོད་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱལ་མཁས་ཅན་ལྷ་མ་དེའི་ལུས་ལ་བཞུགས་ནས་མཚོད་
 པ་དེ་བཞེས་པ་དང་། དེའི་མཐུས་སྟོབ་མ་དེའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འབྱུང་བར་གསུངས་ལ།
 བདེ་མཚོག་ཅ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་གཞན་མང་པོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།། མདོར་ན་
 ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལས་ཀྱི་སྟོག་དུ་བྱས་ན་འཆར་རྒྱ་པ་ལ་ཡིན་དུ་སྦྲར་བར་རྒྱུད་དང་བྱུབ་ཆེན་
 ཀྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་། འཆར་རྒྱ་པ་ལ་སྦྲར་བ་ནི་ཆོགས་སྦྲར་
 དུ་རྫོགས་པ་དང་། སྒྲིབ་སྒྲིབ་རྣམས་སྦྲར་དུ་བྱང་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྦྱོར་བ་ལ་
 ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་སྟོབས་ཆེ་བར་ལུང་དང་རིགས་པས་ལེགས་པར་འབྱུང་སོ།། སྟོན་གྱི་
 དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་གཞིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། བཅ་ཆེན་རྣམས་ལྷ་མ་ཆེན་ཏེ་ཡོ་ལ་ལ་མཚོད་པ་
 དང་བསྟེན་བཀུར་ལ་བཅོན་པར་མཛད་པས་ལས་སྒྲིབ་སྦྲར་དུ་དག་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཚོག་
 གི་དངོས་བྱུབ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང་། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆེས་རྩོམ་པོའི་གྱི་ས་ན་བཟས་ཕྱགས་
 པས་ལས་སྒྲིབ་དག་སྟེ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་བར་གྱི་སྟོག་ཆགས་སྟོག་སྦྲར་ཚུན་ཆད་
 གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་པ་སྤྲོ་མོའང་ཤེས་པའི་མདོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཀྱིས་ཤར་གསུང་བ་
 དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལས་སྦྱ་ཆེའི་སྟོད་ལ་མཐུ་དང་སེར་བས་མི་མང་པོ་དང་སྟོག་ཆགས་སྤྲོ་མོ་
 གངས་མེད་བསད་པ་སོགས་སྒྲིབ་པ་ཆེན་པོ་མཛད་པའང་ལྷ་མ་མང་པ་དང་མཛལ་ནས་ལྷ་མའི་
 བསྟེན་བཀུར་ལ་འབད་པས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་དེ་དག་སྦྲར་དུ་དག་ནས་རྫོགས་པ་མཚོག་བརྟེན་
 པ་སོགས་སྟོན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་ལྷ་མའི་བསྟེན་བཀུར་ལ་འབད་པས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
 དག་པ་དང་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་རྒྱུ་ནི།

ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མཚན་མ་དང་བྲལ་ཡང་།།

རྗེ་ལམ་རི་བཞིན་སྦྱེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།

བདེ་དག་འཁོར་ཡང་འཆར་བའི་རྣམ་དཀར་ལ།།

བདག་ཅག་བསམ་བ་དག་བས་ཡི་རང་དོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་བཟང་སྟོང་ལས་གང་ཟག་ལྷའི་དགོ་བ་ལ་ཇེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་བར་
 གསུངས་ཏེ། ལྷ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་། ཡུང་རྒྱལ་སེམས་དབང་ཀྱིས་དང་། རང་རྒྱལ་
 ཀྱིས་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་བ་ཀྱིས་དང་། གང་ཟག་ལྷ་མོ་དེའི་དགོ་
 བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཇེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་བར་གསུངས་ལ། གང་ཟག་ལྷ་མོ་དེར་མ་འདུས་པའི་
 གང་ཟག་གང་ཡང་མེད་པས་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡང་དེར་མ་འདུས་པ་མེད་དོ། གང་ཟག་ལྷ་མོ་དེ་
 འདིར་སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་དེ་དག་གི་དགོ་བ་ལ་ཇེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་པ་
 གྲུ་མདོར་ན་རང་གཞན་གྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡི་རང་བྱེད་པ་ལོ། དེ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་
 གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤར་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་། མ་འོངས་པ་
 ན་འཕྱོན་པར་འཁྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་། ད་ལྟར་ཤོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དང་ཕོར་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་མཐར་
 སངས་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་དགོ་རྩ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་མཛད་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཛད་པ་ཀྱིས་དང་། ཆོས་དེ་ལ་
 གདུལ་བྱ་ཀྱིས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱིས་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དབང་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཕྱོན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཕྱོན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་སུ་
 འཁྱུར་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱང་བ་དང་། རྒྱལ་བ་དེ་དག་ལྷ་ངན་ལས་འདས་ནས་བྱང་བསྐྱེད་པ་གནས་
 གྱི་བར་དུ་ཆོས་ལ་སྟོད་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་དང་། སྐུ་གདུང་རིང་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་
 རྟེན་ལ་ལྷ་དང་མི་ཀྱིས་ཀྱིས་དགོ་རྩ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བསྐྱེད་པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་བ་དག་
 གིས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་མཆོད་པ་སོགས་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བསྐྱེད་པ་དང་། དགོ་
 བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གི་མཐུ་ལས་ཀྱིས་སྟོན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བདེ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱང་བ་དང་། ཡོན་
 ཏན་གོང་མ་ཇི་སྟེད་ཅིག་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་ལ་ཇི་སྟེད་ཅིག་

བའི་དགེ་ཅི་ལྟོད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྒོས་བསྐྱུས་ནས་གཞལ་ཏེ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བྱེད་པའོ། །མདོ་སྤེལ་ནས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱུས་ནས་འདིར། སྒྲེ་
འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། བདེ་དགའ་ཅིར་ཡང་འཆར་བའི་རྣམ་དཀར་ལ། བདག་ཅག་བསམ་
པ་དག་པས་ཡི་རང་ངོ་། །ཞེས་བསྐྱུས་ནས་གསུངས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དེ་ཡང་མཆོན་འཛིན་
གྱིས་མ་བཅིངས་པར་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས་པ་
ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་ཡང་། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མཆོན་
མ་དང་བལ་ཡང་། མི་ལམ་རི་བཞིན། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འཁོར་གསུམ་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲེ་འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགེ་ཅི་ལ་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་བྱེད་པ་ནི། རྣམ་མཁའི་ཁམས་རིན་པོ་ཆེས་བྱུར་བྱུར་བཀའ་སྤྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་
བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ལུས་བ་བས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ལྷག་པར་གསུངས། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་
རྒྱལ་འདི་ནི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྤྱུགས་
དམ་གྱི་མཐིལ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱགས་པའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་སོགས་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱགས་སོ། །
རྗེས་རྟོགས་བརྗོད་ལས་ཀྱང་། “འབད་པ་རྒྱུ་དུས་རྒྱལས་ཆེན་ཆོགས་སྤྱད་ལ། དགེ་ལ་རྗེས་
སུ་ཡི་རང་མཆོག་ཏུ་གསུངས། བྱེད་པར་རང་གིས་སྡོན་བྱས་དགེ་བ་ལ། རྒྱལ་སེམས་བལ་
བས་དགའ་བ་ཆེར་བསྐྱེད་ན། སྡོན་བྱས་དགེ་བ་གོང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས། རྒྱལ་བས་གསུངས་
པའི་དོན་དེ་བསྐྱབ་ཕྱིར་དང་། དགོས་པ་གཞན་ཡང་མང་དུ་མཐོང་བས་ན། སེམས་ཁྱོད་དགའ་
བ་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་ན་ལེགས།”² ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་གསོལ་བ་འདེབས་རྒྱལ་ནི།

ལུས་བྱང་མཁྱེན་བཅེའི་རྒྱ་འཛིན་འབྱུང་དཀྱིགས་ཏེ།

1 གྱིས་ཀྱང་ ལག་ཁྱིས།

2 རྗེ་ཆོང་ཁ་བའི་གསུང་འབྱུང་། ༣ རྗེས་རྟོགས་བརྗོད། གཙང་དབུ་ ཤོག་གངས་ 6234

མཐའ་ཡས་འགྲོ་འདིའི་མན་བདེ་ཀུན་འཛིན་ཆེ།

བསྐྱེད་དང་ཡུན་དུ་གནས་དང་སྤེལ་བའི་ཕྱིར།

ཐབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་བ་དབབ་དུ་གསོལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མ་ཐུབ་དབང་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཆོགས་ལ་ཐུགས་རྗེ་བསྐྱུལ་ཏེ་
ནམ་མཁའི་མཐས་སྐྱས་པའི་འགྲོ་བ་འདི་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་ཐུག་བསྐྱུལ་མི་འདོད་
པ་ལ་སྐྱག་ཡིན་ལ། གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་དང་ཕྱི་མར་མན་བ་ཐམས་ཅད་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་
ན་ལས་འབྱུང་ལ། དམ་པའི་ཆོས་གང་ལས་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་རྒྱ་མ་ཉིད་ལ་རག་ལས་
ཡིང་། དེ་ཡང་ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ་ལས། “ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་སྐོག་བྱུར་བ། དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་
བ་ཡིན།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གིས་སྒྲུང་དོར་མ་ཤེས་ན་གཞན་ལ་བསྟན་དུ་མེད་པས་
སྒྲུང་དོར་གྱི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སྒྲུང་དོར་རྗེ་བཞིན་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས།² གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཉེ་རིང་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་བཅེ་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་དགོས་ལ། མཁྱེན་བཅེ་མཐར་ཐུག་
ཐུགས་ལ་མངའ་བ་ནི་རྒྱ་མ་ཐུབ་དབང་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཉིད་ཡིན་པས། བདག་ཅག་
ནམས་ལ་དགེ་བའི་ཅ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡུན་དུ་གནས་པ་དང་། སྤེལ་བའི་ཕྱིར་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་
བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་བསྐྱོར་དུ་གསོལ་ཞེས་གདུང་ཤུགས་བྲག་པོས་གསོལ་
བ་འདེབས་པའོ། འདིར་མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། “སྒོ་བཟང་
དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དོན་རྗེ་འཆང་། ཀུན་བྱུང་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་སྐྱར་བསྟན་ནས། ནམ་མཁའ་
རྗེ་མིད་འགྲོ་ལ་བཅེར་དགོངས་ནས། ཕྱི་ནང་གསང་བའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་དུ་གསོལ།”³
ཞེས་བརྗོད་ནས་ཀྱང་གསོལ་བ་འདེབས། ཆོགས་མཆོད་ཀྱི་སྐབས་སོགས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཆོ།
རིགས་ལྷ་དང་སྐྱར་བའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གསོལ་འདེབས་འདི་ལྟར་ཡང་མཛད་དེ། “མེ་

1 རྗེ་བསྟན་ཆད་མ། ཅེ་སྒོ་བ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ཆད་མ་རྣམས་འབྲེལ། བེའུ་གཉིས་པ། འོག་གངས་ 1993པ3

2 མཁྱེན་དགོས་ཡིང་། ལག་མེས།

3 མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྱུང། རྟོན་ཆ། 2 རྒྱ་མཆོད་དོར་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་། འོག་གངས་ 1993པ3

མོང་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོལ་བ་ལས། ། ཀུན་བྱུང་བྱུང་རིགས་ཀྱི་སྐྱུར་བསྟན་ནས། ། རྣམ་མཁའ་
 རི་སྤྱང་འགྲོ་ལ་བཅེར་དགོངས་ནས། ། བྱི་ནང་གསང་བའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་དུ་གསོལ། ། སོར་
 རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོལ་བ་ལས། ། ཀུན་བྱུང་བྱུང་རིགས་ཀྱི་སྐྱུར་བསྟན་ནས། ། རྣམ་མཁའ་
 རི་སྤྱང་འགྲོ་ལ་བཅེར་དགོངས་ནས། ། བྱི་ནང་གསང་བའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་དུ་གསོལ། ། ཆོས་
 དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོལ་བ་ལས། ། ཀུན་བྱུང་དོ་རྩེ་རིགས་ཀྱི་སྐྱུར་བསྟན་ནས། ། རྣམ་
 མཁའ་རི་སྤྱང་འགྲོ་ལ་བཅེར་དགོངས་ནས། ། བྱི་ནང་གསང་བའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་དུ་གསོལ། །
 བཅུ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོལ་བ་ལས། ། ཀུན་བྱུང་རིན་ཆེན་རིགས་ཀྱི་སྐྱུར་བསྟན་ནས། །
 རྣམ་མཁའ་རི་སྤྱང་འགྲོ་ལ་བཅེར་དགོངས་ནས། ། བྱི་ནང་གསང་བའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་དུ་
 གསོལ། ། རྩ་བུ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རོལ་བ་ལས། ། ཀུན་བྱུང་འཕྲིན་ལས་རིགས་ཀྱི་སྐྱུར་བསྟན་
 རྣམས། ། རྣམ་མཁའ་རི་སྤྱང་འགྲོ་ལ་བཅེར་དགོངས་ནས། ། བྱི་ནང་གསང་བའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་
 དུ་གསོལ། །”¹ ཞེས་བཛོད་དོ། ། འདིར། བསྐྱེད་དང་ཡུན་དུ་གནས་དང་སྟེལ་བའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་བ་ནི་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་དུ་སྒྲ་མ་ལས་གདམས་དག་ལན་ཅིག་ཐོབ་པས་མི་ཆོག་གི།
 ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉན་དགོས་བ་དང་། ལྷག་པར་ལམ་རིམ་བ་ལྔ་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེ་ཐད་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་
 ལམ་རྣམས་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་བྱིར་སྒྲ་མ་ལ་བྱི་ནང་གསང་བའི་མཚོད་བ་དང་མཆོལ་སོགས་སྤུལ་
 རྣམ་གསོལ་བ་བཟབ་སྟེ་གདམས་དག་ཉན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཏེ། གསུང་འདི་དག་
 ལ་ཞིབ་དུ་བརྟགས་ན་ལམ་ཀྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་དག་སྟོན་ཅིང་དོན་ཤིན་དུ་རྒྱ་ཆེའོ།

བཞི་བ་ཟུང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི།

རྩྱེ་རྩེ་སྐུ་ལ་སྐྱེ་འཆི་མི་མངའ་ཡང་།

རྒྱུང་འཇུག་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཟ་མ་རྟོག །

བདག་ཅག་མོས་བ་རི་བཞིན་སྤྱང་མཐའི་བར།

1 མཁས་བླ་མ་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབྲུག་ རྩོད་ཆ། 2 ཐཱ་མཚོད་དོས་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་། རོག་གངས་ 25ན3

ལྷ་རྒྱལ་འདའ་རྟག་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་མིད་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་དུ་ལམ་མ་ནོར་པར་སྟོན་པའི་ལྷ་མ་ལ་བརྟེན་
 དགོས་ཤིང་། ལྷ་མ་མེད་ན་རང་གིས་ལམ་གོང་མ་བསྟོད་མི་རུས་པའི་ཚུལ་བསམས་ནས་ལྷ་མ་
 ལ་གདུང་ལུགས་བྲག་པོའི་སྟོན་ས་གསོལ་བ་བཟབ་སྟེ། ལུགས་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་རང་སྤང་གི་མཚན་དཔེའི་སྤྱར་ཤར་བའི་དོ་རྩེའི་སྤྱ་ལ་སྤྱེ་འཆི་མེད་བས། བདག་ཅག་
 ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱར་རོར་ཤར་པའི་གཟུགས་སྤྱི་རགས་པ་ཟ་མ་ཉོག་ལྟ་བུ་འདི་ལ་བརྟེན་
 པར་བཞུགས་ནས། གཟུགས་སྤྱི་རགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱང་ལྷ་རྒྱལ་འདའ་བའི་ཚུལ་མི་སྟོན་
 པར་རི་མིད་བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བདག་ཅག་གི་མགོན་སྤྱུལ་ས་དབྱང་གཉིན་དུ་རྟག་པར་
 བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་པའོ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་པར་བསྐྱལ་བ་དང་འདི་
 གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཟབ་པས་དབྱེས་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་མོས་བའང་བྱེད་
 གསུང་སྟེ། འདི་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་སྤང་རོ། ། འདིར་བཤད་
 པའི་དོ་རྩེའི་སྤྱ་ཞེས་པ་ནི་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཅ་བཤད་ཀྱི་སྤྱིར་པོའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་
 སྟེ། རིམ་བ་དང་པོ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དོ་རྩེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་མཐུས་ཤིན་དུ་ལ་བའི་
 རྒྱང་སེམས་དབང་དུ་འདུས་ཏེ་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་། དེ་ལས་རིམ་བ་གསུམ་པའི་སྤྱ་མའི་སྤྱ་
 དང་། སྤྱ་དེ་འོད་གསལ་དུ་སྤྱངས་པ་ལས་དག་པའི་སྤྱ་མའི་སྤྱ་ཐོབ་ཅིང་། སྤྱ་དེ་ནི་ཤ་རུས་དོས་
 བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་བའི་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུའི་སྤྱ་ཞིག་སྟེ། དེ་ནི་མཚན་བཟང་པོ་
 ལུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱུང་བརྒྱད་ཅུས་སྤྱས་པ་འོད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ལས་
 པ་འགོངས་པ། ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་སྤྱལ་པས་བྱུང་པར་བྱེད་པ། ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་ཕྱིན་
 སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་བར་མི་རུས་པ་ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཞིག་སྟེ།
 དེ་ལ་ནི་དོ་རྩེའི་སྤྱ་ཞེས་བྱ། རྒྱང་འཇུག་གི་སྤྱ་ཞེས་བྱང་བྱ། སྤྱ་དེའི་རྒྱད་ལས་ངས་པ་ལྟ་བུར་

༡ རྒྱན་ མོད་དཔལ། ལག་ཁྱིམ། དཔེ་དཔལ།

ཀྱི་ཡོངས་སྐྱར་འཆར་བྱའོ། ། འདིར་མོས་པ་བྱ་བ་ནི་ངེས་པ་ལྷ་ལྟན་གྱི་ཡོངས་སྐྱོད་ཆོགས་སྐྱོད་
 ཉིད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཚུལ་འདི་དག་ལ་ལེགས་པར་བསམས་ནས་དོ་རྩེ་འཆར་
 གྲོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྟེན་སྐྱོད་ཀྱི་མན་ངག་ཡེ་གེར་བཀོད་པའི་དོ་རྩེའི་ཆོག་འདི་
 དག་རྒྱུད་སྟེ་རྒྱ་མཚོའི་སྟོང་སྟོང་བཅུད་སྐྱར་བའི་གདམས་ངག་མཆོག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ། །
 ཆོགས་མཚོད་དང་བཅས་ལྷ་མ་ལ་བརྟན་བཞུགས་བྱེད་པའི་ཆོ་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཆོགས་
 བཅད་འདི་ལན་གསུམ་མཛད་དོ། །

ལྷ་པ་བསྟོ་བ་བྱ་ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་བསྐྱོན་པའི་ནམ་དགར་དགེ་བའི་ཆོགས།

བཀའ་འདྲིན་གསུམ་ལྟན་རྩེ་བཅུན་ལྷ་མ་ཡིས།

ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་འབྲལ་མེད་རྩེས་འཛིན་ཅིང་།

སྐྱར་འབྲུག་དོ་རྩེ་འཆར་དབང་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ།

ཞེས་པ་སྟེ། འདིའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་ནི། བདག་གིས་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་
 སོ་ནི་ཐོབ། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་དང་ནི་མཛེས། དམ་པའི་ཆོས་ཐབ་མོ་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པའི་
 སྐབས་འདིར་དལ་བ་དོན་དང་ལྟན་པར་བྱས་ལ། ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་གདམས་
 པ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ལ་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ། །
 དེའི་ཕྱིར་དུ་ལྷ་མ་ལྟ་ཆོགས་ལ་མཚོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་སོགས་དགེ་བའི་ཅ་བ་དེ་དག་གི་
 མཐུ་དང་རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷ་མ་སངས་རྒྱས་དང་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་
 ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་གདམས་པ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པ་དང་། དེའི་མཐུ་ལས་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་
 ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱར་དུ་ཆོགས་ནས་དོ་རྩེ་འཆར་ཆེན་སྟོང་གོ་འཕང་སྐྱར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསྟོ་
 སྟེན་དུ་འབྲུན་པ་བྱུགས་བྱའོ། ། ལྷ་མས་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་བསྟོ་བ་འདི་ལྟར་བྱ་བ་དཔེན་
 ས་པ་ཆེན་སོས་གསུངས་སོ། ། དེ་ནས་དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་མཐུལ་རྒྱས་པ་ཞིག་

ཡུལ་ལ། རོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་གསོལ་འདེབས་བྱ་སྟེ། ལམ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 བ་རེམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་སྤྱར་དུ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་དག་གི་མི་མཐུན་སྤྱགས་བཤེས་
 གཉེན་ལ་མ་གུས་བ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སློ་སྤྲོ་མཐའ་དག་འགག་བ་དང་། ལམ་དེ་དག་རྒྱད་
 ལ་སྐྱེ་བའི་གོགས་ཕྱི་ནང་གི་བར་ཆད་རྣམས་ཞི་ཞིང་མཐུན་ཕྱེན་རྣམས་ཆང་སྟེ་ལམ་ཡོངས་
 རྫོགས་སྤྱར་དུ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་གསོལ་འདེབས་བྱགས་དག་ཏུ་བྱའོ། ། ཡན་ལག་བདུན་པོ་འདི་
 བྱི་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྲོ་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། དེ་དག་གྲང་བསྟུན་བསལ་སྤྱང་སྟེལ་
 གསུམ་དུ་འདུ་བ་དང་། དེ་ཡང་བསྟུན་བསལ་སྤྱང་གཉིས་སུ་འདུ་བ་དང་། ཡན་ལག་བདུན་པོ་
 དེ་དག་རེ་རེས་ལམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་གོགས་སྤྲིབ་བ་གང་དང་གང་སྤྱོད་བ་དང་། ལམ་མོང་མའི་
 ཡོན་ཏན་གང་དང་གང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་བ་དང་། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་
 གང་དང་གང་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་ལ་སོགས་བ་གལ་ཆེ་ཞིང་དགོས་བ་ཆེ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་
 མཐའ་དག་གིར་མ་རྟུས་བས། ལམ་ཁྱིད་རྒྱས་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་སྟོལ་ཡོད་པ་སྟར་དེ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཐུན་མོང་མིན་བ་སྤྱགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་བྱེད་པར་ཅན་ཡང་མང་
 དུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་དད་གུས་ཆེན་པོའི་སློན་སྐྱོན་གསལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལ་བཞི། ཡན་ཡོན་དང་ཉེས་
 དམིགས་བསམས་པའི་སློན་སྐྱོན་དད་གུས་གསལ་བཏབ་སྟེ་མཆོན་སྤྱགས་ཀྱི་སློན་སྤྱགས་
 རྒྱད་བསྟུལ་བའི་གསོལ་འདེབས་བྱ་ཚུལ། ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བློན་པོའི་སློན་སྐྱོན་
 གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སློན་སྐྱོན་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ།
 ཡུར་རྒྱགས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སློན་སྐྱོན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་(ཡན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བསམས་པའི་སློན་སྐྱོན་དད་གུས་གསལ་བཏབ་སྟེ་མཆོན་སྤྱགས་ཀྱི་སློན་སྤྱགས་
 རྒྱགས་རྒྱད་བསྟུལ་བའི་གསོལ་འདེབས་བྱ་ཚུལ་)ནི། རྒྱ་མ་མཆོད་པའི་གཞུང་ཉིད་ལས།
 དེ་ནས་ལག་ན་དོ་རྗེ་དབང་བསྟར་བའི་རྒྱད་ལས། “སློབ་དཔོན་གྱི་མི་ཡོན་ཏན་གཞུང་། སྟོན་

ནི་ནམ་ཡང་གཟུང་མི་བྱ། ཡོན་ཏན་བཟུང་ན་དངོས་གྲུབ་འཛོམས། ལྷོན་ནམས་བཟུང་ན་དངོས་
 མི་འབྱུང།”¹ ཅེས་གསུངས་པ་སྟུང་། ཐ་མའི་ལྷོན་ཏྲོག་གི་སྒོ་ཡེ་མ་ཤོར་བར་བྱའོ་སྟུང་དུ་བློན་
 བཤེས་ཡང་ཡང་བསྟེན་ནས་སྒྲ་མ་བསྟེན་པའི་མན་ཡོན། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་ནམས་
 མདོ་རྒྱད་དམ་པའི་གསུང་སྒྲོས་བཞིན་ལེགས་པར་བསམ། ཟུང་བར་དུ་ཅ་པའི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་
 མཆོན་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་ངན་འགྲོའི་འཇིགས་པ་འཛོམས་ཅིང་། དན་པ་ཅམ་གྱིས་འཤོར་བའི་སྟུག་
 བསྐལ་སེལ་བ། གསོལ་བ་བཏབ་ན་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་དུ་སྟོལ་བར་མཛད་པའི་
 སྒྲུབས་གནས་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསམས་ལ།
 དེ་ས་གཞན་ན་མེད་པའི་སྒོ་སྟོས་བཅས་ཏེ་གདུང་བྱགས་དྲག་པོས་དམིགས་བརྩེ་མ་སོགས་ཀྱི་
 གསོལ་བ་གང་མང་བཏབ།

ཅེས་གསུངས། དེ་ལ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་མན་ཡོན་ནི། བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་
 བ་སྟོགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་ནམས་མཉེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ལས་སྒྲིབ་སྒྱུར་
 དུ་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། བྱི་ནང་གི་གཞོད་པས་མི་ཚུགས་པ་དང་། ཆོགས་སྒྲུབས་པོ་ཆེ་སྤྲད་
 ཅིག་དང་སྤྲད་ཅིག་ལ་ཆོགས་པར་བྱེད་རུས་པ་དང་། བོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཟུང་བར་ཅན་ནམས་
 ཟུར་དུ་འཛོལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། བྱི་མ་ངན་འགྲོར་མི་སྒྱུར་བ་དང་། གང་བསམས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཡིད་བཞིན་དུ་འབྱུབ་པ་པ་སོགས་པ་མན་ཡོན་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་ཤིང་། གཙོ་བོར་ནི་
 སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཤོ་འཕང་སྒྱུར་དུ་འཛོལ་བར་འབྱུང་བའོ། དེ་ཡང་བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱད་ལས།
 “སྟོབ་དཔོན་ལུས་སྟུ་ལེགས་གནས་ཏེ། སྒྲུབ་པ་པོ་ལས་མཆོད་པ་ལོ།”² ཞེས་དམ་ཆོག་དང་
 ཟུན་པའི་སྟོབ་མས་སྒྲ་མ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཆོད་པའི་ཆེ་ཏེ་རུ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་དམ་ནམས་

¹ ཐེ་བཀལ་རྒྱུད་འབུམ། ད རྒྱག་ན་རྫོང་དབང་བསྐྱར་པའི་རྒྱུད། ཤོག་གངས་ ༩༠ན་ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།

“སྟོབ་དཔོན་གྱི་ནི་ཡོན་ཏན་བཟུང་། ལྷོན་ནམས་ནམ་ཡང་གཟུང་མི་བྱ། ཡོན་ཏན་འཇིན་ན་གྲུབ་པར་འབྱུང་། ཉེས་པ་ནམས་ནི་དངོས་གྲུབ་
 ཉམས་ཤོ།” ཞེས་སོ།

² ཐེ་བཀལ་རྒྱུད་འབུམ། ༡ བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱད། ལུ་ཤུ་སོ་གསུམ་ལ། ཤོག་གངས་ ༡༣༠ན་

སྒྲ་མའི་ལུས་ལ་བཞུགས་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་དེའི་མཆོད་པ་བཞེས་ནས་ཆོགས་སྐྱར་དུ་རྫོགས་པར་
 བྱེད་པར་གསུངས། འདི་དང་འབྲ་བར་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་དུ་ཡང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་སྒྲ་མའི་ལུས་ལ་བཞུགས་ནས་སློབ་མའི་མཆོད་པ་ལུལ་བ་རྣམས་བཞེས་ཏེ་ཆོགས་
 སྐྱར་དུ་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱི་གླིབ་སྐྱར་དུ་དག་པར་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ་ལུང་ནི་སྐར་བྲངས་ཐེན་
 ཏོ།། རྒྱད་གཞན་མང་པོར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།། དེ་ཡང་ཡི་དམ་རེ་རེ་ཙམ་སྒྲ་མའི་
 ལུས་ལ་བཞུགས་པ་ཙམ་དུ་མི་གསུང་གི། དམ་ཆོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བའི་སློབ་མས་ལམ་
 མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་བཙུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་དེའི་ལུས་ལ་
 དེས་པར་འཇུག་པ་ནི། བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་མེད་པ་ལས། “དེ་བས་དོན་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི། ལུས་ལ་
 རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་བཞུགས།། མཐོང་ན་དོན་ནི་ཡོད་པ་ཀྱེ། ཕྱི་མའི་དུས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེ།
 དེ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱེ། ལྷ་ཡི་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས།། རབ་ཏུ་འབད་དེ་སྒྲ་མ་
 བསྟེན།”¹ ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལས་ཀྱང་། “གང་ཞིག་མི་ཡི་
 འཇིག་རྟེན་དག་ན་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དོན་རྗེ་འཇིན་པ་སྤྱི་གླལ་དེ་བདག་སྟེ། དེ་ལ་གནོད་པ་བྱས་
 པས་སློག་ཆགས་རྣམས་ནི་དེས་པར་དཔྱལ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལ་ངོ་མཆོར་མེད། དེ་མཉམ་པ་
 ཡིས་བདག་ནི་མགྱ་སྟེ་དེ་ལ་ཁོ་བའི་མེ་ཡིས་ཁོས་པ་ཞེས་བ་ཆེན་པོ་འོ། དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་ཐར་པ་བདེ་མཉམ་འབྲས་སྟེར་བྱ་རྣམས་དག་གི་ཕྱག་འོས་མཆོད་འོས་སོ།”² ཞེས་
 སྒྲ་མ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ན་རྒྱལ་བ་རྣམས་དགེས་ཤིང་དངོས་ཀྱིས་སྐྱར་དུ་འཛོལ་པ་དང་།
 བསྟེན་ཚུལ་ལོག་ན་གདོན་མི་བ་བར་ལུང་བར་གསུངས། ཡེ་ཤེས་ཐེག་པའི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། “སྒྲ་
 མ་སྟོན་པ་སྒྲ་མ་མགོན། སྒྲ་མ་དོན་རྗེ་འཇིན་པ་ཉིད། སྒྲ་མའི་ཞལ་སྤྱི་བཀའ་འཇིན་ལས།། མཆོག་
 གི་གནས་ནི་རྟེན་པར་འགྱུར། ཆེ་འདི་ཡིས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ། དངོས་ཀྱིས་རྟེན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད།།
 ས་བཙུ་ཡི་ནི་དབང་ལྷག་བདག་། དེ་ཡི་བཀའ་འཇིན་གྱིས་ནི་སྒྲ། དེ་བས་སྒྲ་མ་ལས་ལྷག་གཞན།།

1 རྟེན་གཤམ་ རྒྱུད་འབྲུམ། 3 རྟོན་མེད། ཐེན་པའི་ཐེག་གི་སྤྱི་གླལ་ 320བཅ

2 རྟེན་གཤམ་ རྒྱུད་འབྲུམ། 3 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ། ཐེན་པ་ལེ་ཤེས་ཐེག་གི་སྤྱི་གླལ་ 322ན

སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ག་ལ་ཡོད།”¹ ཅེས་སྐྱ་མ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ན་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་
 དངོས་བྱུང་རྒྱུར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། ཐ་མ་ལས་ལྷག་པའི་མཆོད་ལུལ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་
 གྲང་མཆོན་བྱེད་ཅེས་གིས་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ག་ནས་ལན་ཅིག་མིན་པར་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་
 སོ།། མགོན་པོ་སྐུ་སྦྱུང་གི་རིམ་ལྔ་ལས་གྲང་། “བདག་བྱིན་བརྒྱུ་པའི་རིམ་ཞེས་པ། གུན་རྫོབ་
 བདེན་པ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱ་མའི་བློན་དག་གིས། འཛོལ་པར་འགྱུར་གྱིས་གཞན་དུ་མིན།
 བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་པའི་རིམ། གང་གིས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་པ། མདོ་སྟེ་རྒྱུད་དང་རྟོག་
 པ་ལ། དེ་ཡི་ངལ་བ་དོན་མེད་འགྱུར། བདག་ལ་བྱིན་བརྒྱུ་པ་རིམ་ཐོབ་པའི། གཙོ་མོ་སངས་
 རྒྱས་གུན་བདག་ཉིད། ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ནི། ཐེ་ཆོས་མེད་པར་འཛོལ་པར་འགྱུར།”²
 ཞེས་སྐྱ་མ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ན་དེའི་བཀའ་བློན་གྱིས་བྱུང་འབྱུག་གི་སྐུ་སྦྱུང་ཚུལ་ཤེས་ནས་
 ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འཛོལ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཐ་མ་མ་བསྟེན་ན་མདོ་རྒྱུད་ལ་ཐོས་བསམ་སོགས་
 ངལ་བ་ཅི་བྱས་གྲང་མཆོག་འབྱུང་པའི་ཐབས་མེད་པར་གསུངས། འཕགས་པ་ལྷའི་སེམས་ཀྱི་
 སྒྲིབ་སྦྱང་ལས་གྲང་། “དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་གཟུང་བར་བྱ། སྒྲོན་ནི་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། སྒྲོབ་དཔོན་
 ལྷ་ཡི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འབད་པས་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན། དེ་ཉིད་རྟོ་རྟེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ། མངོན་
 ལུམ་གཟུགས་ཀྱིས་ནམ་པར་གནས། ཇི་ལྟར་ཞོར་བྱ་རྒྱུ་དང་གིས། རྟོག་མ་ཐམས་ཅད་དངས་
 བྱེད་པ། དེ་བཞིན་དང་བའི་ཞོར་བྱ་ཡིས། སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ནམ་པར་བྱང་།”³ ཞེས་སྐྱ་མ་

༡ རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ༨ ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལའི་རྒྱུད། སོག་གྲངས་ ༡༩༩ན༣ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་ཤང་གཅིག་རྒྱུད་ཟད་མི་འདུ་སྟེ།
 “དེ་ཡི་བཀའ་བློན་གྱིས་ནི་སྐྱ་མ།” ཞེས་སོ།

༢ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲུམ། ༥ མགོན་པོ་སྐུ་སྦྱུང་། རིམ་ལྔ། རིམ་བ་གསུམ་པ། སོག་གྲངས་ ༤༩ན༣ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཟད་མི་འདུ་སྟེ།
 “བདག་བྱིན་བརྒྱུ་པའི་རིམ་ཞེས་པ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱ་མའི་བློན་དག་གིས། འཛོལ་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་མིན།
 བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་པའི་རིམ། གང་གིས་རྟེན་པར་མི་འགྱུར་པས། མདོ་སྟེ་རྒྱུད་དང་རྟོག་པ་ལ། དེ་ཡི་ངལ་བ་དོན་མེད་འགྱུར། བདག་ལ་
 བྱིན་བརྒྱུ་པ་རིམ་ཐོབ་པའི། གཙོ་མོ་སངས་རྒྱས་གུན་བདག་ཉིད། ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ནི། ཐེ་ཆོས་མེད་པར་འཛོལ་པར་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

༣ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲུམ། ༥ འཕགས་པ་ལྷ། སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྦྱང་། སོག་གྲངས་ ༡༡༡བ༤ ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཟད་མི་འདུ་སྟེ། “དེ་ཡི་ཡོན་
 ཏན་གཟུང་བར་བྱ། སྒྲོན་ནི་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་ཡི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། འབད་པས་མཆོད་པར་བྱ་བ་ཡིན། དེ་ཉིད་རྟོ་རྟེ་འཛིན་རྒྱལ་
 པོ། མངོན་ལུམ་གཟུགས་ཀྱིས་ནམ་པར་གནས། ཇི་ལྟར་ཞོར་བྱ་རྒྱུ་དང་གིས། རྟོག་མ་ཐམས་ཅད་དངས་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་དང་བའི་ཞོར་བྱ་
 ཡིས། སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ནམ་པར་བྱང་།” ཞེས་སོ།

ལ་དད་གུས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་སྒྱར་དུ་རྟོགས་པ་འཆར་བ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་གསུངས། གསང་བ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་། “དམ་ཚིག་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། གླ་མ་མཆོད་པ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏོག །དཔལ་ལྷན་འདུས་པའམ་གཞན་དུ་བསྟན། བཟུང་མིན་བརྗོད་པའང་མ་ཡིན་པ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཡང་དག་གནས། ལུས་ངག་ཡིད་གི་བདེ་བ་ཡིན། རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གནས་མེད་པ། དག་ཅིང་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་བྱ། གླ་མའི་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་རིན་གྱིས། དེ་ནི་སྒྱར་དུ་འཛོལ་བར་འགྱུར།”¹ ཞེས་དང་། “གླ་མ་རྗོ་རྗེ་མཉེས་སྒྱར་བས། དངོས་བྱུང་བཟང་པོ་ཀུན་སྤྱོད་བྱེད།”² ཅེས་དང་། “དེ་ཕྱིར་འབད་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས། གུས་པས་གླ་མ་མཆོད་པར་བྱ།”³ ཞེས་གླ་མ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མཆོད་པ་ལས་བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྤྲེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱར་དུ་འཆར་བ་དང་། གླ་མ་མ་བསྟན་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་མེད་པས་གླ་མ་མཆོད་པ་ཉིད་ལ་འབད་དགོས་པར་གསུངས། ཡེ་ཤེས་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་། “གང་ལ་གླ་མའི་རིན་ཡོད་པ། དེ་ཡི་དེ་ཉིད་མཆོད་རྟེན་འགྱུར། གཞན་དུ་བྱས་པས་ལུན་རིང་དུ། རྣམ་པར་སྒོངས་པས་ཉོན་མོངས་འགྱུར། གླ་མ་སངས་རྒྱས་ཆོས་སྒྱར་ཅིང་། དག་འདུན་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡིས་རིན་གྱིས་ཤེས་འགྱུར་བས། དེ་བས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཡིན་ནོ།”⁴ ཞེས་དང་། གཉིས་མེད་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་། “ཁམས་གསུམ་ན་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ལས། ཆེ་བར་གྱུར་བ་གཞན་མེད་ན། དེ་ཉིད་གི་ནི་བཀའ་

1 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་མཛོད། གསང་བ་བྱུང་བ། ལེའུ་དགྲ་བ། ཤོག་གངས་ 36བཟའ་ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དམ་ཚིག་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། གླ་མ་མཆོད་པ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་ཟ་མ་ཏོག །དཔལ་ལྷན་འདུས་པའམ་གཞན་དུ་བསྟན། གཞུགས་མིན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཡང་དག་གནས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བདེ་བ་ཡིན། རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་གནས་མེད་པ། དག་ཅིང་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ། བྱང་ཚུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་བྱ། གླ་མའི་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་རིན་གྱིས། དེ་ནི་སྒྱར་དུ་འཛོལ་བར་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

2 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་མཛོད། གསང་བ་བྱུང་བ། ལེའུ་དགྲ་བ། ཤོག་གངས་ 36བཟའ་ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “གླ་མ་མཆོད་ཅིང་ལུས་བྱས་པས། སངས་རྒྱས་དངོས་བྱུང་འཛོལ་བར་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

3 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་དཔལ་མགོན་པོ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་མཛོད། གསང་བ་བྱུང་བ། ལེའུ་དགྲ་བ། ཤོག་གངས་ 37ནྟ

4 རྩེ་བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། མི་ཡི་རྒྱ་ཏེ། ཡེ་ཤེས་བྱུང་བ། ཤོག་གངས་ 37བཟའ་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུད་གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་མཆོག་རྟེན་འགྱུར།” ཞེས་སོ།

བ་ཅི་བྱས་ཀྱང་ལམ་གོང་མའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པ་ནི། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། “སྤྱིང་ནས་
 སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོད་པ་དག །བསྐྱབས་ཀྱང་འབྱུང་བར་ཡོངས་མི་འབྱུང།”¹ ཞེས་གསལ་བར་
 གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་ལས་དམ་ཆེག་ཉམས་པ་དེ་དང་ཉེ་བའི་
 གྲོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། སྤལ་པ་མ་ཅན་བཞིན་དུ་རང་དང་ཉེ་བའི་གྲོགས་
 ཐམས་ཅད་ལྷུང་བར་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་ཅན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒྲོགས་ལ་
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ལ་ངེས་པ་བརྟན་སོ་
 བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ངེས་པ་མ་འདྲོངས་ན་སྒྲུ་མ་ལ་དད་མོས་དང་། མཆོད་པ་དང་གསོལ་བ་
 འདེབས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆེག་ཅམ་དང་གཞན་གྱི་ལད་མོ་ཅམ་ཞིག་ལས་མི་འོང་། དེ་མ་བྱུང་ན་
 གྱིན་སྐྱབས་ཀྱང་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ལས་མི་འོང་ངོ་། ཚུལ་འདི་དག་ལ་སྒྲོན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
 རྣམ་ཐར་བསམ་བཤང་གལ་ཆེ་གསུང་། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་དུ་དུས་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ལས་སྒྲུ་མ་ལྟག་པར་བསྐྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཀྱང་དེས་ཆོག་
 པར་མ་མཛད་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཕགས་པ་ཆོས་འཕགས་ལུས་སྒྲོག་ཡོངས་སྒྱུད་
 གང་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་པར་བསྐྱེན་ཅིང་མཆོད་པས་གཞན་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་མང་པོར་བསྐྱབ་
 དགོས་པའི་གོ་འཕང་ཆོགས་ལས་ནས་ས་དང་པོའི་བར་ལོ་ཁགས་ལ་ཐོབ་པར་གསུང་། འབྲོམ་
 རིན་པོ་ཆེས་རྟེན་གང་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་རྫོ་བོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་གྱིན་སྐྱབས་ཆེ་
 བར་བྱུང་གསུང་བ་དང་། བྱ་ལུལ་བས་སྐྱན་སྤེའི་བསྐྱེན་བཀུར་ལ་འབད་དེ། རྒྱ་ལེན་པ། མེ་
 གཏོང་པ། ཐལ་བ་འབྱུག་པ་སོགས་བསྐྱེན་བཀུར་ལ་བརྩོན་པར་མཛད་པ་ན་ལན་ཅིག་གོ་ཁའི་
 ཐལ་བ་སྐྱ་བར་བསྐྱམས་ཏེ་འདོར་དུ་བྱོན་པ་ན་སྐྱས་ཀྱི་གདང་བྱ་ལ་ཞབས་བཞག་བཞིན་དུ་རྒྱིང་
 རེ་འཛིན་ལ་ཕྱིལ་རྟེ་སོང་། ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་པ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་གསུང་། གཞན་ལ་གདམས་པ་མཛད་པ་ན་འང་“དེང་སང་གི་དགེ་བཤེས་འདི་

༡ རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསང་འདུས་རྒྱུད། ཤེལ་ལྷ་ལ། ཤོག་གངས་ ༤༦/བ། ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་ཞེ། “སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོད་པ་
 སོ་གཞན་དག །བསྐྱབས་ཀྱང་འབྱུང་བར་ཡོངས་མི་འབྱུང།” ཞེས་སོ།

དག་གིས་ངས་སྒྲ་མའི་ཞབས་ཏྲོག་བྱས་པ་འདི་ཆོས་སུ་མ་གོ་བ་འདྲ།”¹ ཞེས་པ་དང་། “སྒྲ་མ་
ལས་བཟང་པའི་དོ་རྩེ་འཆར་ངམ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ཞིག་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནི་གང་ཟག་
དེའི་རྒྱུད་ལ་དངོས་བྱུང་གང་ཡང་མི་འཛོལ་ལོ།”² ཞེས་སོགས་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་
ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་ཁོ་ནའི་དེཙ་ལས་ཐོབ་དགོས་པར་ཡང་ཡང་གསུང་། རྩེ་བཅུན་ས་པའ་གྱིས་རྩེ་
བཅུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་སྤྱང་གཡོག་ལ་འབད་པས་སྒྲ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་སུ་
ཞལ་གཟིགས་པ་དང་། མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་དེའི་མཐུ་ལས་བརྟེན་པར་
གསུང་། རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོས། “མདོར་ན་ཉམས་རྟོགས་ཆེ་ཆུང་གང་སྦྱེས་ཀྱང་། དང་
པ་ཆེ་ཆུང་བསྟོམས་པའི་མཐུ་ཡིན་པས། དངོས་བྱུང་འབྱུང་གནས་དེཙ་ཅན་སྒྲ་མ་ཡི། ཡོན་
ཏན་བསམས་ཤིང་སྦྱོན་ནས་མི་བཟ་བའི། གདམས་པ་འདི་ཉིད་མཐིལ་དུ་འཛིན་པ་དང་། དམ་
བཅའ་འདི་འདྲ་གོགས་མེད་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །”³ ཅེས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མའི་དད་བྱས་ཁོ་
ན་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་དགོས་པར་གསུང་། རྒྱུད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་རྣམས་ལས་ལམ་གྱི་སྟོག་
དམ་པ་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཟུགས་པ་ཆེན་པོ་མཛད་པའང་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་པ་བྱངས་ནས་གོ་
དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བཟུ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཅམ་དང་། དམིགས་སྟོར་
ཆང་ཆུང་རེ་ལ་འབད་པ་ཅམ་གྱིས་ལམ་འདིའི་གནད་རྟོགས་པར་མི་བྱས་པ་ནི། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས།
“དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གདམས་པའང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
གོ་དགོས་ཀྱི། དམིགས་པ་ཐུན་རེ་ཅམ་ལ་སྤྱངས་པས་ནི་གང་ཡང་མི་ཕྱིན་ལ།”⁴ ཞེས་གསུངས་
སོ། དེ་ལྟར་ན་བཤེས་གཉེན་བརྟེན་པའི་མན་ཡོན་དང་། མ་བརྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་ལ་
ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ནས་དད་བྱས་ཤུགས་དྲག་དུ་སྦྱོང་ཞིང་། ལྷག་པར་བཀའ་དེཙ་གསུམ་

1 གཞུང་གང་ནས་བྱངས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུག།

2 འདིའང་གཞུང་གང་ནས་བྱངས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུག།

3 དཔེན་ས་བཀའ་འབུམ། ༡ བྱུང་དབང་སྒྲོ་བཟང་དོན་བྱུག ལམ་རིམ་གསོལ་འདེབས་དངོས་བྱུང་ཀུན་འབྱུང་། འོག་གངས་ 153

4 རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་འགྲུང་འབུམ། 5 ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཙང་དབུ་འོག་གངས་ 335

ལྷན་གྱི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་མཆོན་ཐོས་པ་ཅས་གྱིས་ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་འཕྲོག་ཅིང་། དུན་པ་ཅས་
 གྱིས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སེལ་བ། གསེལ་བ་བཏབ་ན་དངོས་སྤྱབ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་
 སྒྲོལ་བར་མཛད་པའི་སྤྱབས་གནས་བསྐྱེལ་བ་མེད་པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་
 དུ་བསམས་ལ། རེ་ས་གཞན་ན་མེད་པའི་སྒོ་སྒྲོས་བཅས་ཏེ་གདུང་བྱགས་ཟླ་པོའི་སྒོ་ནས་
 གསེལ་བ་འདེབས། གཞན་ཡང་དགའ་ལྷན་སྤྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བྱིན་རྒྱལས་ཉེ་བརྒྱད་གྱི་སྒྲ་མ་
 རྒྱལས་ལ་གསེལ་བ་འདེབས་པ་དང་། རྒྱ་མའི་བཀའ་འིན་འདྲན་པའི་གསེལ་འདེབས་སོགས་འདོན་
 པ་སྤྱག་ལེན་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། ལྷག་པར། དངོས་སྤྱབ་ཀྱི་འབྲུང་སྤྱབ་དབང་དོན་རྩེ་འཆང་།
 དམིགས་མེད་བཅེ་བའི་གཏེར་ཆེན་སྤྱན་རས་གཟིགས། དེ་མེད་མཁུན་པའི་དབང་པོ་འཇམ་
 པའི་དབྱངས། བདུད་དབྱང་མ་ལུས་འཛོམས་མཛད་གསང་བའི་བདག །གངས་ཅན་མཁས་
 པའི་གཙུག་རྒྱུ་སྒོ་བཟང་གཤམ། སྤྱབས་གསུམ་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ལ། སྒོ་གསུམ་
 ཀྱས་པའི་སྒོ་ནས་གསེལ་བ་འདེབས། རང་གཞན་སྤྲོད་ཅིང་སྒོལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས།
 མཆོག་དང་ཐུན་མོང་དངོས་སྤྱབ་སྤྱལ་དུ་གསེལ། ཞེས་པའི་གསེལ་འདེབས་བརྒྱ་ཅེ་སོགས་
 བྱའོ། །འདིའི་སྤྱབས་སྤྱ་སྒྲ་མ་སྤྱབ་དབང་དོན་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྤྱགས་ཀ་ནས་བདུད་ཅི་འཕེབས་
 སྤྱང་བྱེད་ཅིང་། ཆོགས་ཞིང་གཞན་རྒྱལས་ཀྱི་སྤྱ་ལས་ཀྱང་བདུད་ཅི་འཕེབས་སྤྱང་བྱའོ། དེ་ཡང་
 རྒྱ་མ་ལུ་ཆོགས་རྒྱལས་ཀྱི་སྤྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱ་ལུ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས།
 རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་
 པའི་སྤྱིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་སྤྱ་ལ་བསྒྲོས་པ། གསུང་
 བཅག་པ། སྤྱགས་དཀྱུགས་པ། མ་དད་བརྟན་སྒྲོད་བཀྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་རྒྱ་མ་ལ་
 བཏེན་པའི་སྤྱིག་སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དུད་ཁྱད་པོལ་ཁྱའི་རྒྱལ་བར་དབང་པོའི་སྒོ་དང་བ་སྤྱའི་བྱ་ག་
 ཐམས་ཅད་ནས་སྤྱིར་ཐོན་ནས་སངས་ཏེ་དག ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་

༡ ཐོག་མ་མེད་ ལག་ཁྱིམ།

ལྷན་ ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཁིང་རྒྱས། ལྷན་པར་
 དཔལ་ལྷན་ལྷ་མའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པར་བསམ་མོ། ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཚན་སྟགས་
 གསོལ་འདེབས་འདི་ནི་རྒྱུད་སྟེ་ནས་གསུངས་པའི་གསང་སྟགས་ཐབ་མོ་དག་དང་བྱེད་ལས་
 མཚུངས་ཏེ། འདིའི་སྟོན་སྲ་ལྷ་མ་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱལ་ཏེ་ནད་གདོན་སྟོག་སྟོབ་ཞི་བར་
 བྱེད་པ་དང་། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་
 རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་རབ་འབྱམས་བསྐྱབ་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། ཆར་འཕེབས་པ་དང་། སད་སེར་
 བསྐྱུང་བ། ལུས་པ་བསྐྱབས་ཏེ་ས་བཅུད་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་སོགས་དགའ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་
 མོ་ཆེའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེང་སང་གི་བར་དུ་ཐུག་ལེན་མཛད་བཞིན་པ་ཡིན་པས་གངས་རིའི་
 ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱེ་འགོ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱང་གསོལ་འདེབས་འདིའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ཏོ། །² ལྷག་པར་རྗེ་
 ལྷ་མ་ལ་མགོན་མོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གནང་བའི་གདམས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ། “མ་དག་
 འཁྱུད་ཅིང་མི་ཤེས་བསམ། སྐྱེ་ཡིས་ཆེ་ཁིང་གསུང་གིས་གསལ། ས་མོན་སྤྱར་བ་ཐུག་མཚན་
 ཐབ་། སྟོགས་བམ་རལ་ཀྱི་སྟོགས་རལ་ཀྱིས། འཆད་དང་ཚོད་དང་ཚོམ་པ་འོ། །”³ ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྟོ་འཕེལ་ཀྱི་གདམས་པ་ལྷན་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འདིར་ཉམས་
 སྟ་བྱང་གསུང་། འདི་དག་གི་སྐལ་སྟེ་སྟེ་ལྷ་མ་ཐུབ་དབང་ནོ་རྗེ་འཆར་ཆེན་མོའི་ཐུགས་ཀའི་ས་
 མོན་རྒྱུ་ཡིག་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་དང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ས་མོན་ཐུན་མོང་
 མིན་པ་ནི་མི་རྒྱུ་གིས་མཚན་པ་ལ་བྱེད་གསུང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་ལས་
 རྗེ་རིན་མོ་ཆེ་ལུང་བསྟན་པའི་སྐལ་སྟེ་སྟེ་ལྷ་མ་ཐུན་དང་མོ་ཡི་གེ་མ། ཞེས་མཚན་སྟགས་ཀྱི་དང་
 མོ་མ་ཡིག་ལུང་བསྟན་པ་དང་མཐུན་ཁིང་། གཙོ་བོར་ནི་མཚན་སྟགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་འདིའི་

² རྒྱུད་ མོད་དཔལ་ དཔེ་དཔལ་

³ རྟོ། ལག་ཤིས།

⁴ འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་དབང་མོ་ནོ་རྗེ་ལ་གསུངས་པ། འཇམ་དབྱངས་ཚོས་སྟོང་། ཤེས་རབ་སྤྱང་བ་འཕེལ་བྱེད། ཤོག་གངས་ ༡༣༥

སློན་ནས་བྱུགས་སྤྱུལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུ་ཆེན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དང་། མཁས་བྱུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། བ་སོ་ཚས་རྗེ་
རྣམས་ལ་སོ་སོར་བཀའ་རྒྱས་བཏབ་ནས་གནང་ཞིང་། ཏུས་ཀྱིས་བྱུ་ཆེན་ཚས་རྗེ་རྗེ་ལ་རྗེ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གནང་བ་ཡིན་གསུང་། སྤྱིར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་བྱང་སྤྱོད་གས་འདིར་
བྱུ་བ་སྟན་ཡོངས་རྫོགས་སྤེལ་བ་ལ་བྱུ་དབང་རང་ཉིད་དང་མཛད་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་
བཀའ་བློན་ཟླ་མེད་ཡིན་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་མའི་རྣམ་པར་བྱོན་པ་ཡིན་པ་
འཇམ་དཔལ་ཅུ་རྒྱུད་ལས་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་ཅིང་ཡོངས་སུ་བྱུགས་པ་ལྟར་དང་། འཕགས་
པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། གསང་བའི་བདག་པོ་གཉིས་ཀྱིའང་ངོ་སོ་ཡིན་པས་རིགས་གསུམ་
གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པའི་སྤྱ་ཡིན་པར་བཀའ་གདམས་སྤེལ་བམ་ལས་གསལ་བར་བཤད་ཅིང་།
དེའི་ཕྱིར་མཚན་སྤྱུགས་གསོལ་འདེབས་འདི་ལ། ཕྱི་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད། བླ་ཡོན་ཏན་དེ་
སྟན། གསང་བ་ལྟག་པའི་ལྟ་གསུམ་དང་ངོ་སོ་དབྱེར་མེད་པའི་རྒྱལ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་
དག་ལ་བཏེན་པའི་ཕྱི་སྒྲུབ། བླ་སྒྲུབ། གསང་སྒྲུབ། དེ་རེ་རེ་ལ་གསུམ་གསུམ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དབྱ་
སློང་གི་སྒྲུབ་ཐབས་སྟན་མོང་མིན་པའང་ཡོད་དོ། ། གཞན་ཡང་འདི་དག་ལ། "ཞི་བ་དཀར་པོ་
པད་དཀར་འཛིན།" ¹ ཅས་སོགས་འཇམ་དབྱངས་ཚས་སློང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ལས་
ཚོགས་ཁྱད་པར་ཅན་མང་ཏུ་ཡོད་དེ། ཞི་བ་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཞལ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བློན་པོའི་སློན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལ་གཉིས།
ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སློན་ནས་ཅ་བ་དད་པ་སྤྱོད་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། བཀའ་བློན་
རྗེས་སུ་བློན་པའི་སློན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལོ། ། དང་པོ་(ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སློན་ནས་ཅ་བ་དད་
པ་སྤྱོད་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་)ལ་གསུམ། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་བསམས་

1 འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་དབའ་པོ་རྗེ་རྗེ་ལ་གསུངས་པ། འཇམ་དབྱངས་ཚས་སློང་། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷའི་འཕྲིན་ལས་སྤྱུབ་པའི་སྤྲོམ་ཆེག་
ཤོག་གངས་ 16བ

པའི་སྐོན་ས་གསོལ་བ་འདེབས་པ། ཐེག་ཆེན་སྐུན་མོང་པའི་སྐོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སྐོན་ས་གསོལ་བ་འདེབས་པ། རྩོམ་ཐེག་པའི་སྐོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སྐོན་ས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྐོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སྐོན་ས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་)ནི།

ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོ་ཆེ།

མང་ཐོས་ནོར་བུའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟུམས།

དུར་སྤྱིག་འཛིན་པ་ཐུབ་དབང་གཉིས་པའི་རྩེ།

གནས་བརྟན་འདུལ་བ་འཛིན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདུལ་བ་སྐྱུ་བ་བརྒྱ་པ་ལས། “ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་འདུལ་པའི་ཚོགས་ཤིག་ལོ། བད་པར་སྤྱིང་བཅེ་འཁོར་ནི་དག་པ་དང་། ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་པན་འདོགས་ལ་བཅོན་ཞིང་། དུས་སུ་འདོམས་པ་དེ་དག་ལྷ་མང་བསྟགས།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས་པར་དག་པ་དང་། སྤྱིར་སྤྱོད་གསུམ་ལ་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། བྱད་པར་དགག་སྒྲུབ་གནང་གསུམ་ཀྱི་བཅས་པ་ནམས་ཤིས་ཤིང་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་པ། སྤྱིར་སྐྱོབ་མ་ལ་པན་སེམས་ཆེ་ཞིང་། ལྷག་པར་ནད་པ་ལ་སྤྱིང་བཅེ་བ། ཉེ་འཁོར་དག་པ། ཚོས་སྤྱོན་པའི་དུས་ལ་མཁས་པ་ལ་སོགས་པ་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་ནམས་བསམས་ལ་དད་པ་སྦྱོང་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལོ། གནས་བརྟན་ཞེས་པ་ནི། བསྟན་པར་རྩོགས་ནས་སྐྱུ་བར་མ་ཆད་དུ་ལོ་བཅུ་ལོན་པ། འདུལ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་བསྟན་བྱ་ནམས་ལག་ལེན་དུ་བྱེད་པ་སོགས་ལྷ་སྟགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་གནས་བརྟན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུལ་བ་ལྱང་གི་བར་སྐྱོམ་ལས། “ལོ་བཅུ་ལོན་དང་འཛིན་དང་མཁས།”² ཞེས་

༡ ལྷ་བསྟན། འདུལ་བ། རྩ རྩུ་ལོད། འདུལ་བ་སྐྱུ་བ་བརྒྱ་པ། བསྟན་པའི་གཞི་བཅུ་བཞི་བ། རོག་གྲངས་ ༩༣༧༣

༢ ལྷ་བཀའ། འདུལ་བ། ༡ འདུལ་བ་གཞི། བར་སྐྱོམ། རོག་གྲངས་ ༩༡༧༤ ལས་འདི་ལྟར། “ལོ་བཅུ་འཛིན་དང་མཁས་པ་དང་། རིག་དང་གསལ་དང་འཛིན་འཇུག་དང་། སྐྱོབ་དང་སྐྱོབ་འཇུག་ནས་གཉིས་དང་། ལུན་སྐྱུ་ཚོགས་གཉིས་ནས་པ་གསུམ། སྐྱོབ་དང་མི་སྐྱོབ་བྱུང་ཤིས་

སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ལུ་བ་དབང་གཉིས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
འདུལ་བའི་སྤེ་སྒྲོད་འཛིན་པའི་གནས་བརྟན་རྣམས་ལ་བསྐྱགས་པ་རི་ལྟར་མཛད་པ་ལྟར་ཏེ།
འདུལ་བ་ལུང་ལས། “ངའི་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཐན་ཡོན་ལྷ་ཡོད་དེ། འཁོར་བཞིས་
མདུན་དུ་བདར་བ་ཡིན། གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་གཞན་ལ་རག་མ་ལུས་བ་ཡིན།
འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
ནང་གི་མཛོད་སྤང་བ་ཡིན། དག་སྒྲོང་དང་བཟ་ཟེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་ན་འདུག་པ་ཡིན། དམ་པའི་
ཆོས་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱོ་པོ་མང་པོ་ལ་ཐན་པ་དང་བདེ་བར་ཞུགས་
པ་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་དང་། “རང་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ཤིང་སྤྱས་པ་
ཡིན། འཁོར་བཞིས་མཛོད་སྤང་དུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན། གང་ཟག་འགྲོད་པ་སྤྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན། དག་འདུན་གྱི་ནང་ན་བག་ཚབ་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན། ཆོས་དང་མཐུན་པས་
ཕྱིར་ཀོལ་བ་ཆར་གཅོད་པ་ཡིན།”² ཞེས་དང་། “འདུལ་བ་འཛིན་པ་གནས་པའི་ཕྱོགས་དེ་ངས་
སྤང་བ་སྤྱེས་པ་དང་། གསལ་བ་སྤྱེས་པ་དང་། འོད་སྤྱེས་པར་མཐོང་། ཕྱོགས་དེར་ང་ཐུགས་ཁུལ་
རྒྱང་དུར་གནས། ཕྱོགས་དེ་ངས་སྒྲོང་བ་མ་ཡིན་པར་མཐོང་ངོ་”³ ཞེས་གསུངས་སོ། ཡོན་
ཏན་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་འདི་ནི། འདུལ་བ་

དང་། གནས་འཆའ་འཆར་གཞུག་ལུང་བ་ཤེས། རྒྱ་ཡི་རི་ལ་རྒྱ་བ་ཡི། སྤེ་ཆན་ཡང་དག་བསྐྱས་པ་ཡིན།” ཞེས་བྱང་ངོ་།

༡ རྩེ་བཀའ། འདུལ་བ། ག འདུལ་བ་གཞི། འོག་གངས་ ༢༡༥༤ ལས་བྱུང་བ་རྒྱང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ངའི་འདུལ་བ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ལ་ཐན་
ཡོན་ལྷ་ཡོད་དེ། ལྷ་གང་ཞེན། འཁོར་བཞིས་མདུན་དུ་བདར་བ་ཡིན། གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་བ་ཡིན། འདས་
པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནང་གི་མཛོད་བསྤང་བ་ཡིན། དག་སྒྲོང་དང་བཟ་ཟེ་
གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་ན་འདུག་པ་ཡིན། དམ་པའི་ཆོས་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱོ་པོ་མང་པོ་ལ་ཐན་པ་དང་། སྤྱོ་པོ་
མང་པོ་ལ་བདེ་བར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་སོ།

༢ རྩེ་བཀའ། འདུལ་བ། ག འདུལ་བ་ལུང་། འོག་གངས་ ༢༡༥༤ ལས་བྱུང་བ་རྒྱང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “རང་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལེགས་
པར་བསྐྱངས་ཤིང་ལེགས་པར་སྤྱས་པ་ཡིན། འཁོར་བཞིས་མཛོད་སྤང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན། གང་ཟག་འགྲོད་པ་སྤྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་བར་ལྟར་བ་
ཡིན། དག་འདུན་གྱི་ནང་ན་བག་ཚབ་མེད་པས་གནས་པ་ཡིན། ཆོས་དང་མཐུན་པས་ཕྱིར་ཀོལ་བ་ཆར་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ།” ཞེས་སོ།

༣ རྩེ་བཀའ། འདུལ་བ། ག འདུལ་བ་ལུང་། འོག་གངས་ ༢༡༥༤ ལས་བྱུང་བ་རྒྱང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “འདུལ་བ་འཛིན་པ་གནས་པའི་ཕྱོགས་
དེ་ངས་སྤང་བ་སྤྱེས་པ་དང་། གསལ་བ་སྤྱེས་པ་དང་། འོད་སྤྱེས་པར་མཐོང་། ཕྱོགས་དེར་ང་ཐུགས་ཁུལ་རྒྱང་དུར་གནས། ཕྱོགས་དེ་ངས་བསྒྲོད་པ་
མ་ཡིན་པར་མཐོང་ངོ་” ཞེས་སོ།

ལུང་ལས་མཁན་པོ་དང་གནས་ཀྱི་སྒྲ་མར་བུང་བ་ལ་ལྟ་བུ་གས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་དགོས་
 པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་བརྟན་མཁས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ངེས་པར་དགོས་པར་
 གསུངས་པའི་གནད་ནམས་བསྟུས་པ་སྟེ་ཞིབ་ཏུ་བཀའ་ན་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེདོ། ། འདུལ་བ་འཛིན་པ་
 བརྟན་པའི་བདག་པོ་ཡིན་པ་ནི། དཔལ་ཨ་ཉི་ཤེད་ཞལ་ནས་།¹ “དེད་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ལ་དོ་
 གལ་ཆེན་པོ་འཕྲུ་བ་སྟོ་བུར་བ་བྱུང་ན་སྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་རྣམས་ཆོགས་ནས་སྟེ་སྟོད་གསུམ་ནས་
 མ་བཀག་གམ། སྟེ་སྟོད་གསུམ་དང་མི་འགལ་ལས་ཞེས་གཏན་ལ་པབ་ནས་དེའི་སྟེང་ཏུ་འཛོག་པ་
 ཡིན། དེད་བྱི་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ་བ་ལ་དེའི་སྟེང་ཏུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོད་པ་ནས་མ་བཀག་གམ། དེ་དང་
 མི་འགལ་ལས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། མདུན་མའི་ཞབས་འདུལ་བ་འཛིན་པས་འཇུག་པ་ཡིན།”² ཞེས་
 གསུང་། དེ་ལྟར་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲ་མ་ལ་རྩལ་ཁྲིམས་གཙང་བ་གཅིག་བྱས་མི་ཆོག་པར་
 སྟེ་སྟོད་གསུམ་ལ་མང་ཏུ་སྟོས་པ་དང་ལྡན་པ། ཉགས་ཆ་ལུགས་མ་ཉམས་པ། འདུལ་བའི་ལས་ཀྱི་
 ཆོ་ག་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་སོག་མར་སྒྲ་
 མ་འཆོལ་བའི་ཆེ་གང་བྱུང་མི་བྱ་བར་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བཅའ་ལ་སྟོམ་པ་དང་གདམས་
 འག་གི་བཀའ་འདྲིན་ཞུས། དེ་ནས་རྒྱུན་ཏུ་སྟོན་པར་བལྟ་ཞིང་རང་ལ་གདམས་འག་སྟོན་པའི་ཆ་
 ནས་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་བར་བལྟ་བ་དང་། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་
 རྒྱད་པར་ཅན་འདི་རྣམས་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་སྟིགས་མའི་དུས་འདི་འབྲུ་བའི་སྐབས་སུ་འདུལ་
 བ་ནས་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་བཤེས་གཉེན་འདི་ལྟ་བུ་དང་མཇལ་བ་བསོད་ནམས་
 རེ་ཆེ་སྟུམ་ཏུ་དད་པ་ལྟར་ལྟར་བའི་སྟོན་པ་གསོལ་བ་ལུགས་འག་ཏུ་གདབ་སོ། །

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་རྒྱན་མོང་བའི་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སྟོན་པ་གསོལ་བ་
 འདེབས་པ་ནི།

¹ རྣམ་ཀྱང་། ལག་ཟླེས།

² རྩེ་ཙོང་ཁ་བའི་གསུང་འབུམ། བ་ལས་རིས་ཆེན་མོ། གཙང་དབང་། ཤོག་གྲངས་ 964བ6

ལུང་འདི་ལོ་མཆོད་གསུང་ལས་རིས་ཆེན་མོར་བྱངས་པ་འདི་ལས་གཞན་དཔེ་རིས་འཛིན་མ་རྒྱལ།

གང་དང་ལྡན་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལམ།།

སྟོན་པར་འོས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་ལྡན་པ།།

མ་ལུས་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཆོབ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ།།

ཐེག་མཆོག་དགེ་བའི་བཤེས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
 “བཤེས་གཉིན་དུལ་བ་ཞི་བ་ཉིད་ཞི་བ།། ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་བཙོན་བཅས་ལུང་གིས་སྤྱད། དེ་ཉིད་
 རབ་དུ་རྟོགས་པ་སྤྲུལ་ཁས་ལྡན།། བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་སྟོབ་སྤངས་ལ་བརྟེན།”¹ ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། དུལ་བ་རྒྱལ་བེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ། ཞི་བ་ཉིད་དེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ། ཉེ་བར་ཞི་བ་ཤེས་
 རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པ། རང་ལས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷག་པ།
 རོན་གཉིས་སྤྱབ་པ་ལ་བཙོན་འགྲུལ་ཆེ་བ། སྡེ་སྟོད་གསུམ་ལ་མང་དུ་སྟོས་པའི་ལུང་གིས་སྤྱད་
 པ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ། གདུལ་བྱ་ལ་གདམས་རག་འཆད་
 པ་ལ་མཁས་པ། སྦྱར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷག་པར་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་བཅེ་བ་ཆེ་བ།
 གདུལ་བྱའི་རོན་བྱེད་པ་ལ་སྟོབ་པ་མེད་པ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བཅུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་
 དག་གི་རྒྱལ་བེམ་པར་འདིར་བཀོད་ན་མང་བར་འགྱུར་བས་བྱང་རྒྱལ་ལས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱའོ།། འཕྲོམ་རིན་པོ་ཆེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་བླ་མ་བྱ་བ་བཤད་པ་ན་འབྲམས་སྐྱེས་པར་
 གོ་བ་བསྐྱེད་ལ། ལག་དུ་ལེན་པ་ན་བསྟན་པའི་ཐ་མ་ལ་གང་པན་དང་ཐད་ཀར་རོན་དུ་གང་འགྱུར་
 སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་གསུང་།² དེ་ཡང་ཆོམས་ལས། “དམན་པ་བསྟེན་པས་མི་དག་ཉམས་འགྱུར་
 ཞིང་།། ཐད་ཀར་བབ་པ་བསྟེན་པས་སོན་གནས།། གཙོ་བོ་བསྟེན་པས་དམ་པ་སྟོབ་འགྱུར་

¹ སྡེ་བསྟན། སེམས་ཅན། སི་རྩེ་བཙུན་བྲམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ཤོག་གངས་ ༡༥བཤ ༤ས་བྱང་བ་རྩེད་ཐད་མི་འདུ་སྟེ། “བཤེས་གཉིན་
 དུལ་བ་ཞི་ཞིང་ཉིད་ཞི་བ།། ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་བཙོན་བཅས་ལུང་གིས་སྤྱད། དེ་ཉིད་རབ་དུ་རྟོགས་པ་སྤྲུལ་ཁས་ལྡན།། བཅེ་བའི་བདག་ཉིད་སྟོབ་
 སྤངས་ལ་སྟེན།” ཞེས་སོ།།

² ལུང་འདི་དགེ་གང་ལས་བྱངས་པའི་གཞུང་གི་རིས་འཛིན་མ་བྱུག།

བས།། དེ་ཕྱིར་བདག་པས་གཙོར་གྱུར་བཞེན་པར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ལས་
 ཡོན་ཏན་ལྷག་པ་ཞིག་ལ་བཞེན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཆ་སྒྲ་མོ་པའི་ངོས་ནས་ལྷག་པས་མི་
 ཚོག་གི་ཡོན་ཏན་ཆ་མཐའ་དག་ནས་ལྷག་པ་ཞིག་དགོས་ལ། གཙོ་བོར་འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་
 ལ་གཅེས་སྦྲས་སུ་བྱེད་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཡོད་ཅིང་ལག་
 ལེན་ལ་ཅི་ཐེབས་བྱེད་པ་ཞིག་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་སོ།། དེ་ལྟ་མིན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་
 གནད་མི་ཤེས་པར་ལམ་ལོག་པར་སྟོན་པ་དང་སྤང་ན་ནི་ལམ་ལོག་པར་ལྷུང་བར་འགྱུར་བ་དང་།
 སྦྱོང་ངན་རྣམས་གོས་ནས་ཕྱང་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཡང་གང་དང་ཉེ་བ་དེའི་སྦྱོང་པ་འགོ་བ་ཚས་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་བྱི་ངན་གྱི་སྦྱོང་ལ་བྱི་ངན་སྟོ་བ་དང་། ག་ཕྱར་དང་གྱུར་ཀྱུས་ལ་
 སོགས་པ་གང་དུ་བཞག་པའི་སྦྱོང་ལ་བྱི་བཟང་གི་དད་སྟོ་བ་མཛོན་སུམ་དུ་སྤང་བ་བཞིན་ནོ།། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་ནི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདུང་འཚོ་བ་
 དང་། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛད་པ་སྦྱབ་པ་པོ་ཡིན་པས། བོད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་དེ་འབྲ་བའི་
 སྒྲ་མ་ལ་ནི་སྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་བསྟེན་བཀྱར་བར་མཛད་ན་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་
 སྟོས། དེས་ན་ཐོག་མར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་དགོ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་འབད་པ་དུ་མས་བཅལ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚས་
 ཀྱི་བཀའ་བྱིན་ཞུས། དེ་ནས་སྟོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བཞེན་དགོས་ཤིང་། ལྷག་
 པར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་གསུངས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམས་
 ཡང་ཡང་བསམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྤྱོད་བ་བྲག་པོ་བཏོན་ནས་དད་པ་ཤུགས་བྲག་བསྐྱེམས་ཤིང་
 གསོལ་འདེབས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་བསམས་པའི་སྟོན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ནི།

སྟོ་གསུམ་ལེགས་བསྐྱམས་སྟོ་ཆེན་བཙོད་ལྡན་བྱང་།

༡ རྗེ་བཀའ་ མཛོ་རྗེ། ས་ཆེད་དུ་བཙོད་པའི་ཚོམས། ཉེར་ལྷ་ལ། སོག་གུངས་ ༩༣༡བཟུང་།

གཡོ་དང་སྐྱ་མེད་སྐྱགས་དང་རྒྱད་ཤེས་ཤིང་།

དེ་ཉིད་བཅུ་བྱུང་གི་དང་འཆད་མཁས་པའི།

དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་གཙོ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་བླ་མའི་མཆོན་ཉིད་ནི། བླ་མ་ལྟ་བུ་བཅུ་པ་ལས། “བརྟན་ཞིང་
དུལ་ལ་སྒོ་གོས་ལྟོ།། བཅོད་ལྟོན་དང་ལ་གཡོ་སྐྱ་མེད།། སྐྱགས་དང་རྒྱད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཤེས།།
སྦྱོར་བཅེར་ལྟོན་ཞིང་བསྟན་བཅོས་མཁས།། དེ་ཉིད་བཅུ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས།། དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་
བའི་ལས་ལ་མཁས།། སྐྱགས་བཤད་པ་ཡི་སྦྱོར་བ་ཤེས།། རབ་ཏུ་དང་ཞིང་དབང་པོ་དུལ།།”¹
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་རྒྱལ་ཡིད་གསུམ་ལ་དཔྱད་པ་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་ལེགས་པར་སྒོམ་པ།
ཤེས་རབ་ཆེ་བ། གཞོད་བྱེད་དང་། དཀའ་སྦྱད་དང་། ཆོས་ཐབ་མོ་ལ་བཅོད་པའི་བཅོད་པ་རྣམས་
གསུམ་དང་ལྟོན་པ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སེམས་དང་བ། གཡོ་སྐྱ་མེད་པ། སྐྱགས་དང་རྒྱད་ནས་
བཤད་པའི་སྐྱོན་གྱི་སྦྱོར་བས་བཞེགས་བཞོག་བྱས་པ། སེམས་ཅན་ལ་སྦྱོར་བཅེ་བ། སྦྱོར་རིག་
གནས་ཀུན་ལ་མཁས་ཤིང་། ལྷག་པར་ནང་རིག་པ་སྟེ་སྦོད་གསུམ་ལ་མཁས་པ། དེ་ཉིད་བཅུ་
བྱུང་དང་ལྟོན་པ། དཀྱིལ་འཁོར་ཐིག་ཆོན་གྱིས་གི་བའི་བྱ་བ་ལ་མཁས་པ། གདུལ་བྱ་ལ་སྐྱགས་
ཀྱི་ལས་འཆད་པ་ལ་མཁས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྦྱོང་དང་། བྱེད་པར་སྐྱགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་དད་གུས་
བརྟན་པོ་དང་ལྟོན་པ། དཔྱད་ཤེས་ཀྱིས་དབང་པོའི་སྒོ་བསྐྱམས་པས་དུལ་བ་སྟེ་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་
དང་ལྟོན་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་སོ།། དེ་ཉིད་བཅུ་བྱུང་ནི། དོ་རྩེ་སྦྱོར་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱད་ལས།
“སྦྱོར་བཞོག་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། གསང་དང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་། ཁ་སྦྱོར་འབྱེད་པའི་ཆོ་
ག་དང་། གཏོར་མ་དོ་རྩེའི་བཞུགས་པ་དང་། དཔལ་ལུལ་སྐྱབ་པའི་ཆོ་ག་དང་། རབ་ཏུ་གནས་དང་
དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ།། གསང་བའི་དེ་ཉིད་བཅུ་ཡིན་ནོ།། དཀྱིལ་འཁོར་ཉིང་འཛིན་བྱུག་རྒྱ་དང་།
སྦྱོར་སྐྱབས་འདུག་སྦྱངས་བཞུགས་བཅོད་དང་། སྦྱོར་སྟེག་མཆོད་པ་ལས་སྦྱོར་དང་། སྦྱར་སྦྱད་

¹ རྟེན་བསྟན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྩ་སྒྲིབ་དཔོན་དཔལ་པོ། བླ་མ་ལྟ་བུ་ལ། ཤོག་གྲངས་ १०ན6 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེགས་རྒྱུ་གཅིག་ཅུང་
ཟད་མི་འདུག་ཟེ། “རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་དབང་པོ་དུལ།” ཞེས་སོ།།

བ་ཡི་རྣམ་པ་ནི། ཕྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བརྩ་ཡིན་ནོ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བླ་གི་དེ་ཉིད་བརྩ་
 དང་། ཕྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བརྩ་སྟེ། བླ་གི་དེ་ཉིད་བརྩ་ནི། བསྐྱར་འཁོར་བསྐྱོམས་ནས་ཕྱིར་བསྒྲོག་ལ་
 མཁས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་གིས་པ་ལུས་ལ་བཏགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱིར་བསྒྲོག་ལ་མཁས་
 པ་དང་། བུམ་དབང་དང་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་
 དང་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བ་ལ་མཁས་པ་དང་། དབྱ་ལོ་སྤྱང་མ་དང་ཐལ་བའི་ཁ་སྐྱོར་དབྱེ་བ་ལ་
 མཁས་པ་དང་། གཏོར་མའི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པ་དང་། ཡིད་བསྐྱེས། རྡོ་རྗེའི་བསྐྱེས་པ། དམ་ཆེག་
 གི་བསྐྱེས་པ། ཁྱོགས་ཀྱི་བསྐྱེས་པ། ཁོ་པོའི་བསྐྱེས་པ། ཁྱོས་པའི་བསྐྱེས་པ། ལོང་བུའི་བསྐྱེས་
 པ་སོགས་བསྐྱེས་པའི་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་ཀྱང་མ་བྱལ་ན་སྟོག་ཆོག་བྱ་
 བ་དཔལ་བུལ་ཀྱི་ཚུལ་ལ་མཁས་པ་དང་། རབ་གནས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་
 སྐྱབ་མཆོད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སོ། ཕྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བརྩ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་པའི་ཚུལ་དང་ནང་
 ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལ་མཁས་པ་དང་། དང་པོ་སྐྱོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་རྣམས་ལ་མཁས་པ་དང་། ལག་པའི་བྱ་ག་རྒྱ་ལ་མཁས་པ་དང་། གཡས་བརྒྱུད་དང་།
 གཡོན་བརྒྱུད་དང་། ས་ག་དང་། ལྷུ་པོ་དང་། མཉམ་པའི་སྐྱབས་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་སྐྱབས་
 རྣམས་ལ་མཁས་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སྤྱིལ་གྱུར་དང་སེམས་དཔའི་སྤྱིལ་གྱུར་ལ་སོགས་པ་འདུག་
 སྤྱངས་ལ་མཁས་པ་དང་། བསྐྱེས་བཛོད་ལ་མཁས་པ་དང་། སྤྱིན་སྟེག་ལ་མཁས་པ་དང་། མཆོད་
 པའི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པ་དང་། ལས་སྐྱོར་ལ་མཁས་པ་དང་། གཤེགས་གསོལ་སོགས་སྤྱར་སྤྱད་
 པ་ལ་མཁས་པ་སྟེ་བརྩའོ། དེ་ལ་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མའི་སྟོབ་དཔོན་བྱེད་པ་ལ་ཕྱི་ཡི་དེ་ཉིད་བརྩ་ཆང་
 དགོས་ཤིང་། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་བྱེད་པ་ལ་ནི་ནང་གི་དེ་ཉིད་བརྩ་ཆང་དགོས་པར་
 གསུངས་སོ། བཤད་རྒྱུད་རྡོ་རྗེ་སྟོབ་པའི་ལུ་རེ་ལྟ་བུ་ལས། “ཞི་བ་ལ་སོགས་ལས་ལ་བྱང་།
 སྤགས་དང་རྣལ་འབྱོར་ཆོ་ག་ཤེས། ཆོ་ག་ཉི་ཤུའི་བྱ་བ་བསྐྱབས། དེ་ནི་ལྷ་མར་མངོན་པར་

1 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྲས། ཆ་རྡོ་རྗེ་སྟོབ་པོ་རྒྱུན་ཀྱི་རྒྱུད། རབ་མཆོག་དང་པོ། ཤོག་གངས་ ༥༦༧༦

བསྐྱབས། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་སྤྱོད་པ་གཏོང་། བཅོད་དང་བཅོལ་འགྲུས་མཆོག་དང་ལྷན།
 ཉིན་དང་མཆོག་དུ་སྒྲིམ་ལ་ཞེན། ཤེས་རབ་ལྷན་ཞིང་བཅོལ་མཁས། སྒྲ་མའི་སྤྱིར་ནི་ཡོན་ཏན་
 ཆོག་མཁས། དཔལ་ལྷན་སྒོ་བ་དཔོན་ཞེས་ནི་བཞིན། ནང་དུ་གསང་འདུས་ལ་རབ་དགའ། ཕྱི་རོལ་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ། དེ་ལྟའི་མན་ངག་རིམ་བཤེས། སྒོ་བ་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་སྤྱོད་བསྐྱབས། དེ་
 ཉི་སྒོ་བ་པར་ཡོངས་སྤྱོད་གསུངས།¹ ཞེས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དོན་མེད་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་དཔ་
 ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་སྒོ་བ་པ་དང་། འདུལ་བའི་བཅས་མཆོམས་རྣམས་
 པར་དག་པ་ལ་གནས་ནས་ནང་དུ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 བ་ཞིག་དགོས་པར་གསུང་། དོན་མེད་ཀྱི་ལུ་བརྒྱད་པ་ལས། “དོན་མེད་སྒོ་བ་དཔོན་མཆོག་ལྷན་
 ཉིན། དེ་ཡི་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པའི་སྤྱོད་པ། སྤྱོད་པ་པོ་ལ་འགྲུབ་པོ་ཀྱི། བཅོལ་ཞིང་ཟབ་མོའི་ཆོས་
 ལྷན་དང་། རིག་པའི་གནས་རྣམས་ཀྱན་ལ་མཁས། སྤྱིན་སྤྱོད་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱོད་པ་ཤེས་
 ཤིང་། རབ་གནས་གཏོར་མའི་པ་རོལ་སོན། དེ་ཉིད་བཅུ་པོ་རྣམས་པར་རིག་ཉན་ཐོས་སྤྱོད་པ་
 སྦྱོང་བྱེད་ཅིང་། སྤྱོད་པ་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རིམ་པར་གྱུས། གཞུགས་ལྷན་མཐོང་ན་དགའ་བ་དང་།
 དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་མཁས་བརྒྱུས་པར་ལྷན། ཅ་པའི་ཕྱིང་བ་རབ་འཛོམས་ཤིང་། སྤྱོད་པ་དང་
 སྤྱོད་ཀྱི་རབ་སྦྱོང་གིས། འཛིག་ཉན་རྣམས་ལ་བདེ་སྤྱོད་པ། དེ་འདྲའི་སྒྲ་མ་དངོས་བྱས་ནས།
 གང་གིས་བྱང་ནི་སྤྱོད་པའི་བྱ།² ཞེས་དོན་མེད་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་མཆོག་ཉིད་སྤྱོད་པ་འདེབས་པ་ལྟར་ཆང་བ་

1 རྒྱལ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་ 8 རྒྱུ་མེད་ལུ་མེད་ཀྱི་འགྲུག་ 37 ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཞེས་པ་སྤྱོད་པ་ལས་
 ལ་བྱང་། སྤྱོད་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་ཆེ་རྣམས་ཤེས། ཆོ་གཉིས་བྱ་བ་བསྐྱབས། དེ་ནི་སྒྲ་མར་མཛོན་པ་བཞིན། ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་སྤྱོད་པ་
 གཏོང་། བཅོད་དང་བཅོལ་འགྲུས་མཆོག་དུ་ལྷན། ཉིན་དང་མཆོག་དུ་སྒྲིམ་ལ་ཞེན། ཤེས་རབ་ལྷན་ཞིང་བཅོལ་མཁས། སྒྲ་མའི་སྤྱིར་ནི་ཡོན་ཏན་
 ཆོག་མཁས། དཔལ་ལྷན་སྒོ་བ་དཔོན་ཞེས་ནི་བཞིན། ནང་གི་གསང་འདུས་ལ་རབ་དགའ། ཕྱི་རོལ་ཉན་ཐོས་ལ་སྤྱོད་པ། དེ་ལྟའི་མན་ངག་རིམ་བཤེས་པ་
 ཡིས། སྒོ་བ་མ་རྣམས་ལ་རྗེས་སྤྱོད་བསྐྱབས། དེ་ནི་སྒོ་བ་པར་ཡོངས་སྤྱོད་གསུངས།” ཞེས་སོ།

2 རྒྱལ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུག་ 8 རྒྱུ་མེད་ལུ་མེད་ཀྱི་འགྲུག་ 37 ལས་བྱང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་ནས་དོན་མེད་སྒོ་བ་དཔོན་
 ཀྱི་མཆོག་ཉིད་ཡང་དག་རབ་བཤད་བྱ། དེ་ཡིས་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པའི་སྤྱོད་པ། སྤྱོད་པ་པོ་ལས་རིམ་པར་འགྲུབ། དཔལ་ཞིང་ཟབ་མོའི་ཆོས་དང་
 ལྷན། རིག་པ་ཀྱན་ལ་མཁས་དང་བཅས། སྤྱིན་སྤྱོད་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱོད་པ་ཤེས་ཤིང་། རབ་གནས་གཏོར་མའི་པ་རོལ་སོན། དེ་ཉིད་བཅུ་པོ་རྣམས་
 པར་རིག་ཉན་ཐོས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་པོ། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་རིམ་པར་གྱུས་པ་དང་། གཞུགས་ལྷན་མཐོང་ན་དགའ་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་འཛོམས་ཞིང་བརྒྱུས་
 པར་ལྷན། ཅ་པའི་ཕྱིང་བ་འཛོམས་པ་པོ། སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་སྤྱོད་པ་ཡིས། འཛིག་ཉན་རྣམས་ནི་བདེ་བར་བྱེད། དེ་ལྷན་སྤྱོད་པ་བཅས་ནས་

དང་། ལྷག་པར་ལྷགས་ཀྱི་ཅ་ལྷུང་གིས་མ་གོས་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས། རྫོང་གསུམ་ལེགས་
 བསྐྱམས་རྫོང་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆེགས་བཅད་འདི་སྐུ་འཕྱུལ་བྱ་བའི་རྒྱུད་
 དང་། རྫོང་ཆེན་པོ་རྒྱུན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་མང་པོ་ནས་རྫོང་ཆེན་པོ་དང་པོ་གི་མཚན་ཉིད་
 གསུངས་པ་ནམས་སྒྲ་མ་ལུ་བཅུ་པར་བསྐྱུས་པ་ལྟར་བཀོད་པར་སྒྲུང་ལ། ཆེག་གི་སྐྱོར་བའི་བྱུང་
 བར་ཅུང་ཟད་མ་གཏོགས་རྒྱུད་ཆེག་རིམ་ཞིན་དུ་མཛད་ཅིང་། གསུང་འདིའི་དོན་མཐའ་ཆོད་པར་
 ཞེས་པ་ལ་རྒྱུད་སྡེ་ནམས་ནས་གསུངས་ཚུལ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བྱུང་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་རིམ་རྒྱར་
 བཀྲལ་བ་ལྟར་ཞེས་དགོས་པས་ཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེད། དེས་ན་ཐོག་མར་ལྷགས་ལ་འཇུག་པར་འདོད་
 པའི་ཆེ། བཤད་རྒྱུད་རྫོང་ཆེན་པོ་ལས། རིམ་རྒྱར་རིན་ཆེན་བཅར་བ་དང་། གསེར་ནི་བསྐྱེད་དང་
 བཅད་པས་བརྟག་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་སྐྱོབ་མ་ཡང་། ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་བར་དུ་བརྟག་། དེ་ཕྱིར་པན་
 ཚུན་དེ་ལྟ་བུས། དུས་ཀྱང་དུ་ནི་དེ་ལྟར་བརྟག་།¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁྱི་དང་རྫོང་བ་ལྷན་པ་
 བཞིན་དུ་གང་བྱུང་བྱུང་ལ་མི་བརྟེན་པར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཞིག་
 ལ་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས་ཞིང་། དེ་ཡང་། དོན་དམ་སྟེ་མ་ལས། “ཆོད་ལྷན་དབང་གིས་སྒྲ་
 མ་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་འདེས། རྣམ་པ་ཀྱང་དུ་སྟེག་པ་མེད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་
 ལྷག་པ་ཡང་ནི་ལེགས་དབྱུང་ནས། རུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་བའོ།”² ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆང་བ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་
 དབང་གིས་རྟེན་དཀའ་ཡང་མཚན་ཉིད་མ་མཐའ་ཅམ་ཆང་བ་ཞིག་འཛོལ་དགོས་ཞིང་། དེ་ཡང་
 ཆོད་མ་རྣམ་འབྲེལ་ལས། “སྒྲུང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ།
 གང་དེ་ཆོད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། རིང་པོ་མཛོང་བའམ་མིན་

ནི། གང་གིས་བྱུང་ནི་སྒྲུང་མི་བྱ།” ཞེས་སོ།

༡ རྟེན་ལགལ་རྒྱུད་འབྱུང་། ཅ་རྫོང་མེད། ལེགས་གཉིས་ལ། སོག་གྲངས་ ༡༡༣༩༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆེགས་རྒྱུ་གཏོར་མཛོད་ཀྱི་འདྲ་སྟེ།
 “རིམ་རྒྱར་རིན་ཆེན་བཅར་བ་དང་།” ཞེས་སོ།

༢ རྟེན་ལགལ་རྒྱུད་འབྱུང་། བ་རིགས་ལྷན་བསྐྱེད་དཀར་པོ། དོན་དམ་བསྟེན་ལ། སོག་གྲངས་ ༤༧༩
 འདི་ལྷུང་འདྲིན་སྐབས་དོན་དམ་སྟེ་མ་ཞེས་གསལ་ཡང་། བསྐྱེད་ལྷུང་དུ་དོན་དམ་བསྟེན་བ་ཞེས་འབྱུང་།

ཡང་རུང་། འདོད་པའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན།”¹ ཞེས་སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་ཀྱི་
 རྒྱང་དོར་མ་ཞོར་བར་སྒྲོན་པ་ཞིག་ལ་སྒྲ་མར་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱང་དོར་མི་སྒྲོན་ན་མཛོན་ཤེས་
 དང་རྩ་འབྲུལ་སོགས་ཡོད་པ་སྐད་བྲེད་པ་ལ་སྒྲོ་གཏད་མི་རུང་བར་གསུངས། རྒྲ་མ་ལྷ་བཙུ་པ་
 ལས་ཀྱང་། “སྒྲོ་ལྷན་སྒྲོ་བ་མས་སྒྲ་མ་ནི། སྒྲིང་རྗེ་མེད་ཅིང་ཁོ་ལ་གདུག །ཁེངས་ཤིང་ཆགས་ལ་
 མ་བསྐྱམས་དང་། སྒྲོམས་དང་བཅས་བར་མི་བྱའོ།”² ཞེས་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་སྒྲགས་ལ་འབྲུག་
 བར་འདོད་པའི་སྒྲོ་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲ་མ་གང་བྱུང་བསྐྱེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ལྷག་པར་སྒྲོམ་པའི་
 བཅས་མཆོམས་མི་བསྐྱུང་བའི་བག་མེད་ཅན་བསྐྱེན་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་
 མང་པོ་ལས་གསུངས་སོ། དེས་ན་སྒྲིང་སྒྲ་མའི་ཡོན་ཏན་བསམ་ཚུལ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་ཀྱང་།
 གདམས་ངག་འདིར་སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་ཚུལ་ཉིད་མཛོད་པ་ནི་གནད་ཤིན་དུ་ཆེ་
 རྒྱེ། རྒྲ་མ་སྒྲིང་མཛོན་བྱུང་དང་གསང་བ་སྒྲི་རྒྱུད་སོགས་རྒྱུད་སྒྲེ་དུ་མར་སྒྲགས་ལ་འབྲུག་པ་ལ་སོ་
 ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་རྟེན་དུ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། བཤད་རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་མེད་པར་།
 “དེ་ལྟར་ཆོ་ག་ཉི་ཤུའི་ལས། གང་གིས་དེ་ཤེས་འགྲོ་བའི་སྒྲ། དགོ་སྒྲོང་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པས་བྱ།”³
 ཞེས་དབང་བསྐྱུར་པའི་སྒྲོ་བ་དཔོན་དགོ་སྒྲོང་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པས་བྱ་བར་གསུངས། དུས་འཁོར་
 དབང་པོའི་འབྲེལ་པར་བྱངས་པ་ལས། “དེ་ཉིད་བཙུན་ཉི་ཡོངས་ཤེས་པ། གསུམ་ལས་དགོ་སྒྲོང་
 མཆོག་ཡིན་འཕྲིང་། དགོ་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་དེ་དག་ལས། ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ཐ་མ་ལོ།”⁴ ཞེས་དགོ་
 སྒྲོང་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་ཉིད་མཆོག་དུ་གསུངས་པ་དང་། དུས་འཁོར་གྱི་དབང་བསྐྱུར་པའི་སྐབས་སུ་
 དགོ་སྒྲོང་དང་། དགོ་རྒྱལ་དང་། ཁྱིམ་པ་ནམས་ལ་དབང་སྒྲགས་མཐོ་དམན་གྱི་བྱུང་བར་བྱ་བ་

༡ རྗེ་བསྐྱུན། ཚད་ལ། ཅེ དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འབྲེལ། རོག་གྲངས་ ༡༠༩༧༤

༢ རྗེ་བསྐྱུན། རྒྱུད་འབྲེལ། རྒྱ སྒྲོ་བ་དཔོན་ན་དབྱངས། རྒྲ་མ་ལྷ་བཙུ་པ། རོག་གྲངས་ ༡༠༩༤ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུད་གཅིག་
 རྒྱང་ཐད་མི་འདྲ་སྒྲེ། “སྒྲོ་ལྷན་སྒྲོ་བ་མས་སྒྲ་མ་ནི།” ཞེས་སོ།

༣ རྗེ་བཀའ། རྒྱུད་འབྲེལ། ཅ རྗེ་མེད། ལེ་ལྷ་བཞི། རོག་གྲངས་ ༩༩༩༩

༤ རྗེ་བསྐྱུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ད རོགས་ལྷན་བསྐྱུར་དཀར་པོ། དུས་འཁོར་དབང་པོའི་འབྲེལ་པ། རོག་གྲངས་ ༤༡༩༩ ལས་བྱུང་བའི་རྒྱང་ཐད་མི་
 འདྲ་སྒྲེ། “དེ་ཉིད་བཙུན་ཉི་ཡོངས་ཤེས་པ། གསུམ་ལས་དགོ་སྒྲོང་མཆོག་ཡིན་ཞིང་། འཕྲིང་ནི་དགོ་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་སྒྲེ། ཁྱིམ་གནས་དེ་ལས་ཐ་
 མ་ལོ།” ཞེས་སོ།

དང་། དབང་དངོས་གཞི་ལའང་མང་ཅུང་མཛད་པ་སོགས་མཚོག་དམན་གྱི་བྱང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
བར་གསུངས། འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འདྲ་ལུ་ལ་དེར་དགེ་སྦྱང་དོན་རྗེ་འཛིན་པ་བཞུགས་བཞིན་
དུ་བྱིས་པའི་དོན་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་དང་། རབ་གནས་གྱི་ཆོག་སོགས་བྱ་མི་རུང་
བ་དང་། བྱིས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལ་དགེ་སྦྱང་དོན་རྗེ་འཛིན་པས་བྱག་མི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་
པའི་རྩ་བ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་གཅེས་སྤྲས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྩལ་མང་དུ་གསུངས། རྒྱུད་གཞན་
མང་པོར་ཡང་གསུངས་ཏེ་བྱངས་རྣམས་བྱངས་ན་མངས་སུ་དོགས་པས་བཞག་གོ། རྗེ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པས་བྱང་རྩལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་རྩོམ་ཆེ་བ་བཟོད་པའི་ཆོ། སྟོམ་པ་གསུམ་རྣམ་
པར་དག་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་གཙོ་མོར་བཟོད་དེ། རྩལ་འདི་དག་ལ་སྟོ་སྟོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་གྱིས་
ལེགས་པར་བསམས་ན་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནད་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་སྟེར་རོ། དེ་
ལྟར་སྤར་བཤད་པའི་དོན་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ལ། ཡིད་
ཆེས་གྱི་དད་པ་བཟན་པོ་བསྐྱེད་ནས་གསོལ་བ་བྱགས་བྱག་ཏུ་གདབ་གོ།

གཉིས་པ་བཀའ་བྲིན་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་སྟོན་པ་གསོལ་བ་འདེབས་རྩལ་ནི། སངས་རྒྱས་
བྱངས་མེད་ཕྱོན་པས་མ་བྱལ་བའི། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་བྱངས་མེད་
ཕྱོན་པས་འདུལ་བར་མ་རུས་ཤིང་། བསྐྱལ་བཟང་འདི་ལ་ཕྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་གཞན་ཐམས་
ཅད་གྱིས་བྱང་སྐྱབ་ནས་ཡལ་བར་དོར་བའི་སྟོགས་མ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་དཔྱ་ཆོད་བདག་འབྲ་
ལ་རྒྱལ་བའི་ལམ་བཟང་སྟོན་པར་མཛད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་བཀའ་བྲིན་དང་
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་ལྷན་དུ་གྱུས་པ་ཆེན་པོས།

སངས་རྒྱས་བྱངས་མེད་ཕྱོན་པས་མ་བྱལ་བའི།

མ་རུངས་གདུལ་དཀའི་སྟོགས་དུས་འཁྲོ་བ་ལ།

བདེ་གཤེགས་ལམ་བཟང་རི་བཞིན་སྟོན་པ་ཡི།

སྐབས་མགོན་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལ་གསལ་བ་འདེབས།།

ཞེས་བརྗོད་ཅིང་གསལ་འདེབས་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བྱུང་།། དེ་ཡང་བསྐྱལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་
པོ་འདིས་སྟོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་སྟོང་པོའི་བྱང་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང་། རང་རང་གི་
ཞིང་བཟུང་བའི་ཆེ། ཚོད་ལྡན་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་འདི་ལྷན་གྱི་གཟུང་མ་རྒྱས་པར་དོར་བ་ན།
བཙུམ་ལྡན་འདས་ཤུགས་ཐུབ་པ་བྲམ་ཟེ་རྒྱ་མཆོའི་དུལ་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་
མ་བཟོད་པར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡལ་བར་བོར་བའི་འཁྲོ་བ་དཔུ་གོད་ཅན་དེ་ན་མས་
བདག་གཅིག་ལུས་གདུལ་བར་བྱ་ཞིང་། ཚོད་ལྡན་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་དུས་དེར་བདག་འཁོར་རྒྱ་བར་
བྱའོ་ཞེས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅིང་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྷ་བརྒྱ་མཛད་ནས་ཞིང་འདིར་བྱོན། བདག་ཅག་
གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་དངོས་སུ་མ་མཛོང་ཡང་། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱུས་པ་སྐབས་མགོན་ལྷ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འདིས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བྱོན་ཡང་དེ་མན་ཆད་
དུ་གསུང་དུ་མེད་པའི་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་ཆ་ཆོང་རྫོགས་པར་བསྟན་པས་ན་བཀའ་འདྲིན་དང་
ཐུགས་རྗེ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་དོ་སྟེན་དུ་ལུས་ཀྱི་བསྐྱུ་གཡོ་བ་དང་། མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུག་
པ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་དད་གུས་བསྐྱོམ་པར་བྱུང་།། དེ་ནས།

ཐུབ་པའི་ཉི་མ་དུས་ཀྱིས་རུབ་ཐུང་ཏེ།།

མགོན་སྐབས་མེད་པའི་འཁྲོ་བ་མང་པོ་ལ།།

རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་ཉི་བར་སྐབས་མཛད་པའི།།

སྐབས་མགོན་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལ་གསལ་བ་འདེབས།།

ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཤུགས་ཐུབ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེས་གྱང་འདུལ་བར་མ་རྒྱས་
པར་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་བསྟན། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པའི་གིང་རྟ་ཆེན་
པོ་ན་མ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བཅུ་གྲུབ་བགྱང་བ་ལས་འདས་པ་བྱོན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
འདུལ་བར་མ་རྒྱས་པར་ལུས་པ་སྟོགས་མ་ལས་གྱང་སྟོགས་མར་བྱུང་པའི་དུས་འདིར་དཔུ་གོད་

གདུལ་དགའི་འགྲོ་བ་བདག་འདྲ་བ་ལ་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་སྐྱབ་པར་མཛད་དེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བའི་
 མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གསུང་གི་མཛད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐྱབས་
 མགོན་ལྷ་མ་བླགས་ཇི་ཅན་འདིས་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་མདོ་སྐགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་གནད་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོམས་པར་མཛད་པས་ན་བཀའ་དྲིན་ནམ་ཡང་འཁོར་ཐབས་མེད་
 འོ་སྟེ་ཏུ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་ནས་གསོལ་བ་བྱགས་ཐྱབ་ཏུ་གདབ་པོ།¹ བཀའ་དྲིན་རྗེས་ཐུན་ཀྱི་
 གྲུས་པ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་འདིར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པས། “འདི་ནི་བདག་གི་དགོ་བཤེས་ཆོས་
 སྤྲ་བ། ཆོས་ཀྱན་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྟོན་བྱེད་དེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་ཡོངས་
 སྟོན་པ། ཡིན་ཞེས་སེམས་གཅིག་བསམས་ནས་འདིར་འོངས་སོ། འདི་དག་བསྐྱེད་པས་
 བདག་གི་མ་ལྟ་བུ། ཡོན་ཏན་འོ་མ་ལྟ་བུ་པས་མ་མ་འདྲ། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་སྟོན་
 པ་²ཡིན། དགོ་བཤེས་འདི་དག་གཞོན་པ་རྣམས་པར་བརྒྱུག་ཤིག་ལེ་ཐར་བྱེད་སྟན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།
 བདུད་ཅིའི་ཆར་འབེབས་ལྟ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་འདྲ། ཟླ་ཉི་³ལྟ་བུར་དགར་པོའི་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱས།
 ཞི་བའི་སྟོགས་སྟོན་ཉི་མ་གསལ་བ་འདྲ། དག་དང་ཁྲོགས་ལ་རི་མོ་འདྲ་བ་སྟེ། རྒྱ་མཚོ་བཞིན་
 ཏུ་མི་འབྱུག་སེམས་དང་ལྡན། ཡོངས་སུ་སྟོང་དང་མཉན་པ་འདྲ་བ་ཞེས། དེ་འདྲའི་སེམས་
 ཀྱིས་ནོར་བཟང་འདིར་འོངས་སོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་གི་སྟོ་སྟེད་པ། སངས་རྒྱས་
 སྤྲ་པོ་བྱང་ཆུབ་སྟེད་བྱེད་པ། འདི་དག་བདག་བཤེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱགས་པ་ཞེས། དེ་
 ལྟར་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འདིར་འོངས་སོ། འདིག་རྟེན་སྟོབ་པས་དཔའ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེད་
 དཔོན་མགོན་དང་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན། འདི་དག་བདག་ལ་བདེ་སྟོབས་མིག་ཡིན་ཞེས། དེ་
 འདྲའི་སེམས་ཀྱིས་དགོ་བཤེས་བསྟན་བཀུར་བྱེད།”⁴ ཅེས་སྟོན་གཞོན་ཏུ་ནོར་བཟང་གིས་ལྷ་

༡ བྱགས་ཐྱབ་ཏུ་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། ལག་ཟིམ།

༢ སྟོང་པ་ དཔེ་དཔལ་ ལག་ཟིམ།

༣ ཟླ་ཉི་ བོད་དཔལ་

༤ རྗེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། བ་ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཙང་དཔལ་ རྟོག་གྲངས་ ༩༩༡

མའི་བཀའ་འདྲིན་རྩིན་པའི་གསལ་བཤད་བས་ཚུ་ལ་ཁྱེད་མཛད་པ་དེ་ལྟར། ཁྱོད་བཟང་ཞེས་པ་རྣམས་
 རང་ལ་འདོན་པ་བསྐྱར་ཏེ་དབྱངས་ཀྱི་ར་རོ་དང་བཅས་མིག་མཆི་མ་འབྱུག་བཞིན་དུ་འདོན་ཞིང་
 དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་བཀའ་འདྲིན་རྩིན་པའི་གྲུས་པ་ཅི་སྟེ་བྱ་བར་གསུང་། འདིར་ཆོག་
 དེ་དག་དངོས་སུ་མི་བཟོད་ཀྱང་། གསལ་བཤད་བས་ཀྱི་ཆེ་དོན་དེ་རྣམས་བསམས་ནས་བཀའ་འདྲིན་
 རྩིན་རྩིན་གྱི་གྲུས་པ་བསྐྱེད་དགོས་སོ།། རྩི་རྩི་འཆར་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས།
 “འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མང་པོས་སྤངས་ཤིང་། ད་ལྟ་སྟོན་པ་བཅུ་འཛམ་གྱི་འཛིན་ཏེན་ཁམས་ན།
 འཆོ་ཞིང་གཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས། གདུལ་བར་མ་རུས་མགོན་སྐྱབས་མེད་པའི།
 བདག་ཅག་སྟོན་པ་མའི་འགྲོ་བ་དག་ལ། གུན་མཁུན་རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་བསྐྱབ་པའི། རྩི་བཅུན་
 རྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། བཀའ་འདྲིན་རྩིན་པས་གསལ་བཤད་བས་སོ།།”¹ ཞེས་པ་དང་།
 “ཆོས་ཆོག་ས་བཅད་རེ་རེ་འདོན་གྱི་ཕྱིར། མེ་འབར་བའི་འོབས་སུ་མཆོངས་པ་དང་། ལྷག་ས་
 གཟེར་ཚོན་སྟོང་གིས་སྤྱག་པ་སོགས། རྩིན་སྤྱབ་པས་དཀའ་སྤྱད་རྩི་ལྟར་མཛད། ལར་དེར་
 སང་འབད་ཚུལ་ཆེར་མེད་པར། ཆོས་མདོ་རྒྱུད་ཟབ་རྒྱས་མང་པོ་ཞིག །པ་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་
 ཆེ་ལས་སོབ། རྩིན་འཁོར་ཐབས་མ་མཆིས་ཐམས་ཅད་མཁུན། རྒྱ་དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སྤྱིར་པོའི་
 བར། བདག་སྟོན་གསུམ་པོངས་སྤྱོད་དགེ་ཆོག་ས་བཅས། རྩི་ཁྱོད་མཉེས་བསྐྱབ་ཕྱིར་འབུལ་
 ལགས་ན། ལྷག་ས་བཅེ་བས་དབྱེས་བཞིན་བཞེས་སུ་གསལ། རྩིན་བསྐྱལ་པ་དབག་དུ་མེད་
 པ་ནས། པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷག་ས་རྩིས་ཡང་ཡང་བསྐྱངས།”² ད་སྤྱིར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སྤྱིར་པོའི་བར།
 སྐྱབས་གཞན་ན་མེད་དོ་སྒྲ་མ་རྩི། དུས་གནས་སྐྱབས་ཅི་འདྲར་གྱུར་ཀྱང་དུང་། སྤྱིར་བདག་གི་
 སྤྱིད་སྤྱག་ལེགས་ཉེས་ཀྱང་། རྩི་སྒྲ་མ་ཁྱོད་རང་མཁུན་ལགས་པས། ལྷག་ས་བཅེ་བའི་ལྷག་ས་
 གྲུས་གཟུང་དུ་གསོལ། རྩི་སྒྲ་མའི་མཛད་པ་ཅིར་སྤྱང་ཡང་། རྒོ་ལོག་ཏེན་ཆུང་ཟད་མི་སྟེ་བར།

1 བཀ་ཆེན་རྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འབུམ། 3 གསུང་ཐོར་བྱ། གསལ་བཤད་བས་སྤྱག་སུ་རྩི་བསྐྱལ་གྱི་གཙང་དབུ་ རོག་གངས་ 1994
 2 བསྐྱབས། མཛད་པར།

ལས་ཐབ་མོ་སྒྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས།། ཏུས་གཏན་གྱི་མདུན་མ་བྱུང་བྱུར་ཅིག །”¹ ཅེས་གསུངས་
པའི་དོན་རྣམས་ཀྱང་བསམ་མོ།། དེ་ནས།

ཏུས་གསུམ་ཕྱོགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས།།

གང་གི་བ་སྤྱི་བྱ་བ་གཅིག་ཅུ་ཡང་།།

བདག་ཅག་བསོད་ནམས་ཞིང་དུ་ཡེགས་བསྐྱུགས་པའི།།

སྤྱབས་མགོན་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།

ཞེས་བཅོད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་སྤངས་རྟོགས་སོགས་ཡོན་ཏན་མཐོ་དམའ་མེད་ཅིང་ཡོན་
ཏན་གྱི་ངོས་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལས་ལྷག་པ་སྤྱི་ཡང་མེད་ཀྱང་། རང་ཉིད་བསོད་ནམས་གསོག་
པའི་ཞིང་དུ་ཕྱོགས་བརྩའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྒྲ་མའི་བ་སྤྱི་བྱ་བ་གཅིག་ལྷག་པར་
གསུངས་སོ་སྤྱུམ་དུ་དད་བྱས་བསྐྱོམ་ཞིང་། རང་གི་ངོས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཀྱས་ན་ཕྱོགས་
བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱིན་རྒྱལས་ཆེ་བ་དང་། བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་མང་པོར་
བསྐྱབ་དགོས་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཀྱང་སྒྲ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འདིའི་མཐུ་ལས་སྤྱར་དུ་འབྱུང་
པར་འགྱུར་བས་ན་བཀའ་ཤིན་དང་ཐུགས་རྗེ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་སྤྱུམ་དུ་གསོལ་བ་ཤུགས་ཤུགས་
ཏུ་གདབ་པོ།། སྒྲོ་བ་མའི་ཆོགས་གསོག་པའི་ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལས་སྒྲ་མའི་བ་
སྤྱི་གཅིག་ལྷག་པ་ནི། དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཡེ་ཟུ་བརྩ་བདུན་པ་ལས། “འདི་ལྟ་
སྟེ་དཔེར་ན་རིགས་ཀྱི་བྱ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཕྱོགས་བརྩུན་ན་རྗེ་སྟེད་བཞུགས་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྗེ་ལས་བྱུང་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱུང་པོ་རྗེ་སྟེད་པ་དེ་བས་ཀྱང་། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་བ་སྤྱི་བྱ་བ་གཅིག་གི་
བསོད་ནམས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་སོ།། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་

༡ བཀ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འདུས། ཅ གསུང་མོར་བྱ། རང་གི་ཅ་བའི་སྒྲ་མའི་བཀའ་ཤིན་དུན་པའི་སྒོ་ནས་གསོལ་བ་
འདེབས་ཚུལ། གཙང་དབར། ཤོག་གྲངས་ ༡༩༣༩

ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་པོར་གྱུར་བའོ།། སྒྲེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ནས་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་བར་དུའོ།།”² ཞེས་དང་། སི་བྱ་ཏེ་ལས་ཀྱང་།
 “རྒྱལ་བས་མཆོད་པའི་སློབ་དཔོན་སློ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཕྱོགས་བརྩུར་རྣམ་པར་བཞུགས་པས་
 མཆོད་པར་བྱེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་
 རྣམས་གང་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱི་བ་སྤྱི་ཁྱད་བྱའི་ཅེ་མོ་ལ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སློབ་དཔོན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཆོད་པ་བྱེད་པར་མཐོང་ངོ་།།”³ ཞེས་གསུངས། སི་
 བྱ་ཏེ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་ལས། “གང་ཕྱིར་ཕྱོགས་བརྩུར་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་བསོད་རྣམས་པས། སློབ་དཔོན་བ་སྤྱི་ཁྱད་གཅིག་མཆོག་།དེ་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་མཆོད་
 བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཟིགས།”⁴ ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་
 འགྲེལ་བ་མན་སྟེར་ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་དོན་ནི་སློབ་དཔོན་ལ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་མཆོད་
 པའི་གནས་སུ་མཛད་ན་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སློབ་དཔོན་པར་གསུངས། གཞན་ཡང་རྒྱུད་
 མང་པོ་ནས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སློན་ནས་གསོལ་བ་
 འདེབས་ཚུལ་ལ་བཞི། ཕྱིའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སློན་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། ནང་གི་

1 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་གནས་ ཐོད་དཔལ།
 2 རྩེ་བཀལ། རྒྱུད་འབུམ། 3 གསང་འདུས་ཙ་རྒྱུ། ལེན་བདུན་པ། སོག་གངས་ 103ན2 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་ཞེ། “འདི་ལྟ་
 ཞེ་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་སངས་རྒྱས་བཅོས་ལྡན་འདས་ཕྱོགས་བརྩུན། ཇི་སྟེད་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོས་ལྡན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་
 དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོན་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་རྣམས་ཀྱི་བྱང་པོ་ཇི་སྟེད་པ་དེ་བས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱི་བ་སྤྱི་ཁྱད་གཅིག་གི་བསོད་རྣམས་
 ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ།། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་པོར་གྱུར་བ་བསྟེན་བ་
 གནས་པར་གྱུར་བ་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་བར་དུའོ།།” ཞེས་སོ།།
 3 རྩེ་བཀལ། རྒྱུད་འབུམ། ག་སི་བུཌ། སོག་གངས་ 104ན1 ལས་བྱུང་བ་རྩུང་ཐད་མི་འདྲ་ཞེ། “རྒྱལ་བས་མཆོད་པའི་སློབ་དཔོན་དང་། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དམ་ཆོག་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དམ་ཆོག་གིས་རྟག་ཏུ་དངོས་གྲུབ་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱིན་པར་བྱེད་དེ། སློ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཕྱོགས་བརྩུར་རྣམ་པར་
 བཞུགས་པ་མཆོད་པར་བྱེད་དོ།། གང་གི་ཕྱིར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསོད་རྣམས་གང་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱི་བ་སྤྱི་
 ཁྱད་བྱའི་ཅེ་མོ་ལ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སློབ་དཔོན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མཆོད་པ་བྱེད་པ་མཐོང་ངོ་།།” ཞེས་སོ།།
 4 རྩེ་བཞུན། རྒྱུད་འགྲེལ། 2 ལས་འཕྲོར་གྱི་དབང་ཐུག་དཔལ་ལོ་རྟོ་རྟེ། ལ་སྟོར་གྱི་འགྲེལ་བ་རིན་ཆེན་ཐོད་པ། སོག་གངས་ 123ན3

ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྒོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། གསང་བའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྒོ་
ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྒོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་ཕྱི་ལོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྒོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ནི། བདེ་གཤེགས་
སྐྱ་གསུམ་རྒྱུ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི། ཞེས་སོགས་ཏེ། འདི་དག་ལ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་
མང་དུ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྲངས་མེད་ཕྱོན་པས་མ་ཐུལ་བའི། ཞེས་པ་ནས་ཆེགས་བཅད་
འདིའི་བར་ཕྱི་ལོན་ཏན་བཟོད་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་ཞེས་སོགས་
ཆེགས་བཅད་གཅིག་ནང་གི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་
ཞེས་སོགས་ཆེགས་བཅད་གཅིག་གསང་བའི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་། སྤྱི་བ་
མེད་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་ཆེགས་བཅད་གཅིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་གསོལ་
འདེབས་སུ་བྱ་ཚུལ་དང་། ཡང་སངས་རྒྱལ་གྲངས་མེད་ཅེས་པ་ནས་དུས་གསུམ་ཕྱོགས་བརྒྱའི་
ཞེས་པའི་ཆེགས་བཅད་ཀྱི་བར་ཕྱི་ལོན་ཏན་དང་། བདེ་གཤེགས་སྐྱ་གསུམ་ཞེས་སོགས་དང་།
ཁྱོད་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་ཞེས་སོགས་ཆེགས་བཅད་གཉིས་ནང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་
ཤེས་ཞེས་སོགས་གསང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱི་བ་མེད་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
གསོལ་འདེབས་སུ་མཛད་ཚུལ་དང་། ཡང་བདེ་གཤེགས་སྐྱ་གསུམ་ཞེས་སོགས་འདི་ཡན་ཕྱི་
ལོན་ཏན་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་ཞེས་སོགས་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་ཆེགས་
བཅད་གཉིས་པོ་འདི་ནང་གི་ཡོན་ཏན་དང་། སྤྱི་བ་མེད་ལྷན་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་ཆེགས་བཅད་
གཅིག་གསང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ཀའི་གསོལ་འདེབས་སུ་མཛད་དེ། དེ་ལྟར་བཤད་
ཚུལ་མང་དུ་སྤྲང་ནའང་གཏུག་བྱ་རང་གི་མོས་པས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་དོན་འབྱེད། འོན་
ཀྱང་སྒོ་བྲོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འདི་དག་གི་བསྐུས་དོན་མཛད་ལུགས་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་མདོ་སྐྱེས་

ཀྱི་ལམ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ལས་བཅས་ཀྱི་མོ་བ་བསྐྱེད་
 ཚུལ་མང་དུ་ཡོད་སྒྲུབ་རོ།། རི་རྒྱར་ཡང་འདིར་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ནི། ལྷོགས་བཅུ་ལྔ་ཞེས་
 བ་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་འབྲེལ་པའི་སྤྱིགས་མ་ལུ་བདེའི་
 འཁོ་བ་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་མེད་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་གསུང་བའི་ཕྱིར་དུ་
 བདག་ཅག་རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཐ་མལ་པའི་གསུགས་སུ་སྐྱལ་ཏེ་མཉམ་པ་གི་གནད་
 རྣམས་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྱིད་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས་བྱགས་རྗེ་ཆད་
 མེད་དོ་སྒྲུབ་དུ་གུས་པ་བསྒོམ་ཞིང་།

བདེ་གཤེགས་སྐྱ་གསུམ་རྒྱན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི།།

ཐབས་མཁས་སྐྱ་འབྲུལ་བྲ་བའི་འཛོ་སྤེལ་ལས།།

ཐ་མལ་ཚུལ་ཀྱིས་འཁོ་བ་འདེན་མཛད་པའི།།

སྐབས་མགོན་བྱགས་རྗེ་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།།

ཞེས་བཞིན་དོ།། བདེ་གཤེགས་སྐྱ་གསུམ་རྒྱན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་ནི། ཚུལ་བ་རྣམས་མདོན་
 པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆེ་ཆོས་སྐྱ་ཡོངས་སྐྱ་སྐྱལ་སྐྱ་གསུམ་དུས་གཅིག་དུ་སྐྱེན་ཀྱིས་
 བྱལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་ཀྱི་མཆོན་ཁྱེད་དུ་སྐྱ་དོ་རྗེའི་ས་མོན་མོ་དང་། གསུང་དོ་རྗེའི་ས་
 མོན་སྤྱད་དང་། བྱགས་དོ་རྗེའི་ས་མོན་རྒྱ་གསུམ་ཀྱིས་སྐྱ་བརྒྱན་ཅིང་། ལྷགས་བྲ་མེད་ཀྱི་སྐབས་
 གསུང་དོ་རྗེ་ཡོངས་སྐྱར་ཁྱེད་པར་གསུང་བ་སོགས་གསང་བ་མཆོག་ལས་བཅས་ཀྱི་བཤད་
 ཚུལ་མང་ཡང་མ་སྒྲོས་སོ།། སྐབས་དོན་སྐྱ་གསུམ་མི་ཐད་རྒྱན་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་པ་དང་། སྐྱ་
 གསུང་བྱགས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱལ་བ་ཞེས་པ་དོན་འདྲ་ཞིང་། དེ་ལ་སྐྱའི་གསང་
 བ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱལ་བ་ནི། རྫོན་བྱང་རྒྱལ་མེས་དཔལ་འབྱགས་འཆང་གིས་ཤར་ལྷོགས་ཀྱི་
 འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་དབྱེ་འདུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་མི་མཛད་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་འདིར་སྐྱོན་
 པ་བྱལ་བའི་དབང་ལོ་ལ་མཆོད་པ་དང་ཆོས་ཉན་དུ་ཡོངས་པ་ན།¹ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱའི་

༡ རྟོན་མདུན་པ།

ཆོད་དང་དབུའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཅེ་མོ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་ལུས་དཔག་ཆོད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
 ལྟོང་དུ་སྒྲུལ་ནས་བལྟས་པ་ན།¹ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུ་དཔག་ཆོད་འབྲུམ་ཐག་དུག་ཅ་
 བརྒྱད་པར་མཐོང་ནས་སྒྱའི་ཆོད་མ་མཐོང་ཞིང་། གཙུག་ཏོར་གྱི་ཅེ་མོ་བལྟར་མ་རུས་པ་ན།² རྩ་
 འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་སྟོང་ཕྱོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཏྲའི་སྒྲུང་གྲེ་བ་ཐག་
 བརྒྱའི་གྲེ་མ་སྟེད་འདས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་པར་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་ཕྱིན་ཏེ་བལྟས་པ་ན། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྱུ་ནམ་མཁའ་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བས་དབུའི་གཙུག་ཏོར་མ་མཐོང་ཞིང་། སྒྱའི་ཆོད་
 མ་གཏོགས་སོ།། དེ་ནས་ཞིང་དེ་ན་བཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྒྱའི་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་
 པོའི་སྟོང་པོ་ལ་བཙོམ་ལྟན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པའི་སྒྱའི་ཆོད་དང་དབུའི་གཙུག་ཏོར་གྱི་ཅེ་མོ་ཅམ་
 ན་མཐོང་ཞུས་པ་ན། ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་མཐོང་མི་རུས་པར་གསུངས་ཤིང་། “ནམ་
 མཁའི་ཆོད་ནི་རི་ཅམ་པ།། སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱང་དེ་ཅམ་སྟེ།། འཛིག་རྟེན་མགོན་པོའི་
 དབུའི་གཙུག་ཀྱང་།། ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་མཚུངས་པ་ལགས།། ནམ་མཁས་རི་སྟེད་ཁྲབ་གྱུར་
 པ།། སྒྱས་ཀྱང་དེ་སྟེད་ཁྲབ་པ་ལགས།། སྒྱ་ཡིས་རི་སྟེད་ཁྲབ་གྱུར་པ།། འོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེད་
 ཁྲབ།། འོད་ཀྱིས་རི་སྟེད་ཁྲབ་གྱུར་པ།། གསུང་གིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེད་ཁྲབ།། གསུང་གིས་རི་སྟེད་
 ཁྲབ་གྱུར་པ།། ཐུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེད་ཁྲབ།།³ ཅམ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ།། གསུང་
 གི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་ནི། འཕགས་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 གསུང་ཆངས་པའི་དབུངས་ཀྱིས་རི་ཅམ་ཁྲབ་བརྟག་པའི་ཕྱིར་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་དང་། ཕྱིའི་སྒྲུགས་
 རི་ལྷ་ཁྲུང་སོགས་སུ་ཕྱིན་ནས་ཉན་པ་ན་གསུང་སྤར་བཞིན་དུ་ཐོས། དེ་ནས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་
 བསྐྱེད་དེ་རུབ་ཕྱོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཏྲའི་སྒྲུང་དབུ་བཅུ་ཅད་ཀྱི་གྲེ་མ་སྟེད་འདས་པ་
 ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འོད་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བྱ་བར་སྟེབ་ནས་ཉན་པ་ན། བྱ་གོད་ཕྱང་

༡ བློ་དཔེ་དཔལ་

༢ མི་རུས་པ་ནི། མོད་དཔལ་

༣ རྩ་འགལ། དཀོན་བརྟེན། ག་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་བཞུན་པའི་མདོ། འོག་གངས་ ༡༣༠བ༣

མོའི་རིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མདུན་དུ་འདུག་སྟེ་ཉན་པ་དང་བྱང་མེད་པར་སྟོན། ཞིང་དེ་ན་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་སྐུ་དཔག་ཆད་ཅམ་པ་
 ཞིང་དེའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལུས་དཔག་ཆད་བྱེད་ཅམ་ཡོད་པས།¹ མོ་ཁྱུ་འགལ་གྱི་
 བྱས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གི་སྐུ་བ་ཟེར་གྱི་སྟོན་གདུ་བྱའི་ངོས་ལ་འཆག་ཅིང་འདུག་
 པ་ན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་མོ་ཁྱུ་འགལ་གྱི་བྱ་ལ་སྤྲུག་གིས་རེག་ཅིང་། འདི་འདྲ་
 པའི་སྟོན་ཆགས་རྒྱང་དུ་དགོ་སྟོང་གི་གཟུགས་ཅན་སྐུ་བ་ཟེར་གྱི་གདུ་བྱའི་ངོས་ལ་འཁོ་བ་འདི་
 ཅི་ཞིག་ཅེས་ཡ་མཚན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་ལོ་ལ་ཞུས་པ་ན།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེས་འདི་མི་མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་སྤྱབ་པའི་ཉན་
 མོས་རྩ་འབྲུལ་ཅན་གྱི་མཆོག་དེ་ཡིན་པས་འདི་ལ་བརྟུན་པར་མ་བྱེད་ཅིག་གསུང་། དེ་ནས་མོ་ཁྱུ་
 འགལ་གྱི་བྱས་རྩ་འབྲུལ་བསྟན་ཏེ་ཞིང་དེ་སྤྱི་ལ་བྱང་གཅིག་གིས་བྱུང་པར་བྱས་པ་དང་། ཉན་
 པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཞིང་འདིར་འོངས་པ་སོགས་རྒྱས་པར་གསལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་
 པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་ངོ་། ། སྤྲུགས་ཀྱི་གསལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ནི། གཞུའི་སྐུ་དེ་གི་བྱེ་མ་
 སྟེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྩ་དང་ཤིང་ཐམས་ཅད་མེར་བསྟེགས་
 ཏེ་ཐལ་བ་རྣམས་གཞུའི་སྐུ་དེ་གི་གངས་དང་མཉམ་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་སྤྲུགས་ནས་
 ལོ་སྟོང་གི་བར་དུ་དཔྱགས་ཏེ། དེ་ནས་བཏོན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཐལ་བ་དེ་དག་གི་
 རྒྱལ་སྤྱོད་ལོ་རེ་དེ་ནས་འདི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གི་ཡིན། ཡུལ་གང་གི་ཡིན། རྩ་ཤིང་གང་
 དང་གང་གི་ཐལ་བ་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་པ་སོགས་པ་མེད་པས་ཅིག་
 ཅར་གཟིགས་ཏེ། ཐལ་བའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལོ་རེ་དེ་དག་ལོ་རེ་ནས་འདི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཞེས་
 བྱ་བ་དང་། ཡུལ་འདི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྩ་དང་ཤིང་འདི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། སྟོང་བྱ་
 དང་། ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ་དང་། འབྲས་བྱ་འདི་དང་འདིའི་ཐལ་བ་ཡིན་ཞེས་སོ་སོར་མ་འདེས་

པར་སྟོན་པར་མཛད་གསུང་། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་ལས་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་
 གསུངས་པའི་དཔེ་ཅམ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། ཆད་གཞུང་མི་རྒྱས་པ་ནི། བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་
 བསྟོད་ལས། “ཁྱོད་འབའ་ཞིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བྱུང་ལགས་གྱི། ཁྱོད་
 ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་གྱི། ཤེས་བྱ་ཁོ་ན་ལྟག་པ་ལགས།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཏུས་
 གསུམ་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁྱེན་པས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ནི་
 ཤེས་བྱའི་ཆད་དང་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཚུངས་སོ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས། འགྲོ་བ་ལྟ་དང་བཅས་
 པའི་ནང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་ཆད་གཞུང་རྒྱས་པ་སྤྱི་ཡང་མེད་དོ། ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཐུགས་རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པ་ཉན་རང་དག་
 བཅོམ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་མདོན་སྤུམ་དུ་མི་རྟོགས་ཤིང་ཆད་གཞུང་བར་མི་རྒྱས་པའོ། ། མདོར་ན་ཇེ་ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པས། “ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡི། ཚུལ་འདི་རྒྱལ་སྤྱོད་རང་རྒྱལ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱིས། ཇི་ཅམ་བཏགས་ཀྱང་སྒྲོ་ཡི་ཡུལ་མིན་ན། ཆངས་དང་དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོས་
 ཅི་འཆལ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱུང་པ་རྣམས་བདག་ཅག་གི་སྟོད་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་སོ་སྐྱེ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ལ་
 སྤྱང་དུ་རུང་བའི་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡང་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་མཐོང་
 བའི་སྒྲིལ་བ་མེད་པ་ན། ཐུགས་ཇེ་དང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྤྱི་འབྲུལ་ཆད་མེད་པས་བདག་ཅག་
 རང་དང་སྒྲིལ་བ་མཉམ་པའི་ཐ་མལ་པའི་གཞུགས་ཤིང་རྒྱས་རྟོས་བཅས་ཅན་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་པར་
 མཛད་པའི་ཚུལ་བསམས་ནས་དད་ཀྱས་བསྒྲོམ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པའོ། ། འདི་ནི་བཤད་
 རྒྱུད་དོ་ཇེ་ཐེང་བར། “ཕྱི་རྒྱ་ཉན་ཐོས་སྟོད་པ་སྟོང་།”³ ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནོ། ། སངས་

1 རྡོ་བལྟན། བསྟོད་ཆོགས། 7 རྡོ་བ་དཔོན་མཉེན་པོ། བསྐྱགས་འོས་བསྐྱགས་བསྟོད། འོག་གངས་ 1452

2 ཇེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། 10 གསུང་ཐོར་བྱ། སྐབས་གསུམ་པ། གཅོང་དཔེར། འོག་གངས་ 1457

3 རྡོ་བཀའ། རྒྱུད་འབུམ། 3 དོར་ཐེང་། བེའུ་རེ་ལྟ་པ། འོག་གངས་ 2273 ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།

རྒྱལ་ལྷན་གྱིས་སྟོགས་དུས་སུ་ཐ་མལ་པའི་གཟུགས་འཛིན་པ་ནི་བརྟག་གཉིས་དང་གྲུང་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱད་མང་པོར་གསུངས་ཤིང་། ཡབ་སྐུ་མངའ་པའི་མདོ་སོགས་མདོ་སྡེ་མང་པོར་
 ཡང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་ལྷན་གྲགས་ཆེ་བ་དང་། མངས་སུ་དོགས་པས་
 མ་བཞོད་དོ། ། རྒྱལ་འདི་དག་ལ་སྟོན་གྱི་སྒྲེང་གཞིས་ཀྱང་ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྟོན་སངས་
 རྒྱལ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་འང་གདུལ་བྱའི་བསམ་བ་དང་བསྐྱེད་ནས་ཐ་མལ་པའི་གཟུགས་
 མང་དུ་བསྟན་ཏེ། སོར་སྒྲེང་ཅན་འདུལ་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་དགེ་སྟོང་རང་བཞིན་པ་
 ཞིག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཀླ་མི་ན་འདུལ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་རྒྱལ་དུ་སྐྱུལ་ཞིང་།
 མོ་ཁུ་འགལ་སྟོན་པོ་ཆེན་པོར་སྐྱུལ་པ་དང་། དེ་ཐའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་འདུལ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཐ་རང་
 བཞིན་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱུལ་པ་སོགས་ཐ་མལ་པའི་གཟུགས་བརྒྱུད་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་
 མདོ་སྡེ་ལས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནང་གི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པའི་སྣོན་ས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ནི།

ཁྱོད་གྱི་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཡན་ལག་རྣམས།

བདེ་གཤེགས་རིགས་ལྷ་ཡབ་ལྷ་མ་སེམས་དཔའ་དང་།

ཁྱོ་པོའི་དབང་པོའི་རང་བཞིན་མཆོག་གསུམ་གྱི།

བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཀའ་ཁྲིན་གསུམ་ལྟན་གྱི་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་བདག་ཅག་སྐྱེད་མོངས་རྣམས་
 གྱི་སྐྱུང་ཁོར་རང་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཐ་མལ་པའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཡང་ནང་གི་ཕུང་ཁམས་སྟེ་
 མཆེད་རྣམས་ནི་ཐ་མལ་པ་མིན་པར་རིགས་ལྷ་ཡབ་ལྷ་མ་དང་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་དང་ཁྱོ་པོ་
 བརྩ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་གསུམ་མ་ལྷས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དོ་སྐྱུམ་དུ་དད་གྲུས་ཆེན་པོས་
 གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལོ། ། འདི་དག་གི་རྒྱལ་ཞིབ་པར་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་པའི་སྐུ་བས་

སྤྱ་བཤད་ཟེན་ཏེ།

གསུམ་པ་གསང་བའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ནི།

ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་རོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི།

དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་བྱེ་བའི་བདག་ཉིད་དེ།

རིགས་བརྒྱའི་བྱུང་བདག་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་གཙོ།

ཟུང་འཇུག་དང་པོའི་མགོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསང་བ་ལྟར་ན་བཀའ་ངེན་གསུམ་ལྟར་ངེན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་རྒྱུད་
སྤེ་བཞི་ནས་གསུངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་
དང་སྤྱལ་བྱེད་དང་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། མདོར་ན་སྟོགས་བརྒྱའི་ཞིང་རབ་འབྱམས་ན་བཞུགས་
པའི་རྒྱལ་བ་སྤྱུང་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུགས་རྗེ་དང་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལ་
བྱུང་བདག་དོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་མཚན་དུ་བཏགས་པར་བསམས་ནས་སོས་བྱས་བྱུགས་བྱུག་
བྱེ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པའོ། ཟུང་འཇུག་དང་པོའི་མགོན་པོ་འབྱུང་ཚུལ་ནི། མཁས་བྱུང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། “སྟོག་འཛིན་ཆེས་སྒོར་བྱ་ཚུལ་ལ་ནི། རྣམ་དག་འོད་གསལ་ལྟ་
ཡི་ལམ་ལས་འོང་། རབ་དཀར་སྒྲ་ཟེར་བྱེ་བས་འབྱུང་བའི་སྤྱ། ཟུང་འཇུག་དང་པོའི་མགོན་
པོ་ལ་བྱུག་འཆང་།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་རྗེ་རྗེའི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པས་ཅ་བ་
དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུ་བསྐྱུས་ཏེ་ཐེམ་པ་ལས་དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་འཆར་ཞིང་། བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞོན་པ་དང་བཅས་པ་ལས་
ཟུང་འཇུག་གི་སྤྱ་འབྱུང་། སྤྱ་དེའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་ལས་ཟུང་འཇུག་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཞེས་
བྱ་བ་དེས་པ་ལྟ་ལྟར་གྱི་འོངས་སྟོང་རྟོགས་སྤྱ་ཐོབ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱུགས་ཀྱི་རོལ་བ་ལས་རིགས་
བརྒྱ་ལ་སོགས་པར་འཆར་བར་གསུང་། རིགས་བརྒྱ་ནི་རྣམ་སྤྱང་གི་རིགས་ཉི་ཤུ། རིན་འབྱུང་

1 མཁས་བྱུང་རྗེའི་གསུང་འབྱུང་། 5 གསུང་མོར་བྱ། གསང་འདུས་ལྟ་སོགས་ལ་བརྟེན་པ། གཙང་དབང། རོག་གྲངས་ 1246

གི་རིགས་ཉི་ཤུ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཉི་ཤུ། རོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཉི་ཤུ། མི་བསྐྱོད་པའི་
 རིགས་ཉི་ཤུ་སྟེ་བརྒྱུའོ། ། རིགས་བརྒྱ་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་ན་དེ་ཉིད་རིགས་ལྔར་འདུ། དེ་ཡང་བསྟན་
 གསང་བ་རིགས་གསུམ་དུ་འདུ། གསང་བ་རིགས་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་གསང་ཆེན་རིགས་
 གཅིག་སྟེ་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་འདུའོ། ། ཚུལ་འདི་དག་ནི་གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བའི་གནས་
 དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྤྱང་པོའི་དོན་ཡིན་པས་གསལ་བ་འདེབས་ཚུལ་འདི་ལ་གསང་བའི་
 གསལ་འདེབས་སུ་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྐོན་སྒྲིལ་གསལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ནི།

སྒྲིབ་མེད་ལྷན་སྒྲེས་དགའ་བའི་རོལ་བ་དང་།

དབྱེར་མེད་བརྟན་གཡོ་ཀུན་བྱུང་ཀུན་གྱི་བདག །

ཚོག་མ་མཐའ་བྲལ་ཀུན་བཟང་དོན་དམ་གྱི།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དངོས་ཁྱོད་ལ་གསལ་བ་འདེབས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ངས་དོན་གྱི་སྒྲ་མ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཞེས་ཀྱང་གསུང་། གསུང་འདིའི་དོན་ནི།
 མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། “གཉིས་སྤང་སྒྲོས་པའི་ཀུན་རྟོག་དབྱེར་སྒྲིལ་སྒྲིལ། མིང་
 པའི་འཁོར་ལོ་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་བཅད། ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ལྷན་སྒྲེས་དགའ་བའི་མཆོག །བདེ་ཆེན་
 ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་གནད་ཞིབ་པར་
 རྟོགས་པ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་དང་། དེ་བརྒྱུག་པ་ལ་གནས་ཕྱགས་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དགོས་པ་དང་། ཤེས་རབ་དེ་གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་མ་བྲལ་བར་
 གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཐར་པ་ཐོབ་ཕྱགས་རྣམས་ལ་ཆོག་ཙམ་དུ་མ་སོང་བར་ངས་པ་གཏིང་
 ནས་འཛོངས་པ་ཞིག་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་མེད་ནས་བཤད་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་འཁོར་འདས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱང་གིས་བྱེད་ཕྱགས་དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅོད་པ་ལ་ཀུན་རྟོག་གཡོ་

1 མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་འདུས། 5 གསུང་ཐོར་བྱ། གསང་འདུས་ལྷ་སོ་གཉིས་ལ་བརྗོད་པ། གཙང་དཔལ། རོག་གྲངས་ 9254

བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་ཀླམས་སྒྲིམ་དགོས་པ་དང་། ཀྱུན་རྒྱུ་གཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱི་རྒྱ་པ་པཅད་པ་ལས་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་འབྲུལ་ལྷགས་དང་། དེའི་མཐུ་ལས་བདེ་ཆེན་ཆོས་སྐུ་
 འབྲུལ་ལྷགས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་དགོས་ལ། རྒྱལ་འདི་ནི་རྒྱུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅེ་མོར་གྱུར་
 པ་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པ་ཅ་བཤད་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། མཐའ་དྲུག་དང་རྒྱལ་བཞིའི་
 བར་ནས་སྤྱི་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། མཐའ་དྲུག་དུ་བཤད་པའི་སྒྲིང་པོའི་དོན་ཡིན་པས་ཤིན་དུ་
 གསར་བའི་གནས་འདི་རྒྱུ་པ་པ་སྒྲིར་ལྷ་མཛོད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་དང་། བྱེད་པར་དཔལ་
 འདུས་པ་ཅ་བཤད་ཀྱི་དོན་ལ་འདིས་པ་ཞིག་དགོས་གསུང་ངོ་། ། ལྷ་མཚོས་སྐུར་བལྟ་བ་ནི་
 རྒྱགས་སུ་མ་བཟད་ཤེས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ནས་བྱུང་གསུངས་ཏེ། བོང་དུ་བྱངས་ཐེན་པ་ལྟར་དོ་རྩེ་
 གཙོད་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་མང་པོ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། ། ལྷ་མཚོ་དཔེན་ས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ལྷ་མཚོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་པ་དང་། དེས་དོན་ཀྱི་ལྷ་མ་
 ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་འདི་དག་རང་བཟོར་མཛད་པ་མིན་ཀྱི། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་རྒྱུད་
 ཀླམས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ལས། “རབ་འབྱོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་བྱུང་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་པེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་
 རིག་པར་བྱའོ། ། རབ་འབྱོར་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཉིད་བྱུང་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་པེན་
 པོའི་དགེ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་
 ཉིད་ནི་སྟོན་པའོ། ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་ལམ་མོ། ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་སྤང་བའོ། ། པ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་སྟོན་མའོ། ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་འདྲ་དོ། ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་
 སྟོབ་པའོ། ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་སྐྱབས་སོ། །¹ པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་གནས་སོ། ། པ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་དབྱུང་གཉེན་ནོ། ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་སྒྲིང་ངོ། ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པ་དྲུག་པོ་མའོ། ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་པའོ། ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་ཤེས་པ་དང་རྒྱུ་གཤེས་

¹ རྒྱལ་པོ་ལོ། མདོ་དཔེ་མཛོད་

པ་དང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གནས་པར་གྱུར་
 བའོ།”¹ ཞེས་དང་། “ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་གཏད་གྱི་ལེའུ་ལས། ཀུན་དགའ་ལོ་མདོར་ན་རི་ལྷར་
 ཁྱོད་གྱི་སྟོན་པ་ང་ཡིན་པ་དེ་ལྷར་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།”² ཞེས་
 སོགས་སྐྱ་ཆེར་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྒྲ་
 མ་དང་སྟོན་པར་བལྟ་བར་མ་ཟད། ལམ་དུས་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཀྱང་སྒྲ་མ་དང་སྟོན་པར་
 བལྟ་བ་སྟེ། འདི་དག་ལ་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་ཞེས་པར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་པ་ནམས་ལ་
 ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ།། དེས་དོན་གྱི་སྒྲ་མ་ཞེས་པ་དང་། དེས་དོན་གྱི་ཡི་དམ་ཞེས་པ་སོགས་ནི་
 དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཅ་བཤད་གྱི་མཐའ་དུག་གི་བཤད་པ་ལས་སྐྱ་ཆེར་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ།།
 བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་བརྟན་གཡོ་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་དང་། དེས་བརྟན་གཡོ་
 ཀུན་ལ་བྱབ་པ་ལ་སོགས་པ་གསུང་འདི་དག་གི་དོན་ཤིན་ཏུ་རྫོགས་པར་དཀའ་ཞིང་། མ་རྫོགས་
 བ་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོག་མི་རྙེད་ལ། རྫོགས་ན་ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེ་བ་དང་། སྐྱད་སྤེའི་སྤྱིང་པོའི་དོན་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་མཐའ་ཆོད་པར་བཤད་དགོས་ནའང་སྒྲ་མོངས་བདག་འབྲ་བས་ནི་འདིར་
 ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་དག་ཀྱང་སྒྲ་མ་དམ་པའི་གསུང་ལ་རྗེས་སྒྲོས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རང་སྟོབས་
 གྱིས་གསང་བའི་གནས་འདི་དག་འབྱེད་པར་ག་ལ་རུས། དེས་ན་རྒྱད་དོན་མདོར་དུ་གྱུར་པའི་
 དམ་པ་ནམས་གྱིས་རྫོ་རྗེའི་ཆོག་འདི་དག་ཞིབ་དུ་དབྱེ་བར་³ དེགས་སོ།། འདི་ལྟ་བུའི་གསང་
 བའི་གནད་ནམས་ནི་ལུང་ཅམ་སྐུབས་སུ་གྱུར་པ་ནམས་དང་། རྫོག་གའི་རིགས་པ་ལ་མཁས་པ་
 ཅམ་གྱིས་ཆ་ཅམ་ཡང་ཤེས་པར་མི་རུས་གྱི། སྒྲ་མ་དམ་པའི་བཀའ་འཛིན་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པར་
 གསུངས་ཏེ། བརྟན་གཉིས་ལས། “གཞན་གྱིས་བརྗོད་མིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་། གང་དུ་ཡང་ནི་

1 རྩེ་བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༡ བརྒྱད་མོང་པ། ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ། ཤོག་གྲངས་ ༢༡༠བཟུང་ལས་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
 པ་དུག་ནི་ཤེས་པ་དང་རྫོགས་པ་དང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་དོན་དུ་གནས་པར་གྱུར་བའོ།” ཞེས་སོ།།
 2 རྩེ་བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ༡ བརྒྱད་མོང་པ། ཤེར་ཕྱིན་མེད་ཏོག་བཀའ་པའི་ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་པ། ཤོག་གྲངས་ ༢༡༠ན 3
 ལུང་འདི་མ་དཔེར་ཡོངས་གཏད་གྱི་ལེའུ་ཞེས་གསལ་ཡང་། དེར་མ་རྙེད་པར་ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་པ་མེད་ཏོག་བཀའ་པའི་ལེའུ་ལས་འབྱུང་ངོ་།།
 3 ཞིབ་དུ་དབྱེ་བར་ དཔེ་དཔར།

མི་ཆེད་དེ། ཐ་མཛོད་དུས་ཐམས་པ་སྟེན་པ་ཡིས། བདག་གིས་བསོད་ནམས་ལས་ཤེས་བྱ།”¹
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་ཆེ་འཆང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། “གཞན་གྱིས་
 བརྗོད་མིན་བདེ་ཆེན་ལྟོན་སྟེ། བད་དུ་ཡང་ནི་ཆེད་པ་མིན་པ། ཁྱོད་ཞབས་བསྟེན་ཅིང་ཁྱོད་
 གསུང་སོས་པས། མངོན་སུམ་འགྲུབ་མཛད་བཀའ་འདི་ལྟ་བུ་མེད། རྒྱ་ཆེ་འཆང་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཆོན་། བཀའ་འདི་ཆེན་པོ་སྟེང་ནས་བྱོན་པས། སྒོ་གསུམ་དང་བས་གསོལ་བ་འདེབས་
 སོ། གྲིབ་བྲལ་བདེ་སྟོང་དཔེར་མེད་ལྟོན་སྟེ། ལྟར་དུ་སྟེ་བར་ཀྱིན་གྱིས་རྒྱ་བས་ཤིག །”² ཅེས་
 བཀའ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

བཞི་པ་ལྟར་ཆུགས་སུ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་དབང་བཞི་ལོན་ཚུལ་ནི།
 ཁྱོད་ནི་རྒྱ་མ་ཁྱོད་ནི་ཡི་དམ་ཁྱོད་ནི་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྟོང་སྟེ།
 དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་ཁྱོད་མིན་སྐབས་གཞན་མི་འཆོལ་བས།
 འདི་དང་བར་དོ་ཐུ་མའི་མཐར་ཡང་བྱགས་རྗེའི་ལུགས་ཀྱས་གཟུང་མཛོད་ལ།
 མིད་ཞིའི་འདིགས་སྒྲོལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་སྟོལ་གཏན་གྱི་ཐོགས་མཛོད་བར་གཙང་སྟངས།

ཞེས་ལན་གསུམ་དུ་གསོལ་བ་བྱགས་པ་ལྟར་བོ། དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱ་
 ཚུལ་ནི། བཀའ་འདི་གསུམ་ལྟར་འདྲིན་ཅན་ཅ་བའི་རྒྱ་མ་དེ་ཉིད་ལ་སྐབས་གསུམ་མ་ལུས་འདུས་
 པའི་བདག་ཉིད་དུ་བསྟུན་ནས་རེ་ས་གཞན་ན་མེད་པའི་རྒྱ་མིང་བསྟུར་གྱི་སྒོ་ནས་གསོལ་བ་
 ཅེ་གཅིག་དུ་འདེབས་པའོ། འདིའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་མའི་ཞབས་ལ་ཆོར་གྱིས་འཇུག་ནས་སྟེ་ཤོས་
 གཏུགས་ཏེ་གསོལ་བ་འདེབས་གསུང་། དེ་ཡང་འདྲིན་ཅན་ཅ་བའི་རྒྱ་མ་ཁྱོད་ནི་ཐོགས་བཅུའི་
 རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱགས་རྗེ་གཅིག་དུ་བསྟུན་ནས་ཉམ་ཐག་བདག་འཁོར་བ་
 དང་ངན་སོང་གི་གཡང་ས་ཆེན་པོ་ལས་བྱངས་ཏེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་

1 ཐུ་བཀའ་ལྟོན་འགྲུལ་ ༥ བརྟག་གཉིས། བརྟག་བ་དང་པོ། མེལ་བརྟན་པ། ཤོག་གངས་ ༡༠ན་3

2 བརྟེན་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་འགྲུལ། 3 གསུང་སོང་བྱ། ཐ་མཛོད་བཀའ་འདི་ཆེན་པོ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་བྱགས་རྗེས་བསྟུན་པ་
 གྲུབ་པའི་སྟེན་སྟེ། གཙང་དབང་། ཤོག་གངས་ 30ན་3

འབྲིང་ཕྱིར་རང་དང་སྐལ་བ་འཆམ་པའི་སྒྲ་མའི་རྣམ་པར་བྱོན་པ་ཡིན་པས། ད་དུང་བྱང་ཆུབ་མ་
 ཐོབ་བར་དུ་རེ་ས་གཞན་ན་མེད་པས་བདག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མ་སླེབ་ཀྱི་བར་དུ་ལམ་སྟངས་
 ཏུ་གསོལ། ཁྱོད་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ངོ་མོ་སྒྲ་མའི་རྣམ་པར་ཤར་
 བ་ཡིན་པས་བདག་སྲིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྐྱར་དུ་བསྐྱབ་དུ་གསོལ། ཁྱོད་ནི་ཡི་
 དམ་མ་ལུས་འདུས་པའི་ངོ་མོ་ཡིན་པས་བདག་ལ་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱར་དུ་
 སྐྱལ་དུ་གསོལ། གནས་གསུམ་གྱི་དབང་པོ་དང་མཁའ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲ་མ་རྟོ་རྟེ་འཆར་
 ཁྱོད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ལེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་རྣམ་རོལ་ཡིན་པས་ན་ཁྱོད་ནི་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་མངའ་
 བདག་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་ལུས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་བདག་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་
 བར་དུ་ལམ་སྟངས་དུ་བཟོད་པའི་སྟོགས་¹མཛད་དུ་གསོལ། དུར་ཁྱོད་བརྒྱད་དང་ཡུལ་ཉེར་བཞིར་
 བཞུགས་པའི་ཆོས་སྐྱོང་སྐྱང་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲ་མ་རྟོ་རྟེ་འཆར་ཆེན་པོའི་ཐབས་མཁས་
 འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱུང་ཡིན་པས་ན། ཁྱོད་ནི་ཆོས་སྐྱོང་མ་ལུས་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 པས་བདག་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་ཁྱེན་བར་གཅོད་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱར་
 ཏུ་གསོལ། མདོར་ན་འདི་ཕྱི་བར་དོ་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲ་མ་རྟོ་རྟེ་འཆར་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ལས་ལྷག་པའི་
 རེ་ས་གཞན་ན་མེད་པས་ནས་ཡང་འབྲལ་བ་མེད་པར་ཐུགས་རྗེའི་ལྷགས་ཀྱས་བཟུང་ལ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གདུང་ལྷགས་བྲག་པོས་གསོལ་བ་གདབ་པོ། དེ་ལྟར་ཕུར་ཚུགས་
 སུ་གསོལ་འདེབས་ལྷགས་བྲག་པོ་ལན་གསུམ་དུ་བྱས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་
 ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐུས།
 སྒྲ་མའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ལས།
 བདུད་ཅི་ཤོད་ཟེར་དཀར་དམར་མཐིང་ཁ་གསུམ།

1 བཟོད་པའི་སྟོགས་ བགཟིལ།

རིམ་དང་ཅིག་ཅར་བྱུང་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི།

གནས་གསུམ་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་ཐིམ་བ་ལས།

སྒྲིབ་བཞི་དག་ཅིང་རྣམ་དག་དབང་བཞི་ཐོབ།

སྒྲུབ་ཐོབ་ཅིང་སྒྲུབ་གཉིས་བ་ཞིག །

དཔྱེས་བཞིན་ཐིམ་བས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་བར་བསམས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གདུང་བྱགས་
 དག་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རྒྱ་མ་ཐུབ་དབང་དོན་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་བྱགས་གཏིང་ནས་དཔྱེས་
 ཏེ་སྒྲིབ་པོའི་ཚི་ལས་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་རྒྱན་བབས། རང་གི་སྒྲིབ་པོ་ནས་ཞུགས། ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 བསགས་པའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མ་མལ་གྱི་སྒྲུང་ཞེན་སྒྲུངས། ལུས་པའི་
 དབང་ཐོབ། སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལྟུང་པའི་རྒྱས་པ་བཞག་པའི་མོས་པ་བྱ། རྒྱ་མའི་མགྱིན་པའི་ལྷུང་ལས་
 བདུད་ཅི་དམར་པོའི་རྒྱན་བབས། རང་གི་མགྱིན་པར་ཞུགས། དག་གི་སྒྲོ་ནས་བསགས་པའི་
 སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་དུ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲུང་ཞེན་སྒྲུངས། གསང་
 པའི་དབང་ཐོབ། མོངས་སྒྲུབ་ལྟུང་པའི་རྒྱས་པ་བཞག་པའི་མོས་པ་བྱ། རྒྱ་མའི་བྱགས་གཏིང་ལྷོ་
 ལས་བདུད་ཅི་སྒྲོན་པོའི་རྒྱན་བབས། རང་གི་སྒྲིང་གར་ཞུགས། ཡིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསགས་པའི་
 སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་གང་སྒྲུང་བདེ་སྒྲོང་དུ་འཆར་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དེ་མ་སྒྲུངས།
 ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཐོབ། ཚོས་སྒྲུབ་ལྟུང་པའི་རྒྱས་པ་བཞག་པའི་མོས་པ་བྱ། རྒྱ་མའི་
 གནས་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ལས་བདུད་ཅི་དཀར་དམར་མཐིང་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་བབས།
 རང་གི་གནས་གསུམ་དུ་ཞུགས། སྒྲོ་གསུམ་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྒྲུངས། དབང་
 བཞི་པ་ཆོག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ། འབྲས་བུ་ཟུང་འཇུག་འབྲུག་པའི་རྒྱས་པ་བཞག་བྱུང་སྒྲུབ་
 པའི་མོས་པ་བཏབ་པོ་བྱའོ། ། བསྐྱུ་ན་དེ་ཅམ་དང་། ཡང་དབང་བཞི་མོ་མོའི་བདེ་དོན་འཕྲོད་དེས་
 སུ་བྱ་བྱིང་ཅུང་ཟད་རྒྱས་ཅམ་བྱེད་ན། སྒྲུང་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གསོལ་བ་བྱགས་དག་དུ་

[illegible]

ལ་བསྐྱེམས་པས་རྒྱུད་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མོས་པ་བྱའོ།། དེ་ནས་སྤར་ཡང་ལྷ་མ་ཐུབ་དབང་
 རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་མོས་གྲུས་ཤུགས་དྲག་པོའི་སྐོ་ནས་བདག་ལ་གསང་དབང་བསྐྱར་དུ་
 གསོལ་སྐྱེས་དུ་ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ལྷ་མ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡུམ་རྟོ་རྟེ་དབྱིངས་
 ཀྱི་དབང་ཐུག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱོར་མཚམས་དང་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་
 ཐོགས་བཅུར་འཕྲོས། ཐོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཡལ་ཡུམ་སྐྱོན་དངས། ལྷ་མའི་སྦྱོ་པོ་ནས་ཞུགས།
 བྱར་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སུ་ཞུ་བ་ལྷ་མ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡལ་ཡུམ་གྱི་སྦྱོར་མཚམས་ནས་བདུད་
 ཅི་དཀར་དམར་གྱི་ཆོགས་དང་། སྦྱའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱུད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱང་།
 རང་ལ་ཐིམ་པས་རང་གི་ཡུས་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅིས་གང་ཞིང་། ལྷག་པར་མཁྱིན་པའི་གནས་སུ་
 བདུད་ཅི་དཀར་དམར་དཔག་མེད་ཞུགས་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྟན། ལྷ་མ། ཆོག་རྒྱལ།
 དག་འབྱུང་ལ་ཐོགས་པ་དག་གི་སྐོ་ནས་བསགས་པའི་སྦྱིག་སྦྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་
 རྒྱུད་ཐུགས་སོ་སོར་སྤང་ཞིང་ཞེན་པའི་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས། ཡུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཅན་དུ་སྦྱར། ལྷག་པར་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་ཁམས་ནམས་ཀྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་དག་མ་
 དག་གི་སྦྱ་ཡུས་སྐོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས། འབྲས་བྱ་འོངས་སྦྱོད་རྟོགས་པའི་སྦྱ་འབྲུབ་པའི་
 རུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བཞག་གསང་དབང་ཐོབ་བྱུང་སྐྱེས་དུ་དགའ་བ་བསྐྱོམ། དེ་ནས་ཡང་ལྷ་མ་
 ཐུབ་དབང་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་མོས་གྲུས་ཤུགས་དྲག་པོའི་སྐོ་ནས་བདག་ལ་ཤེས་རབ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་དུ་གསོལ་སྐྱེས་དུ་ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ལྷ་མ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་
 པོའི་ཡུམ་རྟོ་རྟེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཐུག་མ་ལས་རང་འབྲུག་ཉིས་པ་ཞིག་ཆད་དེ། རང་འདོད་ལྷ་
 ཡལ་ཡུམ་དུ་གསལ་བའི་ཡུམ་ལ་ཐིམ། དེ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་དགའ་བ་དང་། མཚོག་
 དགའ་དང་། ཁྱད་དགའ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་ནམས་རིམ་གྱིས་ཐོབ། ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་
 དུས་སུ་ཀུན་རྟོག་གཞོ་བྱེད་དང་བཅས་པ་འགགས་ཤིང་། སྦྱོས་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་
 གནས་ཡུགས་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་

སྐྱུ་མཛོད་དུ་བྱས་པའི་མོས་པ་བརྟན་པོ་ལྟ། བདེ་ཆེན་པོ་དང་གསལ་པོ་དེ་ནི་སྒྲོ་གཅིག་གི་སྟེང་ནས་
གཟུགས་སྐྱུ་དང་ཆོས་སྐྱུ་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་ཀྱས་པའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྒྲ་མོང་མ་ཡིན་པའི་པམ་ཆེ་
གཅིག་ཉིད་ལ་རྒྱང་འདུག་པསྐྱབ་པའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་སྐྱུ་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པས། རྗེ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པས་སྐྱུ་སྐྱེས་པ་སྟེང་ཀྱས་ན་རབ་དང་། དེ་མི་ཀྱས་ཀྱང་པ་སྟེང་རིམ་པའི་ལྷ་བདེ་པ་སྟེང་
ཀྱས་ན་དེའི་སྟེང་ནས་བསྟོམ། དེ་ཡང་མི་ཀྱས་ན་མ་མཐའ་ཆེ་ག་རྗེས་འབྱང་བའི་གོ་བའི་སྟེང་
ནས་ཡིད་འབྱུང་གི་སྟོང་པ་བརྟོན་ཏེ་སྐགས་པམ་ཐམ་མོ་ལ་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་ཀྱི་གསུང་
ངོ་།། དེ་སྟེང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ཐོབ། བརྟན་པེམས། གཞོད་པེམས། ལོག་ལྟ་ལ་
ལོགས་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་སྟོན་པས་གསལ་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱུང་
པར་གང་སྟེང་བདེ་སྟེང་དུ་འཆར་པ་ལ་སྤྲིབ་པའི་དྲི་མ་སྐྱུངས། པམ་པོ་དང་གསལ་སྟོན་པ་ལ་
དབང་བར་བྱས། འབྲས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་ཆོས་སྐྱུ་འབྱུག་པའི་ཀྱས་པ་བྱུང་པར་ཅན་བཞག་ཀྱང་སྐྱམ་
དུ་དགའ་བ་བསྟོམ། དེ་ནས་ཡང་སྒྲ་མ་སྐྱབ་དབང་རྟོ་རྗེ་འཆར་ཆེན་པོ་ལ་མོས་བྱས་བྱུགས་དག་
པོའི་སྟོན་པ་དག་ལ་དབང་བཞི་པ་ཆེ་ག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱུར་དུ་གསོལ་སྐྱམ་དུ་ཡིད་ཀྱིས་
གསོལ་བ་བཏབ་པས། སྒྲ་མ་སྐྱབ་དབང་རྟོ་རྗེ་འཆར་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གསུམ་
པ་ཐོབ་པའི་སྐབས་སུ་ལྷས་སྐྱའི་སྐྱུར་སྐྱང་བཞིན་པའི་དུས་ན། ཐེམས་སྐྱུ་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་
བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ངེས་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་འདི་གོམས་པར་
བྱས་པ་ལས་མཐར་ཐུང་ཐེམས་ཅན་ལས་བྱུག་པའི་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་རང་
སྟེང་གི་རིག་མ་དང་ཁ་སྟོར་བའི་ལྷས་ཅན་དང་། དེའི་དུས་ཉིད་ན་སྐགས་སྐྱུ་ཅིག་སྐྱེས་པའི་
དགའ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་རོ་གཅིག་དུ་ལྷགས་པའི་པོ་དང་གསལ་པེམས་ཅད་སྟོང་པ་གཉིས་
ངོ་མོ་དབྱེར་མེད་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱང་འདུག་གི་གོ་འཕང་མཛོད་དུ་བྱེད་དེ། དེ་
ནི་ཐོབ་ཀྱི་དོན་ཀྱི་དབང་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་གསུངས་ཤིང་དབང་བཞི་པ་རྒྱང་འདུག་གི་དོན་

ལ་རྩེ་སྒྲུབ་ཅིང་། ཐ་མ་ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་སྤྲུགས་ཤིན་ཏུ་དབྱེས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ལས་
 རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་དེ་རང་ཉིད་ལ་ཐེན་པས། མོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྟོན་གསུམ་
 གྱི་སྤྲིག་སྤྲིལ་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱད་པར་གཉིས་སྤྲང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དག་སྟེ་
 འོད་གསལ་སྤྲང་པའི་རང་དུ་ཞུགས། འོད་གསལ་དེ་ལས་རྒྱ་ལས་ཉ་ལྟར་བ་བཞིན་ཏུ་སྒྲུབ་ཅིག་
 གིས་རྒྱང་འབྲུག་དང་པོའི་མགོན་པོའི་སྤྲང་ལངས། ཐ་མ་ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྤྲུ་
 གསུང་སྤྲུགས་དང་རང་གི་སྟོན་གསུམ་དབྱེར་མེད་རོ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་མོས་པ་བརྟན་པོས་
 བཉམ་པར་འཛོག་ཅི་ཐུབ་བྱ། དེས་དབང་བཞི་པ་ཆོག་དབང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ། སྟོན་གསུམ་གྱི་སྤྲིག་
 སྤྲིལ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤྲངས། ལམ་རྒྱང་འབྲུག་སྟོན་པ་ལ་དབང་བར་བྱས། འབྲས་བྱ་
 རྒྱང་འབྲུག་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྤྲུ་སྤྲང་ཏུ་འབྲུལ་པའི་ནུས་པ་རྒྱད་པར་ཅན་བཞག་རྒྱང་སྤྲུམ་ཏུ་
 དགའ་བ་བསྟོན་མོ། དེ་སྤྲང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ལེན་རྒྱལ་རྒྱས་པ་བྱ་རྒྱལ་དེ་ནི་བདེ་
 གསང་འཛིགས་གསུམ་ལ་མ་བྲལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པའས། དེ་མིན་ཡང་སྤྲིའི་སྤྲོང་
 རྒྱལ་ཡིན་གྱི། རྒྱད་པར་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཆོག་སྤྲིལ་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཆོགས་ཞིང་
 གི་གཙོ་པོའང་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནས་སྤྲོང་ན།¹ ཐ་མ་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཆེན་
 པོའི་སྤྲིའི་གནས་ལྟར་འཛིགས་བྱེད་རིགས་ལྟ་བུ་ཞུགས་པ་ལས་རིགས་ལྟ་ཆད་དེ་བྱམ་དབང་
 བསྐྱར་བ་སོགས་དབང་བཞི་ལེན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱད་པར་ཤེས་དགོས་པས། དེ་ནི་རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་
 ཆེན་པོས་དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་གྱི་ཐ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ཆོགས་ཞིང་གི་
 གཙོ་པོ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་ནས་འདུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཆོག་སྤྲིལ་ཏུ་བྱེད་ན།² དབང་
 བཞི་ལེན་རྒྱལ་གོང་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་རེ། འདུས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་
 ལེན་རྒྱལ་སྤྲུལ་མོང་མིན་པ་ནི་དོ་རྩེ་འཆང་སྟོན་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གསང་བ་འདུས་
 པའི་ཐ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ཆོགས་ཞིང་གི་གཙོ་པོ་པོའང་པོ་སྟོན་པར་

¹ བྱས་ནས་སྤྲོང་བ་ཡིན་ན། ལག་ཐིམ།

² ཆོག་སྤྲིལ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ལག་ཐིམ།

བསྐྱེད་ནས། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་བཞི་ལོན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མེན་པ་བྱེད་ན། རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་
 པ་ཆེན་པོས་བདེ་མཆོག་གི་སྒྲ་མའི་ནལ་འཁྱོར་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 དབང་བཞི་ལོན་ཚུལ་དེ་དག་ནི་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲུང་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་གྲུབ་ཆེན་
 དཔེན་ས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཡི་གེར་འགོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། རོན་དུ་ན་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་
 པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱའོ། རྒྲ་མའི་ནལ་འཁྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 དབང་བཞི་ལོན་ཚུལ་འདི་དག་ལ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ནས་བརྒྱུད་དཔེན་ས་པ་ཡབ་སྲས་
 རྣམས་བསྐྱེད་ས་པ་ཆེ་བར་མཛད་ཅིང་། བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེས་ལམ་ལ་བག་
 ཆགས་འཛོག་པ་ལ་ཡིན་དུ་གལ་ཆེ་བ་མེད་མི་རུང་དུ་མཛད་ཅིང་ཡང་ཡང་བྱ་དགོས་ཚུལ་དང་།
 མ་མཐའ་ཉིན་དེར་ཆར་དེ་མ་ཆག་པ་དགོས་ཞེས་འདོམས་པར་མཛད་དོ། དེ་ལྟར་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་སྒྲུངས་ནས་རང་རྒྱུད་འབྲུག་དང་པོའི་མགོན་པོ་རྣེ་རྣེ་འཆར་དུ་གྱུར་པ་དེ་
 གའི་རང་ནས་སྐྱེས་པ་སྒྲ་བའས། ཡང་སྒྲ་མ་སྤྱིང་དབུས་སུ་ཕྱོན་ཏེ་ཡིན་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུད་མེམས་
 དང་དབྱེར་མེད་པའི་སྒྲ་མ་རྣེ་རྣེ་འཆར་ཆེན་པོའི་སྐྱེས་ཀར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱིང་དུ་རྒྱ་
 ཡིག་གི་མཐར་སྐྱེས་སྤྱིང་མགོ་ཕྱེན་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་གལས་སུ་བསྐྱོར་བ་མར་མེའི་སྤྱིང་བ་
 འབྲིགས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེས་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱིང་བར་སྐྱོག་བཞིན་པ་ཞིག་གསལ་བཏབ་ལ། སྐྱེས་སྤྱིང་
 རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྱོས། སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་ཉིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་
 པས་མ་དག་པ་སྐྱུངས་ཏེ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་གྱུར། ཡང་འོད་ཟེར་ཕྱོགས་བཅུར་
 འཕྱོས། རིགས་དུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕོག་པས་སོ་སོའི་སྤྱིག་སྤྱིབ་རྣམས་སྐྱུངས་
 ནས་རྣེ་རྣེ་འཆར་གི་སྐྱུར་གྱུར། རང་དང་སེམས་ཅན་ལྟར་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེས་ཀའི་
 སྐྱེས་སྤྱིང་ལས་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱོད་བསྐྱེད་དང་། རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་ཁྱིན་རྒྱལ་འབེབས་པའི་
 དམིགས་པ་དང་བཅས་སྐྱེས་པ་སྒྲ་བར་བྱའོ། བསྐྱེས་བྱའི་སྐྱེས་ནི་ཐོག་མར་སྒྲ་མའི་མཆོན་
 སྐྱེས་པ་སྒྲ་བར་གསུངས་པས། བདག་གི་སྒྲ་མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ནི། ཨོ་ལྷ་གྲུ་དུ་སུ་མ་ཏི་རྒྱ་ན་

སི་རྩི་རྩི་རྩི། ཞེས་པ་འདི་བསྐྱེད་བར་མཛད་ཅིང་། སློབ་མ་ལའང་འདིའི་དམིགས་པ་སྟོན་ལ། ཐུན་
 དངོས་གཞིར་མ་ཟད་ཐུན་མཚན་སྐྱེས་སྤངས་སྤངས་མཚན་སྤྲུགས་འདི་རང་བསྐྱེད་བར་མཛད་དོ།
 དེ་ནས། ཨོ་ཐུ་ནི་ཐུ་ནི་མཉུ་ཐུ་ན་ཡེ་སྤྲུ། ཞེས་ཐུབ་དབང་གི་གཞུངས་ཅི་མང་བསྐྱེད་དེ་ནས།
 ཨོ་ཡུང་བཟླ་རྩ་རྩི་རྩི། ཞེས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གཞུངས་ཅི་མང་བསྐྱེད་དེ་ནས། ཨོ་ཡུང་རྩི། མང་
 ཏུ་བསྐྱེད་བར་གསུང་དོ། དེ་ལ་སྐྱེ་མའི་མཚན་སྤྲུགས་བསྐྱེད་བའི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྲུག་གི་མཐུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བ་ཞིག་སྟེ། མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། "སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་གསོལ་བ་
 བཏབ་པ་ལས་སྐྱེ་མའི་མཚན་སྤྲུགས་འདྲེན་ཞིང་གསོལ་བ་བཏབ་ན་བྱིན་རྒྱལ་སྤྲུག་ཆེ།"¹ ཞེས་
 གསུང་། གཞན་ཡང་སྟོན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་སློབ་ལོ་རྒྱས་མང་ཏུ་སྤྲང་དོ། དེ་ཡང་
 སྐྱེ་མའི་མཚན་སྤྲུགས་ལ་བྱིན་རྒྱལ་སྤྲུག་ཆེ་རྒྱུ་ནི་སློབ་མ་རང་གི་དད་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ། སློབ་
 མའི་ངོས་ནས་སྐྱེ་མ་དེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ངོ་ཐོང་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་བཟུ་ཞིང་
 མོས་གྲུས་བཅོས་མིན་ཞིག་ཡོད་ན། སྐྱེ་མའི་ངོས་ནས་རྒྱུ་མཐོ་དམའ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་
 སློབ་མ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྲུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་སྐྱེ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བྱིན་རྒྱལ་སྤྲུག་པ་འབྱུང་། སློབ་
 མའི་ངོས་ནས་དད་མོས་མེད་ན་སྐྱེ་མ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་ཡང་བྱིན་རྒྱལ་སྤྲུག་གང་ཡང་མི་
 འབྱུག་སྟེ། ཐོ་ཏོ་བའི་བེལ་བུ་ལས། "སྐྱེ་མ་བྱིན་རྒྱལ་སྤྲུག་ཆེ་དང་རྒྱུང་བ། དངོས་ལ་མ་ཡིན་
 རང་ལ་རག་ལས། བྱས་གཞོ་མེད་ཅིང་ཡོད་མ་ཆེས་ན། འཇམ་དབལ་སྤྱན་རས་གཟིགས་
 དངོས་བྱོན་ཡང་། དེ་ཡི་དོན་ཏུ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར། དེ་ལ་ཡོད་ཆེས་གྲུས་ཤིང་བྱས་གཞོ།
 ཡོན་ཏན་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མ་མིན་ཡང་། དེ་ལ་དེ་ཡི་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་སྤྲུག་པ་འབྱུག་པ་"² ཅེས་གསུངས་

1 མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་གཉིས་འབྲུག་པ་དེའི་ནང་བཅའ་བྱང་མ་རྟེན།

2 གངས་ཅན་རིག་བརྒྱུད་སློབ་འཁུམ་སྟེ་མིག་དེབ་བཅུ་དྲུག་ལ། བེལ་བུ་སྟོན་པོ། མི་རིགས་དཔེ་སྤྱན་ཁང་། 1999 རོག་གྲངས་ 3194
 ལས་བྱུང་པའི་ཆོགས་ཀྱང་མཐའ་མ་རྒྱུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། "དེ་ལ་དེ་ཡི་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྲུག་པ་" ཞེས་སོ།
 བཀའ་གདམས་པའི་མན་ངག་བེལ་བུ་སྟོན་པོའི་འགྲེལ་བ། རྫོང་ལྷ་འགྲེལ་བ། གཙང་དཔར། རོག་གྲངས་ 3054

པ་ལྟར་རོ། ། འདི་དག་ལ་སྔོན་དག་བཅོམ་པ་ལ་དད་པའི་ཚན་མོ་ཞིག་ལ་མི་ཞིག་གིས་བྱིའི་
 མོ་ཞིག་བྱིན་ནས། འདི་དག་བཅོམ་པའི་ཆེས་ས་ཡིན་ལུས་པས། ཚན་མོས་ཡིད་ཆེས་ལུས་
 བས་རྒྱན་དུ་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་དུ་བཏབ་པས། བས་ཞིག་ན་མོ་དེ་ལ་རིང་བསྐལ་
 དང་འོད་འཕྲོ་བ་སོགས་བྱུང་སྟེ། ཚན་མོས་དངོས་བྱུབ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེད་གཞི་མང་དུ་
 སྐྱར་བས། སྔོན་གྱི་བྱུང་བ་དེ་དག་བསམས་ནས་ཀྱང་ངེས་པ་བསྐྱེད་དོ། ། ལྷན་དབང་གི་
 གཞུངས་སྔགས་འདི་ལན་རེ་བཞུས་པས་ཀྱང་བསྐྱལ་བ་ཁྲི་ཐག་མང་པོའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་འདག་
 པར་མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྫོ་རྗེ་འཆང་གི་གཞུངས་འདི་ནི་མཆོག་སྐུ་བ་པའི་ཐབས་སུ་
 དབལ་འདུས་པ་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱད་ཚམས་ནས་རྒྱ་ཆེར་བསྔགས་པ་ལྟར་རོ། ། ལོ་ལྷུ་འུ་
 གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྐྱེད་པོ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱད་སྟེ་བཞི་
 བས་གསུངས་པའི་གཞུངས་སྔགས་ཐབས་བྱུང་ཅན་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྒྱས་མཐུ་འདི་ལ་ཡོད་དེ། གཞུངས་སྔགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཞི་རྒྱས་དབང་འག་གི་
 ལས་གང་བསྐྱབ་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་འདིས་རྒྱས་ཤིང་། དེར་མ་ཟད་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞི་རྒྱས་དབང་འག་གི་ལས་ཆོགས་སྐུ་བ་པའི་ཆེ་འབད་ཀྱང་མ་གྲུབ་ན་ཡི་གེ་
 གསུམ་པོ་འདིའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱལ་ཏེ་བསྐྱབས་ན་ངེས་པར་
 འབྱུབ་པར་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱད་ལེ་ཅུ་བཅུ་པ་ལས་གསུངས། བྱང་ལ་མཆོག་དུ་གཞོལ་བའི་
 རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་པོ་འདིའི་སྒོ་ནས་ཞི་རྒྱས་དབང་
 འག་གི་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་རྒྱས་པར་མ་ཟད། ཡི་གེ་གསུམ་རྒྱུད་དང་སྐུར་བའི་རྫོ་རྗེ་
 བཞུས་པའི་མཐུ་ལས་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུབ་ཀྱང་སྐུར་དུ་བསྐྱབ་རྒྱས་པས་ན།
 གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྫོར་བཞུས་འདི་ལ་མཆོག་སྐུ་ན་མོང་གི་དངོས་བྱུབ་
 ཅེ་འདོད་སྟོལ་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུས་པ་ཞེས་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱད་ལེ་ཅུ་གསུམ་པ་ལས་

རྒྱ་ཆེར་བསྐྱགས་སོ།། འདི་ནི་སྤྱི་མཐོང་ལྟ་བུ་འཁོར་གྱི་སྤྱི་པོ་ཡིན་པས་མན་ངག་གི་གནད་
 རྒྱུ་མཐུན་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དཔེན་ས་པ་ཡབ་སྐུ་དང་དོ་རྩེ་
 འཆང་སྤོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་རྒྱུ་མཐུན་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་ན་འདི་དག་ལ་མན་
 ངག་གི་གནད་བྱུང་པར་ཅན་མང་ཏུ་ཡོད་སྟངས་པས། འཇམ་མགོན་སྟན་ཆུང་གི་མན་ངག་ལ་
 སྤྱི་པོ་སྤྱི་པོར་བྱ་འདོད་པ་རྒྱུ་མཐུན་གྱིས་སྤྱི་པོ་མཚོད་པའི་ཆོག་འདོན་ཤེས་པས་ཆོག་པར་
 མི་བྱ་བར། མན་ངག་གི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་རྒྱུ་མཐུན་ཅད་བཅད་ལ་ཞིན་པས་འཇུག་པ་ཅམ་
 མིན་པར་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པ་ལ་འབད་
 པར་བྱའོ།། །

༥ རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ཐུན་པ་རྣམས་
ལ་གྲུས་པས་ཐུག་འཆལ་ལོ།། བཙེ་བ་ཆེན་པོས་
རྩེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ།

བཞི་བ་མདོ་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ལ་སློབ་སྦྱང་ཞིང་བྱིན་སྐབས་ལྷ་བ་
ལ་གཉིས། ལམ་ཀྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་། བསྟེན་ནས་སློབ་སྦྱང་བའི་
ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ལམ་ཀྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། སྒྲ་མ་ལྟ་སྟོན་བཞིན་པའི་ངང་ནས་
འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྦྱར་དུ་འཛོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ནད་དང་གདོན་ལ་
སོགས་པས་མི་གཞོད་ཅིང་། གང་བསམས་ཡིད་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་རྒྱལ་བས་མན་ཡོན་
རི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་དང་། བསྟེན་ཚུལ་ལོག་སྟེ་སྒྲ་མ་ལ་བརྟན་སྟོན་སོགས་བྱས་ན་
ནི་མཆོམས་མེད་ལས་ཀྱང་རྣམ་སྟོན་ཆེ་བར་གསུངས་པས་ངན་འགྲོ་མི་བཟད་པར་འབྱུངས་
དགོས་པ་དང་། ཆེ་འདིར་ནད་དང་གདོན་དུ་མས་འཆེ་བ་སོགས་འདི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བའི་ཉེས་དམིགས་གསུངས་པའི་ཚུལ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་བསམས་ཏེ་ངེས་པ་བརྟན་
པོ་བསྐྱེད་ནས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་བསྟེན་པ་ལ་སློབ་ཅི་ཆེག་སྤྱིལ་གྱི་འདུན་པ་
བསྐྱེད། དེ་ནས་དད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་དངོས་སུ་སྦྱང་བ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
ཡང་ཡང་བསམས་ལ་སློབ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་འཛིན་ཅི་ཐུབ་བྱ། མདོར་ན་ཡང་དག་པར་

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཉམས་ཐག་བདག་འདེན་པའི་ཕྱིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ནམ་
 པར་ཕྱོན་པ་ཡིན་པར་བསམས་ལ་སྒྲོན་རྟོག་གི་སྒྲོ་ཡེ་མ་ཤོར་བ་བྱ་ཞིང། ཡོན་ཏན་བསམས་
 པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་¹ ཏུ་མ་ནས་བསྐྱེད་ལ། སེམས་དང་བའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་དད་པ་མ་སྐྱེས་གྱི་བར་དུ་
 བསྐྱོམ། དེ་ནས་རང་ལ་སྒྲར་མན་བཏགས་པ་དང། མ་འོངས་པ་ན་འདྲོགས་པར་འགྱུར་བའི་
 བཀའ་བྲིན་ནམས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་ལ་གྲུས་པ་ཆེན་པོ་མ་སྐྱེས་གྱི་བར་དུ་
 བསྐྱོམ། དེ་ནས་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་ནས། “འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཞིང་
 ས་དམ་པ་དུས་བཞི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་བདེ་ལེགས་གྱི་ས་པོན་བཏབ་པས་ཆོག་
 པ་འདི་ལ་ཡང་དད་པའི་གཤོལ་གྱིས་བསོད་ནམས་གྱི་ཞིང་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མདོ་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སངས་པ་ཡིན་ནོ།”² ཞེས་དང། “མཉན་ན་ཆོག་
 མི་ཐེན། བསམས་ན་དོན་མི་གོ། བསྐྱོམས་ན་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་སྒྲོའི་མཐུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བའི་དུས་
 ལྷ་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བཞེན་པ་མན་ངག་ཡིན།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཞིང་མཆོག་དམ་པ་འདི་
 འབྲ་དང་མཇལ་བཞིན་དུ་འདི་ཕྱིའི་བདེ་ལེགས་གྱི་ཅ་བ་འཇུགས་ཕྱིར་དགེ་བའི་ས་པོན་སྐྱན་པར་
 མི་བྱེད་པར་ཡལ་བར་འདོར་བ་ནི་བདག་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པའམ་སྤྱིང་དུ་ལ་བའོ་སྤྱུམ་དུ་བསམས་ལ།
 མན་བདེ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཞིང་ས། བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་གྱི་ཅ་བ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞི་
 ཏེན། སངས་རྒྱས་དངོས་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འདིའི་ཕྱིར་དུ་ལུས་གྱིས་བསྐྱེན་བཀྱུར་བ་
 དང། ངག་གིས་བསྐྱོད་ཅིང་གསོལ་འདེབས་བཟོད་པ་དང། ཟང་ཟིང་གི་དངོས་པོས་མཆོད་པ་
 དང། བཀའ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པས་མཉེས་པར་བྱའོ། རྗེ་བཙུན་སྐྱ་མ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཁྱེད་གྱིས་ཀྱང་
 བདག་བྱང་རྒྱུ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་དཔྱེས་བཞིན་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ་སྐྱམ་དུ།

¹ ཡོན་ཏན་སེམས་དཔའི་སྒྲོ་སྒྲོ་ དཔེ་དཔར། ལག་ཁྱིས།

² རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། བ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་ ༤༠བཟ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་ཟི་འདྲ་ཞེ།

“འདི་ཕྱིའི་བདེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་……” ཞེས་འབྱུང་ངོ།

³ རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། བ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གཙང་དཔར། ཤོག་གངས་ ༤༠བཟ

ཞིང་མཆོག་དམ་པ་ཇི་བཅུན་སྒྲ་མ་ལ།

མཆོད་ཅིང་གྲུས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་བའི་མཐུས།

བདེ་ལེགས་ཅུ་བ་མགོན་པོ་བྱོང་ཉིད་ཀྱིས།

དབྱེས་བཞིན་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྲགས་བྲག་ཏུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལ་ལྷ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་
ལུ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས། རོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱུང་པར་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་
སྤྲིབ་སྦྱངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལྷང་
རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་མཐོང་བའི་དད་པ་
དང་། བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བྱོན་པའི་གྲུས་པ་དང་། མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་མཉེས་པར་བྱེད་ལུས་
པའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ནམས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་
བསམ་མོ།

གཉིས་པ་བསྟེན་ནས་སྒོ་རི་ལྷར་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་
ཚུལ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་
ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་དང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། སྐྱེས་
བུ་འཕྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་
ལོ། དང་པོ་སྐྱེས་བུ་རྒྱུ་དང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་གཉིས། འཛིག་རྟེན་བྱི་
མ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་བྱི་མར་བདེ་བའི་ཐབས་བསྟན་པའོ།

དང་པོ་(འཛིག་རྟེན་བྱི་མ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བསྐྱེད་པ་)ནི། འདིར་དལ་འབྱོར་དང་མི་རྟག་པའི་དམིགས་
སྒོར་གཉིས་སྒྲེལ་ནས་དམིགས་སྒོར་གཅིག་ཏུ་མཛད་པ་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་མགོན་

པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གནང་བའི་མན་རྒྱུ་མོང་མིན་པའི་ལུགས་ལྟར་མཛད་པ་ཡིན་
 མོ།། དེ་ཡང་ཇེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་གདམས་རྒྱུ་བསྐྱུས་ནས་འདོམས་པ་མཛད་དེ། དེས་
 འབྱུང་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་གསུམ་དུ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱུས། དེས་འབྱུང་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་ལྟོག་པའི་ཐབས་དང་། བྱི་མའི་
 སྤང་ཤས་ལྟོག་པའི་ཐབས་གཉིས་སུ་མཛད། དེའི་དང་པོ་ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་ལྟོག་པའི་ཐབས་ནི།
 “དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀར་ཆེ་ལ་ལོང་མེད་པ།། ཡིད་ལ་གོམས་པས་ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་ལྟོག་།”¹
 ཅེས་དལ་འབྱོར་དང་མི་རྟག་པའི་དམིགས་སྒྲོར་བྱང་དུ་སྤྱེལ་ནས་སྒྲོམ་ཚུལ་གསུངས། ལམ་རིམ་
 ཆེ་ཆུང་དུ་དལ་འབྱོར་གྱི་དམིགས་སྒྲོར་སྟོན་ལ་བྱར་དུ་མཛད་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་
 ཀྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་གྱི་ལུས་གཅིག་དུ་རིལ་བ་མདོ་སྡེ་ཀྱན་ལས་བཏུས་
 མཛད། རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྟས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་གྱི་ལུས་གཅིག་དུ་རིལ་བ་
 བསྐྱབ་བཏུས་དང་སྟོད་འཇུག་གཉིས་མཛད་དེ། གཞུང་དེ་གསུམ་གར་དལ་འབྱོར་གྱི་དམིགས་
 སྒྲོར་སྟོན་ལ་བྱར་དུ་ཡོད་པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དེ་དག་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་ཡིན་མོ།།
 འོན་ཀྱང་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་འབབ་པས་དམིགས་སྒྲོར་གཉིས་བྱང་
 འབྲེལ་དུ་ཡོང་ཚུལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་བར་གསུངས། རྫོ་ཇེ་འཆར་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གདམས་རྒྱུ་འདིར་དམིགས་སྒྲོར་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་དུ་སྟོང་ཚུལ་མཛད་པ་
 མོ།། ཇེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པའི་གནད་ཡིན་པར་ཉམས་མགྱུར་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 “དལ་བའི་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་མོར་ལས་ལྟག། འདི་འབྲུ་རྟེན་པ་དེས་ཅམ་ཞིག་ཡིན།། རྟེན་
 དཀར་འཇིག་སྤྱི་ནམ་མཁའི་སྟོག་དང་འབྲ།། རྒྱལ་འདི་བསམས་ནས་འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་ཀྱན།།
 སྤྱན་པ་འཕྱར་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་གྱུར་ནས།། ཉིན་མཆོན་ཀྱན་དུ་སྤྱིང་པོ་ལེན་པ་དགོས།། རྣལ་

1 ཇེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། 10 གསུང་མོར་བྱ། ལས་གཙོ་རྣམ་གསུམ། གཙང་དབང། 339ན། ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུ་གཅིག་
 རྒྱུ་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡིད་ལ་གོམས་པས་ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་ལྟོག་།” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།

འཕྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་བཀྲིས།། ཐར་འདོད་བྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱུང་འཆལ་
 ལོ།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། འདི་དག་ནི་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནས་དག་ཡིན་ཏེ། དལ་བ་
 རོན་ཆེ་ཞེས་པ་དང་། ལྷན་དུ་འཛིག་ཅེས་པ་ཙམ་གྱི་བ་དཀའ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ལམ་གྱི་གྲངས་དང་
 གོ་རིམ་ས། སོ་སོའི་དམིགས་པ་བསྐྱུངས་པ་ལས་ལག་ཁྲེས་གང་འབྱུང་ནམས་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་
 དཀའ་བར་གསུངས་སོ།། རྟོ་རྟེ་འཆར་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གདམས་ངག་ཐུན་མོང་
 མིན་པ་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་སྤྱིར་སྒོ་གྲོས་དང་ལྷན་པ་ནམས་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ཙམ་ཞིག་གིས་
 བ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་པར་ནི་བཤེས་གཞན་དམ་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྟན་པར་བྱའོ།། འདིར་དམིགས་
 རྣམ་དངོས་གཞི་སྤྱོད་ཚུལ་ནི་སྒྲ་མ་ལྟ་སྒོམ་བཞིན་པའི་ངར་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་ཐོག་
 མ་མེད་པ་ནས་སྤྱིར་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་། བྱད་པར་ངན་སོང་གསུམ་སོགས་
 མི་ཁོམ་ཐུན་པའི་སྤྱིར་དུ་འབྱམས་འབྱམས་ནས་མདོ་སྤྲུགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་
 མངལ་བའི་རྟེན་འདི་འདྲ་ནམ་ཡང་ཐོབ་མ་སྤྱོད་པ་ལ། ད་རེས་སྒྲ་མ་དམ་པའི་སྤྲུགས་ཁྲེས་ལས་
 དགེ་སྤྲུག་གི་སྤངས་སྤང་གོ་བར་རྒྱས་ཤིང་ཆོས་སྤྱོད་པ་ལ་ཁོམ་པའི་དལ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ། ཆོས་
 བསྐྱུབ་པ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱི་དང་ནང་གི་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཆང་བས་ན་འཕྱོར་བ་སྟེ་
 དལ་འཕྱོར་གྱི་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་འདི་འདྲ་བ་ཐོབ། རྟེན་འདི་རོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ་གནས་སྐྱབས་ལྟ་
 མིའི་རྟེན་དང་འཁོར་བའི་ཐུན་ཆོགས་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟེན་འདིས་བསྐྱུབ་
 རྒྱས། མཐར་ཐུག་གི་རོན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཡང་རྟེན་འདིས་བསྐྱུབ་
 རྒྱས། དལ་འཕྱོར་ཆང་བའི་ཕྱས་རྟེན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་འབྱུག་རྟོ་རྟེའི་སྤྱི་ཡང་ཆེ་བྱུང་འདི་
 ལ་བསྐྱུབ་རྒྱས་པས་ན་སྤྱོད་གསུམ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱས་བྱུར་བྱུར་བཀའ་བ་རྟེན་པས་ཀྱང་
 དཔེར་མི་བྱུང་བར་ལྟག་པས་རོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ད་རེས་ལན་ཅིག་རྟེན་པ་འདིའི་སྐྱབས་སུ་འབད་
 བས་སྤྱོད་སོ་མ་སྤངས་ན་སྤྱར་རྟེན་འདི་འདྲ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་སྟེ། ཁབ་ཅེར་ཡུངས་ཀར་ཆགས་

༡ རྟོ་རྟེ་འཆར་པའི་གསུང་འབྱུག། ར གསུང་མོར་བྱ། ལམ་རིམ་ཉམས་སྤྲུག། གཙང་དབང། ཐོག་གྲངས་ ༦༤ན།

བ་དང་། སེལ་གྱི་ཁང་པའི་ངོས་ལ་སྒྲན་མ་གཏོར་བ་ཆགས་པ་ལས་ཀྱང་དཔ་པའི་རྟེན་འདི་རྟེན་
 པར་དཀའ། ཁམས་གསུམ་རིགས་ལྷག་གི་ནང་ནས་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་མཐུན་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཆང་
 པའི་རྟེན་འདི་འབྲུ་རྟེན་པ་མི་སྤྱད་པའི་ཆོད་དུ་གསུང་། དེ་ཡང་རྟེན་འདི་འབྲུ་ཐོབ་པ་ལ་རྒྱུའི་གཙོ་
 བོ་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་མང་དུ་དཔོན་པར་གསུངས་ན། རང་གི་ཁ་
 ཐབ་འདིས་ནི་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱར་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་རྣམ་དག་ཀྱང་བསྐྱེད་ལུབ་པར་མི་འདུག་ན་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་ད་རེས་དཔ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལན་ཅིག་ཐོབ་པའི་
 གླུ་མ་སྤྱུ་མ་འབད་ན་སྒྲར་རྟེན་འདི་འབྲུ་ནས་ཡང་འཐོབ་པར་མི་རུས་པོ་སྤྱུམ་དུ་བསམས་ལ་
 གློའི་འགྱུར་བ་ཅི་ཐོན་བུའོ།¹ དེ་ལྟར་བསམས་ནས་དཔ་འབྱོར་ཆང་པའི་དོན་རྗེའི་ལུས་རྟེན་ལན་
 ཅིག་ཐོབ་པ་འདི་དོན་མེད་དུ་སྒྲད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཏང་བར་སྤྱིང་པོ་ཞིག་གྲང་བར་བུའོ། སྤྱིང་
 པོ་ལེན་པའི་རྒྱལ་ཡང་གྲུ་མ་སངས་རྒྱས་འབྲུལ་མེད་དུ་བསྟེན་²ནས། དེས་བསྟན་³པའི་ཐེག་པ་
 མཚོག་གི་གདམས་པའི་སྤྱིང་པོ་ཉམས་སུ་གྲངས་ཏེ། ཆེ་གཅིག་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
 བདེ་གྲག་དུ་ཐོབ་པར་བུའོ་སྤྱུམ་དུ་འདུན་པ་བྱགས་བྲག་བུའོ། དེ་ཡང་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་མ་འབད་ན་
 རྟེན་འདི་ཡུན་⁴རིང་མི་གནས་པར་ངེས་པར་འཆི། དེ་ཡང་སྤྱི་ནང་གི་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་བསྒྲོག་
 མི་རུས། ཆེ་ལ་སྟོན་⁵པ་མེད་ཅིང་སྒྲད་ཅིག་རེ་ངེས་སྤྱིང་དུ་འཇོད། གསོན་པའི་གླུ་མ་འདིར་
 ཡང་སྤྱི་ནང་གི་གཡེང་བ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་ཆོས་བྱ་ལོང་མེད། སྤྱིར་འཇམ་བུ་སྤྱིར་པའི་ཆེ་ལ་ངེས་
 པ་མེད། འཆི་རྒྱུན་མང་ཞིང་གསོན་རྒྱུན་ཉུང་། ལུས་ཤིན་དུ་ཉམ་རྒྱུང་བས་ན་དེ་རིང་རང་ཡང་
 འཆི་རྟེན་ཡོད། དེ་རིང་ལྟ་བུ་ཤི་ན་ནི་གཉེན་ལུས་ལོངས་སྟོན་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་ཞིང་། འཆི་
 ཆེ་པན་ངེས་པ་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཆོས་རྣམ་དག་ཅིག་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བུའོ། དེ་ཡང་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུ་

1 བྱུ་དཔེ་དབང་། ལག་ཁྲིས།

2 བརྟེན་ ལག་ཁྲིས།

3 བརྟེན། ལག་ཁྲིས།

4 རྟེན་འདི་ལ་ཡུན་ ལག་ཁྲིས།

5 བསྟོན་ ལག་ཁྲིས།

པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་ལམ་ཐབ་མོ་སྒྲ་མ་ལྟའི་རྣམ་འཁྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་མཆོག་གི་གདམས་
པའི་སྒྲིང་པོ་ཉམས་སྲུ་སྒྲང་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་རྒྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་པར་བྱ་
གསོལ་སྒྲུབ་དུ།

ལན་ཅིག་ཅམ་ཞིག་རྟེན་པའི་དལ་འཁྱོར་འདི།

རྟེན་དཀའ་ལྟར་དུ་འདིག་པའི་རྒྱལ་རྟོགས་ནས།

དོན་མེད་ཆེ་འདིའི་བྱ་བས་མི་གཡང་བར།

དོན་ལྟན་སྒྲིང་པོ་ལེན་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱགས་དྲག་དུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲའི་ཆ་ལས་བདུན་
ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་
སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྒྲུངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་
རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་འདིག་རྟེན་གྱི་མར་བདེ་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་ནི། སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་སྒོམ་བཞིན་
པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ལན་ཅིག་རྟེན་པའི་དལ་འཁྱོར་གྱི་རྟེན་འདི་སྒྲར་དུ་འདིག་
ཅིང་ཞི་ནས་གར་སྒྲེ་ལ་རང་དབང་མེད། ལས་དཀའ་ནག་གི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་དགོས་པར་
གསུངས་ན་བདག་གི་སྒྲིད་པ་འདིས་ནི་རན་སོང་དུ་སྒྲེ་བ་ལས་འོས་མ་འདས། རན་སོང་གསུམ་
དུ་སྒྲེས་ན་ནི་ཆ་གང་བཤེས་སྒོམ་བཞོལ་སྒྲིད་པ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྟུལ་མེ་འབར་པའི་སྒྲོང་
དཀྱིལ་དུ་རྒྱད་པ་ལྟ་བུ་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གསུང། གནས་དེར་སྒྲུབས་བཅལ་
ཡང་མི་རྟེན་པས། འདིགས་པ་དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་སྒྲུབས་ཞིག་ད་ལྟ་འཆོལ་དགོས། དཀོན་མཆོག་
རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་མ་གཏོགས་འཁོར་པའི་གནས་ན་དེ་ལས་སྒྲོབ་པའི་སྒྲུབས་སུ་ཡང་མེད་པས།
སྒྲིང་ཁོང་རུས་པའི་གཉིང་ནས་སྒྲ་མ་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་མཐོང་གཏོང་

དམར་གཏོང་ཅི་བྱེད་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རེ་ས་གཞན་ན་མེད་པའི་ཚོ་སྡོད་འཆའ་ཞིང་སྐྱབས་
 ལུ་འགོ། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་སྟོག་གི་ཁྱིམ་ཡང་མི་གཏོང་བར་བསྐྱར་ཞིང་།
 ལྷག་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་དུ་དཀར་ནག་གི་ཁྱེད་དོར་ལ་མ་འབད་ན་ངན་འགྲོའི་
 འཛིགས་པ་ལས་ཐར་མི་རུས་པས། སྟོག་སྐྱུལ་ལ་དཀ་པ་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ་སྤྲིག་སྟོང་དགེ་སྐྱབ་
 ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབད་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་རུས་པར་ལྷ་མ་ལྷས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་
 སྟེ།

ངན་སོང་སྐྱག་བསྐྱལ་འབར་བའི་མེས་འཛིགས་ནས།།

སྟོང་ནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང་།།

སྤྲིག་སྟོང་དགེ་ཆོགས་མཐའ་དག་བསྐྱབ་པ་ལ།།

བཙོན་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་པར་བྱིན་བྱིས་ཆོབས།།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱགས་དག་དུ་བཏབ་པས་ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་སྐྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
 ལུ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
 ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གེགས་བྱེད་སྐྱུངས། དེ་དང་དེའི་ཉོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་པའི་ལམ་ལ་ཚོ་སྡོད་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་དོན་
 གཉེར་གྱི་ཚོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐར་པར་འགོ་བའི་ལམ་ལ་ཚོ་བ་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ཚོ་བསྐྱེད་པ་)ནི། ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་སྟོན་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་
 ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་གིས་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་
 དུ་དཀར་ནག་གི་ཁྱེད་དོར་ལ་འབད་ན་ངན་སོང་གི་གཡང་ས་ལས་ཐར་ཉེ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ཞིག་
 ཐོབ་རུས་མོད་ཀྱང་། འཁོར་བ་ལས་གཏན་དུ་མ་ཐར་བས་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མ་
 འདས་ཉེ། མིད་ཅི་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ལས་ཉོན་

ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་སྔོང་ནས་རང་དབང་མེད་པར་སྤྱལ་བ་སྤུལ་གྱི་སྤྱལ་བ་སྤུལ་དང་། འགྱུར་བའི་
 སྤྱལ་བ་སྤུལ་དང་། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱལ་བ་སྤུལ་གསུམ་གྱིས་བར་མཆོམས་མེད་པར་མཐར་
 ཞིང་། ཅི་ལུས་ཐམས་ཅད་སྤྱལ་བ་སྤུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལས་མི་འདའ་བས་གཏིང་དང་མཐའ་མི་
 མངོན་པའི་སྤིད་པའི་མཆོ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་གཏིང་ནས་སྒྲོ་ཞིང་ཞེན་པ་ལོག་སྟེ། བཅོན་རར་
 ཚུད་པའི་མི་གནས་དེ་ལས་ཐར་བར་འདོད་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བྱགས་དྲག་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་སྤྱལ་བ་སྤུལ་གྱི་སྤྱལ་བ་སྤུལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཅམ་ནི་དུད་འགོ་རྣམས་
 ལའང་ཡོད་ཅིང་། འགྱུར་བའི་སྤྱལ་བ་སྤུལ་ཐག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་ཡིད་སྤྲོ་བ་ནི་སྤི་
 རོལ་པའི་དྲང་སྔོང་རྣམས་ལའང་ཡོད་པས་བསམ་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཐར་འདོད་མཆོན་ཉིད་ཆང་
 བར་མི་འགྱུར་བས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་ཅན་གྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་པ་
 རྣམས་ལའང་གཏིང་ནས་སྒྲོ་ཞིང་ཡིད་འབྱུང་བ་²ཞིག་དགོས་པས་སྤིད་ཅེའི་སྒྲོམས་འབྲུག་གི་
 སེམས་ལྟ་བུ་ཡང་སྤྱལ་བ་སྤུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་མཐོང་སྟེ། འཁོར་བ་མཐའ་དག་མེ་འབར་
 བའི་རྒྱབས་³ལྟར་མཐོང་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བྱགས་དྲག་སྟེ་བར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟམ་དུ།

ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྔོང་དྲག་དུ་འབྱུག།

སྤྱལ་བ་སྤུལ་གསུམ་གྱི་ཚུ་སྤིན་མང་པོས་གཅོས།།

མཐའ་མེད་འཛིགས་རུང་སྤིད་མཆོ་ཆེན་པོ་ལས།།

ཐར་འདོད་བྱགས་དྲག་སྟེ་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྒྱབས།།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱགས་དྲག་དུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
 ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་

¹ ཚུད་ དཔེ་དབང་། ལག་ཁྱིམ།

² རྣམས་ལའང་གཏིང་ནས་ཡིད་སྒྲོ་ཞིང་འབྱུང་བ་ ལག་ཁྱིམ།

³ རྒྱབས་ ལག་ཁྱིམ།

ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་ལོགས་ཁྱེད་སྦྱངས། དེ་དང་དེའི་ཉོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་ཐར་པར་འགོ་བའི་ལས་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། ཐ་མ་ལྷ་སློམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་
འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། འཁོར་བ་སྐྱབ་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསམས་པས་ཡིད་འགྱུར་
གྱི་ཕྱོང་བ་ཐོན་ཏེ། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ལྷགས་དྲག་སྦྱེས་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་བསྐལ་གྱི་རང་
བཞིན་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་འདིའི་རྩ་བ་ཅི་ཞིག་གྲུ་སྟམ་དུ་བསམས་པ་ན། ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ་
ལས། “བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། འདི་དག་
དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
འཁོར་བའི་སྐྱབ་བསྐལ་འདི་ཐམས་ཅད་ལས་ཉོན་གྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ལས་ཉོན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མཐར་གཏུགས་ན་བདག་འཛིན་ལྷན་སྦྱེས་འདི་ཡིན་པས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་
བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ངེས་ཤིང་། བདག་འཛིན་འདི་བརྒྱུག་པ་ལ་འདིའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་
རྩ་བ་ནས་སྐྱབ་སྤང་བའི་གནས་ལྷགས་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་གོས་ལ། དེ་འབྱུང་
བ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་དུ་གནས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བརྟན་པོ་ཞིག་དགོས། དེ་འབྱུང་བ་ལ་ཚུལ་
ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་ཞིག་དགོས། དེ་འོང་བ་ལ་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་གྲུས་པ་དང་། བག་མེད་
པ་དང་། ཉོན་མོངས་མང་བ་སྟེ་ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་སློབ་ཞི་ལོགས་པར་བཀག་ དན་ཤེས་ངོ་ཆ་
ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱིས་བྱ་ར་ཡོང་མེད་དུ་བྱས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནོར་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོམ་རྒྱན་གྱི་
གཞོད་པ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་བསྐྱང་བར་བཤོ། དེ་ལྟར་ཁྱེད་རུས་པར་ཐ་མ་ལྷ་སྟེན་
གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟམ་དུ།

བཟོད་དགའ་བཙོན་ར་འབྲུ་བའི་འཁོར་བ་འདི།

དགའ་བའི་ཆལ་ལྟར་མཐོང་བའི་སྒོ་སྤངས་ནས།

1 ཐེ་བཟུམ་ ཚད་ས། ཅེ་ ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ། ཤེལ་གཉིས་པ། ཤོག་གྲངས་ 116ན9

བསྐྱབ་གསུམ་འཕགས་པའི་ཚོར་གྱི་མཛོད་བབྱང་སྟེ།

ཐར་པའི་རྒྱལ་མཆན་འཛིན་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྲགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་ནམས་གྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་ཐོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་ཆོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་སོ།། འདིར་བསྐྱབ་གསུམ་འཕགས་པའི་
ཚོར་གྱི་མཛོད་བབྱང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་དང་། འཕགས་
པའི་ཚོར་ནི་བདུན་ཏེ། དད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། མོས་པ་དང་། གཏོར་བ་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་
པ་དང་། ཁྲིལ་ཡོད་དང་། ཤེས་རབ་སྟེ་བདུན་ནོ།། འདི་དག་ལ་འང་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དང་།
ཉམས་ལེན་ལ་སྒྱུར་བའི་ཆེ་རི་ལྟར་བྱ་བ་སོགས་གལ་ཆེ་བ་མང་ཏུ་སྤྱང་ནའང་མང་བས་མ་
སྒྲོས་སོ།། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་སྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་གཉིས་ཀྱིས་^༡ ལྷག་བདེན་འཁོར་
བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཀྱན་འབྱུང་འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་བསམ་ཚུལ། འགོག་བདེན་ཐར་པ་
ཐོབ་ཕྱིར་ལམ་བདེན་ལ་སློབ་ཚུལ། དེ་ལ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་དང་ངོ་བོ་ལ་སློབ་ཚུལ།
དེའི་ནང་ནས་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ་ནམས་ཇེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
དགོངས་པ་དཔྱིས་བྱིན་པར་ཆོག་ཏུ་འུར་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་ཞིབ་ཏུ་བཀྲལ་
ན་དོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ལོ།

གསུམ་པ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་)
ལ་བཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཅ་བ་སྟོར་ཇེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་། ལྷོ་སྤྱོད་དོན་བདུན་པའི་
སྟོན་པ་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཇེ་སྟོན་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ལྷག་བསམ་དང་སེམས་

༡ འདི་གཉིས་ལ་ ལག་ཁྲིམས།

བསྐྱེད་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། སྒྲོན་སེམས་དང་འབྲུག་སྒྲོམ་ལེན་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་(ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གྱི་ཅ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཚུལ་)ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྱུར་བའི་གདམས་ངག་གི་བདག་པོ་ནི་རྡོ་བོ་རྗེ་དབལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་ཡིན་ལ། དབལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྱུར་བའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་གདམས་ངག་བྱང་པར་ཅན་གཉིས་སྒྲུང་སྟེ། ལྷ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་གྱི་སྒྲོན་སེམས་སྒྱུར་ཚུལ་དང་། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒྲོན་སེམས་སྒྱུར་ཚུལ་གཉིས་སོ།། དེ་གཉིས་གང་གི་སྒྲོན་སེམས་སྒྱུར་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ཅ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལ་བས་མདོ་སྟེ་དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་མིའི་སྟོག་གི་དབང་པོ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་སྟོག་དུ་གསུངས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་ལ། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཅ་བ་ཅན་ཏེ། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གང་ཡང་གནས་པའི་གཞི་མེད་པར་གསུངས། མདོ་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར། དབལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས་བྱང་གཞུང་མང་པོར་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོབ་དཔོན་རྩ་བ་གྲགས་པས་བྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་བསྟོད་པ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་འབྲུག་པར་གསུངས་ཏེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་དགོངས་པ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ།། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། འདི་ལའང་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་དགོངས་པ་མཐུན་ལ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་ཐབས་གང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་མན་ངག་གི་སྒྲོ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་བྱང་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་གཉེན་དུ་བསྒྲོམས་ནས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྟེ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྩ་བ་གྲགས་པ་དང་། ཅན་པོ་མི་དང་། མཁས་མཆོག་ཀ་མ་ལ་སྟེ་ལ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མར་བསྒྲོམས་ཏེ་དེའི་བྱིན་བསམས་པའི་སྒྲོན་སེམས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་ལ། ལྷག་པར་སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་སྟེ་ལས་དབུ་མ་སྒྲོམ་རིམ་དུ་ལམ་དེ་དག་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་དོ།། ཡང་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྒྲོན་དང་།

གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་པན་ཡོན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་བསྐྱབས་ནས་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི་མདོ་སྡེ་པལ་པོ་ཆེ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་ཞི་བ་ལྷན་བསྐྱབས་བཅུས་དང་སྤྱོད་འདུག་གཉིས་སུ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་བཤད་ལ། ཚུལ་དེ་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས་ཀྱང་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྟེང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དང་། མི་ལས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ་རྒྱུས་སུ་གསུངས་སོ། དེ་ལྟར་གིང་རྟ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གཉིས་པོ་དེ་རྗེ་རྗེ་འཆར་སློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་གདམས་ངག་འདིར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ནས་ཉམས་ལེན་ལུས་གཅིག་ཏུ་མཛད་དེ། མོག་མར་མར་གཤེས་རིན་འཕྲིན་གཞོགས་ལྷན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཚུལ་གསུངས། དེ་ནས་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྒྲོན་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་པན་ཡོན་བསམས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་དང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐུ་བ་ཚུལ་སྤྱིར་ལས་ཀྱང་ཕྱགས་ཐུག་པ་དང་བརྟེན་པ་བསྐྱབས་ཏེ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསྐྱོམ། དེ་ནས་དམིགས་སྒྲོར་དེ་དག་གི་མཐུ་ལས་ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་འགྲུག་ཚུལ་སྒྲོན་པར་མཛད་དེ། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བཀྲལ་བའི་ལས་ཀྱི་གནད་དེ་དག་ནི་གིན་ཏུ་ཉོགས་པར་དཀའ་བ་ལ། རྗེ་རྗེ་འཆར་སློ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་གིང་རྟ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་གནད་རྒྱུས་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་གི་སྤྱིར་ནས་འདོམས་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་འདི་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ན་གདམས་ངག་འདི་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཆེས་སྒྲུབ། དེས་ན་འདིར་དམིགས་རྒྱུ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། ལྷ་མ་ལྷ་སྒོ་མ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་གིས་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ། འཆི་བ་མི་རྟག་པ། ལས་འབྲས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་རྒྱུས་བསམས་པས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་བ་ལོག་པའི་ངེས་འབྱུང་གིས་རྒྱུད་བསྐྱལ་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་ན་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་ལུས་མོད་ཀྱང་། མོག་མ་མེད་པ་ནས་རིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་མ་གྲན་རྒྱུས་འཁོར་བའི་གཙོང་འོང་ན་ཉམ་ཐག་པ་

མཛོད་བཞིན་དུ་ཡལ་བར་དོར་ཏེ་རང་གཅིག་ཕུ་ཅི་ཐར་བྱེད་པ་ནི་ཁྱེལ་མེད་མ་རབས་ཀྱི་ཆོས་
 ལུ་སྒྲུབ་ཞིང་། རང་ཡང་སྒྲོན་ཀྱན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་སྒྲུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་མི་འཛོལ་བར་དམན་ལམ་
 ཏུ་སྒྱུར་¹བར་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲུབ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རི་ཅམ་བསྐྱལ་
 གྲུང་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་དཀའ་བར་གསུངས་པས། རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ནས་བསམས་ཏུང་
 ཐོག་མཉིད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་པར་འདུག་པས་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་
 ཏུ་འཇུག་པར་བྱའོ།། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒོ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཞིང་། སེམས་
 དེ་སྐྱེ་བ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་དགོས། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་དགོས། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་གཉེན་དུ་བསྒྲོམ་དགོས། གཉེན་གྱི་མཐར་ཐུག་ནི་མ་ཡིན་པས་མར་ཤེས་སྐྱེ་
 དགོས་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་སེམས་སྒྲོམས་པ་ཞིག་དགོས་པས་ཐོག་མར་བཏང་སྒྲོམས་བསྒྲོམ་པར་
 བྱའོ།། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་སྒྲོམས་པའི་བཏང་སྒྲོམས་བསྐྱལ་བ་ལ་གཉེན་དུ་མཆུངས་པར་
 བསྐྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་། དག་གཉེན་ལ་ངས་པ་མེད་པའི་ཆུལ་བསམས་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཉམ་ཐག་པར་མཆུངས་པའི་ཆུལ་བསམས་ནས་བསྐྱབ་པ་ལོགས་རིགས་
 པའི་སྒོ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། གདམས་ངག་འདིར་ནི་ཉམ་ཐག་འགྲོ་བ་འདི་ཀྱན་ཞེས་གཙོ་བོར་
 ཉམ་ཐག་པར་མཆུངས་པའི་ཆུལ་དེ་བསམས་ནས་བཏང་སྒྲོམས་བསྐྱལ་བར་གསུངས། དེ་ཡང་
 བསྐྱབ་བཏུས་པས། “ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྒྲོ་གཏི་ཐུག་ལྟོངས།། གཡང་ས་མང་པོའི་ལམ་དུ་ནི།།
 གོམ་པ་རེ་རེ་བདེག་འཆང་བ།། བདག་དང་གཞན་རྟག་སྤྱང་ན་གཞི།། འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཐུག་
 བསྐྱལ་མཆུངས།།”² ཞེས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉམ་ཐག་པའི་ཆུལ་བསམས་ནས་ཆགས་སྤང་མི་བྱ་
 བར་སེམས་སྒྲོམས་པ་དགོས་ཆུལ་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་གསལ་བར་དམིགས་ལ་དེ་དག་གི་ངང་ཆུལ་ལ་བསྐྱས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་
 གཏི་ཐུག་གི་ཡིང་རྟོག་འཇུག་པོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལྟོངས་པས་གང་འགྲོའི་གཏོལ་ནི་མེད།

¹ སྒྱུར་ ལག་ཁྱིམ།

² མཛོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་ སྐྱོབ་དགོན་ཞི་བ་ལྷ། བསྐྱབ་བཏུས། རྟོག་གངས་ ༡༩༩༥

ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སྒྲོ་ནས་བྱམ་པ་རྣམས་དུ་མི་གནས་པར་གཡང་ས་ཆེན་པོར་གོས་པ་
 བྱི་སྒྲོགས། སྤྱག་བསྐལ་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མས་ནི་མཁར། ཤིན་དུ་ཉམ་ཐག་པའི་རྩལ་དེ་ལ་བསམས་
 བསམ། འདི་ལྟ་བུའི་ཉམ་ཐག་འདི་རྣམས་ལ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་བར་བརྩུང་། འགའ་ཞིག་ལ་རིང་བར་
 བརྩུང་ནས་ཆགས་སྤང་བྱེད་དོན་མི་འདུག་པས་ཉེ་རིང་མེད་པའི་སེམས་སྦྱོམས་པ་ཞིག་བྱའོ་
 སྦྱམ་དུ་བཏང་སྦྱོམས་བསྒྲོམ་མོ། སེམས་སྦྱོམས་པ་ན་སེམས་ཅན་འདི་དག་བདག་གིས་ཡལ་
 བར་འདོར་མི་རིགས་ཏེ། འདི་དག་བདག་གི་ཅིར་མི་འོང་བ་¹མིན། བདག་གི་མ་ཁུན་ཤ་སྤྱག་
 ཡིན་པར་འདུག་སྦྱམ་དུ་བསྒྲོམ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། “དག་སྒྲོང་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་ཐོག་
 མ་མེད་པ་ནས་ལན་བརྒྱར་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་དུ་མ་གྱུར་པ་དང་། མ་དང་མར་མ་གྱུར་པ་གང་ཡང་
 མེད་དོ།”² ཞེས་སོགས་ལྟར་དང་། འཁོར་བའི་ཡ་མཐའ་བྱུག་མེད་དུ་བསྒྱུབ་པའི་རིགས་པ་ལ་
 བཏེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མར་ངོ་འཛོད་པར་བྱ། དེ་ནས་མ་ཁུན་འདི་རྣམས་
 གྱིས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མ་ཡང་ཡང་བྱས། མ་ནམ་བུས་རེས་གྱིས་ཆེ་འདིའི་མས་རི་ལྟར་བྱིན་
 གྱིས་བསྐྱངས་པ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱངས་པས་བྱིན་ཤིན་དུ་ཆེ། དེས་ན་མ་ཁུན་བྱིན་ཅན་འདི་
 རྣམས་བདག་གིས་འཁོར་བའི་གཙོང་ངོར་ཉམ་ཐག་འདི་ལས་བསྐྱལ་བར་བྱའོ་སྦྱམ་དུ་བྱིན་གཙོ་
 བསྒྲོམ། དེ་ལྟར་བཏང་སྦྱོམས་མར་ཤེས་བྱིན་བྱམ་བྱིན་གཙོ་རྣམས་བསྒྲོམས་པས་རི་ལྟར་ཡིད་དུ་
 འོང་བའི་བྱ་གཅིག་བྱ་ལ་མ་དེ་³སྒྲིང་དུ་གཅེས་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། བཅེ་བ་རི་ཅམ་སྒྲེ་
 བ་དེ་ལྟ་བུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་ཤིན་དུ་གཅེས་ཤིང་པངས་པའི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་བྱམས་པ་རང་ལྷགས་གྱིས་སྒྲེ་ལ།⁴ དེ་ལྟ་བུའི་བྱམས་པ་སྒྲེས་པ་ན་སྤྱང་ཡང་སེམས་
 ཅན་རྣམས་འཁོར་བའི་གནས་ན་སྤྱག་བསྐལ་རྩལ་ཡང་ཡང་བསམས་པས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒྲེ་

1 འདི་དག་བདག་གི་ཅིར་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ ལག་ཁྱིས།
 2 གང་ལས་བྱངས་པའི་མདོའི་བྱངས་མ་རྟེན།
 3 གཅིག་བྱ་ལ་མས་ ལག་ཁྱིས།
 4 རང་ལྷགས་གྱིས་སྒྲེ་བར་གསུངས། ལག་ཁྱིས།

བར་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་དུ་ལྟུང་ལ་སྐྱེ་བར་སྐྱ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱི་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟེན་དུ།

ཉམ་ཐག་འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་བདག་གི་མ།།

ཡང་ཡང་དྲིན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་རྩལ་བསམས་ནས།།

སྟག་པའི་བྱ་ལ་བཅེ་བའི་མ་བཞིན་དུ།།

བཅོས་མིན་སྟོང་ཇེ་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས།།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱགས་དག་དུ་བཏབ་པས་སྐྱ་མ་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྩལ་བསམ། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གཤམ་བྱེད་སྐྱངས། དེ་དང་དེའི་ཆོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ། འདིར་སྟག་པའི་བྱ་ལ་ཞེས་བ་དང་།
བཅོས་མིན་སྟོང་ཇེ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་བྱམས་བ་དང་སྟོང་ཇེ་སྐྱེས་པའི་ཆད་སྟོན་བར་མཛད་
བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་སྟོམ་རིམ་ལས། “གང་གི་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱ་མི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྟག་བསྟེན་གཏན་ནས་བྱང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སྟོང་ཇེ་
རང་གི་རང་གིས་འབྱུག་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཚུངས་པར་འབྱུག་པར་འབྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ཆོགས་
བ་ཡིན་ལ།”¹ ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཇེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པས་བྱང་། “ལུས་ཅན་
མཐའ་དག་དྲིན་ཅན་མར་ཤེས་ནས། ཉམ་ཐག་རྣམས་ཀྱི་སྟག་བསྟེན་དུ་བྱུང་ནས། རང་བདེ་
འབའ་ཞིག་སྟབ་ལས་ཡིད་ལོག་སྟེ། སྟོང་ཇེ་རྩལ་²མེད་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས།”³ ཞེས་

1 རྟེན་འགྲུལ་དུ་སྟེན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གསལ་བྱེད། བསྟོམ་རིམ་བར་གྱི་ཤོག་གྲངས་ ༤༣༧ ལས་བྱང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ།
“གང་གི་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བྱ་ལ་སྟག་བསྟེན་གཏན་ནས་བྱང་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སྟོང་ཇེ་
རང་གི་རང་གིས་འབྱུག་པའི་སྟོང་ཇེ་དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མཐེན་པར་བྱུང་བ་དེའི་ཆེ་ཆོགས་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ།” ཞེས་སོ།

2 རྩལ་ མོད་དཔར།
སྟེན་ ལག་གིས།

3 ཇེ་རྩེད་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། 18 གསུང་ཐོར་བུ། ཉེ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་མཐེན་སྟོང་སྟེན་གཏེར་མཛོད་ ཤོག་གྲངས་ ༤༣༩ ལས་བྱང་བ་
རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ལུས་ཅན་མཐའ་དག་དྲིན་ཅན་མར་ཤེས་པས། ཉམ་ཐག་རྣམས་ཀྱི་སྟག་བསྟེན་དུ་བྱུང་ནས། རང་བདེ་འབའ་ཞིག་སྟབ་
ལས་ཡིད་ལོག་སྟེ། སྟོང་ཇེ་རྩལ་མེད་སྐྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས།” ཞེས་སོ།

གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་མོ་མྱོང་དོན་བདུན་པའི་མོ་ནས་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་སྒོམ་ཚུལ་ལ། དོན་
 ཚན་བདུན་སོ་སོར་ས་བཅད་བཞོད་ནས་ཞིབ་ཏུ་བཀྲལ་ན་ཡི་གེ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་དོགས་པས་
 གྲི་མ་རུས་ཤིང་། དོན་གྱི་སྒྲིང་སོ་རྣམས་མ་ཆད་པར་གདམས་ངག་འདིའི་ཆ་ཆིག་དང་བསྟན་
 བས་མདོར་བསྟུས་ཤིག་བཟོད་ན། མོ་མྱོང་གི་གདམས་ངག་འདི་རྒྱལ་སྐུས་ཞི་བ་ལྷན་མགོན་
 སོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། བལ་སོ་ཆེ་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་མང་
 སོའི་དོན་གྲུང་བསྐྱགས་ནས་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་སྒོམ་ཚུལ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས་པ་
 དེའི་མན་ངག་རྣམས་འཆོལ་བྱིང་དཔལ་ཨ་ཉི་ཤས་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་ལ་བྱ་གཞིངས་བཅས་ནས་
 དཀའ་བ་དུ་མའི་མོ་ནས་གསེར་སྒྲིང་དུ་བྱོན་ཏེ། ལྷ་མ་གསེར་སྒྲིང་པ་ལ་ལོ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་
 གསན་པས། ལུས་པ་གང་ཕྱོར་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་ཤོད་དུ་ཐེབས་ནས་འཕྲོམ་རིན་སོ་ཆེ་ལ་སྒྲིག་
 ཆོས་སུ་གནང་བས་བཀའ་གདམས་གོང་མའི་སྒྲིག་ཆོས་སུ་གྲགས། དགེ་བཤེས་འཆད་ཁ་
 བ་ལ་དེ་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་བའི་བཀའ་བབས་པས་དོན་ཚན་བདུན་དུ་ས་བཅད་མཛད་ནས་རྒྱ་ཆེར་
 སྟེལ་བས་མོ་མྱོང་དོན་བདུན་མ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས། དོན་ཚན་བདུན་ནི། སྟོན་འགྲོ་རྟེན་གྱི་
 ཆོས་བསྟན་པ། དངོས་གཞི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གཉིས་སྒྲིང་བ། རྒྱེན་རན་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དུ་
 བསྐྱར་བ། ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་རྟེལ་ནས་བསྟན་པ། མོ་འཕྱོངས་པའི་ཆད། མོ་མྱོང་གི་
 དམ་ཆིག་མོ་མྱོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་སོ།། དང་པོ་སྟོན་འགྲོ་རྟེན་གྱི་ཆོས་ནི། དལ་འཕྱོར་རྟེན་
 དཀའ་འཆི་བ་མི་རྟག་པ། ལས་རྒྱ་འབྱས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་བསམ་པ་སྟེ། དེ་
 ལ་སྟོན་འགྲོ་རྟེན་ཆོས་བཞིར་གྲགས། རྒྱལ་འདི་ནི་སྟེལ་བྱ་རྒྱུང་འཕྱིང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ཐིག་པ་
 ལྟར་རོ།། དངོས་གཞི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་གཉིས་སྒོམ་ཚུལ་ལ། སྟོན་གྱི་མོ་མྱོང་མང་པོར་དོན་
 དམ་སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་ཚུལ་སྟོན་དུ་བྱས། དེའི་རྗེས་སུ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་ཚུལ་
 མཛད་དེ། དེ་ནི་དབྱུ་མ་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་ཕྱོག་འགའ་

ཞིག་ལ་སྟོན་ལ་ལྟ་བ་བསྟོམས་ནས། དེ་ནས་བྱམས་སྟོང་ཇི་བྱང་མེམས་སྟོམ་ཆོག་པ་ཡོད་ཀྱང་།
 ད་ལྟའི་གདུལ་བྱ་ཡོངས་ལ་ནི་སྟོན་ལ་ཐབས་བརྟན་བར་མ་བྱས་བར་ལྟ་བ་བསྟོམས་ན་གོ་དཀར་
 ཞིང་ཉེན་ཆེ་བ་དང་། གནད་དུ་མི་འཁྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་པས། རོ་པོས། ལམ་སྟོན་དུ། “ཐབས་གོམས་
 དབང་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱིས།། གང་ཞིག་ཤེས་རབ་རྣམ་བསྟོམ་པ།”¹ ཞེས་དང་། “སྟོ་སྟོང་རྩ་
 ཆོག་དུ། བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་གསང་བ་སྟུད།”² ཅེས་སྟོན་ལ་ཐབས་བརྟན་བར་བྱས། དེ་ནས་
 གནས་ལུགས་སྟོམ་བར་གསུངས་པ་དང་། སྟོད་འཇུག་དུ་ཡང་དལ་འབྱོར་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་
 བར་སྟོན་ལ་བརྟན་བར་བྱས་ནས་ཕྱིན་དུག་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྟ་བ་སྟོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་ཤིང་། ཇི་ཐབས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་
 པས། རོན་དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་གདམས་རག་འདིར་ཡང་ལྟ་བ་སྟོམ་ཚུལ་སྟོན་དུ་མ་
 གསུངས་པར། སྟོན་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་བསྟན་ནས་ལྟ་བ་སྟོམ་ཚུལ་འོག་དུ་མཛད་དོ། རོན་
 ཆོན་གཞན་རྣམས་ནི་གཞུང་གི་ཆོག་ཟིན་ལྟར་རིམ་གྱིས་གསལ་བར་འབྱུང་རོ། དེས་ན་འདིར་
 བདག་གཞན་མཉམ་བཅུ་སྟོམ་ཚུལ་ལ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་སྟོམ་ཚུལ་དང་། བདག་གཞན་
 བཅུ་བ་སྟོམ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་བདག་གཞན་མཉམ་པ་སྟོམ་ཚུལ་ནི། སྟུག་བསྐལ་ཐ་
 མོ་ཅམ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཏེ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་འདི་ལ་ཀུན་རྫོབ་དུ་མཉམ་
 པའི་ཚུལ་དང་། རོན་དམ་དུ་མཉམ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། བསྐྱབ་བདུས་དང་སྟོད་འཇུག་
 གཉིས་ཀར་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་གསུངས་ཤིང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་འང་རོན་དམ་པར་མཉམ་
 པའི་ཚུལ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་རྫོབ་དུ་མཉམ་པའི་ཚུལ་དང་བདག་གཞན་བཅུ་
 པའི་ཚུལ་ཡང་ཅེ་སྟོར་གྱི་སྐབས་ལས་འབྱུང་རོ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་དུ་བདག་གཞན་མཉམ་པའི་ཚུལ་

1 རྟེན་ཐུན་། དུ་མ། ཞི དབང་མར་མེམ་མཛད། ལམ་སྟོན། ཤོག་གསངས་ 303 ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་ཞེ། “ཐབས་བསྟོམས་
 དབང་གིས་བདག་ཉིད་ཀྱིས།། གང་ཞིག་ཤེས་རབ་རྣམ་བསྟོམ་པ།” ཞེས་སོ།

2 ཇི་ལ་པོང་ཁའི་གསུང་འབྲས། 3 སྟོ་སྟོང་རྩ་ཆོག་ ཤོག་གསངས་ 333 ལས་བྱང་བ་རྩུང་མི་འདྲ་ཞེ། “བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་གསང་བ་
 བསྟུད།” ཞེས་སོ།

ལྷ་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ཞིབ་ཏུ་བཀའ་ན་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་སྒྲོས་ཤིང་། གདམས་ངག་
འདིར་ཤིང་རྟ་ཆེན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བཞེད་པ་དེ་དག་གཞན་བསྐྱུས་ཏེ་མཛད་པས། དེའི་དམིགས་པ་
སྒྲོང་ཚུལ་ནི། ལྷ་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རང་གི་མཐའ་སྒྲོང་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གསལ་བར་དམིགས་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། རང་དང་མ་ཁུན་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་
བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་མི་འདོད་པ་ཤིསྐྱུག་ཏུ་མཚུངས། ཐ་ན་ཤིན་ཏུ་འབྱུལ་བ་མི་ལམ་
ཀྱི་ནང་ཚུན་ཆད་དུ་འང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་གཏན་ནས་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་ཁོ་ན་འདོད། སྐྱུག་བསྐྱུལ་
ཇི་ཅམ་ཚུང་ཡང་མི་འདོད། བདེ་བ་ལ་ནི་ནམ་ཡང་ཆོག་ཤེས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱུལ་མི་
འདོད་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྒོངས་ཤིང་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་སྒྲོ་བས་བདེ་བའི་རྒྱ་ལ་
མི་འདུག་ཅིང་། སྐྱུག་བསྐྱུལ་གྱི་རྒྱ་ཁོ་ན་སྐྱུབ་པའི་ངང་ཚུལ་དེ་ལ་བསམས་ནས། མ་ཁུན་སེམས་
ཅན་རྒྱུས་ལ་རྒྱ་དགེ་བ་དང་འབྲས་བུ་བདེ་བ་སྣ་རེ་མཐོང་ཡང་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་དེ།
མ་ཁུན་འདི་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་མཐའ་དག་དང་ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་། དེ་ལྟར་ལྡན་
པར་ལྷ་མ་ལྷ་ས་ཀྱི་ན་གྱིས་བསྐྱུབ་ཏུ་གསོལ་སྟེན་དུ།

སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྤོ་མོ་ཅམ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་།

བདེ་ལ་ནམ་ཡང་ཆོག་ཤེས་མེད་པར་ནི།

བདག་དང་གཞན་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་ཞེས།

གཞན་བདེ་དགའ་བ་བསྐྱེད་པར་ཤིན་གྱིས་སྒྲོ་བས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས་ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་ཀྱི་སྐྱུངས། དེ་དང་དེའི་ཉོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་ལོ། དེ་ནས་བདག་གཞན་བཞེ་བ་སྒྲོམ་པ་
ལ། ཐོག་མར་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྒྲོན་བསམ་པ་ནི། ལྷ་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་

འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ་ལས། “གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། ང་ཞེས་
 ཏག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར། ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྟེད་འགྱུར་རྟེ།”¹ སྟེད་པས་སྒྲོན་རྣམས་སྦྱིབ་པར་
 བྱེད། ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡོངས་སྟེད་² པ། ང་ཡི་ཞེས་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་ལེན། དེས་ན་བདག་
 ལ་མངོན་ཆགས་པ། དེ་སྟེད་དེ་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་འཛིན་
 གདོན་ཆེན་འདིས་ཐོག་⁴ མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྦྱག་བསྐྱེད་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ད་དུང་གདོན་
 འདིའི་དབང་དུ་སོང་ན་སྦྱར་ཡང་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དུ་སྦྱག་བསྐྱེད་སྟོང་བ་ལས་འོས་མ་འདས་
 རྟེ། འཁོར་བའི་གནས་ཀྱི་སྦྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བདག་འཛིན་འདི་ཁོ་ནའི་མཐུ་ལས་བྱུང་། ཆེ་
 འདིར་ཡང་མི་འདོད་པ་ཅི་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་བདག་འཛིན་གདོན་ཆེན་འདི་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་།
 མདོར་ན་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་འདིས་སྟོན་པ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཅིང་
 དག་ཅེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུག་དང་འབྲེས་པའི་ཐས་བཞིན་དུ་ཆུད་ཐོས་པར་བྱེད་དེ། སྒོ་རན་འདིས་
 ཟེན་པའི་དབང་གིས་དག་ཅེ་བསགས་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྒྱ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ཡང་
 འཁོར་བ་ལ་སྒྲོན་ས་ཐར་འདོད་སྟེས་ཀྱང་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་དུག་འདིའི་དབང་གིས་དག་ཅེ་
 བས་དམན་ལམ་དུ་གཏོང་བར་བྱེད་པས་ན་སྒོན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གཅེས་པར་འཛིན་
 པའི་སྒོ་རན་འདི་ལ་སྦྱང་བྱེད་ལུག་པའི་མགོ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདི་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱང་བར་
 བྱེད་པའི་སྒོ་རན་འདིའི་དབང་དུ་སྤྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཏོང་སྟམ་དུ་ཞེ་དམ་པ་ལ་ཤོ་བྲུ་ཞིང་། དེ་ལྟར་
 ལུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟམ་དུ།

རང་ཉིད་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་གཙོང་ནད་འདི།

མི་འདོད་སྦྱག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱར་མཐོང་ནས།

¹ བྱེད་ཅིང་། ལག་ཁྱིམ།

² སྟེད་ མོད་དཔལ།

³ སྟེ་བསྐྱེད། ཚད་མ། ཅི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམས་འབྲེལ་ ལེའུ་གཉིས་པ། འོག་གུངས་ ༡༡༥ན་༥

⁴ གདོན་ཆེན་འདིའི་དབང་གིས་ཐོག་ ལག་ཁྱིམ།

མེ་ལན་བདས་ལ་ཁོན་དུ་བཟུང་བྱས་ཏེ།

བདག་འཛིན་གདོན་ཆེན་འཛིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྲགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས་ཁྲ་མ་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་སྒྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྒྱུརས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ། དེ་ནས་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཡོན་
ཏན་བསམ་པ་ནི། ཁྲ་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། གནས་སྐབས་དང་
མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གཅེས་འཛིན་ཉིད་ལས་འབྱུང་བས་རང་གཅེས་
འཛིན་གྱི་དབང་དུ་མི་གཏང་བར་བྱིན་ཆད་མ་ཀླན་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་སྟོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་
པར་གཟུང་བར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་བསམ། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་གཅེས་འཛིན་ལས་ཇི་ལྟར་
འབྱུང་སྒྲུལ་ན། གནས་སྐབས་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ཡང་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དྲིན་¹ལས་ཐོབ་དགོས།
བཟའ་བཏུང་ལ་སོགས་པའི་ཡོངས་སྟོང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དྲིན་²ལས་འབྱུང་།
ཆེ་རིང་བ་དང་། གཞུགས་བཟང་བ་དང་། དབང་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་བའི་སྤྱན་ཚོགས་
ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དྲིན་³ལས་འབྱུང་ངོ་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མ་ཀླན་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་སྟོག་གཅོད་སོགས་གཞོད་འཆེ་བྱས་པས་དཔྱལ་བར་སྦྱེ། དེ་ལས་ཐར་ཏེ་མི་
ལུས་ཐོབ་ཀྱང་ཆེ་ཐུང་བ་དང་། ཉན་མང་བ་དང་། གཞོད་འཆེ་ཆེ་བ་སོགས་མི་འདོད་པ་ཁོ་
ན་འབྱུང་། མ་ཀླན་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་ཐར་བར་བྱས་པས་བདེ་⁴འགྲོ་ཐོབ་
པ་དང་། ཆེ་རིང་བ་དང་གཞུགས་བཟང་བ་སོགས་བདེ་སྦྱིད་ཁོ་ན་འབྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་

¹ ཁོ་ནའི་བཀའ་དྲིན་ ལག་ཁྱིས།

² ཁོ་ནའི་བཀའ་དྲིན་ ལག་ཁྱིས།

³ ཁོ་ནའི་བཀའ་དྲིན་ ལག་ཁྱིས།

⁴ ཐར་བར་བྱས་ཤིང་མཉམ་བཏགས་ན་བདེ་ ལག་ཁྱིས།

ཅན་ལ་མ་གྱིན་པར་གྲངས་པ་དང་། ཟང་ཟིང་སྟེར་མི་བྱས་པར་སེར་སྒྲ་བྱས་པ་ལས་ཡི་དྲགས་
 ལུ་སྟེ་བ་དང་། མི་ལུས་ཐོབ་ཀྱང་དབྱལ་ཞིང་མོངས་པ་སོགས་སྤྱག་བསྐལ་ཁོ་ན་འབྱུང་། མ་གཞན་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཟང་ཟིང་གི་པན་བཏགས་པ་ལས་མོངས་སྟོང་འབྱོར་བ་ཆེ་བ་སོགས་
 བདེ་སྦྱིད་ཁོ་ན་འབྱུང་། སེམས་ཅན་ལ་སྦྱོན་བཟོད་བྱས་པ་ལས་དུད་འབྱོར་སྟེ་བ་དང་། མི་ལུས་
 ཐོབ་ཀྱང་རིགས་དམའ་བ་དང་། ཀྱན་གྱིས་བརྟམས་པ་དང་། དབང་ཚུང་ཞིང་ཉམ་ཐག་པ་སོགས་
 སྤྱག་བསྐལ་ཁོ་ན་འབྱུང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་མགྲུ་བར་བྱས་ཤིང་བཟོད་པ་བསྟོམས་
 བས་གཟུགས་བཟང་ཞིང་རིགས་མཐོ་བ་དང་། དབང་ཆེ་བ་དང་། ཀྱན་གྱིས་གོང་དུ་འཁྱུར་བ་
 ལ་སོགས་པ་བདེ་སྦྱིད་ཁོ་ན་འབྱུང་། མདོར་ན་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་
 ཡལ་བར་དོར་ནས་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པ་ལས་འབྱུང་། ལུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་
 གྱི་འིན་ལས་འབྱུང་། དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་
 འིན་ལས་འབྱུང་སྟེ། མ་གཞན་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོན་པ་གཏོང་བ་
 སོགས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་བསྐྱབས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་འཛོལ་བར་འགྱུར་གྱི། སེམས་
 ཅན་ཡལ་བར་དོར་ནས་སངས་རྒྱས་འཛོལ་བ་མི་སྲིད་དོ། དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྟོང་འཇུག་
 ལས། “སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་འགྲུབ་འདྲ་བ་ལ། རྒྱལ་ལ་
 གྲུས་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་ཚུལ།”³ ཞེས་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ་ཡང་། “སེམས་ཅན་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། གོ་འཕང་ཆེ་མེད་
 རྟེན་འགྱུར་ན། ལྷ་དང་མི་ཡི་ལོངས་སྟོང་གང་། ཆངས་དང་དབང་པོ་དྲག་པོ་དང་། འཛིག་
 རྟེན་སྦྱོང་བས་བསྟེན་⁴དེ་དག །སེམས་ཅན་པན་པ་ཅམ་ཞིག་གིས། མ་དངས་པ་ནི་འགྲོ་གསུམ་

1 བཀའ་འཛིན་ ལག་ཁྱིམ།

2 བཀའ་འཛིན་ ལག་ཁྱིམ།

3 རྟེན་འཇུག་ དབྱུག་ ལ་ རྒྱལ་སྤྱོད་ཞི་བ་སྟེ། སྟོང་འཇུག་ བེའུ་དུག་གི་ སོག་གངས་ 14ན3

4 རྟེན་ ལག་ཁྱིམ།

འདིར། འགའ་ཡང་མེད་ལ་མཆར་ཅི་ཡོད།”¹ ཅེས་གསུངས། དེས་ན་མ་ཁྱེན་སེམས་ཅན་
འདི་རྣམས་བདག་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་སྟེར་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་
པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལས་ཀྱང་ལྷག་ཅིང་། རྒྱ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་ལྷ་བུའོ་སྙམ་དུ་ཉིན་རུ་
གཅེས་ཤིང་པངས་པའི་མོ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱིས། “འདི་དག་ཡིད་བཞིན་
ནོར་བུ་སྟེ། བུ་མ་པ་བཟང་ཡིན་འདོད་འཛིང་བ། དེ་བྱིར་ལྷ་དང་རྒྱ་མ་བཞིན། དེ་དག་བསྟེན་
པར་བྱ་བ་ཡིན། བྱང་དང་རིགས་པས་ཡོངས་སུ་བལྟས་ནས་ནི། སེམས་ཅན་ཀྱན་ནི་བདག་
གི་སྙམ་ཚྲོམ་པའི། དམ་པའི་ལག་རྒྱ་དགེ་ལེགས་ཐམས་ཅད་ནི། ལུན་མི་རིང་བར་འབྱུང་བར་
འབྱུང་བ་ཡིན།”² ཞེས་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྒྲུང་རི་ཐང་པའི་མོ་སྐྱོང་ལས། “བདག་
ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས་ལྷག་པའི། དོན་མཆོག་བསྐྱབ་པའི་
བསམ་པ་ཡིས། ཉག་རུ་གཅེས་པར་འཛིན་པར་ཤོག །”³ ཅེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་མ་ཁྱེན་
སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྒོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་པར་གཟུང་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་
ཀྱས་པར་རྒྱ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་རུ་གསོལ་སྙམ་དུ།

མ་རྣམས་གཅེས་བཟུང་བདེ་ལ་འགོད་པའི་མོ།

མཐའ་ཡས་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བའི་མོར་མཐོང་ནས།

འགྲོ་བ་འདི་དག་བདག་གི་དགྲར་ལངས་ཀྱང་།

སྒོག་ལས་གཅེས་པར་འཛིན་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྲགས་དྲག་རུ་བཏབ་པས་རྒྱ་མ་ལྷ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྒྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྙམ་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་ལེགས་བྱེད་སྐྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་

1 ལྷ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགྲེལ། འོག་གྲངས་ ༩༡ནང་།

2 ལྷ་བསྐྱེད། རྒྱུད་འགྲེལ། ལྷ་མོ་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ རྒྱ་མ་ལྷ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཏམ། འོག་གྲངས་ 966བཟུང་།

3 ཆོ་ཆོག་གྲིང་ཆོས་སྐྱོད། ༡ དགོ་བཤེས་སྒྲུང་རི་ཐང་གི་མོ་སྐྱོང་ཆོགས་བརྒྱུད་ས། བོད་དབུགས་ འོག་གྲངས་ 214ནང་།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ། དེ་ལྟར་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྦྱོན་
 དང་། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་མན་ཡོན་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ་མ་གཞ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 བྱམས་པ་དང་སྤྱིར་རྗེ་བྱུགས་དྲག་པོ་སྦྱེས་པ་ན། བདག་གིས་མ་གཞ་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་
 འཁོར་བའི་གནས་ནས་སྟོལ་བ་ལ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་བསམ་པ་བསྐྱེད་དགོས་པར་
 འདུག་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་དེ་བསྐྱེད་པར་རྒྱས་སམ་མི་རུས། མི་རྒྱས་ན་ནི་འབད་ཀྱང་
 དལ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། རྒྱས་ན་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་སྒྲུབ་དུ་བརྟག་དགོས་ཏེ། ལྷན་པོ་
 རྣམས་ནི་མན་ཡོན་ཆེ་མེད་པའི་ཆེག་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ཡིན་ལ། ལྷོ་ལྷོས་དང་ལྷན་པ་
 རྣམས་ནི་བྱ་བ་གང་བྱེད་ཀྱང་ཆེག་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་འདུག་པར། བྱ་བ་དེ་བྱས་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཡོད་མེད་དང་། དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་བསྐྱབ་རྒྱས་མི་རྒྱས་བརྟགས་ནས་འདུག་པ་
 ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་བསམ་པ་ངེས་པར་བསྐྱེད་རྒྱས་ཏེ།
 དཔེར་ན་རང་གི་དགྲ་མཚོར་བ་དང་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་མི་འདོད་པ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་བ་ཞིག་ཀྱང་།
 གྱིས་མཐུན་ནས་ཤིན་དུ་མཛའ་བར་གྱུར་པ་ན་དེ་མེད་པར་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་སྟོད་མི་ཚུགས་པ་
 ལྟ་བུའི་ཤིན་དུ་གཅེས་པའི་ལྷོ་སྦྱེ་བ་སྟོང་བས་བྱུབ་པ་བཞིན་ནོ། བདག་གཞན་བཞེ་བའི་དོན་
 བློ་རྒྱུ་རང་གི་ལུས་དང་གཞན་གྱི་ལུས་བཞེ་བ་དང་། རང་གི་སེམས་དང་གཞན་གྱི་སེམས་བཞེ་
 བའི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རྒྱས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་
 ལྷོ་དང་གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་ལྷོ་གཉིས་གོ་ས་བཞེས་ཏེ། རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་
 གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ལྷོ་བསྐྱེད་པའོ། མདོར་ན་བདག་ཅག་གི་སྦྱོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་
 གྱིས་བདག་གཞན་བཞེ་བར་མཛད་པས་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཐུན་སྦྱུང་ཆོགས་པ་འདི་འབྲས་ཐོབ།
 བདག་ཅག་གྱིས་པ་རྣམས་གྱིས་གཞན་ཡལ་བར་དོར་ནས་རང་གཅེས་པར་བརྩུང་བས་འཁོར་
 པ་མཐའ་མེད་དུ་ལུས་ནས་སྤྱུག་བསྐྱུང་བསྐྱེད་མར་སྟོང་བ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་པས། ད་བདག་

གིས་ཀྱང་མོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེས་རི་ལྷར་མཛད་པ་བཞིན་དུ་བདག་གཞན་བཞེས་ཀྱས་པར་སྒྲ་
མ་སྒྲས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྒྲུབ་དུ།

མདོར་ན་བྱིས་པ་རང་དོན་ཁོ་ན་དང་།

ཐུབ་དབང་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་ཡི།

མོན་དང་ཡོན་ཏན་དཔྱེ་བ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས།

བདག་གཞན་མཉམ་བཞེས་ཀྱས་པར་བྱིན་བྱིས་སྒྲོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་ཤུགས་དྲག་དུ་བདུབ་པས་སྒྲ་མ་སྒྲ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྦྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ། ཚུལ་དེ་ནི་སྦྱོད་འཇུག་ལས། “འཇིག་
རྟེན་བདེ་བ་རི་སྟེང་པ། དེ་ཀྱན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། འཇིག་རྟེན་སྤྱག་བསྐྱེད་རི་སྟེང་
པ། དེ་ཀྱན་རང་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་ཞིག་དགོས། བྱིས་པ་རང་གི་
དོན་བྱེད་དང་། ཐུབ་པ་གཞན་ཀྱི་དོན་མཛད་པ། འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ལྟོས། བདག་
བདེ་གཞན་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག །ཡང་དག་བཞེས་པར་མ་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འགྱུབ་
ཅིང་། འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད།”¹ ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་
བཞེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། མ་བཞེས་པའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་བདག་གཞན་མཉམ་
བཞེས་སྒྲོམ་པ་ལ་སྒྲོ་ཤུགས་དང་། བསམ་པ་དེ་གོམས་ན་ངེས་པར་བསྐྱེད་ཀྱས་པར་མཐོང་ནས་
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེས་པར་སྒྲོམ་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་སྒྲོམ་པ་ན། རྒྲ་མ་སྒྲ་
སྒྲོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་འདོད་
ན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ནི་བདག་གཅེས་འཇིན་འདི་ཡིན་པར་འདུག

1 རྩ་བཅུ་ན། དབུ་མ། ལ། རྒྱལ་སྐུ་ཞི་བ་ལྷ། རྒྱུད་འཇུག་ མེལ་བརྒྱད་ཀྱི་ རྟོག་གངས་ 35བ3

ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ནི་སེམས་ཅན་གཅེས་འཛིན་འདི་ཡིན་པར་འདུག་པས། ད་ནི་
 བདག་གིས་སྟོང་གི་དགྲ་པོ་བདག་འཛིན་འཁོར་པོ་འདིའི་དབང་དུ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཏང་བར།
 རང་གཅེས་འཛིན་སྤར་མ་སྐྱེས་པ་གསར་དུ་མི་སྐྱེད། སྐྱེས་པ་རྣམས་རྒྱུན་གཅད་པར་བྱ། མ་
 ཀླན་སེམས་ཅན་རྣམས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་སྤར་མ་སྐྱེས་པ་གསར་དུ་བསྐྱེད། སྐྱེས་ཐེན་
 རྣམས་གོང་འཕེལ་དུ་བྱས་ཏེ་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ཉིད་ལ་ཉམས་ལེན་སྟོང་
 པོར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟུམ་དུ།

རང་ཉིད་གཅེས་འཛིན་རྒྱུད་པ་ཀྱན་གྱི་སྒོ།།

མ་རྣམས་གཅེས་འཛིན་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གཞི།།

དེ་སྤྱིར་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ལ།།

ཉམས་ལེན་སྟོང་པོར་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས།།

ཞེས་གསོལ་བ་ཤུགས་ཅླག་དུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
 ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
 ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྦྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ།། ལྟལ་དེ་དག་ནི་སྒོ་སྦྱང་ཅ་ཆོག་ལས།
 “ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་བདེ།། ཀྱན་ལ་བཀའ་བྱིན་ཆེ་བར་བསྒོམ།།”² ཞེས་གསུངས་
 པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྟར་བསམས་པས་མ་ཀླན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གཅེས་ཤིང་པངས་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྤར་ལས་ཀྱང་ཤུགས་ཅླག་པ་དང་། བརྟན་པ་དང་།
 རྒྱ་ཆེ་བར་གྱུར་ཅིང་། མ་ཀླན་རྣམས་འཁོར་བའི་གནས་ན་ཉམ་ཐག་པའི་ལྟལ་བསམས་པས་
 སྟོང་རྗེ་ཤུགས་ཅླག་དུ་འཕེལ་ཏེ། བདག་གིས་ཐབས་གང་བྱས་ན་མ་ཀླན་སེམས་ཅན་འདི་

༡ བཏབ་ ལག་བྱིས།

༢ རྗེ་ལ་ཁོང་ཁའི་གསུང་འགྲུལ། ཅ སྒོ་སྦྱང་གི་ཅ་ཆོག་ གོག་གུངས་ ༩༩

ནམས་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་འདི་ལས་ཐར་བར་བྱེད་ཀྱས་སྦྱུང་དུ་བསམས་པ་ན།¹ སེམས་
 ཅན་ནམས་ཀྱི་ངོས་ནས་ནི་དགེ་བའི་བསམ་པ་སྦྱ་རེ་སྦྱི་བའང་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བས་ནམ་ཡང་
 འཁོར་བ་ལས་ཐར་བའི་དུས་མེད་པ་ལྟ་བུ་འདུག་པས། ད་བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་ནམས་སྤངས་ཏེ་མ་གན་འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལས་ཐར་
 པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་གཏོང་ལེན་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་སྦྱུང་བ།

དེས་ན་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་བླགས་རྗེ་ཅན།
 མ་གྱུར་འཁོ་བའི་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན།
 མ་ལུས་ད་ལྟ་བདག་ལ་སྦྱིན་པ་དང་།
 བདག་གི་བདེ་དགེ་གཞན་ལ་བཏང་བ་ཡིས།
 འཁོ་ཀྱན་བདེ་དང་ལྷན་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱུགས་བྱུག་ཏུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལྟ་ཚོགས་ནམས་ཀྱི་སྦྱུང་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྦྱ་
 ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་
 ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྦྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ། བདག་གཞན་བཞེ་བའི་བསམ་པ་ནི་
 ཐེག་ཆེན་མོ་མྱོང་གི་སྦྱིང་སྟེ་ཡང་སྦྱིང་སྟེ་ཡིན་པས་འདི་བསྦྱེད་པ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱས་ནས་
 སྦྱེས་བྱའི་ཅལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་དགོས་སོ་ཞེས་གོ་བའི་ཆེད་དུ་སྒྲ་མ་ལ་བླགས་རྗེ་བསྐལ་ཞིང་
 འཁོད་པའི་ཆེག་སྦྱོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་ཀྱི་སྦྱིང་སྟེ་འདི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་གསོལ་འདེབས་བྱེད་པ་
 དང་། དེ་ཡང་མ་མཐའ་ལན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གསོལ་འདེབས་བྱེད་དགོས་པར་གསུང་སྟེ། ད་
 ལྟའང་ངེ་མོད་པ་ནམས་ལ་གསོལ་འདེབས་འདི་ལན་གསུམ་དུ་མཇེད་རྒྱན་ཡོད་དོ། དེས་ན་

༡ ནི། མོད་དཔལ།

སྐལ་ས་འདིར་གཏོར་ལེན་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། རྒྱ་མ་ལུ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་རང་གི་མཐའ་སྒོར་དུ་
 མ་གྲག་སེམས་ཅན་ལྷན་ས་གསལ་བར་དམིགས་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། བདག་གི་མ་གྲག་
 འདི་ལྷན་ས་འདི་ལྟར་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པ་སྟེར་རེ་རེ་སྐྱབ་དུ་བྱམས་སྟེར་རེ་བྱམས་བྱམ་
 བོའི་སྒྲོན་ས་གཏོར་ལེན་བསྒྲོམ་པ་ལ། སྐར་མ་གོམས་པའི་དབང་གིས་ད་ལྟ་རང་གི་སྐྱབ་བསྐྱལ་
 ཡང་མི་བཟོད་པ་འདི་འབྲུག་གཞན་གྱི་སྐྱབ་བསྐྱལ་རི་ལྟར་ལེན་ཀུས་སྐྱབ་དུ་འདིགས་སྐྱབ་བྱུང་
 བཤེས་ཐོག་མས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པ་རང་གི་མ་འོངས་པའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལྷན་ས་ལེན་གསུང་། དེའི་
 ཚུལ་ནི་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཕྱི་ལོ་རང་ལ་ཁྱོད་རྒྱའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལྷན་ས་ད་ལྟ་རང་རྒྱུད་ལ་གྱུར་།
 སང་ཁྱོད་རྒྱའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལྷན་ས་དེ་རིང་གི་ཐོག་དུ་གྱུར་། དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་བ་དང་། ལོ་དང་། ཆེ་
 མཐུག་དང་། མ་འོངས་པའི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱོད་རྒྱའི་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལྷན་ས་ད་ལྟ་རི་རྒྱུད་
 སྟེར་དུ་གྱུར་ངོ་། དེ་ལ་གོམས་ནས་སྒྲོ་སྟོབས་རྒྱས་པ་ན་ཐོག་མར་རང་གི་ཆེ་འདིའི་མ་མཐུན་དུ་
 བསྒྲོམས་ནས་དེ་ལ་གཏོར་ལེན་བསྒྲོམ། དེའི་ཚུལ་ནི་རང་གི་སྐྱབ་བྱམ་གཡས་ནས་རྒྱུར་སངས་
 གྱིས་འབྱུང་བ་དང་མཉམ་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདེ་དགོ་ཐམས་ཅད་འོད་དཀར་པོའི་ལྷན་པར་སོང་བ་
 མ་དེའི་སྐྱབ་བྱམ་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས་པས་མ་དེ་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་
 བར་བྱས་སོང་སྐྱབ་དུ་དགའ་བ་བསྒྲོམ། རྒྱུད་རྒྱུད་རྒྱལ་པ་དང་མཉམ་དུ་མ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབ་བ་
 དང་སྐྱབ་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་གྱིས་སྐྱབ་ཞུར་བ་བཞིན་དུ་ནག་མིང་མིང་ཆད་ནས་མའི་སྐྱབ་བྱམ་
 གཡས་པ་ནས་ཐོན། རྒྱུད་གིས་རྒྱུད་བར་ས་ཉེ་རང་གི་སྐྱབ་བྱམ་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས་སྟེར་ནང་དུ་
 གཅེས་འཛིན་གནས་པའི་ཐོག་དུ་བབས་པས་གཅེས་འཛིན་བྱལ་གྱིས་བརྒྱག་ མ་དེ་སྐྱབ་བསྐྱལ་
 དང་སྐྱབ་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་སོང་སྐྱབ་དུ་དགའ་བ་བསྒྲོམ། དེ་ལ་སྒྲོ་འབྱོར་པ་
 ན་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་གཞན་ལྷན་ས་ལ་གཏོར་ལེན་དེ་ལྟར་དུ་བསྒྲོམ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱ་
 རེ་ཆེར་བཏང་སྟེ་ནམ་མཁའི་མཐའ་བྱལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཏོར་ལེན་དེ་ལྟར་དུ་
 བསྒྲོམ་མོ། དེ་ནས་རང་གི་ལུས་ལོངས་སྟོན་དུས་གསུམ་དགོ་བ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་འོད་

སྒྲོར་གི་ཚོས་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ཉམས་ལེན་མེད་ན་ཚོས་མཐར་ཕྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ལ། མོ་
 སྒྲོར་འདིའི་སྒོ་ནས་འགལ་རྒྱུ་ནམས་མཐུན་རྒྱུ་དུ་བསྒྱུར། བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་སུ་
 བསྒྱུར། གཞོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བསྐྱལ་མ་བྱེད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་
 བུར་བསམས་ནས་ལམ་དུ་འབྱེད་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་རྒྱུ་ལྟར་ཐམས་ཅད་བྱུང་རྒྱུ་བཤེས་
 ཕྱོགས་སུ་འཆར་བར་གསུངས་པས། རྒྱུ་ལྟར་ལམ་དུ་འབྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་
 གལ་ཆེའོ། དེས་ན་རྒྱུ་ལྟར་ཕྱོགས་སུ་བསྒྱུར་བ་འདི་ལ་བསམ་པས་བསྒྱུར་བ་དང་། སྒྲོར་བས་
 བསྒྱུར་བ་གཉིས། བསམ་པས་བསྒྱུར་བ་ལ་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལམ་དུ་བསྒྱུར་བ་
 དང་། ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་ལམ་དུ་བསྒྱུར་བ་གཉིས་ལས། བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ལྟར་
 ལམ་དུ་བསྒྱུར་བ་ནི། རང་ལ་གཞོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་གང་བྱུང་ཡང་གཞན་སུ་ལའང་ལེ་ལན་
 བདའ་ས་མེད་ཀྱི། བདག་འཛིན་འགོང་པོ་འདི་འབའ་ཞིག་གིས་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མི་འདོད་
 རྒྱ་མེད་དེ། འདི་ཐམས་ཅད་ཆེ་རབས་སུ་མའི་ལས་རན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རང་གི་
 ལས་རན་ཟད་པའི་ཐབས་སུ་འདུག་པས། བདག་རན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་སྒོ་འགག་སྤྱིར་སྤྲོ་མའི་
 ཐུགས་རྗེ་དང་ཕྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་ལས་རན་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདིར་ཟད་པར་འདུག་པས་གོ་བཅད་དོ་
 སྤྱུལ་པ་དང་། ཡང་འདི་ལྟར་དུ་གཞོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་
 ཡོད་པས་སེམས་ཅན་དེ་ནམས་ཀྱི་གཞོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་གི་རྒྱུད་
 རྒྱེད་དུ་སྒྲིན་པར་བྱུང་ཅིག་སྤྱུལ་དུ་གཏོང་ལེན་བསྒྲོམ་སོ། ། ཡང་མི་དང་མི་མ་ཡིན་ཀྱི་གཞོད་བྱེད་
 ནམས་ལ་འདི་དག་བདག་གི་ཆེ་རབས་སྒོན་མའི་བྱིན་ཅན་ཀྱི་མ་ཤ་སྤྱག་ཡིན་པ་ལ། བདག་གི་
 ལས་རན་པས་བསྐྱལ་ནས་བདག་ལ་གཞོད་པའི་ལས་བྱས་པས་འདི་དག་དཔྱལ་བར་འཕྱོ་བ་
 འདུག། བདག་ལ་¹འདི་དག་གིས་དགེ་སྒྲོར་ཀྱི་བསྐྱལ་མ་བྱས་པས་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འཕྱོ་
 བར་འདུག་པས། རོན་དུ་ན་འདི་དག་བདག་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་མ་སོང་། བདག་འདི་དག་ལ་གཞོད་

༡ བདག་ནི་ མོད་དཔམ། དཔེ་དཔམ།

བྱེད་དུ་སོང་འདུག་པས་བདག་གི་མ་གཞན་འདི་རྣམས་སྤྱིར་རེ་རྗེ་འདི་དག་གི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་
 ཅད་བདག་ལ་སྤྲིན་པ་དང་། བདག་གི་བདེ་དགེ་འདི་དག་ལ་སྤྲིན་པར་སྦྱར་ཅིག་སྦྱམ་དུ་གཏོང་
 བཅས་བསྒོམ། ཡང་གཞོད་བྱེད་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ལ་ནི་རང་གི་ཡུས་ལོངས་ཀྱིས་སྒོས་བཏང་ལ།
 སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། སྒོས་ཆོས་མཛད་ཡོངས་དང་། ཡང་སྒོས་དཔལ་ལྷན་གྲུ་མ་
 དམ་པའི་སྦྱ་སྦྱང་དུ་ངའི་ཤ་ཁྲག་དོས་བཅས་ཀྱི་ཡུས་འདི་བྱེད་ཅག་མི་མ་ཡིན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་བ་
 ཡིན་པས། ཤ་ལ་དགའ་བ་ཤ་ཞོ། ཁྲག་ལ་དགའ་བ་ཁྲག་འཁྱུངས། རུས་པ་ལ་དགའ་བ་རུས་པ་
 ལྷུང་། ཅི་འདོད་པ་བྱེད་ཞིག་ ཅེས་བརྗོད་ཅིང་སྒོས་མེད་དུ་སྒོས་བཏང་ལ་བྱེད་ཅག་མི་མ་ཡིན་
 རྣམས་ཀྱིས་བདག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པའི་གྲོགས་བྱས་པས་བཀའ་དྲིན་རེ་ཆེ། ད་དུང་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞོད་པ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངའི་གཅེས་འཛིན་འདིའི་
 ཐོག་དུ་སྤྲིན་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བརྗོད། གཞན་ཡང་སྦྱག་བསྐྱེད་བྱང་བ་ལ་
 སྒྲོན་དུ་མི་བཟ་བར་ཡོན་ཏན་དུ་བཟ་ཚུལ་སྦྱོང་འདུག་ལས། “གཞན་ཡང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཡོན་ཏན་
 བློ། སྦྱོ་བས་དྲེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། འཁོར་བ་པ་ལ་སྤྱིར་རེ་སྤྱོ། སྤྲིག་ལ་འཛེམས་ཤིང་དགེ་
 ལ་དགའ།”¹ ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བསམས་ནས་རྒྱེན་ངན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
 གྲོགས་སུ་བསྦྱར་ཅི་ཐུབ་བྱའོ། ལྷ་པའི་སྒྲོ་ནས་ལམ་དུ་བསྦྱར་བ་ནི། རྗེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། “སྒོན་ཐོག་མ་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར། གདོན་རང་གི་སྤྱིར་ལ་
 གནས་བཅས་ནས། ཡུལ་བདག་མེད་གཅིག་ལ་བདག་དུ་བཟུང་། འབྲལ་པ་པོ་པོ་ལྷོ་ལྷོ་སྤྱི་
 བསྐྱེད་བྱས་ཏེ། ང་དཔྱལ་བར་བསྐྱེད་པ་འང་བཟང་ལས་འདས། རུས་དེ་རིང་གྲུ་མའི་བཀའ་
 དྲིན་ཀྱིས། དག་བདག་འཛིན་འགོང་པོའི་མཆོང་རིག་པས། སེམས་སྒྲོས་བྲལ་གཉེན་མའི་ངོ་
 བོ་མཐོང་། ལུ་རང་བྱུང་རིག་པའི་གཞོན་ཅུ་དང་། ཡུལ་འོད་གསལ་ཆོས་དབྱིངས་མཛེས་མ་
 མཛལ། དབྱིངས་རིག་པ་དབྱེར་མེད་ཐབས་ཤེས་འབྱེད། འདི་འདུ་འབྲལ་མེད་པའི་གྲོགས་སུ་

༡ རྗེ་བཙུན་ དཔྱུ་མ་ ལ་ རྒྱལ་སྐུས་ཞི་བ་ཟླ། སྦྱོང་འདུག་ མེ་མུང་གསལ་ རོག་གངས་ ༡༩༩༧

བཟང་།¹ ཞེས་དང་། “ཡང་རྟེན་ནས་འབྱུང་པའི་ཚོས་ནམས་ཀྱི། སྤང་ཅས་ཀྱིས་སྤྱ་མའི་རོལ་
 པར་མཛོང་། དེ་མཛོང་བས་ཨ་འཐས་འཆིང་བ་གཞིག་།”² ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་ལྷག་
 དང་བཟང་རན་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་སྤང་ཡང་བདེན་པར་མེད་པ་སྤྱ་མ་ལྟ་
 བྱུང་བལྟས་ཏེ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཆར་ཅི་བྱུང་བའོ། མདོར་ན། “སྟོག་འཆོ་འཆི་
 འཕྱོར་རྒྱད་བདེ་ལྷག་དང་། ཡང་བསྟོད་སྟོད་སྟོན་དང་མི་སྟོན་སོགས། གང་བྱུང་ཡང་ཐུ་མའི་
 འིན་རྒྱབས་ཡིན། ཨ་ལ་ལ་ཅི་བྱས་སྟོ་བ་དགའ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་བཟང་རན་ཅི་
 བྱུང་ཡང་དགེ་སྟོར་གྱི་བསྐྱེད་པ་དང་ཚོས་སྤྱུང་པའི་སྟོགས་སུ་འཁྱེར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། རྟེན་
 བཟང་རན་གང་གིས་ཀྱང་བརྟེན་མི་བྱས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྤྱར་དུ་བསྟོད་པར་བའོ། །
 སྟོར་པའི་སྟོན་པ་ལས་དུ་བསྐྱུར་ཚུལ་ནི། སྟོར་བ་བཞི་དང་ལྷན་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་སྟོར་བ་བཞི་སྟེ། ཚོགས་གསོག་པ། སྤྱིག་པ་སྟོང་པ། གདོན་བགོགས་ལ་གཏོར་
 མ་སྟེར་པ། ཚོས་སྟོང་ལ་འཕྱིན་ལས་འཆོལ་བའོ། དེ་བཞིའི་སྟོན་པ་རྟེན་རན་ལས་དུ་འཁྱེར་
 ཚུལ་ནི། ཅན་གདོན་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་རན་བྱུང་བ་ན། ལྷག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་འདོད་
 ན་བདེ་བའི་རྒྱ་ཚོགས་གསོགས་ཤིག་ཅེས་སྒྲ་མས་བད་མཛད་པར་འདུག་སྟུང་དུ་བསམས་ལ།
 སྒྲ་མ་ལྟ་ཚོགས་ལ་མཆོད་པ་དང་མཆོལ་བྱུང་ལ། བདག་ན་བ་ལེགས་ན་ན་བར་འིན་གྱིས་བརྒྱལ་
 ཏུ་གསོལ། གསོས་⁴ པ་ལེགས་ན་གསོས་པར་འིན་གྱིས་བརྒྱལ་ཏུ་གསོལ། ཤི་བ་ལེགས་ན་འཆི་
 བར་འིན་གྱིས་བརྒྱལ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་རེ་དོགས་འགོག་པའི་གསོལ་འདེབས་བའོ། སྤྱིག་པ་
 སྟོང་པའི་སྟོན་པ་ལས་དུ་བསྐྱུར་བ་ནི། ཁྱོད་ལྷག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ན་དེའི་རྒྱ་སྤྱིག་པ་སྟོངས་ཤིག་
 པའི་བད་མཛད་པར་འདུག་སྟུང་དུ་བསམས་ལ་སྟོབས་བཞིའི་བཤགས་བསྐྱེད་⁵ ལ་འབད་དོ།

1 བར་ཆེན་ཆོས་འཕེང་ཚོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྲུག། ཀ རང་རྒྱལ་ སྟོག་གསུངས་ ༡༠ན༡

2 བར་ཆེན་ཆོས་འཕེང་ཚོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྲུག། ཀ རང་རྒྱལ་ སྟོག་གསུངས་ ༡༠ན2

3 བར་ཆེན་ཆོས་འཕེང་ཚོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྲུག། ཀ རང་རྒྱལ་ སྟོག་གསུངས་ ༡༠ན3

4 སོས་ བཤགས་

5 སྟོན་ ལཤགས་

གདོན་བགེགས་ལ་གཏོར་མ་བྱིན་པའི་མཐོ་ནས་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ནི། གཞོད་བྱེད་གདོན་བགེགས་
 རྣམས་ལ་གཏོར་མ་བྱིན་ལ། བདག་ཆེ་འདིའི་གཤོམ་ར་ལ་གཡེངས་ནས་ཆོས་མ་དན་པ་ལ་
 ཁྱེད་ཅག་གིས་དགོ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱལ་མ་བྱས་པས་བཀའ་བྱིན་རེ་ཆེ། ད་དུང་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་མི་འདོད་པའི་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཐོག་ཏུ་སྤོན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དགོ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱལ་མ་མཛོད་ཅིག་བྱས་ལ་གཏོར་མ་སྤྲེར་རོ། ཆོས་སྤྱོད་ལ་
 འཕྲིན་ལས་འཆོལ་བ་ནི། མཆོད་གཏོར་བྱལ་ལ་སྤར་བྲམ་མ་ལྟ་ཆོགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་
 ལྟར་རེ་དོགས་འགོག་པའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་མཐོ་ནས་འཕྲིན་ལས་འཆོལ་ལོ། དེ་ལྟར་བསམ་
 པ་དང་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐོ་ནས་སྤྱོད་རན་ལམ་དུ་སྐྱར་ཆུལ་དེ་དག་ལ་མ་གོམས་པ་དང་། སྤྱིང་
 སྟོབས་ཆུང་བས་དེ་ཅམ་མི་རྒྱས་ན་སྤྱོད་བཟང་རན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱུང་ཤེས་པར་
 བྱས་ནས་བསག་སྤྱང་ལ་འབད་ཅིང་། ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་གསོལ་འདེབས་
 ཐོགས་བྱའོ། སྤྱོད་རན་ལམ་དུ་བསྐྱར་བའི་མན་ངག་འདི་ལ་ནི་གངས་རིའི་ཁོད་འདིར་སྤོན་སྤོན་
 པའི་དམ་པ་མང་པོས་རོ་སྟོམས་ཀྱི་གདམས་པ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་ཀྱི་གདམས་པ་
 དང་། སྤྱིད་སྤྱག་ལམ་འཁྱེར་དང་། སྤྱག་ཕྱད་ལམ་འཁྱེར་ཞེས་པ་ཐོགས་ཐབ་བྱེད་ཅན་གྱི་
 བསྐྱལ་པ་མང་དུ་མཛོད་པ་རྣམས་ལྟག་དང་བཅས་པ་འདུ་བ་ཡིན་པས། རྩེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
 སྤོན་རྒྱུད་འདི་ལ་སྤྱིང་ནས་སྐྱབ་པ་བྱ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མན་ངག་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་གཏིང་
 རྒྱལས་པར་བྱའོ། མཐོ་སྤྱོད་གི་དོན་ཆོན་བཞི་པ་ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་རིལ་ནས་བསྐྱར་བ་ནི།
 མདོར་ན་བཟང་རན་སྤང་བ་ཅི་ཤར་ཡང་། ཆོས་ཀྱན་སྤྱིང་པོ་སྟོབས་ལྡེ་ཉམས་ལེན་གྱིས།
 ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ཆེ་གང་གི་ཉམས་ལེན་དང་། འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན་གཉིས་ཡོད་པས།
 འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན་ནི་འོག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། ཆེ་གང་གི་ཉམས་ལེན་སྟོབས་ལྡེ་རིལ་བ་ནི།
 འཕེན་པའི་སྟོབས། ཐོམས་པའི་སྟོབས། དཀར་པོ་ས་པོན་གྱི་སྟོབས། སྤོན་འཕྲིན་པའི་སྟོབས།
 སྤོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་རྣམས་སོ། དང་པོ་འཕེན་པའི་སྟོབས་ནི། དེང་ནས་བྱང་ཆུབ་བར་དང་།

བྱད་པར་མ་ཤི་བར་དང་། ལྷག་པར་དེ་རིང་ཉིན་ཞག་སྤྲུགས་འདི་ལ་དག་པོ་བདག་འཛིན་འགོང་
 བོའི་དབང་དུ་སྒྲུབ་ཅིག་ཀྱང་མི་གཏང་བར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་སྒྲོམ་པ་
 ལ་ཆིག་སྒྲིལ་དུ་བྱའོ་སྒྲུབ་པའི་འཕེན་པ་ཡང་ཡང་གཏོང་བའོ།། བོམས་པའི་སྟོབས་ནི། དཔལ་
 ཡ་ཏི་ཤ་དང་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
 འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་པར་བྱས་ནས་དུས་ཀུན་དུ་སྒྲོ་སྒྲོང་ཞིང་བོམས་པར་བྱེད་པའོ།། དཀར་པོ་
 ས་བོན་གྱི་སྟོབས་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད། སྐྱེས་ཟིན་གོང་
 འཕེལ་དུ་བྱ་བྱིར་ཆོགས་གསོག་སྒྲིབ་སྒྲོང་ལ་འབད་པའོ།། ལུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་མི་མཐུན་སྤྲུགས་བདག་གཅེས་འཛིན་ལ་འབྱུར་འཛོམས་བྱེད་པའོ།།
 སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ནི། དགེ་སྦྱོར་གང་བྱེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འཕེལ་བའི་རྒྱར་བསྡེ་
 ཞིང་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པའོ།། སྟོབས་ལྔ་པོ་འདི་ནི་ཆེ་གང་གི་ཉམས་ལེན་རྒྱུ་¹གཅིག་དུ་བྲིལ་
 བའི་གདམས་པ་ཡིན་གསུང་སྟེ།² དེར་ནས་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པའི་གདམས་པ་ལས་ལྷག་པ་གཞན་དུ་འཆོལ་ས་མེད་པས་ཉམས་ལེན་ལ་སྒྲོ་ཅེ་ཆིག་
 སྒྲིལ་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ནོ།། སྒྲོ་སྒྲོང་གི་དོན་ཆེན་ལྔ་པ་སྒྲོ་འབྱོངས་པའི་ཆད་ནི། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་གཉིས་འཕེལ་བའི་ལམ་བསྐྱར་རྟེ། ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་བསྒྲོམ་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས།།
 ཞེས་པས་བསྟན་རྟེ། འདི་ནི་སྒྲོ་སྒྲོང་ཅ་ཆིག་ལས། “ཆོས་ཀུན་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་འདྲ།།
 དཔར་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་པོ་གཞུང་།། ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་རྒྱན་དུ་བསྟེན།། ཡོངས་ཀྱང་སྤུབ་ན་
 འབྱོངས་པ་ཡིན།།”³ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྟེ། མདོར་བསྟན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་སྒྲོང་རྒྱལ་
 བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་བྱངས་པས་རྒྱུན་བཟང་ངན་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱར་མི་སྤུབ་ཅིང་། གནས་

༡ ཉམས་ལེན་རྒྱུ་ དཔེ་དབང་།

༢ གསུངས་རྟེ། ལག་ཐིམ།

༣ རྩེ་བ་ཐོང་ཐའི་གསུང་འབྲས། ཅ སྒྲོ་སྒྲོང་ཅ་ཆིག་ ཤོག་གངས་ ༢བ༢ ལས་བྱུང་བ་རྩེད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་ཀུན་དགོངས་པ་གཅིག་དུ་
 འདྲས།། དཔར་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་པོ་གཞུང་།། ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་རྒྱན་དུ་བསྟེན།། བྱང་པའི་ཆད་ནི་ལོག་པ་ཡིན།། འབྱོངས་རྟགས་ཆེན་པོ་ལྔ་ལྔ་
 ཡིན།། ཡོངས་ཀྱང་སྤུབ་ན་འབྱོངས་པ་ཡིན།།” ཞེས་སོ།།

སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱོམ་¹པ་ལས་མི་ཉམས་པའོ། དེ་ཡང་རྗེ་ཐམས་ཅད་
མཁེན་པའི་རྣམ་ཐར་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། “དེ་ཡང་ཁོ་པོ་ལ་གཞན་གྱིས་སྟན་བཟང་པོ་
བཤམས་པ་དང་། བྱུས་པས་བསྟེན་བཀྱར་སོགས་རི་ཙམ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆེད་དུ་བསམ་མི་
དགོས་པར་དུས་དེའི་སྐབས་རང་དུ། འདི་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅིང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བ། སྐྱོ་
མའི་བསྐྱུ་བྱིད་དང་འདྲ་བ་ཡིན་སྟེ་པའི་སྐྱོ་བ་ཤུགས་དག་པོ་སྤང་བ་བྱན་ལོང་དུ་ཐོངས་པ་ཡིད་
གཏོང་ནས་འབྱུར་བ་རྒྱན་རིང་པོ་རེ་སྟེ་བ་ཞིག་དང་པོ་ཉིད་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན།”²
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་སྤྱད་དང་བཟང་ངན་སོགས་སྤང་བ་གང་ཤར་ཡང་འབད་ཚུལ་ལ་མི་
སྐོས་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱོ་སྐྱོང་གི་སྐོགས་སུ་འཁོ་བ་ཞིག་དགོས་གསུངས། འབྲལ་ལ་གང་
ཐུག་སྐོམ་ལ་སྐྱོར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྐྱོ་སྐྱོང་ཅ་ཆེག་ལས། “ཡུལ་གསུམ་དུག་
གསུམ་དག་ཅ་གསུམ། སྐྱོད་ལམ་ཀུན་དུ་ཆེག་གིས་སྐྱང་།”³ འབྲལ་ལ་གང་ཐུག་སྐོམ་ལ་
སྐྱར་།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་གདམས་ངག་དེ་འདིར་འགོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཉམས་
ལེན་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྐྱོར་བ་བཞིའི་སྐོན་ས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལམ་དུ་སྐྱར་ཚུལ་དེ་ལའང་དོན་གྱི་ཆང་ཡང་།
སྐྱོ་སྐྱོང་དང་གདམས་ངག་འདི་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ལྟར། ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ནི་ནང་དུ་
འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཕྱི་ནས་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གནོད་པ་སོགས་ཕྱི་
ནང་གི་རྒྱུ་བཟང་ངན་སྐྱོ་བྱུང་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། དེའི་དབང་དུ་སྤྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་གཏང་
པར་སྐྱོར་དག་སྐྱོར་གྱི་སྐོགས་སུ་འཁྱེར་ཅི་ཐུབ་དང་། ལྷག་པར་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འཕེལ་བའི་ཐབས་དང་སྐོགས་སུ་སྐྱར་བར་བྱེད་པའོ། དེ་ཡང་

༡ བསྐོམ་ ལག་ཁྱིམ།

༢ རྗེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲམ། ཀ མཁས་བླ་མ་རྗེ། རྣམ་ཐར་དད་པའི་འབྲུག་འོགས། གཙང་དབང་། སོག་གུངས་ ༡༩༣༡

༣ རྗེ་ལ་པོང་ཁའི་གསུང་འབྲམ། ཅ སྐྱོ་སྐྱོང་ཅ་ཆེག་ སོག་གུངས་ ༡༩༣༡ ལས་བྱུང་བ་ཚུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡུལ་གསུམ་དུག་གསུམ་དག་ཅ་གསུམ། རྗེས་ཀྱི་སྐོན་ངག་མདོར་བསྐྱུལ་པའི་ཕྱིར། སྐྱོད་ལམ་ཀུན་དུ་ཆེག་གིས་སྐྱང་།” ཞེས་སོ།

༤ རྗེ་ལ་པོང་ཁའི་གསུང་འབྲམ། ཅ སྐྱོ་སྐྱོང་ཅ་ཆེག་ སོག་གུངས་ ༡༩༣༡ ལས་བྱུང་བ་ཚུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྐྱོད་འཚུད་སྤྱིག་པས་གང་བའི་ཆེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལམ་དུ་བསྐྱར། འབྲལ་ལ་གང་ཐུག་སྐོམ་དུ་སྐྱར། སྐྱོར་བ་བཞི་ལྟར་ཐབས་ཀྱི་མཆོག །” ཅེས་སོ།

ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མོ་བྱར་དུ་སྤང་བའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ནང་དུ་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་ན། དེ་མ་ཐག་
 འོས་ཟིན་པར་བྱས་ལ། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བ་དང་། དེའི་
 དབང་གིས་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་མ་ཁྱན་སེམས་ཅན་རྒྱུ་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 འདོད་ཆགས་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བདག་གི་རྒྱུ་སྤྱོད་དུ་སྟོན་པར་
 བྱུང་ཅིག བདག་གི་བདེ་དགོ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྱན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བར་བྱའོ་སྟེ་མ་དུ་
 གཏོང་ལེན་བསྟོམ། ཡང་མོ་བྱར་དུ་གཞན་གྱིས་རང་ལ་ཆོག་ངན་སྤྱོད་པ་སོགས་ཡུལ་ཡིད་དུ་མི་
 འོང་བ་དང་སྤང་བ་ལས་ཞེ་སྤང་སྐྱེས་པ་འཕམ་སྐྱེ་བར་དོགས་པ་བྱུང་ན། རྒྱུ་ཀྱི་དེའི་དབང་དུ་སྤྱང་
 ཅིག་གྱུར་མི་གཏང་¹ བར་མཁའ་ཁྲུལ་གྱི་མ་ཁྱན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱུ་སྤྱོད་དུ་ལེན། རང་གི་བདེ་དགོ་ཐམས་ཅད་མ་ཁྱན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 གཏོང་བའི་གཏོང་ལེན་བསྟོམ། ཡང་ཡུལ་བཏང་སྟོམས་པ་ལ་དམིགས་ནས་གནས་ལུགས་མི་
 གསལ་བའི་གཏི་ཟུག་གི་དབང་དུ་སོང་ན།² རྣམ་མཁའི་མཁའ་ཁྲུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་གཏི་ཟུག་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རྩྱུར་བྱུང་། རང་གི་བདེ་དགོ་ཐམས་
 ཅད་པར་གཏོང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མོ་བྱར་བ་གང་དང་གང་བྱུང་ཡང་ཐམས་ཅད་བྱུང་རྒྱུ་ཀྱི་
 སེམས་འཕེལ་བའི་ལྷོགས་སུ་བསྐྱུར། རྒྱུ་མོ་བྱར་བ་ལས་དུ་སྐྱུར་རྒྱུ་བརྒྱུད་སྤྱོད་པ་ལས་
 འབྱུང་བ་ལྟར། ནང་དང་གདོན་དང་སྤྱོད་པའི་གཡང་ས་དང་གཅན་གཟན་གྱི་གནོད་པ་སོགས་
 རྒྱུ་ལན་མོ་བྱར་བ་གང་བྱུང་ཡང་། དེ་ལ་སྤྱག་པར་མི་བྱ། དངངས་པར་མི་བྱ་བར་དང་དུ་གླངས་
 ཏེ། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མོ་བྱར་བས་གནོད་པ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཡོད་པས།
 དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་རྣམས་གྱུར་བདག་གི་འདིས་གོ་ཆོད་པར་བྱུང་ཅིག
 བདག་ནི་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྟོན་པར་འདོད་པས་ལུས་འདི་གཅན་གཟན་གྱིས་ད་ལྟ་མོས་

¹ བདེ་ལེགས་ ལག་ཁྱིས།

² གཏོང་ མོད་དབང་།

བཏང་ ལག་ཁྱིས།

³ མོང་བ་ན། ལག་ཁྱིས།

ཀྱང་། དེ་ལ་དགའ་བཞིན་དུ་སྒྲིན་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་པ་དང་། བདག་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་དེར་གཅན་གཟན་དང་ལྷ་གི་དང་གཡང་ས་ལ་སོགས་པ་སྒྲོན་འདི་དག་ནམ་པ་ཀྱན་ནས་མི་
 འབྱུང་ཞིང་། སྒྲོད་བཅུད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ངེས་པར་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་བསམས་པའི་གོ་ཆ་གྲོན་ཞིང་སྒྲོན་ལམ་གདབ་ལོ། ། འདི་དག་ནི་མདོ་ལས་གསུངས་
 པའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། ཞིབ་པར་ནི་མདོ་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཡང་འགྲོ་འཆག་ཉལ་
 འདུག་གི་སྒྲོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐ་མལ་པར་མི་གཏང་¹ བར་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མན་ངག་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་འཕེལ་བའི་ཐབས་སུ་བསྐྱར་ཅི་ཐུབ་བྱ། སྒྲོད་ལམ་གྱི་མན་ངག་
 རྒྱས་པར་སྒྲོད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མདོ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། མདོ་སྡེ་དགོན་མཆོག་སྒྲིན་ལས་
 ཀྱང་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། “དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
 སྐུ་གཟུགས་ལ་མེ་རྟོག་གམ། བདུག་བཤམ་སྒོས་གསོལ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆལ་
 པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱིང་བ་བསལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱི་ཐོབ་པར་
 ཡོངས་སུ་བསྐྱོལ། དེ་ཐུག་བདར་དང་ཞལ་ཞལ་བྱེད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོད་ལམ་
 མི་སྐྱལ་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲོད་ལམ་མངའས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོལ། དེ་མེ་རྟོག་གི་
 གཏུགས་གསོལ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་རྟོན་མོངས་པའི་གདུང་
 བ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྐྱོལ། དེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་འགྲོ་ན། འདི་ལྟར་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་གཟུང་དོ་སྒྲུལ་དུ་² སེམས་བསྐྱེད་
 དོ། ། དེ་ཕྱིར་འབྱུང་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་བཙོན་ར་ནས་གདོན་རྟོ་སྒྲུལ་
 དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ། དེ་གནས་ཁང་གི་སྒོ་འབྱེད་ན། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་དབྱེའོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ། དེ་སྒོ་གཙོང་ན་འདི་
 ལྟར་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་བཅད་དོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། ། དེ་འདུག་ན་འདི་ལྟར་

1 གཏོང་ ལག་ཁྲིམ།
 2 གྲོང་ཁྱིམ་དུ་གཟུང་དོ་སྒྲུལ་དུ་ མདོ་དབུགས་ རྟེན་དབུགས་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་དགོང་དོ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། དེ་སྒྲིབ་གཡས་པ་ས་ཉལ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བས་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་བསྐྱེད་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། དེ་དེ་ནས་ལྡང་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པ་ཀྱན་ནས་ལྡང་བ་ནམས་ལས་བསྐྱེད་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། དེ་ལུས་¹ཀྱི་ཆེད་ལ་འགོ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་འགོས་སུ་འགོ་བར་གྱུར་ཅིག་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། དེ་དེར་འདུག་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ཕྱག་གི་ཕྱག་རྩ་དབྱུང་འོ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། དེ་བཟུ་ཤལ་བྱེད་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་མའི་སྒྲིན་རྣམས་བཟུའོ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། དེ་ལག་པ་སྒྲལ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་བྱི་ང་བ་རྣམས་བསལ་ལོ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། དེ་རྒྱང་བ་འཁྱུ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་རྩལ་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་བསལ་ལོ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། དེ་སོ་ཤིང་བ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱི་མ་རྣམ་པ་སྤྲོ་ཆོགས་བསལ་ལོ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་བསྐྱེདོ། དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་རྟོག་ལ་ཕྱག་འཆལ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟོག་གིས་ཕྱག་བྱ་བར་ཤོག་ཅིག་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེགས་ཀྱི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཡིན་ནོ།”² ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་སྟེ་ཞིབ་པར་མདོ་ཉིད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

༡ དེ་ནས་ལུས་ལག་གིས།

༢ རྟེན་གཤམ་མདོ་སྟེ། མ་མཚན་རྟེན་དཀོན་མཆོག་གིས་ཤོག་གྲངས་ ༢༩ནས་ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཚན་རྟོག་རྣམས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱག་གསལ་ལ་མེ་ཉོག་གསལ། བཟུགས་པའི་སྒྲིབ་གསོལ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངང་ཆུལ་ངན་པའི་བྱི་ང་བ་བསལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱི་མའི་བར་ཡོངས་སུ་བསྐྱེདོ། དེ་ཕྱག་དར་དང་ཞལ་ཞལ་བྱེད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལས་མེ་ཕྱག་པ་མེད་པར་འཁྱུར་བ་དང་། སྒྲིབ་ལས་མཛེས་པ་ཕྱན་སྒྲུབ་ཆོགས་པར་ཡོངས་སུ་བསྐྱེདོ། དེ་མེ་ཉོག་གི་གཏུགས་གསོལ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཏུང་བ་མེད་པར་བྱ་བའི་བྱི་མའི་ཡོངས་སུ་བསྐྱེདོ། དེ་གཏུག་ལག་ཁང་གི་ནང་དུ་འགོ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བྱིང་ཁྲིར་དུ་གཏུང་དོ་སྒྲུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། དེ་བྱིར་འབྱུང་

མོ་ལྷོ་གི་དོན་ཆེན་དུག་པ་མོ་ལྷོ་གི་དམ་ཆེག་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། མོ་ལྷོ་ཁས་སྒྲངས་དང་མ་
འགལ་བ། མོ་ཅོར་མ་ཤོར་བ། རྒྱུགས་རེར་མ་ལྷུང་བ། བསམ་བས་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་
ལུས་ངག་གི་སྒྱུད་པ་གྲོགས་ཆོས་མ་ཐུན་རྣམས་དང་མ་ཐུན་པར་བྱ་བ། གཞན་ལ་སྒྱུན་བརྩོད་མི་བྱ་
བ། གཞན་གྱི་སྒྱུན་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་མི་རྟོག་བ། ཉན་མོངས་གང་ཆེའི་གཉེན་པོ་གཙོ་བོར་བསྟེན་བ།
མོ་ལྷོ་བྱས་པས་རྟེན་བཀྱར་སྟུན་གྲགས་འོང་དུ་རེ་བ་སོགས་རང་དོན་དུ་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ།
དགེ་སྦྱོར་ལ་མཚན་འཛིན་དང་གཅེས་འཛིན་གྱི་དུག་མ་འབྲེས་པར་བྱ་བ། གནོད་བྱེད་ལ་ཁོན་འཛིན་
མི་བྱ་བ། གཤེ་བ་ལ་ལན་དུ་གཤེ་བ་སོགས་མི་བྱ་བ། གནོད་ལན་མི་བྱ་བ། གཞན་གྱི་ལུས་སེམས་
ལ་གནོད་པའི་ལས་མི་བྱ་བ། རང་གི་སྒྱུན་དང་ཁག་ངན་གཞན་ལ་མི་འགལ་བ། སྤྱིའི་ཡོངས་སྒྱུད་
རང་སྒོས་གྱི་དབང་བྱར་བྱེད་པའི་བསམ་སྦྱོར་སྤོང་བ། མོ་ལྷོ་འབྲེ་གདོན་ལ་ཐན་དུ་རེ་བ་ཅེས་དུ་
མི་བྱ་བ། མོ་ལྷོ་གི་སྒོ་ནས་ང་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སེམས་མི་བྱ་བ། རང་སྤྱིད་པའི་ཐབས་སུ་གཞན་སྤྱུག་
པར་འདོད་པའི་བསམ་ངན་སྤོང་བ་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་དོ།། དོན་ཆེན་བདུན་པ་མོ་ལྷོ་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་གཞན་པམ་གྱི་སེམས་ཁོ་
ནས་བྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་བ། གེགས་སེལ་སོགས་འདོན་ཐམས་ཅད་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེས་སེམས་
འདིས་བྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་བ། དགེ་སྦྱོར་གང་བྱེད་གྱི་སྒྲན་དུ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་གཤམ་དུ་བསྐྱོ་

ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་པའི་བཅོ་ན་ར་ནས་འདོན་རྟོ་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་གནས་ཁང་གི་སྒོ་འབྱེད་ན་འདི་ལྟར་འཛིན་རྟོ་
ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བདེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒོ་དབྱེད། སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་སྒོ་གཙོད་ན་འདི་ལྟར་ངན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒོ་
རྣམས་གཙོད་རྟོ་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་འདུག་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་འབྱེད་པོ་ལ་དགོན་རྟོ་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་
སྒོ་གཡས་པས་ཉལ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་གྱི་སྒྲ་ངན་ལས་འདའ་བས་ཡོངས་སུ་སྒྲ་ངན་ལས་བརྒྱལ་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་
དོ།། དེ་དེ་ནས་ལྡང་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉན་མོངས་པའི་ཀྱན་རྣམས་ལྡང་བ་རྣམས་ལས་བསྐྱང་རྟོ་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་ལུས་
གྱི་ཆེད་ལ་འགྲོ་ན། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་འགྲོས་སུ་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་དེར་འདུག་ན་འདི་
ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་སྤྱུག་གི་ཐུག་རྒྱ་དབྱེད་རྟོ་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་བྱ་བའལ་བྱེད་ན་
འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཉན་མོངས་པའི་རྩི་མའི་སྒྱུན་རྣམས་བཀྱའ་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་ལག་ལ་བསྐྱལ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་གྱི་ཉན་མོངས་པའི་རྩི་ང་བ་རྣམས་བསལ་ལོ་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་རྒྱང་བ་འཁྱུན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཉན་མོངས་
པའི་རྩལ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཆོག་པས་ལོ་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་སོ་ཡིང་ཐ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩི་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཆོག་པས་ལོ་
སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་དོ།། དེ་ལུས་གྱི་གཡོ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐན་པ་དང་བདེ་བར་ཡོངས་སུ་སྤྱོད། དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་འཆའ་ན་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཛིན་རྟོ་གྱིས་ཕྱག་བྱ་བར་ཤོག་ཤོག་སྟུམ་དུ་སེམས་སྤྱེད་
དེ། རིགས་གྱི་བྱ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་མཁས་པ་ཡིན་ནོ།། ཞེས་སོ།།

བས་རྒྱས་འདེབས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། སྤྱིད་རྒྱལ་གང་ཡུང་ཡང་སྒོ་སྤྱོད་གི་སྟོགས་སྤྱ་འཁྱེར་བ་ལ་
 བསྐྱབ་པ། སྤྱིར་དམ་ཆོག་ཐམས་ཅད་དང་ཁྱད་པར་སྒོ་སྤྱོད་གི་དམ་ཆོག་སྟོག་དང་བསྐྱོས་ཏེ་བསྐྱར་
 བ་ལ་བསྐྱབ་པ། ཉོན་མོངས་སྤྱེས་མ་ཐག་གཉེན་པོ་བསྐྱེན་ཅིང་ཕྱིན་ཆད་རྒྱུན་གཅོད་པ་ལ་བསྐྱབ་
 པ། ཆོས་སྐྱབ་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་སྤྱེས་པ་བསྐྱེན་པ་དང་། རང་གི་སེམས་ལས་སྤྱ་རྒྱུད་བར་བྱེད་པ་དང་།
 ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་དེས་པར་དགོས་པའི་མཐུན་ཕྱིན་ནམས་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། ཐཱ་མ་ལ་མོས་
 གུས་མ་ཉམས་པ་དང་། སྒོ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོ་བ་མ་ཉམས་པ་དང་། སྤྱོམ་གསུམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཉམས་པར་
 བསྐྱར་བ་ནམས་ལ་བསྐྱབ་པ། སྤྱོ་གསུམ་དགེ་བ་དང་མ་བྱལ་བར་བྱེད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། ཐམས་ཅད་
 ལ་སྟོགས་རིས་མེད་པར་སྒོ་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། གང་གར་ཐམས་ཅད་སྒོ་སྤྱོད་གིས་བྱལ་བར་བྱེད་
 པ་ལ་བསྐྱབ་པ། རང་གི་འགྲན་རྒྱ་སྟོགས་སྤྱི་དཀའ་བ་ནམས་ལ་དམིགས་སྤྱག་སྟེ་བྱམས་སྤྱིར་རྗེ་
 བསྐྱོམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། ཕྱིན་བཟང་ངན་ལ་མ་སྟོས་པར་དུས་ཉལ་ཏུ་སྒོ་སྤྱོད་བསྐྱོམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ།
 སྤྱིར་པོ་བསྐྱས་ནས་གཙོ་བོ་ཉམས་སྤྱ་ལེན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། དགེ་སྦྱོར་མི་རྣམས་ཤིང་ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་
 ལ་སྤྱག་དུས་ཆེ་བ་སྟོགས་གོ་ལོག་དུག་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། ཉམས་ལེན་ལ་དེས་འཛོག་མི་བྱ་བར་
 རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། ཆོས་ཆོས་མི་བྱ་བར་སྒོ་ཆེ་ཆོག་སྤྱིལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། ཉོག་
 དཔྱོད་ཡང་ཡང་བྱས་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་པ། གཞན་ལ་ཡུས་མི་བྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ།
 ཆོག་ངན་ཅུང་ཟད་དེ་ལ་ཀོ་ལོང་མི་བྱ་བ་ལ་བསྐྱབ་པ། ཆོས་བྱས་པ་ལ་འོར་ཆེ་འདོད་པ་སྟོགས་
 གཏམ་སྒྲན་གཤམ་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་བ་ལ་བསྐྱབ་པ། ཅུང་ཟད་དེ་ལ་འགྱུར་སྟོག་སྟོན་པ་དང་དགེ་
 སྦྱོར་ལ་དང་པོར་གསར་སྤང་ཅུང་ཟད་བྱས་ནས་འཁོར་བའི་ཡུད་ཅམ་པ་མི་བྱ་བར་སྦྱོད་པ་ཉལ་
 ཐུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་སོ། ། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྟོན་པ་གཏོང་ལེན་
 བསྐྱོམས་ཤིང་། དོན་ཆོད་བདུན་གྱི་སྟོན་སྒོ་སྤྱོད་གི་ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ཏེ་དལ་
 འཁྱོར་ལན་ཅིག་ཐོབ་པ་འདི་ཆུད་མ་ཐོས་པར་དོན་ལྡན་དུ་བྱའོ། ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཅུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་
 ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟུམ་དུ།

སྒྲིབ་བཅུད་ཤིག་པའི་འབྲས་བུས་ཡོངས་གང་སྟེ།
 མི་འདོད་སྒྲིབ་བསྐྱེད་ཆར་ལྷན་བཅས་སྒྲུར་གྱིང་།
 ལས་ངན་འབྲས་བུ་ཟད་པའི་རྒྱར་མཐོང་ནས།
 རྒྱན་ངན་ལས་དུ་ཡོངས་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ས།
 མདོར་ན་བཟང་ངན་སྒྲུབ་པ་ཅི་ཤར་ཡང་།
 ཆོས་ཀྱན་སྒྲིབ་པོ་སྒྲོབས་ལྟའི་ཉམས་ལེན་གྱིས།
 བྱང་ཚུབ་སེམས་གཉིས་འཕེལ་བའི་ལམ་བསྐྱར་རྟེ།
 ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་བསྒྲོམ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ས།
 སྒྲུར་བ་བཞི་དང་ལྷན་པའི་ཐབས་མཁས་གྱིས།
 འབྲལ་ལ་གང་ཐུག་སྒྲོམ་ལ་སྒྲུར་བ་དང་།
 རྒྱོ་སྒྲིབ་དམ་ཆིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཉམས་ལེན་གྱིས།
 དཔལ་འབྱོར་དོན་ཆེན་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱུགས་པ་ལྟ་བུ་བཅས་པས་སྒྲུ་མ་ལྷ་ཆོག་ལས་ཀྱམས་ཀྱི་སྒྲུའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲུ་
 ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བཅས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་
 ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྐྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་ཅན་རང་གཞན་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྒྲེས་པར་བསམ་མོ།

གསུམ་པ་ལྷག་བསམ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་ཚུལ་ནི། རྒྲུ་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་
 འདི་ལྷར་བསམ་སྟེ། དེ་ལྷར་མར་ཤེས་ཅིན་ཅན་ཅིན་གཞོན་མས་བསྒྲོམས་པས་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་
 པ་བསྐྱེད་ཅིང་། བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྒྲོན་དང་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་ཀྱམས་སྒྲོ་བུ་མ་
 ཀས་བསམས་པས་མ་རྒན་སེམས་ཅན་ཀྱམས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་ལྷར་གཅེས་ཤིང་ཕངས་པ་
 དང་། མ་རྒན་ཀྱམས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་བསམས་པས་བཟོད་སྒྲུགས་མེད་པའི་སྒྲིབ་རྩེ་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་པས་
 གཏོང་ལེན་བསྒྲོམས་པས་བྱམས་པ་དང་སྒྲིབ་རྩེས་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་བསྒྲོད་པ་ན། བདག་

གིས་མ་ཀླན་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་སྲིད་ཞིའི་རྒྱུད་པ་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་
 གྱི་ས་ལ་འགོད་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ལྷག་བསམ་བསྒྲོམ། འོ་ན་ཁྱོད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་
 བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་རུས་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ནི་སེམས་ཅན་གཅིག་
 གྱུང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་རུས་བ་མི་འདུག དེར་མ་ཐད་དག་བཅོམ་
 བ་གཉིས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་གྱུང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཉི་ཆེ་བ་མ་གཏོགས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་རུས་བ་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་རུས་བ་སྟུལ་ཡོད་
 བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཡོད་དེ། ཁོང་གི་སྒྱུའི་ཡོན་ཏན་མཚན་དཔེ་གསལ་
 རྫོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། གསུང་གི་ཡོན་ཏན་འབད་ཚུལ་མེད་པར་ཡན་ལག་དུག་ཅུ་དང་ལྷན་པའི་
 གསུང་དབྱངས་སྐད་རེ་རེས་གྱུང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་སྐད་དུ་ཆོས་སྟོན་པར་
 རུས་པ། ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་སྙམ་དུ་གཟིགས་
 བའང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བྱ་གཅིག་པ་ལ་བཅེ་བ་ལྟར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉི་རིང་མེད་པར་
 འཇུག་པས་གདུལ་བའི་དུས་ལས་སྐད་ཅིག་གྱུང་མི་འདའ་བ། འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་བྱལ་
 ཅིང་། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རེ་རེ་ཙམ་སྒྲོས་པས་གྱུང་སེམས་ཅན་དཔག་དུ་མེད་པ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་རུས་བ་ལ་སོགས་པ། མདོར་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་
 དང་ལྷན་ཞིང་། སྟོན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་དང་བལ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཁོ་
 བ་ཡིན། དེས་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱེད་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གོ་འཕང་ཞིག་ཐོབ་དགོས་པར་འདུག་པས། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་
 བ་སྦྱར་བར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཅི་ནས་གྱུང་ཐོབ་པར་
 བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་རུས་བར་སྐྱམ་ལྷན་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྙམ་དུ།

གཏོར་ལེན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོན་པའི་འབྲུལ་འདེགས་ཅན།།

བུམས་དང་སྦྱང་རྗེ་ལྷག་པའི་བསམ་བ་ཡིས།།

འགྲོ་ནམས་སྤྱིད་མཆོ་ཆེ་ལས་སྒོམ་བའི་ཕྱིར།།

བྱང་ཚུབ་སེམས་ཉིད་འབྱོར་ས་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས།།

ཞེས་གསོལ་བ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས་ཁྲ་མ་ལུ་ཆོག་གས་ནམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་
ལུ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་བའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྒྱུརས། དེ་དང་དེའི་ཉོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་སྒྲིབ་པར་བསམ་མོ།།

བཞི་པ་སྒོམ་སེམས་དང་འབྲུག་སྒོམ་ལེན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་དང་།
བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོམ་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྒྲོང་བ་དྲག་པོ་ཐོན་པ་
ན་སྒོམ་སེམས་གཟུང་བའི་ཆོག་གྲུའོ། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོན་
ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ། མཆོད་པ་ཅི་འབྱོར་བ་གཤམས་ནས་སྒྲུབས་འགྲོ་
ཐུན་མོང་མིན་པ་སྒོམ་ཏུ་བཏང་སྟེ་སྒོམ་པ་དམ་བཅའ་ཅན་གཟུང་བར་བྱའོ། རི་ལྟར་གཟུང་བའི་
ཆོག་འདི་ཚུལ་ནམས་ནི་བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་གསལ་ཞིང་། ཐུག་ལེན་མཐོང་བ་རྒྱད་པ་
ལྟར་མ་ཉམས་པར་བྱའོ། སྒོམ་སེམས་བཟུང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྒོ་ཤུགས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་
ཕན་ཡོན་དྲན་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་དངོས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཉིན་ཞག་རེར་ལན་དྲག་ཏུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྲོས་མི་སྒྲོང་བ་དང་། ཆོག་གས་གཉིས་གསོག་པ་སྟེ། ཆེ་འདིར་
སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པའི་རྒྱ་བཞི་ལ་སྒོམ་པ་དང་། ཕྱི་མར་སེམས་བསྐྱེད་དང་མི་འབྲས་ཞིང་
མངོན་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྒྲོང་ཞིང་། དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་བསྟེན་པ་སྟེ་སྒོམ་
སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱད་ལ་སྒོམ་ཅིང་། རོ་པོ་རྗེས། “ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྒྲོར་
འབྲུག་འདོད་པས། ཐུན་སེལ་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་པ། ཉི་ཁྲ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཚུབ་སེམས། བསྐྱལ་
པར་འབད་པས་སྒྲེ་ཡང་བྱང་།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་གཞུང་ཤིང་།

1 རོ་པོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཨདྲིའི་གསུང་འབྲས། བཀའ་གདམས་དཔེ་དཀོན་གཉེས་བཏུས། (1) ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཡི་གེར་
བསྐྱས་པ། བྱང་པོའི་པོད་རིག་པ་དཔེ་རྒྱན་ཁང་། ཤོག་གངས་ 469/43

རྒྱལ་སྤུས་ནམས་སྤྱོད་པ་ལ་བསྐྱལ་བའི་རྟེན་¹དམ་པ། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་ཁྱུང་པོ་སྤྱོད་མོང་མིན་
 པ་ཁྱུང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་མི་ཉམས་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བ་ལ་སྤྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཅི་
 ཡོད་གྱིས་འབད་བར་བྱ། དེ་ནས་ཁྱུང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཆེས་ཆེར་རྒྱལ་ཏེ་རྒྱལ་སྤུས་
 ཀྱི་སྒྲོ་བ་པའི་ཁྱུང་གཟུང་བར་བྱས་པ་ན་འཇུག་སྒྲོ་བ་སྤངས་ལ་དེའི་བསྐྱལ་བ་ལ་ནམས་ལ་རྒྱལ་
 བཞིན་དུ་བསྐྱལ་²པོ། འཇུག་སྒྲོ་བ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ལ་རྒྱལ་བསྐྱལ་དང་མི་འདྲ་བ་མང་སྟེ། ཁྱུང་
 སའི་རྒྱལ་བྱིམས་ལེའུར་རྒྱལ་པར་གསུངས་པ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་དུ་བསྐྱལ་ཏེ་ཆོགས་བཅད་
 གཏིས་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལེན་རྒྱལ་གསུངས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་དཀོན་མཆོག་བཅེགས་པ་ལས་རྗེ་
 བཙུན་³འཇམ་པའི་དབྱངས་སྒྲོན་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁར་ལྷུང་པའི་ཆོ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་རི་
 ལྷར་གསུངས་པ་ལྷར་ལམ་སྒྲོན་དུ་བཀོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་འཕགས་ལུལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་
 མང་པོས་རྒྱལ་བསྐྱལ་སྒྲོ་ཆོགས་གསུངས་པ་ནམས་ཆོག་གི་བྱུང་པར་མ་གཏོགས་དོན་ནི་འདྲ་
 སྟེ། ཁྱུང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱལ་བ་རི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོ་བ་པར་ཁས་ལེན་
 པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་རྒྱལ་བ་སྤུས་བཅས་དཔའ་དུ་བཞག་སྟེ་སྤྱར་འདས་པའི་སངས་རྒྱལ་དང་
 ཁྱུང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནམས་གྱིས་རི་ལྷར་བསྐྱལ་བ་དང་། མ་འོངས་པའི་ཁྱུང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའ་ནམས་གྱིས་རི་ལྷར་སྒྲོ་བ་པར་འཁྱུར་བ་དང་། ད་ལྷར་སྒྲོགས་བཙུན་བཞུགས་པའི་ཁྱུང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནམས་གྱིས་རི་ལྷར་སྒྲོ་བ་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་གིས་ཁྱུང་མ་
 ཁན་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་ལྷུང་དུ་སྒྲོ་བ་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་སྤུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་ལ་ད་
 ལྟ་ཉིད་ནས་བསྐྱལ་བར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་ཞིང་། འཇུག་སྒྲོ་བ་བཟུང་ནས་ཅ་ལྷུང་བཅོ་བརྒྱད་

1 བསྐྱལ་ ཡག་ཤིས།

བཞེན་ བོད་དཔལ་ དཔེ་དཔལ་

རྗེ་ཆོང་ལ་པའི་གསུང་འབུམ། བ་ ལམ་རིམ་ཆེ་བ། གཅོད་དཔལ། ཤོག་གྲངས་ 241, 242 ལས་ "རྒྱལ་སྤུས་ནམས་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་བ་པོ་ཆེ་ལ་

བསྐྱལ་བའི་རྟེན་དམ་པ་" ཞེས་འཁྱུར་བས་དེ་ལྷར་འཛོག་གོ།

2 རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་བ་ ཡག་ཤིས།

3 བཙུན་པ་ལས་འཁྱུར་བ་རྗེ་བཙུན་ ཡག་ཤིས།

དང་། ཉེས་བྱས་བཞི་བརྒྱའི་དྲུག་གིས་མ་གོས་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒོམ་། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་བཟུལ་སྒོམ་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་བ་ཚོས་སྤྱད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་
གསུམ་དུ་འདུ་བས། དེ་དག་ལ་བཙུན་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱིས་པར་སྒྲ་
མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟུང་།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བཟོད་གཅིག་ལམ།

ནམ་དག་རྒྱལ་སྤྲུལ་སྒོམ་པས་རྒྱད་བསྐྱེད་པའོ།

ཐེག་མཆོག་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ།

བཙུན་པ་ལྟར་ལེན་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་ཆོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྲགས་དྲག་དུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོག་ནམས་གྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུན་ཅི་སྟ་
ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་ལོགས་བྱེད་སྤྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱད་ལ་སྤྱེས་པར་བསམ་མོ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་པར་འདོད་
པ་ནམས་གྱིས་མདོ་སྟགས་གང་གི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོམ་པ་འདི་ངེས་
པར་ལེན་དགོས་ཤིང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒོམ་པ་འདི་བཞེས་ནས་
དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་གདམས་ངག་འདིར་ཡང་། དུས་
གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བཟོད་གཅིག་ལམ། ཞེས་གསུངས་མོ། སྒོམ་པ་འདི་ནི་ཤིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་
བས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་ནམས་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་ཁྲོས་
གྱི་ཅལ་དང་ལྟན་པ་ནམས་གྱིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐོས་
བསམ་གྱིས་ཞུགས་ནས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་ཤེས་པར་བྱ། དེ་ཅལ་མི་རྣམས་ན་རྩེ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པས་མཛད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུའི་ནམ་བཤད་ངེས་པར་བལྟས་ནས་སྒོམ་དགོས་མོ།¹

༡ རྒྱལ་དགོས་པར་གསུངས་མོ། ལག་ཁྲིམ།

གཉིས་པ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྨྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་པ་གཉིས། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྨྱོད་པ་སྨྱི་ལ་
 སློབ་ཚུལ་དང་། བྱེད་པར་ཐུག་པའི་ལྷ་བ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྨྱོད་པ་སྨྱི་ལ་
 སློབ་ཚུལ་ལ་བྱུག་སྨྱིན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་ཚུལ། བཟོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ། བཙོན་
 འབྲུས་ལ་སློབ་ཚུལ། བསམ་གཏན་ལ་སློབ་ཚུལ། ཤེས་རབ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(སྨྱིན་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་)ནི། དེ་ལྟར་སློན་འདུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་
 སྨྱོད་པ་ལ་མ་བསྐྱབས་ན་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱལ་འབྲུག་པ་མི་སྤྱི་ཅིང་། དེ་ཅས་དུ་མ་ཐད་རྒྱལ་
 པ་སྤྲུལ་བཅས་ཐམས་ཅད་དཔང་དུ་བཞག་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་སྤྱར་དུ་
 སྨོལ་ཞེས་ཁས་ཐུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་གྱིས་རི་ལྟར་
 བསྐྱབས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་བྱང་སློབ་ཅེས་དམ་བཅས་ནས་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྨྱོད་པ་ལ་
 སློབ་པ་ཡིལ་བར་དོར་ན་ཕིན་དུ་སྤྱད་དེ། སྨྱོད་འདུག་ལས། “བདག་གིས་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་
 བསྐྱོར་། ལས་གྱིས་བསྐྱབ་པར་མ་བྱས་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱས་པས། བདག་གི་
 འཕྲོ་བ་ཅི་འདྲར་འབྱུང་།”¹ ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། དེས་ན་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་
 སྨྱོད་པ་ལ་མཐའ་ཡས་ཟུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། བསྐྱར་ན་ཐོལ་དུ་སྨྱིན་པ་བྱུག་དུ་འདུ་བར་རྗེ་
 བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མདོ་སྤེ་རྒྱན་དུ་བྱང་དེས་ཞིབ་དུ་གསུངས། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟས་
 བྱང་སེམས་གྱི་སྨྱོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་ན་ལུས་དང་། ཡོངས་སྨྱོད་དང་། དགེ་ཅ་གསུམ་རེ་རེ་
 ལ་གཏང་བ་དང་། སྤང་བ་དང་། དག་པ་དང་། སྨེལ་བ་བཞི་བཞིར་བྱས་ནས་བཙུག་གཉིས་སོ་²དེར་
 ཐམས་ཅད་འདུ་བར་གསུངས་ཏེ། རོན་ནི་པར་སྨྱིན་བྱུག་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ།
 གདམས་ངག་འདིར་ཡང་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྨྱོད་པ་ཐམས་ཅད་པར་སྨྱིན་བྱུག་དུ་བསྐྱར་བར་མཛད་དེ།
 འདི་ལའང་པར་སྨྱིན་རེ་རེའི་ནང་དུ་བྱུག་བྱུག་འདུ་བའི་ཚུལ་དང་། པར་སྨྱིན་རེ་རེ་ལའང་དམ་པ་

1 རྗེ་བསྐྱེད་ཀྱི་དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཞི་བ་ལྟ། སྨྱོད་འདུག་ལེན་བཞི་བ། སོགས་གྲངས་ 1ནས་ལས་བྱང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱང་དང་པོ་རྒྱང་
 ཐད་མི་འདུ་སྤྱོད། “གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ནས།” ཞེས་སོ།

2 ལ་པ་མོད་དཔལ།

དུག་ལྡན་དུ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་དུ་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟན་པ་ཉམས་
 དམས་པས་མདའ་འཕེན་མིག་ལ་སྒྲ་བ་ལྟ་བུར་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་ལ་ནི་གདམས་ངག་འདིའི་ཆོག་
 འོན་འདི་དག་སྒྲ་སྒྲ་འདྲ་བ་ཞིག་དུ་སྒྲ་བ་ཞིང་། མདོའི་དོན་གིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཀལ་བ་
 ལྟར་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་འདི་ལྟར་སྒོ་བ་དགོས་སོ་ཞེས་བྱིན་ན་ནི་སྒྲིབ་ལུག་པ་
 དང་ཞུས་པར་འགྱུར་བ་ཆེས་མང་བས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདམས་པའི་སྒྲིབ་པོ་འདི་དག་དམ་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་ངེས་པ་བྲངས་ནས་སྒྲིབ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་
 འདུག་པ་ན་ཐ་མ་ལྟ་སྒོ་མ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 གྱི་དོན་དུ་སྒྲུར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་
 དུ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་སྒྲིབ་པའི་
 ཉམས་ལེན་ནི་སེར་སྒྲ་སྒྲངས་པ་ཅིམ་དང་། གཞན་ལ་རྩས་བྱིན་པ་ཅིམ་གྱིས་སྒྲིབ་པའི་པར་བྱིན་
 རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། གཏོང་སེམས་ཀྱི་རྩལ་རྫོགས་པས་སྒྲིབ་པའི་པར་བྱིན་རྫོགས་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་པས་གཏོང་སེམས་སྟེལ་བའི་མན་ངག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ལ་ལུས་གཏོང་བ་
 དང་། མོངས་སྒྲིབ་གཏོང་བ་དང་། དགེ་ཅ་གཏོང་བ་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། ལུས་གཏོང་བ་ནི་རང་
 གི་ལུས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལུས་སུ་བསྒྱུར་ནས། དེ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གང་ལ་¹གང་
 འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཆད་མེད་པར་སྒྲུལ་ཏེ་གཏོང་བའི་²མོས་པ་སྒྲིབ་། དེ་ཡང་ཆད་སྒྲུལ་བ་རྣམས་
 ལ་བསེལ་བའི་ཆུ་དང་། ཐམ་གོས་དང་། གནས་ཁང་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་སྒྲུལ་ནས་བྱིན་
 པས་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་དག། གཞོད་བྱེད་གཤིན་རྗེ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒོགས་
 སུ་གྱུར། རེན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་ནས་བདེ་བ་མཆོག་དང་ལྡན་པར་བསམ། དེ་བཞིན་
 དུ་གང་དཔུལ་བ་རྣམས་དང་། ཡི་དུགས་རྣམས་དང་། དུད་འགྲོ་རྣམས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་རྣམས་
 དང་། ལྷ་དང་མི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལུས་ལས་གང་ལ་གང་འདོད་ཀྱི་དངོས་པོ་སྒྲུལ་ཏེ་

1 ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གང་ལ་ ལག་བྱིས།
 2 ཆད་མེད་པར་སྒྲུལ་ཏེ་སོ་སོ་ལ་གཏོང་བའི་ ལག་བྱིས།

བཏང་བས་དེ་དག་སོ་སོའི་སྤྱལ་བསྐལ་རྣམས་དག་ཆོས་སྦྱབ་པའི་རྟེན་སྤྲུག་སྤྲུལ་ཆོགས་པར་
 གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱའོ།། དེ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་གཏོང་བའི་ཚུལ་ནི། ཟང་ཟེང་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཆད་
 མེད་པ་གང་ལ་གང་འདོད་དུ་སྦྱལ་ཏེ་བཏང་བས་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་སྤྱོད་པ་མཐུན་པའི་ལོངས་
 སྤྱོད་ཀྱིས་ཆོས་པར་བསམ། དེ་ནས་དགེ་ཆ་གཏོང་བ་ནི། རང་གི་དུས་གསུམ་གྱི་དགེ་ཆ་ཐམས་
 ཅད་རིགས་བྱལ་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བས་སོ་སོའི་སྤྱལ་སྦྱིབ་བག་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ནས་སེམས་རྒྱུད་གྲོལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་པར་བསམ་མོ།། ཚུལ་འདི་
 བྱི་སྤྱོད་འཇུག་ལས། “ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དང་། དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་
 གྲུང་།། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་ཕྱིར།། སངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ།། ཐམས་ཅད་
 བཏང་བས་སྤྱ་ངན་འདལ།། བདག་སྒྲོ་སྤྱ་ངན་འདས་པ་བསྐྱབ།། ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་
 གཅིག་ལ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཚོག་།”¹ ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ།། འདི་དག་
 ལ་སྦྱོན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་ཆང་སྟེ། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་གཏོང་བ་ཟང་ཟེང་གི་སྦྱོན་པ། སོ་སོའི་
 འདིགས་སྤྱལ་སྤྱལ་བསྐལ་རྣམས་ནི་བར་བསམས་པ་མི་འདིགས་པའི་སྦྱོན་པ། དགེ་ཆ་གཏོང་
 བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ཡིན་གསུང་ངོ་།། བྱང་ས་ལས་ལོངས་སྤྱོད་དཔག་མེད་སྦྱལ་ཏེ་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་གཏོང་བ་ནི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་
 གཏོང་ཚུལ་ཡིན་པར་གསུངས། བསྐྱབ་བདུས་དང་སྤྱོད་འཇུག་གཉིས་སུ་ནི་གཏོང་བ་སྒོམ་ཚུལ་
 དེ་ལ་བསྐྱགས་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ། རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པ་ལ་མེད་
 དུ་མི་བྱང་བའི་མན་ངག་དུ་གསུངས་སོ།། དེ་ལྟར་གཏོང་སེམས་སྟེལ་བའི་མན་ངག་གི་འབྲུལ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྦྱོན་པའི་པར་སྦྱོན་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཅུས་པར་རྩ་མ་ལུས་སྦྱོན་
 ཀྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྤྲུལ་དུ།

¹ རྟེན་བཞུགས། དབུ་མ། ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་བསྐྱབ་སྤྱོད་འཇུག་མེད་གསུམ་པ། མོག་གྲངས་ ༡༣༩ ལས། “ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དང་། དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་གྲུང་།། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་ཕྱིར།། སངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ།། ཐམས་ཅད་འདྲང་བས་སྤྱ་ངན་འདལ།། བདག་སྒྲོ་སྤྱ་ངན་འདས་པ་བསྐྱབ།། ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་གཅིག་ལ།། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཚོག་།” ཅེས་འབྱུང་ངོ་།།

ལུས་དང་མིངས་སྒྲིབ་དུས་གསུམ་དགེ་ཚོགས་བཅས།།

སེམས་ཅན་རང་རང་འདོད་བའི་དངོས་བསྐྱར་རྟེ།།

ཆགས་མེད་གཏོང་སེམས་སྤེལ་བའི་མན་ངག་གིས།།

སྒྲིབ་བའི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་ཕྱིན་གྱིས་རྫོབས།།

ཞེས་གསོལ་བ་བྲགས་བྲག་ཏུ་བཏབ་པས་ཁྲ་མ་ལུ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་
ལུ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྫོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྤྲེས་པར་བསམ་མོ།།

གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྒོ་བ་ཚུལ་ནི། ཁྲ་མ་ལུ་སྒོ་བ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་
སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།། ཚུལ་ཁྲིམས་
གསུམ་ནི། སྒོ་བ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་
ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་མོ།། སྒོ་བ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོ་ཐར་ཀྱི་སྒོ་བ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྒོ་བ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་སྒོ་བ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ། སོ་ཐར་ཀྱི་
སྒོ་བ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སྒོང་བདུན་འཁོར་བཅས་རྟེ། དེ་ཡང་དགེ་ཚུལ་ལ་སྒོ་བ་གྱིས་བསྐྱས་
པ་ཁྲངས་འདས་སོ་བྲག་ བྲོགས་མཐུན་ཀྱི་ཉེས་པ་ནམས་དང་བཅས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་
བའོ།། དགེ་སྒོང་ལ་སྒོ་བ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཁྲིམས་ཉེས་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་ཙུ་གསུམ། གཞན་ཡང་
གཞི་བསྐྱས་ཀྱི་ལྷང་བ་ཕྱ་རགས་མཐའ་ཡས་པ་ནམས་ལ་དགག་སྒྲིབ་གནང་གསུམ་ཀྱི་བཅས་
པ་རི་ལྟར་མཛད་པ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བའོ།། བྱང་སེམས་ལ་སྒོ་བ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཙུ་ལྔ་
བཙུ་བརྒྱད་དང་ཉེས་བྲས་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་བྲག་ གཞན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པ་གསུམ་ཀྱི་མི་མཐུན་

༡ མཐའ་ཡས་པ་ནམས་དང་། དེ་དག་ལ་འང་དགག་སྒྲིབ་ ལག་ཁྲིམ།

སྟོགས་ཉེས་པ་སྤྱང་གས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་རྒྱལ་བས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་བཞེད།
 ལྷགས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་འོག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རྟེ། དེ་ལྟར་སྟོམ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཚམས་དེ་
 དག་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་བར་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱེད་བའི་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ས་
 རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་སྟོབ་པ་ནི་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། རོན་བྱ་
 བ་བཅུ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་རོན་བྱ་བའི་ཚུལ་རྒྱལ་བས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་
 ལྟར་སྟོབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་རོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་
 བསྐྱབས་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་ལྷ་མ་ལྟས་
 ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་སྟུང་།

སོ་ཐར་བྱང་སེམས་གསང་ལྷགས་སྟོམ་བ་ཡི།

བཅས་མཚམས་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་ཞིང་།

དགེ་ཆོས་སྤྱད་དང་སེམས་ཅན་རོན་བསྐྱབ་པའི།

ཚུལ་ཁྲིམས་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་ཕྱིན་གྱིས་རྫོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱུགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས་ལྷ་མ་ལྟ་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
 ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
 ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གེགས་བྱེད་སྤྱངས། དེ་དང་དེའི་རྫོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པར་བསམ་མོ།

གསུམ་པ་བཟོད་པ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ནི། ལྷ་མ་ལྟ་སྟོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ།
 མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོན་ཏུ་སྤྱད་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
 རོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་ཏུ་བཟོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱབ་པར་
 བྱའོ། བཟོད་པ་གསུམ་ནི། གཞོད་བྱེད་ལ་རི་མི་སྟུང་པའི་བཟོད་པ། ལྷག་བསྐྱེད་དང་ལེན་གྱི་
 བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ་རྣམས་སོ། བཟོད་པ་དེ་དག་སྟོམ་པ་ན་བཟོད་པའི་

མན་ཡོན་དང་ཁོང་ཁྱོད་ཉེས་དམིགས་ནམས་ལེགས་པར་བསམས་ནས་སྒྲོ་བ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་
 བསྒྲུལ་པ་ཞིག་དགོས་པས། བཟོད་པའི་མན་ཡོན་ནི། གནས་སྐབས་སུ་བདེ་འབྱེད་ཉེན་ཁུང་
 བར་ཅན་དང་། ཉེན་དེ་ལ་གཟུགས་བཟང་བ། རིགས་མཐོ་བ། ཀུན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ་སོགས་མཐོ་
 རིས་ཀྱི་ཕུན་ཚོགས་པལ་ཆེར་བཟོད་པ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྒྲུ་མཆོན་དཔེས་སྒྲུས་པ་བལྟ་བས་ཚོགས་མི་ཤེས་པ། མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་དེ་ཡང་བཟོད་
 པའི་མཐུ་ལས་འབྱུང་པ། བཟོད་པའི་ཉམས་ལེན་མེད་ན་རྒྱལ་སྐྱུ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་ཐབས་མེད་དོ། ། ཁོང་ཁྱོད་ཉེས་དམིགས་ནི། ཁོང་ཁྱོད་ཀྱི་པོའི་དབང་དུ་སོང་ན་
 བད་དང་གདོན་འཇུག་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་ཆེ་ལུང་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཉམས་པར་འགྱུར་
 བ་དང་། ཤི་ནས་དཔྱལ་བར་སྒྱུར་བ་སོགས་ཉེས་དམིགས་མཐའ་ཡས་ཤིང་། ལྷག་པར་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་ན། ཁོང་ཁྱོད་དབང་དུ་སོང་ན་རྒྱལ་སྐྱུ་ཀྱི་སྒྲིབ་
 པ་ལ་སྒོ་བ་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། རྒྱལ་དེ་དག་ལ་བསམས་ནས་བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་པ་ལ་མེད་མི་རུང་བའི་རྒྱ་ཚོགས་སུ་བསམས་ཏེ། སྒོ་ཤུགས་
 ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་དགྲར་ལངས་ཏེ། གཤེ་བ་
 དང་། མཆོང་འབྱུ་བ་དང་། བསྐྱེགས་པ་དང་། ཤ་སེན་མོ་ཅམ་རེ་རེ་ནས་བཅད་དེ་བརྟེན་འཆོག་
 དུ་མས་མནར་བཞིན་དུ་སྒོག་གཅོད་པར་བྱེད་ཀྱང་ཁོང་ཁྱོད་པའི་བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་
 ཅིང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་མ་ཉམས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྒོ་ཤུགས་
 མ་ཉམས་པར་བྱེད་ན། གནོད་བྱེད་དང་སྐྱག་བསྐྱལ་སྒྲ་མོ་ཅམ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་མི་སྒྲིབ་པ་ལྟ་ཅི་སྒོས་
 སྒྲུལ་དུ་ཁོ་བ་འགོག་པ་དང་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་སྦྱིང་སྒྲོབས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དོ། ། དེ་ཡང་གནོད་
 བྱེད་ལ་ཁོ་བ་མི་བྱ་སྒྲུལ་པའི་སེམས་སྒྱུར་བྱག་ཅམ་གྱིས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་པས། ཐབས་མཁས་
 ཀྱི་འཕྲུལ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱིང་སྒྲོབས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེའི་རྒྱལ་ནི་རང་གི་ཕྱས་སྒོག་

མོངས་སྟོད་¹ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཅི་ཡུང་ཡང་དེ་དག་ལ་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། དཔེར་ན་རང་གི་
མ་ཀུན་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་པས་བྲན་པ་ནས་དུ་མི་གནས་པར་སྟོན་ནས་མན་
འདོགས་པའི་གཉེན་རྒྱལ་ལ་ལྷག་པར་གནོད་པ་བྱེད་ཅིང་། ལུ་རང་ལ་འང་ཆོག་རན་སྟེ་པ་དང་
བདེག་འཆོག་སོགས་བྱས་པ་ན་མ་ཀུན་དེ་ལ་ཁོང་ཁྱོ་མི་སྟེ་བར་མ་ཟད། ལྷག་པར་ཡང་སྟོང་རྩེ་
སྟེས་ནས་ངའི་མ་ཀུན་མོ་འདི་ཐབས་གང་གིས་ནད་གདོན་འདི་ལས་ཐར་བར་ཉུས་སྟུམ་དུ་དེའི་
ཐབས་ལ་ཚོལ་བ་བྱེད་པ་ལྟར། ད་ལྟ་རང་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་སྒྲུང་བའི་སེམས་ཅན་འདི་རྒྱལ་ལྟར་
རང་གི་མ་ཀུན་ལ་སྟུག་ཡིན། མ་ཀུན་འདི་རྒྱལ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་གྱིས་བརྒྱམས་ནས་རང་
དབང་མེད་པར་སྟོད་རན་འདི་ལྟར་བྱེད་པ་ལ། བདག་ཁོང་ཁྱོ་སྟེད་དུ་ག་ལ་རུང་། ལྷག་པར་ཡང་
སྟོང་རྩེའི་གནས་སུ་འདུག་པས། ཐབས་གང་གིས་མ་ཀུན་འདི་རྒྱལ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་གདོན་
འདི་ལས་ཐར་བར་བྱ་སྟུམ་དུ་པན་པ་སྟུབ་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་སོ། ། ཡང་འདི་དག་གིས་
བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་སྟུག་བསྐལ་བྱུང་བ་འདིས་བདག་གི་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་རྒྱལ་སྟེ་
པར་འཁྱུར་ཞིང་། གནོད་པ་དང་སྟུག་བསྐལ་འདི་དག་བཟོད་པར་བྱས་པས་བདག་གི་བྱང་ཚུལ་
གྱི་ཆོགས་སྟུར་དུ་རྫོགས་པར་འཁྱུར་བས་ན། དོན་དུ་བདག་གི་སྟེན་སྟོང་པ་དང་ཆོགས་
རྫོགས་པའི་ཐབས་སུ་སྟུར་འདུག་པས།² གནོད་བྱེད་དུ་སྒྲུང་བ་འདི་དག་ནི་སྟེ་མའི་སྟུལ་པ་ཞིག་
ཡིན་ནམ་རྩེ་ལྟར་ཡང་བདག་གི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་འདུག་སྟུམ་པ་དང་། འདི་དག་ནི་
བདག་ལ་པན་བྱེད་དང་བདག་འདི་དག་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་སོང་འདུག་སྟུམ་དུ་བསྐྱོན་སོ། ། སྐྱོན་
ཚུལ་དེ་དག་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། “ཁྱོ་ཡང་འཁྱུར་པོས་བརྒྱང་བ་ལ། སྟུན་པ་འཁྱུག་པ་མིན་
དེ་ལྟར། ལུ་པས་ཉོན་མོངས་དགྲར་གཞིགས་ཀྱི། ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་ཟག་མིན།”⁴

¹ ལུས་སྟོན་དང་མོངས་སྟོད་ ལག་ཁྱིས།

² ལས་ངན་པ་རྒྱལ་སྟེ་ ལག་ཁྱིས།

³ ཐབས་སུ་སྟུར་པར་འདུག་པས། ལག་ཁྱིས།

⁴ རྟེན་པ་སྟུན། དཔུས་ཆ་འཕགས་པ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད་ལྟེ་ག་ སྟེན་གངས་ རྟེན་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཁྱོ་ཡང་
འཁྱུར་པོས་བརྒྱང་བ་ལ། སྟུན་པ་འཁྱུག་པ་མིན་པ་ལྟར། ལུ་པ་ཉོན་མོངས་དགྲར་གཞིགས་ཀྱི། ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ་གང་ཟག་མིན།” ཞེས་སོ།

ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་། “འདི་འདིར་སེམས་ཅན་སྤྱོད་མིན་གྱི། འདི་ནི་
 ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤྱོད་ཞེས། རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་མཁས་པ་རྣམས་། སེམས་ཅན་དག་ལ་
 འཇུག་མི་བྱེད།”¹ ཅེས་པ་དང་། སྤྱིས་རབས་ལས། “གང་ཞིག་རང་གི་ཆོས་ཉམས་མི་སེམས་
 པར་། བདག་གི་སྤྱིག་སྤྱང་ཕྱིར་ནི་ཞུགས་འདྲ་ལ། འདི་ལའང་བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་བྱེད་
 ན།། དེ་ལས་གཞན་པ་བྱིན་མེད་ཅི་འདྲ་ཞིག་།”² ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། ། ཡང་རང་གི་རྟེན་
 བཀྱར་སྤྱོད་གྲགས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་གཞོད་བྱེད་བྱུང་ན། དེ་ལ་ཁོང་ཁོ་མི་བྱ་བར་མ་ཟད་
 འདི་ནི་བདག་རྟེན་བཀྱར་སྤྱོད་གྲགས་ཀྱི་འཆིང་བས་བཅིངས་པ་འཁྲོལ་བྱེད་དང་། བདག་འཁོར་
 བར་འཁོར་བ་ལས་སྤྱར་དུ་ཐར་བར་བྱེད་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་འདུག་པས་བྱིན་གྱིན་
 ཏུ་ཆེའོ་སྤྱུལ་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་སྤྱོད་འཇུག་ལས། “དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བསྟོད་སོགས་
 བློ། གཞིག་ཕྱིར་གང་དག་ཉེར་གནས་པ། དེ་དག་བདག་ནི་ངན་སོང་དུ། ལྷང་³ བ་བསྤྱང་ཕྱིར་
 ཞུགས་མིན་ནམ། བདག་ནི་ཁོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ། རྟེན་དང་བཀྱར་སྤྱིས་འཆིང་མི་དགོས། །
 གང་དག་བདག་བཅིངས་ཁོལ་བྱེད་པ། དེ་ལ་བདག་ནི་རི་ལྟར་ཁོ། ། བདག་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་
 འཇུག་འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་བཞིན། མི་གཏོང་སྟོ་འཕར་ཉིད་གྱུར་
 པ། དེ་ལ་བདག་ནི་རི་ལྟར་ཁོ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། ། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་མ་གཞན་
 སེམས་ཅན་སྤྱོད་པའང་ཁོ་བའི་སེམས་སྤྱད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྤྱོད་ཅིང་། གཞོད་བྱེད་ཅི་བྱུང་ཡང་གིན་
 ཏུ་གཅེས་པ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བྱ་ལྟ་བུ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་བལྟས་ལ་མཆོད་པ་དང་
 གཞོད་ལན་དུ་ཐན་པ་བསྐྱབས་ཏེ་མ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིག་སྤྱང་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་རང་

1 རྟེན་བསྐྱེད། དབྱུ་མ། ལ་ སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་པ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ འོག་གངས་ 16བ།

2 རྟེན་བསྐྱེད། སྤྱིས་རབས། ཏུ་ བྱའིང་རྟ་མོར་སྤྱིས་པའི་རབས་སོ་བཞི་བ། འོག་གངས་ 13པན། ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུ་
 གཅིག་ཏུ་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “བདག་གི་སྤྱིག་སྤྱང་ཕྱིར་ནི་ཞུགས་འདྲ་ལ།” ཞེས་སོ།

3 ལྷང་ ལག་ཕྱིས།

4 རྟེན་བསྐྱེད། དབྱུ་མ། ལ་ རྒྱལ་སྤྱིས་ཞི་བཟླ། སྤྱོད་འཇུག་ ལེའུ་རྒྱག་པ། འོག་གངས་ 14པན ལས་བྱུང་པའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུ་དང་གཅིག་
 ཏུ་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “རྟེན་དང་བཀྱར་སྤྱི་འཆིང་མི་དགོས།” ཞེས་སོ།

གི་རྒྱུད་སྤྱིར་དུ་སྒྲུབ་།¹ རང་གི་བདེ་དགོ་ཐམས་ཅད་མ་གྲན་ནམས་ལ་བྱིན་ལ། རྩོན་ཐུབ་པའི་
དབང་པོས་གཞོན་སྤྱིན་སྤྱན་ལྷ་སོགས་ལ་རི་ལྟར་མཛད་པ་བཞིན་དུ་གཞོན་བྱེད་ནམས་ལ་ལྷག་
པར་ཡང་གཅེས་པར་བྱས་ཏེ་ནམ་པ་ཀྱན་ནས་པན་འདོགས་ཤིང་། མཐར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་
ཡང་བདུད་ཅི་ཐོག་མར་སྤྱིན་པར་བྱའོ་སྤྱམ་དུ་པན་སེམས་དང་སྤྱིང་སྟོབས་ཆེས་ཆེར་བསྐྱེད་
ནས་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་སྤྱར་དུ་རྩོགས་པར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྤྱམ་དུ།

ཁམས་གསུམ་སྤྱེ་དགུ་མ་ལུས་ཁོས་ལྟར་ཏེ།

གཤེ་ཞིང་མཚང་འབྲུ་བཞིགས་ཤིང་སྟོག་གཅོད་ཀྱང་།

མི་བརྒྱལ་གཞོན་ལན་པན་པ་སྤྱབ་བྱེད་པའི།

བཟོད་པའི་པར་བྱིན་རྩོགས་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱགས་ཟག་དུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལྷ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་སྤྱིར་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱ་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་ཐོགས་བྱེད་སྤྱངས། དེ་དང་དེའི་རྩོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པར་བསམ་མོ། འདིར་ཁམས་གསུམ་སྤྱེ་དགུ་ཞེས་
གསུངས་པ་ནི། འདོད་ཁམས་ནས་གཞུགས་ཁམས་དང་། གཞུགས་མེད་ཁམས་དང་། འདོད་
ཁམས་ཉིད་དུ་སྤྱེ་བ་སྤྱེ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་ཁམས་ནས་ཁམས་གསུམ་དང་།
གཞུགས་མེད་ཁམས་ནས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྤྱེ་ཚུལ་གསུམ་སྤྱེ་དགུ་ལ་བྱེད་པར་རྩོན་གྱི་དམ་པ་
འགའ་ཞིག་གིས་གསུང་འདུག་པས་དེ་ལྟར་རེ། ཡང་ན་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བར་འགལ་མེད་
འཁོར་ལོ་དང་། ཐོ་རྒྱན་རྒྱུད་མོ་འཁོར་བ་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ངལ་བསོ་མེད་པར་འཁོར་
ཞིང་སྤྱེ་བ་སྒྲུངས་པ་ཡིན་པས་ན་སྤྱེ་དགུ་ཞེས་པ་མང་ཆེག་དུ་བྱའོ།། གདམས་ངག་འདིར་རྒྱལ་

ཡས་ཀྱི་བཅོད་པ་སྟོན་པའི་སྤྱིར་སྟོབས་རྒྱལ་ས་མོ་ཆེ་སྟེད་ཚུལ་ཉིད་གཙོ་བོར་བཏོན་ནས་བཅོད་
པ་གསུམ་གྱི་གངས་དང་མིང་དངོས་སུ་མ་གསུངས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཆང་སྟེ། གཙོད་བྱེད་ལ་ངེ་མི་
སྟུམ་པ་དང་། རྒྱལ་བཟུལ་དང་ལེན་གཉིས་ཆང་བ་ཡིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་
ཀྱི་བཅོད་པ་ནི། དགོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དང་། དཀར་ནག་གི་ལས་འབྲས་དང་། སངས་རྒྱུ་
ཀྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་མདུ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་མོས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། བོད་གི་ཉམས་སུ་
ལེན་ཚུལ་ལ་ངེ་དག་ཀྱང་ཆང་བར་ཡོད་དོ།

བཞི་བ་བརྩོན་འགྲུས་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། ལྷ་མ་ལྷ་སློམ་བཞིན་པའི་ངར་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་
 རྟེ། བདག་གིས་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱོད་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་ཚུལ་
 བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ། བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་ནི། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས། དགོ་བ་བསྐྱབ་པའི་
 བརྩོན་འགྲུས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སློབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ནམས་སོ། ། དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། ལེ་ལོའི་དབང་དུ་སོང་ན་ཆེ་འདིའི་དོན་ཡང་མི་འགྲུབ་
 བ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོད་པ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་ལ་སློབ་པ་དང་། དེ་མཐར་ཕྱིན་པ་རི་ལྟར་འོང་སྐྱམ་དུ་
 བཞིན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱོམ་པ་ལ་སློབ་པས་བསྐྱེད། སློམ་
 ཚུལ་དངོས་ནི་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་སྟོང་དང་ཡུན་མཉམ་པའི་ཉིན་ཞག་བསགས་པའི་བསྐྱལ་པ་
 ཆེན་པོ་བྱངས་མེད་པ་གསུམ་གྱེ་བ་སྐྱག་འགྲུམ་འགྲུར་གྱིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སྐྱབ་པ་སྐྱལ་
 བསལ་པའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཁོ་ནར་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་འཛོལ་པར་འགྱུར་ན་
 ཡང་སློབ་པར་བྱས་ཏེ་རྫོགས་བྱང་གི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པར་བྱེད་ལ། བརྩོན་འགྲུས་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་
 མི་གཏོང་ན། དུས་ཀྱི་ཡུན་དེ་ལས་བྱང་བ་དང་སྐྱབ་པ་སྐྱལ་ཆེས་ཆུང་བས་ལྷ་ཅི་སྟོམ་སྐྱམ་དུ་གོ་
 ཆ་འོན། དེ་ནི་བྱང་ས་ལས་གསུངས་པའི་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ཅོམ་ཚུལ་ཡིན་ལ། ཡང་སློབ་སྟོས་

མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟ་ཡན་ཆད་པ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཞག་སྐུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་དང་། དེ་བཅུ་གཉིས་པ་མོར་བྱས་པའི་ལོ་འབྲུམ་མོར་བ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་གཅིག་མཛོད་ལ། དེ་འདྲ་བ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མའི་གངས་དང་མཉམ་པ་གཅིག་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་སེམས་དང་སྦྱོད་པ་ཤེས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆུབ་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱོད་པ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱང་ཞུས་པ་སྐོད་ཅིག་གྱང་མི་སྦྱོད་པར་བཅོཅ་པ་མཐར་ཐིན་པར་བྱའོ་སྒྲུམ་པ་དང་། བར་ཐིན་བསྐྱས་པ་ལས། “སྤྱ་མྱེར་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་མཉམ་ཅམ་དུ། རྒྱ་ཆེ་རིང་བའི་ཉིན་དང་མཚན་གྱུར་ལ། དེ་འདྲ་བསགས་པས་མོར་གྱུར་དུས་རིང་བའི། བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཐིགས་གངས་སྟེད་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲའི་ནམ་པས་ཆོགས་གཞན་རེ་རེ་ཞིང་། བསྐྱབ་དགོས་གྱུར་གྱང་སྟོང་རྩེས་སྐྱོ་བ་མེད། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་སྦྱིད་ལྷག་མེད་པར་བསྐྱབ།”¹ ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་པའི་གོ་ཆ་དང་སྟོང་སྟོབས་གྱང་བསྐྱེད་ཅིང་། འདི་ལའང་དགའ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་ཡུན་རིང་ཆོགས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ན་ནི་སྟོང་སྟོབས་དེ་མཐར་ཐིན་པར་མི་རུས་ཤིང་། སྦྱིད་ལྷག་པའམ་ཞུས་པར་འགྱུར་ལ། དགའ་བའི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་ཆོ་བས་གདུངས་པའི་སྤང་ཆེན་པད་མཚོར་འཇུག་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བ་དང་། ཡུན་ཅམ་ཞིག་གི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱད་པ་ལས། “བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་མཁས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བགྱང་། གལ་ཏེ་རིང་བར་འདུ་ཤེས་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ། ཡང་དག་ཆོས་སྐྱབ་བྱེད་ཆེ་ཡུན་རིང་སྤྱག་བསྐྱལ་འགྱུར། དེས་ན་བཅོཅ་འགྱུས་པ་རོལ་ཐིན་ཉམས་ལེ་ལོ་ཅན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཟླ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་བར། ཉིན་མཚན་གཅིག་ཅམ་དུ་ནི་ཡིད་ལ་སེམས་བྱེད་ན། མཁས་པ་

¹ ལྷེ་བཙུན། དཔུམ་ཁི་ལྷུ་ལྷུར། བར་ཐིན་བསྐྱས་པ་ སྟོག་གངས་ ༡༩༦༧ ལས་བྱུང་བཅུང་མད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱ་མྱེར་འཁོར་བའི་མཐའ་དང་མཉམ་ཅམ་དུ། རྒྱ་ཆེ་རིང་བའི་ཉིན་དང་མཚན་གྱུར་ལ། དེ་འདྲ་བསགས་པས་མོར་གྱུར་དུས་རིང་བའི། བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཐིགས་གངས་སྟེད་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲའི་ནམ་པས་ཆོགས་གཞན་རེ་རེ་ཞིང་། བསྐྱབ་དགོས་གྱུར་གྱང་སྟོང་རྩེས་སྐྱོ་བསམ་ཏེ། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་སྦྱིད་ལྷག་མེད་པར་བསྐྱབ།” ཅེས་སོ།

གསལ་བས་བཅོམ་འགྲུས་བཅམས་པར་རིག་པར་བྱ། གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་འདི་སྐད་རི་རབ་རི་
བཞིག་པའི། རྗེས་ལ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་འགྱུར་ཞེས་སྒྲ་བ་¹ལས། ཅི་སྟེ་སྒྲོ་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་
ཆོད་ཀྱང་སེམས་བྱེད་ན། དེ་ཆོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལེ་ལོར་གྱུར་པ་ཡིན། ཅི་སྟེ་དེ་ནི་འདི་
ཅམ་ཆོད་ལྟ་ཅི་དགའ་ཞེས། སྐད་ཅིག་ཅམ་ལ་རི་རབ་ཐལ་བར་བརྒྱག་སེམས་བསྐྱེད། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔལ་མཁས་པ་བཅོམ་འགྲུས་བཅམས་པ་སྟེ། རིང་པོར་མི་ཐོགས་འདྲེན་པའི་བྱང་
ཆུབ་མཆོག་འཛོལ་འགྱུར།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད། འདི་ལ་དོན་ཏུ་སྤྱད་
བསྐྱལ་དང་དགའ་སྦྱད་མང་པོ་ཞིག་བྱ་དགོས་སྟམས་བྱུང་ན་ངེས་པར་སྦྱིད་ལུག་པ་དང་ཁུམ་
པར་འགྱུར་བས། དོན་ལ་སྤྱད་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་བར་ཁོང་ནས་སྒྲོ་བ་དང་ཡིད་བདེ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་
བའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ཏེ། སྒྲིང་འདུག་ལས། “བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟོག་ནས། བདེ་ནས་བདེ་
བར་འགྲོ་བ་ལ། སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྦྱིད་ལུག་འགྱུར།”³ ཞེས་དང། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས།
“སྤྱད་བསྐྱལ་བ་ལ་དུས་སྤྱང་ཡང་། བཟོད་དགའ་ཡུན་རིང་སྒྲོས་ཅི་དགོས། སྤྱད་བསྐྱལ་མེད་
ཅིང་བདེ་བ་ལ། མཐའ་ཡས་དུས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གཞོད། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་མེད། ཡིད་
ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱལ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ནི་སྦྱང་རྗེས་འཇིག་རྟེན་སྤྱད་ །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡུན་རིང་གནས།
དེ་བས་སངས་རྒྱས་རིང་ཐོགས་ཞེས། ཆོ་དང་ལུན་པ་སྦྱིད་མི་ལུག་ །ཉེས་ཐད་ཡོན་ཏན་དོན་ཏུ་
ནི། འདི་ལ་ཉག་ཏུ་འབད་བར་བྱ།”⁴ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། འདི་ལྟ་བུའི་སྦྱང་སྒྲོབས་ཆེན་
པོ་ངེས་པར་བསྐྱེད་རྒྱས་ན་སྤྱད་བསྐྱལ་མེད་པར་བདེ་བར་འཆར་བ་དང། དེ་རིམ་ཀྱིས་འཕེལ་
བ་ལས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བས་ཞོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཐོབ་
སྟེ་གང་སྤང་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཆར་ཏེ། འདུག་པ་ལས། “ཇི་ལྟར་བྱིན་ཅིག་ཅེས་

༡ སྒྲུལ་པ་ ལག་ཤིས།

༢ ལྟ་བུའི་ ཞི་བརྒྱན་ཞོང་པ། ག་ བེའུ་ག་བཞི་པ། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱང་པ། རོག་གངས་ ༡༧༩ན་

༣ ལྟ་བུའི་ དཔུ་ལ། ལ་ ཆུལ་སྟེས་ཞི་བརྟ། སྒྲིང་འདུག་ བེའུ་བདུན་པ། རོག་གངས་ ༡༧ན་

༤ ལྟ་བུའི་ སྦྱང་རབས། གེ་ མཐོན་པོ་རྒྱ་རྒྱལ། རིན་ཆེན་ཐེང་པ། བེའུ་གསུམ་པ། རོག་གངས་ ༡༧༩ན་

སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལས།། རྒྱལ་སྒྲུབ་བདེ་འབྱུང་དེ་ལྟ་བུ་ལྷན་ལས།། ཞི་བར་ཞུགས་པས་བདེ་བ་
 བྱེད་མིན་ན།། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྟ་ཞིག་སྒྲོས་ཅི་དགོས།།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་
 སྒྲུབ་སྒྲུབ་དང་པོ་བ་ཡན་ལ་རང་གི་དབྱ་སྒྲོང་བ་བྱུང་ཡང་། དེས་ཐུགས་ལ་བདེ་བ་འཆར་བ་དེ་
 ཅམ་ཉན་རང་ལྷན་ཞི་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་པ་ལའང་བདེ་བ་དེ་ཅམ་མེད་པར་གསུངས།
 དེ་ལྟར་གོ་ཆ་ཀྱོན་ཞིང་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཚུལ་པ་ན་མན་དག་གི་
 འབྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྷན་ཆང་དགོས་ཏེ། མན་དག་གི་གནད་མེད་
 ཅིང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལྷན་མ་ཆང་ན་བཙོན་འགྲུས་གཅིག་ཕུ་ལ་འབད་ཀྱང་སྤྱོད་མི་འོང་བ་ནི།
 དཔེར་ན་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུད་འདུལ་བ་འདི་རང་གས་ཆེ་སྒྲུབ་ནས་འབད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་མོངས་
 པའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཐོན་བྱེད་པ་མ་ཤེས་པས་སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་གང་ཡིན་འོ་མ་
 ཤེས་པར་ཉེས་ལྟར་གིས་རྒྱུད་བཙོན་ནས་འགོ་བ་བཞིན་ནོ།། དེས་ན་རྒྱལ་པོ་ལྷན་གཤམ་
 འབྱེད་པའི་ཆེ་དབྱུང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཏེ་པར་དགྲ་པོ་འཛོམས་པ་དང་
 རྒྱུད་ལུས་སྒྲོག་ལ་མི་གཞོད་པ་གཉིས་ཀའི་ཐབས་ལ་འབད་བ་ལྟར། རྒྱལ་སྒྲུབ་ལྷན་བཙོན་
 འགྲུས་ཚུལ་པའི་ཆེ་ཡང་མོས་པའི་སྒྲོབས་དང་། བརྟན་པའི་སྒྲོབས་དང་། དགའ་བའི་སྒྲོབས་དང་།
 རྟོང་བའི་སྒྲོབས་བཞི་བསྐྱེད་ནས་ལེ་ལོ་དང་ཁོང་ཁྱོ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་ལྷན་པར་ལ་
 འཛོམས་པ་དང་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་དང་ཉེས་སྒྲོད་ཕྱ་མོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པའི་ཐབས་རྒྱལ་
 གཉིས་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་བཙོན་འགྲུས་ཚུལ་པར་བྱེད་དོ།། དེའི་ཆེ་མེས་ལ་སྒྲོ་བ་ཆེན་པོ་
 བསྐྱེད་ནས་སྒྲིད་ལུག་དང་ཞུམ་པ་འགོག་ཅིང་། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ནམ་
 ཡང་མི་སྒྲོ་བར་བྱས་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་ཆོགས་མཐའ་དག་བསྐྱུབ་པ་ལ་བཙོན་པ་ལྟར་
 མངས་ཏེ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལྟར་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ནས་པར་བྲམ་ལྟས་
 ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྒྲུབ་དུ།

༡ རྗེ་འཕྲུལ། དཔུ་མ། འ རྒྱལ་དཔོན་རྒྱ་བ་ཤུགས་ཀྱི་ དཔུ་མ་འཕྲུག་གི་ སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། རྟོག་གངས་ ༢༠༢༣ན

སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ཕྱིར་ཡང་མནར་མེད་པའི།

མེ་ནང་བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་གནས་དགོས་ཀྱང་།

སྤྱིང་རྗེས་མི་སྤྱོད་བྱང་ཚུབ་མཚོག་བཅོན་པའི།

བཅོན་འགྲུས་པར་ཕྱིན་རྫོགས་པར་ཕྱིན་གྱིས་ཚོ་བས།

ཞེས་གསོལ་བ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས་ཁྱ་མ་ལུ་ཚོགས་ནམས་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་
ལུ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཕྱས་སེམས་ལ་
ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤྱངས། དེ་དང་དེའི་རྫོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྤྱེས་པར་བསམ་མོ། འདི་ལའང་དངོས་སུ་རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་
སྤྱིང་སྒྲོ་བས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཉིད་སྤྱེད་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཏོན་ནས་བཅོན་འགྲུས་གཞན་གཉིས་ཆེག་
ལ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཆང་སྟེ། དགེ་བ་བསྐྱབ་བའི་བྱང་ཚུབ་མཚོག་གི་རྒྱ་
ཚོགས་ཆང་བར་བཅོན་འགྲུས་ཚུལ་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཆང་བའི་ཤིན་ཏུ་
གསལ་ལོ། གསུང་འདི་དག་ལ་བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་བཤོལ་གྱི་ལེ་ལོ་དང་། ལྷ་
བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་དང་། སྤྱིད་ཕྱག་ཅིང་ཞུམ་པའི་ལེ་ལོ་གསུམ་སྟོ་བ་དང་སྤྱིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་འགོག་ཚུལ་སོགས་གལ་ཆེ་ཞིང་རྫོགས་དཀའ་བའི་དོན་མང་ཏུ་སྤྱང་སྟེ། འདིར་ཆེག་མངས་
སུ་དོགས་པས་སྟོ་སྟོས་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་གདམས་ངག་འདི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་དང་
སྤྱིར་ཉེ་མཐའ་ཆོད་པར་བྱའོ།

ལུ་བ་བསམ་གཏན་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ནི། ཁྱ་མ་ལུ་སྟོམ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འདི་སྤྱིར་བསམ་
སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཏུ་སྤྱིར་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་ཏུ་རྒྱལ་བའི་སྤྱས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ལ་ཚུལ་
བཞིན་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། བསམ་གཏན་སྟོམ་པ་ལ་གང་ཏུ་སྟོམ་པའི་གནས་དང་། ཕྱས་གནད་

རི་ལྷར་འཆར་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒར་སྒོན་འགྲོའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་ཅིང་། བསམ་གཏན་གྱི་
 དམིགས་པ་ལ་རྒྱལ་བས་རྣམ་གངས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། མདོར་བསྟུན་ནི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་
 བ་དང་། རི་སྒྲིབ་པ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་མ་རེས་ཤིང་། དུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་པས་ཆོག་ལ། དེ་ཡང་ནང་དུ་
 ཡིད་གྱི་ཡུལ་དུ་སྤང་བའི་དམིགས་རྟེན་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། མིག་གི་ཡུལ་དུ་སྤང་བའི་
 དེའུ་དང་ཤིང་བུ་སོགས་མདུན་དུ་བཞག་པ་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་
 སེམས་བྱང་ཐུན་བའི་ངོ་མོ་ཡིན་པས། ནང་དུ་ཡིད་གྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཉིང་
 རེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་རྟེན་དབང་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་མིན་ནོ།། དེས་ན་འདིར་བསྐྱོམ་པར་
 བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་གནས་ལུགས་སྟོང་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྒྲོས་
 བྱས་དང་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་བ་ཙམ་མིན་པར། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་བའི་གནས་ལུགས་
 དེ་ལ་དམིགས་པའོ།། དམིགས་ཡུལ་གནས་ལུགས་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱོམ་པ་
 བ།¹ བྱང་པར་གཉིས་ལྡན་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མི་རྟོག་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་
 གསལ་བའི་ངར་དང་ལྡན་པའོ།། དེ་གཉིས་འབྱུང་བ་ལ་བྱིང་བ་དང་མྱོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བར་དུ་
 གཅོད་དེ། ཅེ་གཅིག་པའི་མི་རྟོག་པ་ལ་མྱོད་པས་བར་དུ་གཅོད་ཅིང་། ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ངར་
 དང་ལྡན་པ་ལ་བྱིང་བས་བར་དུ་གཅོད་དོ།། དེ་ལ་བྱིང་བ་ནི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སེམས་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བའི་ངར་དང་ལྡན་པར་སྐྱེང་བའི་ཆེ་གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་བའི་ངར་
 ཅུང་ཟད་ཞན་དུ་སོང་བ་ན་བྱིང་བ་སྤྲོས་ཅིན་པ་དང་། དྲངས་ཆ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་གསལ་བའི་
 ངར་ཤོར་ཏེ་མེད་ན་བྱིང་བ་རགས་པ་དང་། དྲངས་པ་ཙམ་དེ་ཡང་མེད་ན་བྱིང་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་
 བར་དུ་བཅད་པ་ཡིན་གསུང་ངོ།། མྱོད་པ་ནི། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། “མྱོད་པ་གང་ཞེ་ན། ལྷག་
 པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་

བ་སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུགས་སྐྱ་
 སོགས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་དུ་ཡོང་བ་ལ་ཆགས་ནས་རྒྱག་པའི་སེམས་བྱུང་ཞིག་གོ། དེ་
 ལྟར་དབྱས་མཐའ་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་དང་། ས་སྟེ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་པལ་མོ་
 ཆེར་ཉིང་དེ་འཛིན་ནམ་པར་དག་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་གོགས་ཀྱིང་ཁོད་གཉིས་འགོག་ཚུལ་གསུངས་
 ཤིང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་ཚུལ་དེ་སྟོན་པར་མཛད་ལ། རྗེ་རྗེ་
 འཆང་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གདམས་ངག་འདིར། བྱིང་ཁོད་ནམ་པར་གཡེང་པའི་
 སྟོན་ཞེས་བྱིང་ཁོད་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་ནམ་གཡེང་གསུངས་པ་ནི། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ལ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་གནང་པའི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མིན་པ་དགའ་ལྡན་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོའི་སེམས་གནས་སྒྱུང་ཚུལ་དེའི་བད་མཆོན་པ་ཅམ་ཞིག་མཛད་པར་མཛོད་ཏེ། དེར་ནི་
 སེམས་གནས་སྒྱུང་པའི་ཆེ་ནམ་གཡེང་འཕྲོ་བ་འགོག་ཚུལ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་མཛད་དོ། འ་
 བ་ཁོད་པ་འགོག་ཚུལ་དང་། རམ་གཡེང་འཕྲོ་བ་འགོག་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཅི་ཡོད། ཁོད་པ་ཉིད་
 འཕྲོ་བ་ཡིན་པས་ཁོད་པ་ལས་ལོགས་སུ་འཕྲོ་བ་ཡང་ཅི་ཡོད་སྟུང་ན། དེ་ནི་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 སྟེ། ཁོད་པ་འཕྲོ་བ་ཡིན་ཡང་། ཁོད་པ་ལས་ལོགས་སུ་འཕྲོ་བ་མང་དུ་ཡོད་པས་འཕྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་
 རྒྱ་ཆེའོ། དེ་ཡང་ཁོད་པ་ནི་སྤར་བ་ཤད་ཐེན་པ་ལྟར་སེམས་བྱུང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་
 པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འཕྲོ་བ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། ཞེ་སྤང་གི་སྟོ་ནས་
 འཕྲོ་བ། ང་རྒྱལ་དང་ཐུག་དོག་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་ནས་འཕྲོ་བ། ཡང་ཉོན་མོངས་མིན་པར་དགེ་
 བའི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ། དགེ་མི་དགེ་གང་ཡང་མིན་པ་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འཕྲོ་བ། ཡང་དབང་པོ་
 དུག་གི་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དོ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བར་
 དུ་གཙོད་པས་དེ་དག་འགོག་པའི་གཉེན་པོ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ནི་དགའ་ལྡན་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་
 ངག་ཐུན་མོང་མིན་པ་དགའ་ལྡན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སེམས་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡོད་དོ། ཚུལ་

༡ རྗེ་བསྟན་འཕེལ་གྱི་སེམས་ཅམ་ རྗེ་འབྲག་པས་བསྟན་པའི་མཛོད་པ་ཀུན་འདུས། འགྲེལ་བཤད་ ༤༡ན།

འདི་ནི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ས་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྟེན་མཚོན་པ་ཅམ་ཞིག་ཡང་ཡང་
 མཛད་དེ། བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་ཁོད་པ་ངོས་འཛིན་གསུངས་པའི་མཛུགས་ཏུ། “འོ་ན་ཉོན་
 མོངས་གཞན་གྱི་སྟོན་ས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་བར་བྱེད་པའི་འཕྲོ་བ་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བའི་དམིགས་པ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་དེ་ཁོད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཁོད་པ་ནི་འདོད་
 ཆགས་ཀྱི་ཆ་གསལ་གིག་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྟོན་ས་གཡེང་བ་ནི་ཁོད་པ་མིན་གྱི། ཉེ་
 ཉོན་ཉི་ཤུའི་ནང་ཆོད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་རྣམས་གཡེང་ཡིན་ནོ།། དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཕྲོ་བ་ནི་
 དགོ་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཅི་རིགས་སུ་འཕྲོ་བས་འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཁོད་པ་མིན་ནོ།།”¹
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་དུ་ཡང་“ཁོད་པ་དང་འཕྲོ་བ་གཅིག་གམ་
 མི་གཅིག་ མི་གཅིག་ན་ཁྱད་པར་གང་ཡིན།² ཞེས་རི་བ་མཛད་ཅིང་། དེའི་རིས་ལན་རྩོ་བཟང་
 བཞད་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ལས། “འཕྲོ་ཁོད་མི་གཅིག་ཁོད་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཆར་གཏོགས་མ་
 ཞེ་བར། ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན། འཕྲོ་བ་དེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་སྟེ། ཞེ་སྒང་སོགས་ཀྱི་
 འཕྲོ་བའང་ཡོད། གཉིས་ཀས་འཛོག་སྟོང་མ་བཟད་གྱི། དབྱེད་སྟོང་ལ་ཡང་བར་དུ་གཅོད།”³
 ཅེས་གསལ་བར་གསུངས། འཕྲོ་བ་འགོག་རྒྱལ་གྱི་མན་ངག་ཐུན་མོང་མིན་པ་རྣམས་ནི་དགའ་
 ལྷན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁིད་ཡིག་ཏུ་གིས་ཐེན་པས་འདིར་མ་སྟོས་སོ། དེ་ལྟར་བྱིང་བ་དང་། ཁོད་
 པ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་མཐའ་དག་སྤངས་ཏེ་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་བྲན་པ་
 ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྷན་གྱི་སྟོན་ས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་སྟེ། བྲན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ། རྒྱན་དུ་འཛོག་
 པ། ལྷན་ཏེ་འཛོག་པ། ཉེ་བར་འཛོག་པ། དུལ་བར་བྱེད་པ། ཞི་བར་བྱེད་པ། རྣམ་པར་ཞི་བར་
 བྱེད་པ། ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ། མཉམ་པར་འཛོག་པའི་བར་སེམས་གནས་དགུ་གོང་ནས་གོང་དུ་
 སྟེལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་སྐྱུར་དུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལྷས་

1 རྩེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། བ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། རོག་གྲངས་ 30490

2 རྩེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། ཁ གསུང་མོར་བྱ། རི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར། རོག་གྲངས་ 4393

3 བར་ཆེན་རྩོ་བཟང་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ང རིས་ལན་རྩོ་བཟང་བཞད་པའི་སྒྲ་དབྱངས། རོག་གྲངས་ 159

བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་སྟེན་དུ།

བྱིང་རྒྱུ་ནས་བར་གཡེང་བའི་སྦྱོན་སྤངས་ནས།།

ཆོས་ཀྱི་བདེན་པས་སྦྱོང་བའི་གནས་ལུགས་ལ།།

ཅེ་གཅིག་མཉམ་པར་འཛིག་པའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས།།

བསམ་གཏན་པར་བྱིན་རྒྱུ་གས་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ས།།

ཞེས་གསོལ་བ་ལུགས་དག་ཏུ་བཏབ་པས་ལྷ་མ་ལྷ་ཆོག་སྤངས་ཀྱི་སྦྱེའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་རྒྱུ་གས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ།། བསམ་གཏན་ལ་ཆེ་འདིར་ལུས་
སེམས་བདེ་བར་གནས་པའི་བསམ་གཏན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན། སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་དང་། རོ་ཤོའི་སྦྱོན་སྤངས་འཛིག་རྟེན་དང་། འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས། སྦྱོགས་ཀྱི་སྦྱོན་སྤངས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་
དེ་དག་གི་གྲངས་རྣམས་མ་གསུངས་པ་ནི་གདམས་ངག་འདིར་བསམ་གཏན་གྱི་རོ་ཤོ་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྦྱོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ཆེ་འདིར་ལུས་སེམས་བདེ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ལ་འབྱུང་། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྦྱོན་པ་པོ་དེ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་
བྱུང་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཀ་རྣམས་འཕྱོར་བ་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོང་རྒྱ་མེད་དོ།།

དུག་པ་ཤེས་རབ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལ་གཉིས། མཉམ་གཞན་ནས་མཁའ་ལྷ་བྱའི་སྦྱོང་ཉིད་སྦྱོན་
ཚུལ་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྦྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་སྦྱོང་ཉིད་སྦྱོན་ཚུལ་ལོ།། དང་པོ་(མཉམ་གཞན་ནས་མཁའ་ལྷ་བྱའི་སྦྱོང་
ཉིད་སྦྱོན་ཚུལ་)ནི། ལྷ་མ་ལྷ་སྦྱོན་པ་ཞིན་པའི་རང་ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་

ཕྱིར་དུ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་ཆོས་ནམས་
 གྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་ཚུལ་སྤར་བཤད་
 བ་ལྟར། “ཉེས་པ་ལྷ་སྟོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད།། བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་འོ།།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་གཤམ་ཕྱིར་མོད་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ལྷ་སྟོང་པའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་
 བརྒྱད་བསྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྒྲོམས་པ་ལས་སེམས་གནས་དགུ་རིམ་གྱིས་བྱལ་སྟེ།
 མཐར་ཐུས་སེམས་ཤིན་སྐྱངས་དང་བཅས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱེད་པར་ཅན་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་
 གནས་ལུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཡིན་གྱི། དེ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་མི་ལུས་
 བས། སྤར་ཡང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱེད་དེ་ལྷག་མཛོང་བསྐྱབ་དགོས་སོ།། དེ་
 ཡང་དཔྱོད་པ་གཅིག་ཕྱ་བྱས་ན་སེམས་ཕྱིར་གཡེང་ནས་སྤར་གྱི་གནས་ཆ་གཞིག་ཅིང་། གསར་
 དུའང་གནས་ཆ་མི་མོབ་པས་ཞི་གནས་ལས་ཉམས་ཏེ་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་འབྱུང་པར་མི་འགྱུར་
 ལོ།² ཡང་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་གཅིག་ཕྱ་བྱས་ན་སྤར་གྱི་ཞི་གནས་
 གྱི་རྒྱུ་སྟོང་པ་ལས་ལྷག་མཛོང་སྐྱབ་ཚུལ་མེད་པས་དེའི་རྒྱུ་ལ་རི་ཙམ་བཞག་ཀྱང་ལྷག་མཛོང་
 འབྱུང་མི་སྟོན་པས་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ།། དེས་ན་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་བསྐྱབ་པ་
 ལ་སྤར་གྱི་གནས་ཆ་དེ་མ་ཉམས་པའི་ངང་ནས་རྒྱ་མི་གཡོ་བའི་ནང་དུ་ཉེ་བྱ་རྒྱུ་འཇུག་པ་ལྟར་
 སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་གནས་ལུགས་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་ཅིང་། དབྱེད་མཐར་དེས་པའི་
 འཛིན་སྐྱངས་བརྟན་པོའི་ངང་དུ་རྩུང་བདེ་འཛོག་ ཡང་དཔྱོད་པ་སྟེ་དབྱེད་འཛོག་གཉིས་སྟེལ་མར་
 ལ། དེ་ལྟར་རྒྱུ་བསྐྱངས་ནས་བསྐྱངས་པས་མཐར་དབྱེད་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་གནས་ཆ་འཛིན་
 ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་། དེ་ནས་ཀྱང་བསྐྱངས་པས་དབྱེད་པ་རང་སྟོབས་གྱིས་གནས་པ་དང་མཉམ་
 དུ་ཤིན་སྐྱངས་འཛིན་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་ལ། དེ་ལྷ་བྱའི་ཐུས་སེམས་ཤིན་སྐྱངས་གྱི་བདེ་བ་བྱུང་།

¹ རྩེ་བསྐྱེད། སེམས་ཙམ། བེ་རྩེ་བརྟན་བྱས་མཛོད། དཔུས་མཐའ། རྟོག་བྱངས་ རྩེ་ནན་ལས་བྱུང་བ་རྩུང་བདེ་མི་འདྲ་སྟེ། “ཉེས་པ་ལྷ་
 སྟོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད།། བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་འོ།།” ཞེས་སོ།།

² རོག་ ལག་གིས།

པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་གསུང་
 རོ།། དེ་ལྷ་བུའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཤེས་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་བསུགས་ཏེ། རྗེའི་ཉམས་མགུར་
 ཏུ། “ཅེ་གཅིག་བསམ་གཏན་ཅམ་ལ་འཁོར་བ་ཡི།། ཅ་བ་གཅོད་པའི་རྩས་པ་མ་མཐོང་ཞིང་།།
 ཞི་གནས་ལམ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས།། རི་ཅམ་དབུད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མི་བརྒྲོག་པས།།
 ཡིན་ལུགས་ལུ་ཐག་ཆོད་པའི་ཤེས་རབ་དེ།། གཡོ་མེད་ཞི་གནས་རྩ་ལ་བསྒྲུན་ནས་ནི།། མཐའ་
 བྲལ་དབུ་མའི་རིགས་པའི་མཆོན་ཆོན་གྱིས།། མཐར་འཛིན་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིག་
 བྱེད་པའི།། ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་ཡངས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས།། དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲོས་
 རྒྱས་པར་མཛད།།”¹ ཅེས་དང་། “ཅེ་གཅིག་གོམས་པས་ཉིང་འཛིན་འབྲུབ་པ་ནི།། སྒྲོས་པར་ཅི་
 འཆལ་ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པ་ཡི།། སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིས་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་ལ།། གཡོ་མེད་ཤིན་
 ཏུ་བརྟན་པར་གནས་པ་ཡི།། ཉིང་འཛིན་བསྐྱེད་པར་མཐོང་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས།། ཟུང་འབྲེལ་
 བསྒྲུབ་ལ་བརྟེན་ནམས་ལ་མཆོན་ནོ།། རྣལ་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་བགྱིས།། ཐར་
 འདོད་ཁྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱུང་འཆལ་ལོ།།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེས་ན་མཉམ་གཞག་
 རྣམ་མཁའ་ལྷ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱུངས་ཏེ་སྤྱིད་པའི་ཅ་བ་གཅོད་པའི་གཉིན་སོ་མཐར་ཐུག་ཞི་
 ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱེད་པར་ཅན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རི་ལྷར་བསུགས་པ་
 དེ་ལྷ་བུ་ཞིག་ལྟར་དུ་འབྲུབ་པར་བླ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་སྩམ་དུ།

དེ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས།།

བྲངས་པའི་ཤིན་ལྷངས་བདེ་ཆེན་དང་འབྲེལ་བ།།

དོན་དམ་མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།།

ཤེས་རབ་པར་བྱིན་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས།།

1 རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུས། ཁ གསུང་ཐོར་བུ། ལམ་རིམ་ཉམས་མགུར། གཅོད་དབུ། ཤོག་གངས་ ༩༦བ་༩ ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་
 རྟོགས་རྒྱུ་མཐའ་མ་ཅུང་ཐད་མི་འདྲ་ཞེ། “དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲོས་རྒྱས་པར་མཛད།།” ཅེས་སོ།།

2 རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུས། ཁ གསུང་ཐོར་བུ། ལམ་རིམ་ཉམས་མགུར། གཅོད་དབུ། ཤོག་གངས་ ༩༦བ་༩

ཞེས་གསོལ་བ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས་ཐཱ་མ་ལྷ་ཚོགས་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་ཤེད་སྤངས། དེ་དང་དེའི་ཚོགས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་རྗེས་སོབ་སྐྱུ་མ་ལྷ་ཤུའི་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་ཚུལ་ནི། ཐཱ་མ་ལྷ་སྟོམ་བཞིན་པའི་རང་
ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཏུ་སྤྱར་ཏུ་ཡང་དག་པར་ཚོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་ཏུ་སྤྱང་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་སྐྱུ་མ་ལྷ་ཤུའི་
ཉམས་ལེན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྤྱང་འོར་ཀྱན་ཚོལ་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ཙམ་
ཡང་མི་དམིགས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྷ་ཤུའི་སྟོང་སང་དང་། དེས་འོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་
མེད་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་དམ་པོ་གཉིས་ཚོགས་སུ་བསྐྱུངས་ནས། དེ་ལས་ལངས་ཏེ་
རི་ར་བ་ཁང་བྱིས་སོགས་དང་། མི་དང་དུད་འགོ་སོགས་ཀྱི་ནང་གི་སྤྱང་བ་གང་ཤར་ལ་བལྟས་
པ་ན། སྤྱང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་རྒྱན་པ་སྐྱུ་མ་ལྷ་ཤུར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཆར་བའས། དེ་མིན་ཡང་
དེ་ལྟར་ཏུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་པོ། དེ་ཡང་རྒྱན་པ་སྐྱུ་མ་ལྷ་ཤུ་འདི་ལ་དཔའི་ནམ་གངས་མང་ཏུ་
གསུངས་ཏེ། སྐྱུ་མ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། དི་ཟའི་ཤོར་ཁྲེར་དང་། བྲག་ཅ་དང་། གཟུགས་བརྟན་
དང་། མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་མང་ཏུ་གསུངས་པོ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གདམས་ངག་འདིར་སྐྱུ་
མ་དང་། མི་ལམ་དང་། གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་དཔེ་གསུམ་གསུངས། དེ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་
མི་ལམ་དང་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་དཔེ་འདི་གལ་ཆེ་སྟེ། དཔའི་སྟེང་ཏུ་རང་ལ་ཉམས་སྟོང་ཡོད་པ་
ཞིག་དགོས་པ་ལ། རང་ཅག་འོད་ན་སྐྱུ་མ་ཤེད་པ་མ་དར་བས་ཐཱ་མས་བརྟན་པའི་ཆིག་གི་རྗེས་
སུ་འབྱང་བ་ཙམ་ལས་རང་ལ་སྐྱུ་མ་འདི་ལྟར་སྤྱང་བའི་ཉམས་སྟོང་མེད་ལ། མི་ལམ་དང་གཟུགས་
བརྟན་གཉིས་འཆར་བཞིན་པ་ཡིན་པས་རང་གི་སྟོང་བ་ལ་འདི་ལྟར་འཆར་བ་དེའི་སྟེང་ནས་
བསམས་ན་འཆར་སྟའོ། དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་ཀྱི་དཔེས་བསམས་པ་ནི་སྤྱང་

སྟོང་གཉིས་ཚོགས་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ལ་བསྐྱུགས་པར་སློབ་དཔོན་ཆེ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་
འདུག་པ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་སོགས་གཞུང་མང་པོར་གསུངས་ཤིང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པས་ཀྱང་འདི་ཁྱད་ཆེ་བར་གསུང་། དོན་དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་དོ་རྗེ་འཆང་སློ་བཟང་
ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་ཀྱང་འདིར་གསུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་གཙོ་བོར་གསུང་། དེས་ན་ཕྱི་ནང་
གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚོ་ནང་གི་ཆེ་གསུགས་བཞིན་དུ་བསྟོན་མེད་དུ་སྤྱང་ཞིང་། རི་ལྟར་སྤྱང་
བའི་རྩལ་ལ་བརྟགས་པ་ན་སྤྱང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པས་སྤྱང་ཡང་བདེན་པར་མེད་པ་རྟོན་པ་སྤྱི་
མ་ལྷ་བྱུང་ངེས་ཤེས་རྟེན་ནས་སྤྱི་ལྷ་བྱུང་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཐར་ཕྱིན་པར་སྤྱི་ལྷ་ས་ཕྱིན་གྱིས་
བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟེན་དུ།

ཕྱི་ནང་ཚོས་རྣམས་སྤྱི་ལྷ་མི་ལམ་དང་།

དང་བའི་མཚོ་ནང་ཆེ་གསུགས་རི་བཞིན་དུ།

སྤྱང་ཡང་བདེན་པར་མེད་བའི་རྩལ་རྟོགས་ནས།

སྤྱི་ལྷ་ཉིང་འཛིན་རྟོགས་པར་ཕྱིན་གྱིས་སྟོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱགས་དག་དུ་བཏབ་པས་སྤྱི་ལྷ་མ་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྤྱི་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་ཀྱི་དུས་སྤྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྤྱིས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ལ་སློབ་ཚུལ་ནི། ཆེ་མ་ལྷ་སྟོན་བཞིན་པའི་ངང་
ནས་འདི་ལྟར་བསམ་སྟེ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱང་དུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པ་འབྲུལ་
པ་མེད་པ་བཅའ་ཉེ་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྟོན་པར་བྱའོ། དེ་ཡང་། སྟོན་འདུག་ལས། “ཡན་ལག་
འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་

༡ རྗེ་བཙུན། དབུ་མ། ལ། རྒྱལ་སྤྱུས་ཞི་བ་ཟླ། སྟོན་འདུག་ མེད་དག་གི་ རྟོགས་ཀྱངས་ ༣༠བཟ

བས་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་
 མོ་འདི་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཤུག་ཏུ་གསུངས་ཏེ། “སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། ཚས་ཀྱི་
 ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་པོ་དེ་ནི་
 ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་གསུངས་ཤིང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་
 མཐར་ཐུག་པ་ནི་བདེན་འདྲིན་གཏི་ཐུག་འདི་ཡིན་པས། གཏི་ཐུག་བཙཅ་ན་ཉོན་མོངས་གཞན་
 ཐམས་ཅད་རང་ལྷགས་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར་ལ། ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་ནི་གཅིག་བཙཅ་
 པས་ཅིག་ཤོས་མི་འཛོམས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པས་ཞེ་སྤང་མི་འཛོམས། ཞེ་
 སྤང་གི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པས་འདོད་ཆགས་མི་འཛོམས་པ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། ། གཏི་ཐུག་གི་གཉེན་པོ་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོམས་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ལུས་
 པ་ནི། འཕགས་པ་ལྟས། “ལུས་ལ་ལུས་དབང་རི་བཞིན་དུ། གཏི་ཐུག་ཀྱན་ལ་གནས་ཀྱང་
 ཏེ། དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། གཏི་ཐུག་བཙཅ་པས་བཙཅ་པར་འགྱུར།”² ཞེས་
 གསུངས། དེས་ན་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཙཅ་པ་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་རྟེན་
 འབྲེལ་ཟབ་མོ་འདི་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཤུག་ཡིན་ལ། གནས་ལུགས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་འདི་
 ནི་རྒྱལ་བས་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེར་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ལས་པའི་སྟོ་ནས་
 གསུངས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ་བས། འདི་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་དགོན་པར་རྒྱལ་བ་ཉིད་
 ཀྱིས་གསུངས། དེས་ན་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ནས་ཟབ་མོའི་དོན་འདི་རྒྱལ་བ་རང་
 ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་པར་ལུང་བསྟན་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱི་རིགས་ལམ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་འདི་འཆོལ་དགོས་ཀྱི། མགོན་པོ་སྤྱ་སྤྱབ་ལམ་སྤུས་ཀྱི་
 རིགས་ལམ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐབས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ཟབ་མོའི་དོན་འདི་རྟེན་པར་མི་ལུས་
 པ་ནི། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས། “སྟོབ་དཔོན་སྤྱ་སྤྱབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་

1 རྟེ་བསྟན། མཛོན་པ། ཀྱ སྟོབ་དཔོན་དཀྱིག་གཉེན། ཚས་མཛོན་པའི་མཛོད། གནས་དང་པོ། ཤོག་གྲངས་ 363

2 རྟེ་བསྟན། དཔུམ་ ཆ འཕགས་པ་ལྟ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་ཕྱིད་རྟུག་པ། ཤོག་གྲངས་ 363

བའི་ཐབས་མེད་དོ། དེ་དག་ཀྱང་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་
 འབྱུང་ཡོད་མིན།”¹ ཞེས་གསུངས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པའི་གདམས་
 པ་ཐབ་ཐབ་སྐྱན་སྐྱན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་ཐབ་མོ་འདི་རྟོགས་མི་རུས་པ་ནི། དེ་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་གྱི་དེས་ལན་སྒོ་བཟང་
 བཞད་པའི་སྐུ་དབྱུངས་ལས་ཀྱང་། “མདོར་ན་སྐུ་སྐྱབ་ལུགས་བཟང་གི། ལྷ་དང་འགལ་བའི་ལྷ་
 བ་དེ། ལུན་ཆོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྷན་ཞེས། ཅི་འདྲས་རི་ཙམ་བརྩོད་ན་ཡང་། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ལྷ་ཞོག་གི། ཐར་པ་ཙམ་ཡང་མི་ཐོབ་ཅེས། མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། རྒྱ་
 བའི་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཞིན། ལེགས་པར་གསུངས་ཞེས་ཐབ་མོ་སྒྲོང་།”² ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྷར་རོ། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ཐབ་མོའི་དོན་འབྲེལ་བ་ལ་ངོ་ཐོ་ལ་དཔྱོད་པ་གཅིག་
 དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ། རྒྱལ་བ་དཔྱོད་པ་དོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་རིགས་པ། འབྲས་བུ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་
 མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་སོགས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་།
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ལྷར་པ་ནི་རིགས་པའི་རྒྱལ་བོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཡིན་
 ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གནས་
 ལུགས་སྒྲོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བསྔགས་ཏེ། ལྷར་བ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་
 དེས་པ་དྲངས་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྩལ་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་ནས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་
 ཡང་བརྟེན་པ་དང་། སྒྲོང་པ་ལ་དེས་ཤེས་དྲངས་པས་མཆན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་གང་
 གིས་ཀྱང་འཆིང་མི་རུས་པ་དང་། དེ་ཙམ་དུ་ཡང་མ་ཟད་སྒྲོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དེས་པ་དྲངས་པ་
 ན་རྟག་ཆད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོང་པར་རང་ལུགས་ཀྱིས་
 འཆར་བ་དང་། སྒྲོང་པ་ལ་དེས་ཤེས་དྲངས་པས་སྒྲོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་རང་ལུགས་ཀྱིས་འཆར་
 བ་སྟེ། སྒྲོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དང་རྟེན་འབྱུང་སྒྲོང་པར་འཆར་བ། སྒྲོང་པས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ཞིང་

1 ལྷ་བཟླན། དབུ་མ། འ་སྒྲོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་ཐུགས་པ། དབུ་མ་འཛུགས་པ། མེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། འོག་གྲངས་ ༩༠༩ན་༡

2 བཀ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་གསུང་འབྲུག། ༨ དེས་ལན་སྒོ་བཟང་བཞད་པའི་སྐུ་དབྱུངས། གཙོང་དབང་། འོག་གྲངས་ ༡༠ན་༢

སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་ཞིག་འོར་གསུང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐབ་མོའི་རྩལ་འདི་ནི་བདག་ཅག་གི་ཡབ་ཇེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་སྲི་ནང་གསང་བའི་མཚོན་པ་ཆད་མེད་པ་ལྟལ་ཏེ། གསོལ་བ་བྱུགས་དྲག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་འདེབས་པར་མཛད་པས་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཞལ་མངོན་སྲུང་དུ་བརྟན་ནས་སྤྱིར་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་དང་། ཁྱད་པར་ཐབ་མོ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་སྤང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་རྟེན་འབྲེལ་ཐབ་མོའི་རྩལ་འདི་མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་རིགས་ལམ་གྱི་སྟོང་ནས་འདོམས་པར་མཛད་པས། ཇེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རི་བཞིན་ཐུགས་སྲུ་རྒྱན་ནས་ཇེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རི་ལྟར་གདམས་པའི་ལྟ་བའི་གནད་ནམས་ཆོགས་བཅད་དུ་མཛད་པ་ནི། "གང་ཞིག་འཁོར་འདས་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རྒྱ་འབྲས་ནམ་ཡང་བསྐྱ་བ་མེད་མཐོང་ཞིང་། དམིགས་པའི་གཏད་སོ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཞིག་པ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་དབྱེས་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས། སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱ་བ་མེད་པ་དང་། སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། རི་སྤྱིད་སོ་སོར་སྤང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ། ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། ནམ་ཞིག་རེས་འཛོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། རྟེན་འབྲེལ་མི་སྤྱིར་མཐོང་བ་ཅམ་ཉིད་ནས། དེས་ཤེས་ལུལ་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱང་འཛིག་ན། དེ་ཆེ་ལྟ་བའི་དབྱང་པ་རྟོགས་པ་ལགས། གཞན་ཡང་སྤང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱར་འཆར་བའི་རྩལ་ཤེས་ན། མཐར་འཛིན་ལྟ་བས་འཕྲོག་པར་མི་འགྱུར་རོ།" ¹ ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་ཐུབ་པའི་དབང་སོ་ལ་བསྟོད་པ་ལགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་ལས། "འཛིག་རྟེན་རྒྱད་པ་རི་སྟེད་པ། དེ་ཡི་རྩ་བ་མ་རིག་སྟེ། གང་ཞིག་མཐོང་བས་དེ་ལྷོག་པ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བར་གསུང་། དེ་ཆེ་སྟོ་དང་ལྡན་པ་ཡིས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་ལམ། ཁྱོད་ཀྱི་བརྟན་པའི་གནད་ཉིད་དུ། རི་ལྟར་ཁོང་དུ་རྒྱད་མི་

9 ཇེ་ཆོང་ཁ་བའི་གསུང་འབྲས། ཁ གསུང་མོར་བྱ། ལམ་གཙོ་ནམ་གསུམ། གཙོང་དབང་ ཤོག་གངས་ 339ན6

འབྱུང་།”¹ ཞེས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཐབ་མའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲུགས་གཏིང་ནས་ཕྱོགས་པའི་བསྐྱུགས་
 པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་ལྟར་རོ། རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་འགལ་མེད་དུ་ཤར་བ་ལ་ནི་རྒྱལ་བས་ཀྱང་
 ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོར་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱུགས་ཤིང་། མགོན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ་གྱིས་ཀྱང་། “ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་
 འདི་ཤེས་ནས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འཐད་པ་གང་། རོ་མཆར་བས་ཀྱང་འདི་རོ་མཆར་། མད་
 བྱང་བས་ཀྱང་འདི་མད་བྱང་།”² ཞེས་དང་། “གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་།”³ ཞེས་
 སོགས་དང་། “གང་ཞིག་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དག །དབྱ་མའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར། གསུང་
 མཆོག་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡི། སངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།”⁴ ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
 སྤྲུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་རྟེན་འབྱུང་གསུང་བ་འདི་ཉིད་རབ་དང་།
 སྤུལ་དང་། མཆོག་ཏུ་བསྐྱུགས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་འཁོར་འདས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟགས་
 བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་མེད་ཀྱང་། མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་
 བསྐྱུ་མེད་དུ་འཆར་ཞིང་། དེ་ཡང་ཚོས་བྱས་དང་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། གཟུགས་
 བསྐྱུ་རྣམས་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་མཉམ་དང་། ཐ་སྡད་དུ་ཡོད་མཉམ་
 དུ་མཚུངས་ཤིང་། སྤྱང་བ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་འགལ་བ་མིན་པར་གཅིག་ཕྱོགས་སུ་གཅིག་འཆར་
 པ་རྒྱལ་བའི་དཔོངས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ་གྱིས་རི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཐབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྟ་
 པ་མཐར་ཐུག་པ་འདི་སྤྱར་དུ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བར་བྲམ་མ་ལྟས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་སྦྲུམ་དུ།

འཁོར་འདས་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅམ་མེད་པ་དང་།

རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་གཉིས།

ཐན་ཚུན་འགལ་མེད་ཕྱོགས་སུ་འཆར་བ་ཡི།

༡ རྩེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། ཁ གསུང་མོར་བུ། བསྟོད་པ་ལེགས་པ་འདད་སྟོང་པོ། གཙང་དབང་། འོག་གངས་ ༡༥ན།

༢ རྩེ་བསྐྱུ་ན། རྒྱུད་འབྲེལ། རི་མགོན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ། བྱང་རྒྱལ་ཐེམས་འབྲེལ། འོག་གངས་ ༤༡བཟུང་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུད་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཆོས་
 རྣམས་སྟོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། ལས་དང་འབྲས་བུ་སྟེན་པ་གང་། དེ་ནི་རོ་མཆར་བས་རོ་མཆར་། མད་དུ་བྱུང་བས་མད་དུ་བྱུང་།” ཞེས་སོ།

༣ རྩེ་བསྐྱུ་ན། དབྱ་མ། ཅ མགོན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ། རབ་ཤེད་དང་པོ། འོག་གངས་ ༡ན

༤ རྩེ་བསྐྱུ་ན། དབྱ་མ། ཅ མགོན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ། ཅོད་པ་ཆོག་ འོག་གངས་ ༩ན

ཐུ་ཐུབ་དགོངས་དོན་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྱུགས་པའུ་ཏུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྤྲུངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རང་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱན་ལ་སྤྱེས་པར་བསམ་མོ། དེ་ལྟར་ཐབ་མོ་དབུ་མའི་ལྷ་
བ་འདི་ཡིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་། མ་རྟོགས་ན་མདོ་ལྷགས་གང་གི་སྐབས་སུའང་ལམ་གྱི་
སྟོག་མི་རྙེད་ཅིང་། སྟོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་རི་ཙམ་བསྐྱབས་ཀྱང་མིག་དང་བྲལ་བའི་མི་བཞིན་
དུ་ལམ་བཟོད་མི་རུས་པར་གསུངས་ལ། གདམས་ངག་འདིར་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཐུ་ཐུབ་
གྱིས་བཀྲལ་བའི་ཐབ་མོའི་དོན་འདི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་པར་བྱིན་དུག་གི་མཁུག་ཏུ་ས་ཁོང་
དམིགས་སྟེ་བ་ཙམ་ཞིག་མཛད་ནས། ལྷ་བ་དེ་འཚོལ་བའི་རྒྱལ་དང་། བཙལ་ནས་སྒྲོམ་པའི་
རྒྱལ་རྣམས་གསལ་བར་མ་མཛད་པ་ནི། དགའ་ལྷན་བཀའ་བརྒྱུད་འིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྔལ་
ལྷག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་དུ་ལྷ་བའི་མན་ངག་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་གསལ་བར་
མཛད་ཅིང་། དེ་ནི་སྒྲ་མ་མཚན་པའི་གདམས་ངག་འདི་དང་བྱུང་དུ་སྤྱེལ་ནས་དབུ་མའི་ལྷ་བ་
སྒྲོམ་རྒྱལ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགོངས་པར་མདོན་ནོ། དེ་ལྟར་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་རྒྱལ་ནས་ཞི་
ལྷག་གས། དབུ་མའི་ལྷ་བའི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་གདམས་ངག་འདིའི་ཆོག་གི་རུས་
པ་ལ་རི་ལྟར་ཐོན་པ་དང་། མན་ངག་ཞལ་ཤེས་རྣམས་ཡི་གེ་ཉུང་དུ་འོ་སྟོན་པ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི།
ལམ་དེ་དག་གི་གནད་རྣམས་རྒྱས་པར་ནི་འདིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྟོན་མེ་གཅིག་ཕྱ་བྱང་རྒྱལ་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་སྟོབ་རྒྱལ་ལ་གསུམ། ལྷགས་ལམ་ཐབ་མོའི་
སྟོད་བྱུང་དུ་བྲལ་བ་དང་། སྟོད་དུ་སྤྱུར་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྲལ་བ་དང་། ལམ་རིམ་

གཉིས་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(ཐུགས་ལམ་ཐབ་མེད་སྒྲོན་ཅུང་དུ་བྱ་བ་)ནི།

དེ་ནས་དོ་རྩེ་འཛིན་པའི་དེད་དཔོན་གྱི།

དེན་ལས་རྒྱད་སྟེ་རྒྱ་མཚོའི་འཛིང་བཀལ་ཏེ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་ཞི་ལྷག་གི་བར་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སྤངས་
 བས་སྟིད་པ་མཐའ་དག་མི་འབར་བའི་རྒྱབས་¹ལྟར་མཐོང་སྟེ་སའི་དབང་ཕྱག་གི་དཔལ་ལའང་
 མི་ལམ་དུའང་འདོད་པ་མི་སྦྱུང་ཅིང་། འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་མཐའ་དག་ལ་ཞེན་པ་ལོག་སྟེ་ཉིན་
 མཚན་ཀུན་ཏུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོ་ཤུགས་དག་དང་། མཁའ་མཉམ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 རང་གི་མ་ཁྱེད་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞིང་། རང་ཉམས་ལ་དཔགས་ཏེ་མ་ཁྱེད་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་ངང་
 ཚུལ་བསམས་པ་ན། མ་ཁྱེད་རྣམས་སྟིད་པའི་བཙོན་རར་ཚུད་ཅིང་ཕྱག་བསྐལ་བཟོད་སྤྲུགས་
 མེད་པས་མནར་བའི་ཚུལ་དེ་མཐོང་བས། དེ་དག་ལ་ཤས་མི་བཟོད་པའི་སྦྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཡིད་
 རང་དབང་མེད་པར་བསྟོད་ཅིང་། བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཆེས་ཆེར་
 འཕེལ་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་གྱི་སྟོད་པ་མཐའ་དག་ལ་སྟོབ་ཅིང་། རང་ངོས་ནས་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་ཕྱིར་
 དུ་ཡང་བསྐྱལ་པ་ཐུ་མེད་པའི་བར་དུ་དཔྱལ་བར་གནས་དགོས་ཀྱང་ཁྱམ་པ་མེད་ཅིང་བཙོན་པ་
 མི་འདོར་བའི་སྦྱིང་སྦྱོབས་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་བསམས་པ་ན་སྤྲད་ཅིག་རེ་རེས་
 ཀྱང་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་རིངས་ནས། མ་ཁྱེད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་བཙོན་ར་
 ལས་སྟོལ་ཕྱིར་སྤྲུང་བ་སྤྲུང་བར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་དམ་པ་སྟེ་མེད་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་
 པར་བྱའོ། སྟེ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོ་ནི་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པས། དོ་རྩེ་སྟོབ་
 དཔོན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ལས་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་འོད་དགོས་ཏེ། དབང་མ་
 ཐོབ་པར་རྒྱད་དོན་ལ་ཞུགས་ནས་རིམ་གཉིས་བསྟོམ་པ་སོགས་བྱས་ཀྱང་མཚོག་མི་འགྲུབ་པར་

མ་ཐད། སྒྲགས་ཀྱི་གསར་བ་ཐབ་མོ་ལ་དབང་མེད་པར་རང་དགར་ལོངས་སྤྱད་པའི་ཉེས་པས་
 མནར་མེད་དུ་འགྲོ་བར་རྒྱུད་དང་བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་མང་པོ་ལས་གསུངས། དབང་ཅུམ་པར་
 དག་པ་ཐོབ་པ་ལ་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པས། ཐོག་མར་དོ་རྩེ་
 སློབ་དཔོན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་འབད་བ་དུ་མས་འཆོལ་དགོས་ཏེ། ཉིན་གཅིག་འདིགས་
 སར་འགྲོ་བའི་སྤྱུལ་མ་ལའང་སློ་གཏད་སྒྱབ་མི་སྒྱུབ་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་ན། སྤྱིད་ཞིའི་
 འདིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྱིད་པའི་སྒྲ་མ་ནི་གང་བྱུང་གི་མི་
 ཆོག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནས་ནོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་དེད་དཔོན་ཐབས་ལ་
 མཁས་པ། ལམ་རྒྱས་ཡོད་པ། སྤྱིར་སྟོབས་དང་ལྡན་པ། སློ་གཏད་སྒྱབ་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་
 པ་ལྟར། གསར་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ནས་བྱང་འཇུག་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལེན་པར་
 བྱེད་པ་ལ། དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཉམས་པ། སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་རྒྱས་ཡོད་པ།
 མནར་ག་དང་ལྡན་པ། རང་ལ་སྒྲགས་རྩེ་ཆེ་བ། ཅུམ་པ་ཀུན་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་སློ་གཏད་སྒྱབ་པ་
 ཞིག་དགོས་སོ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་མ་ཞིག་ཆེད་པ་ན་སྤར་ལམ་སྒྱུན་མོང་བའི་སྐབས་ལས་ཀྱང་ལྟག་
 པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་བྱས་ཏེ། དབང་གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་བཏབ། དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་
 གྱིས་ཀྱང་སློབ་མ་དེ་སྟོད་དུ་རུང་མི་རུང་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་སྟོད་དུ་རུང་བར་མཐོང་ན་
 རྩེས་སུ་བཟུང་སྟེ། ཐོག་མར་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པའི་གདམས་ངག་བྲིན། སློབ་མ་དེས་ཀྱང་སྒྲ་མ་ལྟ་
 བུ་པ་མཉན་ཏེ་ཆོག་བཟུང་ཞིང་དོན་ལ་བསམས་ཏེ། དེ་ནས་བཤད་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
 ཚུལ་ལ་འབད། དེ་ནས་དབང་བསྐྱར་ཏེ། དེ་ཡང་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ཐོག་མར་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
 འཇུག་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་། རིགས་ལྗེའི་དམ་ཆོག་རྣམས་ཁས་ལེན་དགོས་
 བའང་། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་བསྐྱར་བར་ཁས་སྐྱངས་ཤིང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བྱམ་
 དབང་གི་སྟོན་པ་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་སྟོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་སུ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུ་
 དང་ཞིང་དང་འཁོར་ལ་སོགས་པ་འབྲུག་པའི་རྩས་པ་བྱེད་པར་ཅན་བཞག དེ་ནས་དབང་བྱི་མ་

གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྐྱར་ཏེ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་སྒོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་ཤིང་།
 འབྲས་བུ་ཡོངས་སྒྲོན་རྫོགས་སྒྱ། ཆོས་སྒྱ། རོ་པོ་ཉིད་སྒྱའམ། ཟུང་འདུག་གི་སྒྱ་རྣམས་འབྲུག་
 པའི་རྒྱས་པ་བྱད་པར་ཅན་བཞག། གཞན་ཡང་དབང་བཞི་པའི་སྐབས་སྤྱ་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཆེན་
 སོ་རྣམས་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱི་ནང་གི་བགེགས་བར་ཆད་རྣམས་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་
 བ་སྤྱས་བཅས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་པལ་སྟེ་¹ལམ་རིམ་གཉིས་སྒོམ་པ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 མཐུ་ཅན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་མཐའ་དག་སྒྱར་དུ་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་རྟེན་
 འབྲེལ་མཐའ་དག་སྒྲིག་པར་བྱེད་དོ། དེས་ན་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ལམ་གྱི་སྒྲོན་འགྲོ་ཅམ་དུ་མི་
 གཟུང་གི། ལམ་རིམ་གཉིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའི་གནད་མཐའ་དག་དབང་གི་སྐབས་སྤྱ་
 གཞི་ཐིངས་པ་ཞིག་དགོས་པས་དང་པོར་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོ་འབྱེད་པ་ནས་བཟུང་མཐར་སངས་རྒྱས་
 པའི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་དབང་གི་ཁོག་ནས་ཐོན་པ་ཞིག་དགོས་གསུང་དོ། དེ་
 ལྟར་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བ་གཞིར་
 བཞག་ནས་རྒྱད་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་རྣམས་འཆོལ་
 དགོས་སོ། དེ་ལ་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་རྣམས་གང་དུ་ཡོད་ས་ནི་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་
 མཆོན་ན། དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱད་ཡིན་ལ། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱད་དུ་ལམ་རིམ་གཉིས་
 ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་ཆར་བར་བཞུགས་ཀྱང་། མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་པས་ལྷ་
 མའི་མན་ངག་ལ་མ་བརྟེན་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱས་ཀྱང་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་²སྟེང་ནས་ལམ་གྱི་
 གནད་རྣམས་མི་རྟོན་ན། གདུལ་བྱ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེས་ན་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོ་བྱེ་སྟེ་
 རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱད་ཕྱི་མ་དང་དོ་རྟེ་
 ཐེང་བ་ལ་སོགས་པའི་བཤད་རྒྱད་རྣམས་མཛད་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་བྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་བཤད་རྒྱད་ལ་ཞུགས་ཀྱང་དུང་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་རྟོན་མི་རྒྱས་པས། བཤད་རྒྱད་

1 ཐམས་ཏེ་ ལག་ཁྲིས།
 2 ཅ་རྒྱད་ཉིད་ཀྱི་ ལག་ཁྲིས།

ལ་བརྟེན་ནས་ཅ་རྒྱུད་འཆད་ཤེས་པའི་སྟེན་ཆུང་གི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་དགོས་སོ།། དེས་ན་སྟེན་ཆུང་གི་མན་ངག་བྱུང་བར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མན་ངག་དེ་ལ་སྦྱངས་པས་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ལྷག་པར་དུ་བསྐྱེད་ཀྱས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་རྣམས་ན་མེད་པའི་མན་ངག་བྱུང་བ་ཞིག་སྤྲོ་མའི་དག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པར་གོ་ཞིང་། བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་དང་མི་མཐུན་ཡང་མན་ངག་འདི་ཉིད་མཚོག་གོ་སྟེན་དུ་བཟུང་ན་ནི་རང་ཉིད་ལམ་བཟང་པོ་ལ་བསྐྱེད་མི་ཀྱས་པར་མ་བཟད། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྦྱང་སྤྲོ་རྣམས་ཀྱབ་པའི་རྒྱུན་དུ་ཆེ་བས། རྩོ་རྩོས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་མི་མཐུན་པའི་གདམས་ངག་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ནམ་ཡང་ཡིད་མི་རྟོན་པར་ཅ་བཤད་སྦྱར་བའི་སྤྲོ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཉིད་གདམས་པའི་མཚོག་དུ་གཟུང་བར་བྱའོ།། དེ་ལྟར་ཡང་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། “རྒྱུད་སྟེ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཕྱི་སྟོན་པ་གཙོད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་དག་དུ་སྦས་ནས་མ་བཤད་པའི་གདམས་ངག་བྱུང་དུ་བབ་མོ་ཞིག་ཡོད་དོ་སྟེན་དུ་འཛིན་པ་¹ནི། ཆོས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ལ་ཞེ་གཅིགས་མེད་ཅིང་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་གྱུས་པ་ཆེན་པོ་སྦྱེ་བ་དང་། དེ་དག་གདམས་ངག་དུ་འཆར་བའི་ཤེགས་བྲས་ནས་དེ་རྣམས་སྦྱར་དུ་ཀྱབ་པའི་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དུག་བཞིན་དུ་སྦྱང་བར་བྱ་ལ། ལྷ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་གདམས་ངག་དུ་འཆར་བའི་ཐབས་ལ་འབད་བར་བྱ།”² ཞེས་དང་། “བབ་གནས་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ཡོད་ས་ནི་རྒྱུད་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཅ་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་གོ་བ་ལ་སྤྲོ་མ་དགོས་ཤིང་། ལྷ་མས་ཀྱང་གང་བྱུང་བྱུང་ནས་བཤད་པས་མི་ཆོག་གི། བཤད་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་རྩེ་སྟེ་འབྲངས་

1 རྩེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། ག་སྒྲགས་རིས་ཆེན་སོ། གཙང་དབང། འོག་གྲངས་ 349ན་ལས་ “རྒྱུད་སྟེ་དང་དེ་དག་གི་” ཞེས་འབྲང་ངོ་།།

2 རྩེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། ག་སྒྲགས་རིས་ཆེན་སོ། གཙང་དབང། འོག་གྲངས་ 349ན་ལས་ “སྟེན་དུ་འཛིན་པས་” ཞེས་འབྲང་ངོ་།།

3 རྩེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲས། ག་སྒྲགས་རིས་ཆེན་སོ། མེད་བཟུ་གཅིག་ལ། གཙང་དབང། འོག་གྲངས་ 349ན་

ནས་ཅ་རྒྱུད་བཤད་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་སོ།། དེའི་ཕྱིར་མན་ངག་ནི། ཅ་རྒྱུད་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་དེ་སློབ་མའི་རྒྱུད་
 ལ་གོ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་ཟེར་བས་ཞལ་ལས་ཤེས་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གོ་
 བར་བྱ་ཡི། རྒྱུད་རྣམས་སུ་གི་བར་པངས་ནས་དེ་དག་ཏུ་མ་བཞོད་པར་ན་ཁུང་དུ་རིམ་པ་བཞིན་
 བརྒྱུད་པ་ལ་མི་གཞུང་རོ།། དེས་ན་མན་ངག་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལ་རིང་དུ་སྤངས་
 བས་རྒྱུད་སྡེ་སོགས་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལ་བལྟས་པ་ན་རྒྱུད་དོན་དུ་མ་ཞིག་ལ་ངས་པ་སྟེར་བ་
 དགོས་ཀྱི། གདམས་ངག་བྱིར་ནས་རྒྱུད་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ན་ངས་པ་ཅི་ཡང་སྟེར་མི་རུས་པར་
 སྒྲུང་ན་ཆོ་སྒྲོན་དང་དོན་སྒྲོན་གང་རུང་ཞིག་བྱང་བའི་རྟགས་སོ།། སྤགས་དང་མཆོན་ཉིད་གང་
 གི་ལུགས་ལ་ཡང་རྟ་རྒྱལ་པའི་སྒྲོན་དུ་གང་དུ་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་ས་སྒྲོན་པ་བཞིན་དུ་དང་པོར་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་གང་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ནས་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་བབ་
 པའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། སྟོང་ནས་སྐྱབ་པ་བྱེད་འདོད་པས་སྤགས་ཀྱི་གཞུང་
 ཆེ་བ་རྣམས་ལ་སྤངས་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་བལྟ་ཞིང་། རྒྱུད་སྡེ་ལ་མང་དུ་སྤངས་པ་དང་མ་
 སྤངས་པ་གཉིས་ཉམས་ལེན་ལ་མང་ཉུང་ཅི་ཡང་མི་ཡོང་བའི་དུས་སུ་སྒྲུང་བས་ཐར་པ་འདོད་པ་
 དག་གིས་ཆོ་ཞིབ་མོས་ལེགས་པར་བརྟག་པར་བྱོས་ཤིག་¹ ཅེས་གསུངས། ཡང་པོད་ཀྱི་སྟོམ་
 ཆེན་རྣམས་ལ་ལུགས་བཅེ་བའི་དབང་གིས་སྟོམ་བྱེད་པ་ལ་ལམ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་འཆོལ་དགོས་
 ཞེས་སྟན་བསྐྱལ་མཛད་པའི་བྱི་བ་ལྷག་བསམ་རབ་དཀར་དུ། གདམས་ངག་ཏུ་ལུགས་པ་རྒྱལ་
 པའི་བཀའ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་རི་ལྟར་ཡིན་བྱི་བ་མཛད་པ་ན། དེའི་བྱིས་ལན་ཆོ་བཟང་
 བཞད་པའི་སྤྱ་དབྲངས་ལས། “རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་། དགོངས་འབྲེལ་མཁས་
 ལུབ་གཞུང་ལུགས་དོན། འདོར་བ་བདག་ཅག་མི་ལམ་དུ། མི་འདོད་ཕྱིར་ན་མན་ངག་ཏུ།
 ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གསུང་རབ་དང་། མཐུན་ན་ལེགས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཆེ། འདོར་སྤྱས་

༡ རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་གསུང་འབྲས། ག། སྤགས་རིམ་ཆེན་སོ། ལེ་བྱ་བཏུ་གཅིག་ག། གཙང་དབང། ཤོག་གངས་ ༣༥༣ན༥

གདམས་ངག་ཀྱམས་ལ་འབབ།¹ ཅེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་བཤད་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་
ནས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟེན་པའི་མན་ངག་མཐར་ཐུག་པ་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐུབ་ཀྱིས་
བསྐྱེད་རིམ་སྟོན་པ་ལ་མདོར་བྱས་དང་མདོ་བསྟེ། རྫོགས་རིམ་སྟོན་པ་ལ་རིམ་ལྗེའི་གཞུང་མཛད་
དེ། མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་འབགས་པའི་གཞུང་དེ་དག་དང་། འབགས་པ་ལྟས་མཛད་པའི་སྟོན་
བསྐུས་སྟོན་མེ། རྫོགས་པ་གསལ་པས་མཛད་པའི་འབྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་སོགས་དང་། དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གནད་ཀྱམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ད་ལྟའི་གདུལ་བྱ་ཀྱམས་ཀྱིས་གོ་སྒྲ་བར་མཛད་པ་
འདི་གཞེན་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་མེ་གཅིག་ལུ་རིམ་ལྗེ་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་དང་། རྫོ་རྫོ་འཆར་ཆེན་པོའི་
ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བ་ཀྱན་ཀྱི་གནད་ཀྱམ་པར་སྟེ་བ་སོགས་རྗེའི་སྐགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་
འདི་ཀྱམས་ཡིན་ལ། སྐགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་སྦྱང་ནས་བསྐུབ་པ་བྱ་འདོད་པ་ཀྱམས་ཀྱིས་ནི་
འདི་ལྟ་བུའི་མན་ངག་གི་མཆོག་ཀྱམས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཏེ། ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་
དེས་པར་ལེན་འདོད་ན་ལམ་རྒྱས་ཅན་ཀྱི་དེད་དཔོན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་འབྱུག་
དགོས་པ་བཞིན་བྱ། ཟབ་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ནོར་བུ་དེས་པར་འཆོལ་བར་འདོད་ན་རྒྱུད་དོན་ལ་
མཁས་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གསལ་ཆེན་རྒྱུད་སྟེ་རྒྱ་མཆོར་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་ཞུགས་
ནས་འཆོལ་དགོས་སོ་ཞེས་གདམས་ངག་འདིར་གསུངས་ཏེ། དེ་ནས་རྫོ་རྫོ་འཇིན་པའི་དེད་
དཔོན་ཀྱི། ཇིན་ལས་རྒྱུད་སྟེ་རྒྱ་མཆོའི་འཇིང་བཀྲལ་ཏེ། ཞེས་པ་འདིས་རྫོ་རྫོ་སྟོབ་དཔོན་
མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་སྟེ་ཁུངས་མ་ནས་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་དབང་
ཀྱམ་པར་དག་པ་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། རྒྱུད་དོན་ལ་མཁས་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་བསྟེན་ནས་རྒྱུད་
སྟེའི་དོན་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གནད་ལ་ཐོས་བསམ་ཀྱིས་གོ་ཡུལ་བྱ་ཐག་ཆོད་པ་དགོས་པ་
གཉིས་ཀ་བསྟན་ཏོ། དེས་ན་རྫོ་རྫོ་འཆར་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཀྱི་གསུང་རྫོ་རྫོ་ཆེན་པོ་
འདི་དག་གི་གསུང་གི་བྱུང་རེ་དེས་ཀྱང་ལམ་ཀྱི་གནད་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་སྟོན་པ་དེ་ཡང་རྫོ་ཐམས་

¹ བརྟེན་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་རྒྱུན་ཀྱི་གསུང་འབྱུགས། ར་རིས་ལན་སྟོ་བཟང་བཞད་པའི་རྒྱུད་བྱུངས། གཙང་དབང་། སྐག་བྱངས་ 1ན3
ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུད་མཐའ་མུང་ཟེ་འདྲ་ཞེ། "འདོར་སྐུས་གདམས་ངག་ཀྱམས་ལ་འབབ།" ཅེས་སོ།

ཅད་མཁེན་པའི་སྒྲན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་གི་སྟེང་དུ་འབབ་པའི་ཚུལ་འདི་དག་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་
 རྟོན་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་སྒོ་དང་རྒྱ་རྒྱུ་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྒོ་མ་པ་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི།

དངོས་གྲུབ་ཙ་བ་དམ་ཆེག་སྒོ་མ་པ་ནམས།།

སྒོ་ག་ལས་གཅེས་པར་འཛིན་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོགསས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་རྒྱུངས་ནས་སྒྲགས་ལ་ཞུགས་ཏེ་དབང་ནམ་པར་དག་
 པ་ཐོབ་ནས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཙ་བ་དམ་ཆེག་དང་སྒོ་མ་པ་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་འབད་དགོས་ཏེ།
 དམ་ཆེག་དང་སྒོ་མ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུངས་ན་དངོས་གྲུབ་ངེས་པར་ཐོབ་ཅུས་པ་ནི། ཙ་བ་རྒྱུང་
 བཅུ་བཞི་པ་ལས། “སྒྲགས་པས་དེ་དག་སྤངས་ན་ནི།། དངོས་གྲུབ་ངེས་པར་འཛོལ་པར་
 འགྱུར།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེ་ཡང་དམ་ཆེག་དང་སྒོ་མ་པ་ནམས་པར་དག་པའི་སྒོ་ནམས་
 ལམ་བསྒོམས་ན་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་རབ་ཆེ་འདི་དང་། འབྲིང་བར་དོ་དང་། མ་མའང་སྐྱེ་བ་
 ཁ་གས་ལ་ངེས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། ཆེ་འདིར་ལམ་རིམ་གཉིས་སྒོ་མ་པ་ཆེར་མ་བྱུང་ཡང་།
 དམ་ཆེག་དང་སྒོ་མ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུངས་ཏེ་མ་ཉམས་པར་བྱས་ན་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ལ་
 ངེས་པར་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་ཏེ། ས་ར་ཉས་ཐོད་པའི་འགྲེལ་པར་བྱངས་པའི་གསང་བའི་
 མཛོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། “དབང་བསྐྱར་ཡང་དག་སྤྱོད་ལྡན་ན།། སྐྱེ་དང་སྐྱེ་བར་དབང་བསྐྱར་
 འགྱུར།། དེ་ཡིས་སྐྱེ་བ་བདུན་ལ་ནི།། མ་བསྒོམས་པར་ཡང་དངོས་གྲུབ་འཛོལ།། གང་ལ་སྒོ་མ་པ་
 དང་ལྡན་ཞིང་།། གལ་ཏེ་དམ་ཆེག་སྒོ་མ་ལ་གནས།། སྐྱེ་འདིར་ལས་དབང་གིས་མ་གྲུབ།། སྐྱེ་བ་
 གཞན་དུ་དངོས་གྲུབ་འཛོལ།། དེ་ཞིག་དམ་ཆེག་ཉམས་པ་ན།། དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཞོག་གི།།
 མི་ཡི་སྐྱེ་བའང་རྟོན་པར་དགའ།།”² ཞེས་དང་། དམ་ཆེག་ལྷ་པ་ལས་ཀྱང་། “གལ་ཏེ་ལྷུང་བ་མེད་

1 རྩེ་བཅུ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ། 2 སྒོ་བ་དཔོན་ཏེ་དབངས། ཙ་བ་བཅུ་བཞི་པ། སྒོ་ག་གངས་ 19403 ལམ་ཐུན་བཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “འདི་དག་ནམ་པར་སྤངས་པ་ཡི།། སྒྲགས་པས་དངོས་གྲུབ་ཉི་པར་འཛོལ།།” ཅེས་སོ།།
 2 རྩེ་བཅུ་ན། རྒྱུད་འགྲེལ། 2 སྒོ་བ་དཔོན་སར་ཏ། མོད་པའི་འགྲེལ་བ། སྒོ་ག་གངས་ 20356 ལམ་ཐུན་བཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དབང་

ལྟར་ན། སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འགྲུབ།”¹ ཅེས་དང་། རྣམ་ཐོལ་ལྷ་བས་ཀྱང་། “མ་བསྐྱོམས་
 ལྟར་ཀྱང་ལྟར་མེད་ན། སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འགྲུབ།”² ཅེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱད་དང་གྲུབ་
 ཆེན་གྱི་གཞུང་མང་པོར་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། ། དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་
 བསྐྱེད་པར་ཡལ་བར་དོར་ན་ནི། དངོས་གྲུབ་མི་འཛོལ་བར་མ་ཟད་འདི་སྤྱི་ཀུན་ཏུ་ཕྱང་བར་
 འགྱུར་རྟེ། ཅ་ལྟར་བཅུ་བཞི་པ་ལས། “གཞན་དུ་དམ་ཆེག་ལས་ཉམས་ན། ཉམས་པ་བདུད་
 གྱིས་གཞུང་བར་འགྱུར། དེ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐོང་འགྱུར་ཞིང་། ལྟར་དུ་བཟུས་ཏེ་དཔྱལ་བར་
 འགྲོ།”³ ཞེས་དམ་ཆེག་ཉམས་ན་ནི་ཆེ་འདིར་བདུད་དང་ལོག་འབྲེན་ལ་སོགས་པ་དུ་མས་འཆེ་
 ཞིང་ཡང་བ་དུ་མས་མནར་ཏེ་སྤྱར་དུ་འཆེ་བ་དང་། ཤི་ནས་མནར་མེད་དུ་ལྟར་བར་གསུངས།
 དམ་ཆེག་ཉམས་པས་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་ལུལ་ཀྱང་མི་བཞེས་པ་ནི། ལྷ་གསང་ཐིག་ལེའི་
 རྒྱད་ལས། “སྤགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་དོན་འདོད་པས། དམ་ཆེག་སྤྱང་ལ་བཅོམ་པར་བྱ། གཞན་
 དུ་བྱས་ན་སྤགས་མཁན་གྱིས། སྤགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་མི་འགྲུབ། ལྷ་རྣམས་ཀྱང་ནི་དམ་
 ཆེག་གི། གསོལ་ཡང་བཞེས་སུ་མི་གནང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་འདི་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེ། འཇིག་
 རྟེན་པ་རོལ་དཔྱལ་བ་རྣམས། དམ་ཆེག་སྤྱོད་པ་འདས་པ་ཡི། མོངས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་འཛོལ་
 བོ།”⁴ ཞེས་གསུངས། དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་ཡལ་བར་དོར་ཏེ་སྤགས་ཀྱི་སྒྲོམ་བལྟས་ཅི་བྱས་
 ཀྱང་ཡི་དམ་དང་སྤྱང་མ་མཉེས་པའི་ཐབས་མེད་ལ། དམ་ཆེག་ཉམས་པ་དེ་ལ་མཁའ་འགྲོ་དང་ག་

བསྐྱེད་ཡང་དག་སྤྱིན་ལྟར་ན། སྤྱི་དང་སྤྱི་བར་དངོས་གྲུབ་འགྱུར། དེ་ཡི་སྤྱི་བ་བདུན་ལ་ནི། མ་བསྐྱེད་པས་ཡང་དངོས་གྲུབ་ཐོབ། གང་ཡང་
 བསྐྱོམ་པ་དང་སྤྱན་ཞིང་། གལ་ཏེ་དམ་ཆེག་སྒྲོམ་པ་གནས། སྤྱི་འདིར་ལས་དབང་གང་མ་གྲུབ། འཇིག་དམ་ཆེག་ཉམས་པ་ལ། དངོས་གྲུབ་
 ཐོབ་པ་ལྟ་ཞིག་གི། མི་ཡི་སྤྱི་བའང་རྙེད་པར་དགའ།” ཞེས་སོ།

༡ རྩེ་བཟུན། རྒྱད་འགྲེལ། ༩ རྩོལ་དཔོན་དཔལ་བརྟ་འབྱུང་གནས། དམ་ཆེག་ལྷ་ལ། འོག་གངས་ ༢༡བ།

༢ གཞུང་གང་ཡིན་ཤེས་རྟོགས་མ་གྱུར་པས་ལུང་འདི་འཆོལ་ཐབས་མ་བྱུང་།

༣ རྩེ་བཟུན། རྒྱད་འགྲེལ། ༩ རྩོལ་དཔོན་རྩེ་དབྱངས། རྩོ་རྩེ་ཐིག་པ་རྩེ་པའི་ལྟར་བ་བཟུས་པ། འོག་གངས་ ༡༢༧བ། ལས་ལྟར་བ་རྩེ་ཟད་
 མི་འདྲ་སྟེ། “གཞན་དུ་དམ་ཆེག་ལས་ཉམས་ན། ཉམས་པས་བདུད་ཀྱིས་གཞུང་འགྱུར་རྟེ། དེ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐོང་འགྱུར་ཞིང་། ལྟར་དུ་བཟུས་
 ཏེ་དཔྱལ་བར་འགྲོ།” ཞེས་སོ།

༤ རྩེ་བཟུན། རྒྱད་འགྲེལ། ༩ ལྷ་གསང་ཐིག་ལེའི་རྒྱད། འོག་གངས་ ༢༡༠བ། ལས་ལྟར་པའི་ནང་ནས་ཆེགས་རྟེན་གཅིག་རྩེ་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ།
 “དམ་ཆེག་སྤྱོད་པ་འདས་པས་སོ།” ཞེས་སོ།

ཐ་དུ་མས་འཆེ་ཞིང་། དེ་ལ་ཡི་དམ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱབས་མི་བྱེད་པ་ནི། བདེ་མཆོག་ཙུང་ལས། “དམ་ཆོག་འཛོམས་ཤིང་བཞུགས་པ།། བཅའ་བུ་གསོད་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད།། སྤྱི་གསོད་སྒྲོངས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན།། བསྐྱུས་འཁྱུར་བཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་དེ།། མཁའ་འགྲོ་མ་ཡིས་ཐོས་ཀྱང་ཀྱང་།། དེ་ལ་ང་ནི་སྐྱབ་མི་བྱེད།། གསང་བ་པ་ཡི་ནང་ན་ནི།། སྐྱབ་པོ་དེ་ནི་སྤྱགས་དང་འབྲ།།”¹ ཞེས་དང་། གཤམ་ཐེ་གཤམ་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ།། དམ་ཆོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་མི་སྐྱུང་² བར་གསང་སྤྱགས་ལ་སྐྱོད་པ་ནི་ཕྱི་མཛེས་ཀྱང་ནང་དུ་ལ་བཞིང་སྤྱི་གསོད་ཀྱན་མན་དེ་དང་མཚུངས་པར་མན་ངག་སྟེ་མར་གསུངས། སྐྱོབ་དཔོན་རྣམས་པོ་རྣམས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་མི་སྐྱུང་³ བར་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ཆོ་གས་ལས་སྤྲོ་ཆོགས་བྱེད་པ་ནི་མཛེ་ཅན་ནང་འབྱས་ཁེངས་པ་ལ་ཕྱི་གོས་དང་རྒྱན་གྱིས་བཀལ་པ་ལྟ་བུར་ཤིན་དུ་སྤྲད་པའི་གནས་སུ་གསུང་། དེ་ལྟར་རྒྱུད་དང་བྱུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་མཐའ་དག་ནས་དམ་ཆོག་མི་སྐྱུང་⁴ ལ་ལ་རྣམས་པ་ཀྱན་ནས་སྤྲད་ཅིང་། དམ་ཆོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བ་ལ་རྣམས་པ་ཀྱན་ནས་བསྤྱགས་པའི་ཚུལ་དེ་དག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་སྤྲོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་པར་བསྐྱུང་དགོས་པ་ནི། སྒྲོམ་འབྱུང་ལས། “ཅི་སྟེ་དངོས་བྱུབ་མཆོག་འདོད་ན།། སྤྱི་གསོད་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཡང་སྤྲ།། འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ཀྱང་སྤྲའི།། ཉག་དུ་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་བར་བྱ།།”⁵ ཞེས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་སྤྲོག་དང་བསྒྲོམ་ཏེ་བསྐྱུང་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་སྤྲོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་པར་བྱས་ཏེ་བསྐྱུང་བར་བྱའོ།། དེ་ལ་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ངོ་མ་ཤེས་ན་བསྐྱུང་རྒྱ་མེད་པས། རྒྱུད་དོན་ལ་

1 རྟེན་གཤམ་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ ༡ བདེ་མཆོག་ཙུང་ལས། མེའུ་མོ་བཞུད། རྟེན་གསུངས་ ༣༣༥༥ ལས་བྱུང་བའི་ནང་དམ་ཆོགས་ཀྱང་གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “དམ་ཆོག་འཛོམས་ཤིང་བཞུགས་པ།།” ཞེས་སོ།།
 2 བསྐྱུང་ ལག་ཁྲིས།
 3 བསྐྱུང་ ལག་ཁྲིས།
 4 བསྐྱུང་ ལག་ཁྲིས།
 5 རྟེན་གཤམ་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ ༢ བདེ་མཆོག་གི་བཤད་རྒྱུ་སྒྲོམ་འབྱུང་། མེའུ་མོ་བཞུད། རྟེན་གསུངས་ ༣༠༩༣ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཅི་སྟེ་དངོས་བྱུབ་མཆོག་འདོད་ན།། སྤྱི་གསོད་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཡང་སྤྲ།། འཆི་བར་མཉམ་པར་འགྲོ་ཡང་སྤྲའི།། ཉག་དུ་དམ་ཆོག་བསྐྱུང་བར་བྱ།།” ཞེས་སོ།།

མཁས་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཆིག་ནམས་ཤེས་པར་བྱ་
 དགོས་ཤིང་། འདིར་བསྐྱུས་དོན་ཅམ་ཞིག་བཀོད་ན། དེ་ལ་དམ་ཆིག་དང་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 དོན་ནི། རྩོམ་འཆང་གིས་སྤྲུགས་ཀྱི་སྟོར་ཞུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྟོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་འདི་དང་
 འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བཅས་པ་དང་། འདི་དང་འདི་ལྟ་བུར་མི་རུང་ཞེས་བཅས་པ་
 ལས་འདས་པའི་ཉེས་པ་ནམས་བསྐྱུང་ཞིང་སྟོར་བ་ནི་སྟོམ་པ་དང་། རྩོམ་འཆང་གིས་རི་ལྟར་
 བཅས་པ་ལས་འདའ་བར་མི་བྱེད་པ་ནི་དམ་ཆིག་ཡིན་པས། སྟོག་པས་སྟེ་བ་ཡིན་གྱི། རོ་མོ་མ་
 དད་པ་མིན་ནོ། ། དམ་ཆིག་དེ་ལ་རིགས་ལྟ་སྟེ་དམ་ཆིག་དང་། སོ་སོའི་དམ་ཆིག་གཉིས་སུ་
 ཡོད་ཅིང་། རིགས་ལྟ་སྟེ་དམ་ཆིག་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དོན་བསྐྱུན་ཅ་བ་དང་
 ཡན་ལག་གི་དམ་ཆིག་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བའས། བཟའ་བའི་དམ་ཆིག་ བསྐྱུང་བའི་དམ་ཆིག་
 བསྟེན་པའི་དམ་ཆིག་གསུམ་དུ་བསྐྱེ། འདིར་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། བཟའ་བའི་
 དམ་ཆིག་ནི། བཟའ་བརྟུང་ཤ་ལྟ་དང་བརྟུང་ཅི་ལྟར་མོས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། ལྟ་ལ་
 མཆོད་པ་དང་། རང་གིས་ཡོངས་སྟོན་པ་དང་། བས་ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བྱེད་
 པ་སོགས་སོ། ། བསྐྱུང་བའི་དམ་ཆིག་ནི་ཅ་ལྟར་བཅུ་བཞི་དང་། སྟོམ་པོ་བརྒྱད་སོགས་སྤྲུགས་
 ཀྱི་བསྐྱུང་བྱ་ལས་འདས་པའི་ཉེས་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུང་ཞིང་སྟོར་བའོ། ། དེ་ཡང་ཉེས་པ་ནམས་
 སོ་སོར་ངོ་འཕྲོད་པར་བྱས་ནས་སྟེན་རྒྱུ་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་ཉེས་པ་དེ་དག་གིས་གོས་མ་གོས་
 བརྟགས་ནས་སྟོམ་སེམས་བསྟེན་ཅིང་། ལྟ་པར་ལྟ་པ་དུས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་འབྱུང་ཉེ་བ་
 ནམས་ལ་བྱུང་ཤེས་བསྟེན། ལྟར་བས་མ་གོས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཅ་ལྟར་བཅུ་བཞི་པ་ལས། “དེ་
 བས་ང་རྒྱལ་ངས་བཅོམ་ནས། བདག་ཉིད་མ་འབྱུང་ཤེས་པར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 མི་ཤེས་པ་དང་། མ་གྲུས་པ་དང་། བག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མང་བ་སྟེ། ལྟར་བ་འབྱུང་བའི་
 སྟོ་བཞི་པོ་དེ་བཀག་ནས་བསྐྱུང་བའོ། ། བསྟེན་པའི་དམ་ཆིག་ནི་སྤྲུགས་པའི་རྟགས་རྩོམ་དང་།

1 ལྟ་བུ་ན། རྒྱུད་འབྲེལ། 3 ཅ་ལྟར་བཅུ་བཞི་པ། སོག་གྲངས་ 17/150 ལས་བྱུང་བཅུང་མི་འདྲ་སྟེ། “དེ་བས་ང་
 རྒྱལ་བཅོམ་ནས་ནི། རང་གི་འབྱུང་བ་ཤེས་བྱས་ལ།” ཞེས་སོ། །

འིལ་བྱ་དང་། བགྲང་ཐེང་དང་། ཅང་ཉེཅུ་དང་། ཁ་རྩི་ག་དང་། ཀ་སྤ་ལ་དང་། དགང་གཟར་སྤྱགས་
དང་། བྱམ་པ་དང་། རྒྱན་རྒྱག་ལ་སོགས་པ་རྒྱད་ནས་བཤད་པའི་དམ་ཆེག་གི་རྣམ་རྒྱུས་འཆང་
བའོ། ། འདི་ལ་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་འབྱུང་ན་རལ། མ་མཐའ་དོར་འིལ་དང་བགྲང་ཐེང་དེས་པར་
དགོས་ཤིང་། དམ་ཆེག་གི་རྣམ་གཞན་རྒྱུས་ཀྱི་མོར་གྱིས་པ་ཅམ་ཞིག་དེས་པར་འཆང་དགོས་
པར་བདག་གི་ཁྱ་མ་དམ་པ་དེ་ཉིད་གསུང་ངོ་། ། རིགས་ལྷ་སྤྱིའི་དམ་ཆེག་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཅ་
བའི་དམ་ཆེག་ཅ་རྒྱུང་བཅུ་བཞི་སྟོང་བ་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞེ། ཅ་རྒྱུང་ནི་སྤྱགས་ཀྱི་སྒྲིམ་
པ་གཙོད་པའི་པམ་པ་ཡིན་པས་དེས་མ་གོས་པར་བྱེད་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་དེ་མ་ཐག་ནས་
བསྐྱིམ་དགོས་པ་ནི། ཁྱ་མ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས། “དེ་ནས་སྤྱགས་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས། དམ་ཆོས་
མེད་ཏུ་བྱས་ནས་སུ། ཅ་བའི་རྒྱུང་བ་བཅུ་བཞི་ནི། བསྐྱག་དང་འཛིན་པ་ཉིད་ཏུ་བྱ།”¹ ཞེས་
དང་། ཅ་རྒྱུང་བཅུ་བཞི་པ་ལས་ཀྱང་། “གལ་ཉེ་བདག་ལ་པན་འདོད་ན། སྤྱགས་པས་འབད་དེ་
གཟུང་བར་བྱ།”² ཞེས་ཅ་རྒྱུང་གིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་། གལ་ཉེ་གོས་ནའང་དེ་མ་ཐག་
བཤགས་ཉེ་སྤར་ཡང་སྒྲིམ་པ་གཟུང་དགོས་པར་གསུངས། ཅ་རྒྱུང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་དང་
པོ་ཁྱ་མ་སྟོད་པའི་ཅ་རྒྱུང་གིས་མ་གོས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཏུ་བསྐྱིམས་དགོས་ཉེ། དམ་ཆེག་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱ་མའི་དམ་ཆེག་འདི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་དངོས་སུ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་པ་ཁྱ་མ་
ཉིད་ཡིན་པས་འདིའི་ཐད་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་མ་འབྱུགས་པ་ཞིག་སྤྱེས་བྱའི་རུལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་བྱ་
དགོས་ཉེ། དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ལས། “དམ་ཆེག་དང་སྒྲིམ་པ་སྟོག་དང་བསྒྲིམ་
ནས་བསྐྱུང་དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ཏུ་འབད་དགོས་ལ། རྒྱུང་པར་ཏུ་ཅ་རྒྱུང་གིས་གོས་ན་
རྒྱུད་རྒྱུད་ཐོས་ནས་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་སྤྱེ་དགའ་བར་གསུངས་པས་དེས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་པ་
དག་པོ་བྱ་ཞིང་། རྒྱུང་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ལ། རྒྱུང་ན་ཡང་སྤར་ཆོས་བཞིན་

1 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། ༩ རྒྱུ་བ་དཔོན་ནང་དབངས། ཁྱ་མ་ལྷ་བཅུ་པ། འོག་གངས་ ༡༡བ་ལས་རྒྱུང་བ་རྒྱུང་ཐད་མི་འདྲ་ཞེ། “དེ་ནས་
སྤྱགས་སོགས་བྱིན་པ་ཡིས། དམ་ཆོས་མེད་ཏུ་བྱས་ནས་སུ། ཅ་བའི་རྒྱུང་བ་བཅུ་བཞི་ནི། བསྐྱག་དང་འཛིན་པ་ཉིད་ཏུ་བྱ།” ཞེས་སོ།

2 རྗེ་བཙུན། རྒྱུད་འབྲེལ། 3 ཅ་རྒྱུང་བཅུ་བཞི་པ། འོག་གངས་ ༡༡འབ་ལས་རྒྱུང་བ་རྒྱུང་ཐད་མི་འདྲ་ཞེ། “གལ་ཉེ་
བདག་ལ་པན་འདོད་ན། སྤྱགས་པས་འབད་དེ་ཟུང་བར་བྱ།” ཞེས་སོ།

དུ་བཤགས་བསྐྱེད་གིས་ཕྱིར་བཅོས་བར་བྱའོ།¹ ཞེས་དང་། “རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལྷན་ས་
 གིས་ཁྱ་མ་དངོས་བྱུང་གི་ཅ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པ་ལྷ་མ་ལྷན་ས་
 གིས་ཁྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པ་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བར་བཞེད་པ་ཡང་ཅ་རྒྱུད་དང་པོའི་
 སྒྲོར་རྒྱས་བར་འཆད་པ་ཁྱ་མ་ལྷ་བརྩ་པའི་དམ་ཆེག་བསྐྱར་བའི་ནང་དུ་འདུ་ཞིང་། དེ་ཉིད་བསྐྱེད་
 བྱ་ལྷན་ས་གི་ནང་ན་གལ་ཆེ་ཤོས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།² ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། རིགས་ལྷ་
 སོ་སོའི་དམ་ཆེག་ལ་ནང་གསེས་གྱི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་ཀྱང་སྒྲོམ་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྩ་དགུ་
 ཡོད་པ་ལྟར་སྒྲོམ་གཟུང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་རིགས་ལྷ་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་
 དམ་ཆེག་སྒྲོར་རྒྱལ་དེ་དག་ཀྱང་ཁྱ་མ་མཚན་པའི་གདམས་ངག་འདིར་གཙོ་བོ་གལ་ཆེ་བ་ལྷན་ས་
 ཆང་སྟེ། ཐོག་མར་སྐབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་འགྲོའི་བསྐྱེད་བྱར་སྐབས་འགྲོ་
 དུས་བྱུག་དུ་བྱ་བ་དང་། ལྷ་སྒྲོང་གི་དམ་ཆེག་སྐབས་གསུམ་འཛིན་པ་དང་། སྒྲོན་སེམས་གྱི་
 བསྐྱེད་བྱར་སེམས་བསྐྱེད་དུས་བྱུག་དུ་གཟུང་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། རིགས་ལྷའི་སྒྲོམ་
 གཟུང་དུ་སེམས་བསྐྱེད་གཟུང་བར་ཁས་ཁྲངས་པ་ལྷན་ས་གྱི་དམ་ཆེག་སྒྲོར་རྒྱལ་ལོ། དེ་ནས་
 ཆད་མེད་བཞི་སྒྲོམ་པའི་བཏང་སྒྲོམ་ས་དང་བུམས་པ་ནི་རིན་འབྱུང་གི་དམ་ཆེག་དུ་སྤྱིན་པ་བཞི་
 གསུངས་པའི་ནང་ནས་མི་འཛིགས་པ་དང་བུམས་པའི་སྤྱིན་པ་འདིས་འབྱུང་ཅིང་། ཟང་ཟིང་དང་
 ཆོས་གྱི་སྤྱིན་པ་གཉིས་ནི་སྤྱིན་བྱུག་གི་སྤྱིན་པའི་སྐབས་སུ་འབྱུང་རོ། དེ་ནས་རང་འདོད་ལྷ་
 ཡལ་ལུམ་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་རྟོག་རིལ་གཟུང་བ་ནི་མི་བསྐྱེད་པའི་དམ་ཆེག་རྟོ་རྟེ་དང་རིལ་བྱ་དང་
 ལུག་རྒྱའི་དམ་ཆེག་གསུམ་སྒྲོར་རྒྱལ་ལོ། དེ་ནས་ཁྱ་མ་རྟོ་རྟེ་འཆང་དུ་སྒྲོམ་པ་ནི་མི་བསྐྱེད་པའི་
 དམ་ཆེག་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གཟུང་བ་དང་། ཁྱ་མ་ལྷ་བརྩ་པའི་དམ་ཆེག་གི་གཙོ་བོ་ལྷན་ས་སྒྲོར་བའི་
 རྒྱལ་ལོ། དེ་ནས་ཁྱ་མ་ལྷ་ཆོགས་ལ་སྒྲོ་གསུམ་གིས་ལུག་འཆའ་བ་དང་། མཚན་པ་འབྲུལ་བ་
 ནི་སྐབས་འགྲོའི་བསྐྱེད་བྱར་ཉིན་རེར་དགོན་མཚོག་མཚན་པ་དང་། སྒྲོན་སེམས་གྱི་བསྐྱེད་བྱར་

1 རྟོ་རྟེ་འཆང་པའི་གསུང་འབྲུམ། ག སྐགས་རིམ་ཆེན་མོ། མེད་བརྩ་གཅིག་ལ། གཙང་དབང། ཐོག་གངས་ 344ན6

2 རྟོ་རྟེ་འཆང་པའི་གསུང་འབྲུམ། ག སྐགས་རིམ་ཆེན་མོ། མེད་བརྩ་གཅིག་ལ། གཙང་དབང། ཐོག་གངས་ 344ན3

ལྷག་མཆོད་སོགས་ཆོགས་གསོག་པ་དང་། རིགས་ལྗེ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཏུ་མཆོད་པ་བྱ་
 བའི་དམ་ཆོག་ནམས་སྟོང་ཚུལ་ལོ། དེ་ནས་སྟོན་གཞུང་བྱ་བས་ནི་རིགས་ལྗེ་དམ་ཆོག་ལ་
 བསྟོ་བགྲང་བྱ་བ་འགྲུབ་ལོ། དེ་ནས་སྟོན་གསུམ་སོ་སོའི་བསྟོ་བགྲང་བྱ་བ་བསྟོ་བགྲང་བྱ་བས་ནི་
 དོན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་ཆོག་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པའི་བསྟོ་བྱ་དང་། ལྷག་པར་ཅ་བ་དང་ཡན་
 ལག་གི་དམ་ཆོག་ལ་བསྟོ་བགྲང་བྱ་བ་འགྲུབ་པ། ལྷུང་བཞགས་འདོན་པས་ནི། སྟོན་འཕུག་
 ལས། “ཉིན་དང་མཆོན་མོ་ལན་གསུམ་དུ། བྱང་སོ་གསུམ་པ་གདོན་བྱ་ཞིང་། རྒྱལ་དང་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་བསྟེན་པས། ལྷུང་པའི་ལྷག་མ་དེ་ནི་བྱ།”¹ ཞེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྟོ་བྱ་དང་
 གསུངས་པ་དེ་འགྲུབ་ལོ། ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་ལ་མཚུལ་འབྲུལ་བ་ནི། ལྷ་མ་ལྷ་བརྩ་པ་ལས།
 “དཀྱིལ་འཁོར་མེ་ཏོག་བཅས་ཐལ་མོས། སྟོན་པ་ལྷ་མ་བསྟེན་བཀྱར་ཞིང་།”² ཞེས་ལྷ་མ་དང་
 ཡི་དམ་ཀྱི་ལྷ་མ་མཚུལ་འབྲུལ་བར་གསུངས་པའི་བསྟོ་བྱ་ལོ། ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་འཛིན་དན་
 པའི་སྟོན་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ནི། ལྷུང་དང་ལྷ་མ་ལྷ་བརྩ་པ་ནས་ལྷ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་
 དགོས་པར་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྷུང་བྱེད་པ་ལོ། ལྷུང་གསང་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྟོར་བར་
 བསྟུལ་བ་དང་། ལྷུང་སྟེ་བཞིའི་ལྷ་ཆོགས་སྟོན་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་དང་ལྷུང་སྟེ་བཞིས་
 བསྟུལ་པའི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སྟོ་སྟོང་བ་ནི། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྟོང་ཚུལ་ལོ།
 ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་པ་གསུམ་ལ་སྟོ་བ་བས་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟོང་བ་དང་། རྣམ་སྟངས་གི་
 དམ་ཆོག་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལ་སྟོ་བ་འགྲུབ་ལོ། གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པས་ནི་
 གཙོ་བོར་ལྷགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་དང་། ཅ་ལྷུང་བརྩ་གཅིག་པའི་ཉེས་པས་མ་གྲོས་པར་བྱེད་པ་
 སོགས་ལྷགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་མང་པོ་འགྲུབ་ལོ། དམ་ཆོག་སྟོང་ཚུལ་གཙོ་བོ་ནི། མཆོག་ལུན་
 མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་³ དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་བསྟུས་ནས་སྟོག་ལས་

1 རྟེན་འཕུག་ དཔུམ་ ལ་ རྒྱལ་སྟོན་ཞི་བཟླ། སྟོན་འཕུག་ ལེའུ་ལྷ་ག་ འོག་གུངས་ 1033 ལས་བྱང་པ་ཆོགས་ནང་མཐའ་མ་གཉིས་ཅུང་
 བད་མི་འདྲ་སྟེ། “རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་བསྟེན་པས། ལྷུང་པའི་ལྷག་མ་དེས་ནི་བྱ།” ཞེས་སོ།

2 རྟེན་འཕུག་ ལྷུང་འཕེལ་ རྒྱ་སྟོན་དཔོན་རྟ་དཔུངས་ ལྷ་མ་ལྷ་བརྩ་ག་ འོག་གུངས་ 1036

3 དམ་ཆོག་སྟོང་ཚུལ་གཙོ་བོ་ནི། དབང་ནམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་ནས་དམ་ཆོག་བསྟོང་ཚུལ་འཆད་པའི་སྟོན་པ་འདིར་

ཀྱང་གཅེས་པར་བསྐྱར་བའི་ཞེ་དམ་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་མཐར་ཕྱིན་པར་གསོལ་འདེབས་བྱེད་
 པའོ། དེ་ལྟར་གདམས་ངག་འདི་ལ་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་རྒྱུད་དང་བྱ་བ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལས་
 རྒྱ་ཆེར་བསྐྱགས་པའི་གཙོ་བོ་དག་ཆང་བའི་ཚུལ་དེ་དག་ལ་རྒྱུད་དོན་ལ་འབྲིས་པའི་དམ་པ་རྣམས་
 གྱིས་དབྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་དང་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོག་པའི་དད་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེའོ།
 བོད་དུ་སློབ་པ་དེ་དག་ནི་ལྷགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྟུན་བྱུག་དུ་སྦྱོར་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་
 སློབ་པ་ཡིན་ལ། རིགས་ལྷ་སྤྱི་དང་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ལག་ལེན་དུ་སྦྱོར་
 ཚུལ་འདི་དག་ནི། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་གངས་རིའི་ཁོད་འདིར་སྟོན་མེད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་
 རྩེ་བ་བོད་ལ་གསེར་ཆོས་སུ་གྲགས་པ་དག་གིས་བསྐྱུན་དུ་མེད་པ་བཀའ་རྒྱུད་¹འདིའི་སྟུན་མོང་
 མིན་པའི་མན་ངག་ཡིན་ལ། ལྷ་མ་མཚོད་པའི་གདམས་ངག་འདིའི་དབུ་ཞབས་ཀྱན་གྱིས་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་མི་སྟོན་པ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་གནད་རྣམས་ཆང་
 བར་སྟོན་པས་ན་རེ་རེ་ནས་ངོ་སྤྱད་དེ་དམ་ཆོག་སྤྱང་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་²ན་གདམས་ངག་
 འདིའི་སྟོན་པ་ལྷགས་ལམ་ལ་བསྟོད་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཆེས་ཁུད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་འོང་
 བ་འདྲ་། འདིར་ཡི་གེ་མང་བས་འདིགས་ནས་བྱི་མ་རྒྱས་པས་སྟོན་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་གྱིས་
 གདམས་ངག་འདི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་དང་བྱ་བ་ཆེན་གྱི་གཞུང་
 རྣམས་དང་སྦྱར་ཏེ། མོས་སྟོན་ཅམ་མིན་པར་བྱང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱངས་པའི་ངེས་པ་གཏིར་
 ཚུགས་པ་ཞིག་རྟེན་པར་བྱའོ། མདོར་ན་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་དུ་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་མཚན་ཉིད་
 དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ། དབང་དུས་སུ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་དམ་
 ཆོག་དང་སྟོན་པ་རྣམས་སྟོག་ལས་ཀྱང་གཅེས་པར་བསྐྱར་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་བྱེད་ནས་པར་ལྷ་

མཚོག་སྟུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ ལག་ཁྱིམ།

¹ བརྒྱུད་ ལག་ཁྱིམ།

² རྒྱས་པར་བྱས་ ལག་ཁྱིམ།

མ་ལྟས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་སྟེན་དུ།

དེ་ནས་རྩོམ་པོ་འཛིན་བའི་དེད་དཔོན་གྱི།

དྲིན་ལས་རྒྱད་ཕྱེ་རྒྱ་མཚོའི་འཛིང་བཀལ་ཏེ།

དངོས་གྲུབ་ཅ་བ་དམ་ཆེག་སྟོམ་པ་ནམས།

སྟོག་ལས་གཅེས་བར་འཛིན་བར་བྱིན་བྱིས་སྟོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་ཤུགས་འགྲུ་ཏུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལུ་ཆོག་མ་ནམས་ཀྱི་སྒྲའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
ལྷ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་ལོགས་ཀྱི་སྒྲུངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ།

གསུམ་པ་ལམ་རིམ་གཉིས་སྟོམ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། རིམ་གཉིས་སྟོམ་ཚུལ་དངོས།
བསྟོམས་ཀྱང་བཅན་ས་མ་ཟེན་ན་འཕོ་བ་བྱ་བའི་ཚུལ། ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲ་མས་རྩེས་སུ་
འཛིན་བར་སྟོན་ཅིང་རྒྱད་བྱིན་བྱིས་སྟོབ་ཕྱིར་ཆོག་མ་ཞིང་བསྟུ་བའི་ཚུལ་ལོ། དང་པོ་(རིམ་གཉིས་
སྟོམ་ཚུལ་དངོས་)ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་དང་། རྟོགས་རིམ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་ལོ།

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྟོབ་ཚུལ་)ནི།

སྦྱེ་མི་བར་དོ་རྒྱལ་བའི་སྟུ་གསུམ་དུ།

བསྐྱུར་བའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས།

ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་རྣམ་
པར་དག་པ་ལ་གནས་པ་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་པ་ལ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་
སྟོབ་དགོས་ཡིང་། གང་དུང་གཅིག་མ་ཆང་ནའང་མཆོག་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་
རིམ་ལ་སྟོབ་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་རྟོགས་རིམ་ལ་སྟོམ་དགོས་ཀྱི། བསྐྱེད་རིམ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་རྟོགས་རིམ་སྟོམ་སྟོབ་ཀྱང་རྟོགས་པ་རྩེས་མཐུན་སྟེ་མོ་འབྲས་སྟེ་བ་སྲིད་

ཀྱི། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲེ་བ་མི་སྤྲོད་དོ། དེ་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་
 ལམ་དུས་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡིན་ལ། ལམ་དུས་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པོ་དེ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལམ་
 འབྱེད་སྒོན་དུ་མ་སོང་བར་འབྲུབ་ཐབས་མེད་དོ། བཤད་རྒྱུད་རྫོ་རྩེ་བྱེད་བར་བསྐྱེད་རིམ་སྒོན་
 དུ་བཏང་ནས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། བཤོན་པོ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིམ་ལྟར།
 “བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། རྫོགས་པའི་རིམ་པ་འདོད་རྣམས་ལ། ཐབས་འདི་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། སྐྱས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས།”¹ ཞེས་སྐྱས་པ་འདྲེག་པའི་
 ཆེ་སྐྱས་ཀྱི་གདང་བུ་འོག་མ་ནས་ཡར་རིམ་གྱིས་འདྲེག་དགོས་པ་ལྟར། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་
 ལའང་གོ་རིམས་དེ་ལྟར་བྱ་བ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་གསུངས། འཕགས་པ་ལྟའི་སྒྲོད་བརྒྱས་སྒྲུབ་
 རྫོགས་མར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེད་ཚུལ་ནས་ཞི་ལྷག་གི་བར་ལམ་
 སྒྲུབ་མོང་བ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལ་སྒྲོང་བ་ཐོན་ནས་བྲན་པ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་
 ལ་བསྐྱབ། དེ་ལ་སྒྲོང་བ་ཐོན་ནས་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེད་རིམ་སྒྲ་མོ་ལ་བསྐྱབ།
 དེ་ལ་སྒྲོང་བ་ཐོན་ནས་ལུས་དབེན་ལ་བསྐྱབ་པ་ནས་མཐར་ཐུང་འཇུག་གི་བར་ལམ་རིམ་གྱིས་
 བཏོད་དགོས་ཚུལ་དང་། ལམ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་སྒོན་དུ་མ་སོང་བར་སྤེལ་སྤེལ་རྣམས་བཏོད་ཐབས་
 མེད་པར་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྲངས་ཏེ་རྒྱས་པར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་ཐབས་མདོར་
 བུས་སྒྲུབ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྒྲོབ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་ལས་དང་པོ་བའི་ཉིང་
 དེ་འདྲིན་ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་ན་གདམས་ངག་འདིར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་རིམ་པ་དང་པོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་དང་པོའི་ཆེག་གི་རྩས་པ་ལ་ཞིབ་དུ་དབྱད་ན་ལམ་གྱི་གོ་རིམས་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་
 སྟེར་སོ། ལམ་གྱི་གངས་དང་གོ་རིམས་འདི་དག་ནི་འབྲུལ་ས་ཆེ་ཞིང་ཤིན་དུ་རྫོགས་དཀའ་བའི་
 གནས་ཡིན་པས། རྫོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་རིམ་པ་གཉིས་ལས་རྫོགས་མར་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྒྲ་

༡ རྩེ་བཅུ་གྲུ་རྒྱུད་འཁྲུག་ ༥ བཤོན་པོ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིམ་ལྟར་ རིམ་པ་དང་པོ་ ཤོག་གངས་ ༥༡༩༩

གཅིག་གི་སྐྱར་བསྐྱེད་པ་ཅམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཐེང་བ་མིན་གྱི། སྐྱར་གཞི་ལ་སྒོད་བཅུད་རི་ལྟར་སྐྱེ་
 ཞིང་འཇིག་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་
 ལུ་ཇོགས་པ་སྐྱེད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ལ་འང་ཐོག་མར་སྒོད་བཅུད་གཞིག་ཅིང་སྒོངས་པའི་
 རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྐྱད་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒོང་ཉིད་སྒོམ་པ་འཆི་བ་ཆོས་སྐྱར་འཁྱེར་པའི་ལམ་
 འཁྱེར་དང་། དེ་ནས་བར་དོ་ལོངས་སྐྱར་འཁྱེར་པའི་ལམ་འཁྱེར་དང་། སྐྱེ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་འཁྱེར་
 པའི་ལམ་འཁྱེར་ནམས་རྒྱད་ཐོག་ཏུ་འབྲེལ་རིམ་བསྒོམས་ལ། སྒོད་བཅུད་ཆགས་པའི་རིམ་པ་
 དང་མཐུན་པར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་ཇོགས་པ་སྐྱེད་དེ་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདག་
 མཆོད་བསྒོད་བསྐྱས་པ་དང་བཅས་པ་ཆོང་བར་དགོས་སོ།། འདི་ལ་འང་རྒྱས་བསྐྱས་གཉིས་
 ལས་རྒྱས་པ་ནི་འདུས་པའི་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ལས་བསྐྱེན་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིའི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་
 རིམ་རྒྱས་པ་སྒོམ་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱས་པ་ནི་ལེའུ་དེ་ཉིད་ལས། “ཡང་ན་རྟོ་རྩེ་བཞི་དག་
 གིས།། བརྒྱལ་ཞུགས་བརྟན་པས་བསྐྱེན་པ་བྱ།”¹ ཞེས་རྟོ་རྩེ་བཞི་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་
 བསྐྱས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།། དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་པ་ནི་རྒྱལ་བ་སྐྱས་བཅས་ཀྱིས་རྒྱད་ཀྱིན་
 གྱིས་རྫོབ་ཅིང་། ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་སྐྱབ་པའི་སྐྱས་རྩེས་སུ་འཇོན་པ་སོགས་མན་ཡོན་མཐའ་ཡས་
 པ་ཞིག་ཡོད་པས་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྐྱར་སྒོན་འགྲོའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཐིན་ཅིང་། གཞན་ཡང་སྐྱ་མ་
 དང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱ་ཐ་མི་དད་ཏུ་བྱས་པ་ལ་ཕྱི་ནང་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཆོད་
 མེད་པ་ལུལ་བས་ཇོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཐབ་ལོ་སྐྱར་ཏུ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་ཆོགས་རྒྱབས་ཆེན་ཇོགས་
 པ་དང་། ཕྱི་ནང་གསང་བའི་མཆོད་པ་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབས་བྱས་སྐྱབ་པ་སོ་རང་ཉིད་
 ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཇོགས་རིམ་ལ་སྒོམ་པའི་ཆེ་སྐྱི་ནང་གསང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནམས་སྐྱན་གྱིས་
 ལུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་དང་། གཙོ་བོར་ནི་ཇོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་དངོས་
 གནས་ལ་སྐྱ་གསུམ་ཏུ་བསྐྱར་པའི་ལམ་ཏུས་ཀྱི་སྐྱ་གསུམ་འབྱུང་དགོས་ལ། དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་

༡ རྩེ་ཤག་ལ། རྒྱད་འབྲས་ ༩ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱད། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་ལ། ཤོག་གངས་ ༡༡བཟ

གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་ཡིད་དོར་སྐྱེ་གསུམ་དུ་བསྐྱར་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་
 ལམ་ཁྱེར་མཐར་ཕྱིན་པ་དགོས་ཡིད། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱར་གཞི་དང་སྐྱོར་ཤེད་ཀྱི་རྟེན་
 འབྲེལ་རྣམས་ཚར་བར་བསྒྲིགས་ཏེ་ཡིད་དོར་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སྐྱོར་བ་ཐོན་རེས་སུ་བྱས་
 བས་ཇོགས་རིམ་གྱི་སྐྱེ་གསུམ་སྐྱར་དུ་འབྱུང་ལ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་འདོད་ལྟ་ཡབ་
 ཡུམ་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་ར་རྒྱལ་དང་གསལ་སྒྲུང་བརྟན་པོའི་སྐོ་ནས་གསར་མཚན་སོགས་ལ་
 སྐྱར་ས་ཏེ་བདེ་སྐྱོར་གི་མོས་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པས་ཇོགས་རིམ་གྱི་སྐྱེ་སྐྱེས་ཁྱེད་པར་ཅན་སྐྱར་
 དུ་འཛེན་ཀྱས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲུང་ཞེན་བཀག་སྟེ་དག་པའི་རྟེན་དང་
 བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པ་ལ་ར་རྒྱལ་དང་གསལ་སྒྲུང་བརྟན་པོ་མཐར་ཕྱིན་པར་
 བྱས་པས་ཇོགས་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་སྟེ། མཐར་ཐུང་འཇུག་གི་སྐྱར་འཆར་རྒྱ་
 བའི་ཆེ་རྟེན་དང་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་ཇོགས་སུ་ལངས་ཏེ་འཆར་རྒྱ་བར་གསུངས་སོ།།
 འདི་དག་ཀྱང་གདམས་རྒྱུ་འདིའི་གསུང་གི་ཀྱས་པ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་གོ་བ་བསྐྱེད་ཀྱུགས་ཅུང་ཟད་
 བཛོད་པ་ཡིན་གྱི། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་རེས་གོ་རིམས་སོགས་ཞིབ་པར་རྒྱལ་བ་དོ་ཇེ་
 འཆར་དངོས་སུ་ཕྱོན་ཀྱང་དེ་ཕན་ཆད་དུ་གསུང་དུ་མེད་པ་ཇེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐབས་ཀྱི་
 གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། མདོར་ན་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྐྱར་
 དུ་ཡང་དག་པར་ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་གི་བར་དོ་
 གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེ་གསུམ་དུ་སྐྱར་བར་ཤེད་པའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་འབད་བས།
 རྒྱལ་བ་སྐས་བཅས་ཀྱི་ཕྱིན་རྒྱལ་སྐྱོད་ལ་འཇུག་པ་དང་། སྐབས་ལམ་ཐབ་མོ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་
 སྐྱི་ནང་གི་འགལ་རྒྱུན་མཐའ་དག་ཞི་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཇོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པ་རྒྱད་
 ལ་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཅ་སྟོན་པ་དང་། སྐྱོད་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། བརྟན་ཐམས་ཅད་སྐྱ་
 དང་སྐྱ་མོའི་རྣམ་རོལ་འབའ་ཞིག་དུ་ཤར་ནས་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲུང་ཞེན་འགོག་ཀྱས་པར་གྲ་མ་ལྟས་
 ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟེན།

སྒྲིལ་བར་དོ་རྒྱལ་བའི་སྒྲིག་སྤྱུང་བ།

བསྐྱར་བའི་རིམ་པ་དང་པོའི་ནལ་འཕྱོར་གྱིས།

ཐ་མལ་སྤང་ཞེན་དེ་མ་ཀུན་སྤངས་ཏེ།

གང་སྤང་ལྟ་སྤྱང་འཆར་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལས།

ཞེས་གསོལ་བ་བྲུགས་ཟུག་ཏུ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་
ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་ཐོགས་ཀྱི་སྤྱངས། དེ་དང་དེའི་ཉོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྒྲིལ་བར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་ལ་སྒྲོལ་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་གའི་འདབ་བརྒྱན་རྒྱ་རྒྱའི་དབུས་དག་ཏུ།
ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རྫོགས་རིམ་ལ་དོན་ཆན་ཏུ་བསྐྱུ་བྲུགས་སྒྲ་ཆོགས་རྒྱད་སྒྲེ་སོ་
སོར་མཛད་ཅིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་བྱལ་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་བྱང་དོན་ཆན་མང་ཅུང་སྒྲ་ཆོགས་
མཛད་དེ། རིམ་པ་ལྟར་བསྐྱུ་བ་དང་། ནལ་འཕྱོར་བཞིར་བསྐྱུ་བ་དང་། དགའ་བ་བཞིར་བསྐྱུ་བ་
དང་། སྦྱོར་བ་ལན་ལག་ཟུག་ཏུ་བསྐྱུ་བ་སོགས་དོན་ཆན་མང་ཅུང་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ཀྱི་དོན་འདྲ་ཞིང་། གདམས་རག་འདིར་ནི་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་
རིམ་ལྟ་སྟོན་པར་མཛད་དེ། དེའི་རིམ་ལྟ་ནི་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་ཟུག་པ་ལས། “སྤྱགས་ལ་
དམིགས་པའི་ལུས་དང་ནི། རག་དང་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱུ་ལ་ནས་སུ། ཡིད་ནི་དགའ་ཞིང་མཁུ་བ་
ཡིས། དངོས་བྱལ་རབ་མཆོག་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ།”¹ ཞེས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་ལྟར་
གསུངས། རྫོ་རྗེའི་ཆོག་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་དབྱེ་དཀའ་བས་ཐ་མལ་པ་དག་གིས་ཕྱོགས་ཅམ་ཡང་
མཆོན་པར་མི་རུས་པ་ལ། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་རྒྱུ་དོ་རྗེ་སྤང་བར་ལམ་རིམ་པ་ལྟའི་
ངོས་འཛིན་སོགས་ཞིབ་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད། བཤད་རྒྱུ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མགོན་པོ་སྤྱི་

¹ རྗེ་བཀའ་རྒྱུད་འདུས། 3 གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། ལེའུ་ཟུག་པ། ཤིག་གའས་ 1416 ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྤྱགས་དམིགས་
པ་ཡི་ལུས་ཀྱིས་ནི། རག་དང་ཡིད་ལ་བསྐྱུ་ལ་བས། བསྐྱུ་བ་རབ་མཆོག་དངོས་བྱལ་དང་། ཡིད་ནི་ཡང་དག་དགའ་མཛེས་བ།” ཞེས་སོ།

ལྷུ་བ་ཀྱིས་རྫོགས་རིམ་ཉམས་སྲུ་མེན་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་རིམ་ལྡེའི་གཞུང་མཛད་དེ།
 འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་རིམ་ལྡེ་ཞེས་ཡོངས་སྲུ་གསལ་སོ།། དེའི་རིམ་པ་ལྷ་ནི། རྫོ་རྫོ་
 བཟླས་པའི་རིམ་པ། སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པ། བདག་ཀྱིན་བརྒྱབ་ཀྱི་རིམ་པ། མངོན་པར་
 བྱང་ཚུབ་པའི་རིམ་པ། ལུང་འཕྲུག་གི་རིམ་པ་ནམས་སོ།། རིམ་པ་ལྷ་པོ་དེ་དག་གདམས་ངག་
 འདིར་ཆང་བར་བསྟན་ཏེ། རྫོ་རྫོ་བཟླས་པའི་རིམ་པ་ནི་ངག་དཔེན་ཀྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 རྫོགས་ཚུལ་ཀྱི་མིང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་བཏགས་པར་གསུངས་ཤིང་། ངག་དཔེན་རྫོགས་ཚུལ་ཀྱི་
 རིམ་པ་ནི། སྟིང་གའི་འདལ་བརྒྱད་རྒྱ་རྒྱུ་དེའི་དབུས་དག་ཏུ། མགོན་ཁྱོད་ཞབས་སེན་བཞོད་པ་
 ལས་བྱུང་བ། ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། ངག་དཔེན་རྫོགས་ཚུལ་ཀྱི་རིམ་པ་ནི་སྟིང་གར་གནད་ཏུ་
 བསྟན་ནས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་ལམ་སྲུ་མེན་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟིང་གའི་གནད་དང་། དེར་དམིགས་
 པ་ལུལ་ཀྱི་གནད་ནམས་གདམས་ངག་འདིའི་ཆིག་འདི་དག་གིས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ།། འོད་
 གསལ་སྲུ་ལུས་ལུང་ཏུ་འཕྲུག་པའི་ལམ། ཞེས་པས་རིམ་པ་སྤྱི་མ་བཞི་བསྟན་ཏེ། འོད་གསལ་
 དེ་ལ་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། སེམས་དཔེན་དཔེའི་འོད་
 གསལ་སྟེང་ཚུལ་ནི་སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། ལྷུ་ལུས་ནི་བདག་ཀྱིན་བརྒྱབ་དང་། དོན་
 ཀྱི་འོད་གསལ་ནི་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་རིམ་པ་དང་། ལུང་འཕྲུག་སྟེ། རིམ་པ་ལྷ་གསལ་བར་
 བསྟན་ཏོ།། འཕགས་པ་ལྷའི་སྟོང་བསྟུས་སྟོན་མེར་ལུས་དཔེན་ཀྱི་རིམ་པ་ལུང་ཏུ་མཛད་དེ། དེ་
 ནི་ངག་དཔེན་རྫོགས་ཚུལ་ཀྱི་རྫོགས་པ་སྟེ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ཏུ་སྟོན་ལ་འོག་སྟོར་གནད་ཏུ་བསྟན་ནས་
 ལུས་དཔེན་བསྟོམ། དེ་ནས་སྟིང་གར་གཞོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། གདམས་ངག་འདིའི་སྤྱི་མ་
 བོང་མ་འགའ་ཞིག་སྟོང་བསྟུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར། སྟོན་ལ་འོག་སྟོང་སྤྱི་བའི་བསྟོམས་ནས་ལུས་
 དཔེན་ལ་བསྟུབ། དེ་ནས་སྟིང་གར་སྟགས་ཐིག་བསྟོམ་པ་ལ་འཕྲུག་གསུང་། དེ་ན་འཕགས་
 ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་མཐུན་ཞིང་། བསྟེད་རིམ་སྤྱི་བའི་སྟེང་ནས་རྫོགས་རིམ་པ་འཕྲུག་ཚུལ་

འབྲེལ་ཆེ་བ་དང་སྤྱི་སྡེ་བ་སོགས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའང་ལེགས་མོད་ཀྱང་། གདམས་ངག་འདིའི་
གསུང་གི་ཆོག་ཟེན་ལ་སྔོན་ལ་འོག་སྒོར་དམིགས་པ་གཏོད་པ་མ་གསུངས་ཤིང་། གསུང་ཟེན་
ལྟར་ཐོག་མ་ནས་སྤྱིང་གར་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་ཀྱང་མི་རུང་བ་མེད་དེ། རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་
པོས་ཀྱང་སྤྲུལ་མའི་ནལ་འཁྱོར་འདིའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་རིམ་སྒོམ་པའི་ཆེ་ཐོག་མར་སྤྱིང་གར་གནད་
ཏུ་བསྐྱུན་ཚུལ་འདི་ཉིད་གསུང་། འདུས་པ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དུ་འང་ཐོག་མ་
ནས་སྤྱིང་གར་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་པར་གསུངས། བྱལ་ཆེན་ཤིང་བྱ་བས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་རིམ་གྲུའི་
རྫོགས་རིམ་དུ་ཐོག་མ་ནས་སྤྱིང་གར་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་པར་གསུངས་ཤིང་། མན་ངག་དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱལ་བ་བརྟེན་པའང་སའི་རྒྱལ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་འོན་ཀྱི། དེས་ན་རྒྱུད་དང་བྱལ་
ཆེན་གྱི་མན་ངག་རྣམས་ལས་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱུན་པའི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་འབྱུང་ཡང་། དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པའི་གནད་ནི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྷོ་ཕྱེ་སྤེ་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱུར་རྒྱ་རྒྱུར་བསྐྱུས་པ་
ལས་བདེ་སྤྱོད་ལྟར་ཅིག་སྤྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་¹བསྐྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བཞོན་པ་དང་བཅས་
པ་ལས་འོད་གསལ་དང་སྤྱི་ལུས་རྒྱུད་ཏུ་འཇུག་པའི་སྤྱི་བསྐྱུས་པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་
མཐར་ཐུག་འདིར་འབབ་པས། ཚུལ་དེ་ཤེས་ན་རྒྱུད་དང་བྱལ་ཆེན་གྱི་གཞུང་རྣམས་གདམས་པར་
ཤར་ཏེ་རྒྱུད་དོན་ལ་མི་འདིགས་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་འོང་གསུངས་ཏེ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པས།
“ལུས་ཀྱི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སམ་རྒྱ་རྒྱུའི་མར་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་ས་རྣམས་སྤྱི་
ཡི་གེ་དང་ཐིག་ལེ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་གཏོད་ནས་སྒོམ་པའི་སྒོམ་ལུགས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་
རྣམས་ཤེས་ནས་བསྒོམས་པས། དེ་དག་ཏུ་སེམས་ཟིན་ན་རྒྱུད་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་
གནད་ཀྱིས་དངོས་སྤྱི་རྒྱུད་སྒོམ་པ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུད་²རྒྱ་རྒྱུར་ཚུད་³པའི་ཐབས་སྤྱི་འབྱུར་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ལེགས་པར་ཤེས་ན་ཁྱེད་སྤྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་གི་གནད་ཤེས་

༡ ཡེ་ཤེས་དེ་ ལག་ཁྲིས།

༢ རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུག། ༣ རིམ་ལྔ་གསལ་སྒོམ་། གཙང་དབང་། སོག་ཀྱངས་ ༤༤བཅ ལས་ “རྒྱུད་གཉིས་” ཞེས་འབྱུང་ངོ་།

༤ ཚུད་ ལག་ཁྲིས།

ནས་དེ་རྒྱུ་ལ་དེས་པ་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ།¹ ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་དོན་དེ་
 ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་སྟོ་མི་འབྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། དོན་དེ་འཆར་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གདམས་ངག་འདིར་སྟོང་གར་གནད་དུ་བསྟུན་པར་གསུངས་པ་ནི་དོན་དེ་
 ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་ཐབས་རི་སྟེན་ཅིག་གསུངས་པ་ཐབས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་གནད་
 མཐར་ཐུག་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་རིམ་གྱི་ལམ་རྒྱུ་ལ་ནི་གཞི་ལ་རི་
 ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ལམ་དུ་བསྐྱར་ཏེ་སྐྱར་དུ་མཚོག་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལ། གཞི་དུས་སྟེ་མེས་ཅན་གྱི་ལུས་ཆགས་པའང་ཐོག་མར་སྟོང་གར་ཆགས་ཤིང་། དེ་ནས་
 ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱུ་ལ་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་དང་། མཐར་འཁྱིལ་བའི་ཆེན་འཇུག་དང་རྒྱུ་ལེས་
 སྟོང་གར་བསྐྱུས་ནས་འཁྱིལ་བའི་འཁྱིལ་བའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་བར་དོའི་ལུས་འབྲུག་། བར་དོ་བ་
 དེས་ལུས་རགས་པའི་སྟེ་བ་ལེན་པར་བྱེད་དོ། གཞི་ལ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལམ་དུས་
 ལྟའང་རྟོགས་རིམ་གྱི་དཔྱད་གསུང་པའི་སྟོ་མི་འབྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་ཐབས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་གར་
 གཞི་ལ་དགོས་ཤིང་། ལྟར་མེས་སྟོང་གར་བསྐྱུས་པ་ལས་འོད་གསལ་འཆར། དེ་ལས་སྐྱེ་མའི་
 སྐྱེ་དང་། སྐྱེ་དེས་ལུས་རགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་། གཞིའི་སྐྱེ་གསུམ་ལམ་དུས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུམ་
 དུ་བསྐྱར་ཏེ། སྐྱེ་གསུམ་རང་གི་རྒྱུད་ཐོག་ཏུ་དོ་སྐྱེད་ནས་སྟོང་གར་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཐུང་གཅིག་ལ་མཚོག་
 འབྲུག་པར་བྱེད་ཆུང་འདི་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ཀྱིས་རྒྱུད་སྟེའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་
 མན་ངག་གི་མཐར་ཐུག་དང་། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད་ལྟར་བའི་གདམས་པ་
 ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཡང་རིམ་ལྔ་གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ལས། "དེ་ལྟར་ན་འཕགས་ལུགས་ཀྱིས་ལུས་
 ལ་གནད་དུ་བསྟུན་པའི་གནས་དམ་པ་ནི་སྟོང་གའི་ཅ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སྟེ་ཡིན་པས་འདི་གནད་
 ཀྱི་དོན་དུ་རྒྱངས་ཤིག གཞི་དུས་ཀྱི་སྟེ་ལི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་འཕྲེང་བས་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱོར་བ་འདི་འཁྱིལ་བ་ཆོས་སྐྱེ་བར་དོ་ཡོངས་སྐྱེ་སྟེ་བ་སྐྱེ་བའི་སྐྱར་བསྐྱར་བའི་ཐབས་མཁས་

1 རྟོ་ཙོང་ཁ་བའི་གསུང་འབྲུག། 2 རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་གཙང་དབང་། རྟོག་གཙང་ས་ 64བ3

ཀྱི་མཐར་ཐུག་འདི་དང་། དེའི་ཐབས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རང་ལ་རང་ཆས་སུ་གནས་པའི་རྒྱུ་འབྱུང་
འབྱུག་ཉིད་ལ་མན་ངག་དོ་སྤྲད་པས་ཆོག་པའི་སྟོག་ཚེལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་འདྲ་བ་ནི་དོ་རྩེ་འཆང་
ཆེན་པོ་སྤྱ་སྤྱུབ་ཞབས་ཀྱི་སྤྱ་གསུམ་དོ་སྤྲད་ཀྱི་མན་ངག་ཡིན་ནོ།”¹ ཞེས་གསུངས་སོ། དེས་
ན་གདམས་ངག་འདིར་སྤྱིར་གར་གནད་ཏུ་བསྟུན་ཚུལ་ནི། རང་གསར་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་དོ་
རྩེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་ཏུ་གསལ་བཞིན་པའི་རང་ནས་ལུས་ཀྱི་དབྱས་བྱང་པོར་སྟོག་གིང་གི་ཚུལ་ཏུ་
ཅ་གསུམ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་རོ་རྒྱུར་གིས་ད་གིས་པའི་མདུད་མཆོམས་ནམས་ན་ཅ་འཁོར་རེ་ཡོད་
ཅིང་། དེ་ཡང་སྤྱི་པོ་བདེ་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་སོ་གཉིས་པ། མགིན་པ་ལོངས་སྤྲོད་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་བཅུ་དྲུག་པ། སྤྱིར་ག་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་བཅུད་པ། ལྟེ་བ་སྤྱུལ་པའི་
འཁོར་ལོ་ཅ་འདབ་རེ་བཞི་པ་སྟེ། ཅ་འཁོར་ཆེ་བ་བཞི་གསལ་གདབ། རྒྱས་པར་ན་སྤྱིར་ལོག་གི་
ཅ་འཁོར་རྒྱུར་བ་ནམས་ཀྱང་གསལ་གདབ་སོ། དེ་ལྟར་ཅ་གསུམ་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་བཅས་པ་
ཡང་ཡང་གསལ་བཏབ་སྟེ་གསལ་སྤྱང་ཅི་ཆེད་བྱའོ།² དེ་ཡང་རྒྱུད་དང་བྱུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་པལ་
མོ་ཆེ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐིན་ནས་རྫོགས་རིམ་པ་འབྱུག་པར་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བྱེད་
ན་མཆོམས་འདིར་སྤྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྟོག་ཏུ་བྱས་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་
ཆོག་སྤེལ་ཏུ་འབྱུག་པ་ཡིན་ཡང་། ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་པལ་ཆེ་བ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་པ་
རིམ་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་མི་རུས་པར་སྤྲུགས་ལམ་ལ་བག་ཆགས་འཛོག་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་
ཐུན་སྟོད་པ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ། དེ་ནས་སྤྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོན་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་དམིགས་
པ་རྒྱུར་ཐད་རེ་སྤྲོད་གསུང་། དེ་ལྟར་ཅ་གསལ་བཏབ་ནས་གསལ་སྤྱང་རྒྱུར་ཐད་རེ་ཆེད་པ་ན་
དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་གནད་འཆོལ་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། རིམ་ལྷ་བསྐྱུས་པ་ལས། “ཡུལ་དང་
དུས་དང་ལུས་རྒྱུད་གི། གནད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ།”³ ཞེས་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་

1 རྩེ་འཆང་ཁ་པའི་གསུང་འབྱུང་། 2 རིམ་ལྷ་གསལ་སྤྱོད་། གཙང་དབུ་། འོག་གངས་ 2006

3 རྒྱ་གསུང་དོ། ། ལག་མྱིས།

4 ལྟེ་བ་སྤྱུལ་། རྒྱུད་འབྲེལ། ཞི་རྩའི་ལ། རིམ་ལྷ་བསྐྱུས་པ། འོག་གངས་ 2006པ3 ལས་རྒྱུད་བཅུད་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “ཡུལ་དང་དུས་དང་

གནད་བཞི་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་པས། དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་གནད་མ་རྟེན་ན་རྟོགས་རིམ་
 གྲོམ་པའི་གཞི་མེད་དོ། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་གནད་ནི་སྟོང་ག་ཚེས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅ་འདཔ་བརྒྱད་པའི་
 རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་དབུས་སུ་མ་མོ་རྩེ་འཆར་ཆེན་པོའི་སྐུ་ལ་སེམས་འཛིན་ནོ། འདི་ལ་རྩེ་ཐམས་ཅད་
 མཁའ་པ་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ནས་མ་མོ་རྩེ་འཆར་ཆེན་པོའི་སྐུ་ལ་སེམས་འཛིན་ནོ། འདི་ལ་རྩེ་ཐམས་ཅད་
 ལ་སེམས་འཛིན་པར་གསུང་། རྩེ་དེ་ཉིད་ནས་རྩེ་འཆར་ཆེན་པོ་སྒོ་བཟང་རིག་ཁོལ་ལ་བརྒྱད་པ་ལ་
 སྐུ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཨ་མུང་བཀོད་ནས་དེ་ལ་སེམས་འཛིན་པར་གསུང་། སྐྱིར་དམིགས་པའི་གནད་
 མ་འཛུགས་ན་ཡི་གེ་དང་སྐུ་དང་ཐིག་ལེ་གང་ལ་སེམས་བརྩུང་ཡང་དོན་འབྲས་པར་གསུངས་ལ།
 ཨ་མུང་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ནི་རྒྱལ་བ་དཔེན་ས་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་གསུངས་ཤིང་། སྟོན་བསྟུས་
 གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁའ་པས་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཨ་མུང་ལ་སེམས་འཛིན་
 པར་གསུང་། འདིའི་གནད་ཞིབ་པ་ནི་རྒྱ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། དེ་ལྟར་སེམས་བརྩུང་
 པས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་བ་འགགས་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཞུགས་
 པའི་རྟགས་སུ་མཉམ་རྒྱུ་ཤིང་མཚུངས་འབྱུང་། གནས་པའི་རྟགས་སུ་རྒྱ་བ་འགག་ཐིམ་པའི་
 རྟགས་སུ་སྟོན་རྒྱ་བ་མེ་ཁྱེར་མར་མེ་འབར་བ་¹ལྟ་བུ་རྟགས་འབྱུང་། དེ་ནས་སྒྲུང་མཆེད་ཐོབ་
 གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པས་དཀར་དམར་ནག་པའི་སྒྲུང་བ་རྟགས་འབྱུང་། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
 སྟོང་ཆེན་ཐོབ་པར་བསྟུས་ན་ཉེར་ཐོབ་གྱི་སྟོན་དང་། ལོགས་སུ་བྱས་ན་ཉེར་ཐོབ་དཔྱད་མེད་སངས་
 པའི་མཇུག་ཏུ་སྟོང་བྱེད་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
 འཆར་བར་གསུང་། དེ་ལྟ་བུའི་འོད་གསལ་བདེ་སྟོང་གི་ངང་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅི་བྱལ་བ། འོད་
 གསལ་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་ལྟར་
 པའི་མོས་པ་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅི་བྱལ་བ། དེ་ནས་²སྒྲུང་ཡང་རགས་པའི་སྐྱུ་

ཡུལ་གྱི་ནི། གནད་ནི་བཞི་རུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་སོ།

¹ མར་མེ་སྐྱར་འབར་ ལག་ཁྱིས།

² དེས་ དཔེ་དབུག་ ལག་ཁྱིས།

འཛིན་ཏེ། སད་དུས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་གསུམ། དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་དུས་སུ་བསྐྱེད་པ་གསུམ། འཆི་དུས་སུ་
 བསྐྱེད་པ་གསུམ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་སྒྲོང་དབྱའི་ཉམས་ལེན་ལ་འབད། དེ་ལྟར་སྐྱགས་སྒྲིག་ལ་ལུས་པ་རྟེན་
 ཉས་ཅ་མདུད་ཅུང་ཟད་སྟོད་དུ་སོང་བ་ན། དཔལ་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་གི་
 མཐར་ཐུག་སྟོག་ཚེས་ཀྱི་ཀྲལ་ལོ་རྒྱུད་སྐྱགས་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་དོར་བརྒྱས་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལ་
 འབད་པས་སྟོང་བ་ལེགས་པར་ཐོན་པ་ན་སྟུང་རིམ་གཉིས་དང་། བྱམ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་གི་དོར་བརྒྱས་
 སོགས་ལ་འབད་པས་གཞིའི་འཆི་རིམ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་དུ་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་
 སྟོང་གའི་མི་ལེགས་པ་ལ་དངོས་སུ་སྟུང་ལུས་པ་ཞིག་འོང་གསུང། དེ་ལྟར་འབད་པས་སེམས་
 དཔེན་དཔེའི་འོད་གསལ་འབྱུབ་ཏུ་ཉེ་བ་ན་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ལྷག་པར་ཡང་འབད་ཅིང་། རྒྱ་
 མ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་དེ་གདམས་ངག་ཉན་ནས། དེའི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་
 བསྐྱབས་པས་དཔེའི་འོད་གསལ་འབྱུབ། འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་བ་ན་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྷ་པས་
 ཉེར་ལེན་དང་། བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལས།
 གཞིའི་འཆི་སྟོན་ལས་བར་དོ་བྱུབ་པ་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་དུ་ལམ་དུས་ཀྱི་འོངས་སྐྱེ་རིམ་པ་གསུམ་
 པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་དངོས་སུ་ལྷང་བར་བྱེད་གསུང། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ལུས་པ་དེས་གཞི་ལ་བར་དོས་
 འགས་པའི་ལུས་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་ཕྱང་ལོ་རྟིང་པ་ལ་ཁྱེགས་ནས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྟུང་
 རིམ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་དམ་བྱེད། དེ་ལྟར་བྱས་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འབྱུབ་ཏུ་ཉེ་
 པའི་མཚན་མ་མཐོང་བ་ན་སྒྲ་མ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱི་ནང་གསང་བའི་མཆོད་པ་བཅས་
 ལུལ་ཏེ་འོད་གསལ་གྱི་གདམས་ངག་ཉན་ནས་དེ་ལ་བསྐྱབས་པས་རྒྱ་འཛིན་མཁའ་དབྱིངས་སུ་
 ཡལ་བ་ཇི་བཞིན་དུ་བྱི་དང་ནང་གི་མཚན་མར་འཛིན་པའི་སྤྱང་བ་མཐའ་དག་ལུབ་སྟེ་སྟེའི་མངོན་
 བྱང་གི་དུས་དང་མཐུན་པར་ནང་གི་མངོན་བྱང་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་
 བྱེད་གསུང། དེའི་ཆེ་གཉིས་སྤྱང་གི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་དག་སྟེ་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་
 ཐུག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ། ཡེ་ཤེས་དེས་འཁོར་བའི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་ས་

འོན་དང་བཅས་པ་ཅ་བ་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པས། དེ་ལ་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་གི་རྣམ་འབྱོར་ཞེས་
 གྲུང་གསུང་། དོན་དམ་པའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷང་བ་ན་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་སྒྱར་ལྷང་ཞིང་། དེས་
 སྒྲུང་ཡང་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་སྒྲུ་བྱགས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་བྱང་
 འཇུག་ཐོབ་གསུང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་དེ་ནི། འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། “དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཡི་ཁྱོན་
 ཅམ་དུ། རྡོ་རྗེ་འབར་བའི་འོད་དག་གིས། རྒྱན་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཡི། དག་པའི་
 བདག་ཉིད་སྤང་བར་འབྱུང་། ཆངས་པ་དྲག་པོ་ལ་སོགས་ལྟས། རྣམས་ཀྱང་མཛོང་བར་མི་
 རུས་སོ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱེད་བརྒྱད་ཅུས་
 བརྒྱན་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་འོད་གྱིས་འགྲེངས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲུལ་པས་འགྲོ་
 བའི་དོན་བྱེད་རུས་པ་ཞིག་གོ། སྒྲུ་དེ་ཐོབ་ནས་དེའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་སྒྲོང་པ་ལས་གསར་དུ་སྒྲུ་
 བསྒྲུབ་མི་དགོས་པ་ནི། བཤོན་པོ་སྒྲུ་སྒྲུབ་གིས། “བྱང་འཇུག་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་ནས། སྒྲུང་
 ཞིང་གང་ལའང་མི་སློབ་སོ།”² ཞེས་གསུངས། སྒྲུ་དེའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་གོམས་པ་ལས་མི་
 སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་འབྲུག་ཏུ་ཉེ་བའི་མཚན་མ་འབྱུང་ཉེ། དེ་ལ་ནི་བདུད་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་
 དཀོགས་ཤིང་བདུད་རྣམས་སྒྲུ་བཀོང་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤུག་བྱུ་བྱུབ་
 པས་སྒྲོན་བདུད་བདུལ་བའི་ཆེ་ལྷས་རི་རྟར་བྱང་བ་རྟར་འབྱུང་བ་སྟུཌ་³ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་
 མང་པོར་གསུངས། དེ་ནས་མཚན་མ་དེ་བྱང་ནས་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཉེ་
 རྒྱ་བྱན་མོང་མིན་པའི་བྱགས་དམ་གྱི་རིས་པ་རྣམས་མཛད་པས་ཕྱིའི་མཛོན་བྱང་བྱེད་པར་ཅན་
 གྱི་དུས་སུ་ཁ་སྒྲོང་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་བྱང་འཇུག་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྒྱར་འཆང་རྒྱ་ཞིང་། སྒྲུ་དེ་
 ལས་ནམ་ཡང་མི་གཡོ་ཞིང་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཁོངས་སྒྲོད་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ངེས་པ་ལྟ་ལྡན་དུ་

1 རྟེ་པག་ལ། རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ་གསར་འདུས་ཅ་རྒྱུད། མེ་བུ་བརྒྱ་གཉིས་ལ། ཤོག་གྲངས་ 904བཟུང་ལས་བྱང་བུང་ཟད་མི་འདྲ་ཉེ། “དཔག་
 ཆད་བརྒྱ་ཉེ་རྒྱ་ཆེ་བ། རྡོ་རྗེ་འབར་བའི་འོད་དེས་ནི། སྒྲུང་འབྱུར་དག་པའི་བདག་ཉིད་དེ། རྒྱན་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ནི། ཆངས་པ་དྲག་
 པོ་ལ་སོགས་ལྟས། རྣམ་ཡང་མཛོང་བར་མི་རུས་སོ།” ཞེས་སོ།

2 རྟེ་པག་ལ། རྒྱུད་འབྲུམ། རི་མགོན་པོ་སྒྲུ་སྒྲུབ། རིས་ལྟ། རིས་པ་དང་པོ། ཤོག་གྲངས་ 24བཟུང་

3 སྟེ་ལྟ་ལྟེ། འགག་གིས།

སྟེ་ལྟ་ལྟེ། མོད་དཔམ། དཔེ་དཔམ།

བཞུགས་བཞིན་པ་ནས་སྐྱལ་སྐྱུ་བྱེ་བ་འབྱམ་ཐེར་འབྱེད་པར་མཛད་པ་ཞིག་འབྱུང་གསུང་། དེ་ལྟ་
 གཞི་ལམ་རིམ་བུ་ལྟའི་གནད་དེ་དག་ནི་གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བ་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་
 རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་པོའི་བརྒྱད་ལུང་བ་དག་ཡིན་ཏེ། ལྷན་པོ་བདག་འདྲ་བས་གསང་བའི་གནས་མཐར་
 ཐུག་པ་དེ་དག་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོགས་ཅིང་ཡང་མཚོན་མི་ལུས་ཀྱང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 དང་ལུབ་ཆེན་དཔེན་ས་པའི་གསུང་དང་། ལྷ་མ་དམ་པའི་ཞལ་ལས་ལྷུང་བ་ལྷུང་སྟོ་སྟོན་པ་ཅིང་
 ཞིག་གིས་པ་ཡིན་ལ། གསང་བ་མཐར་ཐུག་དེ་དག་ལྷ་མའི་བཀའ་བྱིན་ཁོ་ན་ལ་སྟོས་པ་ནི།
 བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་སྡེ་ལས། “དེ་ཕྱིར་འབད་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།། དད་པས་ལྷ་མ་བརྒྱུད་པ་
 ལས།། མན་ངག་དག་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ།། གང་ཕྱིར་བརྒྱུད་པའི་ལུང་གིས་བྱལ།། བརྒྱུད་པའི་
 རིམ་པས་གནས་པར་བྱེད།། དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཞལ་དང་། ལྷ་མའི་ཞལ་ལས་འབད་པ་ཡིས།།
 དེ་ཉིད་མཚོག་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ།།”¹ ཞེས་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་རིམ་ལྗེ་ལས། “དཔལ་ལྷན་
 འདུས་པའི་རྒྱུད་དུ་ནི། དེ་ཉིད་འདི་དག་རྒྱས་བཏབ་གནས།། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་
 བས།། ལྷ་མའི་ཁ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ།།”² ཞེས་གསང་བ་མཐར་ཐུག་པ་འདི་དག་ལྷ་མའི་ཞལ་
 ལས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པས། རྒྱུད་དོན་མདོན་དུ་ལྷུང་ཅིང་ཐུགས་སྤྱིང་རྗེའི་དབང་དུ་
 ལྷུང་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིང་ནས་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱ་འདོད་པ་དག་ལ་ཞིབ་དུ་སྟོན་པར་
 མཛོད་ཅིག་ དེ་ལྟར་གདམས་ངག་འདིར་ལམ་རིམ་བུ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། ཆེ་འདིར་མདོན་
 དུ་འགྱུར་བར་བྱིན་ཀྱིས་སྟོབས།། ཞེས་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་རིམ་ཀྱི་ལམ་མཚོན་པོ་རྣམས་མདོན་
 དུ་བྱེད་པའི་སྟོན་ལམ་དུ་མཛད་ཀྱང་། དོན་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་བསྟན་ཏོ། ། དེ་
 ལྟར་ན་དབང་རྣམ་པར་དག་པས་སྐྱགས་ལམ་ཐབ་མའི་སྟོན་རུང་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་དུ་ལྷུང་
 བས་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་སྟོག་ལྟར་བསྐྱུང་བ་གཞིར་བཞག་ནས་ལམ་རིམ་གཉིས་ཡན་ལག་
 དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐར་འབྲས་བྱ་མདོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་རྣམས་སུ་རྒྱུད་

१ श्री. यशदा, कुन. लुमबा, ७ फेब्रुअरी, १९७७, ३१७७५३

[illegible]

དོན་མཐའ་དག་བསྐྱུས་ནས་འདོམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་དོན་སྤྱད་ཚུལ་ལ་རྒྱུད་དང་
བྱུང་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཆམས་ལས་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་སུ་ཚུལ་
འདི་ལྟར་དུ་སྤྱད་པར་མཛད་པ་ཉིད་དོ་མཆོར་བར་གཟིགས་ནས་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པས་
རྒྱུད་དོན་སྤྱད་ཚུལ་འདིའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་གང་ཟག་གཅིག་འཆོར་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱེན་དུ་
བསྐྱུས་ནས་འཐོབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས། ཚུལ་འདི་རྩེའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཁིང་།
སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་འདིར་བསམས་ན་དོ་རྩེ་འཆོར་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གདམས་ངག་འདི་ལ་ཡིད་རང་དབང་མེད་པར་འཕྲོག་པའི་དད་པ་སྐྱེའོ། ཚུལ་
འདི་རྩེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ནི་དོ་རྩེ་འཆོར་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། “དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་
རིམ་པ་སྤྱད་པའི་ལྷགས་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ལས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རུང་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་ཡེ་
ཤེས་དོ་རྩེ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ།”¹ ཞེས་དང་། “ལམ་སྤྱད་
པའི་སྤྱིའི་ཆེངས་བྱས་པ་ནི། རྒྱུད་རྣམས་ནས་དགོས་པའི་དབང་གིས་གོང་འོག་དཔྱགས་ནས་
གསུངས་པའི་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཆོར་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱེན་དུ་འདིལ་ཤེས་པའི་
སྒོ་ནས་རྒྱུད་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱར་བཅོས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་གདམས་པའི་
མཆོག་དུ་འཆོར་བའི་ཐབས་ཡིན་པས། དོན་ཆོན་གང་དུ་བསྐྱུས་ནས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྐྱིགས་
པ་དེར་རྒྱུད་དོན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་ཤེས་པ་ཞིག་གིན་དུ་གལ་ཆེ།”² ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།
མདོར་ན་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྤྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱས་ནས་རིམ་པ་གཉིས་
པ་ལ་འབྲུག་པ་ན་སྒྲ་མ་ལྟའི་ནལ་འཕྱོར་ཤུགས་དག་དུ་བསྒྲོམས་ནས་སྤྱིང་དབུས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལྟ་
ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་ཆེ་གཅིག་དུ་སྒྲོམ་པ་དང་། སྒྲ་མའི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐུལ་པའི་བསྒྲས་པའི་
མཐར་ཐུག་ཐབ་མོ་དོ་རྩེ་བསྒྲས་པའི་མཐུ་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱུད་དུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་

1 རྩེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུག་གི་སྐགས་རིམ་ཆེན་མོ། བེུ་ལྟ་བུ། གཙང་དབང་། རོག་གྲངས་ 11453

2 རྩེ་ཆོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྲུག་གི་སྐགས་རིམ་ཆེན་མོ། བེུ་ལྟ་བུ། གཙང་དབང་། རོག་གྲངས་ 11454

གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་། འོད་གསལ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རིམ་པ་
གསུམ་པའི་སྒྱུ་མའི་སྒྱུ་དང་། རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་དང་། རིམ་པ་ལྔ་པའི་བྱུང་འབྱུག་
ནམས་ཐོབ་པར་བྱས་ཏེ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་བྱུང་འབྱུག་དོ་རྩེ་འཆར་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྲམ་མ་ལྟས་
ཁྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ་སྟུམ་བྱ།

སྒྱིང་གའི་འདབ་བརྒྱད་རྒྱ་རྒྱའི་དབྱས་དག་ཏུ།
མགོན་ཚོད་ཞབས་སེན་བཀོད་པ་ལས་བྱུང་བའི།
འོད་གསལ་སྒྱུ་ལུས་བྱུང་ཏུ་འབྱུག་པའི་ལས།
ཆེ་འདིར་མངོན་ཏུ་འགྱུར་བར་ཁྱིན་གྱིས་སྟོབས།

ཞེས་གསོལ་བ་ཤུགས་ཤུག་ཏུ་བཏབ་པས་བྲམ་མ་ལྟ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་སྒྱའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
ལྔ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྐྱུངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྦྱིས་པར་བསམ་མོ།

གཉིས་པ་སྐྱུངས་ཀྱང་བཅན་ས་མ་ཐེན་ན་འཆི་ཁར་འཕོ་བའི་ཉམས་ལེན་བྱ་ཚུལ་ནི། ལམ་
སྟེ་མ་ཐེན་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་སྟོན་གྱི་བྲམ་པ་ནམས་
ཀྱིས་འཕོ་བའི་ནམས་བྱངས་དང་། མཆན་གྱི་འདོགས་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། འོན་
བསྟུན་སྟུན་མོང་བ་ཐེག་ཆེན་སྟོང་གི་སྟོན་ས་འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན་བྱ་ཚུལ་དང་། སྟུན་མོང་མ་
ཡིན་པ་སྟགས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཕོ་བ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་གདམས་དག་འདིའི་
དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབས་ལྡེའི་སྟོན་ས་འཕོ་བ་སྟུན་མོང་བ་དང་། སྟོབས་ལྡེའི་ཉམས་ལེན་དེ་
གཞིར་བཞག་པའི་སྟེང་དུ་བྲམ་པ་ལྡེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོན་ས་འཕོ་བ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། དེ་
ལྟར་འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན་གཉིས་ལས། ད་ལྟའི་གདུལ་བྱ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྟོང་གི་
སྟོན་ས་འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་འདི་གིན་ཏུ་པན་ཆེའོ། ཚུལ་དེ་ནི་བཀའ་གདམས་སྟོ་

སྒྱུང་ལས། “ཐེག་ཆེན་འཕོ་བའི་གདམས་རབ་ནི།། སྟོབས་ལྷ་ཉིད་ཡིན་སྒྱུང་ལས་གཅེས།།”¹
 ཞེས་གང་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོབས་ལྷ་འི་སྟོན་ས་འཕོ་བ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་འཆི་བ་ལ་ཉེ་
 བར་སྟོགས་པ་ན་ཡོ་བྱད་ཅི་ཡོད་ཆེ་མ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་སོགས་ལ་ཕྱལ་ནས་གང་ལ་ཡང་
 ཆགས་ཞེན་མེད་པར་བྱ་བ་ནི་དཀར་པོ་ས་སོན་གྱི་སྟོབས་དང་། དེ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་
 གསོ་ཞིང་ཆེ་མ་ལྷ་ཆོགས་མདུན་དུ་གསལ་ལེགས་པར་བཏབ་ནས། ཡན་ལག་བདུན་པ་མཆུལ་
 དང་བཅས་པ་ཕྱལ་ལ། བདག་འཆི་ཁ་དང་བར་དོ་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱི་མ་རྣམས་སྤུངས་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་གཉིས་སྒྱུང་བ་དང་། རྒྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ནམ་ཡང་མི་བརྟེན་པར་མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
 ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལས་འདེབས་པ་ནི་སྟོན་
 ལས་གྱི་སྟོབས་དང་། བདག་གཅེས་འཛིན་འདིས་ཐོག་མེད་ནས་² ད་བར་བྱང་དུ་བཅུག་ཅིང་། ད་
 དྲུང་འདིའི་དབང་དུ་སོང་ན་གྱི་མ་ངན་སོང་གནས་སུ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ལ།
 བདག་གཅེས་འཛིན་ལ་དགྲར་བལྟས་ནས་སྒྱུང་ཅི་ཐུབ་བྱེད་པ་ནི་སྟན་འཕྱིན་པའི་སྟོབས་དང་།
 དུས་དང་གནས་སྐབས་ཅིར་གྱུར་ཡང་རྒྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་སྟོམ་
 པ་དང་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བར་བྱའོ་སྟུམ་པ་ནི་འཕེན་པའི་སྟོབས་དང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རིན་
 པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གཉིས་སྟོན་ཅི་ཡོད་གྱིས་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ནི་གོམས་པའི་སྟོབས་ཏེ་སྟོབས་ལྷ་
 པོ་དེ་གའི་ངང་ནས་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོན་གཏོང་ལོན་བསྟོམས་ཤིང་།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བཏགས་ཅམ་མ་གཏོགས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ་སྟུམ་
 དུ་སྟུ་པའི་གདེང་དང་ལྷན་པར་བྱས་ལ་དེའི་ངང་ནས་འཕོ་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱའོ།། དེའི་ཆེ་སྒྱུང་ལས་
 རི་ལྷར་བྱ་བ་ནི་གཞིགས་གཡས་པ་འོག་དུ་པལ། ལག་པ་གཡས་པ་འགམ་པ་ལ་གཏད་དེ་སྟོན་
 ལག་གིས་སྟུ་བྱག་གཡས་པ་བཀག། ཀར་པ་གཡོན་པ་གཡས་པའི་སྡེར་དུ་བཞག་ལ་བརྒྱངས།
 ལག་པ་གཡོན་དེའི་སྡེར་དུ་བཞག་ལ། སྟོན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཡང་སྒྱུང་ལས་འདི་ལྟ་

1 རྗེ་པ་ཐོང་ཁའི་གསུང་འདུས། 3 རྫོ་སྒྱུང་དོན་བདུན་མ། རོག་གུངས་ 9 བཅ

2 བདག་གཅེས་འཛིན་འདིའི་དབང་གིས་ཐོག་མེད་ནས་ ལག་ཐེས།

१ श्री गुरुभ्यो नमः । स सुप्रसन्नचित्तो भूत्वा सर्वान् विद्यायां संश्रजयाम् । विद्यापरायणम् । अथ

བརྟག་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཆོན་མ་དང་དབྱིབས་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བརྟག་ཚུལ་དང་། གྱིབ་མའི་
གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟག་ཚུལ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒོ་ལ་བརྟག་ཚུལ་དང་། མི་ལམ་ལ་
བརྟག་ཚུལ་སོགས་སྒོམ་འབྱུང་དང་། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་དང་། གདན་བཞི་སོགས་རྒྱུད་དང་བྱུ་
ཆེན་གྱི་གཞུང་ནམས་སུ་བརྟག་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་། བམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱུད་ལྟས་
བརྟག་པ་འདི་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་པས། སྒོམ་འབྱུང་ལས་ལྷ་བ་རེ་རེའི་ཡར་ངོ་ནས་བརྒྱུད་སྒྲ་
བྱག་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱུད་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་གསུངས་པ་ནམས་ཤེས་བར་བྱས་ནས། རྒྱུ་
ལྟས་སོགས་བྱུང་ན་འཆི་བྱུ་ལ་འབད། འབད་ཀྱང་མི་སྒྲོག་པར་འཆི་བའི་མཆོན་མ་ངེས་པར་
ཤར་ན། ལྷ་མའི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་དུས་ཆོད་ཤེས་བར་བྱས་ནས་འཕོ་བ་བྱ་དགོས་
ལ། དུས་ལ་མ་བབ་པར་འཕོ་བ་བྱས་ན་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལས།
“དུས་ལ་བབས་ན་འཕོ་བྱ་སྟེ། དུས་མིན་ལྟ་ནམས་གསོད་པར་འབྱུང་། ལྟ་ནམས་བསད་པ་
ཅམ་གྱིས་ནི། དཔྱལ་བར་ངེས་པར་སྟེག་པར་འབྱུང་། དེ་བས་འཆི་བའི་མཆོན་མ་ནི། མཁས་
པས་འབད་དེ་ཤེས་པར་བྱ།”¹ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་དང་བྱུ་ཆེན་གྱི་གཞུང་
མང་པོར་གསུངས། དུས་ལ་བབས་ནས་འཕོ་བ་བྱ་ཚུལ་ལ་ལྷ་མ་གོང་མ་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་སྐྱུའི་
འཕོ་བ་དང་། འོངས་སྐྱུའི་འཕོ་བ་དང་། སྐུལ་སྐྱུའི་འཕོ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་མཛད་དེ། དོན་ནི་ཆོས་
སྐྱུའི་ལམ་འཁྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེ་བ་སྒོམ་པ་དང་། ལྟེན་ལ་འཁྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་དག་པའི་ཞིང་ལ་
སོགས་པར་འཕོ་བའི་དམིགས་པ་སྦྱོང་བའོ། ཆོས་སྐྱུའི་ལམ་འཁྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱེ་བ་སྒོམ་པ་
ནི་བསྐྱེད་རིམ་སྒོན་དུ་སོང་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྦྱོང་བ་རྟེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འཆི་དུས་སུ་རྒྱུད་གི་
རྒྱུད་རིམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་བ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་འོད་གསལ་མ་བྱ་བསྐྱེས་པའི་མཉམ་
གཞག་ཅི་རུས་སུ་བསྐྱུངས། དེ་ལས་ལྡང་བ་ན་ལམ་དུས་ཀྱི་འོངས་སྐྱུར་དངོས་སུ་ལྡང་བའམ།
དེ་ལྟར་མ་རུས་ནའང་ལྡང་བར་མོས་ཤིང་། མཁའ་སྦྱོད་ལ་སོགས་པའི་རྟོན་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཏུ་

༡ རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལྟར་འབྱུང་། ཁ རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་ལྟར་འབྱུང་། ལུ་ཉེར་གཅིག་གི་ཤོག་གྲངས་ ༤༠ན།

སྒྲུབ་པ་འཛིན་ནོ།། རྒྱུ་ལ་རིམ་གྱི་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན། འཆི་
བའི་ཆེ་རབས་པ་ཉིད་ལྟེན་ཐེམ་རིམ་རྣམས་ངོས་མེད་པར་བྱས་ལ་བདེ་སྒྲུབ་གི་དཔེགས་པ་སྒྲུབ་
ཅི་བྱུང་བྱ། དེ་ནས་སྒྲུབ་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཤིང་བ་ན་འོད་གསལ་སྒྲུབ་དུ་འཆར་བ་
འདུག་སྒྲུབ་དུ་སྒྲོ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུབ་བ་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་བདེ་སྒྲུབ་ལ་འཛིན་ཅི་བྱུང་བྱ་
ཞིང་། དེ་ནས་འོད་གསལ་ཤིང་བ་ན་བདེ་སྒྲུབ་གི་ངང་དུ་འཛིན་ཅི་བྱུང་བྱའོ།། དེ་ལས་སྒྲུབ་བ་ན་
དང་པོའི་མགོན་པོར་ལྟར་བའི་མོས་པ་དང་། དེ་ནས་སྒྲུགས་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ཏུ་
སྒྲུབ་པ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ།། འདི་དག་ལ་འཕོ་བ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་མ་གཏོགས་དོན་ནི་སྒྲུ་
གསུམ་གྱི་ལམ་འབྱེད་དང་བསྐྱེད་པ་སྒྲོམ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།། ལྟེན་ནས་འཕྱོར་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཕོ་བ་
དངོས་སྒྲུབ་བ་ནི། སྒྲོམ་འབྱུང་དང་། རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་དང་། རྟོ་རྩེ་གདན་བཞི་རྣམས་ལས་ཞིབ་ཏུ་
འབྱུང་ཞིང་། འདུས་པ་ཡི་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས་ཀྱང་འབྱུང་
ངོ་།། འཕོ་བ་ལ་ནི་རྒྱུད་དེ་དག་ལས་ཤིན་ཏུ་བཟུགས་ཏེ། རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལས། “ཉིན་རེ་བྲམ་
ཐེགས་པ་དང་། མཆོམས་མེད་ལྟེན་པ་དང་། རྒྱ་འཕྲོག་འདོད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡང་། ལམ་
འདི་ཡིས་ནི་དག་འགྱུར་ཏེ། སྒྲིག་པས་གོས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྒྲིད་པའི་སྒྲོན་ལས་རིང་དུ་
འགྲོ།།”² ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གདན་བཞི་སོགས་རྒྱུད་གཞན་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་།
འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས་ཀྱང་། “ཆོ་ག་འདི་ཡིས་སེམས་ཅན་གང་། མཆོམས་མེད་བྱེད་ཅིང་
ཆོངས་པ་ཡི། སྒྲུ་པོ་བྲམ་ཐེགས་པ་ཡང་། དེ་ཡིས་མི་འགྲུབ་ཅུང་ཟད་མེད། དེ་བས་བཀའ་
ལུང་རབ་ཐོབ་ནས། དམ་སྒྲོམ་རྣམ་པར་བསྐྱུང་བྱས་ཏེ། སྒྲུ་གསུམ་འགྲུབ་པར་ཐེཛོམ་མེད།
གལ་ཏེ་སྒྲུ་གསུམ་མ་བྱུང་ན། རིག་པ་འཛིན་པའི་གཙོར་གྱུར་ཏེ། རིམ་གྱིས་ལུག་རྒྱ་ཆེན་པོར་
འགྱུར།།”³ ཞེས་འཕོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོམས་མེད་པ་སོགས་པའི་སྒྲིག་པ་

༡ སྒྲུགས་ལ་ ལག་ཁྱིས།

༢ རྟོ་རྩེ་གདན་ རྒྱུད་འགྲུལ། ཁ རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་ལྟེན་གྱི་ ལུ་ཉིད་གཅིག་ སོག་གངས་ ༤༠ན།

༣ རྟོ་བཟུན། རྒྱུད་འགྲུལ། དེ སྒྲུབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་ཡི་ཤེས། འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་། སོག་གངས་ ༡༥ན།

ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞོད་མི་རུས་པར་ངན་སོང་གི་སྤྱི་སྒོ་བཀག་སྟེ་བདེ་འཕྱོང་རྟེན་བྱས་
 པར་ཅན་ཐོབ་པ་དང་། རྟེན་དེ་ལ་ལམ་རིམ་གྱིས་བསྟོད་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་གསུངས་སོ།། འཕོ་
 བ་བྱེད་ཚུལ་ནི་སྟོབས་ལྡེའི་ཉམས་ལེན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། ལྷག་པར་སྟོམ་པ་གོང་མ་
 གཉིས་སོར་རྒྱད་པར་བྱས་ལ་ཡིད་ལ་གཅགས་པ་གང་ཡང་མེད་པར་སྟོ་བདེ་སིང་ངེ་བ་ཞིག་གི་
 སྒོ་ནས་སྤྱི་པོའི་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་བྲགས་ཟླ་ཏུ་བཏབ། བདེ་བ་ཅན་ལྷ་བྱུང་འཕོ་འདོད་ན་ཞིང་
 དེའི་སྟོད་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཡང་ཡང་བསམས་ལ་མོས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཞིང་དེར་
 ལྷུང་དུ་འགོ་བའི་འདུན་པ་བྲགས་ཟླ་ཀྱངས། དེ་ནས་འཕོ་བ་དངོས་གཞི་ལ་རྒྱུད་ནས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཐོན་པའི་སྟོ་དགུ་ཡོད་པས། སྤྱི་པོ་གསེར་གྱི་སྟོ་མ་གཏོགས་གཞན་བཅུད་པོ་
 ལེགས་པར་བཀག་གསེར་གྱི་སྟོ་ཕྱེ་ནས་འཕོ་བ་སྦྱོང་དགོས་ལ། རྒྱུན་དུ་དེ་ལྟར་མ་འདིས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི་འཆི་ཁར་དམིགས་པ་མང་པོ་འཆར་དཀའ་བས། རྟོ་རྟེ་འཆར་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་འཕོ་ཁྱིད་དཔའ་པོ་གཡུལ་འཇུག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར། ལུས་ཀྱི་དབྱས་སུ་ཅ་
 དབྱ་མ་གསལ་བཏབ། སྤྱི་པོ་ཆངས་པའི་བྱ་གཉེ། རྟོགས་གཞན་གང་དུ་ཡང་བྱ་གཞེད་པར་
 བྱས་ལ། ལྷིང་དབྱས་སུ་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ལྡེའི་རྣམ་པའམ། ཐིག་ལེའི་རྣམ་པ་གང་རུང་དུ་གསལ་
 བ་ལ་སེམས་གཏད་དེ་དམིགས་པ་འཛིན། རབ་དུ་རྒྱུད་བུམ་པ་ཅན་བཟུང་སྟེ་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་
 འཕོ་བ་ཞིག་བྱ། མ་མཐའང་འདུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕོ་བྱུང་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་པས་འཕོ་འདུན་
 ཟླ་པོ་བྱས་ལ། རྒྱ་མའི་བྲགས་ཀའི་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱང་རང་གི་སྤྱི་པོའི་ཆངས་བྲག་ནས་རྒྱ་
 རྟེའི་ནང་དུ་ཞུགས། རང་སེམས་ལྷ་སྒྱུ་འཕྲུལ་ཐིག་ལེར་གསལ་བ་ལ་བཏབ་ནས་ལྷགས་ཀྱས་བཟུང་
 བ་རྟིག་གི་ལྷགས་དང་རྒྱུད་བྱེན་དུ་འབྲེན་པའི་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་རྒྱ་མའི་བྲགས་ཀར་
 འཕོ། དེ་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་འཕོ་བར་བྱའོ།། ད་དུང་འདི་དག་གི་གནད་ཞིབ་པར་རྒྱ་མའི་ཞལ་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།། དགའ་ལྷན་དུ་འཕོ་བར་འདོད་ན་དེའི་འཕོ་བ་བྱེད་ཚུལ་རྟོ་རྟེ་འཆར་སྟོ་
 བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མན་ངག་རྒྱུད་དུ་མཛད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་ཉམས་སུ་

སྒྲ་འོ།། བདོར་ན་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱར་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དལ་འབྱོར་ཚང་པའི་དོ་རྗེའི་ལུས་རྟེན་འདི་ལ་
རིམ་གཉིས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱའོ།། གལ་ཏེ་བཙན་ས་མ་ཐེན་པར་འཆི་དགོས་
པ་བྱུང་ན་སྙན་མོང་དང་སྙན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཕོ་བའི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་མཁའ་སྦྱོད་རིག་པ་
འཛིན་པའི་རྟེན་ནས། དག་པའི་ཞིང་དུ་བསྐྱོད་པའས། ཚངས་སྦྱོད་བསྐྱབ་གསུམ་ལྡན་པའི་དལ་
འབྱོར་གྱི་རྟེན་ཞིག་བཟུང་སྟེ། རྟེན་དེ་ལ་ལམ་རིམ་གཉིས་སྟོན་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱའོ།། དེ་
ལྟར་བྱེད་ཀུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ་སྟུང་དུ།

ལམ་སྟེ་མ་ཐེན་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ན།།

བཙན་ཐབས་འཚང་རྒྱ་སྒྲ་མའི་འཕོ་བ་ནི།།

སྟོབས་ལྡ་ཡང་དག་སྦྱར་བའི་གདམས་ངག་གིས།།

དག་པའི་ཞིང་དུ་བསྐྱོད་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས།།

ཞེས་གསོལ་བ་བྲགས་ངག་དུ་བཏབ་པས། སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་སྒྲུའི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྟེ་
ལྡ་འོད་ཟེར་དང་བཙན་པའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་
ལ་ཞུགས་པས་དེ་དང་དེའི་གོགས་བྱེད་སྦྱངས། དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ།།

གསུམ་པ་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་སྒྲ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་སྟོན་ཅིང་རྒྱད་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་ཕྱིར་
ཆོགས་ཞིང་བསྐྱུ་ཚལ་ལ་གཉིས། ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་སྒྲ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་བྱས་
ཏེ་གཏོར་མ་འབུལ་བ་དང་། རྒྱད་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་ཕྱིར་ཆོགས་ཞིང་བསྐྱུ་ཚལ་ལོ།།

དང་པོ་(ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་སྒྲ་མས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་བྱས་ཏེ་གཏོར་མ་འབུལ་བ་)ནི། བདོར་ན་སྟེ་
ཞིང་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཤར་སྟོན་
ཀྱི་སྟོན་ས་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་དང་། སྒྲ་མའི་སྟུགས་རྗེ་བསྐྱལ་ཞིང་བྱིན་སྟོབས་ཞུ་བ་ནན་ཏན་

དུ་བྱས་ནས། གལ་ཏེ་ཆེ་འདི་ལ་ལམ་དེ་དག་ཤོགས་པར་མ་གྱུར་ན་སྐྱེ་བ་གཅིག་གས། གསུམ་
མམ། བདུན་ནས། རི་ལྷར་རིང་ཡང་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ལ་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
ཐོབ་པར་བྱའོ། དེའི་བར་ལ་བྲམ་མ་སངས་རྒྱས་དང་སྐྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་གདམས་
པ་ཐབ་མོ་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྟོན་པ་དང་། དེའི་མཐུ་ལས་ས་ལམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱར་
དུ་ཤོགས་ནས་རྩོམ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་སྐྱར་དུ་ཐོབ་པར་བྲམ་མ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་དུ་
གསོལ་སྟམ་པ་དང་། དེན་ཅན་ཅ་བའི་བྲམ་མ་ཐུབ་དབང་རྩོམ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཉིད་བསྐྱལ་བ་
དཔག་དུ་མེད་པའི་སྟོན་ཐོལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཐེན་གྱིང་། ད་དུང་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་
མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ནས་ཡང་རྒྱན་མི་འཆད་པས། ཞིང་ཁམས་ལ་ལར་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་
རྩལ་སྟོན་པ་དང་། ལ་ལར་སྤྱ་བལྟམས་པ་དང་། ལ་ལར་ཁབ་ནས་འབྱུང་བ་དང་། ལ་ལར་མངོན་
པར་ཤོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྩལ་སྟོན་པ་སོགས་དུས་གཅིག་དང་། སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལའང་
ཞིང་ཁམས་རབ་འབྱམས་མཐའ་ལས་སྤྱ་མེད་པར་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན། ཞིང་ཁམས་གང་
དང་གང་དུ་མངོན་པར་ཤོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་དེ་དང་དེར། བདག་གྱིང་
འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་སྐྱེས་ནས་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཀུན་འཛིན་པའི་སྤྱ་ཐོར་
འབྱུར་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་དུ་གསོལ་སྟམ་དུ།

མདོར་ན་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ།

མགོན་པོ་ཁྱོད་གྱིས་འབྲལ་མེད་རྗེས་བརྒྱུད་ནས།

སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཀུན་འཛིན་པའི།

སྤྱ་ཐོར་འབྱུར་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ས།

མགོན་ཁྱོད་གང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི།

འཁོར་གྱི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་བདག་གྱུར་ཏེ།

གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་དགོས་འདོད་མ་ལུས་བ།།

འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་བའི་བཀྲ་ཤིས་སྒྲུལ།།

ཅེས་གསེལ་བ་བྲགས་དག་ཏུ་བཏབ་བས། རྒྱ་མ་ལུ་ཆོགས་ནམས་ཀྱི་སྐྱ་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་
བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་བ་བྱུང་། རང་གི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་
བའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱད་པར་རྒྱ་མའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་དང་འགལ་
བའི་སྒྲིག་སྒྲིབ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱུངས། ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐས་ཀྱི་
ཐུ་སོར་འགྱུར་བར་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་བའི་མོས་པ་བརྟན་སོ་བྱའོ།། དེ་ནས་མཆམས་འདིར་
མཆོད་གཏོར་འབུལ་བར་མཛད་དེ། གཏོར་མ་ནི་མདོ་སྐགས་གཉིས་ཀ་ནས་བཤེགས་ཞི་བ་
དང་། འདོད་བའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱགས་པས་གལ་ཆེ་བར་གསུངས། ལྷག་པར་རྒྱ་མེད་ཀྱི་
ཀླད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱིས་མཛད་བའི་སྐྱབ་ཐབས་ནམས་ནས་ལས་གང་བསྐྱབ་ཀྱང་གཏོར་མ་ངེས་
པར་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། རབ་ཏུ་བྱུན་གྱི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལ་གཏོར་མ་འབུལ། དེ་
ཅམ་མ་ལྷོགས་ན་བྱུན་སོ་སོའི་མཐར་འབུལ། བྱུན་རེ་རེའི་མཐར་འབུལ་བ་མ་ལྷོགས་ཀྱང་བྱུན་
ཐ་མའི་མཐར་ངེས་པར་འབུལ་དགོས་པར་གསུང་། གཏོར་མའི་རྣམ་དང་སྒོད་གང་དུ་བྱ་བ་དང་།
བསྐྱེད་ཆོག་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། འདས་མ་འདས་ཀྱི་མགོན་ལ་རི་ལྟར་འབུལ་བའི་ཚུལ་རྒྱ་མེད་
ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལལ་ཆེར་ལ་སྐྱར་དུ་བྱུང་བ་རྒྱས་པ་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ཨ་ཁུ་ཡ་ཀ་རས་སྐོང་བ་དང་
མན་སྟེ་གཉིས་སུ་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་ལ། ཡི་དམ་སོ་སོའི་བྱུན་སོང་མིན་བའི་རྒྱད་པར་ནམས་ནི་
སོ་སོའི་ཀླད་དང་སྐྱབ་ཐབས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བྱའོ།། དེ་ཡང་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་མཆོན་
ན་འདུས་བའི་བྱུན་སོང་མ་ཡིན་པའི་ནང་མཆོད་དང་། གཏོར་མའི་བསྐྱེད་ཆོག་དཔྱིགས་པ་དང་
བཅས་པ་ནི་འདུས་བའི་ཀླད་ཀྱི་མ་དང་བཤད་ཀླད་དོ་རྗེ་སྐོང་བ་གཉིས་ཀྱང་བསྐྱིགས་ན་ལེགས་
པར་ཐོན་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་ཐབས་ནས་འབྱོར་དག་རིམ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།། ལ་
ཀླད་མ་ཀླད་ནམས་ལ་སོ་སོའི་བྱུན་སོང་མ་ཡིན་པའི་མཆོན་དོན་རྒྱད་པར་ཅན་རེ་ཡོད་པས།

སྐྱུ་ཐུག་པ་གཅིག་ནས་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་གཞན་རྣམས་ལ་སྐྱུར་ན་སོ་སོའི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་བྱ་ཚོས་དང་མཚན་དོན་རྣམས་འབྲུག་པས་དེ་ལྟར་མི་བྱ་བར་གསུང་། དེས་ན་ཡི་དམ་རྩོ་
 རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན་ནང་མཚན་དང་མཚན་གཏོར་བྱིན་རྒྱལ་ས་
 རྣམས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚེ་ག་ལྟར་བྱ། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་སོགས་གཞན་ལའང་སོ་སོའི་ཚེ་
 ག་ལྟར་བྱའོ།། གཏོར་མཐོན་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། རང་རྩོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
 གནས་ནས་རྒྱུད་སྒྲེ་བཞིའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་གཏོར་འབུལ་དུ་བྱུང་བར་གསུང་། དེ་ནི་སྐྱུ་
 ཐུག་པ་སོ་སོའི་ནང་མཚན་འབུལ་ཚུལ་གྱིས་བྱང་ཤེས་སོ།། གདམས་ངག་འདིར་ནི་རང་བདེ་
 གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གང་ལ་གནས་པ་དེའི་སྒོ་ནས་ནང་མཚན་དང་མཚན་
 གཏོར་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ་ས་ལ། སྐྱུར་ཚོགས་ཞིང་དུ་གསལ་བཅུ་བའི་རྒྱ་མ་ཡི་དམ་
 སངས་རྒྱུས་བྱང་སེམས་དཔའ་པོ་མཁའ་འགྲོ་ཚོས་སྐྱོར་སྐྱུར་མ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་གཏོར་
 འབུལ་བར་མཛད་དོ།། གཏོར་འབུལ་གྱི་ཆེ་ག་རྒྱས་བསྐྱུས་ནི་སྐུ་ཐུག་དང་བསྐྱུན་པས་ཚོགས་ཅིང་།
 གཞན་ཡང་སྐྱུ་ཐུག་པ་པོ་རྟོགས་པ་མཐོང་པའི་དབང་གིས་གཏོར་མ་འབུལ་ཚུལ་དང་མཐོན་བསྐྱེད་
 ཚུལ་སོགས་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་མང་པོ་བཤད་དེ། ཆེ་ག་མང་བས་མ་སྒྲིས་སོ།། དེ་ལྟར་
 གཏོར་མ་ལུལ་ནས་རྒྱ་མ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་ནས་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ལ་སྒོ་
 སྐྱོར་བ་ལ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བ་དང་སྐྱུ་ཐུག་པ་མཐར་བྱིན་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་འཕྲིན་ལས་
 འཚོལ་བ་སོགས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཕྱིར་ཚོགས་ཞིང་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ་ནི།

དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཅུ་བའི་རྒྱ་མ་མཚོག།

བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཕྱིར་དབྱེས་བཞིན་སྐྱུ་ཐོར་བྱོན།།

སྐྱུར་ཡང་སྐྱེད་གཏི་བརྒྱའི་ཟེུ་འབྲུལ།།

ཞབས་སེན་འོད་ཆགས་བརྟན་བར་བཞུགས་སུ་གསོལ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲ་མ་སྒྲུབ་དབང་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཚོགས་ལ་
 བྱིན་གསང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོད་པ་སྤྲུལ་ཏེ། ལམ་དེ་དང་དེ་དག་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བའི་གསོལ་
 འདེབས་ཤུགས་འག་ཏུ་བྱས། དེ་ནས་སྒྲ་མ་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ལ་གསལ་སྤར་འདོན་ཅི་སྒྲུབ་བྱ་
 ཞིང་དད་ཀྱས་ཤུགས་འག་ཏུ་བསྐྱོམས་པས། དེ་ན་ཅན་ཅ་པའི་སྒྲ་མ་སྒྲུབ་དབང་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་
 པོའི་སྤྱགས་ཀ་ནས་འདྲ་ཐེང་འཕྲོས། མཐའ་སྐྱོར་ན་བཞུགས་པའི་ནི་ཁྱོ་རབ་འབྱམས་རྣམས་ལ་
 ཐོག་པས་རིམ་གྱིས་འོད་དུ་ཞུ་ནས་དེ་ན་ཅན་ཅ་པའི་སྒྲ་མ་ལ་ཐིམ། དེ་ན་ཅན་ཅ་པའི་སྒྲ་མ་སྒྲུབ་
 དབང་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དགེས་བཞིན་དུ་རང་གི་སྦྱི་པོར་ཁྱོན། སྦྱི་པོ་ནས་དབྱ་མའི་ནང་བརྒྱད་
 དེ་སྦྱིང་དབྱས་ཀྱི་རང་སེམས་ལ་ཐིམ་པས། སྒྲ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་རང་སེམས་གསུམ་
 དཔེར་མི་སྦྱེད་པའི་ར་རྒྱལ་བརྟན་པོའི་རང་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅི་སྒྲུབ་བྱ། དེའི་རང་ནས་དགའ་
 ལྷན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཕྲ། རྫོགས་རིམ་ཐབ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་ལ་འཇུག་གོ། འདིར་
 རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་མཐུན་པར་རྗེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཚོགས་ཞིང་
 བསྐྱེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་ཡོད་དེ། ཚུལ་འདི་ནི་གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བ་ཆེ་གཅིག་
 ཉིད་ལ་ཟུང་འཇུག་སྒྲུབ་པའི་མན་ངག་གི་གནད་མཐར་སྒྲུབ་སྟེ། ཞིབ་པར་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། དེ་ལྟར་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་
 བྱི་རྒྱད་སྟེང་སྟེང་པོ་སྒྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱགས་དམ་གྱི་མཐིལ་བྱིན་རྣམས་ཀྱི་ཆོན་ཀ་ཤིན་དུ་ཆེ་
 བ་ཞིག་སྟེ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ནས་ལམ་འདི་མདོན་དུ་མཛད་པའི་དམ་པ་རིམ་པར་ཁྱོན་པ་
 ལས་བརྒྱད་པའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཐིག་པ་ལྟར་དང་། ལྷག་པར་སྒྲུབ་ཆེན་ཆོས་དོན་རྗེ་ལ་རྒྱལ་
 བ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་ཞལ་བསྟན་ཏེ་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་དང་།
 ཁྱད་པར་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་སེམས་དཔའ་སྤུམ་བཅེགས་ཅན་འདི་གནང་། སྒྲུབ་ཆེན་ཆོས་དོན་
 རྗེས་ཀྱང་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་སྦྱང་པོར་མཛད་པས་འཇའ་ལུས་དོན་རྗེའི་སྤྱ

བརྟེས། རྒྱལ་བ་སློབ་བཟང་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་འདུག་གི་སྟུ་བརྟེས་པ་ཡིན་ཞེས་པར་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སློབ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འདིའི་ཐབ་ཁྱིད་གནང་སྐབས་ཡང་ཡང་གསུང་ཞེས་བདག་གིས་ལྷ་མ་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་ཞལ་ལས་དངོས་སུ་སོས་སོ།།

གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་ནི། ལྷ་མ་མཚོད་པའི་ཆོག་ཆོགས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཆོགས་ཞིང་བསྐྱས་ནས་དགའ་ལྡན་བཀའ་བརྒྱུད་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་སྲོལ་བྱག་ཆེན་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་འདོན་པར་མཛད། གཅིག་ཕྱར་དམིགས་རྣམ་སྟོང་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་གཅིག་ཕྱར་སྟོང་བཤམ། ཆོགས་སུ་འདོན་པ་གང་བྱེད་ཀྱང་མཐུག་ཏུ་བཟང་པོ་སྟོད་པ་དང་། གསང་འདུས་སྟོན་ལམ་དང་། དགའ་ལྡན་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྟོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྟོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་བྲག་པོས་བསྟོ་སྟོན་རྒྱས་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱ་ན།

འདི་ལྟར་བགྱིས་པའི་རྣམ་དཀར་དགེ་བ་ཡང་།།

དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་སྤྱས་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།།

མཛད་པ་སྟོན་ལམ་མ་ལུས་བསྐྱབ་པ་དང་།།

ཕུང་རྟོགས་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ།།

དེ་ཡི་མཐུ་ལས་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་བདག །

ཐེག་མཆོག་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་།།

ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་དང་།།

རིམ་གཉིས་ལམ་གྱི་བསྟོད་པ་མཐར་ཐིན་ཤོག །

བདག་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་དེང་ནས་བྱང་ཚུབ་བར།། བགྱིས་དང་བགྱིད་འགྱུར་དགེ་བ་ཅི་

བསགས་པ། ཞིང་འདིར་རྗེ་བཙུན་ཟླ་མའི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད། འབྲུང་མེད་རྗེ་རྩ་བུར་བཙུན་
 སྤྱིར་བསྟོད། སྤྱི་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་དག་ཟླ་མ་དང་། འབྲུང་མེད་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་ལ་མཛདས་སྟེན་
 ཅིང་། ས་དང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རབ་རྗེགས་ནས། རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག །
 ཅེས་བསྟོ་སྟོན་བྱའོ། རྗེ་རྗེ་འཆང་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་འདིར་བསྟོ་སྟོན་མཛད་
 ཚུལ་འདི་ནི་ཡིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞེ། བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལམ་བྱ་ཚུལ་ལ་མདོ་སྟེ་ལས་མཐའ་ལས་པ་ཞིག་
 གསུངས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་སྤྱར་བ་རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་འབྲུམ་ཐུག་
 བཙུ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྟུས་པ་ནི་བཟང་པོ་སྟེན་པའི་སྟོན་ལམ་ཡིན་
 པར་གསུངས་ཤིང་། བཟང་སྟེན་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྟུས་པ་ནི། “འཇམ་དཔལ་
 དཔལ་མོས་རི་ལྟར་མཐེན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་
 སུ་བདག་སྟོབ་ཅིང་། དག་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྟོ། དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་
 རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས། བསྟོ་བ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྟུགས་པ་དེས། བདག་གི་དག་པའི་རྩ་
 བ་འདི་ཀུན་གྱང་། བཟང་པོ་སྟེན་སྤྱིར་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བར་བཞི།”¹ ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་
 གཉིས་པོ་འདི་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གཤགས་པས་འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ་དུ་གསུངས། བཟང་
 སྟེན་ཀྱི་སྤྱིར་པོ་ཆོགས་བཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནད་བསྟུས་ནས་གདམས་ངག་འདིར། འདི་ལྟར་
 བཞུས་པའི་རྣམ་དཀར་དག་བ་ཡང་། དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་སྤྱས་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི།
 མཛད་པ་སྟོན་ལམ་མ་ལུས་བསྟུབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ཡང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པས།
 “རྒྱལ་སྤྱས་སྟོན་ལམ་གསྐྱའི་སྤྱང་རྣམས་ནི། དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྟོན་ལམ་ནང་འདུས་པར།
 གསུངས་སྤྱིར་དག་རྩ་རི་སྟེད་བསགས་པ་ནི། ཀུན་གྱང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟོས།
 ཚུལ་འདི་བསམས་ཤིང་མདུན་མ་ལེགས་ནས་གདལ། བཀའ་རིན་ཆེན་རྗེ་བཙུན་མཐེན་པའི་

1 རྟེན་གཤམ་ མདོ་སྟེ། ཨ་ མདོ་ལས་སོ་ཆེ། ཤོག་གྲངས་ 369བཤ ལས་བྱུང་བ་ཅུང་ཐད་མི་འདྲ་ཞེ། “འཇམ་དཔལ་རི་ལྟར་མཐེན་ཅིང་དཔལ་
 པ་དང་། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ནི་རྗེས་སུ་བདག་སྟོབ་ཅིང་། དག་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྟོ།” ཞེས་སོ།

གཏིང་།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བསྟོ་བ་སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་དམ་ཚེས་འཛིན་
 པའི་བསྟོ་སྟོན་ཉིད་མཚོག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་ལྟར། གདམས་ངག་འདིར་ཡང་། ལུང་རྟོགས་དམ་
 ཚེས་འཛིན་པའི་རྒྱ་རུ་བསྟོ། ཞེས་དམ་ཚེས་འཛིན་པའི་བསྟོ་སྟོན་མཛོད། ཡང་མདོ་སྐྱབས་ཀྱི་
 གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཏུ་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་འགྲུབ་པའི་སྟོན་ལམ་བྱེད་པ་ལས་ལྷག་པ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། རྒྱལ་བ་སྤྲུམ་
 བཅས་སྐྱབས་གཏིང་ནས་མཉེས་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ལམ་ཡིན་པས། གདམས་ངག་འདིར་ཡང་
 རྒྱལ་དེ་མཛོད་པ་ནི། དེ་ཡི་མཐུ་ལས་ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་བདག །ཐེག་མཚོག་འཁོར་ལོ་བཞི་དང་
 མི་འབྲུལ་ཞིང་། དེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་ལྟ་བ་དང་། རིམ་གཉིས་ལམ་ཀྱི་བསྟོད་པ་
 མཐར་ཕྱིན་ཤོག །ཅེས་གསུངས། འཁོར་ལོ་བཞི་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱིས། “མཐུན་པར་གྱུར་
 པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། སྤྲེས་བྱ་དམ་པ་ལ་ནི་བརྟེན་² པ་དང་། བདག་ཉིད་ལེགས་སྟོན་
 སྟོན་ཡང་བསྟོད་ནམས་བཞིས། འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་ཁྱོད་ལ་མངའ།”³ ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། དེས་ན་སྟོ་སྟོན་དང་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་རྩོམ་ཆེ་འཆང་སྟོ་བཟང་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་
 གསུང་རྩོམ་ཆེ་ཆེན་ལྷན་པ་དེས་ཀྱང་མདོ་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོག་འཁྱོལ་བ་འདི་དག་ལ་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་སྟོན་མཚན་སྐུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རྒྱལ་ནི། གདམས་ངག་འདིའི་གཞུང་ཉིད་ལས།
 སྟོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཏུ་གང་སྤང་བདེ་སྟོང་གི་རང་བཞིན་ལྟ་དང་ལྟ་མའི་རྣམ་རོལ་ཏུ་བལྟ་བ་
 སོགས་བསྐྱེད་རྟོགས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ལམ་ཀྱི་རིམ་བཤམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟོ་
 སྟོང་གི་གནད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་སྟོ་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་མ་བྲལ་བའི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྟེན་
 པར་བྱ།

1 རྩོམ་ཁ་བའི་གསུང་འབྲུམ། 10 གསུང་མོར་བྱ། རྩོམ་རྟོགས་བཞི་དང་། གཅང་དབང་། རྟོག་གངས་ 64ན3

2 བསྟོན་ བྱོད་དབང་།

3 རྩོམ་སྟོན། རྩོད་ཡིག་ 2 མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ བཞེས་རྒྱུད། རྟོག་གངས་ 63བ3

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིང་པོ་ངེས་འབྱུང་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 མེས་པོ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་གསུམ་ལ་དན་ཤེས་ནར་མར་བསྐྱེན་བཞིན་པའི་རང་ནས་
 དབང་པོའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་དང་། མི་ཉལ་བར་ནལ་འཕྱོར་ལ་བཙོན་ཞིང་
 ཉལ་བའི་ཆེ་རི་ལྷ་རྩ་བ་དང་། ཁྱས་དང་ཁ་ཟས་ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་ལ་བཙོན་པར་བྱེད་པ་ནམས་
 བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་ལས་རི་ལྷ་རྩ་བ་འབྱུང་བ་ལྷ་རྩ་བ་ཞིང་། ལམ་ཐུན་མོང་བའི་ཉམས་
 ལེན་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་སྒྲོང་བ་གཞིར་བཞག་ནས། སྐྱགས་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་ཉམས་
 ལེན་ཐུན་མོང་མིན་པ་བྱ་¹ཚུལ་ནི། དེ་ལྷ་རྩ་བ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལམ་རིམ་པ་
 གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་འབད་བས་ལུས་སེམས་དུབ་པར་གྱུར་ན་ངལ་བའོ་ཞིང་ལུས་དྲས་
 པར་བྱེད་པའི་ནལ་འཕྱོར་སྒྲོང་། དེའི་ཚུལ་ནི་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལས། “མཐོ་གང་ཅམ་གྱིས་
 དབགས་པར་ནི། སྤྱི་པོར་དཀྱིལ་འཁོར་བརྟག་པར་བྱ། ཨྱི་ནི་དབུས་སུ་གནས་བསམས་
 བས། བདུད་ཅི་ལྷ་པོ་དབབ་པར་བྱ། རྩོམ་པོ་སྒྲོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གཟི་
 ཅན་འགྱུར། ལུས་དང་ངག་སེམས་བདེར་གནས་པར། འགྱུར་བ་འདི་ལ་དོགས་པ་མེད།”²
 ཅེས་གསུངས་པ་ལྷར། རང་ལྷ་རྩ་བ་གསལ་བའི་སྤྱི་གཙུག་ནས་མཐོ་གང་ཅམ་འབགས་པའི་ནམ་
 མཁར་མི་³ལས་སྒྲུ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཆ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པའི་འོག་དུ་སྒྲུ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཨྱི་དཀར་པོ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་མགོ་ཐུར་དུ་བསྐྱེན་
 བས་ཡོད་པར་བསམས་པའི་སྒྲུ་བ་ཨྱི་དང་བཅས་པ་ལས་འོད་ཟེར་སྤྱོགས་བཅུར་འཕྲོས་པས།
 སྤྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་རིགས་ལྷ་ཡབ་ལུས་ཀྱི་ནམ་པར་ཐུན་དངས་

༡ བྱེད་ ལག་ཁྲིས།

༢ ལྷ་བགལ་རྒྱུད་འབྲུམ། ཅ གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད། མེའུ་བཙུ་བདུན་པ། བོག་གངས་ ༡༩༥༩ན ༡ ལས་བྱུང་བ་རྩུང་བའི་འདྲ་ཞེ། “མཐོ་
 གང་ཅམ་གྱིས་དབགས་པར་ནི། མགོ་པོར་དཀྱིལ་འཁོར་བརྟག་པར་བྱ། ཨྱི་ཡིག་དབུས་སུ་གནས་བསམས་ནས། བདུད་ཅི་ལྷ་པོ་དབབ་པར་
 བྱ། རྩོམ་པོ་སྒྲོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གཟི་ཅན་འགྱུར། ལུས་དང་ངག་སེམས་བདེར་གནས་པར། འགྱུར་བར་འདིར་ནི་མེ་ཆོས་
 མེད།” ཅེས་སོ།

༣ མ་ ལག་ཁྲིས།

ནས་ལྷ་བ་ཨོ་དང་བཅས་པ་ལ་ཐེམ། དེ་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱང་བ་རང་གི་སྤྱི་
 མོ་ནས་ཁྱལ་པ་ལས། རང་ལྷར་གསལ་བའི་སྤྱི་མོ་ནས་རྒྱུ་མཐིལ་གྱི་བར་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་
 གང་། སངས་རྒྱས་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་འོན་རྒྱལ་མོ་བ་ལས་ལུས་སེམས་ལ་བདེ་
 བ་བྱད་བར་ཅན་སྤྱེས། ལུས་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས། ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་འཆི་མེད་ཆེའི་དངོས་བྱུང་མོ་བ་ལར་བསམས་ཤིང་། ཁ་སྐྱོར་བྱམ་པ་ཅན་
 ཅུང་ཟད་འཛིན། འདི་རྒྱན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་ན་ལུས་སྟོབས་རྒྱས་ཤིང་སྐྱ་དཀར་དང་གཏེར་མ་
 སོགས་མི་འབྱུང་བ་དང་། གཞོན་ཤ་དང་ལྷན་པ་དང་། དགེ་སྦྱོར་ལ་སྤྱོད་ལྷགས་ཆེ་ཞིང་ལུས་མི་
 ངལ་བ་དང་། ཆེ་རིང་བ་ལ་སོགས་པའི་སན་ཡོན་མང་ཏུ་གསུངས་སོ།། གཞན་ཡང་ཟས་ཅུང་
 ཟད་ཁྱ་བའི་འོག་ཏུ་ལྷེ་བའི་ཁ་སྐྱོར་བྱམ་པ་ཅན་ཅུང་ཟད་རེ་བཟུང་ན་ཟས་འཇུ་ཞིང་ནད་མི་སྤྱེད་
 པ་དང་། དེ་ལྷན་ཏུ་གོམས་པ་ལས་ཆེ་རིང་བ་སོགས་སན་ཡོན་མང་ཏུ་གསུང་། དེ་དག་ནི་དགེ་
 སྦྱོར་ལ་ཆིག་སྤྱིལ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཆེ་ལུས་སེམས་དུལ་པ་གསོ་ཞིང་ལུས་ཏན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
 ཡིན་ལ། ལུན་མཚམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གཙོ་བོ་ལུན་མོང་མིན་པའི་དབང་པོའི་སྐོ་སྤྲོམ་ཚུལ་ནི།
 རང་གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་དོ་རྩེ་འཆར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངར་
 ཉས་ཐ་མལ་གྱི་སྤྱང་ཞེན་བཀག་སྟེ། དབང་པོ་དུག་གི་ཡུལ་དུ་གང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དང་
 ལྷའི་རྣམ་པར་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་གང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའི་རྣམ་འགྱུར་
 ཏུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལ་གོམས་ནས་གང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་འགྱུར་ཏུ་
 འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ། དེ་ལ་གོམས་ནས་ཡུལ་སྤྱང་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་རྣམ་འཛིན་
 ཏུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་པོ། གང་སྤྱང་ཐམས་ཅད་ལྷར་འཆར་བ་ལ་སྐོབ་ཚུལ་དེ་ནི་འདུས་པའི་རྩ་
 རྒྱུད་ལས། “གཞུགས་སྤྱི་སོགས་སྤྱགས་པ་ཡིས། ལྷ་ཉིད་དུ་ནི་རྟག་ཏུ་སྒྲོམ། ཡང་ན་དེ་ལ་
 སྒྲོམ་པ་ནི། རིགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པར་བསྒྲོམ།”¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུགས་ཀྱི་སྤྱང་བ་

¹ རྟེན་གཤམ་རྒྱུད་འདུམ། ཅ གསང་འདུས་རྩ་རྒྱུད། མེའུ་བདུན་ལ། སོག་གངས་ ༡༠༠བ་ཡས་ཤུང་བ་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་སྟེ། “གཞུགས་སྤྱི་
 སོགས་སྤྱགས་པ་ཡིས། ལྷ་རྣམས་ཉིད་དུ་རྟག་ཏུ་སྒྲོམ། ཡང་ན་དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་ནི། དེའི་བ་རྣམ་པར་བསྒྲོམས་པས་བསྒྲོམ།” ཞེས་སོ།

དང་། ཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བ་ཀླམས། དེ་དག་ལྷགས་དང་བྱུག་རྒྱུ་འབྱུར།¹ ཞེས་གསུངས་
 སོ། ། ཟས་ཀྱི་ཀླུ་འཕྲོར་ཐུན་མོང་མིན་པ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བཟའ་བདུང་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤ་ལྷ་
 དང་བདུད་ཅི་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་རང་ལྟར་གསལ་བ་ལ་མཚོད་པ་འབྱུང་བའི་མོས་པ་བྱ་
 བ་དང་། ལྷུ་བ་ཐབས་མདོར་བྱས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷེ་དང་། མ་གྱིན་པ་དང་། སྒྲིང་ག་ཀླམས་
 ལྷངས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། ལག་པ་དགང་གཟར་ལྷགས་དང་། བཟའ་བདུང་སྟེག་ཟས་ལྷ་
 མོས་ཏེ་ནང་གི་སྒྱིན་སྟེག་གི་སྒྲོ་ནས་ལོངས་སྟོང་པ་དང་། གཙོ་མོར་བཟའ་བདུང་གང་བྱེད་སྒྲིང་
 དབུས་ཀྱི་ཁྲ་མ་ལྷ་ལ་མཚོད་པར་བསམས་ནས་ལོངས་སྟོང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡོན་སྦྱང་ཞིང་བྱ་
 ལོན་དུ་མི་འབྱུར་བ་དང་། བཟའ་བདུང་གང་བྱས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་གསོག་པའི་ཐབས་
 ལྷ་²འབྱུར་བ་སོགས་པན་ཡོན་མང་པོ་རྒྱད་དང་བྱུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཀླམས་ལས་གསུངས། དེ་
 བཞིན་དུ་གོས་གྱོན་པའི་ཆེ་ནའང་ཁྲ་མ་ལྷ་ལ་འབྱུང་བའི་མོས་པ་བྱ། འདི་དག་ལ་རྒྱུད་སྟེ་འོག་
 མ་ནས་རོལ་བ་གསུམ་གྱི་ཀླུ་འཕྲོར་ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ནི་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་པའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
 ལ། འདིར་ཁྲ་མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པ་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཀླུ་འཕྲོར་ཀླམས་ཤེས་
 པར་བྱས་ནས་སྦྱོང་། དེ་ལྟར་གོམས་ན་བཟའ་བདུང་སོགས་ཀྱིས་ཆེ་དོན་མེད་དུ་འདའ་བ་དུ་མ་
 ཞིག་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ལམ་དུ་བསྐྱུར་ནས་དོན་ཆེན་པོ་བྱེད་པས། ལྷུ་བ་པ་སྒྲིང་པོར་བྱ་འདོད་
 པ་ཀླམས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་བཅས་པ་འདི་དག་གནད་ཆེ་བར་གཞུང་ངོ་། ། ཉལ་བའི་ཀླུ་
 འཕྲོར་ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི། དགས་པ་ཉེར་ལཱི་ཐིམ་རིམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤང་བ་བསྐྱུས་ཏེ་བདེ་ཆེན་
 འོད་གསལ་གྱི་རང་དུ་གནས་པའི་མོས་པ་བྱ་སྟེ། གཉིད་དུས་ཀྱི་བསྟེ་བ་བསྒྲོམ་པའོ། ། ལྟར་བའི་
 ཀླུ་འཕྲོར་ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི། སྒྲིང་པོའི་ཀླུ་འཕྲོར་མ་ཀླམས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་འཆང་དབུངས་དང་ཁྲ་
 མ་དུའི་སྒྲ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་འོད་གསལ་ལས་ལྷའི་སྐྱུར་ལྟར་བའི་མོས་པ་བྱ་འོ། ། ལྷས་ཀྱི་

1 རྟེན་གཤམ། རྒྱུད་འབྱུངས། མ་རྩེ་སྒྲིང་པོ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད། མོག་གངས་ ༤༤ན་3 ལས་བྱུང་བའི་ནང་ནས་ཆོགས་རྒྱུང་གཅིག་ཅུང་ཟད་མི་འདྲ་
 སྟེ། “ཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་འཕྲོ་བའི་ཀླམས།” ཞེས་སོ། །

2 ཐབས་ཆེན་པོར་ ལག་གིས།

ནལ་འབྱོར་ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི་ཐུན་མ་ལ་སོགས་པ་དང་གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྟུང་མོ་
 རྣམས་ཀྱིས་བཟུལ་གྱིས་ཀྱི་ཐུན་བྱངས་དང་མོལ་མོའི་ཐུན་དང་བཅས་ཐུན་ཆུས་དབང་བསྐྱར་བའི་
 མོས་པ་བྱའོ།། བོང་དུ་བཤད་པའི་ཐུན་མཆོམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དེ་དག་ཀྱང་ཐུན་སྟོམ་པ་གསུམ་
 ཀྱི་བཅས་མཆོམས་ལ་དྲན་གྱིས་བསྟེན་ཅིང་། ལྷག་པར་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་རྣམས་
 ལ་དྲན་གྱིས་བསྟེན་པ་གཞིར་བཞག་ནས། དེའི་ཡན་ལག་དུ་འབྱེད་གྱིས་པ་དགོས་ཀྱི། དམ་
 ཆེག་དང་སྟོམ་པ་ལ་གཅེས་སྤྲུས་ཀྱི་དཔེ་དོར་ཏེ་ལྟའི་གསལ་སྤང་དང་ར་རྒྱལ་ཙམ་ཞིག་ལ་རེ་བ་
 རྟོ།། ཅ་བ་མོར་ཏེ་ཡལ་ག་འཆོལ་བ་ལྟར་ས་སྟོང་གིན་དུ་རྒྱང་གསུང་རོ།། དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་
 རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱར་བ་ལ་བསྐྱིམས་ནས་འབད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་མང་བ་སོགས་ཀྱིས་དམ་
 ཆེག་ཉམས་ཆག་བྱང་ན་དེ་མ་ཐག་གསོ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྩ་ལྷུང་སོག་ན་
 བེ་བཤགས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། གླ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་དབང་ཁྱབ་དང་། ལུས་དུས་
 ཀྱིས་དེ་མ་གྲུབ་ན་བདག་འཇུག་གི་སྟོན་པ་གསོ་དགོས་ལ། བཟའ་བ་དང་། བསྐྱར་བ་དང་།
 བསྟེན་པའི་དམ་ཆེག་ཉམས་པ་གཞན་རྣམས་གསོ་བ་ལ་རྒྱད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་རྣམས་
 ལས་ཐབས་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་ཅིང་མཆོད་ནས་གསོ་བ་དང་། དཔའ་མོའི་
 སྟོན་མོའི་སྟོན་པ་གསོ་བ་དང་། གཏོར་མའི་ཆོ་གའི་སྟོན་པ་གསོ་བ་དང་། ལེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྟེ་
 ཐབས་མོ་བསྐྱུག་པའི་སྟོན་པ་སྟོང་བ་དང་། ཁུས་དང་གཟུངས་སྤྲུགས་ཐབས་མོའི་བཟླས་བརྟེན་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྤྲིག་ལྟར་སྟོང་བ་དང་། རན་འགོ་དབྱུག་བལ་གྱི་ཆོ་གའི་སྟོན་པ་སྟོང་བ་དང་། ར་བྱེད་
 རཁའ་འཕྱོའི་སྤྱིན་སྟེག་གི་སྟོན་པ་སྟོང་བ་དང་། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་བཟླས་ཀྱི་སྟོན་པ་
 སྤྲིག་སྤྱིབ་སྟོང་ཞིང་དམ་ཆེག་གསོ་བ་དང་། དམ་ཆེག་དོ་རྩེའི་བཟླས་པའི་སྟོན་པ་གསོ་ཞིང་སྟོང་
 བ་སོགས་མང་དུ་གསུང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཀྱང་སྟོང་ཐབས་ཀྱི་མ་གསུམ་པོ་དེ་དང་། དཀྱིལ་
 འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟོང་བ་རྣམས་གསལ་ཆེ་བར་གསུང་། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་

༡ ཆོ་གའི་སྟོན་པ་སྟོང་བ་དང་། ཏིམ་ནག་པོ་སྤྲིག་པའི་གཟུགས་སུ་དམིགས་ཏེ་མ་བྱེད་མཁའ་འཕྱོའི་ ལག་ཐོས།

བཟུངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་འབྲུག་བཟུངས་ན་ཅ་ལྟར་ཡང་སྒྲོར་བྱས་པ་དང་། ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་
 རེ་བཟུངས་ན་སྒྲིག་ལྟར་གི་འཕེལ་ཁ་གཙོད་པར་གསུང་། དམ་ཆིག་དོ་རྗེའི་བཟུངས་པ་ནི། འབྲུག་
 པའི་ཅ་ལྟར་དང་གཞུང་མང་པོ་ལས་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་དོན་ཡོད་བྱུང་པ་ལ་དམ་ཆིག་དོ་རྗེའི་
 ལྷ་ཞེས་པ་དང་། དམ་ཆིག་འབྲུགས་པའི་ལྷ་ཞེས་པ་དང་། དམ་ཆིག་བྱུང་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཞེས་
 པ་སོགས་དམ་ཆིག་ཉམས་ཆགས་སྒྲོར་བ་ལ་འིན་རྟུ་བསྐྱུགས་པའི་ལྷར་གསུངས་འིང་། དམ་
 ཆིག་དོ་རྗེའི་བཟུངས་པ་བྱེད་ཚུལ་ནི་རང་ཡི་དམ་རྟུ་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་སྒྲ་ཆོགས་བརྒྱ་དང་
 ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲེང་རྟུ་རྒྱ་ལས་རལ་གྱི་འཆངས་གཞུང་ལ་རྒྱས་མཚན་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་
 ལྟར་པ་ལས་དམ་ཆིག་དོ་རྗེ་སྐྱུ་མདོག་ལྟར་ཁྱ་ཞལ་གསུམ་ཐུག་བྱུག་པ་ལུས་བཅས་བསྐྱེད་ལ་
 གནས་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱལ། ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱུན་བྲངས་ནས་བསྐྱེལ། དབང་བསྐྱར་ཡབ་ལ་མི་
 བསྐྱེད་པ་དང་ལུས་ལ་དོན་བྱུང་གིས་རྒྱས་གདལ། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཟླ་བའི་སྒྲེང་རྟུ་སྒྲ་ཆོགས་དོ་
 རྗེའི་སྒྲེ་བར་རྒྱ་ལྟར་ཁྱ་སྐྱུགས་སྒྲེང་གིས་བསྐྱོར་བར་བསམས་ལ། རྩི་ལྷུང་ལྷུང་རྩི་ལྷུང་། ཞེས་
 པའི་སྐྱུགས་བརྒྱ་སྒྲོར་སོགས་ཅི་བྱས་སུ་བཟུངས་ཤིང་། སྐྱུགས་ས་སོན་དང་བཅས་པ་ལས་བདུད་
 ཅིའི་རྒྱན་བབས་པས་རང་གི་ལུས་ཐམས་ཅད་གང་། དམ་ཆིག་ཉམས་ཆགས་ཐམས་ཅད་དབང་
 པོའི་སྒྲོ་དང་པ་སྐྱེའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་ནག་ཉིལ་ཉིལ་འཛོན། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཅན་རྟུ་བྱུར། ཟག་མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཆོམ་པར་བསམ་མོ། ཟ་བྱེད་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱེན་
 སྒྲིག་གྱུར་ཐུག་ལེན་མཛོར་བ་རྒྱད་པ་ལྟར་བྱའོ། ། གཞན་ཡང་བསམ་གསུང་གི་སྒྲོ་རྟུ་མ་ལ་འབད་
 པ་དང་། གདམས་པ་འདིའི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་སྒྲོན་པའི་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་
 བཅས་པ་ལ་བརྟ་བ་དང་། ལམ་འདི་སྒྲོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལས་གདམས་པ་ཡང་ཡང་
 ཉན་པ་དང་། ལམ་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྐོགས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་རྟག་རྟུ་འགྲོགས་འིང་། ལམ་
 འདི་ལ་མོས་པ་མེད་པ་དང་བྱིན་རྒྱལས་ཉི་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱ་མ་རྣམས་ལ་དམ་ཆིག་གི་སེལ་ཡོད་པ་

སོགས་སྒོགས་ངན་སྒོར་བ་ཡིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་སོགས་ལས་འདི་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཆོགས་མཐའ་
 དག་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། “དགེ་བ་ཤེས་དོལ་བའི་ཞལ་ནས། ཞར་ལ་ཆོགས་གསོག་པ་དང་སྤྱི་བ་
 བ་སྒོར། ལྷ་དང་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་རུས་ཤིང་དང་བཅས་ནས་ནམ་ཉན་གྱིས་
 བསམས་ན། ལོ་བརྒྱར་མི་སྟེ་སྟམ་བ་ཞིག་ཀྱང་འདུས་བྱས་སོན་མི་སྟོད་བས་ཅི་ཞིག་ལྟར་ལ་
 སྟེ་བ་ཡིན།”¹ ཞེས་གསུང་ལ། རྩི་ཐམས་ཅད་མཁུན་བ་ལ་མགོན་སོ་འཇམ་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་
 གདམས་པ་འདི་གནང་བའི་ཆེ། སྒྲ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་དབྱེར་མེད་ཏུ་བྱས་ནས་གསོལ་བ་
 འདེབས་པ་དང་། བསམ་གསུང་རྒྱ་ཆེན་སོ་ལ་འབད་པ་དང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་སོའི་གཞུང་ལ་དཔྱོད་པ་
 རྣམས་གསུམ་སྤྱི་བ་ཏུ་བྱས་ནས་རྒྱན་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཞེས་གདམས་པ་
 ལྟར། བཀའ་བརྒྱད་² འདིའི་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཕྱག་ལེན་དེ་བཞིན་ཏུ་མཛད་པས། དགའ་ལྷན་
 སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་བཟང་འཛིན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་དེ་དག་ལ་གཞན་རྒྱུ་མི་འཛོག་
 བའི་ངེས་པ་བཅའ་ནས་རྣམ་ཐར་འཁྱོངས་པ་དགོས་ཀྱི། མོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་འགའ་ཞིག་གི་
 རྩིས་སུ་འབྱངས་ནས་སྐྱབ་པ་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་སེམས་འདུལ་བ་མ་གཏོགས་གཞུང་ལ་བལྟ་བ་
 སོགས་སྟོས་པ་བྱ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྟེས་ན་ནི། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྟོང་སོ་ཤིང་རྩ་ཆེན་སོའི་
 གཞུང་ལུགས་རྣམས་གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་མ་སོང་བར་ཕྱིའི་ཆོག་གི་སྟོས་པ་ཅམ་ཏུ་སོང་བ་
 ཡིན་པས་རྩི་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་བཀའ་བརྒྱད་³ འདི་ལ་གནས་མ་ཡིན་པའི་སོག་ཏོག་ཏུ་
 འབྱུང་གསུང་ངོ་། ། གཞན་ཡང་གདམས་པ་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་སྟོང་སོར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཐུན་མཆོམས་སུ་ཡང་གང་སྟངས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་ལྟའི་གསང་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་རོལ་ཏུ་འཆར་བ་ལ་
 བསྐྱབ་ཅིང་། རྒྱ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་སྟོང་དབྱས་ཀྱི་སྒྲ་མ་དཔང་སོར་བཞག་སྟེ་བྱེད་པ་དང་། ལུས་སྟངས་
 ཐམས་ཅད་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཐབས་སུ་ཅི་འབྱུང་བྱེད་པ་སོགས་ཐུན་དངོས་གཞི་ལ་བསྐྱེད་ས་

1 རྩི་ཆོང་ཁ་བའི་གསུང་འབྱས། བ་ལས་རིས་ཆེན་སོ། གཙང་དབང་། སོག་གྲངས་ 6436

2 རྒྱུད་ མོད་དཔལ། དཔེ་དཔལ།

3 རྒྱུད་ མོད་དཔལ། དཔེ་དཔལ།

སའི་ཐཱ་མའི་ནལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཞིག་འཁོར། དེ་ལྟར་དོ་རྩེ་འཆང་སྒོ་བཟང་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་སའི་གདམས་ངག་དོ་རྩེའི་ཆེག་ལྟ་ཐཱ་མ་མཆོད་སའི་ཆོ་གའི་
 མན་ངག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྟན་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དམ་སའི་མགོན་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཐོག་མར་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སྦྱངས་ནས་རྒྱུད་ལ་སྒྲོང་བ་ཐོན་ངེས་ཤིག་འཁྱུང་། དེ་ནས་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་
 སོས་ཡིད་ཆེས་ཆེར་བསྒྲིད་དེ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་རིངས་པ་ན་དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཐོབ་པར་
 འཁྱུང་ལ། དབང་དུས་སུ་ཁས་སྐྱབས་སའི་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་བསྦྱང་བ་གཞིར་བཞག་ནས་
 རྒྱགས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཐཱ་མའི་ནལ་འབྱོར་ལམ་ཀྱི་སྒྲོག་ཏུ་བྱེད་དགོས་པས། དགོ་
 སེམས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ངང་ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་སའི་སྦྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་
 རྒྱུད་འཁུལ་ངེས་ཤིག་འཁྱུང་། དེ་ནས་རིམ་པ་དང་སོའི་ནལ་འབྱོར་བསྐྱོམ། དེ་ནས་སྒྲོང་བརྩུད་དང་
 མཆོད་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ། དེ་ནས་ཆོགས་ཞིང་གསལ་བཏབ་ལ་སྦྱབས་གསུམ་མ་ལུས་འདུས་
 སའི་བདག་ཉིད་དུ་མོས་པ་བརྟན་སོའི་སྒྲོ་ནས་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུལ་དང་བཅས་པས་མཆོད་
 ཅིང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་གང་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲོང་གི་ངང་བཞིན་དུ་ལྟ་བཞིན་སའི་ངང་
 ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་སའི་ངེས་དོན་བྱུང་པར་ཅན་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་
 བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་འཁོར། དེ་ནས་བཀའ་བྲིན་གསུམ་ལྟར་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་སྦྱབས་གསུམ་ཀུན་
 འདུས་ལ་གསོལ་འདེབས་བརྒྱ་ཅ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་ལྟགས་ཐག་ཏུ་གདབ་ཅིང་། ཡོན་
 ཏན་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་བསམ་པ་དང་། བཀའ་བྲིན་ཆེན་པོ་རྩེས་སུ་བྱན་སའི་སྒྲོ་ནས་གསོལ་བ་
 ལྟགས་ཐག་ལ་རྒྱན་རིང་བ་བཏབ་སྟེ་དབང་བཞིའི་བྱིན་རྒྱབས་ཁྱེས། དེ་ནས་སྒྲ་མའི་ཐུགས་
 བསྐྱལ་སའི་མཆོན་རྒྱགས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་རྒྱན་རིང་དུ་བྱ། དེ་ནས་སྒྲ་མ་ལྟ་ཆོགས་སྒྲོམ་བཞིན་སའི་
 ངང་ནས་མདོ་རྒྱགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཀྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ལ་ཤར་སྒྲོམ་བྱ་སྟེ། ཐོག་
 མར་ལམ་ཀྱི་ཅ་བ་བཞེས་གཉེན་བསྟེན་སའི་རྩལ་ལ་ཤར་སྒྲོམ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དད་གུས་ལྟགས་ཐག་
 བསྐྱེད་ལ་ལམ་ཀྱི་ཅ་བ་རྩྭགས་པ་ཞིག་འཁྱུང་། དེ་ནས་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྟེན་དཀའ་བ་དང་

རིང་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཚུལ་བསམས་ཏེ་ཆེ་འདི་ལས་སྒོ་ལོག་པ་ཞིག་ལ། དེ་ནས་སྤྱབས་འགྲོ་
ལས་འབྲས་བསམས་ཏེ་སྤྱི་མའི་དོན་ལ་འབད། དེ་ནས་འཁོར་བ་སྤྱིའི་སྤྱག་བསྐལ་བསམས་ཏེ་
སྤྱི་དཔ་མཐའ་དག་ལས་སྒོ་ལོག་པ་ཞིག་ལ། ལམ་བསྐལ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐར་པའི་ཐབས་
ལ་བསྐལ། དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དང་གཞུང་ཤིང་བདག་པས་གཞན་
གཅེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱེས་བྱའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད། དེ་
ནས་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཐབས་པོ་ཆེ་མཐའ་དག་
གི་གནད་བསྐྱས་པ་ལ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་སྒོ་བ་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཐབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་ལ་
སྒྱུར་ཞིང་སྒྱུར་ཏུ་རྒྱད་ལ་སྤྱེ་བའི་སྒོན་ལམ་ཤུགས་དག་ཏུ་གདབ་པོ། དེ་ནས་དབང་རྣམ་པར་
དག་པས་སྤྱགས་ལམ་བསྒྲོམ་པ་ལ་སྒོ་དུང་དུ་བྱ་བ་དང་། སྒོ་དུ་སྒྱུར་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྒོ་མ་
པ་དག་པར་བྱ་བ་གཞིར་བཟུང་ནས་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བསྐལ་བས་རྫོགས་རིམ་
ཡོངས་རྫོགས་སྤྱེ་བའི་དགོ་ཅ་སྤྱིན་པ་ཞིག་ལ། དེ་ནས་ལམ་རིམ་པ་ལྷ་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐལ་བས་ཏེ་
རྒྱང་འདུག་གི་བར་ལ་སྒོ་བ་ཅིང་ལམ་དེ་དག་སྒྱུར་ཏུ་རྒྱད་ལ་སྤྱེ་བའི་སྒོན་ལམ་ཤུགས་དག་ཏུ་
གདབ་པོ། དེ་ལྷ་བྱའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བྱའི་གདུལ་བྱས་སྤྱིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་
རྒྱང་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ཐབས་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་ཡིན་གསུང་པོ། དེ་ལྷ་བྱའི་གདུལ་བྱ་
མཆོག་མིན་ཡང་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་དེ་དག་ལ་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་དང་སྒོན་ལམ་ངེས་པར་
གདབ་དགོས་ཏེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་འབགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྤྱི་རྣམས་སྤྱི་ལམ་གྱི་ཡན་
ལག་སྤྱ་མོ་ངེས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པ་ལ་བསྐལ་དགོས་ཚུལ་ཡང་དང་
ཡང་དུ་གསུངས་ཤིང་། ལྷག་པར་དབལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་དང་རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་
དགོངས་པའི་མཐེལ་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པ་ལ་སྒོ་བ་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འབྲོམ་རིན་པོ་ཆའི་ཞལ་
ནས་། “བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་བྱ་བ་ཞི་ལམ་གྱིས་འཁྱེད་ཤེས་པ་འདི་སྤྱི་མའི་བཀའ་བརྒྱུད་²མིན་པ་

༡ ལྷ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཡང་སྒྱུར་ ལག་ཤིས།

༢ རྒྱུད་ མེད་དབང་། དཔེ་དབང་།

ལ་མེད།”¹ ཅེས་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་འདི་རྩོམ་མཁས་ཀྱི་ལོ་ན་དུ་བྱོན་
 པའི་བཀའ་བློན་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བར་གསུང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པའི་
 མཐིལ་ཡིན་པ་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་ཡང་ཡང་འབྱུང་སྟེ། རིམ་ལྡན་གསལ་བའི་སློན་
 མེ་ལས། “བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་བཟུང་འབྲས་བུ་བྱུང་འདུག་གི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་རྣམས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ། ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རེ་ལ་གོ་བ་ཤེས་པ་འདི་
 ཆགས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་ལམ་རྫོགས་པར་བསྐྱོད་པའི་གཞི་ཆའི་བར་ཐིངས་པ་ཡིན་པས་
 གཞན་དང་མི་འདྲ་ལ།”² ཞེས་གསུངས། རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས་ཀྱང་། “ལམ་
 ལ་ཐོག་མར་སློབ་པ་ནས་མཐར་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་བར་ཡོངས་རྫོགས་གསུངས་
 པའི་མཐར། དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ལམ་བྱུང་མོང་བ་ལ་སྦྱངས་ནས་རྒྱུད་འོས་སུ་བྱུང་བ་ན་ཆ་མ་
 མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་རྣམ་པར་དག་པའི་དབང་ལམ་ཐབ་མོའི་རྟེན་དུ་སྦྱབ་པར་བྱས་ཏེ་ཤེས་པ་
 སྦྱངས་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྟོམ་པ་གཟུང་། དེ་ནས་སྐབས་དེ་དང་གཞན་དུ་སྦྱངས་པའི་སྟོམ་པ་
 གསུམ་ལ་གཅེས་སྦྱས་སུ་བྱས་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་བསྦྱང་བ་གཞིར་བཞག་ནས་བྱུང་བཞིའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱིས་རིམ་པ་དང་པོ་བསྟོམས་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་སྟེ་འདི་དག་ཅ་
 སྟེན་པར་བྱ། དེ་ནས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བྱུང་བར་ཅན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་བྱུང་འདུག་གི་སྦྱ་
 བསྐྱབས་ན་མདོ་སྟེ་དང་རྒྱུད་སྟེ་མཐའ་དག་གི་གནད་རྣམས་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆ་
 རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རང་གིས་འཛིན་
 ཅིང་གཞན་ལ་འདྲ་སྟེ་ལ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།”³ ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉམས་མགུར་དུ་ཡང་། “དེ་
 ལྟར་རྒྱུད་དང་འབྲས་བུའི་ཐེག་ཆེན་གྱི། ལམ་མཚོག་གཉིས་ཀར་དགོས་པའི་བྱུང་མོང་ལས། རི་

1 རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྱུང་། བ ལམ་རིམ་ཆེ་ག། གཅོང་དབང་། ཐོག་གྲངས་ 156 ལས་ “བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བྱ་བཞི་ལམ་གྱིས་
 འབྱོར་ཤེས་པ་འདི་སྟེན་” ཞེས་འབྱུང་རྩོ།

2 རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྱུང་། ར རིམ་ལྡན་གསལ་སྟུན། གཅོང་དབང་། ཐོག་གྲངས་ 3196

3 རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་འབྱུང་། ག ཐུགས་རིམ་ཆེན་མོ། ཐུབ་བཅུ་བཞི་ག། གཅོང་དབང་། ཐོག་གྲངས་ 10433

བཞིན་བསྐྱེད་ནས་མཁས་པའི་དེད་དཔོན་གྱི། མགོན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་མེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེར།
 ལྷགས་ནས་ཡོངས་རྫོགས་མན་ངག་བསྟེན་པ་དེས། དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དོན་དང་ལྡན་པར་
 བྱས། རྣལ་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་བགྱིས། ཐར་འདོད་ཁྱེད་ཀྱང་དེ་བཞིན་བསྐྱེད་
 འཆལ་ལོ།¹ ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེས་ན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་དངོས་སུ་མན་ངག་
 ལུས་ཀྱང་སྤར་གསུངས་པ་དེ་དག་ལས་ལྷག་པ་གསུང་དུ་མེད་པས། རྫོང་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
 གྱིས་རྫོང་རྗེ་འཆར་རྫོང་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་མན་ངག་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་
 ལུས་ཆང་བ་འདི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད་ལྷུང་བའི་མན་ངག་ཡིན་པར་གཏིང་
 རྣམ་ཡིད་ཆེས་བྱའོ། མན་ངག་འདི་ལ་ནི་རྫོང་རྗེ་འཆར་རྫོང་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་རང་ཉིད་
 གྱིས་ཀྱང་བསྤྲུགས་པ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ། གདམས་ངག་འདིའི་གཤམ་དུ།

དེ་ལྟར་ཞག་རེ་བཞིན་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱས་ན་མདོ་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་
 ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་འགྱུར་ཞིང་། འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་བརྟན་པར་འགྱུར་
 པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། མདོ་རྒྱུད་དམ་པའི་མན་ངག་པོ་མའི་མཚོ། རྣམ་དཔྱད་ས་འཛིན་དབང་
 པོས་བསྐྱབས་པ་ལས། སྟོན་མེད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩིའི་ཀ་ལ་ཤ། སྤྲུལ་བཟང་ལེགས་ཀྱིས་
 ཆོགས་ཀྱི་ཉེར་འཆོར་གྱུ་བ། གང་འདི་གུས་ལྡན་སྟོབ་མ་མཐའ་དག་གི། སྤྱིང་སྟན་མ་ལུས་
 སེལ་བའི་སྟོན་མེ་དང་། འཛིག་རྟེན་འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་དགེ་ལེགས་ནི། མཐའ་དག་སྤྱར་དུ་
 འགྲུགས་པའི་ལྷགས་ཀྱུའང་ཡིན།

ཞེས་མདོ་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་། འདིའི་གནད་ཤེས་ནས་ཉམས་
 སུ་སྒྲངས་ན་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱར་བ་ལས་
 ཀྱང་ཆེས་སྤྱར་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྱེད་པའི་ཐབས་མཚོག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། འདི་ལྟ་བུའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཐ་ན་སྟོན་ལམ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་འབད་དགོས་པ་ནི། བཤད་

1 རྗེ་ཆོང་ཁ་བའི་གསུང་འབུམ། 10 ལམ་རིམ་ཉམས་མགྱུར། གཙང་དབང། རོག་གྲངས་ ༥༡༧༤

རྒྱུད་དོན་མེད་པ་ལས། “རྣལ་འབྱོར་བས་ནི་འདི་ལ་འབད།”¹ ཅེས་དང་། འདུས་པ་ཡེ་ཤེས་
 ཞབས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་ལས་ཀྱང་། “མཚན་གྱི་དེ་ཉིད་རབ་གསང་
 གསང་།། སྟོན་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཐ་ན་འབྱུག། སྦྱུང་པ་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་འབད།”² ཅེས་གསུངས་སོ།
 ལས་ཡོངས་རྫོགས་འདི་དག་ལ་སྟོབ་པའི་ཆེ་ལམ་འོག་མ་འོག་མ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་གོང་
 མ་གོང་མ་རྣམས་ལ་སྟོབ་འདོད་ཆེར་འབྱོ་བ་ཞིག་དང་། གོང་མ་མཉན་པའི་ཆེ་འོག་མ་ལ་བསྦྱུབ་
 འདོད་ཆེར་འབྱོ་བ་ཞིག་དགོས་གསུང་། གཞན་ཡང་འདི་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ། བཀའ་གདམས་
 རྫོང་རྫོང་ལས། “བརྟག་དབྱུང་གཉིས་ཀྱིས་ཐར་བར་བྱ།”³ “ཉོན་མོངས་གང་ཆེ་སྟོན་ལ་སྦྱང།”⁴
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཉོག་པ་སྦྱང་སོས་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡང་བརྟགས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་
 ཤིང་། དེ་ཡང་བཤེས་གཉན་ལ་གྲུས་པ་རྒྱུང་བར་སྦྱང་ན་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆད་པས་དགེ་
 སྦྱོར་ལ་འབད་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་ས་སྟོད་མི་འབྱུང་བས། ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་འཛིན་འབྲེལ་པའི་སྟོན་ལས་
 གསོལ་འདེབས་ལུགས་དྲག་ཏུ་བྱ་ཞིང་ཟླ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ལ་རྩལ་དུ་འདོན། ཡང་གཉན་ཉེ་
 དུ་རང་ཡུལ་གྱ་རོགས་སྟོགས་མཆེད་བཟའ་བདུང་སོགས་ལ་ཆགས་ཞེན་གྱིས་ཆེ་འདིའི་སྦྱང་
 ཤེས་ཆེན་དཔལ་འབྱོར་དང་མི་རྟག་པ་བསྟོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་ནས་ཆེ་འདིའི་སྦྱང་ཤེས་
 ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅི་ལུབ་བྱ་དགོས་ཏེ། ཆེ་འདིའི་སྦྱང་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་ན་ཕྱི་མ་མི་དྲན་པས་
 ཆོས་བྱ་འདོད་རྣམ་དག་མི་འབྱུང་། དད་པ་ཁ་ཞེ་མེད་པ་མི་སྟེ། སྦྱུངས་གནས་ལ་སྟོན་ལིང་སྦྱང་
 མི་ཡོང་། ལས་རྒྱ་འབྱས་ཀྱི་སྦྱང་སྦྱང་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བྱེད་པ་མི་འོང་བས་ཡོན་ཏན་གོང་མ་⁵ཡང་
 སྟེ་ཐབས་མེད་དོ། ། འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་འད་དམིགས་སྟོར་གོང་མ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་མི་འདོར་

1 རྩེ་བཀའ་རྒྱུད་འབྲུམ་ 3 རྫོང་རྫོང་། རེ་བྱ་དགུ་བཤེས་ཤོག་གྲངས་ 142བཤེས་ལས་ལྷུང་བ་མི་འདྲ་སྟེ། “སྦྱགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་པེ་
 ཞིང་།། རབ་ཏུ་འབད་བས་བསྟོམ་པར་བྱ།” ཞེས་སོ།

2 རྩེ་བསྟན་རྒྱུད་འབྲུམ་ 1 སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་། ཤོག་གྲངས་ 16ནས་ལས་ལྷུང་བའི་ཆོགས་བཅད་
 མཐའ་མ་རྒྱུང་ཐད་མི་འདྲ་སྟེ། “སྦྱུང་པ་ལ་ནི་ཤིན་ཏུ་འབད།” ཅེས་སོ།

3 རྩེ་མ་ཐོང་ཁའི་གསུང་འབྲུམ་ 3 རྫོང་རྫོང་དོན་བདུན་མ། ཤོག་གྲངས་ 3ནས་

4 རྩེ་མ་ཐོང་ཁའི་གསུང་འབྲུམ་ 3 རྫོང་རྫོང་དོན་བདུན་མ། ཤོག་གྲངས་ 3བཤེས་

5 གོང་མ་གང་ ལག་ཁྱིས་

བར་མ་མཐའ་ཡིད་ཤར་ཅམ་གྱི་སྒོ་ནས་བག་ཆགས་ཅི་ཐེབས་དང་། རྒྱད་ལ་སྒྱར་དུ་སྒྲིལ་བའི་སྒོན་
ལམ་རེ་རེས་བར་བྱ་དགོས་གསུང་། དེས་མཆོན་ནས་དམིགས་སྒྲོར་གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱད་
ལ་སྒྱར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་སྒོན་ཡོན་རི་ལྷ་རྩ་བའི་བྱུང་བ་དང་། དེ་དང་དེ་དག་གི་ཆེ་གོགས་
སེལ་བོགས་འདོན་རི་ལྷ་རྩ་བའི་དགོས་པ་སོགས་ལམ་ལྷ་རྩ་བའི་དང་སྒྲོགས་རེར་མ་ལྷ་རྩ་བའི་དང་། ལམ་
ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་རྒྱད་ལ་སྒྱར་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་གལ་ཆེ་ཞིང་དགོས་པ་ཆེ་བའི་གནད་
གྱི་དོན་མང་དུ་ཡོད་དེ། ཞིབ་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། དེ་ལྟ་
བུའི་ཚུལ་གྱིས་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ལ་རབ་ཆེག་སྒྲིལ་
དུ་བྱས་ཏེ་ཐུན་བཞིའམ་དུག་དུ་སྒྲོང་། མ་མཐའ་ཐུན་གཅིག་དུ་ཡང་བྱས་ཏེ་ཡིད་འཕྱར་གྱི་སྒྲོང་
བ་འདོན་པར་བྱེད་པ་ནི་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྒྲིང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་མཆོག་དུ་སྒྱུར་པ་ཡིན་
ནོ། དེ་ལྟར་དགའ་ལྡན་སྒྲིལ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱར་པ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་ཉམས་སུ་བྲམ་ཏེ་སྐལ་བ་
དང་ལྡན་པ་གཞན་ལའང་རྒྱ་ཆེར་སྒྲིལ་བར་བྱའོ། རབ་འབྱམས་ཞིང་ན་ཆེ་མེད་བད་དཀར་ལྟར་
བསྐྱགས་ཆོད་དུས་འགྲོ་བའི་མགོན་དང་སྐུ་བས་གཅིག་མཉམ་མེད་ཤུ་བུའི་རྟོག་། རབ་འབྱམས་
རྒྱུད་སྒྲིལ་བཞི་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་གང་སྒྲིལ་ཆ་ཤས་ལས་བྱུ་བྱུ་བདག་དཔལ་ལྡན་དོ་རྩེ་
འཆང་། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་ཀུན་ཡེ་ཤེས་གཅིག་བསྐྱུས་བྱང་སྒྲོགས་བསྐྱར་པའི་སྒོན་མེ་འཇམ་
མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྒོ་བཟང་གསལ། རབ་འབྱམས་རྒྱལ་ཀུན་སྒྲིལ་གཟུགས་སྒྲིལ་མ་མཆོག་
གི་ཞབས་སེན་འོད་དཀར་བདག་སྒྲིང་ཀུན་འཕེལ་འབྱུང་རྟག་དུ་བཞུགས། མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོའི་
གཏིང་མཐའ་མི་མཛོན་ཞིང་། ཐབ་དོན་ལོར་བྱ་སྒྲོགས་ཅམ་མཐོང་བར་དཀའ། ཆོ་མིག་ལྟོངས་
ཤིང་སྒྲུངས་པ་དམན་སྒྱུར་པ། བདག་འདྲས་ལམ་བཟང་རིན་ཆེན་རི་ལྷ་རྩ་བའི་རྟེན། ཉམ་རྒྱུད་སྒྲུང་
བྱ་སྒྲིལ་མེད་གཤོག་རྒྱལ་གྱིས། རྒྱ་གཏིང་ཆེན་པོ་དཀྱུག་པར་ཅོལ་བ་བཞིན། ལྷན་པོ་ཉམ་
རྒྱུད་བདག་འདྲས་ཐབ་མེད་གནས། འབྱེད་པར་ཅོམ་པ་མཁས་རྣམས་ཁྲེལ་བའི་གཞི། དེ་ལྟ་
ནའང་རྒྱལ་བས་བྱིན་བརྒྱབས་ཆོ། སེམས་མེད་སྒྲོན་གིང་ལས་ཀྱང་ཆོས་སྒྲུབ་བྱུང་། ལྷ་མི་ཐ་

མཁ་འགས་ཀྱང་ཐབ་མོའི་གནས།། བཟོ་ཁིང་སྒྲེང་བར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལས་འབྱུང་།། དཔལ་
 ལྷན་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས།། བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་གསུང་གི་འོད་སྤང་གིས།།
 བདག་སྟོ་བསྟོའི་གོ་སར་རབ་སྤེ་བས།། ལེགས་བཤད་སྤང་ཅི་གསར་པ་འདི་ཐོན་ནོ།། སྟོ་བཟང་
 གསུང་རབ་ཡིད་བཞིན་དགའ་ཆེ་ལ།། རྒྱད་ལྷན་དཔ་པའི་བྱིན་རྒྱལས་རྒྱན་གཤེར་ལས།། ཐོན་
 པའི་སྟོན་ཆུང་མན་ངག་སྟོང་པོ་ལ།། ལུང་དང་རིགས་པའི་ཡལ་འདབ་རབ་ཏུ་རྒྱས།། ཆ་ཆང་
 ལམ་གྱི་འདབ་སྟོང་རབ་བཞད་པ།། ལེགས་བཤད་དཔག་བསམ་འདོད་དགུའི་སྟོན་ཤིང་འདི།།
 ཟར་འདོད་རྐང་དུག་ཡོངས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དང་།། ལུབ་བསྟན་དགའ་ཆེ་མཛེས་པའི་རྒྱན་དུ་
 བསྐྱབས།། དེ་ནི་གངས་ཅན་སྟོ་གསལ་བྱང་བའི་ཆོགས།། སྟོན་ཆུང་བདུད་ཅིའི་སྟོང་པོ་འདི་
 འཁྱུངས་ལ།། དར་དེར་ལེགས་བཤད་དབྱངས་སྟོན་སྟོང་དག་གིས།། སྟོགས་ཀྱན་ན་བའི་བརྟུང་
 ལེན་རྒྱས་པར་མཛོད།། ལྷ་མ་ལྷ་ལ་རྒྱན་རིང་གསོལ་བཏབ་ཅིང་།། ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་བྱི་མེད་
 རིགས་པ་ཡིས།། ལེགས་པར་བཏགས་ནས་སྤྱར་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་།། ཁོངས་པར་སྤྱར་ན་ལྷ་མ་
 ལྷ་ལ་བཤགས།། ལུག་པའི་བྱ་རྒྱུང་འཁྱལ་ལམ་སྟོ་སྤྱར་ཀྱང་།། བཅི་ལྷན་ས་མས་ཡལ་བར་མི་
 འདོར་བཞིན།། ལུགས་རྗེའི་གཏེར་ཆེན་ལྷ་མ་ལྷ་ཆོགས་ཀྱིས།། བདག་གི་ཁོངས་པ་རྒྱ་བཅས་
 དག་པར་མཛོད།། ཆང་ལ་མ་ཁོར་ལམ་བཟང་འདི་འབྲ་དང་།། མཇལ་ཡང་ད་དུང་ཆེ་འདིར་
 མའོན་ཞེན་པ།། སྟོང་མེད་བདག་ལ་ལྷ་མས་ལུགས་རྗེས་གཞིགས།། ཆེ་ལྷག་དོན་ལྷན་ལུས་
 པར་བྱིན་ཀྱིས་རྒྱོབས།། ཆེ་སྤང་འདི་ཡི་བྱ་བ་ཅི་བྱས་སྟེ།། ལམ་བཟང་འདི་འབྲ་བྱིས་ནས་རྟེན་
 དགའ་བས།། རྒྱལ་བས་བསྟགས་པའི་དཔེན་པའི་ནགས་ཁོད་དུ།། གཡེང་མེད་ཅེ་གཅིག་སྟུབ་
 པ་མཐར་སྟོན་ཤོག །རྒྱལ་འདིར་འབད་ལས་དུང་དང་ཀུན་ལྷན།། རབ་དཀར་དགེ་བ་གང་ཞིག་
 བསགས་པ་དེས།། ལུན་རིང་བྱིན་ཀྱིས་བསྐྱུངས་པའི་མ་རྒན་རྣམས།། ལམ་བཟང་འདི་ཡིས་
 སྟོན་ཅིང་ཁོ་ལ་སྤྱར་ཅིག །རི་སྟོང་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས།། འོད་ཀྱི་སྤང་བ་སྟེར་བ་དེ་
 སྟོན་དུ།། ལེགས་བཤད་འདིས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་འགྲོ་འདི་ལ།། ལམ་བཟང་བལྟ་བའི་སྤང་བ་སྟེར་

ཡུར་ཅིག ། ཡུར་མཛད་མཐོན་དང་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ། ། གསང་བདག་བཀའ་སློང་རྣམ་མང་
 ཆོས་པའི་རྒྱལ། ། གནས་གསུམ་དཔའ་ལོ་མཁའ་འཁྱོའི་ཆོགས་བཅས་ཀྱིས། ། ཆོས་པའི་རྒྱལ་པ་
 འཕྲིན་ལས་མ་གཤེས་ཞིག ། བཀ་དང་པདེ་བ་མ་ལུས་འཡུར་པའི་གཞི། ། རྩོ་པམང་དོ་རྩེ་འཆར་
 སྟི་མདོ་རྒྱལས་ཀྱི། ། བསྟན་པ་སྟོགས་ཏུས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་ཡུར་ཏེ། ། འཁྱོ་ཀུན་བདེ་པ་འགོད་པའི་
 བཟུལ་ཤིས་ལོག།

ཅེས་ཐུ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་གསལ་བའི་ལན་ད་ལྷན་པར་ཁྱེ་པ་སྟུན་རྒྱུད་མཁ་རག་གི་གཏོར་མཆོད་ཅེས་ལུ་བ་འདི་ནི།
སྟུ་དང་བཅས་པའི་འཕྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་རྣམ་འཛེན་དཔལ་པ་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་ལད་གསོ་པར་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁེན་
པ་རྗེ་བཙུན་རྫོང་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོས། དཔེན་མ་སྟུན་རྒྱུད་ཀྱི་མཁ་རག་གི་སྟེང་པོ་ཐུ་མ་མཆོད་པ་ལད་
སྟེང་དཀྱིར་མེད་མ་འདི་མ་ཁྱིད་ཡིག་རྒྱས་པ་མཁ་རག་གི་གཏོར་ལྷན་ལྷན་པར་ཁྱེ་པ་ཁྱིག་གིས་ཤིག ཅེས་བཀའ་བསྟུན་པ་
ལ་ཤེན་ནས། བཀའ་བཞིན་སྟུ་བ་པ་མཆོད་པའི་མཆོག་ཏུ་བསམས་བཀའ་ལྟར་སྟེ་པོས་མཆོས་ཏེ། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དཀྱིས་བཞིན་
རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། ལས་བཟང་འདི་ལ་ཤེན་ནས་ལུབ་པ་མཆོག་ཤེས་པའི་ཐུ་མ་དཔལ་པ་ལས་ཆོས་འདིའི་སྟུན་རྒྱུད་ཀྱི་མཁ་
རག་པོ་ལ་དག་པོ་སྟེང་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཐུ་མ་དཔལ་པའི་ཞལ་ལས་ཤོས་པའི་མཁ་རག་ལ་གཞི་བྱས། ལད་པས་རག་འདི་
གང་ལས་བརྒྱས་པའི་རྩ་བའི་བྱངས་འདུལ་པ་རྩ་བ་གད་ཀྱི་རྒྱུད་པོ་གས་རྒྱུད་དང་ལུལ་ཆེན་གྱི་གཞུང་རྣམས་དང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་
མཁེན་པའི་གསུང་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྩལ་ཏུ་ཐམས་ཅད་འདུལ་ཞེས་པ་མེ་མོ་མག་གི་ལོ་དུལ་པ་
རྒྱ་པའི་དཀར་ཆེས་རྒྱལ་པ་བཞིས་པའི་ཉིན་ལལ་པོད་མཆོངས་ཀྱི་གནས་མང་ལུལ་སྟྱིད་སྟོར་གི་ནགས་ཁོད་བཀ་ཤིས་བསམ་
གཏན་སྟེང་ཏུ་སྦྱར་བའོ། ། འདིས་ཀྱང་ལུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་དར་ཁིང་ནས་ཡང་མི་རྣམ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
དུ་སྦྱར་ཅིག། ། སལ་མདྲ་ལས། ། །

ཟུར་རྒྱན་དང་པོ།

༥ ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་གང་ཉིད་ནུམས་ཀྱི་མཆོན་བྱང་།།

- ༡ ཀའི་ཆོ་བཟང་འཕྱན་ལས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བར་མཆོད་པ་འབྲེལ་ཚུལ།
- ༢ ཀའི་ཆོང་འཇམ་དབྱངས་སྟོན་ལས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པ་རབ་འབྱམས་ནུམ་དག་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས།
- ༣ སྐབས་རྗེ་ཁང་གསར་སྟོབ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཟབ་ལམ་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་མན་དག་སྟན་བརྒྱད་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བའི་རིམ་བ་ནག་འགྲོས་སུ་བཀོད་བ།
- ༤ ཁལ་ཁལ་གྲག་རི་དམ་ཆིག་རྗེ་རྗེ་གྲགས་པ་དཔལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཟུར་རྒྱན་ཀུན་འདུས་ནོར་བུ།
- ༥ མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་སྤྱིའི་ཡི་དམ་དུ་གནང་བའི་ཟབ་ལམ་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོང་པོ་ལྷ་མཆོད་བསྟུས་བ།
- ༦ མཁས་གྲུབ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་དངོས་གྲུབ་ཀུན་འབྱུང་།
- ༧ ལྷ་གེ་ཡོངས་འཛིན་ཆོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་འཇུག་དོགས་སྟོན་ཆིག་དང་བཅས་བ།
- ༨ དག་འཕྲན་ཁྲི་ཐོག་བདུན་ཅུ་པ་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ།
- ༩ སྤྱིང་རས་བ་བསྐྱོད་རྗེ་རྗེས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ཡོན་ཏན་ཀུན་འབྱུང་གི་དབང་གི་ཆོ་ག
- ༡༠ རྒྱལ་བ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག
- ༡༡ རྒྱལ་བ་ལྷ་བ་སྟོབ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་བྱང་འཇུག་སྐབ་པའི་ཤིང་ར།
- ༡༢ དག་དབང་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ཆོགས་གཉིས་ཤིང་ར།

- ༡༣ ངག་དབང་མོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ཟབ་ལམ་ཐཱ་མ་མཚན་པའི་སྤྱང་པོ་
 ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་འབྱུང་།
 ༡༤ ངག་དབང་ཆེ་ཤིང་སྐུ་བས་གྱིས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཚན་པའི་ཆོ་གའི་སྤྱང་ནས་སྟོན་འགྲོའི་ཁྱིམ་ཆེན་
 བཞིར་གྲགས་པའི་འདོན་ཆའི་ཤིམ་པ།
 ༡༥ ཆོ་ཞེ་གྲགས་པ་བཤད་སྐུ་བ་གྱིས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཚན་པའི་ཆོ་གའི་དོན་མདོར་བསྐྱུས་གསལ་
 པའི་སྟོན་མ།
 ༡༦ འཛིག་ཤིང་གི་དབང་པོས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཚན་གྱི་སྟེན་ཐབས་གསལ་འདེབས།
 ༡༧ རྩེ་བཅུན་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཟབ་ལམ་ཐཱ་མ་མཚན་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་
 བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཐུན་མོང་དུ་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཆོ་ག་ནག་འགྲོས་
 སུ་བཀོད་པ་སྟེན་བརྒྱུད་བདུད་ཅིའི་ཟིལ་བཅུད།
 ༡༨ རྩེ་བཅུན་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་ཟབ་ལམ་ཐཱ་མ་མཚན་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་
 དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་རྒྱུད་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་འདོན་ཆོག་ནག་འགྲོས་སུ་
 བཀོད་པ་སྟེན་བརྒྱུད་བདུད་ཅིའི་ཟིལ་མངས།
 ༡༩ སྟག་ཐུག་ངག་དབང་མོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཚན་པའི་ཆོ་ག་
 དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གནས།
 ༢༠ ཐར་ཕུལ་ཆོས་སྟོང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཚན་པའི་འདོན་བསྐྱིགས་དང་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
 པོ་ལ་རྩེ་ལྷར་གསལ་འདེབས་པ་པའི་དམིགས་ཤིམ་ལེུ་ཆན་གཉིས་བཅས།
 ༢༡ ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྱི་སྒྲུང་པོས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཚན་པའི་ཆོ་ག་བྱིན་རྒྱལ་བ་བདུད་ཅིའི་ཆར་རྒྱན།
 ༢༢ ཐུབ་བསྟན་བཤད་སྐུ་བ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཚན་པའི་ཆོ་ག་པན་བདེའི་འབྱུང་གནས།
 ༢༣ དེ་མོ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཚན་པ་དང་། ཐཱ་མའི་ནལ་
 འགྲོར་གྱི་སྟོང་།
 ༢༤ པ་པོར་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་སྤྱང་པོས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཚན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མ་འཁོར་ལོ་སྟོམ་པ་

དང་འབྲེལ་བར་ཉམས་སྲ་ལེན་ཚུལ།

༡༥ བ་པོང་ཁ་བ་བདེ་ཆེན་སྒྲིང་པོས་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པ་འཛིགས་བྱེད་དང་འབྲེལ་བར་ཉམས་སྲ་ལེན་ཚུལ།

༡༦ དབང་ལོ་རྒྱ་བ་སྒྲོ་བྱོས་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲ་བ་བརྒྱད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་འདུས་ཀྱི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་བྱིན་རྒྱལ་ས་དངོས་བྱུང་ལོན་ཏན་ཀྱི་འབྲུང་གནས།

༡༧ བྱམས་པ་འབྲུང་གནས་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་མདོར་བསྐྱུས་བྱུང་གཉིས་ལང་ཆོ།

༡༨ རྣམ་གཤམ་རྩེ་བཅུན་སྒྲོ་བཟང་མོར་བྱས་མཛད་པའི་ཟབ་ལས་སྒྲ་མ་མཆོད་པ་བདེ་སྒྲིང་དབྱེར་མེད་མ་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྒྲིང་དབང་མོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉམས་སྲ་ལེན་ཚུལ།

༡༩ རྣམ་གཤམ་རྩེ་བཅུན་སྒྲོ་བཟང་མོར་བྱས་མཛད་པའི་ཟབ་ལས་སྒྲ་མ་མཆོད་པ་བདེ་སྒྲིང་དབྱེར་མེད་མ་དཔལ་རྩེ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སྲ་ལེན་ཚུལ་གྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་པ་ནག་འགྲོས་སྲ་བཞོད་པ་སྒྲན་བརྒྱད་རྒྱ་མཆོའི་ཡང་སྒྲིང་།

༢༠ སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་སེལྤེས་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་གའི་དམིགས་རིམ་དང་འདོན་བསྐྱེགས།

༢༡ སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་བསྐྱེད་འཛིན་ཡར་རྒྱས་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཟིན་ཟིས།

༢༢ སྒྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ།

༢༣ སྒྲོ་བཟང་སྒྱིན་པས་མཛད་པའི་སྒྲ་མཆོད་འདོན་བསྐྱེགས་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལས།

༢༤ སྒྲོ་བཟང་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་མན་ངག་སྒྲན་བརྒྱད་ལག་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ནག་འགྲོས་སྲ་བཞོད་པ།

༢༥ སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་དངོས་བྱུང་འདོད་འཛོ།

༢༦ རྩེ་ལ་བརྩི་ཏེ་སྒྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་གྱིས་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་

༢༧ ཞུ་དམར་དག་འདུན་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་མདོར་བསྐྱུས།

- ༣༩ རོང་ཐ་མོ་བཟང་དམ་ཆོས་ཀྱི་མཆོས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གསོན་གཤིན་གྱི་
བྱང་ལྷེག་བྱ་བའི་ཚུལ་སྤྲེག་ལྟར་བ་མོ་འཛོམས་པའི་ཉིན་གྱེད།
- ༤༠ རོང་ཐ་མོ་བཟང་དམ་ཆོས་ཀྱི་མཆོས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཆོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་
བྱ་བའི་ཚུལ་ཉུང་དུ་སྒོ་གསལ་དགའ་གྱེད།
- ༤༡ སོག་པོའི་དགེ་བཤེས་སྤང་མཛད་དོ་རྗེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་འཛིགས་གྱེད་
དང་འབྲེལ་བར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ།
- ༤༢ སོག་པོའི་དགེ་བཤེས་སྤང་མཛད་དོ་རྗེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ནང་དུ་བྱུང་བྱུག་ནལ་
འབྱོར་བསྐྱས་ཚུལ་ཕྱོགས་ཅམ་གྱེ་བ་གནད་ཀྱི་གདམས་ངག་བཅུད་ཀྱི་ཐིག་ལེ།
- ༤༣ གསེར་ཁང་སྒོ་བཟང་བསྐྱན་འཛིན་གྱིས་མཛད་པའི་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྟེན་ཆེན་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྔོན་འགྲོའི་རིམ་བ་རྣམས་སྒྲ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སྟེང་ནས་བསགས་
ཚུལ་ནག་འགྲོས་སྲུ་བཀོད་བ།

བྱུང་བྱུང་གཉིས་པ།

༥ ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་གང་སྟེད་ནམས་ཀྱི་མཆོད་བྱང་།།

- ༡ ཀའི་སྒོ་བཟང་འཕྱོད་ལས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཐེན་གྱིས་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་།
- ༢ ཀྱམ་མཁུན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་གའི་མཆན་འགྲེལ་བྱང་
འཇུག་འཕྱོད་པའི་ཤིང་རྟ།
- ༣ ཁལ་ཁམས་གྲག་རི་དམ་ཆེག་རྩི་རྩི་གྲགས་པ་དཔལ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་
སྟན་བརྒྱུད་མན་ངག་གཏེར་གྱི་བཀའ་རྒྱལ།
- ༤ མཁན་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་
དངོས་གྲུབ་ཆར་འཕེབས།
- ༥ མཁར་རྩོད་བཟོད་པ་རྒྱ་མཆོའམ་སྒོ་བཟང་སྒོམ་རྒྱུད་གིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་
ཡིད་ཆེས་རྒྱུད་ལྷན་ཟབ་གསལ་སྟོང་པོ་རྩིན་པར་བྱུང་བ།
- ༦ ཁྱི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མཆོད་ཉམས་ལེན་དོགས་གཙོད་སོགས།
- ༧ རྒྱལ་བ་དག་འདུན་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཀྱི་སྒོར།
- ༨ དཔལ་རྒྱ་རྩམ་རྩ་ཏེ་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ལྷ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མའི་བསྟུས་དོན།
- ༩ ཆོས་རྩི་ངག་དབང་སྒོ་བཟང་དོན་འགྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་གའི་རྣམ་བཞག་ཆེག་
དོན་རབ་གསལ།
- ༡༠ རྩི་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་བསྟུས་དོན་ཟབ་དོན་གདམས་པའི་མིག་འབྱེད།
- ༡༡ སྟག་གྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
མའི་ཁྱིད་བསྟུས་སྟན་རྒྱུད་གཏེར་གྱི་ལྷེ་མིག་གི་སྟེང་ནས་སྟོན་རྒྱས་སུ་མཆོས་པའི་བརྒྱུད་པ།
- ༡༢ སྟག་ཆང་སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མཆོད་ཁྱིད་ཡིག་
- ༡༣ ཐར་ཤུལ་ཆོས་སྟོང་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ལྷ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མའི་དམིགས་རིམ་འཕྲོ་

ཅན་དང་འདོན་བསྐྱེགས་བཅས།

༡༩ དཔོན་སློབ་རག་ལྷལ་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཆོ་ག་ངག་འདོན་གྱི་རིམ་པའི་དོན་འབྲེལ།

༢༠ བ་ཐོང་ཁ་བདེ་ཆེན་སྟོང་པོས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མའི་དམར་བྱིད་གྱི་ས་བཅད།

༢༡ བ་སོ་ངག་དབང་ཆོས་གྱི་དབང་ཕྱག་གིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་དཀའ་གནད་གྱི་འབྲེལ་འབྲེལ།

༢༢ དབལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་ཆེན་བྱིད་གྱི་ཐེན་མེས་བྲན་བས་གདུང་སེལ།

༢༣ ལྷོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་བྱིད་གྱི་ཐེན་མེས་འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་།

༢༤ དབལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་དམིགས་བྱིད་འཇིགས་མེད་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི།

༢༥ ལྷོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པ་དངོས་གྲུབ་འདོད་འཇོ་དང་ཕྱག་ཆེན་ཅ་པའི་གསུང་བཤད་ཐེན་མེས་ཟག་མེད་བདུད་ཅིའི་ཁམ་བཟང་།

༢༦ ལྷོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་ཉམས་ལེན་དོགས་གཅོད་རི་བྱུང་དང་ཆེགས་བཅད་རི་ལན་སོགས།

༢༧ གཙོས་གསེར་ཁྱིམ་ཁྱི་སྒྲུལ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་སེལྟེས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་སྒྲུབས་འབྲེལ་དམིགས་རིམ།

༢༨ གཙོས་གསེར་ཁྱིམ་ཁྱི་སྒྲུལ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་སེལྟེས་མཛད་པའི་ལྷ་མཆོད་ཆོ་གའི་དམིགས་རིམ་དང་འདོན་བསྐྱེགས་སྟུན་རྒྱུད་དངོས་གྲུབ་བདུད་ཅིའི་ཡང་བཅུད།

༢༩ ཆོ་ཁ་སྒྲུལ་སྒྲུབ་སྟུན་འཇིན་འཕྲིན་ལས་རབ་རྒྱས་གྱིས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་བྱིད་དམིགས་ས་བཅད་སྟོང་པོར་རིལ་བ་མདོར་བསྟུས།

༣༠ ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོ་དབལ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་བྱིད་ཡིག་གདམས་པའི་མིག་འབྲེལ།

- ༡༩ ཞུ་དམར་དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་པུག་ཆེན་སྒྲོལ་དཀར་ཆེ་བྱིད་
སོགས་ཀྱི་རེག་ཟིག
- ༢༠ ཞོག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་གིས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་པའི་བྱིད་མདོར་བསྟུས།
- ༢༡ ཞོག་དོན་ཡོད་མཁས་བྱུང་གིས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་པའི་ཐབ་བྱིད་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བརྒྱད་
ལྟན་བླ་མའི་ཞལ་གདམས།
- ༢༢ ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་པའི་བྱིད་ཡིག་སྟུན་རྒྱུད་མན་དག་
གཉེར་གྱི་ཁ་བྱང་།
- ༢༣ ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་པའི་བྱིད་ཡིག་གསར་པའི་གནད་
ནུམ་པར་བྱེ་བ།
- ༢༤ རྩ་སྒྲིང་ཁི་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་པའི་བྱིད་
ཡིག་ཡོངས་འཛིན་བརྒྱད་པའི་ཞལ་ཆབ་སྐལ་ལྟན་སྒྲིང་ལ་འབྲུག་པའི་བདུད་ཅི་དངོས་བྱུང་བུམ་
བཟང་།
- ༢༥ རྩ་སྒྲིང་ཁི་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་གྱིས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་པའི་བཤད་ལུང་
སྐལ་སྐབས་ཀྱི་གསུང་བཤད་ཟིན་ཟིན་རགས་བསྟུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞོད་པ།
- ༢༦ རབ་འབྱམས་པ་དག་དབང་མཁས་བཅུན་གྱིས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་ཁྱིད་ཡིག་ཐབ་གསར་བདུད་
ཅིའི་སྒྲིང་པོ།
- ༢༧ ཡི་ཐང་སྐལ་སྐྱ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་པའི་དམིགས་བྱིད་
ས་བཅད་སྒྲིང་པོ་རྩལ་བ།
- ༢༨ ལུམ་ལྷ་མཁན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་ལྷེ་གླ།
- ༢༩ སོག་པོའི་དགེ་བཤེས་སྤང་མཛད་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་པའི་བྱིད་དམིགས་སྒྲིང་
ཚུལ།
- ༣༠ སོག་པོའི་དགེ་བཤེས་སྤང་མཛད་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་བླ་མ་མཆོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་
བཞི་ཡེན་ཚུལ།

- ༣༩ སོག་པོའི་དགེ་བཤེས་སྤང་མཛད་དོ་རྗེ་གིས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ནང་དུ་ཐུན་བྱག་ནྟལ་
 འབྱོར་བསྐྱས་ཚུལ་ཕྱོགས་ཙམ་ཕྱེ་བ་གནད་ཀྱི་གདམས་དག་བརྟུན་ཀྱི་ཐིག་ལེ།
 ༤༠ སོག་པོའི་དགེ་བཤེས་སྤང་མཛད་དོ་རྗེ་གིས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ས་བཅད་ཉུང་དུ་འཛིན་ཆོག་
 གི་བཤད་པ།
 ༤༡ ཉལ་ཉ་དམ་ཆོག་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཟུར་རྒྱ།
 ༤༢ ལྷའི་བཙུན་པ་སློ་བཟང་དོ་རྗེས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཁིད་ཀྱི་ལུང་རྒྱ།
 ༤༣ ཨོ་རོལ་སློ་བཟང་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཁིད་ཀྱི་ས་བཅད།

བྱར་རྒྱན་གསུམ་པ།

༥ དཀའ་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་འབུམ།

(སོ་བྲང་སོ་རྒྱ་ལར་ཡོད་པའི་ཤཀའ་བསྐྱེད་གསུང་རབ་བཅས་ཀྱི་དཀའ་ཆེན་གྱི་བཀོད།)

ཐོད་ཀ་བར།

- ༡ སྟོན་པ་ཐུགས་རྩེ་ཅན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་སོ་བཞི་པའི་སྟོང་པོ་བསྐྱུས་པའི་ཆོགས་བཅད་ཐེག་
ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱུངས་ལ།
- ༢ ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་པའི་ལམ་ལ་སློབ་རྒྱལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོན་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་
མཆོར་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་དང་སྤྱར་ཏེ་བཤད་པ་སྤྱེས་རབས་སོ་བཞིའི་དོན་རྣམ་བཤད་ཐེག་ཆེན་
གསལ་སྟོན་ལ།

༩

༣༡༩

ཐོད་ཁ་བར།

- ༣ སྤྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་གསལ་སྟོན་ལས་མི་འདིགས་པའི་
སྟོན་པ་ལ་སློབ་རྒྱལ་སོགས་ལ།

༣༢༠

ཐོད་ག་བར།

- ༤ སྤྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་དོན་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཐེག་ཆེན་གསལ་སྟོན་ལས་བཅོད་པ་ལ་སློབ་
རྒྱལ་སྤྱི་འཛིན་ཏེགས་པ་བཅོད་པ་སོགས་ལ།
- ༥ སྤྱེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་བསྐྱུས་དོན་ལ།

༣༢༡

༦༦

ཐོད་ང་བར།

- ༦ བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱལ་བསྐྱེད་མཛེས་པའི་རྒྱན་མཆོག་ལུལ་
བྱང་ལོར་བྱའི་ཕྱིར་བའི་སྟོད་ཆ་ལ།

༣༢༢

ཐོད་ཅ་བར།

- ༡ བྱང་རྩལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྐྱ་མ་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར་རྩལ་བསྟན་མཛེས་པའི་རྒྱན་མཆོག་ཕུལ་
བྱང་ནོར་བུའི་ཐེང་པའི་སྟུང་ཆ་ལ། ༤༩

ཐོད་ཆ་བར།

- ༡ བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱུད་པའི་རྣམ་པའདད་ལམ་བཟང་གསལ་བྱེད་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ལ། ༥༦
༢ ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཁྱིམ་ཡིག་ལམ་བཟང་གསལ་སྟོན་ལ། ༤༦
༡༠ ལམ་ཁྱིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ཕྱང་གི་ཁྱིམ་དམིགས་བསྟུས་དོན་སྒྲུབ་ལྟན་འཇུག་དོགས་ལ། ༥༡
༡༡ བྱང་རྩལ་ལམ་རིམ་སྟོང་པའི་གསལ་བྱེད་ཡང་གསལ་སྟོན་མེ་ལ། ༥༠
༡༢ རྩལ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་སྒྲུབ་ལྟན་མཁས་
པ་ཡོངས་ཀྱི་གཞུང་ལམ་ལ། ༡༡
༡༣ བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ཐེག་ཆེན་སྟོང་པོ་ལ། ༥༠
༡༤ ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་བྱུང་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཀར་ཆག་བསྟན་པའི་མཛེས་
རྒྱན་ཕུལ་བྱང་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ལ། ༥༩

ཐོད་ཇ་བར།

- ༡༥ རྩལ་པའི་བསྟན་པའི་ནང་མཛོད་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་པའི་བྱང་རྩལ་བཛོད་པ་རྩལ་བསྟན་གསལ་
བྱེད་ཉིན་མའི་སྟུང་བ་ལ། ༡༥༤
༡༦ འདུལ་པའི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལ། ༦༠
༡༧ བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ་ལ་བསྟུགས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་
སྟུང་བྱངས་ལ། ༣༥
༡༨ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མཛོན་ཉིགས་རྒྱན་གྱི་བསྟུས་དོན་ཐེ་
མིག་ལ། ༤༡
༡༩ ཤེས་ཕྱིན་སྟོང་ཐུག་བརྒྱད་པ་དང་མཛོན་ཉིགས་རྒྱན་སྦྱར་ཏེ་བྱང་རྩལ་ལམ་རིམ་གྱི་གནད་རྣམས་

- གསལ་བར་སྟོན་པའི་སྟོན་མེ་ལ། ༡༩
- ༡༠ ལྷགས་བྱང་བྱང་དོར་གསལ་བར་སྟོན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལོར་བྱང་ལ། ༡༩
- ༡༡ ལམ་རིམ་སྟོན་འགྲོ་སྟོར་པའི་ཆོས་དྲུག་རིམ་ལྷར་བྱ་ཆུལ་སྟོ་བཟང་དགོངས་རྒྱལ་ལ། ༡༩

པོད་ཉ་པར།

- ༡༢ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཆན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པའི་འགྲེལ་པ་བསྟོན་སྟོན་སྟོ་
དབྱངས་ལ། ༡༩༡
- ༡༣ བྱིན་རྒྱལ་གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཟབ་ཁྱིད་འཇམ་མགོན་
སྟོན་རྒྱུད་གྱི་མན་ངག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྟན་ལ། ༡༠༠
- ༡༤ རྩོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་གྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཁྱིད་དམིགས་གྱི་བསྐྱུས་དོན་ལ། ༡༩
- ༡༥ འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་རས་བྲིས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་པའི་ཆོ་ག་ལག་
ལེན་ཟབ་གསལ་ལས་སྟོ་གོན་གྱི་རིམ་པ་ལ། ༣༡
- ༡༦ རྩོ་རྩེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོ་དང་རྩེ་བརྒྱན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དཀར་པོ་ཞི་ཁྱོ་སྐྱགས་ནས་སྐྱབ་
པའི་མན་ངག་ལ། ༩
- ༡༧ གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་འཆད་པ་དང་རིམ་གཉིས་གྱི་ཁྱིད་བྱེད་པའི་ཆོ་རྩོ་སྟོབ་དཔོན་
ལ་མཆོད་པ་རིམ་ལྷར་བྱ་བའི་ཆུལ་ལ། ༡༩
- ༡༨ ཟབ་ལམ་འཕོ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཆུལ་ལ། ༦
- ༡༩ ཁྱོ་པོ་རྩོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོའི་སྟོན་སྟེག་དང་དམ་ཆོག་རྩོ་རྩེའི་བསྐྱོམ་བསྐྱུས་བྱ་ཆུལ་ལ། ༥
- ༢༠ ཆོ་སྐྱབ་འཆི་མེད་བདུད་ཅིའི་རྒྱུ་རྒྱལ་སྟོགས་ལ། ༥༤

པོད་ཉ་པར།

- ༢༡ ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་རྣམ་བཤད་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལ། ༣༣༩
- ༢༢ སྐྱང་གནས་སྐྱ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་སྟོགས་ལ། ༥
- ༢༣ ལྷགས་རྩེ་ཆེན་པོ་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་སྐྱང་བར་གནས་པའི་ཆོ་ག་བདག་མདུན་བུམ་

	གསུམ་ལ།	༥༠
༣༩	དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་དབང་ཆོག་ལ།	༥
༣༩	བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་ཞི་བའི་སྦྱོན་སྟེག་ལ།	༡༥
༣༩	ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པའི་རྗེ་གནང་ལ།	༩
༣༥	བཅུ་གཅིག་ཞལ་དཔལ་མོ་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོག་ལ།	༡༩

ཐོད་ཐ་བར།

༣༩	ཐུབ་པའི་དབང་པོ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ལ།	༣༠༡
༣༩	གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་དང་བཅས་པ་ལ་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་ལ།	༡༩
༤༠	ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསོ་སྦྱོང་སྒྲུངས་པའི་སྟོན་སྟེན་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་ ཐུག་མཆོད་ཐུགས་དམ་བསྐྱལ་བའི་ཆོག་ལ།	༥
༤༡	གནས་བརྟན་མཆོད་པའི་སྐབས་ཁྱེད་གསོལ་བ་ཚུལ་ལ།	༣
༤༡	བྱ་རྒྱུད་པ་རྒྱའི་རིགས་ཀྱི་གཙུག་པོ་མགོན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྦྱོབ་ཐབས་སྦྱར་བར་གནས་པའི་ཆོག་ དང་བཅས་པ་ལ།	༥༣
༤༣	རིགས་གསུམ་སྦྱི་སྦྱུབ་ཀྱི་ཁྲ་རྣལ་ལ།	༡༠
༤༤	སྟོལ་མ་མཆུལ་བཞི་པའི་ཆོ་གའི་ལག་ལེན་ལ།	༡༥
༤༥	ཁྲ་མ་ཡི་དམ་ཆོས་སྤྱང་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་སོགས་ལ།	༥
༤༥	སྦྱ་རྟེན་ལ་གཟུངས་འབྱུལ་གྱི་ཆོག་ལ།	༩
༤༥	ཐུབ་རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་དང་བཀའ་བསྟོན་བྱ་ཚུལ་ལ།	༩

ཐོད་ད་བར།

༤༩	དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རིམ་བ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོན་ཚུལ་ལ།	༡༩
༤༩	གསང་བ་འདུས་པའི་རྟོགས་རིམ་གྱི་ཁྱིད་དམིགས་བསྐྱུས་དོན་ལ།	༤
༥༠	རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷག་ལུ་ཡི་པའི་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་ཁྱིད་དམིགས་བསྐྱུས་	

	དོན་ལ།	༣༧
༥༡	ཁྱིན་རྒྱལ་གྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་བདེ་མཆོག་གིས་བྱ་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་ སྒྲིང་པོ་ལ།	༣༧
༥༢	རྒྱ་རོ་ཆོས་རྒྱལ་གི་ཁྱིད་དམིགས་བསྐྱེད་དོན་ལ།	༤
༥༣	བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བཅུ་རྒྱལ་གི་ངག་འདོན་ལ།	༣༩
༥༤	བཀའ་གདམས་ལྟ་ཆོས་བདུན་ལྟ་གྱི་མན་ངག་ལ།	༤༣
༥༥	རྒྱལ་རྒྱལ་སྒྲིང་མཆོད་འབུལ་ཚུལ་ལ།	༩
༥༦	བཅོམ་ལྟན་འདས་གདུགས་དཀར་མེའི་མདོན་དཀྱིལ་ཆོ་ག་ལ།	༣༤
༥༧	བཅོམ་ལྟན་འདས་དོ་རྩེ་མི་འབྱུགས་པའི་སྒྲ་བརྒྱད་བདག་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་ལ།	༡༠
༥༨	དོ་རྩེ་མི་འབྱུགས་པའི་སྒྲ་ནས་སྤྱང་ཆོག་བྱ་ཚུལ་ལ།	༡༡
༥༩	ཡུམ་ཆེན་མོ་མཁའ་འགྲོ་སྒྲེ་ལྷའི་བསྐྱེད་པ་བྱ་ཚུལ་ལ།	༩
༦༠	རྩེ་སྒྲ་མ་ལ་བཏེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲ་ནས་རིལ་སྐྱབ་བྱ་ཚུལ་དང་། རྒྱལ་འཛོམས་ཀྱི་ རྒྱས་རིལ་སྐྱབ་ཆོག་ལ།	༤
༦༡	རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྐྱབ་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འཇམ་མགོན་ཐུགས་རྩེའི་ཆར་རྒྱན་ལ།	༣༠
༦༢	སྒྲ་མ་དམ་པ་མང་པོའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ།	༣༩
༦༣	འྱིས་ལན་ཕྱོགས་བསྐྱེད་པ་ལ།	༩
༦༤	རྩེ་བཅུན་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་རྩེས་གནང་སོགས་ལ།	༥༡
༦༥	ཆོས་སྒྲིང་སྐྱབ་སྒྲོར་ལས་མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་ཆོགས་མཆོད་ བཅས་པ་ལ།	༣༡
༦༦	ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སྒྲོན་ལམ་བྱ་ཚུལ་ལ།	༩
༦༧	ཆབ་ཤོག་ལ།	༣༡
༦༨	འྱིས་སྐྱ་གསར་བཞེངས་ལ།	༡༣

ཐོད་ན་བར།

༡༩ རྩེ་བཙུན་ཐཱ་མ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་ཡོངས་འཛིན་པ་རྩེ་ཏུ་ཆེན་པོའི་གསལ་ཡིག་སྟེན་ཆ་ལ། ༡༥༩

ཐོད་བ་བར།

༢༠ ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་ཡིག་གསང་བའི་གནད་ནམ་པར་བྱེ་བ་སྟེན་བརྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་ལ། ༩༣༩

༢༡ ཐཱ་མ་ལྷ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཁྱིད་དམིགས་བསྐྱུས་དོན་ལ། ༩༤

༢༢ དགའ་ལྷན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྟོན་འགྲོ་ཐཱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བསྐྱུས་དོན་ལ། ༡

༢༣ བདེ་ཆེན་མགོན་པོ་ཐཱ་མ་ལྷ་མཆོད་ཚུལ་གིན་ཏུ་གསང་བ་ལ། ༡

༢༤ རྩོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་གནད་གསལ་བར་སྟོན་པའི་མན་ངག་ལ། ༩

༢༥ མདོ་སྤྲེལ་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་སྟོང་པོའི་གནད་ལ། ༡༣

༢༦ ལྷ་པོའི་གནད་བསྟན་པའི་ཡིག་རྒྱུད་ལ། ༡

༢༧ དགའ་ལྷན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་གི་གནད་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལ། ༩

༢༨ ལམ་གྱི་དཀའ་གནད་ལ་དོགས་པ་གཅོད་ཚུལ་ལ། ༣༡

༢༩ དཔལ་གསང་འདུས་པའི་ཁྱིད་དམིགས་གྱི་བསྐྱུས་དོན་ལ། ༦

༣༠ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་གྱི་ཁྱིད་དམིགས་བསྐྱུས་དོན་ལ། ༦༩

༣༡ དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྟེན་ཡིག་འདུས་པའི་རྒྱན་ལ། ༡༡

༣༢ གཅོད་གཞུང་ཐར་འདོད་དེད་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ལ། ༡༢

༣༣ གཅོད་གྱི་མན་ངག་ལ། ༡༥

ཐོད་བ་བར།

༤༤ རྩེ་བཙུན་ཐཱ་མ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་རྩོ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་ནམ་ཐར་ལ། ༤༤

༤༥ རྩེ་བཙུན་རྩོ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་གྱི་གསང་བ་མཆོག་གི་མཛད་པ་ལས་བཅུམས་ཏེ་རྟོགས་པ་བཛོད་པ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལ། ༥༩

- ༡༩ རྩེ་བཅུན་སྒྲ་མ་སྒྲོ་བཟང་ནམ་རྒྱལ་གྱི་ནམ་ཐར་གསོལ་འདེབས་ལ། ༣
- ༢༠ འཇམ་མགོན་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལ་གདུང་ལུགས་དྲག་པོའི་གསོལ་འདེབས་ལ། ༤
- ༢༡ བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་སྒྲའི་སྒྲ་བརྒྱན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་ལོང་ལ། ༥༥
- ༢༢ རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྒྱལ་འབྱོར་སོགས་ལ། ༣༥
- ༢༣ ལུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྒྱལ་འབྱོར་ལ། ༡༥
- ༢༤ རྩེ་བཅུན་སྒྲོལ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྒྱལ་འབྱོར་ལ། ༩
- ༢༥ བཙུག་ལྷན་འདས་སྒྲན་གྱི་སྒྲ་བྱེད་པའི་འོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲ་མའི་རྒྱལ་འབྱོར་ལ། ༡༡
- ༢༦ རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྩེ་བཅུན་སྒྲོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་པན་བདེའི་གྲུ་ཆར་ལ། ༡༡
- ༢༧ རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱལ་མ་འདེབས་རྒྱལ་སྒྲ་མའི་ཁོང་སྒྲན་འདོན་པའི་སྒྲན་མཆོག་ལ། ༡༣
- ༢༨ དད་ལྷན་གྱིས་བ་རྒྱལ་ལ་གདམས་བ་ལྷ་ཡི་རྩ་བོ་ཆེ་ལ། ༤
- ༢༩ ལུགས་བྱང་སྒྲ་དོར་གསལ་བྱེད་ལ། ༣
- ༣༠ བསྐྱལ་བྱ་དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་ལ། ༡༩
- ༣༡ བསྐྱལ་གནས་ལན་ལག་བརྒྱད་པའི་གྲིམས་སྤང་རྒྱལ་ལ། ༡༣
- ༣༢ དགེ་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱལ་བྱའི་སྒྲོལ་ཆེག་ལ། ༣
- ༣༣ འདུལ་བའི་བསྐྱལ་བྱ་འོད་ལྷན་ལ། ༤༣
- ༣༤ བཀྲ་ཤིས་བསམ་གཏན་སྤིང་གི་བཀའ་བསྐྱལ་རིན་པོ་ཆེའི་དཀར་ཆག་ལ། ༤༢

ཐོད་བ་བར།

- ༣༥ སྒྲོ་སྒྲོང་གི་ཡིག་བདུད་ཅིའི་སྤྱིང་པོ་ལ། ༡༢༣
- ༣༦ སྒྲོ་སྒྲོང་དོན་བདུན་པའི་གྲིང་ཡིག་ལ། ༡༩
- ༣༧ དཀོན་མཆོག་རྩེ་དྲན་གྱི་མདོ་འགྲེལ་ལ། ༤༡

104	ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལ།	༩༧
106	བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྟོང་པོ་ཆོག་ས་སྟེ་བཅད་པ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་ལ།	101
107	ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྷ་ཁྱིད་སྟོང་བཟང་ཞལ་ལྷང་ལ།	101
108	བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནད་བསྟུས་པའི་ཆོག་ས་བཅད་ལ།	6
109	རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོས་འཛིན་མདོར་བསྟུས་ལ།	4
110	སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་གི་རྣམ་བཤད་སྟོན་ཆོག་རིན་ཆེན་བྲེང་བ་ལ།	11
111	སེམས་དང་སེམས་འབྱུང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་སྟོང་གསལ་མགུལ་རྒྱུ་ལ།	41
112	སྟུབས་འགྲོའི་ཁྱིད་ཡིག་གི་རིམ་པ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་ལ།	101
113	སྟོར་བའི་ཆོས་དྲུག་གི་རིམ་པ་ལ།	13
114	མཆུལ་གྱི་དམིགས་རིམ་མན་བདེའི་ཆར་འབབས་ལ།	6
116	སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་ག་ཐེག་ཆེན་སྟོང་པོ་ལ།	2

བོད་མ་བར།

117	དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་སྒྲ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་བསྟུས་དོན་ལ།	3
118	རྩི་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མར་གྲགས་པའི་ཁྱིད་ཡིག་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་ལ།	10
119	དགའ་ལྷན་སྟེན་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷ་ཁྱིད་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་ལ།	36
120	ཐཱ་མ་མཆོད་པའི་ཁྱིད་སྟེན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏེར་གྱི་ཁ་བྱང་ལ།	43
121	སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལ།	2
122	སྒྲ་མའི་བཀའ་འཛིན་གསོལ་འདེབས་ལ།	4
123	ལམ་རིམ་སྟོན་འགྲོ་སྟོར་བའི་ཆོས་དྲུག་ལ།	12
124	སྟོང་སྟོན་འགྲོ་སྟོར་བའི་ཆོས་དྲུག་རི་ལྗར་བྱ་བའི་ཚུལ་རབ་གསལ་ལ།	12
125	ཐེག་ཆེན་སྟོང་སྟོང་བཟང་དགོངས་རྒྱུ་གྱི་ཅ་ཆོག་ལ།	2
126	སྟོང་སྟོང་དོན་བདུན་མའི་སྟོང་པོའི་སྟོན་ལམ་ལ།	6

122	དག་སྒྲོང་བསྐྱབ་བྱེ་སྒྲོམ་ཆོག་ལ།	1
123	སྒྲོམ་གསུམ་བསྐྱབ་བྱ་ལ།	15
124	བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བའི་གཞི་གསུམ་གྱི་གསལ་བྱེད་ལ།	18
125	རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་པ་གད་རིགས་ལམ་གསལ་བྱེད་ལ།	102
126	སྒྲོམ་སྒྲུབ་མདོ་ཆོག་གི་སྒྲིང་པོ་ལ།	11
127	སྒྲོང་ཆོག་གི་ལག་ལེན་རྒྱུད་དོན་གསལ་བའི་རྒྱུ་ཅེས་བྱ་བ་ལ།	25
128	དོ་རྩེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོང་ཆོག་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ།	13
129	དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་ལྷ་ལྷའི་ཞི་བའི་སྒྲིན་སྟེག་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་ལ།	38
130	ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་འདུལ་བའི་མན་ངག་ལ།	18

པོད་ཅ་བར།

131	བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བཅུ་དུག་གི་དཀྱིལ་ཆོག་བཀའ་གདམས་གསལ་བྱེད་ལ།	100
132	བཅོམ་ལྷན་འཕགས་མ་གདུགས་དཀར་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ལ།	44
133	འདུལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་པ་གད་ལ།	158
134	དགའ་ལྷན་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྱིད་ཡིག་ལམ་བཟང་གསལ་སྒྲོན་ལ།	122
135	དགའ་ལྷན་ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་ཆོག་ལ།	3

པོད་ཆ་བར།

136	ཆ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས་ལ།	80
137	མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་གནད་ཆང་བའི་ཆ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ།	24
138	སྒྲིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཆ་བརྒྱུད་ལ།	8
139	སྒྲིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་ཁྱིད་ཡིག་ལ།	18
140	སྒྲིང་པོ་དོན་གསུམ་གྱི་མན་ངག་ལ།	6
141	གྲུབ་ཆེན་ཆེས་བྱ་ལུགས་ཀྱི་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་དམར་ཁྱིད་ལ།	26

༡༥༥	ཐཱ་ཡི་བྱམ་གཏེར་གྱི་ཆོ་ག་ལ།	༡༩
༡༥༦	གཏེར་མ་བརྒྱ་ཅུ་བསྟུས་པ་ལ།	༢
༡༥༧	ཐཱ་མ་ཡི་དམ་སྤྱང་མ་རྣམས་ལ་ཆོགས་མཆོད་དང་མཆོད་གཏེར་འབྲུལ་པའི་རིམ་པ་ལ།	༤༡
༡༥༨	བསངས་གྱི་ཆོ་ག་དག་ལེགས་ཆར་འབེབས་ལ།	༥
༡༥༩	དགའ་ལྷན་བྱག་པོ་ཆེའི་སྐབ་གནས་ལ་སྤྱི་ཞུ་བགྱིས་པའི་དཀར་ཆག་ལ།	༡༣
༡༦༠	བྱབ་པའི་གནས་མཆོག་བྱག་རྒྱ་དོ་རྩེའི་པོ་བྱང་ལ་བསྟོད་པ་བྱབ་པའི་སྤྱིན་སྐྱ་ལ།	༡༠
༡༦༡	དད་ལྷན་འགའ་ཞིག་ལ་གདམས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་རིམ་པ་ལ།	༡༩
༡༦༢	རིས་ལན་གྱི་རིམ་པ་ཡིད་གྱི་ཆ་གདུང་སེལ་བྱེད་ལ།	༡༣
༡༦༣	ཐཱ་མ་དམ་པ་མང་པོ་ལ་བསྟོད་ཆོགས་གསེལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་སོགས་ལ།	༢༢
༡༦༤	བཀའ་གདམས་སྒྲེགས་བམ་གྱི་སྒྲིང་པོའི་མན་ངག་བདུད་ཅིའི་བྱམ་བཟང་ལ།	༡༤
༡༦༥	གཏེར་མ་བརྒྱ་ཅུའི་ཁྱིད་ཡིག་ལ།	༡༥
༡༦༦	ལྷོ་བྱག་བྱབ་ཆེན་ནམ་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐཱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ།	༣

པོད་ཇ་བར།

༡༦༧	ལྷོ་སྤྱང་དོན་བདུན་མའི་སྒྲིང་པོ་ལ།	༤
༡༦༨	ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷོ་སྤྱང་ཁྱིད་ཡིག་ལ།	༤༡༩

བྱར་རྒྱན་བཞི་པ།

༥ དཔར་བྱར་སྒོན་ཆེན།

བདེ་ཆེན་བྱར་འབྲུག་གདོད་མའི་མགོན་གྱི་ས།
བདེ་གྲག་སྒྲིགས་དུས་ཆེ་བྱར་གཅིག་ཉིད་ལ།
བདེ་བར་སྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་ཆེས་སྦྱར་ལམ།
བདེ་སྟོང་བྱར་འབྲུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ་ཞེས་གྲགས།

དེ་ཡི་གནས་ཕྱགས་ཐབ་གསང་རྟོགས་དཀའི་གནད།
རྟོ་རྟེ་འཆར་གིས་རྟོ་རྟེའི་ཆེན་གྱི་རྒྱད།
མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱ་ཡིས་དམ་བཅེངས་པ།
སྒྲན་རྒྱད་གདམས་པར་མ་བསྟེན་སྒྱ་ཡིས་དཔོགས།

ཐབ་རྒྱས་བྱིན་རྒྱབས་བརྒྱད་གསུམ་དལ་འབབ་སྦྱང་།
བསིལ་ལྟོངས་ཕྱལྱག་ཞིང་དུ་མཉམ་འབྲེས་པ།
གཉིས་སྦྲང་འབྲུལ་པའི་བྲི་མ་བཅད་འབྱིན་པའི།
དག་བྱེད་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བཟང་ཡི་གར་འོང་།

ཐབ་བདག་གདོད་མའི་མགོན་པོ་ཉི་ཤེ་ནས།
ལེགས་འོང་རིང་བརྒྱད་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྗན་ཆབ།

བྱིན་རྒྱལ་ས་ཉི་བརྒྱད་རྩ་ཉུས་སྤར་བྲངས་པ།
སྟོགས་འགོ་སྐལ་ལྡན་གིང་ཉི་ལེ་གསེས་སུ་ཆེ།

འཇམ་མགོན་མི་ཡི་རྣམ་པོལ་ཙོང་ཁ་པས།
དབྱུད་གསུམ་གྱིས་སྤངས་ངེས་དོན་ས་ལེ་སྤྲུམ།
མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་འབྱུང་པའི་གཡའ་བྲལ་བ།
སྐལ་ལྡན་གདུལ་བུའི་སྟོང་གི་ནོར་དུ་སྟོབ།

ཐམ་གསང་རྒྱུད་སྟེ་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་པའི་བརྒྱད།
ཐཱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལམ་གྱི་སྟོག་ཉིད་དུ།
བྱས་ཉི་སྟུ་འོད་ཟུང་འཇུག་ཐབས་མཁས་འབྲུལ།
ཉམས་སུ་བྲངས་པའི་གདམས་ཐབ་འདི་མད་བྱང་།

དེ་ཚུལ་དང་པོའི་ལས་ཅན་གྱིས།
རི་ལྟར་ཉམས་སུ་བསྟར་བའི་ཚུལ།
འབྲིག་ཆགས་ཆོ་གའི་ཆིག་རིས་སུ།
ཐཱ་མེད་ཐཱ་མ་མཚོག་དེས་བཞོད།

དེ་ཡི་ཐབ་བརྒྱུང་དགོངས་པའི་དོན།
སྟོན་རྒྱུད་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་ཉི།
ལེགས་པར་བཀལ་བའི་རྣམ་བཤད་ཆེ།
ཡེ་ཤེས་མཚན་ཅན་མཁས་པས་བསྐྱུན།

སངས་རྒྱས་ལས་དགོན་རྫོང་འཛིན་ཐེག་
འཇམ་མགོན་ལྷ་མས་ལེགས་བཤམ་བ།
ས་གསུམ་སྤྱེ་རྒྱའི་པན་བདེ་ཆོགས།
འབྱུང་གནས་གཉིས་པ་མེད་པ་འདི།

དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ཉམས་མེད་པར།
བཤད་དང་སྒྲུབ་པས་ལེགས་འཛིན་སྤྲད།
གསང་ཆེན་རྒྱད་ཉོད་འདུས་སྤེ་ཡིས།
འཇོན་མེད་དཔར་གྱི་མཆོད་སྤྱོད་སྤེལ།

དེ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཆོགས།
པ་མཐའ་ཡས་པ་གང་ཐོབ་དེ།
འགྲོ་ཀུན་མཆོན་ལྷན་བཤེས་གཉིན་གྱིས།
རྗེས་སྤྱ་འཛིན་པའི་རྒྱ་རྩ་བསྟོ།

ཞེས་པ་འདི་ཡང་དཔལ་ལྷན་རྒྱད་ཉོད་བྱ་ཆང་གིས་གསང་ཆེན་ཉོད་རྒྱད་པོད་ཐོང་གས་སྤྱ་དཀའ་ཆེན་
ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཇོད་པའི་ལྷ་མ་མཆོད་པའི་བྲིད་ཡིག་གསང་བའི་གནད་ནམ་པར་
བྱེ་བ་སྤྱན་རྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་དག་ལྷས་ཆང་ལྷན་དང་འབྲེལ་དཔར་བསྒྲུབ་གནང་བའི་
དཔར་བྱང་སྟོན་ཆོག་ཏུ། ལྷ་ཀྱའི་བཙུན་པ་ཐམ་གདོང་པ་སྟོ་བཟང་བཙུན་འཛིན་གྱིས་དྲུང་བས་སྟོན་པའོ། །

ཕྱི་ཕྱོད་ལྷ་སྒྲིག་དང་སྒོ་བ་སྟོན་པ།

ལྷ་སྒྲིག་སྒོ་བ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ།

ཕྱི་ཕྱོད་འགན་ཁུར་པ།

ལྷ་སྟོན་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་བསྐྱེད་རིམ་སྐོར་ལྷོ་ལམ་ལྷ་སྒྲིག་པ།

ལྷ་སྒྲིག་པ།

སྐུ་ཞབས་བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད།

ལྷ་དག་དང་དཔེ་སྟུར་པ།

དགའ་ཤར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ལྷོ་ལམ་ལྷ་སྒྲིག་པ།

འབྲས་ལྷོ་སྒྲིང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་དག་དབང་སྐུ་ལ་ལམ་པ།

སྐུ་ལས་རམས་པ་ལྷོ་ལམ་ལྷ་སྒྲིག་པ།

དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་བསྟན་འཛིན་རབ་བརྟན་དང་། ལྷ་སྒྲིག་རིན་པོ་ཆེ།

དཔར་ཐངས་དང་པོར།

དེ་ལ་གངས་ ༡༥༠༠ གྱི་ལོ་ ༡༩༡༩

དཔར་སྟུན་གྱི་བདག་དབང་།

ལྷ་སྟོན་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དཔེ་སྟུན་པ།

ལྷ་སྟོན་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

དཔར་ཁང་།

ཆེ་ཞེན། དེ་སྒྲིག་གསར་པ།

ལྷ་སྒྲིག་ཆོད་ལྷ་སྒྲིག་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

༢༠༡༡༡༩༩༩༩༩༩༩༩

སྐུ་ལས་བཅུ་གཉིས་པའི་ལྷ་སྒྲིག་ཆོད་ནས་མཐུན་འགྱུར་གྱིས་འགྲེམས་སྟོན་ལྷ་སྒྲིག་པ།

ISBN: 987-61-924649-2-3

₹ 550/-

9 876192 464921

00003